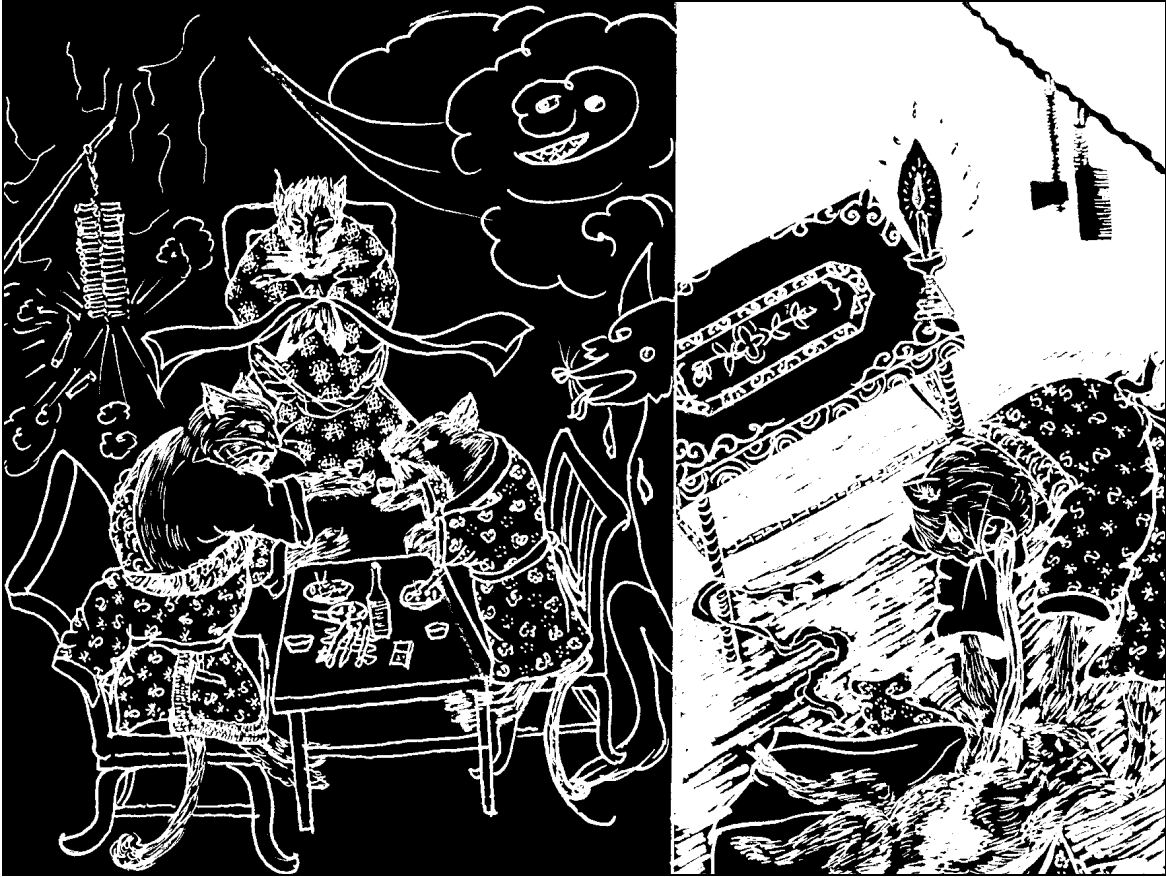

Tibetan-English Folktales

བོད་དབྱིན་གྱི་དམངས་སྐད་།

English Editors / དབྱིན་ཡིག་ཚུལ་སྒྲིག་པ།

Allie Thomas & Kevin Stuart

Tibetan Editors / བོད་ཡིག་ཚུལ་སྒྲིག་པ།

dPal ldan bKra shis དཔལ་ལྷན་བཀྲ་ཤིས།

'Gyur med rgya mtsho འགྲུང་མེད་རྒྱ་མཚོ།

Illustrations / རིམ་བ།

rgyual bu•nor bhe རྒྱལ་བ་ནོར་བེ།

Contents དཀར་ཆག

- Preface མོན་འགྲོའི་གཏམ། <5>
- Contributors ལས་སུ་ཞུགས་མཁན། <6>
- 1 Big Dreams མྱོང་བའི་མི་ལམ། (དབྱངས་མཚོ་སྒྲིལ་མ།) <9>
- 2 The Liar རླུང་ཀླུ། (འབྲུག་མོ་མཚོ།) <13>
- 3 Dawa's Father ལྷ་བའི་པ་ཀན། (ཡུམ་ཆེན་མཚོ་མོ།) <16>
- 4 Two Unlucky Men སྒྱེས་པ་བསོད་མེད་གཉིས། (དོན་འགྲུབ་ཀླུ།) <20>
- 5 Two Rabbits and a Bear རི་བོང་གཉིས་དང་དོམ་གཅིག། (དག་འདུན་སྒྲིལ་མ།) <24>
- 6 Two Thieves རླུང་མ་གཉིས། (ཆོ་རིང་བེད་ཀར།) <27>
- 7 The Little Monkey སྤུ་རུ་རུང་རུང་། (སྐལ་ཆེན།) <30>
- 8 The Tortoise Dies རུས་སྤལ་གྱི་བ། (སྐལ་ཆེན།) <34>
- 9 Donkey Butter བོང་བུའི་མར། (བཀྲ་གིས་དཔལ་འབར།) <37>
- 10 A Clever Artist རྒྱ་ཅལ་བ་སྐམ་པོ། (དཀོན་མེ།) <40>
- 11 Wise Rabbit རི་བོང་གུང་པོ། (འབྲུག་མོ་མཚོ།) <43>
- 12 Uncle Dinba Plants Gold ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་གསེར་འདེབས་བ། (ལྷ་མོ།) <47>
- 13 Mouse Princess Marries a Cat ཅི་གུ་སྐས་མོ་བྱི་ལ་ཞིག་དང་གཉན་སྒྲིག་བྱེད་བ། (ཆོ་དབྱངས་སྒྱིད།) <50>
- 14 The Donkey-Tiger སྟག་ལྷགས་གྱོན་པའི་བོང་བ། (ཡེ་གེས།) <53>
- 15 Horse and Camel ཏྲ་དང་རྩ་མོང་། (རྩམ་རྒྱལ་སྒྲིལ་མ།) <57>
- 16 Oilyball and Meatball རིལ་བུ་སྒྲུམ་བོ་དང་ག་རིལ་བུ། (རྩམ་རྒྱལ་སྒྲིལ་མ།) <60>
- 17 Spitting Gold and Turquoise གསེར་དང་གཡུ་རྒྱག་བ། (འུག་སྒྲུ།) <64>
- 18 The Young Rooster ལོ་རུང་བྱ་ཚོ། (སྐལ་བཟང་གཡང་སྒྲོན།) <68>
- 19 Precious Juniper ཐུ་ཆེ་བའི་ཤུག་སྒོང་། (ཆོ་དབང་བསོད་ནམས།) <72>
- 20 The Mirror མེ་ལོང་། (རིག་གྲོལ།) <76>
- 21 The King and the Pork རྒྱལ་པོ་དང་ཕག་ག། (ཆོ་དབང་བསོད་ནམས།) <80>

- 22 Half a Baby? བྱིས་པ་ཚལ་བ་ཞིག (ཡེ་ཤེས་མཚོ་མོ།) <84>
- 23 The Boy Who Cried "Wolf!" "སྤྱད་ཀི"ཞེས་སྐད་ཅོར་བརྒྱུག་པའི་བུ་ཚུང་། (དབང་ཕྱུག་ཚེ་རིང་།) <88>
- 24 Monkey, Rabbit, Fox, and Horse སྤུ་དུང་རི་བོང་། ཡུ། ཏྲ་བོ། (འབྲུག་མོ་སྦྱིད།) <92>
- 25 The Son, Daughter-In-Law, and Mother བུ་དང་མནའ་མ། ཨ་མ། (མགོན་ཐར་སྦྱིད།) <96>
- 26 A Wolf Wags His Tail སྤྱད་ཀི་ཞིག་གིས་ཁོའི་མཇུག་མ་གཡུགས་པ། (སྐལ་བཟང་གཡང་སྦྱོན།) <100>
- 27 The Special Pot བྱད་བར་ཅན་གྱི་སྤྲ་ང། <104>
- 28 The Frog Prince རྒྱལ་སྐས་སྤྲལ་བ། (འཇམ་དབྱངས་སྦྱོལ་མ།) <108>
- 29 Three Girls བུ་མོ་གསུམ། (ལྷ་རི་མཚོ་མོ།) <112>
- 30 A Bad Friend གྲོགས་ངན་ཞིག (མཁའ་སྦྱོང་སྦྱོལ་མ།) <116>
- 31 The Timid Thief སྦྱིང་ཆུང་རྒྱན་མ་ཞིག (ཉི་མ་གཡང་མཚོ།) <120>
- 32 The Death of Hunting Eagle རྩོན་བ་སྤྲུག་གི་འཆི་བ། (ཉི་མ་གཡང་མཚོ།) <125>
- 33 The Monk and the Butcher བུ་ཅུན་བ་དང་བཤན་པ། (དབྱང་དཔལ་འཛོམས།) <129>
- 34 Two Frogs སྤྲལ་བ་གཉིས། <133>
- 35 The Rock Lion Opens Its Mouth རྩོ་མེང་གའི་ཁ་གདངས་པ། (སྦོ་བརྟན།) <137>
- 36 The Birth-Giving Pot མངལ་ཆགས་པའི་སྤྲ་ང། (བསྐྱན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།) <141>
- 37 Baby Rabbit and Cruel Bear བུ་གྲུ་རི་བོང་དང་དོམ་གཏུམ་པོ། (ཚེ་དབང་རྩོ་རྩེ།) <145>
- 38 The Clever Ewe སྦོ་གྲོས་ལྷན་པའི་མ་མོ། (ཚེ་དབྱངས་སྦྱིད།) <149>
- 39 The Magic Chicken རྒྱ་འབྲུལ་ལྷན་པའི་བྱ་པོ། (དབང་ཕྱུག་རྒྱལ།) <153>
- 40 The Temple God Eats *Tsamba* དགོན་པའི་ལྷ་ཡིས་རྩམ་བ་ཟ་བ། (བསོད་ནམས་སྦྱིད།) <157>
- 41 Artist Genga and Carpenter Genga རྒྱ་རྩལ་བ་ཀྱན་དགའ་དང་ཤིང་བཟོ་ཀྱན་དགའ། <161>
- 42 The Horned King རྒྱལ་པོ་རུ་བ་ཅན། (མགོན་ཐར་སྦྱིད།) <166>
- 43 Two Lazy Men ལེ་ལོ་ཆེ་བའི་གསར་བུ་གཉིས། (ཚེ་དཔལ་རྒྱལ།) <170>
- 44 The Dead Pigeon ཕུག་རོན་ཤི་བོ། (ལྷ་ཡག) <175>
- 45 Boxing a Monster སྦྱོག་ཆགས་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐམ་ནང་དུ་འཇུག་པ། (བདུ་སྦྱིད།) <180>
- 46 The Foolish Judge ཞལ་ལྷེ་བ་སྤྲོན་པ། (འབྱུང་མེད་རྒྱ་མཚོ།) <184>

- 47 The Tricky Horse ཁ་ལོ་བྱེད་དཀའ་བའི་རྟ་པོ། (འབྲུག་ཕྱག) <189>
- 48 Rabbit Saves Pilgrim's Life རི་བོང་གིས་མཇལ་བའི་སློག་བསྐྱབས་པ། (དབང་ཕྱག་རྒྱལ།) <195>
- 49 A Strange Dream མྱི་ལམ་ཡ་མཚན་ཞིག། (གུ་རུ་ཚོས་སྒྱིད།) <199>
- 50 A Beautiful Shining Star མཛེས་སྟུག་ལྗན་ལ་འོད་མཚད་བའི་སྐར་མ་ཞིག། (དབང་ཕྱག་ཚེ་རིང་།) <204>
- 51 Why the World is Unfair འཛམ་གླིང་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དང་བཞག་འཚོར་བ། (འབྲུར་མེད་ཕུན་ཚོགས།) <209>
- 52 A Man, a Rabbit, and a Wolf སྐྱེས་པ་དང་རི་བོང་། སྤུང་གི། (སློ་བརྟན།) <214>
- 53 Heart-Eyes སྙིང་མིག། (ཚེ་རིང་དབྱངས་སྒྲོན།) <219>
- 54 A Lazy Man Becomes Hardworking སྐྱེས་པ་ལེ་ལོ་ཅན་ཞིག་ལས་ལ་བརྩོན་མཁན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ། (ཚེ་རིང་ལྟ་མོ།) <224>
- 55 The Frog Robber སྤལ་བ་རྒྱན་མ། (མགོན་ཐར་སྒྱིད།) <230>
- 56 A Chest of Stones རྩོ་ཡི་སྐྱམ་ཆུང་ཞིག། (དབྱང་དབལ་འཛོམས།) <235>
- 57 White Cow and Poor Girl བ་མོ་དཀར་པོ་དང་བུ་མོ་ལས་སྟུག་མ། (འབྲུག་མོ་སྒྱིད།) <240>
- 58 The Sun's Reply ཉི་མའི་ཨ་ལན། (སྙིང་དཀར་རྒྱ།) <245>
- 59 Gold Girl, Silver Girl, and Wood Girl གསེར་མོ་མཚོ། དཔུལ་མོ་མཚོ་དང་གིང་མོ་མཚོ། (ཡེ་ཤེས་མཚོ།) <251>
- 60 The Cruel King and the Peasant རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོ་དང་ཞིང་པ། (འབྲུར་མེད་རྒྱ་མཚོ།) <257>
- 61 A Cruel Queen སྙིང་རྩེ་མེད་པའི་བཙུན་མོ། (ཚོས་མོ་བྱམས།) <264>
- 62 The Story of Dokang རྩོ་ཁང་ཡུལ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད། (དབྱང་དབལ་འཛོམས།) <271>
- 63 Two Boys བུ་ཆུང་གཉིས། (བསོད་ནམས་སྒྱིད།) <278>
- 64 A Nine-Headed Monster སྒྲིན་མོ་མགོ་དགུ། (ལྟ་འབྲུག་རྒྱལ།) <285>
- 65 Zhaxi's Adventures བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད། (ཚེ་དབལ་རྒྱལ།) <292>
- Vocabulary བ་སྟན། <302>

Preface མཚན་འགྲེལ་གཏམ།

The folktales in this book were collected by students in the 1997 and the 1998 English Teaching Training classes studying in the Nationalities Department, Qinghai Normal University during summer and winter holidays. Allie Thomas and Kevin Stuart edited the English translations of the versions given to us by the students, which were then translated back into Tibetan by the students and edited by dPal ldan bkra shis and 'Gyur med rgya mtsho.

དཔེ་ཆ་འདིའི་ནང་གི་དམངས་ཁྲིད་གཏམ་རྒྱུད་དག་ནི་མཚོ་ཕོ་བོ་སློབ་གསེབ་སློབ་གླིང་མི་རིགས་རྩེ་ཁག་གི་༡༩༧༧-༧༩དང་༡༩༧༩-༨༠འི་
དཔྱིན་ཡིག་འཛིན་གྲུའི་སློབ་མ་དག་གིས་དབྱར་གནང་དང་དཔྱབ་གནང་གི་སྐབས་སུ་བརྟམ་བ་ཡིན། སློབ་མ་ཚོས་ཐོག་མའི་རྒྱུད་
གཏམ་དཔྱིན་ཡིག་ཏུ་བརྒྱུར་བ་Allie Thomas དང་Kevin Stuart གཉིས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་བྱས་རྒྱུ་དཔལ་ལྷན་བསྟུན་གིས་དང་
འགྲུར་མེད་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་བརྒྱུར་བོད་ཡིག་ཏུ་རྒྱུར་གྲིག་བྱས།

Students who use this book should first try to understand the stories without looking at the Tibetan translations. Because most answers to the exercises can be found by reading the texts, students should not look at either the Tibetan or English versions until they have finished the exercises.

དཔེ་ཆ་འདི་བཞོལ་སྒྲིབ་བྱེད་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཤོད་ཡིག་གི་སྒྲུང་ཡིག་ལ་མ་བཟུངས་པར་ཐོག་མར་སྒྲུང་གཏམ་གྱི་ནང་དོན་གོ་
བར་བྱ་དགོས། སློབ་ཚན་གྲོག་ན་སྒྲུང་གཞིའི་དྲིམ་ལན་མང་ཅེ་ཤོས་ཤེས་བྱལ་བས། སྒྲུང་གཞི་བྲིས་མ་ཚང་པར་དུ་དབྱིན་ཡིག་
གམ་ཤོད་ཡིག་གི་ཆ་གང་ལའང་བཟུ་མི་རུང་།

The United Board for Higher Christian Education in Asia supported the publication of the first edition of this book. The present volume was made possible with the support of **The Bridge Fund**.

ཨ་ཤེ་ཡ་མཐོ་རིམ་ཡོ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་སློབ་གསོ་རྒྱ་ཆོག་གིས་དཔེ་ཆ་འདིའི་བར་གཞི་དང་པོ་བར་རྒྱན་བྱེད་བར་མཐུན་སྦྱོར་
ཞུས། ཟམ་པ་ཐེབས་ཅུ་ཆོག་པ་ལས་བར་གཞི་གསུམ་པ་འདི་ལ་ཞལ་འདེབས་བསྟུང་།

Kevin Stuart

1 September 2001 ནོ་མོ་ལོ་ལྔ་པའི་ཚེས་ལྷན།

Zi ling ཟྱེ་ལིང་ནས།

Contributors

Tibetan Name	English Name	Activity
ཚས་སྒྲོན།	Amy	folktale sources
བསོད་ནམས་ཐུན་ཚོགས།	Art	exercises
ཡེ་ཤེས་མཚོ།	Belinda	exercises
དབལ་རྒྱལ།	Ben	exercises
བཀ་ཤིས་དབང་མོ།	Betty	exercises
བསོད་ནམས་སྒྲིང་།	Billie	checker
སྐལ་བཟང་གཡང་སྒྲོན།	Cindy	English checker
འབྲུག་པོ་རྒྱལ།	David	English checker
ཆེ་རིང་སྒྲོལ་མ།	Debby	exercises
ཆེ་རིང་གཡང་བྱང་།	Debrah	English checker
ཆེ་རིང་བད་དཀར།	Diana	exercises
ཚས་མོ་བྱམས།	Diana	translation
འབྲུར་མེད་ཐུན་ཚོགས།	Dwight	illustrations
ཟླ་བ་མཁའ་འགོ།	Ella	exercises
ཀུ་ཅུ་ཚས་སྒྲིང་།	Fiona	English checker
ཆེ་དབང་བསོད་ནམས།	Frank	translation
འབུམ་ཐུག	Fred	translation
དགེ་མོ།	Gordon	translation
འབྲུག་མོ་མཚོ།	Hilda	exercises
པ་ལྷ་སྒྲིང་།	Holly	exercises
དབང་ཐུག་ཆེ་རིང་།	Jack	English checker

དབང་ཕྱུག་ཀྱིས།	James	English checker
ཆོ་དབང་སྒྱིད།	Janis	exercises
ལྷ་འབྲུག་ཀྱིས།	Jerry	translation
ཡེ་ཤེས།	Jewel	translation
ཆོ་སྒྲོན།	Joan	folktale sources
དོན་འགྲུབ་ཀྱིས།	John	Tibetan checker & translation
མཚོ་ཕྱུག།	Joni	folktale sources
དབང་ས་མཚོ་སྒྲོལ་མ།	Judy	English checker
མགོན་ཐར་སྒྱིད།	Julie	translation
ཆོ་དབང་རྡོ་རྗེ།	Justin	English checker
བཀ་ཤིས་དཔལ་འབར།	Keith	translation
སྐལ་ཀྱིས།	Kenneth	translation
ཀུན་བཟང་སྒྱིད།	Lena	exercises
དབང་དཔལ་འཛོམས།	Linda	illustrations
ལྷ་ཡག།	Loretta	editor
ལྷ་སྒྲུ།	Mariah	checker
ཆོ་དཔལ་ཀྱིས།	Mark	English checker
ལུ་ཀྱོན་སྒྱིད།	Mary	exercises
སྒོ་བརྟན།	Matthew	translation
མིག་གྲོལ།	Mick	translation
འབྲུག་མོ་སྒྱིད།	Monica	translation
ཕྱག་ས་མོ་འཛོ།	Natalie	exercises

དགོན་མ།	Olivia	English checker
ཡུམ་ཆེན་མཚོ་མ།	Patsy	English checker
བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།	Richard	exercises
སྒྲིང་དཀར་རྒྱ།	Richard	English checker
འབྲུང་མེད་རྒྱ་མཚོ།	Robert	translation
རྣམ་རྒྱལ་སྒྲོལ་མ།	Ruby	translation
ཆེ་རིང་ལྷ་མོ།	Ruth	translation
སྒྲིང་མཚོ།	Sally	folktale sources
ལྷ་མོ།	Sarah	translation
ལྷ་རི་མཚོ་མ།	Sarah	exercises
སྒྲོལ་མ།	Serena	English checker
ཡེ་ཤེས་མཚོ་མ།	Shawn	English checker
མཁའ་སྒྲོད་སྒྲོལ་མ།	Susan	exercises
ཉི་མ་གཡང་མཚོ།	Suzanne	editor
ཡེ་ཤེས་མཚོ།	Tina	English checker
དགེ་འདུན་སྒྲོལ་མ།	Tina	exercises
འཇམ་དབྱངས་སྒྲོལ་མ།	Tori	editor

Big Dreams

དབང་མཚོ་སྒྲུབ་མ།

1. Vocabulary བསྟན།

had nothing except ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པ།

leaned on ཁེན་པ།

take a wife རྒྱང་མ་ལེན་པ།

moon rose ལྷ་བ་འཆར་པ།

in excitement ཡིད་ལྗོས་པ།

lost forever གཏན་དུ་ཐོང་པ།

horse ཉ།

2. Text སློབ་ཚན།

An old man **had nothing except** a big bag of barley. One dark night as he was carrying it, he came to a big deep sea. He put the bag on the shore, **leaned** his head **on** the bag, and thought, "I will sell this bag of barley, buy a horse, and then I will sell the horse. After I sell the horse, I will take a wife, and she will have a baby. It will be a boy. But what will I call the baby?"

As the **moon rose**, he suddenly thought, "I will call the boy 'Moon'."

He jumped up **in excitement**. This made the bag of barley roll into the sea, where it was **lost forever**.

སློབ་པའི་མི་ལམ།

མདུན་པོ་ཞིག་ལ་ནས་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཅི་ཡང་མེད། སྤྱག་ནག་པའི་མཚན་མོ་ཞིག་ལ་ཁོས་སྤྱི་དེ་ཁུར་ནས་གཏོང་བ་
པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཁར་ཐོན། ཁོས་སྤྱི་མཚོ་འགམ་དུ་བཞག་ཅིང་མགོ་བོ་སྤྱི་ཐོག་ལ་ཁེན་ནས། "ངས་ནས་སྤྱི་འདི་
བཙོངས་ནས་རྟ་བོ་ཞིག་ཉི་རྒྱ་ཡིན་ལ་དེ་ནས་ངས་རྟ་བོ་བཙོང་རྒྱ་ཡིན། ངས་རྟ་བོ་བཙོངས་རྗེས་ཆུང་མ་ཞིག་ལེན་རྒྱ་དང་དེ་ནས་
བྱིས་པ་ཞིག་བཙོང་རྒྱ་ཡིན། བྱིས་པ་དེ་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་འགོ། འོན་ཀྱང་ངས་ཁོ་ཅི་ལྟར་འབོད་དམ་ཅེས་བསམས།

ཟླ་བ་འཆར་བ་ན་ཁོས་སྤྱི་བུ་དུ་ངས་སྤྱི་ལ་ཟླ་བ་ཞེས་འབོད་རྒྱ་ཡིན་བསམས།

ཁོ་ཡིད་ཚུལ་ནས་གནམ་ལྗིང་བྱས་པ་དེས་ཁོའི་ནས་སྤྱི་ཡང་མཚོ་ནང་དུ་བསྒྲིལ་ནས་གཏན་དུ་བོར་སོང་།

3. Put these words in the blanks below ཐ་སྙད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོངས།: in, an, the, a, as, on, to, of, and, me, him.

- _____ old man had nothing except _____ big bag _____ barley.
- One dark night _____ he was carrying it, he came _____ big deep sea.
- He put _____ bag _____ shore, leaned his head _____ bag, _____ thought, "I will sell this bag _____ barley, buy _____ horse, _____ then I will sell
- _____ horse."
- "After I sell _____ horse, I will take _____ wife, _____ she will have _____ baby."
- "It will be _____ boy."
- "But what will I call _____ baby?"

4. Put these sentences in the correct order. ཚོགས་སྒྲིལ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིག་ས།

- a. ____ "As the moon rose, he suddenly thought, "I will call the boy 'Moon'."
- b. ____ "But what will I call the baby?"
- c. ____ "It will be a boy."
- d. ____ After I sell the horse, I will take a wife, and she will have a baby."
- e. ____ An old man had nothing except a big bag of barley.
- f. ____ He jumped up in excitement.
- g. ____ He put the bag on the shore and thought, "I will sell this bag of barley."
- h. ____ One dark night as he was carrying it, he came to a big deep sea.
- i. ____ This made the bag of barley roll into the sea, where it was lost forever.

5. Write answers to these questions. བཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Who had only a bag of barley?
- b. When did he come to a big sea?
- c. Where did the old man put the bag?
- d. What was put on the shore?
- e. What was leaned on the bag?
- f. What did the old man think he would name his son?
- g. Where was the bag of barley lost?

6. What lesson does this story teach? གཏམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཕྲོབ་ཐུབ།

- (a) Old people should not carry big bags of barley.
- (b) A sea is very deep.
- (c) Don't believe something until it happens.
- (d) A baby is very naughty.

7. Find words. The words may be spelled up \nearrow , down \searrow , forward \rightarrow , backward \leftarrow , and diagonally $\nwarrow \nearrow \swarrow \searrow$. གཤམ་གྱི་ཐ་སྟད་དག་འཛོལ་དགོས། ཐ་སྟད་དེ་དག་སྦྱོར་གྲོག་བྱེད་སྐབས་ཡང་དང་མར། སྟོན་དང་རྩེས། ཡང་ན་གསལ་གིས་ཡོད་ཀྱང་སྟོན།

N	O	T	H	I	N	G	Y	F	J	T
E	C	A	R	R	Y	A	E	O	U	A
X	Y	B	A	B		B	L	R	M	H
C	P	E	E	D		L	R	E	P	W
E	E	R	O	H	S	E	A	V	E	N
P	N	O				A	B	E	D	O
T	L	L	I	W		N	W	R	L	O
E	X	C	I	T	E	E	H	W	L	M
H	O	R	S	E		D	E	A	E	E
E	X	C	I	T	E		R	S	S	H
G	A	B	L	L	A	C	E	T	I	T

The Liar

འབྲུག་མོ་མཚོ།

1. Vocabulary བ་སྟོད།

famous མིང་གྲགས་ཅན།

wonderful lies རྒྱ་མཚར་པོ།

Reincarnate Lama རྩུལ་སྟུ།

passed away (died) འདས་པ། འཆི་བ།

sunny and pleasant རྫོད་ཁོལ་འཛོམས་ལ་སྟོ་སྤང་ལྡན་པ།

stretched out བསྐྱངས་པ། བརྒྱུངས་པ།

2. Text སྒྲོབ་ཚན།

A man was **famous** for telling **wonderful lies** to people.

One day a **Reincarnate Lama** met him and wanted Liar to tell him a lie. Liar said, "I'm sorry. My mother **passed away** so I can't lie anymore. Please come to my home tomorrow to pray for my mother."

The Lama agreed to visit.

The following day was **sunny and pleasant** when the Lama and some of his fellow monks came to Liar's home. Liar was **stretched out** by a nearby river, enjoying the sunshine.

"What are you doing here? Didn't your mother just die?" asked the Lama.

"Well, you asked me to tell you a lie and I did," replied Liar.

རྩུབ་ཀྱིས།

སྤྱི་པ་ཞིག་རྩུབ་གཏམ་མཚར་བོ་བཤད་པར་མཁས་པས་མིང་གྲགས་ཆེ།

ཉིན་ཞིག་སྤྱི་པ་ཞིག་སྤྱི་པ་དེ་དང་འཕྲད་པ་ན་རྩུབ་ཞིག་གོད་རྒྱུ་འེ་བ་བཏོན། རྩུབ་ཀྱིས་གྱིས་དགོངས་པ་མ་ཆོམ། ངའི་ཨ་མ་མ་མཚམས་པས་ད་ནས་བཟུང་རྩུབ་བཤད་མི་རུང་། སང་ཉིན་ཁྱོད་དེ་ཆང་དུ་ཐེབས་ནས་ངའི་ཨ་མ་ལ་སྤྱབས་འཇུག་ཅིག་ཁྱེ་གས་ཅེས་བཤད།

སྤྱི་པ་གྱིས་ཁོ་ཐེབས་པར་ཐག་གིས་བཅད།

དྲོད་ཁོལ་འཛོམས་ལ་སྤྱོད་སྒྲུབ་པ་ཞིག་རེད། སྤྱི་པ་དང་ཁོའི་འཁོར་གཡོག་འགའ་རྩུབ་ཀྱིས་ཆང་ལ་ཐོན། རྩུབ་ཀྱིས་ཁྱེ་བོ་ཞིག་གི་འགྲམ་དུ་ཉལ་ནས་ཉི་འོད་ལ་ཐེ་བཞིན་ཡོད།

སྤྱི་པ་གྱིས་"ཁྱོད་གྱིས་འདི་གར་ཅི་ཞིག་བྱེད་གིན་ཡོད། ཁྱོད་གྱི་ཨ་མ་གཤེགས་སོང་བ་མིན་ནམ་" ཞེས་དྲིས།

རྩུབ་ཀྱིས་གྱིས་"ཁྱོད་གྱིས་ང་ལ་རྩུབ་གོད་ཅེས་བཤད་པས་ངས་རྩུབ་ལབ་པ་ཡིན་" ཞེས་ལྟོན་ཆོག་བྱིན།

3. Put these words in the blanks below ཐ་སྡད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོངས།: man, people, lama, Liar, I'm, mother, I, my, his, you, your.

- A _____ was famous for telling lies to _____.
- A Reincarnate _____ met him and wanted _____ to tell _____ a lie.
- _____ said, " _____ sorry."
- " _____ mother passed away so _____ can't lie anymore."
- "Please come to _____ home tomorrow to pray for _____."
- The _____ agreed to visit.
- It was sunny when the _____ and some of _____ fellow monks came to _____'s home.
- _____ was by a nearby river.
- "What are _____ doing here?"
- "Didn't _____ mother just die?" asked the _____.
- "Well, _____ asked _____ to tell _____ a lie and _____ did," replied _____.

4. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིག་ས།

- a. ____ "Didn't your mother just die?" asked the Lama.
- b. ____ "My mother passed away so I can't lie anymore."
- c. ____ "Please come to my home tomorrow to pray for my mother."
- d. ____ "Well, you asked me to tell you a lie and I did," replied Liar.
- e. ____ "What are you doing here?"
- f. ____ A man was famous for telling wonderful lies to people.
- g. ____ Liar said, "I'm sorry."
- h. ____ Liar was stretched out by a nearby river, enjoying the sunshine.
- i. ____ One day a Reincarnate Lama met him and wanted Liar to tell him a lie.
- j. ____ The following day was sunny when the Lama came to Liar's home.
- k. ____ The Lama agreed to visit.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་ངོ་བོ་དག་ལ་ལན་འདྲི་དགོས།

- a. What lie did Liar tell the Lama?
- b. What was the weather like when the Lama visited Liar's home?
- c. Who did Liar trick?
- d. Who was famous for lying?
- e. Why did the Lama visit Liar's home?
- f. Why was Liar lying by a river?

6. Choose the correct words in **bold**. ཡང་དག་པའི་བློ་སྤྲོད་སྒྲུག་གི་ཅན་བདམ་པར་གྱིས།

- a. A man **was/were** famous for telling wonderful lies to **people/person**.
- b. One day **a/an** Reincarnate Lama **met/meeted** him and wanted Liar to **tell/tells** him a lie.
- c. Liar said, "**I'm/I is** sorry."
- d. My mother passed away **so/but** I can't **lying/lie** anymore."
- e. "Please **came/come** to **my/me** home tomorrow to pray for my mother."
- f. The Lama agreed **for/to** visit.
- g. The following day **was/am** sunny and pleasant.
- h. Liar **is/was** stretched out by a nearby river.

Dawa's Father

ཡུམ་ཆེན་མཆོ་མོ།

1. Vocabulary བ་སྟོད།

dreaming མི་ལམ་མི་བ། རྟོང་བསམ་བྱེད་བ།

beggar སྤང་བོ།

nobleman སྤོ་དོ། སྤོ་དག

mice བྱི་བ།

fantasizing ཡིད་ལྗེས་བ།

gnawed དམུར་བ།

2. Text སྒྲོམ་ཚན།

Lazy Dongzhu was always **dreaming** rather than working and, because of this, he soon became a **beggar**.

One day a **nobleman** gave him a big sack of barley. He carried it to the forest, put it under a tree, and thought, "Maybe the **mice** will eat my barley." Then he hung the sack on a branch and lay down under it.

He began **fantasizing**, "If tomorrow I get a big sack of barley and another big sack the next day and the next day, soon I will have a lot of barley. I will become a nobleman. I will get married and have a child. Should I name my child Dawa (Moon) or Nima (Sun)?" He decided to name his child after the bright moon he was looking at.

As Dongzhu was fantasizing, a mouse **gnawed** through the sack's rope. The bag fell on Dongzhu and killed him.

ཟླ་པའི་ཕ་ཀྟན།

སྤྱིད་ལྷག་ཅན་གྱི་དོན་འགྲུབ་ཀྱིས་རྒྱན་དུ་ངལ་ཚོལ་བྱེད་པ་ལས་སྤོང་བསམ་བྱས་ནས་བསྟན་པས། ཁོ་མི་འགྲུངས་པར་སྤང་བོ་
ཞིག་ཏུ་གྱུར།

ཉིན་ཞིག་སྤྱིད་ཀྱི་ཅིག་གིས་ཁོ་ལ་ནས་སྤྱི་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱིན། ཁོས་ནས་སྤྱི་དེ་ནགས་ཚལ་ཞིག་ཏུ་ཁྱུང་ནས་སྤང་བོ་ཞིག་གི་
འོག་ཏུ་བཞག་ལ་ཁོའི་བསམས་པར་བྱི་བས་ངའི་ནས་བཟང་འགོ་སྟོམ། དེ་ནས་ཁོས་སྤྱི་དེ་ཡལ་ག་ཞིག་གི་སྤྱི་དུ་བཀལ་ཞིང་
འོག་ནས་ཉལ།

ཁོས་སྤོང་བསམ་བྱེད་འགོ་བརྩམས། "གལ་ཏེ་སང་ཉིན་ངལ་ནས་སྤྱི་གང་དང་དེའི་བྱི་ཉིན་ནས་སྤྱི་གང་བསྟན་མར་ཐོབ་ན།
ངལ་མི་འགྲུངས་པར་ནས་མང་བོ་ཡོད་འགོ་ལ་སྤྱི་དྲག་ཅིག་ཏུ་འང་འགྱུར་འགོ། ང་གཉིད་སྤྱི་ག་བྱས་ནས་བྱིས་པ་ཞིག་བཙའ་རྒྱ་
ཡིན། བྱིས་པའི་མིང་ལ་ཟླ་བ་ཟེར་རམ་ཉི་མར་འཕོད་དམ།" ཁོས་ཟླ་བ་གསལ་བོ་དེ་ལ་ལྟ་བཞིན་ཁོའི་བྱིས་པའི་མིང་ལ་ཟླ་བ་
འདོགས་རྒྱུའི་ཐག་བཅད།

དོན་འགྲུབ་ཀྱིས་སྤོང་བསམ་བྱེད་སྐབས། བྱི་བ་ཞིག་གིས་སྤྱི་ཡི་ཐག་བ་དམར་ནས་བཅད་པས་སྤྱི་དོན་འགྲུབ་ཀྱི་ཐོག་ལ་
རྒྱུང་ནས་ཁོ་བཀྲོངས།

3. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་
པའི་ཚིག་ཐུང་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཞོས།

PART I

- a. "I will become _____
- b. "I will get married _____
- c. "Should I name my _____
- d. As Dongzhu was fantasizing, a mouse _____
- e. He began fantasizing, "If tomorrow I get a big sack of barley _____
- f. He carried it to the forest, put it under a tree, and _____
- g. He decided to name his child after _____
- h. Lazy Dongzhu was always dreaming rather than _____
- i. One day a nobleman gave _____
- j. The bag fell on Dawa _____
- k. Then he hung the sack on _____

PART II

- 1. a branch and lay down under it.
- 2. a nobleman."
- 3. and another big sack the next day and the next day, soon I will have a lot of barley."
- 4. and have a child."
- 5. and killed him.
- 6. child Dawa (Moon) or Nima (Sun)?"
- 7. gnawed through the sack's rope.
- 8. him a big sack of barley.
- 9. the bright moon he was looking at.
- 10. thought, "Maybe the mice will eat my barley."
- 11. working and, because of this, he soon became a beggar.

4. Put these words in the blanks below བ་སྒྲོན་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོང་ས།: my, Dongzhu, he, nobleman, him, I, child.

- Lazy _____ was dreaming rather than working. Because of this, _____ became a beggar.
- One day a _____ gave _____ a big sack of barley.
- _____ carried it to the forest, put it under a tree, and thought, "Maybe the mice will eat _____ barley." Then _____ hung the sack on a branch and lay down under it. _____ began fantasizing, "If tomorrow _____ get a big sack of barley and another big sack the next day and the next day, soon _____ will have much barley."
- "_____ will become a nobleman. _____ will get married and have a _____."
- "Should _____ name my _____ Dawa (Moon) or Nima (Sun)?"
- _____ decided to name _____ after the bright moon _____ was looking at.
- As _____ was fantasizing, a mouse gnawed through the sack's rope.
- The bag fell on _____ and killed _____.

5. Find words. The words may be spelled up ↑, down ↓, forward →, backward ←, and diagonally ↗ ↘ གཤམ་གྱི་བ་སྒྲོན་དག་འཛོལ་དགོས། བ་སྒྲོན་དེ་དག་སྦྱར་གྲོག་བྱེད་སྒྲུབ་ས་ཡར་དང་མར། སྟོན་དང་རྗེས། ཡར་ན་གསེག་གིས་ཡོད་ཀྱང་བྲིད།

D	B	A	R	L	E	Y	
A	O	E	H	G	Y	A	L
W	E	G		N	B	P	H
A	A	F	Z	U	I	U	A
I	T	O		H	G	T	V
L	L	I	W		U		E
T	A	S	H	O	U	L	D
N	A	G	E	B	T	I	

6. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- Why did Dongzhu become a beggar?
- How did Dongzhu die?
- How did Dongzhu get a sack of barley?
- Why did he put the sack on a branch?
- What did the mouse do?

Two Unlucky Men

དོན་འགྲུབ་ཀྱིས།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག།

property ཐུ་མོར།

adorned བརྒྱན་པ།

businessman ཚོང་པ།

greedy བརྒྱབ་སེམས་ཆེ་བ།

cleaned གད་བདར་བྱས་པ། གཙང་སྒྲུ་བྱས་པ།

"My Lama!" ངའི་བླ་མ།

"Don't count your chickens before they hatch." མ་ཐོབ་བར་དུ་ཡོད་འདོད་མ་བཅངས།

childless བྱིས་པ་མེད་པ།

cobwebs ལྗེ་མ་ཐག ལྗེ་མ་བྲ།

this and that འདི་གན། དོན་དག་སྣ་ཚོ་གས།

treasures རིན་པོ་ཆེ།

dusting away རུལ་སྒྲུག་པ།

valuable ཕ་ཆེན། དཀོན་མོན་པ།

2. Text སྒྲིབ་ཚན།

The only **property** an old **childless** man had was a simple house **adorned** with many **cobwebs**. One day a **businessman** came to the old man's home. After they talked about **this and that** the businessman said, "Please sell your home's treasures to me."

The old man was **greedy** but he did not know what these **treasures** were.

"I didn't bring enough money with me. Now, I'll go home and come back tomorrow with enough money to buy your treasures," said the businessman.

The old man was very happy when the businessman left. He thought, "I'll get some money from the businessman." He then **cleaned** his simple house, **dusting away** the cobwebs.

The man came the next day. When he saw the cobwebs had disappeared he said, "Oh! **My Lama!** You threw the **valuable** things away." In the end, each got nothing from the other.

སྒྲིབ་པ་བསྟོན་མེད་གཉིས།

ཀླད་པོ་བྱིས་པ་མེད་པ་ཞིག་གི་རྒྱ་ཁོར་གཅིག་དུ་ནི་སྒྲིམ་ཐག་གིས་བརྒྱན་པའི་ཁང་བ་ཉམ་ཆག་ཅིག་ཡིན། ཉན་ཞིག་ཚོང་བ་ཞིག་
ཀླད་པོ་དེའི་བྱིས་དུ་ཐོན། ཞོ་ཚེས་དོན་དག་ཡར་མར་མང་པོ་སྤྲོད་རྗེས་ཚོང་བ་དེས་བཤད་རྒྱུ། "ཁྱོད་ཚོང་གི་རྒྱ་ཁོར་ཚོང་མ་ང་
ལ་ཚོང་རོགས་ ཅིས་ལང།

ཀླད་པོ་དེ་བརྒྱབ་སེམས་ཆེ་ཡང་ཞོས་རྒྱ་ཁོར་དེ་དག་ཅི་ཡིན་པ་མ་ཤེས།

ཚོང་བ་དེས་ "ངས་སྒྲིམ་མོ་འདྲང་ངེས་ཤིག་བྱེད་ཡོང་མེད། ད་ང་ངའི་བྱིས་ལ་སོང་ནས་སང་ཉན་སྒྲིམ་མོ་འདྲང་ངེས་ཤིག་
ལ་བྱེད་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཁོར་ཉོ་བར་འོང་" ཞེས་བཤད།

ཚོང་བ་སོང་རྗེས་ཀླད་པོ་ཉ་ཅང་དགུས། ཞོས་ "ངས་ཚོང་བ་དེའི་ལག་ནས་སྒྲིམ་མོ་མང་པོ་ལན་རྒྱ་ཡིན་" འདོད། དེ་ནས་ཞོས་
ཁང་བ་ཉམ་ཐག་དེ་གད་བརྒྱུས་བྱས་ནས་སྒྲིམ་ཐག་ཀྱང་གཅོང་མར་བྱས།

སྒྲིབ་པ་དེ་ཕྱི་ཉན་བྱིར་ཐོན། ཞོས་སྒྲིམ་ཐག་མེད་པ་མཐོང་ནས་ "ཨ་ནོ། ངའི་རྩ་བའི་སྤྲ་མ། ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྩ་ཆེན་
དེ་བརྒྱགས་སོང་" ཞེས་བཤད། མཐའ་མར་ཞོ་གཉིས་ལ་ཅི་ཡང་མ་ཐོབ་པོ།

3. Put these words in the blanks below བ་སྟན་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲིངས།: a, an, the.

- a. ____ only property ____ old childless man had was ____ house adorned with many cobwebs.
- b. One day ____ businessman came to ____ old man's home.
- c. ____ businessman said, "Please sell your treasures to me."
- d. ____ old man was greedy.
- e. "Now, I'll go home and come back tomorrow," said ____ businessman.
- f. ____ old man was very happy when ____ businessman left.
- g. He thought, "I'll get money from ____ businessman."
- h. He dusted away ____ cobwebs.
- i. ____ man came ____ next day.
- j. When he saw ____ cobwebs had disappeared he said, "You threw ____ valuable things away."
- k. In ____ end, each got nothing from ____ other.

4. Put the sentences below in the correct order. གཤམ་གྱི་ཚིག་གྲུབ་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- a. "I didn't bring enough money with me." ____
- b. "My Lama!" ____
- c. "Now, I'll go home and come back tomorrow," said the businessman. ____
- d. "You threw the valuable things away." ____
- e. The businessman said, "Please sell your home's treasures to me." ____
- f. He then cleaned his simple house, dusting away the cobwebs. ____
- g. He thought, "I'll get some money from the businessman." ____
- h. In the end, each got nothing from the other. ____
- i. One day a businessman came to the old man's home. ____
- j. The man came the next day. ____
- k. The old man was greedy but he didn't know what these treasures were. ____
- l. The old man was very happy when the businessman left. ____
- m. An old man had a simple house adorned with many cobwebs. ____
- n. When he saw the cobwebs had disappeared he said, "Oh!" ____

5. Mark these sentences *T* (true) or *F* (false). ཚོགས་སྐྱེད་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་T དང་ནོར་འཁྲུལ་ལ་F) རྟགས་ཚུགས།

- a. The old man became very rich. **T F**
- b. The businessman took the old man's cobwebs home. **T F**
- c. The businessman thought the old man's cobwebs were valuable. **T F**
- d. The businessman went to his home to get the old man's sister. **T F**
- e. The old man did not know what he had that was valuable. **T F**

6. Write answers to these questions. བཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Why did the old man clean his house?
- b. Why did the businessman go back to his home?
- c. At the end of the story was the old man happy or sad? Why or why not?

7. What lesson does this story teach? གཏམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཕྲོབ་ཐུབ།

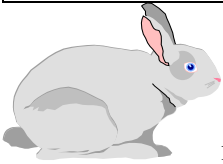
- a. Old men are not clever.
- b. **Don't count your chickens before they hatch.**
- c. Businessmen are not clever.

Two Rabbits and a Bear

དགེ་འདུན་སྒྲོལ་མ།

1. Vocabulary བ་སྒྲོལ།

rabbit རི་བོང་།

one said to the other གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བཤད་པ།

comes at you ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོད་ཐོན།

foot of the tree ལྗོང་རྩ།

sniffed བསྒྲམས་པ།

too fat to climb up ཚེན་པོ་ཡིན་དྲགས་ནས་འགོ་མ་ཐུབ་པ།

hopping through བརྒྱད་ནས་མཚོངས་པ།

beast གཙན་གཟན།

threw himself གཡུག་པ། འཕེན་པ།

pretended རྒྱ་བ་བྱེད་པ། ཡིན་ཁུལ་བྱེད་པ།

held its breath དབྱགས་བཟུན་པ།

trust ཡིད་ཆེས་པ།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

Two young rabbits were **hopping through** the forest. **One said to the other**, "We're good friends. We must help each other. If any **beast** comes at you, I'll stay and help you." The other rabbit said, "I will help you, too, if any beast **comes at you**."

After a while, they heard a loud noise. It was a large bear. One rabbit climbed up a tree. The other was **too fat to climb up**. Instead, he **threw himself** at the **foot of the tree** and **pretended** to be dead.

A moment later the bear looked at the fat young rabbit and then **sniffed** him. The young rabbit **held its breath**. The bear thought he was dead and left.

The young rabbit hiding in the tree asked his friend, "The bear put his mouth near your ear. What did he say?"

The other rabbit answered, "He said, 'Don't **trust** your friend. He ran away from you when you needed his help the most.'"

རི་བོང་གཉིས་དང་དོམ་གཅིག

རི་བོང་ལོ་ཆུང་གཉིས་ནགས་ཚལ་ན་མཚོང་ཁྱིའི་བྱེད་བཞིན་ཡོད། རི་བོང་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བཤད་རྒྱུར། "ངེད་གཉིས་ཀ་ཤིག་པོ་ཡིན་པས་
ང་ཚོས་ཡན་ཚུན་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་གཅིག་གི་ཐད་ནས་ཡོང་ན་ང་བསྐྱོད་ནས་ཁྱོད་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་"ཅེས་ལབ། རི་བོང་
གཞན་པ་དེས་ཀྱང་"གལ་ཏེ་གཅིག་གི་ཐད་ནས་ཡོང་ན། ངས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་རོགས་བྱེད་"ཅེས་བཤད།

ཆུང་ཙམ་འགོར་བ་ན། ཁོ་ཚོས་སྒྲ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐོས། དེ་ནི་དོམ་ཆེན་ཞིག་རེད། རི་བོང་གཅིག་སྤང་བོ་ཞིག་གི་སྤྱང་ལ་འགོས། རི་བོང་
གཞན་པ་དེ་ཆོན་པོ་ཡིན་པུགས་ནས་སྤང་འགོར་འགོ་མ་བྱུབ། ཁོ་སྤང་འགོར་མི་འགོ་བར་སྤང་རྩར་ཉལ་ནས་གི་ཁུལ་བྱས།

ཆུང་མ་འགོར་བར། དོམ་དེས་ལོ་ཆུང་རི་བོང་ཆོན་པོ་དེ་ལ་བཏུས་གིང་བརྒྱམས། རི་བོང་ལོ་ཆུང་དེས་དབུགས་བསྐྱེད། དོམ་གྱིས་རི་བོང་
གི་ཡོད་པར་བསམས་ནས་བྱད་སོང་།

སྤང་འགོ་ན་ཡིབས་པའི་ལོ་ཆུང་རི་བོང་གིས་ཁོའི་གྲགས་པོར་"དོམ་གྱིས་ཁོའི་ཁ་ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་ནང་ལ་གཏད་ནས་ཅི་ཞིག་བཤད་སོང་"ཞེས་
དྲིས།

ཁོས་"ཁྱོད་ཀྱི་གྲགས་པོར་ཡིད་མ་ཆེས། ཁྱོད་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་གྲགས་པོའི་རོགས་རམ་ཆེས་མཁོ་དུས་ཁོས་ཁྱོད་བསྐྱོར་ནས་བྲོས་སོང་"ཞེས་ལབ་
བྱེད་"ཞེས་ཕྱོད་ཆོག་བྱིན།

3. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- ___ "What did he say?"
- ___ A moment later the bear looked at the fat young rabbit and then sniffed him.
- ___ After a while, they heard a loud noise.
- ___ It was a large bear.
- ___ One rabbit climbed up a tree.
- ___ The bear thought he was dead and left.
- ___ The other rabbit answered, "He said, 'Don't trust your friend.'"
- ___ The rabbit in the tree said, "The bear put his mouth near your ear."
- ___ Two young rabbits were hopping through the forest.

4. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- When the rabbits heard the bear, what did they do?
- Where were the rabbits hopping?
- Who was fat?
- Who were hopping through the forest?
- Why did the bear leave the rabbit and not hurt him?
- Was the rabbit in the tree a good friend? Why?

5. Put these words in the blanks below ཐ་སྟད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོངས།: a, the, were, was, to, of, and.

- Two young rabbits _____ hopping through _____ forest.
- One said _____ other, "We're good friends."
- "If any beast comes _____ you, I'll stay _____ help you."
- _____ other rabbit said, "I will help you, too, if any beast comes _____ you."
- After _____ while, they heard _____ loud noise.
- It _____ large bear.
- One rabbit climbed up _____ tree.
- _____ other _____ too fat _____ climb up.
- He threw himself _____ foot _____ tree _____ pretended _____ be dead.
- _____ moment later _____ bear looked _____ young rabbit _____ then sniffed him.
- _____ young rabbit held its breath.
- _____ bear thought he _____ dead _____ left.
- _____ young rabbit hiding in _____ tree said, "_____ bear put its mouth near your ear."
- "He ran away when you needed his help _____ most."

6. Spell the words below correctly. གཤམ་གྱི་ཐ་སྟད་དག་ཡང་དག་པར་ཚཱ་བརྒྱུས།

- gnuo
- tbabri
- hhtguro
- reab
- rete
- mcilb
- thoum

Two Thieves

ཆེ་མིང་བེ་དགར།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་།

thieves (thief) རྒྱུ་མ།

crawled རྒྱུ་བ། འཕྲུལ་བ།

unknown མ་གཤམ་བ།

shouted རྒྱུ་མེད་པར་བརྒྱུ་བ།

dug a hole རྒྱུ་བ་བཟོས་བ།

waited outside རྒྱུ་མ་བསྐྱུགས་བ།

mice (mouse) ཅི་གྲུ། ཅི་བ།

2. Text རྒྱུ་བ་ཆེན་།

One evening, two **thieves** went to rob a house. When they reached the house, they **dug a hole** in a wall. One **crawled** inside and the other **waited outside**.

Unknown to the thieves, there were many **mice** in the house. The woman of the house saw a mouse crawl into the house. "Look, there's one now crawling into our house," she said to her husband.

This frightened the thief so much that he quickly crawled outside. He told the other

thief, "A woman saw me crawl inside."

The other thief did not believe him and said, "Let's both crawl into the house together."

As the two thieves were crawling into the house, two mice also crawled into the house. The woman saw the two mice crawling into the house and **shouted** to her husband, "Catch them!" The two thieves were terribly frightened. They thought the woman had seen them so they ran away.

ཀུན་མ་གཉིས།

སྔོན་དུས་ཤིག་ལ། ཀུན་མ་གཉིས་ཁང་ཁྱིམ་ཞིག་ལ་འཕྲོག་བཅོམ་བྱེད་པར་སོང་། ཁོ་ཚོ་ཁང་བ་དེར་ཐོན་མ་ཐག་གུང་ངོས་ལ་

ཁུང་བྱ་ཞིག་བཞོས། གཅིག་ཁུང་བྱ་ལས་ནང་དུ་འཛུལ་ཞིང་གཞན་བ་དེས་བྱ་ནས་བསྐྱགས།

ཀུན་མ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཤེས་བ་ཞིག་ལ། ཁང་བ་དེའི་ནང་དུ་ཅི་གྲུ་མང་པོ་ཡོད། ཁྱིམ་བདག་མས་ཅི་གྲུ་ཞིག་ཁང་བར་འཛུལ་

བ་མཐོང་ནས་ལྟོས་དང་། ང་ཚོའི་ཁང་བའི་ནང་ལ་ཅི་གྲུ་ཞིག་འཛུལ་བཞིན་འདུག་ཞེས་ཁོ་མོའི་ཁྱོ་གར་བཤད།

འདིས་ཀུན་མ་དེར་འཛིགས་སྐྱང་ཆེན་པོ་བསྐྱལ་བ་སྟེ་ཁོ་ལྷུར་བ་ལྷུར་གྱིས་བྱེད་ལ་འཛུལ། ཁོས་ཀུན་མ་གཞན་བ་དེར་"བྱད་

མེད་ཅིག་གིས་ང་ནང་དུ་འཛུལ་བ་མཐོང་སོང་"ཞེས་བཤད།

ཀུན་མ་གཞན་བ་དེས་ཁོ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་བར་"འགྲོ་ ངེད་གཉིས་ཁང་བའི་ནང་དུ་མཉམ་དུ་འཛུལ་"ཞེས་ལབ།

ཀུན་མ་གཉིས་ནང་ལ་འཛུལ་བའི་སྐྱང་ལ། ཅི་གྲུ་གཉིས་ཀྱང་ཁང་བ་དེའི་ནང་དུ་འཛུལ། བྱད་མེད་དེས་ཅི་གྲུ་གཉིས་འཛུལ་

བཞིན་བ་མཐོང་ནས་ཁོ་མོའི་ཁྱོ་གར་"ཁོ་ཚོ་བཟུང་རྟགས་"ཅིས་ལུང་བརྒྱབ་པས་ཀུན་མ་གཉིས་ལ་འཛིགས་སྐྱག་ཆེན་པོ་སྐྱེས། ཁོ་

གཉིས་ཀྱིས་བྱད་མེད་དེས་སྒྲ་མོ་ནས་རིག་སོང་འདོད་ནས་བྲོས་སོང་།

3. Find words. The words may be spelled up ↑, down ↓, forward →, backward ←, and diagonally ↖

↗ ↘ ↙. གཤམ་གྱི་ཐ་སྙད་དག་འཛོལ་དགོས། ཐ་སྙད་དེ་དག་སྒྱུར་གྲོག་བྱེད་སྐབས་ཡར་དང་མར། སྔོན་དང་རྗེས། ཡང་ན་གསལ་གིས་ཡོད་ཀྱང་སྟོན།

U	E	S	U	O	H	G	U	D
E	N	T	N	E	W	Q	O	M
D	■	K	T	H	E	U	T	O
I	F	T	N	O	S	I	H	U
S	E	O	■	O	■	C	E	S
T	I	D	N	A	W	K	R	E
U	H	W	E	R	E	N	I	N
O	T	B	E	L	I	E	V	E
T	H	O	U	G	H	T	O	T

4. Each of the sentences below had the number of mistakes indicated by the number in parentheses. Rewrite each sentence correctly. གཤམ་གྱི་ཚེག་གྲུབ་དག་གི་མི་འབྲིག་མར་གྲུག་རྟགས་ནང་གི་ཡང་ཀིས་རྟགས་བརྒྱབ་ཡོད། རྩོད་ཀྱིས་ཚེག་གྲུབ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་བྲིས།

- (3) One morning three thieves went to rob a shop.
- (3) When he reached the house, he dug a hole in a door.
- (2) One crawled outside and the other waited inside.
- (3) The man of the tent saw a sheep crawl into the house.
- (2) This frightened the girls so much that they slowly crawled outside.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- The house had many what?
- What did the woman see crawl into the house?
- What did they dig?
- Who went to rob a house?
- Why were the two thieves frightened and why did they run away?

6. Mark these sentences T (true) or F (false). ཚེག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་T དང་ནོར་འབྲུལ་F) རྟགས་བྱོབ།

- The second thief did not believe the first thief. T F
- The thieves went to rob a house late one night. T F
- The two thieves crawled into the house together. T F
- The woman saw the thieves crawl into the house. T F
- Two women lived in the house. T F

7. Put the sentences in the correct order. ཚེག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་བྲིས།

- ___ "Look, there's one now crawling into our house," she said to her husband.
- ___ As the two thieves were crawling into the house, two mice did the same thing.
- ___ He told the other thief, "A woman saw me crawl inside."
- ___ One crawled inside and the other waited outside.
- ___ One evening, two thieves went to rob a house.
- ___ The two thieves were terribly frightened.
- ___ The woman of the house saw a mouse crawl into the house.
- ___ The woman shouted to her husband, "Catch them!"
- ___ They ran away.
- ___ When they reached the house, they dug a hole in a wall.

The Little Monkey

སྐལ་ཆེན།

1. Vocabulary བ་སྒྲོལ།

monkey སྐལ་ཆེན།

cornfield མ་ཆོས་ལོ་ཉྒྱུ་གི་ཞིང་།

ears of corn མ་ཆོས་ལོ་ཉྒྱུ་གི་འབྲས་ལུ།

armful རུམ་གང་།

peach ཁམ་ལུ།

laden ཁུར་དུ་ཕྱི་བ། གཡུར་དུ་ཅ་བ།

spied (saw, noticed) མཐོང་བ།

watermelon ཞི་ཀྲ།

chased (ran after) རྩོམ་སུ་བརྒྱུགས་པ། བདས་བ།

deep in the forest བཀགས་ཚལ་གྱི་གྲོང་།

2. Text སྒྲོབ་ཚན།

A little **monkey** went down a mountain and into a **cornfield**. After looking at the many large **ears of corn**, he decided to take some and picked an **armful**.

As he walked away, he noticed a **peach** tree **laden** with big red peaches. He threw down the corn and picked two peaches. He had to hold one peach in each hand because they were so large.

As he walked along with the peaches, he **spied** a **watermelon** field. Noticing immediately that the watermelons were larger than the peaches, he threw down the peaches and started toward the biggest watermelon.

Suddenly he saw a small rabbit hopping away. He turned from the watermelon and **chased** after the rabbit into the forest.

After a long time of chasing the rabbit, the monkey gave up. Now he was lost **deep in the forest** and had nothing.

ཐུའུ་ཆུང་ཆུང་།

ཐུའུ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་རི་ལས་བབས་ནས་མ་ཚོས་ལོ་ཏྲག་གི་ཞིང་ཁ་ཞིག་ལ་ཐོན། མ་ཚོས་ལོ་ཏྲག་གི་འབྲས་སུ་ཆེན་པོ་དག་ལ་
བལྟས་རྗེས། ཁོར་འགའ་ཞིག་འབྲེར་རྒྱུ་བསམ་བ་སྦྱས་ནས་ལག་སྟོབ་གང་བཏོགས།

ཁོ་འགོ་བའི་ལམ་ཁར་ཁོས་དམར་ཞིང་ཆེ་བའི་ཁམ་སུས་ཁེབས་བའི་ཁམ་སྤྲོད་ཞིག་མཐོང་། ཁོས་མ་ཚོས་ལོ་ཏྲག་དོར་
ནས་ཁམ་སུ་གཉིས་བཏོགས། ཁམ་སུ་གཉིས་ཏུ་ཅང་ཆེ་བས་ཁོས་ལག་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཁམ་སུ་གཅིག་རེ་འཛིན་དགོས་བྱུང་།

ཁོས་ཁམ་སུ་འབྲེར་ནས་འགོ་སྐབས། ཁོས་ཞི་ཀྱའི་ས་ཞིང་ཞིག་མཐོང་། ཞི་ཀྱ་ཁམ་སུ་ལས་ཆེ་བ་ཤེས་ནས་ཁོས་ཁམ་སུ་
བསྐྱར་ཏེ་ཞི་ཀྱ་ཆེས་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་།

སྒྲོ་བུར་དུ། ཁོས་རི་བོང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་མཆོང་ལྗོང་གིས་འགོ་བཞེན་བ་རིག། ཁོ་ཞི་ཀྱ་ལས་ཆུར་ལམོར་ཏེ་རི་བོང་བདའ་ནས་
ནགས་གསེབ་དུ་བརྒྱགས།

ཐུའུ་ཆུང་ཆུང་གིས་རི་བོང་ཡུན་རིང་ཞིག་ལ་བདའ་རྗེས་སྒོ་ལམ་ནས་བསྐྱར། ཐུའུ་ཆུང་ཆུང་གིས་སྒོ་ལམ་ནས་བསྐྱར།
དེ་ནས་ཁོ་ནགས་སྒོང་ནས་མགོ་འཕྲོམས་ཤིང་ལག་ལ་ཅི་ཡང་མ་ཐོབ།

3. Find words. The words may be spelled up \nearrow , down \searrow , forward \rightarrow , backward \leftarrow , and diagonally $\nwarrow \nearrow \swarrow \searrow$. གཤམ་གྱི་ཐ་སྟད་དག་འཛོལ་དགོས། ཐ་སྟད་དེ་དག་སྦྱར་གྲོག་བྱེད་སྐབས་ཡར་དང་མར། སྔན་དང་རྗེས། ཡར་ན་གསལ་གིས་ཡོད་ཀྱང་སྤྱད།

S	H	O	L	D	P	E	A	C	H
U	A	U	W	T	I	N	T	O	R
D	L	R	A	A	H	T	E	E	E
D	O	R	M	E	T	R	D	M	G
E	N	O	G	F	O	E	E	N	R
N	G	S	T	U	U	A	R	W	A
L	E	E	G	R	A	L	L	P	L
Y	H	E	H	P	I	C	K	E	D
E	H	N	W	O	D	S	R	A	E
M	O	U	N	T	A	I	N	O	S

4. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གི་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིག་སྟེ།

- a. ____ A little monkey went down a mountain.
- b. ____ After a long time of chasing the rabbit, the monkey gave up.
- c. ____ Finally the monkey had nothing.
- d. ____ He chased after the rabbit.
- e. ____ He decided to take some and picked an armful.
- f. ____ He had to hold one peach in each hand because they were so large.
- g. ____ He looked at many large ears of corn.
- h. ____ He noticed a peach tree laden with big red peaches.
- i. ____ He saw a small rabbit hopping away.
- j. ____ He saw a watermelon field.
- k. ____ He started walking toward the biggest watermelon.
- l. ____ He threw down the peaches.
- m. ____ He turned from the watermelon.

5. Mark these sentences T (true) or F (false). ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་T དང་ནོར་ལུས་ལ་F) རྟགས་ཚུ་བ།

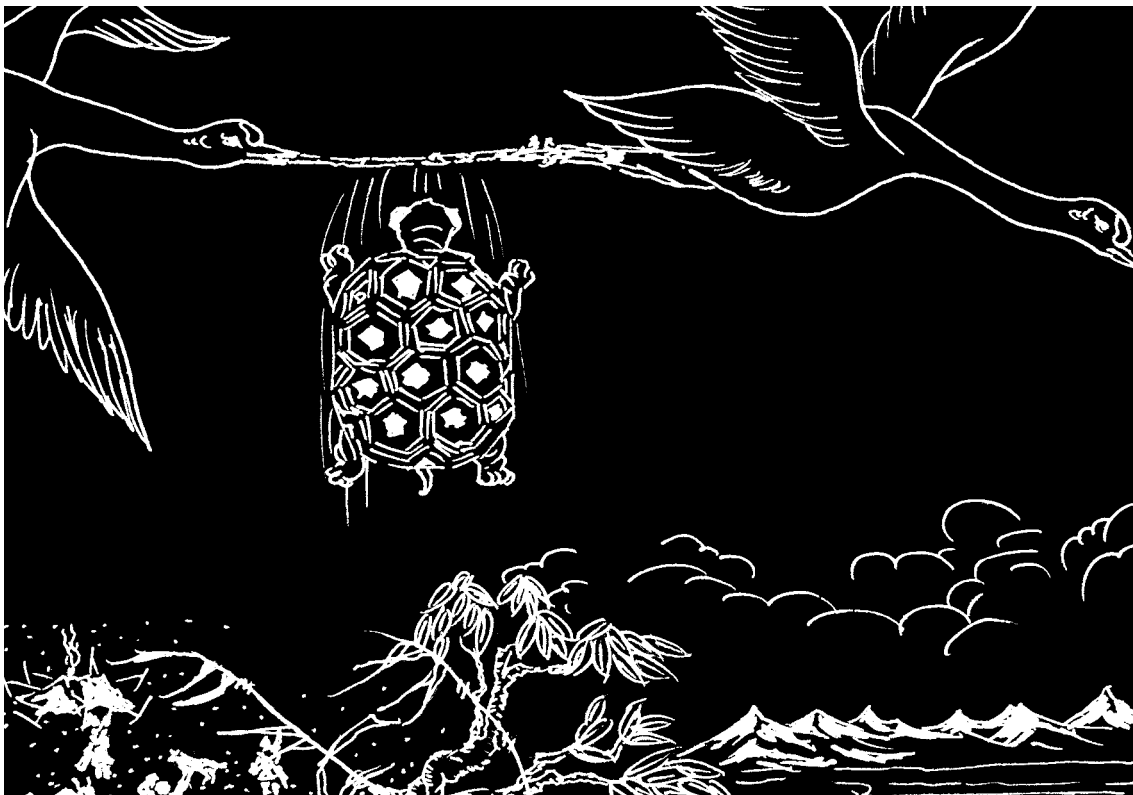
- a. The monkey ate a big watermelon. **T F**
- b. The monkey caught the rabbit. **T F**
- c. The monkey did not pick a watermelon. **T F**
- d. The monkey picked an armful of corn. **T F**
- e. The monkey picked an armful of peaches. **T F**
- f. The monkey was big. **T F**

6. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. At the beginning of the story, where is the monkey?
- b. At the end of the story, where is the monkey?
- c. How many watermelons did the monkey pick?
- d. What did the monkey pick first?
- e. Why did the monkey only pick two peaches?
- f. Why did the monkey run into the forest?

The Tortoise Dies

སྐལ་ཆེན།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་།

storks བང་བ།

tortoise ཐུས་སྤྲུལ།

waterweed ན་ཐང་།

drying up སྐམ་བཞིན་པ།

lost his grip འཛིན་ཁ་ཤོར་བ།

dropped ལུང་བ།

2. Text སྒྲིག་ཚན།

Two **storks** and a **tortoise** lived together in a **waterweed** area that was **drying up**.

The storks said, "There will soon be no water so we have to leave you. Goodbye."

The tortoise said, "Please take me with you."

"How?" a stork asked.

The tortoise said, "You two get a long stick. Each of you hold one end of the stick and I will hold the middle of the stick in my mouth."

The two storks agreed.

A bit later the storks were flying over a small village. Each stork held one end of the stick in their mouths. The tortoise was holding onto the middle of the stick with his mouth.

A village child said, "What clever storks!"

The tortoise angrily shouted, "It was my idea!"

As soon as he said this, he **lost his grip** on the branch, **dropped** from the sky, and died.

རུས་སྤལ་གི་བ།

ངང་བ་གཉིས་དང་རུས་སྤལ་ཞིག་སྐམ་བཞེན་པའི་ན་ཐང་ཞིག་ནས་འཕྲོད་བྱས།

ངང་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་རྒྱུ། "མི་རིང་བར་རྒྱ་མེད་འགོ་བས་ང་ཚོ་ཁྱོད་དང་འབྲལ་དགོས། བདེ་མོ་བྱོས་"ཅེས་བཤད།

རུས་སྤལ་གྱིས་"ང་ཡང་ཁྱོད་གཉིས་དང་མཉམ་དུ་ཁྱེད་རྒྱ་མེད་ཀྱིས་"ཅེས་བཤད།

ངང་བ་ཞིག་གིས་"ཇི་ལྟར་འབྲིད་རྒྱ་ཡིན་"ཞེས་དྲིས།

རུས་སྤལ་གྱིས་"ཁྱོད་གཉིས་ཀྱིས་བེ་ཚོན་ཞིག་བཙལ་ནས་སྤྲེ་གཉིས་འཛིན་དགོས་ལ། ངའི་ཁ་ཡིས་བེ་ཚོན་གྱི་དྲིལ་ཏུ་སོ་
བཏབ་ནས་བཟུང་ཆོག་"ཅེས་བཤད།

ངང་བ་གཉིས་འཐད་པ་བྱུང་།

ཅང་མ་འགོར་བར། ངང་བ་གཉིས་སྤེ་བ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་གི་མཁའ་ལ་འཕུར། ངང་བ་གཉིས་ཀྱིས་བེ་ཚོན་གྱི་མཐའ་གཅིག་རེ་
ཁ་ནང་ན་བཟུང་ཡོད། རུས་སྤལ་གྱི་ཁ་ཡིས་བེ་ཚོན་གྱི་དྲིལ་བཟུང་ཡོད།

སྤེ་བའི་བྱིས་པ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་གིས་"ཇི་འདྲིའི་ངང་བ་སྤོ་ཚན་གཉིས་"ཞེས་བཤད།

རུས་སྤལ་ཁོང་ཁྱོད་ལངས་བཞེན་"འདི་ནི་ངའི་བཀོད་པ་ཡིན་"ཞེས་ལུང་བརྒྱབ།

ཁོས་ལུང་བརྒྱབ་མ་ཐག། བེ་ཚོན་ཁ་ནས་ཤོར་ཞིང་བར་སྤང་ནས་ལྷུང་སྤྲོ་གི།

3. Write the speaker in the blanks below གཤམ་གྱི་སྤྱོད་ཆའི་ནང་དུ་ཚིག་གྲུབ་བརྗོད་པ་པོ་བྲིས།: a stork,
the storks, the tortoise, a child.

- a. _____ "There will soon be no water so we have to leave you. Goodbye."
- b. _____ "Please take me with you."
- c. _____ "How?"
- d. _____ "You two get a long stick."
- e. _____ "Each of you hold one end of the stick and I'll hold the middle of the stick."
- f. _____ "What clever storks!"
- g. _____ "It was my idea!"

4. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་འྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Who lived together?
- b. Why did the storks want to leave their home?
- c. Why did the tortoise not want to stay by himself?
- d. How did the tortoise die?
- e. What did the village child say?
- f. What did the storks do with the stick?
- g. What lesson does this story teach?

5. Put these sentences in the correct order.

5. Put these sentences in the correct order. ཆོག་གྲུབ་འདི་ལ་(ཡང་དག་པར་Tདང་ནོར་ལུལ་ལF)

དྲགས་རྒྱུ་

- a. Two tortoises and one stork lived together. T F
- b. The animals lived in a place where there was water. T F
- c. There was too much rain and it was too wet. T F
- d. The storks did not help the tortoise. T F
- e. The frog had a very good idea. T F
- f. A village child killed the tortoise. T F

6. Put these sentences in the correct order. ཆོག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- a. ___ "Each of you hold one end of the stick."
- b. ___ "How?" a stork asked.
- c. ___ "I will hold the middle of the stick in my mouth."
- d. ___ A village child said, "What clever storks!"
- e. ___ A waterweed area was drying up.
- f. ___ As soon as he said this, he lost his grip on the branch.
- g. ___ The storks said, "There will soon be no water."
- h. ___ The tortoise angrily shouted, "It was my idea!"
- i. ___ The tortoise dropped from the sky, and died.
- j. ___ The tortoise said, "Please take me with you."
- k. ___ The tortoise said, "You two get a long stick."
- l. ___ The two storks agreed.
- m. ___ Two storks and a tortoise lived together.
- n. ___ "We must leave you."

Donkey Butter

བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབར།

1. Vocabulary བ་སྟོན།

owned much property འབྱོར་ཕྱག་ལྡན་པ། རྒྱ་ཚོར་ཡོད་པ། speechless བཤད་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པ།
charged a butter tax མར་ཁྲལ་ལན་པ། severely punished ཆད་པ་ལྡིང་མོ་གཙོད་པ།

storeroom མཛོད་ཁང་།

donkey བོང་བྱ།

2. Text སྟོན་ཆོན།

A king **owned much property**. Every year the King **charged** the local people **a butter tax**. If they did not pay the butter tax, he **severely punished** them. For this reason the local people did not like the King.

One day Uncle Dinba went near the King's home with his son and began beating his

son. When the King saw this he asked Uncle Dinba, "Why are you beating your son?"

Uncle Dinba sadly replied, "My son killed my donkey. Now I can't pay you your butter tax."

The King was **speechless** for a moment and then replied, "You pay your tax with donkey butter?"

"That's right," said Uncle Dinba.

The King took Uncle Dinba to his **storeroom** and asked, "Do you know which is the donkey butter?"

"Yes," replied Uncle Dinba.

The King said, "I do not eat donkey butter. Please take your donkey butter out of my storeroom."

Uncle Dinba chose the best butter and happily returned to his home.

བོད་སྐད་ཀྱི་མཐུག་པོ།

ཀྲུལ་བོ་ཞིག་ལ་འབྲོར་ཕྱག་ལྟོས་ལོ་གྲངས་ལ་ཀྲུལ་བོ་དེས་ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་མར་ཁུལ་བཀའ་ལ། གཤམ་ཏེ་ཁོ་ཚོས་མར་ཁུལ་མ་
འཇལ་ན། ཁོས་ཁོ་ཚོར་ཆད་པ་ཆེན་པོ་གཙོད། དེའི་དབང་གིས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྲུལ་བོ་དེར་མི་དགའ།

ཉིན་ཞིག་ ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་ཁོའི་བུ་དང་མཉམ་དུ་ཀྲུལ་བོ་ཆད་གི་ཉེ་སར་སོང་ནས་ཁོའི་བུ་ལ་རྩེ་མགོ་བརྩམས། ཀྲུལ་བོས་
མཐོང་ནས་ཨ་ཁུ་བརྟན་པར་"ཁྱོད་ཀྱིས་བུ་ལ་རྩེ་བྱས་ཅི་བྱ"ཞེས་དྲིས།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་སྒྲོ་བའི་ངང་ནས་"ངའི་བུས་བོང་བུ་བསད་སོང་། ད་ངས་ཁྱོད་ལ་མར་ཁུལ་འཇལ་མི་བྱུང་"ཅེས་ལྟོན་ཆོག་
བྱིན།

ཀྲུལ་བོ་དེ་རེ་ཞིག་ལ་ཅི་བཤད་གཏོལ་མེད་ཏུ་གྱུར་ནས་"ཁྱོད་ཀྱིས་བོང་བུའི་མར་གྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཁུལ་འཇལ་བ་ཡིན་ནམ"ཞེས་
དྲིས།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་"དེ་བདེན་པ་ཡིན"ཞེས་བཤད།

ཀྲུལ་བོས་ཨ་ཁུ་བརྟན་པ་ཁོའི་མཛོད་ཁང་དུ་ཁྱེད་ནས། "ཁྱོད་ཀྱིས་བོང་བུའི་མར་གང་ཡིན་པ་ཤེས་སམ"ཞེས་དྲིས།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་"ཤེས་"ཅེས་ལན་བཏབས།

ཀྲུལ་བོས་"ངས་བོང་བུའི་མར་མི་བཟུང་། ངའི་མཛོད་ཁང་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་བོང་བུའི་མར་ཁྱེད་ཞིག་"ཅེས་བཤད།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་མར་ཆེས་བཟང་བོ་བདམས་ནས་དགའ་བས་ཁྱོས་བཞིན་ཕྱིར་ཡུལ་དུ་ལོག།

3. Put these words in the blanks below. ཐ་སྙད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྟོང་ས།: a, and, for, the, of.

- ___ king owned much property.
- Every year, ___ King charged the local people ___ butter tax.
- If they did not pay ___ butter tax, he severely punished them.
- ___ this reason ___ local people didn't like ___ King.
- Uncle Dinba went near ___ King's home with his son ___ began beating his son.

- f. When ____ King saw this he asked Uncle Dinba, " Why are you beating your son?"
- g. ____ King was speechless ____ moment ____ then replied.
- h. ____ King took Uncle Dinba to his storeroom ____ asked, "Which is ____ donkey butter?"
- i. ____ King said, "I do not eat donkey butter."
- j. "Please take your donkey butter out ____ my storeroom."
- k. Uncle Dinba chose ____ best butter ____ happily returned to his home.

4. Put these statements in the correct order and write the name of the speaker (the King, Uncle Dinba) in the blanks. ཚོགས་གཞི་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་རྒྱུག་དགོས་ལ་སྟོང་ཆའི་ནང་དུ་བཞོང་བ་པོའི་(རྒྱལ་པོ་དང་ཨ་ཁུ་བསྟན་པ།)མིང་བྲིས།

- a. () _____ "Do you know which is the donkey butter?"
- b. () _____ "Please take your donkey butter out of my storeroom."
- c. () _____ "My son killed my donkey."
- d. () _____ "Now I can't pay you your butter tax."
- e. () _____ "That's right."
- f. () _____ "Why are you beating your son?"
- g. () _____ "Yes."
- h. () _____ "You pay your tax with donkey butter?"

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Who didn't own much property?
- b. Who were severely punished?
- c. Why was the King not liked?
- d. Why did Uncle Dinba beat his son?
- f. How did Uncle Dinba trick the King?
- g. What lesson does this story teach?

6. Put these sentences in the correct order. ཚོགས་གཞི་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་རྒྱུག་པ།

- a. "Now I can't pay you your butter tax." ____
- b. "Do you know which is the donkey butter?" ____
- c. "You pay your tax with donkey butter?" ____
- d. A king owned much property. ____
- e. He began beating his son. ____
- f. If they did not pay the butter tax, he severely punished them. ____
- g. The King charged the local people a butter tax. ____
- h. The King was speechless for a moment. ____
- i. The local people did not like the King. ____
- j. Uncle Dinba chose the best butter and happily returned to his home. ____
- k. Uncle Dinba sadly replied, "My son killed my donkey." ____
- l. Uncle Dinba went near the King's home. ____

A Clever Artist

དགོན་མེ།

1. Vocabulary བ་སྒྲིབ།

right leg was twisted ཀླང་བ་གཡས་མ་འཁྱུག་པ།

very pleased ཏུ་ཅང་དགུས་པ།

his right leg was up on a rock bracing a gun

his left eye was blind མིག་གཡོན་མ་ཞར་བ།

someone with power མི་དབང་ཅན

ཁོའི་ཀླང་བ་གཡས་མ་བྲག་ངོ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་མེ་མདའི་
སྒྲིགས་བྱས་ནས་བསྐྱད།

2. Text སློབ་ཚན།

A king named Tiger Lion had a lot of money, gold, and servants. His **right leg was twisted** and his **left eye was blind**.

One morning when he was out hunting, he saw an artist painting by a river. The King saw that the picture he was painting was very nice. He asked the artist to paint a picture of him and the artist agreed.

The finished painting showed the King without a twisted leg and his left eye was not blind. The King looked at the painting, became very angry, killed the artist, and called for

another artist. This painter was very famous. He painted the King as he really was with a twisted leg and a blind left eye. When the King saw this painting, he again became angry and killed the painter.

The next day he called for another artist named Dorji. He was not a famous painter but he was very clever. In his painting, the King was very handsome, **his right leg was up on a rock bracing a gun**, and his left eye was closed as though he were shooting a tiger.

The King was **very pleased** with this painting and gave the painter a lot of money and gold.

ལྷ་ཆུ་ལ་པ་སྐམ་པོ།

སྐྱེ་མེད་དུ་འབོད་པའི་རྒྱལ་བོ་ཞིག་ལ་སྒོར་མོ་དང་གསེར་དངུལ་གྱིས་མཛོག་ལ་འཁོར་གཡོག་གྲང་མང་པོ་ཡོད། ཁོའི་རྒྱུང་པ་གཡས་མ་འཁྱོག་ཡོད་ལ་མིག་གཡོན་མ་ཁུང་ཡོད།

ནངས་མོ་ཞིག་ལ་ཁོས་ཕྱི་ནས་རི་དྲགས་རྩོན་སྐབས་རི་མོ་པ་ཞིག་གིས་རྒྱ་འགྲམ་ན་རི་མོ་འབྲི་བཞིན་པ་རིག་རྒྱལ་བོས་ཁོས་འབྲི་བཞིན་པའི་རི་མོ་དེ་གིན་ཏུ་ལེགས་པར་འདོད། ཁོས་རི་མོ་པ་ལ་རྒྱལ་བོ་ཁོ་རང་གི་སྒྲིང་བརྟན་ཞིག་འབྲི་རྒྱུའི་བཅོལ་གདམས་བྱས་པར་རི་མོ་པས་ཁས་སྐྱོངས།

བྲིས་ཚར་བའི་རི་མོའི་སྟེང་ན་རྒྱལ་བོ་ནི་རྒྱུང་པ་འཁྱོག་མེད་ལ་མིག་གྲང་ཁུང་པར་སྒྲིང་། རྒྱལ་བོས་རི་མོར་བལྟས་པ་ན་རབ་ཏུ་ཁྱོས་ནས་རི་མོ་པ་བསད་དེ་རི་མོ་པ་གཞན་པ་ཞིག་བོས། རི་མོ་པ་འདི་ལ་སྒྲན་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡོད། ཁོས་རྒྱལ་བོ་ཁོ་ཅི་སྒྲིང་བ་བཞིན་དུ་རྒྱུང་པ་འཁྱོག་ཁུང་མ་ཞིག་ཏུ་ཞིབ་འབྲི་བྱས། རྒྱལ་བོས་རི་མོ་འདི་མཐོང་བ་ན་འང་ཐུགས་ཁྱོས་ནས་རི་མོ་པའི་ཕྱོག་སྐངས།

ཕྱི་ཉིན། རྒྱལ་བོས་རྩོམ་ཞེས་འབོད་པའི་རི་མོ་པ་གཞན་པ་ཞིག་བོས། ཁོ་ནི་སྐད་གྲགས་ཅན་ཞིག་མིན་མོད་འོན་ཀྱང་སྒྲོ་རིག་བཟ། ཁོའི་རི་མོའི་སྟེང་ན། རྒྱལ་བོ་ནི་ཡག་པོ་རྒྱོད་ལྡན་ལ་རྒྱུང་པ་གཡས་མ་བྲག་རྩོམ་ཞིག་གི་སྟེང་ན་མེ་མདའི་སྟེགས་བྱ་བྱས་ཡོད་ཅིང་། ཁོའི་མིག་གཡོན་མའང་རྒྱལ་བོས་མིག་བཙུམས་ནས་སྐྱེ་མེད་ལ་མདའ་འཕེན་བཞིན་པའི་ཚུལ་ལ་བཞོལ། རྒྱལ་བོ་རི་མོ་དར་དགུས་ནས་རི་མོ་པར་གསེར་དངུལ་མང་པོ་བྱིན།

3. Put these words in the blanks below ཐ་སྙད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོངས།: a, the, and, of, an.

- ___ king named Tiger Lion had ___ lot ___ money, gold, ___ servants.
- His right leg was twisted ___ his left eye was blind.
- He saw ___ artist painting by ___ river.
- ___ King saw that ___ painting was very nice.
- He asked ___ artist to paint ___ picture ___ him ___ artist agreed.
- ___ finished painting showed ___ King without ___ twisted leg ___ his left eye was not blind.
- ___ King looked at ___ painting, became angry, killed ___ artist, ___ called for another artist.

- h. He painted ___ King as he really was with ___ twisted leg ___ blind left eye.
- i. When ___ King saw this painting, he killed ___ painter.
- j. ___ next day he called for another artist.
- k. He was not ___ famous painter
- l. In his painting, ___ King's right leg was up on ___ rock bracing ___ gun.
- m. ___ King was pleased with this painting ___ gave ___ painter ___ lot ___ money ___ gold.

4. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་

པའི་ཚིག་ཐུང་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཅོས།

PART I

- a. He painted the King as he really ___
- b. He was not a famous ___
- c. In his painting, the King was very handsome, his right leg was ___
- d. The finished painting showed the King ___
- e. The King looked at the painting, became ___
- f. The next day he called for ___
- g. This painter ___
- h. When the King saw this painting, ___

PART II

1. another artist named Dorji.
2. he again became angry and killed the painter.
3. painter but he was very clever.
4. up on a rock bracing a gun, and his left eye was closed.
5. very angry, killed the artist, and called for another artist.
6. was very famous.
7. was with a twisted leg and a blind left eye.
8. without a twisted leg and his left eye was not blind.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. How many artists painted the King?
- b. Why did the King kill the first artist?
- c. Why did the King kill the second artist?
- d. Do you think Dorji was clever? Why?
- e. If you were the artist, how would you paint the King?

6. What lesson does this story teach? གཏམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཕྲོབ་ཐུབ།

- a. Be kind to your parents.
- b. Be kind to the King.
- c. Be careful how you describe **someone with power**.
- d. Be careful how you talk in front of someone with power.

Wise Rabbit

འབྲུག་མོ་མཚོ།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག།

begged སྒྲིང་། སྒྲིང་མོ་བྱས་པ།

angrily demanded ཁོང་ཁོའི་ངང་དྲིས་པ།

snarled ང་རོ་བསྒྲགས་པ།

attack རྒྱུ་ལ་བ། གཅི་བ།

noticed མཉམ་འཛིག་བྱས་པ། མཐོང་བ།

reflection སྒྲིང་བརྒྱན།

mane རྩོག་མ། སང་གའི་རལ་བ།

drowned རླུང་འཐིམས་པ།

"No one can compare to me." ("No one is my equal." / "I am better than everyone else.")

གཞན་པ་ང་དང་འགྲན་ཐབས་མེད་པ། / བདག་དང་དོ་ལྷན་བྲལ།

2. Text སྒྲོབ་ཚན།

Lion killed and ate many animals every day in a large forest. The other animals **begged** him to kill and eat only one animal each day and Lion agreed.

At last, it was time for Rabbit to be eaten. As Rabbit walked to where Lion was waiting, he **noticed** a deep well. Lion roared, "Why are you so late?"

Rabbit replied, "I was caught by a lion."

Lion **angrily demanded**, "Who is this other lion?!"

Rabbit answered, "The other lion said, '**No one can compare to me.** Everybody is my servant.'"

This enraged Lion. He ordered Rabbit to show him where the other lion was.

Rabbit led Lion to the well and told him that the other lion was inside.

Lion looked inside and saw his **reflection**. He thought it was his enemy and **sarled**. The "other lion" sarled back. He shook his **mane** and the "other lion" did the same thing. Lion then jumped into the well to **attack** his enemy and **drowned**.

རི་བོང་གྲུང་པོ།

ནགས་ཚལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སང་གིས་ཉིན་གངས་ལ་རི་དྲགས་མང་པོ་བསད་ནས་ཐོས། རི་དྲགས་གཞན་པ་དག་གིས་སང་གི་
ཉིན་གངས་ལ་རི་དྲགས་སྒྲིག་གཅིག་ལས་མི་བཟའ་བའི་ཁྱབ་བྱས་པར་སང་གིས་ཁས་སྒྲུབ་སྟེ།

མཐའ་མར་རི་བོང་བཟའ་དགོས་པའི་དུས་ལ་སྟེབས། རི་བོང་སང་གིས་བསྐྱགས་ཡོད་སར་སོང་བ་ན་ཁྱོམ་པ་གཉིད་ཟབ་མོ་
ཞིག་མཐོང་། སང་གིས་ངར་སྒྲོག་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་འདྲ་ཡོང་འཕྱི་བ་ཡིན་ཟེར་"ཞེས་དྲིས།

རི་བོང་གིས་"ང་སང་གི་ཞིག་གིས་འཛིན་བཟུང་བྱས་སོང་"ཞེས་བཤད།

སང་གིས་འཆོག་པ་ཟེར་བཞིན་"སང་གི་གཞན་པ་དེ་སྲུ་རེད་"ཅིས་དྲིས།

རི་བོང་གིས་ལན་ལ་"སང་གི་གཞན་པ་དེས་སྲུ་ཡང་ངའི་འགུན་ལྷན་མི་འོང། ཆང་མ་ངའི་གཡོག་པོ་ཡིན།"ཞེས་བཏབ།

འདིས་སང་གི་གཉིད་ནས་ཁྱོམ་སྲུ་བཅུག། ཁོས་རི་བོང་ལ་སང་གི་གཞན་པ་དེ་གང་ན་ཡོད་པ་སྟོན་དགོས་པའི་བཀའ་བབས།

རི་བོང་གིས་སང་གི་དེ་ཁྱོམ་པར་ཁྱོད་ནས་སང་གི་གཞན་པ་དེ་ནང་ན་ཡོད་པར་བཤད།

སང་གིས་ནང་ལ་བལྟས་པ་ན་རང་གི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་། ཁོས་ཁོའི་དགར་གོ་ནས་ངར་སྒྲིང་འཐེན། སང་གི་གཞན་པ་
དེས་ཀྱང་ཕྱིར་ང་རོ་བསྐྱགས། ཁོས་ཁོའི་རལ་བ་སྐྱགས་པ་ན་སང་གི་གཞན་པ་དེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བྱས། དེ་ནས་སང་གི་ཁོའི་
དགར་ལ་ཁྱོལ་བར་ནང་དུ་མཆོངས་ནས་ཚུ་ལ་ཤོར།

3. Put these words in the blanks below བ་སྒྲོན་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོང་ས།: lion, other lion, animals, Rabbit, his, he, him, me, you, I, my.

- _____ killed and ate many _____ every day in a large forest.
- The other _____ begged _____ to kill and eat only one animal each day and _____ agreed.
- It was time for _____ to be eaten.
- As _____ walked to where _____ was waiting, _____ noticed a deep well.
- _____ roared, "Why are _____ so late?"
- _____ replied, "_____ was caught by a _____."
- _____ angrily demanded, "Who is this _____?!"
- _____ answered, "The other _____ said, 'No one can compare to _____.'"
- "Everybody is _____ servant."
- This enraged _____.
- _____ ordered _____ to show _____ where the _____ was.
- _____ led _____ to the well and told _____ that the _____ was inside.
- _____ looked inside and saw _____ reflection.
- _____ thought it was _____ enemy and snarled.
- The "_____ " snarled back.
- _____ shook _____ mane and the "_____ " did the same thing.
- _____ jumped into the well to attack _____.

4. Find words. The words may be spelled up ↑, down ↓, forward →, backward ←, and diagonally ↗ ↘ གཤམ་གྱི་བ་སྒྲོན་དག་འཛོལ་དགོས། བ་སྒྲོན་དེ་དག་སྒྱུར་གློག་བྱེད་སྒྲུབ་ས་ཡར་དང་མར། སྟོན་དང་རྗེས། ཡང་ན་གསེག་གིས་ཡོད་ཀྱང་བྱིད།

D	A	Y	L	A	G	R	E	E	C
O	R	D	E	A	Y	H	W	A	O
L	A	O	Q	Z	R	C	A	T	M
L	B	O	W	C	T	G	M	E	P
E	B	R	C	N	N	G	E	N	A
W	I	S	A	I	E	A	S	S	R
O	T	I	T	Y	T	D	S	A	E
H	S	I	E	E	M	E	N	W	Y
S	A	E	N	A	M	Y	O	U	A
W	A	D	E	D	N	A	M	E	D

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Why did Lion kill animals?
- b. Where did Lion kill animals?
- c. Why was Lion very angry?
- d. Who was clever? Lion? Rabbit? Why?
- e. What did Lion shake?
- f. How did Lion die?

6. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིག་ས།

- a. ___ He ordered Rabbit to show him where the other lion was.
- b. ___ It was time for Rabbit to be eaten.
- c. ___ Lion agreed.
- d. ___ Lion angrily demanded, "Who is this other lion?!"
- e. ___ Lion jumped into the well and drowned.
- f. ___ Lion killed and ate many animals.
- g. ___ Lion roared, "Why are you so late?"
- h. ___ Rabbit answered, "The other lion said, 'No one can compare to me.'"
- i. ___ Rabbit led Lion to the well.
- j. ___ Rabbit noticed a deep well.
- k. ___ Rabbit replied, "I was caught by a lion."
- l. ___ Rabbit walked to where Lion was waiting.
- m. ___ The other animals begged him to eat only one animal each day.
- n. ___ This enraged Lion.

Uncle Dinba Plants Gold

ལྷ་མོ།

1. Vocabulary བསྟན་པ།

stolen བརྒྱུས་པ།

piece by piece རྩོག་པ་རེ་རེ་བཞེན།

foolish ལྷན་པོ།

harvest ལོ་རྒྱུས་བསུ་བ། ལྷན་ཐོག

delighted (very glad; very happy) དབྱེས་པ། དགའ་བ།

2. Text ལྷན་པོ་ཚན།

One day Uncle Dinba took some gold he had **stolen** from a rich man's home, went to a field near the King's palace, and began to plant it, **piece by piece**. The King looked out his window, saw Uncle Dinba planting the gold, walked over, and asked, "What are you doing?"

Uncle Dinba said, "I am planting gold. One year later it will be much more."

The **foolish** King thought this was a good idea and asked Uncle Dinba to plant **ten measures** of his gold.

A year later the King came to take his **harvest**. Meanwhile, Uncle Dinba had collected

gold from the local people and had collected enough that he gave twenty measures of gold to the King.

The King was so **delighted** with this that he gave Uncle Dinba a hundred measures of gold to plant.

The following year the King visited Uncle Dinba and asked for his harvest. Uncle Dinba sadly said, "Your gold died. There is no gold for you this year."

In fact, Uncle Dinba had given all the gold to local people.

ཨ་ཁུ་བསྟན་པས་གསེར་འདེབས་བ།

ཉིན་ཞིག་ཨ་ཁུ་བསྟན་པས་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པོ་ཞིག་གི་ཁྱིམ་ནས་བརྒྱུས་པའི་གསེར་རྩོག་པོ་འགའ་འཁྱེར་ནས་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་དང་ཉེ་སའི་
ཞིང་ཁ་ཞིག་ལ་ཐོན་ཞིང་། གསེར་རྩོག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་འདེབས་འགོ་བརྩམས། རྒྱལ་པོ་དེས་སྒྲིལ་ཁུང་ནས་བྱི་ལ་བལྟས་པ་ན་ཨ་ཁུ་
བསྟན་པས་གསེར་འདེབས་བཞིན་པ་མཐོང་ཞིང་ཡར་ལ་བྱིན་ནས་"ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་ལས་བཞིན་ཡོད་"ཅེས་དྲིས།

ཨ་ཁུ་བསྟན་པས་"ངས་གསེར་འདེབས་ཀྱིན་ཡོད། ལོ་གཅིག་གི་རྗེས་ནས་གསེར་རེ་མང་ལ་ཆེན་པོ་འགོ་"ཅེས་ལན་བཏབས།

རྒྱལ་པོ་སྟུན་པོ་དེས་འདི་ཐབས་བཀོད་བཟང་བོ་ཞིག་དུ་འདོད་ནས་ཨ་ཁུ་བསྟན་པར་ཁོའི་གསེར་སྲང་བཅུ་འདེབས་རྒྱའི་བཅོལ་མ་
བྱས།

ལོ་གཅིག་གི་རྗེས། རྒྱལ་པོ་དེ་ཁོའི་ལོ་རྟག་བརྒྱུ་བར་ཡོད། དུས་མཚུངས་སུ། ཨ་ཁུ་བསྟན་པས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱི་ལག་ནས་
གསེར་འདང་པོ་ཞིག་བསྟར་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོ་དེར་འཇལ་ཅིས་བྱས་ཡོད།

རྒྱལ་པོ་དེ་ཞོམ་པ་ལ་ཉ་ཅང་དགྱེས་ནས་ཨ་ཁུ་བསྟན་པ་ལ་གསེར་སྲང་བརྒྱ་འདེབས་པར་བསྟུལ།

ཉིང་མའི་ལོར། རྒྱལ་པོས་ཨ་ཁུ་བསྟན་པ་ཡོད་སར་བྱིན་ནས་ཁོའི་ལོ་རྟག་ལེན་པར་ཐོན། ཨ་ཁུ་བསྟན་པས་སྒྲི་བའི་ངང་"ཁྱོད་ཀྱི་
གསེར་ཆང་མ་གྱི་སོང་། ད་ལོར་གསེར་བརྒྱ་མེད་"ཅེས་བཤད།

དོན་ཐོག་ནས་ཨ་ཁུ་བསྟན་པས་གསེར་ཆང་མ་སྒྲི་མོ་ནས་ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་བྱིན་ཆར་རོ།

3. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- a. ___ "There is no gold for you this year."
- b. ___ A year later the King came to take his harvest.
- c. ___ He gave twenty measures of gold to the King.
- d. ___ He planted the gold.
- e. ___ He went to a field near the King's palace.
- f. ___ The King asked Uncle Dinba to plant ten measures of his gold.
- g. ___ The King saw Uncle Dinba planting the gold.
- h. ___ The King was delighted and gave Uncle Dinba a hundred measures of gold to plant.
- i. ___ Uncle Dinba had collected gold from the local people.
- j. ___ Uncle Dinba had given all the gold to local people.
- k. ___ Uncle Dinba had some gold he had stolen from a rich man's home.

4. Did the King or Uncle Dinba say these sentences? རྒྱལ་པོ་འཇམ་མཁའ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྟར་ཐུག་པ་ལྟར་
བཤད་ནས།

- a. _____ "I am planting gold."
- b. _____ "One year later it will be much more."
- c. _____ "Your gold died."
- d. _____ "There is no gold for you this year."
- e. _____ "What are you doing?"

5. Choose the correct word in **bold**. ཡང་དག་པའི་ཐ་སྟོན་སྟེན་གཤམ་ཅན་འདེམ་དགོས།

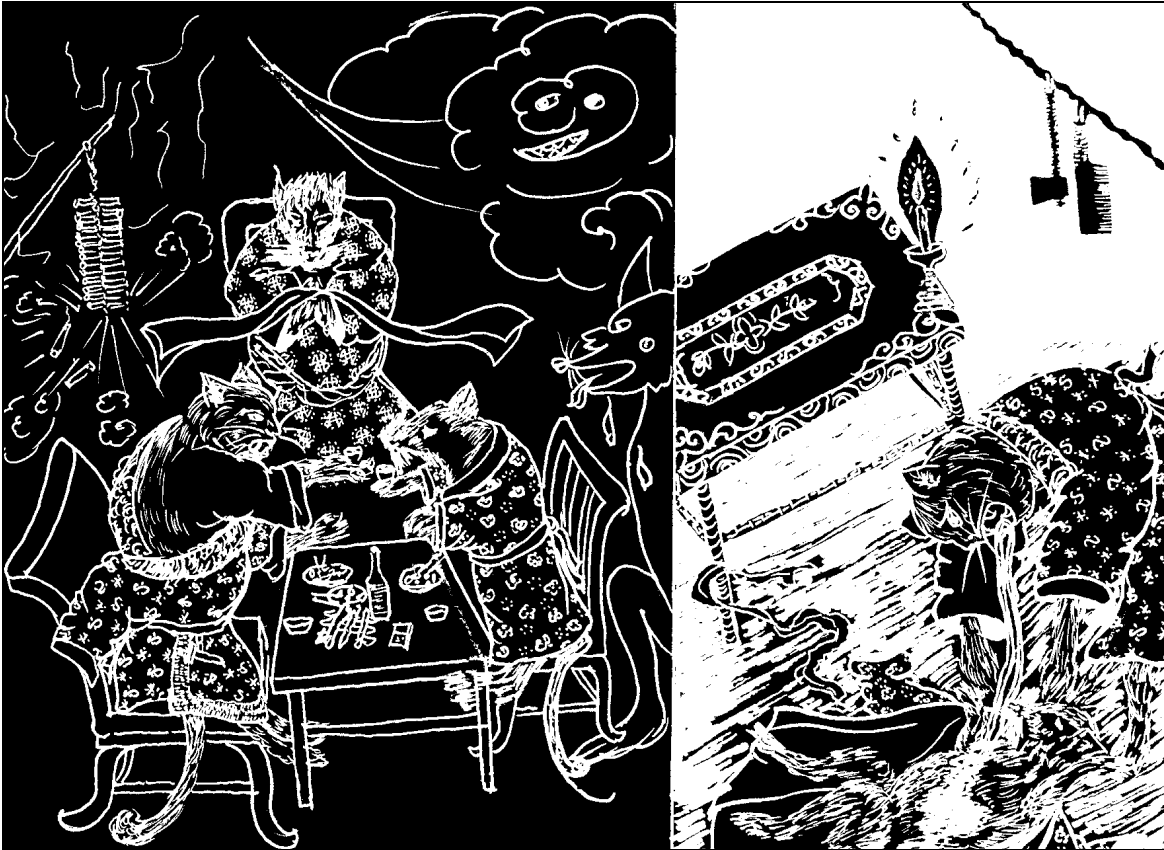
- a. One day Uncle Dinba **take/took** some gold he had **stolen/steal** from a rich man's home, **go/went** to a field near the King's palace, and **beginning/began** to **plant/planted** it.
- b. The King **looking/looked** out his window, **saw/seeing** Uncle Dinba **plants/planting** the gold, **walker/walked** over, and **talking/asked**, "What are you doing?"
- c. Uncle Dinba **said/talked**, "I am **planting/plants** gold."

6. Find words. The words may be spelled up ↑, down ↓, forward →, backward ←, and diagonally ↗ ↘. གཤམ་གྱི་ཐ་སྟོན་དག་འཛེལ་དགོས། ཐ་སྟོན་དེ་དག་སྤྱིར་གྲོག་བྱེད་སྒྲུབ་ཡང་དང་མར།
སྟོན་དང་རྒྱུ་ཡང་ན་གསལ་གྱིས་ཡོད་ཀྱང་བྱིད།

T	N	A	L	P	H	O	G	I	S
P	I	E	C	E	C	G	O	T	A
A	L	O	N	R	U	O	O	W	C
L	O	A	O	E	M	L	D	A	S
A	T	Q	N	H	E	D	O	S	E
C	R	E	E	T	W	E	N	T	Y
E	E	V	A	N	I	N	L	I	E
M	T	A	L	Z	X	N	Y	P	H
A	A	G	D	E	L	I	G	H	T
E	L	C	N	U	D	E	E	D	O

Mouse Princess Marries a Cat

ཆེ་དབང་མ་སྒྲིད།

1. Vocabulary བ་སྒྲིད།

cat བྱི་ལ།

loving (care for very much) བརྟེན་བ།

would be taken care of ལ་བདག་སྒྲོང་བྱེད་པ།

noblemen སྒྲོང་། སྒྲོང་ག།

protect སྒྲོང་བ།

wedding གཉེན་སྒྲོན།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

Long ago, Mouse King and his pretty daughter lived in a beautiful kingdom. Mouse King was very **loving** to Mouse Princess. He wanted to make sure that, after he died, she **would be taken care of** by a strong husband.

One day he called all the **noblemen** to his palace and ordered them to find a strong man to marry Mouse Princess.

One nobleman said, "Mouse Princess should marry Wind. He can go anywhere he likes. No one can stop Wind." Mouse King agreed and spoke to Wind, but Wind told him that he was not strong enough to **protect** his daughter. He told the King that Wall was stronger because he could stop Wind.

The King went to see Wall. Wall told him that even a cat could jump over him, so a cat would be a better match for his daughter.

Mouse King found a strong cat. Cat agreed to marry Mouse Princess.

Two weeks later Mouse King held a great **wedding** for his daughter.

That night Cat, who Mouse King thought would protect his Mouse Princess, ate her.

ཅི་གུ་སྤྲུལ་མོ་བྱི་ལ་ཞིག་དང་གཉེན་སྤྲིག་བྱེད་པ།

སྤྲུལ་མོ་ཞིག་ལ། ཅི་གུ་རྒྱལ་པོ་དང་ཁོའི་ལྷ་ན་སྤྲུག་པའི་སྤྲུལ་མོ་གཉེན་མཛེས་སྤྲུག་ལྷན་པའི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁམས་ཤིག་ནས་འཆོ་བ་
བསྐྱུལ། ཅི་གུ་རྒྱལ་པོ་ཅི་གུ་སྤྲུལ་མོར་ཤིན་ཏུ་གཅེས། ཁོ་ཤི་རྗེས། ཁོའི་སྤྲུལ་མོར་ཁྱོ་ག་དར་བ་ཞིག་གི་བདག་སྤྱོད་བཟང་བོ་འཕྲོ་བ་
རྒྱ་རྒྱལ་པོས་ཁག་ཐེག་བྱེད་ན་འདོད།

ཉིན་ཞིག་ལ། ཁོས་སྤྲུག་ཆང་མ་ཁོའི་ཕོ་བྲང་དུ་བོས་ནས་ཅི་གུ་སྤྲུལ་མོར་ཁྱོ་ག་དར་བ་ཞིག་གཉེན་སྤྲིག་བྱེད་པར་བཅའ་
རྒྱུའི་བཀའ་བསྒྲོས།

སྤྲུག་ཅིག་གིས་"ཅི་གུ་སྤྲུལ་མོ་རྒྱུད་ལ་གཉེན་སྤྲིག་བྱེད་པར་འོས། རྒྱུད་གང་ལ་འགོ་འདོད་ན་དེ་གར་འགོ་ཐུབ་ལ་སྤྲུ་ཞིག་
གིས་ཀྱང་ཁོ་འགོག་མི་ཐུབ་"ཅེས་བཤད། ཅི་གུ་རྒྱལ་པོ་འཐད་ནས་རྒྱུད་ལ་ཁ་བད་བྱས་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱུད་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཁོ་
ཁོའི་སྤྲུལ་མོ་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་མིན་ཐག་གིས་མི་ཆོད་ལ་ཀྱང་གིས་ཁོ་འགོག་ཐུབ་པས་ཁོ་ལས་ཀྱང་དར་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད།

རྒྱལ་པོ་ཀྱང་ལ་ལྷ་བར་སོང་། ཀྱང་གིས་རྒྱལ་པོར་ཐ་ན་བྱི་ལ་ཞིག་ཀྱང་ཁོ་ལས་ལྷིང་འགོ་བས། བྱི་ལ་ནི་ཁོའི་སྤྲུལ་མོར་
མཆོན་ན་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ལྷ་བོ་ཡིན་པར་བཤད།

ཅི་གུ་རྒྱལ་པོས་བྱི་ལ་དར་བ་ཞིག་རྟེན། བྱི་ལ་ཅི་གུ་སྤྲུལ་མོར་གཉེན་སྤྲིག་བྱེད་པར་འཐད།

བདུན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ནས། ཅི་གུ་རྒྱལ་པོས་ཁོའི་སྤྲུལ་མོར་གཉེན་སྤྲིག་གཟབ་རྒྱས་བྱས།

དགོང་མོར་དེར། ཅི་གུ་རྒྱལ་པོས་ཁོའི་སྤྲུལ་མོ་སྤྱོད་བྱེད་བྱིད་འདོད་པའི་བྱི་ལས་ཁོའི་སྤྲུལ་མོ་ཟོས།

3. Put these words in the blanks below བ་སྒྲོན་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོང་ས།: Mouse King, daughter, Mouse Princess, he, she, his, cat, him, them, King, her.

- _____ and _____ pretty _____ lived in a beautiful kingdom.
- _____ was very loving to _____. _____ wanted to make sure that, after _____ died, _____ would be taken care of by a strong husband.
- _____ called all the noblemen to _____ palace and ordered _____ to find a strong man to marry _____.
- A nobleman said, "_____ should marry Wind. _____ can go anywhere _____ likes.
- No one can stop Wind."
- _____ agreed and spoke to Wind.
- Wind told _____ that _____ was not strong enough to protect _____.
- _____ told the _____ that Wall was stronger because _____ could stop Wind.
- The _____ went to see Wall.
- Wall told _____ that even a _____ could jump over _____, so a _____ would be a better match for _____.
- _____ found a strong _____.
- _____ agreed to marry _____.
- Two weeks later _____ held a great wedding for _____.
- That night _____, who _____ thought would protect _____, ate _____.

4. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིག་ས།

- "Mouse Princess should marry Wind." _____
- Cat agreed to marry Mouse Princess. _____
- Cat ate Mouse Princess. _____
- He told the King that Wall was stronger because he could stop Wind. _____
- Mouse King held a great wedding for his daughter. _____
- Mouse King lived in a beautiful kingdom. _____
- Mouse King ordered his noblemen to find a strong man to marry Mouse Princess. _____
- Mouse King wanted his daughter to have a strong husband. _____
- Wall told him a cat would be a better match for his daughter. _____

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འདྲི་དགོས།

- Why did Cat eat his wife?
- Why did Wind say Wall would be a better husband?
- Why did Wall say Cat would be a better husband?
- Why did a nobleman say Wind would be a good husband?
- Why did King Mouse want a strong husband for his daughter?

The Donkey-Tiger

ཡེ་ཤེས།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་།

donkey བོང་ལ།

graze འཕོ་བ། ལྷ་བ་བ།

fatten ཚོན་བོར་གཏོང་བ། བ་ཤེད་རྒྱས་སུ་འཕུག་བ།

tiger ལྷག

realized ཤེས་བ།

sheath གི་བྱ་བས།

grain འབྲ།

owner བདག་པོ།

regretted འགྲོད་བ།

3. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིག་ས།

- a. ___ A villager had a donkey.
- b. ___ He covered the donkey with the skin.
- c. ___ He drove his donkey to nearby fields.
- d. ___ He realized that the tiger was dead.
- e. ___ He regretted putting the tiger's skin on his donkey.
- f. ___ He skinned the tiger.
- g. ___ He took his donkey to a mountain to let it graze.
- h. ___ It was too late.
- i. ___ Local people were afraid.
- j. ___ One day he saw a tiger.
- k. ___ People decided that they must take action.
- l. ___ The donkey ate much grain.
- m. ___ The donkey's owner was sad.
- n. ___ The farmers decided to kill the tiger.
- o. ___ They beat the tiger to death.
- p. ___ They saw it was a donkey.

4. Choose the correct word in **bold**. ཡང་དག་པའི་བ་སྟངས་སྟག་ག་ཅན་འདེམ་དགོས།

- a. Many **year/years** ago, a villager **had/have** a donkey.
- b. The villager **take/took** his donkey to a mountain to let it **graze/grazing**.
- c. He **think/thought** that if he could fatten the donkey he could then **sell/sold** it and **making/make** much money.
- d. As he was **taking/took** his donkey to the mountain, he **see/saw** a tiger.
- e. At first, he **think/thought** it was **sleeping/sleep**.
- f. He **am/was** very afraid.
- g. He **took/take** a sharp knife from a sheath at **his/him** waist, **skinned/skin** the tiger, and **covered/covering** the donkey **with/for** the skin.

5. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་
བའི་ཚིག་ཐུང་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཞེས།

PART I

- a. After some time however, the donkey ate so much ____
- b. He regretted putting the tiger's skin on ____
- c. Local people thought it was a real ____
- d. The donkey's owner heard ____
- e. The farmers met and ____
- f. The farmers then ____
- g. The tiger did not ____
- h. They took farm tools and ____
- i. When they turned it over, ____

PART II

1. about this and became very sad.
2. beat the tiger to death.
3. decided to kill the tiger.
4. grain that the people decided that they must take action.
5. his donkey and taking it to the fields but it was too late.
6. moved close to the tiger.
7. seem bothered by this.
8. they saw it was a donkey.
9. tiger and were too afraid to do anything.

6. Write answers to these questions. ག་གསུམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Who had a donkey?
- b. Why did he take the donkey to a mountain?
- c. Where did the donkey graze?
- d. When did the villager see a tiger?
- e. Why was the villager at first afraid?
- f. Why did the villager put the tiger skin on the donkey?
- g. What did the man take from his sheath?
- h. Why did the man take his donkey to a field?
- i. Why were local people at first afraid?
- j. How did the villagers kill the donkey?
- k. What did the villager regret?
- l. Why was the villager sad?

Horse and Camel

ནུམ་རྒྱལ་སྒྲོལ་མ།

1. Vocabulary བ་སྒྲུབ།

camel རྩ་མོང་།

commented གླེང་བ། དབྱུང་གཏམ་བཏང་བ།

tail རྩ་མ།

envious ཐུག་དོག་སྒྲེས་པ།

flattered རོ་བསྟོད་གྱིས་དབྲུས་པ།

borrow གཞོལ་བ།

agreed འཐད་པ།

in vain ལྟོང་ཟད་དུ།

2. Text སྒྲིབ་ཚན།

Long ago Horse and **Camel** were friends. When they went to parties, people always **commented** on how beautiful Camel's **tail** was. No one ever said Horse's tail was beautiful. This made Horse sad and **envious** of Camel's beautiful tail.

One day when Camel went to the river to drink, Horse ran up to him and said, "Dear Camel, my friends are having a wedding tomorrow. I don't want to go by myself. Please come with me. It will be better if you are there because you are so beautiful. I'm sure my friends will like you."

Camel was **flattered** to hear this but he told Horse he could not attend.

Horse happily said, "Well, since you can't go dear friend, may I **borrow** your tail for the wedding? I will return it to you as soon as it is over. I'll bring it to you here."

Camel **agreed** and let Horse borrow his tail. As soon as Horse got the tail, he ran away.

Camel waited by the river for Horse to return his tail the next day. He waited **in vain** because Horse never came.

This is why even today, when a camel takes a drink of water, it looks up after each drink. The camel is looking for Horse to return his tail.

This also explains why, today, the camel's tail is ugly and the horse's tail is beautiful.

རྟ་དང་རྩ་མོང་།

སྤྱི་མོ་ཞིག་ལ་རྟ་དང་རྩ་མོང་གཉིས་ནི་གྲོགས་པོ་ཡིན། ཞོ་ཚོ་ཚོགས་འདུའི་སྟེང་དུ་སོང་བ་ན། མི་རྣམས་ཀྱིས་རྟ་དང་རྩ་མོང་གི་རྩ་མའི་འདྲ་
མཛེས་པར་གླང་། མི་སྲུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་རྟ་ཡི་རྩ་མ་ལྟ་ན་སྲུག་པར་བཤད་མ་ཟུང་། འདིས་རྟ་འི་སེམས་སྒྲི་རུ་བརྟུག་པ་དང་རྩ་མོང་གི་རྩ་མ་ལ་ཕྲག་
དོག་སྒྲིས།

ཉིན་ཞིག་རྩ་མོང་རྩ་མ་ལྟ་འཐུང་བར་འགོ་སྐབས། རྟ་བོ་ཁོའི་བརྒྱུ་ལ་བརྟུགས་ནས་"སྟིང་ཉི་བའི་རྩ་མོང་། སང་ཉིན་ངའི་གྲོགས་པོ་ཚོས་
གཉེན་སྟོན་ཞིག་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ང་རང་གཅིག་ཕུ་འགོ་མི་འདོད། ཁྱོད་ང་དང་མཉམ་དུ་འགོ། ཁྱོད་ལ་མཛེས་སྲུག་ལྟ་ན་པས་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱང་
གཉེན་སྟོན་ལ་ཞུགས་ན་ལྟག་ཏུ་བཟང་། ངའི་གྲོགས་པོ་ཚོ་ཁྱོད་ལ་དགའ་བ་ང་ཁོ་ཐག་ཡིན"ཞེས་བཤད།

རྩ་མོང་བསྟོད་པ་ཐོབ་ནས་ཕྱིས་ཀྱང་ཁོས་རྟ་བོ་ལ་ཁོ་འགོ་མི་ཐུབ་པར་བཤད།

རྟ་བོ་དགའ་བའི་ངང་ནས་"འོ། སྟིང་ཉི་བའི་གྲོགས་པོ་ཁྱོད་འགོ་མི་ཐུབ་པས། གཉེན་སྟོན་ལ་འགོ་བར་ངས་ཁྱོད་ཀྱིས་རྩ་མ་གཡར་ཚོག་
གམ། གཉེན་སྟོན་ཚར་མ་ཐག་ཏུ་ངས་ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་མ་ཕྱིར་འཁྱེར་འོང་། ངས་རྩ་མ་ཁྱོད་ལ་འདི་གར་འཁྱེར་ཡོང"ཞེས་ལབ།

རྩ་མོང་འཐུང་ནས་རྟ་བོ་ལ་ཁོའི་རྩ་མ་གཡར། རྟ་བོ་རྩ་མ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་བང་ལངས་ནས་བརྟུགས་སོང་།

ཕྱི་ཉིན་རྩ་མོང་རྩ་མ་ལྟ་རྟ་བོ་ཕྱིར་འོང་བར་སྲུག་ནས་བཟད། རྟ་བོ་མ་ཡོང་བས་ཁོ་སྟོང་ཟད་དུ་བརྟུགས་སོང་།

འདི་ནི་ད་ལྟོ་རྩ་མོང་གིས་རྩ་མ་ལྟ་བུར་ཐེངས་ཤིང་མགོ་བོ་དབྱ་ནས་ལྟ་བའི་རྩ་མ་ཚན་པོ་དང་། རྩ་མོང་གིས་རྟ་བོས་ཁོའི་རྩ་མ་ཕྱིར་འཁྱེར་ཡོང་
བར་སྲུག་ཡོད།

དོན་འདི་ལས་ད་སྐབས་རྩ་མོང་གི་རྩ་མ་བཙོག་ཅིང་རྟ་བོའི་རྩ་མ་ལྟ་ན་སྲུག་པའི་རྩ་མ་ཚན་ཤིས་ཐུབ།

3. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིག་ས།

- a. ____ At parties, people commented on Camel's beautiful tail.
- b. ____ Camel let Horse borrow his tail.
- c. ____ Camel waited by the river for Horse to return his tail.
- d. ____ Camel went to the river to drink.
- e. ____ Horse and Camel were friends.
- f. ____ Horse got the tail and ran away.
- g. ____ Horse never came.
- h. ____ Horse was sad and envious of Camel's beautiful tail.
- i. ____ The camel is looking for Horse to return his tail.
- j. ____ When a camel takes a drink of water, it looks up.

4. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Today, why is the camel's tail ugly?
- b. Who flattered Camel?
- c. Who borrowed Camel's tail?
- d. Why does the camel look up after each drink of water?
- e. Why was Horse sad and envious?

5. Mark these sentences T (true) or F (false). ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་T དང་ནོར་ལུལ་ལ་F) རྟགས་སྒྲིབ།

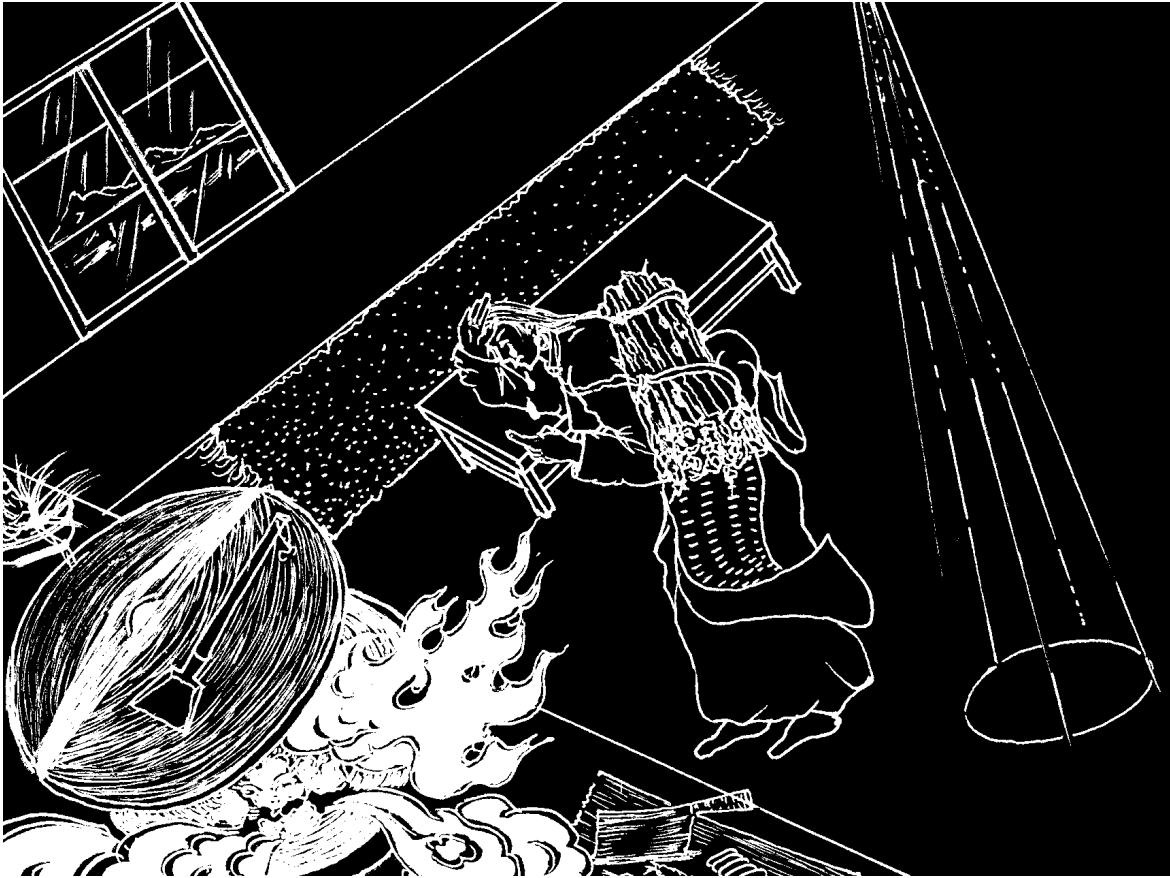
- a. Horse and Camel were never friends. **T F**
- b. Today, the horse's tail is beautiful and the camel's tail is also beautiful. **T F**
- c. Horse said he was going to a wedding. **T F**
- d. Camel told Horse he would go to the wedding. **T F**
- e. Horse returned the tail to Camel. **T F**

6. Choose the correct word in **bold**. ཡང་དག་པའི་བློ་སྤྲོད་སྤྲོད་ཤིང་ཕན་འདེམ་དགོས།

- a. Long ago Horse and Camel **were/was** friends.
- b. When they **going/went** to parties, people **commented/comments** on how beautiful Camel's tail **was/are**.
- c. No one ever **said/say** Horse's tail **was/am** beautiful.
- d. This **made/make** Horse sad and envious of Camel's beautiful **tail/tail's**.
- e. Camel **was/am** flattered to **hear/hearing** this but he **told/tell** Horse he **could/were** not attend.

Oilyball and Meatball

ནམ་རྒྱལ་སྒྲིལ་མ།

1. Vocabulary བ་སྒྲིལ།

oily ལྷུ་མ་པོ།

stupid གྲིན་པ།

fetch ལེན་པ། འཐུ་པ།

exhausted ཐང་ཆད་པ།

knew how to cook གཞི་སྒྲིལ་བྱེད་ཤེས་པ།

forest རྒྱལ་མ་ཚལ།

firewood རྩ་མ། འཐུད་ཤིང་།

secretly སྒྲིག་རྒྱུ།

2. Text སྒྲིབ་ཚན།

Oilyball and Meatball were friends. Oilyball was smart and **knew how to cook**. Meatball was **stupid** and could not cook. Oilyball knew that his friend could not cook and said, "Dear friend, tomorrow you go to the **forest** and **fetch** some **firewood**. I'll stay here and cook. However, if you would like to cook, I'll go to the forest and fetch the firewood."

Meatball replied, "I will go to the forest." The next morning Meatball went to the forest while Oilyball cooked at home. That evening, Meatball came back carrying much

firewood. Oilyball had supper ready and waiting for him. They ate supper together.

Many weeks passed. Every day Meatball fetched firewood. It was hard work and he was **exhausted**. One afternoon, Meatball came back early because he wanted to learn how Oilyball cooked. He **secretly** watched Oilyball. He was very surprised to see that Oilyball put himself in the hot pot. A moment later supper was done. Meatball thought to himself, "Cooking is easy."

He entered the house as if he had seen nothing and said, "I won't go to the forest to fetch firewood tomorrow. You go and I'll stay home and cook."

The next day Oilyball went to the forest while Meatball stayed at home. When it came time to cook Meatball put himself into the hot pot. He could not move because he was just meat. He was not oily like Oilyball. When Oilyball came back, he saw his friend dead in the hot pot and felt sad and alone.

འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་དང་ཤ་རིལ་གྱི།

འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་དང་ཤ་རིལ་གྱི་གྲོགས་པོ་ཡིན། འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་ནི་རིག་པ་བརྒྱུ་ལ་གཡོ་སྐྱོལ་བྱེད་ཤིང་། ཤ་རིལ་གྱི་ནི་རིག་པ་རྒྱུ་ལ་གཡོ་སྐྱོལ་བྱེད་མི་ཤིང་། འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་ཁོའི་གྲོགས་པོས་གཡོ་སྐྱོལ་མི་ཤིང་པ་ཤིས་ནས་སྤྱིང་ཉི་འདྲི་གྲོགས་པོ། སང་ཉིན་ཁྱོད་ནགས་ལ་བྱ་མ་འགའ་ལེན་པར་སོང་། ང་འདྲི་ནས་བསྐྱོད་དེ་གཡོ་སྐྱོལ་བྱེད། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་གཡོ་སྐྱོལ་བྱེད་འདོད་ན། ང་ནགས་ལ་བྱ་མ་འཕྱུ་བར་འགྲོ་ཆོག་ཅེས་བཤད།

ཤ་རིལ་གྱིས་"ང་ནགས་ལ་འགྲོ་ཞེས་ལན་བཏབས། སང་ཉིན། འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོས་ལྷུ་ལ་ནས་གཡོ་སྐྱོལ་བྱེད་དུས་ཤ་རིལ་གྱི་ནགས་ལ་སོང་། དགོང་མོར་དེར། ཤ་རིལ་གྱིས་བྱ་མ་དགའ་ཞིག་ཁྱུར་ནས་བྱིར་བོན། འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོས་དགོང་ཟས་གྲུ་གྲིག་བྱས་ནས་ཁོ་ལ་བསྐྱུགས་ཡོད། ཁོ་ཆོས་དགོང་ཆོགས་མཉམ་དུ་བྲིས།

གཟའ་འཁོར་མང་པོ་འགོར་སོང་། ཉིན་གྲངས་ལ་ཤ་རིལ་གྱིས་བྱ་མ་བཏུས། བྱ་མ་འཕྱུ་བ་ནི་དཀའ་སྤྲུག་ཆེ་ལ་ཁོ་ཐང་ཡང་ཆད། བྱི་དྲོ་ཞིག་ལ། ཤ་རིལ་གྱིས་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོས་ལྷུ་ལ་གཡོ་སྐྱོལ་བྱེད་པ་ཤིས་འདོད་ནས་སྤྱིང་ཉི་འདྲི་གྲོགས་པོ་ལྷུ་ལ་ཞེས་བྱས། འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོས་ཁོ་རང་ཉིད་སྤྱིང་ཆ་མོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཞག་པར་ཤ་རིལ་གྱིས་མཆར། རེ་ཞིག་འགོར་ཇེས། དགོང་ཟས་གྲུ་གྲིག་བྱས་ཟིན། ཤ་རིལ་གྱིས་"གཡོ་སྐྱོལ་ནི་སྤྱིང་མོ་ཡིན་པར་འདོད།

ཁོས་མ་མཐོང་ཁུལ་གྱིས་ཁང་བའི་ནང་དུ་བྱིན་ནས་"སང་ཉིན་ང་ནགས་ལ་བྱ་མ་འཕྱུ་བར་ང་མི་འགྲོ། ཁྱོད་སོང་དང་ང་ལྷུ་ལ་ནས་བསྐྱོད་དེ་གཡོ་སྐྱོལ་བྱེད་ཅེས་བཤད།

བྱི་ཉིན། ཤ་རིལ་གྱིས་བྱ་མ་བསྐྱོད་ཅིང་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་ནགས་ལ་སོང་། གཡོ་སྐྱོལ་གྱི་དུས་ལ་རན་པ་ན་ཤ་རིལ་གྱིས་ཁོ་རང་ཉིད་སྤྱིང་ཆ་མོའི་ནང་དུ་བཞག། ཁོ་ནི་ཤ་རིལ་གྱི་ཡིན་པས་འགྲུལ་མ་ཐུབ། ཁོ་ནི་འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོ་བཞིན་དུ་སྤྱིང་མིན། འཇམ་མཁའ་ལྷ་མོས་བྱིར་བྱས་དུ་ལོག་པ་ན། ཁོའི་གྲོགས་པོ་འདས་ཡོད་པ་རིག་ནས་སྤྱིང་ཆེར་ཁྱུང་གི་ཆོར་བ་སྐྱེས།

3. Who said or thought the sentences below? གཤམ་གྱི་ཚིག་གྲུབ་དག་སྟེན་བཤད་པའམ་བསམ་པ་ཡིན།

- **Oilyball/Meatball** "Cooking is easy."
- **Oilyball/Meatball** "Dear friend, tomorrow you go to the forest and fetch some firewood. I'll stay here and cook. However, if you would like to cook, I'll go to the forest and fetch the firewood."
- **Oilyball/Meatball** "I will go to the forest."
- **Oilyball/Meatball** "I won't go to the forest to fetch firewood tomorrow. You go and I'll stay home and cook."

4. Put these words in the blanks below བ་སྟོད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོང་ས།: and, in, to, the, a.

- a. Oilyball ___ Meatball were friends.
- b. Oilyball was smart ___ knew how ___ cook.
- c. Meatball was stupid ___ could not cook.
- d. Oilyball knew his friend could not cook ___ said, "Tomorrow you go ___ ___ forest ___ fetch firewood."
- e. "I'll stay here ___ cook."
- f. "If you would like ___ cook, I'll go ___ ___ forest ___ fetch ___ firewood."
- g. Meatball replied, "I will go ___ ___ forest."
- h. ___ next morning Meatball went ___ ___ forest while Oilyball cooked at home.
- i. Oilyball had supper ready ___ waiting for him.
- j. It was hard work ___ he was exhausted.
- k. Meatball came early because he wanted ___ learn how Oilyball cooked.
- l. He was surprised ___ see that Oilyball put himself ___ ___ hot pot.
- m. ___ moment later supper was done.
- n. Meatball thought ___ himself, "Cooking is easy."
- o. He entered ___ house ___ said, "I won't go ___ ___ forest ___ fetch firewood tomorrow."
- p. You go ___ I'll stay home ___ cook."
- q. ___ next day Oilyball went ___ ___ forest while Meatball stayed.
- r. When it came time ___ cook, Meatball put himself into ___ hot pot.
- s. He saw his friend dead ___ ___ hot pot ___ felt sad ___ alone.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Who was stupid?
- b. Who was clever?
- c. Did Meatball or Oilyball die?
- d. Why did one friend die?
- e. Why did Meatball feel surprised?
- f. Why did Oilyball feel sad and alone?
- g. Whose work was harder—Oilyball's or Meatball's?

6. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིག་ས།

- a. ____ They ate supper together.
- b. ____ The next day Oilyball went to the forest.
- c. ____ Oilyball saw his friend dead in the hot pot.
- d. ____ Oilyball knew that his friend could not cook.
- e. ____ Oilyball had supper ready and waiting for him.
- f. ____ Oilyball felt sad and alone.
- g. ____ Oilyball and Meatball were friends.
- h. ____ Meatball went to the forest while Oilyball cooked at home.
- i. ____ He was very surprised to see that Oilyball put himself in the hot pot.

7. Mark these sentences T (true) or F (false). ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་T དང་ནོར་ལུལ་
ལF)ཏྲགས་རྒྱུ་།

- a. Oilyball was smart. **T F**
- b. Oilyball usually stayed at home and cooked. **T F**
- c. Oilyball killed Meatball. **T F**
- d. Meatball was smart and knew how to cook. **T F**
- e. Meatball secretly watched Oilyball. **T F**
- f. Meatball killed himself. **T F**
- g. Meatball finally wanted to cook. **T F**

Spitting Gold and Turquoise

ཕྱག་སྐྱེ།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་།

goblin འདྲེ་སྒྲུག་

controlled ཚོད་འཛིན་བྱས་པ།

sacrifice མཚན་སྲིན།

peasant ཞིང་པ།

turquoise གཡུ།

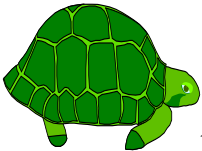
depended on ཁ་ན་ཡོད་པ། བརྟེན་པ།

frog སྤལ་བ།

dry up སྐམ་པ།

hunter རྩོན་པ།

shrank བསྐྱམས་པ།

turtle རུས་སྤལ།

control ཚོད་འཛིན་པ། བཀག་གྱུ་ཕྱོང་པ།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

A big lake was behind a village. Local people **depended on** this lake for food and water. Everything was fine until **goblins** came--a **turtle** and a **frog**. The frog and turtle not only **controlled** the lake but they also demanded a yearly **sacrifice** of two young men. If the people did not perform this sacrifice, the goblins would **dry up** the lake and the people would have to find another place to live.

One year the sacrifice was a **peasant's** son and a **hunter's** son. On the day of the sacrifice, their families and the townspeople took them to the lake, left the boys, and sadly returned home.

When the goblins came out of the lake, the two young men quickly hid behind a large rock. The two goblins looked for their sacrifice but could not find them. They became angry.

The hunter's son threw a rock at the frog. The frog thought the turtle had hit him. He yelled at the turtle and soon the two were quarreling. At this time the two young men grabbed the frog and turtle by their necks. They had heard that if you used a branch from one of the lake's tree to hit a frog's head, when he died, you could eat him and then spit gold. They had also heard that if you used a lake rock to kill a turtle and then ate him, you would spit **turquoise**.

The two young men killed the turtle and the frog. After they died, the goblins quickly **shrank**. The peasant's son ate the turtle, the hunter's son ate the frog, and soon they were spitting gold and turquoise. They returned to their homes and told the story to their families and the townspeople.

གསེར་དང་གཡུ་རྒྱུག་པ།

སྤེ་བ་ཞིག་གི་རྒྱབ་ན་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་དང་ཟ་མ་ཚང་མ་འདི་ལ་བརྟེན། འདྲེ་སྤྱུག་རུས་སྤུལ་ཞིག་དང་སྤུལ་བ་ཞིག་ཡོད་རེག་བར་དུ་བྱ་བ་ཚང་མ་བདེ་ལེགས་ཡིན། སྤུལ་བ་དང་རུས་སྤུལ་གཉིས་ཀྱིས་མཚོ་དེ་བདག་བཟུང་བྱས་པ་མ་ཟད། ཁོ་ཚོར་ལོ་རེར་གསར་བྱ་གཉིས་ཀྱི་མཚོན་པར་འབུལ་དགོས། གལ་ཏེ་མི་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་པ་འདི་མ་འབུལ་ན། འདྲེ་སྤྱུག་གཉིས་ཀྱིས་མཚོ་སྤྱུ་འཇུག་གི་དཔལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ས་ཆ་གཞན་ཞིག་བཙལ་ནས་འཚོ་རྟེན་བྱེད་དགོས།

ལོ་ཞིག་ལ་ཞིང་བ་ཞིག་གི་བྱ་དང་རྩྭ་བ་ཞིག་གི་བྱ་མཚོན་པར་འབུལ་དགོས་སོང་། མཚོན་པ་འབུལ་བའི་ཉིན་མོར། ཁྱིམ་མི་དང་སྤེ་མིས་ཁོ་ཚོ་མཚོ་ཁར་ཁྲིད་ནས་བཞག་ཅིང་སྤྱོད་པའི་ངང་ནས་ཡུལ་ལ་ལོག།

འདྲེ་སྤྱུག་མཚོ་ནང་ནས་བྱུང་བ་ན། གསར་བྱ་གཉིས་ཀ་མཁྱེན་པོར་བྲག་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་རྒྱབ་ཏུ་ཡིབས། འདྲེ་སྤྱུག་གཉིས་ཀ་མཚོན་སྤྱིན་བཙལ་ནས་མ་རྟེན། ཁོ་ཚོ་འཚོག་པ་བློས།

རྩྭ་བའི་རུས་སྤུལ་བའི་སྤེ་ལ་རྩོག་ཡུགས། སྤུལ་བས་རུས་སྤུལ་གྱིས་ཁོ་ལ་བརྒྱབ་འདོད། ཁོས་རུས་སྤུལ་ལ་སྒྲིད་ཅིང་བརྒྱབ་པས་ཅང་མ་འགོར་བར་ཁོ་གཉིས་ཀས་ཁ་ཚྱད་བྱས། སྤུལ་བ་འདིར། གསར་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་སྤུལ་བ་དང་རུས་སྤུལ་གཉིས་སྤེ་ནས་བཟུང་། ཁོ་ཚོའི་གོ་ཐོས་ལྟར་ན་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་མཚོ་སྤོང་གི་ཡལ་གས་སྤུལ་བའི་མགོར་གཞུགས་ནས་བསད་རྩིས་ཐོས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་གསེར་རྒྱུག་ཐུབ་ཟེར། ཡང་ཁོ་ཚོའི་གོ་ཐོས་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་མཚོ་རྩོད་ཡིས་རུས་སྤུལ་བསད་ནས་ཐོས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་གཡུ་རྒྱུག་ཐུབ་ཟེར། གསར་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་རུས་སྤུལ་དང་སྤུལ་བ་གཉིས་ཀ་བསད།

འདྲེ་ལྷག་གཉི་ཀ་གི་རྗེས་མགྲོགས་མོར་བསྐྱམས། ཞིང་བའི་བུ་ཡིས་རུས་སྤེལ་ཆོས་གིང་རྫོན་བའི་བུས་སྤེལ་བ་ཆོས་བ་མ་ཟད་ཅང་མ་
འགོར་བར་ཁོ་ཆོས་གསེར་དང་གཡུ་སྐྱག་བཞེན་ཡོད། ཁོ་ཆོ་ཕྱིར་ལུས་ལ་ཡོག་ནས་དོན་དག་དེ་ཁོ་ཆོའི་བྱིས་མི་དང་ལྷོ་མི་རྒྱམས་ལ་བཤད།

3. Circle the correct word in **bold**. ཡང་དག་བའི་ཐ་སྟངས་སྤྲུག་གི་ཅན་ལ་གོར་ཐིག་གྱུར།

- Their families and the townspeople took **they/them** to the lake.
- The two goblins looked for **their/there** sacrifice.
- The frog thought the turtle had hit **he/him**.
- He/Him** yelled at the turtle.
- After **they/them** died, the goblins quickly shrank.

4. Put these words in the blanks below ཐ་སྟངས་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲུབ།: a, an, the, and, of, to, on.

- _____ big lake was behind _____ village.
- Local people depended _____ this lake for food and water.
- _____ frog _____ turtle not only controlled _____ lake but they also demanded _____ yearly sacrifice _____ two young men.
- If _____ people did not perform this sacrifice, _____ goblins would dry up _____ lake _____ people would have _____ find another place _____ live.
- One year _____ sacrifice was _____ peasant's son _____ hunter's son.
- _____ day _____ sacrifice, their families _____ townspeople took them _____ lake, left _____ boys, _____ sadly went home.
- When _____ goblins came out _____ lake, _____ two young men quickly hid behind _____ large rock. _____ hunter's son threw _____ rock at _____ frog.
- _____ frog thought _____ turtle had hit him.
- He yelled at _____ turtle and soon _____ two were quarreling.
- _____ two young men killed _____ turtle _____ frog.
- _____ peasant's son ate _____ turtle, _____ hunter's son ate _____ frog, _____ soon they were spitting gold _____ turquoise.
- They returned _____ their homes _____ told _____ story _____ their families _____ townspeople.

5. Put these sentences in the correct order. ཚེག་གྲུབ་འདི་དག་གི་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིག་ས།

- a. ____ After they died the goblins quickly shrank.
- b. ____ Everything was fine until goblins came--a turtle and a frog.
- c. ____ If the people did not perform this sacrifice, the goblins would dry up the lake.
- d. ____ Local people depended on this lake for food and water.
- e. ____ One year the sacrifice was a peasant's son and a hunter's son.
- f. ____ They controlled the lake and demanded a yearly sacrifice of two young men.
- g. ____ The frog thought the turtle had hit him.
- h. ____ The hunter's son threw a rock at the frog.
- i. ____ The two goblins looked for their sacrifice but could not find them.
- j. ____ The two young men killed the turtle and the frog.
- k. ____ You should use a branch from one of the lake's tree to hit a frog's head.
- l. ____ They returned to their homes and told the story to their families and the townspeople.

6. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་ངོ་བོ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. What did the local people depend on?
- b. What did the goblins demand?
- c. What did they control?
- d. If the people didn't perform the sacrifice, what would the goblins do?
- e. Who was the sacrifice?
- f. Why were the goblins angry?
- g. What did the frog think the turtle did?
- h. When the frog and turtle were quarreling, what did the boys do?
- i. What did the boys use to kill the frog and turtle?

7. Mark these sentences T (true) or F (false). ཚེག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་T དང་ནོར་འཁྲུལ་ལ་F) རྟགས་ཚུ་བ།

- a. The hunter's son spit turquoise. **T F**
- b. The peasant's son threw a rock at the frog. **T F**
- c. The boys hid behind a large tree. **T F**
- d. The frog thought the turtle had hit him. **T F**
- e. After they died, the goblins shrank. **T F**

The Young Rooster

སྐལ་བཟང་གཡང་སྒྲོན།

1. Vocabulary བ་སྒྲུབ།

rooster བྱ་ཐོ།

naughty བྱ་ཚག།

promised ཁས་སྒྲུངས་པ།

paid attention to ཡིད་འཛིག་བྱས་པ།

scolded དམོད་པ། གཤེག་གཤེག་གཏོང་བ།

explaining འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ།

continued on མུ་མཐུད་དུ།

reached ཕྱེབས་པ། འབྱོར་བ།

2. Text སྒྲོབ་ཚན།

A young **rooster** was so **naughty** that he made his sister cry every day. When he became old enough, his mother took him to school, told him to listen to his teacher, and study hard. He **promised** his mother he would be a good rooster. However, he was still very naughty in school. In class, he drew pictures on his desk and never **paid attention to** his teacher. When his teacher **scolded** him, he did not care.

One time the teacher was **explaining** to the class what fruit was. The teacher said, "Fruit tastes good. Some fruits are red, sweet, and sour. Some fruits are found in fields."

Rooster was very happy thinking about tasty fruit. He did not want to listen to the teacher and quietly left. He ran very fast. On his way, he met an old sheep. The old sheep asked, "Why aren't you in school?"

"I like to run and play. Besides, it doesn't matter if I don't go to school," said Rooster and **continued on** his way.

When he **reached** a field, he found some red fruits and ate them. He played in the fields until he became very tired and then he wanted to go home. He walked and walked and started to feel hungry again. He saw some red things growing in a field. He thought that they must be the tasty fruit he had enjoyed earlier in the day. He happily picked the reddest one and began eating it. All of a sudden, his mouth was **terribly painful**. Tears flowed from his eyes. He wept and wept. He could not speak. It was a chili and not a sweet fruit.

When he got home, he told his mother what had happened.

Rooster was never naughty again. He became a good student and paid attention in all his classes.

ལོ་ཆུང་གྱུ་ལོ།

བྱ་ཕོ་ལོ་ཆུང་ཞིག་ཀྱི་ཚག་ཆེ་བས་ཉིན་གྲངས་ལ་ཁོའི་སྒང་མོ་དུ་རུ་འཇུག་ཁོ་ལོ་ན་རན་བ་ན། ཁོའི་ཨ་མས་ཁོ་སློབ་གྲྭར་ཁྱིད་ཅིང་དགོ་ཀྱན་གྱི་ཁ་ལ་ཉན་དགོས་པ་དང་སྒྲུང་བརྩོན་བྱེད་དགོས་པ་གདམས། ཁོས་ཁོའི་ཨ་མ་ལ་ཁོ་བྱ་ཕོ་བཟང་བོ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་ཁས་སྒྲུངས། ལོན་གྲུང་སློབ་གྲྭའི་ནང་ནས་ཁོ་སྒྲུང་བཞིན་ཉ་ཅང་གྲ་ཚག་ཆེ། སློབ་ཁྱིད་གྱི་སྐབས་སུ་ཁོས་ཅོག་ཅིའི་སྤྲོད་ལ་རི་མོ་བྱིས་ཤིང་དགོ་ཀྱན་གྱི་འཆད་བ་ལ་མཉམ་འཛོག་གཏན་ནས་མི་བྱེད། དགོ་ཀྱན་གྱིས་ཁོ་ལ་གཤེག་གཤེག་བཏང་ན་འང་ཁོས་སྤང་བ་ཙམ་ཡང་མི་བྱེད།

ཐེངས་ཤིག་ལ་དགོ་ཀྱན་གྱིས་སིལ་ཏྲོག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དགོ་ཀྱན་གྱིས་"སིལ་ཏྲོག་གི་རི་ཞིམ། སིལ་ཏྲོག་ལ་ལན་དམར་ཞིང་མངར་ལ་སྒྱར་བ་དང་། ལ་ལ་ནི་ཞིང་ཁ་ན་ཡོད་པ་ཡིན"ཞེས་བཤད།

བྱ་ཕོས་སིལ་ཏྲོག་ཞིམ་བོ་བསམ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཚྱུས། ཁོས་དགོ་ཀྱན་ལ་ཉན་མ་འདོད་བར་ཁ་རོག་གར་བུད་སོང་། ཁོ་བརྒྱུགས་པ་ཉ་ཅང་མགྲོགས། ལམ་ཁར་ཁོ་ལྷག་ཁ་མཐོ་ཞིག་ལ་ཐུག་ལྷག་ཀྱན་པ་དེས་"ཁྱོད་སློབ་གྲྭར་ཅིའི་བྱིར་མ་སོང་ངམ"ཞེས་དྲིས།

"ང་རྒྱུག་པ་དང་ཅིང་བར་དགའ། གལ་ཏེ་ང་སློབ་གྲྭར་མ་སོང་ན་ཅི་སློན་ཞེས་བྱ་ཕོས་ལྡན་ཆོག་བྱིན་ནས་མཉམ་འཛུགས་དུ་འགྲུལ་སློད་བྱས། ཁོ་ཞིང་ཁར་ཐོན་བ་ན། ཁོས་སིལ་ཏྲོག་དམར་བོ་འགའ་རྙེད་ནས་ཐོས། ཉ་ཅང་ཐང་ཆད་རེག་བར་དུ་ཞིང་ཁ་ནས་ཅུས་རྗེས་ཁོར་ལྷལ་ལ་འགྲོ་འདོད་སྤྱེས། ཁོ་སོང་སོང་མཐར་ཡང་བསྒྲུར་ལྷོགས་འགོ་བརྩམས། ཁོས་ཞིང་ཁར་སྤྱོད་པའི་དངོས་བོ་དམར་བོ་འགའ་མཐོང་། ཁོས་བསམ་པར་དེ་ཆོན་ཁོས་ཉན་མར་དེར་འཛིན་སློད་བྱས་པའི་སིལ་ཏྲོག་ཞིམ་བོ་དེ་དག་རེད་འདོད། ཁོས་ཆེས་དམར་ཤ་རྒྱས་པ་དེ་ཟ་འགོ་བརྩམས། སློ་བུར་དུ་ཁོའི་ཁ་ལ་ན་རྒྱག་ཆེན་པོ་སྤྱེས། མིག་ནང་ནས་མིག་རྒྱ་བཞུར། ཁོ་ཡང་ཡང་དུ་དུས། དེ་ནི་སིལ་པན་ཡིན་པ་ལས་སིལ་ཏྲོག་ཞིམ་བོ་མ་ཡིན།

ཁོ་ལྷལ་ལ་ཐོན་བ་ན། ཁོས་ཁོའི་ཨ་མར་དོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་བཤད།

བྱ་ཕོས་དེ་ནས་བརྒྱུང་གྲ་ཚག་གཏན་ནས་བཅོས་མ་བྱིང་། ཁོ་སློབ་མ་བཟང་བོ་ཞིག་དུ་གྱུར་ནས་ཁོའི་སློབ་ཁྱིད་ཆང་མའི་ཐོག་ནས་མཉམ་འཛོག་བྱས།

3. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་པ་དང་ཕྱོད་དང་གཉིས་པའི་

ཚིག་ཐུང་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཞོས།

PART I

- a. A young rooster was so naughty ____
- b. He became a good student ____
- c. He did not want to listen to ____
- d. He happily picked the reddest one ____
- e. It was a chili and ____
- f. One time the teacher ____
- g. When he reached a field, ____
- h. When his teacher scolded him, ____

PART II

- 1. and began eating it.
- 2. and not a sweet fruit.
- 3. and paid attention in all his classes.
- 4. he did not care.
- 5. he found some red fruits and ate them.
- 6. that he made his sister cry every day.
- 7. the teacher and quietly left.
- 8. was explaining to the class what fruit was.

4. Put these words in the blanks below ཐ་སྙད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོང་ས།: a, an, and, the, to, about, on, in, his, him.

- a. _____ rooster was so naughty that he made _____ sister cry every day.
- b. When _____ became old enough, _____ mother took _____ school, told _____ listen _____ teacher, _____ study hard.
- c. He promised _____ mother he would be _____ good rooster.
- d. However, he was still very naughty _____ school.
- e. _____ class, he drew pictures _____ desk _____ never paid attention _____ teacher.
- f. One time _____ teacher was explaining _____ class what fruit was.
- g. Rooster was very happy thinking _____ tasty fruit.
- h. He did not want _____ listen _____ the teacher _____ quietly left.
- i. _____ way, he met _____ old sheep. _____ sheep asked, "Why aren't you _____ school?"

- j. When he reached _____ field, he found red fruits _____ ate them.
- k. He played _____ fields until he became very tired _____ then he wanted _____ go home.
- l. Red things were growing _____ a field.
- m. He thought that they must be _____ tasty fruit he had enjoyed earlier _____ the day.
- n. He picked _____ reddest one _____ began eating it.
- o. All of _____ sudden, _____ mouth was terribly painful.
- p. Tears flowed from _____ eyes.
- q. It was _____ chili _____ not _____ sweet fruit.
- r. He told _____ mother what had happened.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. What did the rooster promise his mother?
- b. What did he do in class?
- c. Did he pay attention to the teacher?
- d. When the teacher was explaining what tasty fruit was, what did the rooster do?
- e. After he left class, who did the rooster meet?
- f. What did he first eat?
- g. What did he do after he ate the tasty fruits?
- h. What did the rooster see growing in the field?
- i. What were they actually?
- j. What happened to him?
- k. After eating the chilies, what did the rooster promise his mother?

6. What lesson does this story teach? གཏམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཛོལ་ཐུབ།

- a. You should be naughty.
- b. You should pay attention to your teacher.
- c. You should behave and listen to your elders.
- d. You should eat red fruits.

Precious Juniper

ཆེ་དབང་བསོད་ནམས།

1. Vocabulary བ་སྒྲུབ།

juniper tree (pine, cedar, conifer, evergreen) ལུག་པ།

as time passed རུས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྐྱུན་ནས།

branch ཡལ་ག།

worth རིན་ཡོད་པ། རིན་ཐང་ལྡན་པ།

bundles རྩིས་པོ། འབོག་སྒྲིལ།

loaded the bundles རྩིས་པོ་བཀལ་བ།

exchanged བརྟེན་བ།

You tricked me! བྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་མགོ་སྒྲོང་བཏང་ཟིན།

home was bathed in sunshine ཁང་བར་ཉི་མ་རྟག།

2. Text སྒྲིབ་ཚན།

Uncle Dinba's neighbor planted a **juniper tree** near Uncle Dinba's window. **As time passed** the tree grew bigger and bigger while Uncle Dinba's home became darker and darker.

Uncle Dinba decided that he must do something, broke a **branch** off the tree, and then went to his neighbor's home. When the neighbor saw Uncle Dinba holding the branch he asked, "Where are you going with that juniper branch?"

Uncle Dinba replied, "A **trader** is coming to town today. He is buying juniper branches. I am going to sell it to him. One branch is **worth** one hundred *yuan*."

The neighbor said, "I have a tall conifer tree with many branches. I'll sell it to him and earn a lot of money."

Uncle Dinba said, "True. You probably will get a lot of money. But you'd better hurry because he won't be in town long."

His neighbor quickly cut down the tree, cut off all the branches, tied them together in **bundles**, **loaded the bundles** on a horse, and led it to town. But when he got there he couldn't find any trader willing to give him a large amount of money for his juniper branches. Finally, he **exchanged** all the branches for a donkey.

When he got back he angrily went to Uncle Dinba's home and angrily said, "**You tricked me!** There was no juniper dealer in town!"

Uncle Dinba said, "I didn't trick you. I told you he wouldn't be in town for long."

Afterwards, **sunshine bathed** Uncle Dinba's **home**.

ཕ་ཆེ་བའི་ལུག་སྤྱོད།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པའི་བྱིས་མཚེས་ཀྱིས་ཨ་ཁུ་བརྟན་པའི་སྤྱུ་ཁུང་གི་ཉེ་ས་ནས་ལུག་སྤྱོད་ཞིག་བཙུགས། དུས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བརྟན་ནས་སྤྱོད་བོ་ཇེ་
ཆེར་ནས་ཇེ་ཆེར་སོང་བས་ཨ་ཁུ་བརྟན་པའི་ཁང་བའང་སྤྲུག་ཇེ་ནག་ནས་ཇེ་ནག་ཏུ་སོང་།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་ཁོས་བྱེད་ཐབས་ཤིག་འཐེན་དགོས་པ་ཐག་གིས་བཅད་ཅིང་སྤྱོད་བོའི་ཡལ་ག་ཞིག་བཅགས་ནས་ཁོའི་བྱིས་མཚེས་ཚང་དུ་
སོང་། བྱིས་མཚེས་ཀྱིས་ཨ་ཁུ་བརྟན་པའི་ཡག་ལ་ཡལ་ག་ཞིག་བཟུང་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་"ཁྱོད་ཀྱིས་ཡལ་ག་དེ་བཟུང་ནས་གང་ལ་འགྲོ་"ཞེས་
དྲིས།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་"ཚོང་བ་ཞིག་དེ་རིང་གྲོང་བཤའ་དུ་ཡོང་ཡོད། ཁོས་ལུག་སྤྱོད་གི་ཡལ་ག་ཉེ་བཞིན་ཡོད། ངས་ཡལ་ག་ཁོར་འཚོང་ཅིས་
བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཡལ་ག་གཅིག་ལ་སྒྲོར་མོ་བརྒྱ་ཉེར་"ཞེས་ལན་བཏབས།

བྱིས་མཚེས་ཀྱིས་"ང་ལ་ཡལ་ག་མང་བོ་ཡོད་པའི་ལུག་སྤྱོད་མཐོན་བོ་ཞིག་ཡོད། ངས་སྤྱོད་བོ་ཁོར་བཙོངས་ནས་སྒྲོར་མོ་མང་བོ་རེག་རྒྱ་
ཡིན་"ཞེས་ལབ།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་"བདེན་པ་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྲིགས་ཁྲིགས་མེད་ན་སྒྲོར་མོ་མང་བོ་རེག་ཐུབ། འོན་ཀྱང་ཁོ་གྲོང་བཤའ་ནས་ཡུན་རིང་བོར་
མི་འདུག་པས་རབ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་མགྲོགས་པོ་བྱེད་དགོས་"ཅེས་ལབ།

ཁོའི་བྱིས་མཚེས་ཀྱིས་མགྲོགས་པོས་སྤྱོད་བོ་བཅད་ཅིང་ཡལ་ག་ཚང་མ་གཞོགས་ནས་དོས་པོར་བསྒྲིལ། དོས་པོ་ཚང་མ་རྟ་ལ་བཀལ་ནས་
གྲོང་བཤའ་ལ་སོང་། འོན་ཀྱང་ཁོ་གྲོང་བཤའ་ལ་ཐོན་པ་ན་ཁོའི་ལུག་སྤྱོད་གི་ཡལ་ག་ལ་སྒྲོར་མོ་མང་བོ་ཉེར་འདོད་པའི་ཚོང་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་
ཆོད། མཐའ་མར་ཁོས་ཡལ་ག་ཚང་མ་བོང་བུ་ཞིག་ལ་བརྒྱུ་

ཁོ་ཕྱིར་ལ་ཐོན་པ་ན་འཚིག་པ་ཟ་བཞིན་དུ་ཨ་ཁུ་བརྟན་པའི་བྱིས་མཚེས་ཀྱིས་"ང་ལ་མགོ་སྒྲོར་བཏང་སོང་། གྲོང་བཤའ་ན་ལུག་
སྤྱོད་ཉེ་མཐའ་མེད་"ཅེས་བཤད།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་"ངས་ཁྱོད་ལ་མགོ་སྒྲོར་མ་བཏང་། ངས་ཁྱོད་ལ་ཁོ་གྲོང་བཤའ་ནས་ཡུན་རིང་བོ་མི་འདུག་ཅེས་ལབ་ཀྱིང་"ཞེས་ལན་
བཏབས།

རྗེས་སོང་། ཨ་ཁུ་བརྟན་པའི་ཁང་བར་ཉེ་འོད་རྟག

3. Each sentence below has one mistake. Write the word that is incorrect and a correct word to replace it. གཤམ་གྱི་ཚྭ་ཁྱུ་མོ་མོ་ནོར་འཁྱུག་རེ་ཡོད། ཡང་དག་མིན་པའི་ཚྭ་ཁྱུ་འབྲི་དགོས་ལ་དེའི་ཚབ་ཏུ་ཐ་སྟད་ཡང་དག་པའང་འབྲི་དགོས།

Sentence	Wrong Word	Right Word
Uncle Dinba's mother planted a juniper tree near Uncle Dinba's window.		
Uncle Dinba decided that he must do anything.		
"Where are you going with them juniper branch?"		
"A trader is coming from town today.		
"I have a tall conifer tree with many leaves."		
"But you'd better run because he won't be in town long."		
His neighbor quickly cut up the tree.		
Finally, he exchanged all the branches for a yak.		
"There was no juniper dealer on town!"		
"I did trick you."		

4. Put these sentences in the correct order. ཚྭ་ཁྱུ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- ___ Uncle Dinba decided that he must do something and broke a branch off the tree.
- ___ Uncle Dinba replied, "A trader is coming to town today.
- ___ Uncle Dinba said, "True.
- ___ Uncle Dinba said, "I didn't trick you. I told you he wouldn't be in town for long."
- ___ Uncle Dinba's neighbor planted a juniper tree near Uncle Dinba's window.
- ___ Afterwards, sunshine bathed Uncle Dinba's home.
- ___ The tree grew bigger and bigger while Uncle Dinba's home became darker and darker.
- ___ He couldn't find traders willing to give him much money for his juniper branches.
- ___ But you'd better hurry because he won't be in town long."
- ___ Finally, he exchanged all the branches for a donkey.
- ___ He is buying juniper branches.
- ___ His neighbor cut down the tree, cut off all the branches and tied them together.
- ___ I am going to sell it to him.
- ___ I'll sell it to him and earn a lot of money."
- ___ One branch is worth one hundred yuan."

- p. ____ The neighbor said, "I have a tall conifer tree with many branches.
- q. ____ There was no juniper dealer in town!"
- r. ____ He angrily went to Uncle Dinba 's home and angrily said, "You tricked me!
- s. ____ The neighbor saw Uncle Dinba holding the branch.
- t. ____ You probably will get a lot of money.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Who planted a juniper tree?
- b. Where was the juniper tree planted?
- c. Why was Uncle Dinba unhappy?
- d. Why did Uncle Dinba break a branch off the tree?
- e. What story did Uncle Dinba tell his neighbor?
- f. Why did Uncle Dinba's neighbor cut down his juniper tree?
- g. How did Uncle Dinba's neighbor get a donkey?
- h. Who was tricked?
- i. How was he tricked?
- j. Why was Uncle Dinba's home bathed in sunlight?

6. Write questions for these statements. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་ནི་ཚིག་ཏུ་བསྒྱུར།

- a. Uncle Dinba's neighbor planted a tree near Uncle Dinba's home. (Where)
- b. Uncle Dinba broke a branch off the tree. (What)
- c. Uncle Dinba tricked his neighbor. (Who)
- d. Uncle Dinba's home was now bathed in sunlight. (When)

The Mirror

ཇིག་གྲོལ།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་།

mirror མེ་ལོང་།

mother-in-law གྲོས་མོ། སྐྱུག་མོ།

family member བྱིས་མི།

travel འགྲུལ་བཞུད།

journey འགྲུལ་སྐྱོད།

father-in-law གྲོས་པོ། སྐྱུག་པོ།

wonder ཤེས་འདོད་པ།

family member བྱིས་མི།

report ལུ་བ། སྒྲན་ལུ་འབུལ་བ།

daughter-in-law མནའ་མ།

announced བསྒྲགས་པ།

supported རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་པ།

realize ཤེས་པ། ཚོར་བ།

impatiently བཟོད་བསྐྱོན་མེད་པའི་སྒོ་ནས།

excitedly ཡིད་མཉམས་བཞིན།

2. Text སྒྲིབ་ཚན།

In one place, people did not know what they looked like because there were no **mirrors**.

Zhaxi was a local businessman who lived with his mother, father, and young wife. One day Zhaxi **announced** to his family that he had decided to **travel** to other lands and find special things to sell. His family **supported** this idea and he left the next day.

Several months later Zhaxi returned with many things that he had bought during his travels. He told his family about the **journey** and said that he had found something very special. Just as he was about to describe what it was, he had to go outside.

His wife went into their bedroom and noticed something bright on their bedroom table. When she looked at it, she **realized** it was the picture of a beautiful young woman. She put it back on the table, began weeping, ran to her **mother-in-law**, and told her that Zhaxi had married a beautiful young woman.

The old woman did not believe this, **impatiently** went to the bedroom, picked up the bright thing, looked at it, and saw an ugly old woman. She angrily **wondered**, "If Zhaxi married again, why did he marry such an ugly old woman?"

When she told her husband, he went into the bedroom, picked up the bright thing, looked at it, and saw an old man. He excitedly **reported** to his wife and **daughter-in-law** that the picture was actually of the new wife's **father-in-law**.

When Zhaxi returned he said, "Now I will show you the very special thing I found. It is a mirror and you can see yourself in it."

When his **family members** heard this, they all laughed.

མེ་ལོང་།

ས་ཆ་ཞིག་ན་མེ་ལོང་མེད་པས་མི་རྒྱལ་གྱིས་ཁོ་ཚོ་བལྟས་ཚེད་ལ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཤིས།

བཟླ་ཤིས་ནི་ས་གནས་ཀྱི་ཚོང་བ་ཞིག་ཡིན། ཁོ་རང་གི་ཨ་མ་དང་ཨ་ཕ། རྒྱུ་མ་ན་གཞོན་མ་དང་མཉམ་དུ་འཛོལ་བ་བསྐྱུལ། ཉིན་ཞིག་བཟླ་ཤིས་ཀྱིས་ཁོའི་བཟའ་མི་རྒྱལ་ལ་ཁོ་ས་ཆ་གཞན་དུ་དངོས་པོ་བྱུང་བར་ཅན་ཞིག་འཛོལ་དུ་འགྲིམས་ནས་དངོས་པོ་དེ་འཛོང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཐག་བཅད་ཡོད་པ་བསྒྲགས། ཁོའི་བཟའ་མིས་ལྟ་བུ་འདི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ནས་ཕྱི་ཉིན་ཁོ་བྱུང་སོང་།

ཟླ་བ་འགའ་འགོར་རྗེས། བཟླ་ཤིས་ཀྱིས་ཁོ་རང་འགྲུལ་བཞུགས་ཀྱི་སྐབས་ཉོས་པའི་དངོས་པོ་མང་པོ་བྱུང་ནས་ཕྱིར་ལོག། ཁོས་ཁོའི་བཟའ་མི་རྒྱལ་ལ་ལུས་སྒྲོར་གྱི་གནས་རྒྱུ་ལ་བཤད་པ་དང་ཁོས་དངོས་པོ་བྱུང་བར་བ་ཞིག་རྟེན་ཡོད་པའང་བཤད། ཁོས་དངོས་པོ་བྱུང་བར་བ་གང་ཡིན་པ་ཤོད་པའི་སྒྲུང་ལ་ཁོ་རང་སྒྲོར་འགོ་དགོས་བྱུང་།

ཁོའི་རྒྱུ་མ་ཁོ་ཚོའི་མལ་ཁང་དུ་ཕྱིན་པ་ན་འོད་ཕྱིན་ཆགས་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཁོ་ཚོའི་མལ་ཁང་གི་ཅོག་ཅིའི་རྩེ་དུ་ཡོད་པ་མཐོང་། ཁོ་མོས་དེ་ལ་བལྟས་པ་ན། ཁོ་མོས་དེ་ནི་བྱུང་མེད་སྒྲིག་མ་ཞིག་གི་འདྲ་པར་ཡིན་པ་ཤིས། ཁོ་མོས་དངོས་པོ་དེ་ཕྱིར་ཅོག་ཅིའི་རྩེ་དུ་བཞག་ནས་དུ་འགོ་བཅུམས་པ་དང་ཁོ་མོའི་བྱོས་མོའི་བྱོགས་ལ་བརྒྱགས་ནས། བཟླ་ཤིས་སུ་མོ་སྒྲིག་མ་ཞིག་དང་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པར་བཤད།

རྒྱ་མོས་དོན་འདི་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་ཤིང་བཟོད་བསྐྱན་མེད་པའི་རང་མལ་ཁང་དུ་ཕྱིན་ཞིང་འོད་མདངས་ཆགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལག་རྒྱ་སྤངས། ཉང་ལ་བལྟས་པ་ན་རྒྱ་མོ་བཙོག་པོ་ཞིག་མཐོང་། ཁོ་མོ་སྒྲགས་ཁོ་བའི་རང་ནས་གལ་ཏེ་བཟླ་ཤིས་ཡང་བསྐྱར་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་ན། ཁོ་རྒྱ་མོ་འདི་འདྲའི་བཙོག་པོ་ཞིག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གཉེན་སྒྲིག་བྱས་པར་བསམས།

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. What did Zhaxi announce to his family?
- b. Did his family agree with this idea?
- c. When did Zhaxi return?
- d. Who did the wife think was in the picture?
- e. Who did the mother think was in the picture?
- f. Who did the father think was in the picture?

6. Put these sentences in the correct order. ཚོགས་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་བར་སྒྲིག་ས།

- a. ____ He reported to his wife and daughter-in-law that the picture was actually of the new wife's father-in-law.
- b. ____ He told his family about the journey and said that he found something very special.
- c. ____ Just as he was about to describe what it was, he had to go outside.
- d. ____ One day Zhaxi announced to his family that he had decided to travel to other lands and find special things to sell.
- e. ____ Several months later Zhaxi returned with many things that he had bought during his travels.
- f. ____ She angrily wondered, "If Zhaxi married again, why did he marry such an ugly old woman?"
- g. ____ She put it back on the table, began weeping, ran to her mother-in-law, and told her that Zhaxi had married a beautiful young woman.
- h. ____ When his family members heard this, they all laughed.
- i. ____ When she told her husband, he went into the bedroom, picked up the bright thing, looked at, and saw an old man.
- j. ____ When Zhaxi returned he said, "Now I will show you the very special thing I found. It is a mirror and you can see yourself in it."
- k. ____ Zhaxi was a local businessman who lived with his mother, father, and young wife.

The King and the Pork

ཆེ་དབང་བསོད་ནམས།

1. Vocabulary བསྟན།

pork ཡག་ག

nobody མི་གཅིག་ཀྱང་མ་ཡིན་པ།/མིན་པ།

tiny རྒྱུ་རྒྱུང་།

left ལུས་པ།

flavorless ཐོ་བ་མེད་པ།

obey བརྟེ་ལེན་བྱས་པ། ཁ་ལ་ཉན་པ།

boil གཏུ་བ། སྒོལ་བ།

skin སྤྱི་མོ།

at a loss ཉ་ལས་པ། བསམ་སྒྲུ་མེད་པ།

2. Text སྒྲོབ་ཚན།

A servant to the King named Nuqusangbu killed the King's biggest pig. Then he went to the King and said, "Great King, our biggest pig died. What should we do with the body?"

The King said, "Clean the pig's body, go to the market, and sell the meat. Give me all the money you earn."

Nuqusangbu **obeyed** and went to the market where he shouted, "Buy the dead meat of a dead pig!" He shouted all day but **nobody** bought the meat. He took the pork and

returned to the King.

"Forgive me, great King, no one bought the **pork**," said Nuqusangbu.

"Well, just **boil** it and we'll eat it ourselves," said the King.

"Great King, do you want soup or meat?" asked Nuqusangbu.

"Of course I eat meat. I am a great king. You are servants so you should drink the soup," the King said.

Nuqusangbu cut a large piece of pork into **tiny** pieces and boiled them a long time. All that was left of the meat was the skin. Nuqusangbu and the other servants drank the soup and sent the **skin** to the King. "Sorry, great King, we boiled the meat too long. This is all that is **left**," said Nuqusangbu.

"Well, bring me the soup," said the King.

"Oh, sorry, we drank all of the soup," said Nuqusangbu. The King was **at a loss** and said nothing.

The next night the King said to Nuqusangbu, "This time I will drink the soup. You can eat the meat." This time Nuqusangbu boiled another large piece of pork for only a few minutes. The servants then ate the meat while the King drank the **flavorless** soup.

ཀླུ་པོ་དང་ཡག་ཤ

མིང་ལ་ཉི་མོས་བཟང་བོ་ཟེར་བའི་ཀླུ་པོའི་གཡོག་པོས་ཀླུ་པོའི་ཡག་པ་ཆེས་ཆེན་པོ་དེ་བསད། དེ་ནས་ཁོ་ཀླུ་པོའི་མདུན་དུ་ཕྱིན་ནས་"ལྷ་བས་ཆེ་བའི་ཀླུ་པོ་ལགས། ང་ཚོའི་ཡག་པ་ཆེས་ཆེན་པོ་དེ་གི་འདུག ང་ཚོས་ཡག་རོ་ཡིས་ཅི་ཞིག་བྱ་"ཞེས་ལབ།

ཀླུ་པོས་"ཡག་རོ་གཙང་མ་བྱས་ཏེ་ཚོར་རར་སོང་ནས་ཤ་འཛོངས། ཁྱོད་ཀྱིས་ལོན་པའི་སྒོར་མོ་ཆང་མ་ང་ལ་སྤེར་དགོས་"ཅེས་བཤད།

ཉི་མོས་བཟང་བོས་བརྩི་ལེན་ཀྱིས་ཚོར་རར་སོང་ཞིང་དེ་གར་ཁོས་"ཡག་གི་བོའི་ཤ་ཉི་ལགས་"ཅེས་སྒྲད་བརྒྱབ། ཁོས་ཉིན་གར་བོར་འབོད་སྒྲད་བརྒྱབ་ཀྱང་ཤ་མི་གཅིག་གིས་ཀྱང་མ་ཉོས། ཁོས་ཡག་ཤ་བྱེར་ནས་ཕྱིར་ཀླུ་པོའི་མདུན་དུ་ལོག།

"ལྷ་བས་ཆེ་བའི་ཀླུ་པོ་ལགས། ང་ལ་བཟོད་པ་སྒོམ་རོགས། མི་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཡག་ཤ་མ་ཉོས་"ཉི་མོས་བཟང་བོས་དེ་སྒྲད་བཤད།

ཀླུ་པོས་"འོ་ན། ཤ་ཚོས་དང་ང་ཚོས་བཟང་"ཞེས་བསྒྲིགས།

ནོར་གྱི་བཟང་བོས་"ཀླུ་པོ་ཆེན་པོ་ལགས། ཁྱོད་ལ་ཁྱ་བ་དགོས་སམ་ཤ་དགོས་" ཅེས་དྲིས།

"ང་ནི་ཀླུ་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་ངས་ཤ་བཟོ་སྒོམ་མ་དགོས། ཁྱོད་ཚོ་ནི་གཡོག་པོ་རེད། ཁྱོད་ཚོས་ཁྱ་བ་འཐུང་དགོས་"ཅེས་ཀླུ་པོས་དེ་སྒྲད་སྒྲིགས།

ཉི་མོས་བཟང་བོས་ཡག་ཤ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལེབ་མོ་ཆུང་ཆུང་དུ་གཙང་བས་ཤིང་དུས་ལྟན་རིང་བོར་གདུས། ལུ་དུ་ལུས་ཡོད་པ་ནི་སྒྱི་མོ་ཤ་སྟག་རེད། ཉི་མོས་བཟང་བོ་དང་གཡོག་པོ་གཞན་པ་ཚོས་ཁྱ་བ་བཀྱངས་པ་དང་སྒྱི་མོ་ཀླུ་པོར་བསྐྱུལ། ཉི་མོས་བཟང་བོས་"ཀླུ་པོ་ཆེན་པོ་ལགས། དགོངས་པ་མ་ཚོས། ང་ཚོས་ཤ་གདུས་པ་དུས་ལྟན་རིང་དྲགས། ལུ་དུ་ལུས་ཡོད་པ་འདི་རེད་"ཅེས་བཤད།

ཀླུ་པོས་"འོ་ན། ང་ལ་ཁྱ་བ་འཐུང་གོག་"ཅེས་བཤད།

"འོ། དགོངས་པ་མ་ཆོམ། ང་ཆོས་ཁུ་བ་ཚང་མ་བདུངས་ཆར་ཟིན།" ཞེས་ཉི་ཆོས་བཟང་པོས་བཤད་པར། རྒྱལ་པོ་ཉ་ལས་ནས་ཅི་
ཡང་མ་བཤད།

བྱི་ཉིན་དགོང་མོར། རྒྱལ་པོས་ཉི་ཆོས་བཟང་པོར་"ད་ཐངས་ངས་ཁུ་བ་འབྲུང་རྒྱ་ཡིན། ཁྱོད་ཆོས་ཤ་བཟང་ཆོག" ཅས་བཤད།
ཐངས་

འདིར། ཉི་ཆོས་བཟང་པོས་ཕག་ཤ་ལེབ་མོ་གཞན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐར་མ་འགའ་ཅམ་ལས་མ་གདུས། རྒྱལ་པོས་བྲོ་བ་མེད་པའི་ཁུ་
བ་བདུངས་སྐབས་གཡོག་པོ་ཆོས་ཤ་ཟོས།

3. Put these sentences in the correct order. ཆོག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- a. ____ "Great King, do you want soup or meat?" asked Nuqusangbu.
- b. ____ "Of course I eat meat. I am a king," the King said.
- c. ____ "Well, just boil it and we'll eat it ourselves," said the King.
- d. ____ A servant to the King named Nuqusangbu killed the King's biggest pig.
- e. ____ All that was left of the meat was the skin.
- f. ____ He shouted all day but nobody bought the meat.
- g. ____ He took the pork and returned to the King.
- h. ____ Nuqusangbu and the other servants drank the soup and sent the skin to the King.
- i. ____ Nuqusangbu cut a large piece of pork into tiny pieces and boiled them a long time.
- j. ____ The King said, "Clean the pig's body, go to the market, and sell the meat."
- k. ____ The King said to Nuqusangbu, "This time I will drink the soup. You eat the meat."
- l. ____ The servants then ate the meat while the King drank the flavorless soup.

4. Put these words in the blanks below ཐ་སྙད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟངས་ཆ་སྒྲིངས།: a, and, of, the, to.

- a. ____ servant ____ King named Nuqusangbu killed ____ King's biggest pig.
- b. He went ____ King ____ said, "Great King, our biggest pig died."
- c. "What should we do with ____ body?"
- d. ____ King said, "Clean ____ pig's body, go ____ market, ____ sell ____ meat."
- e. "Give me all ____ money you earn."
- f. He shouted all day but nobody bought ____ meat.
- g. He took ____ pork ____ returned ____ King.
- h. Nuqusangbu cut ____ large piece ____ pork into pieces ____ boiled them ____
long time.
- i. All that was left ____ meat was ____ skin.
- j. Nuqusangbu ____ other servants drank ____ soup ____ sent ____ skin ____
King.
- k. ____ next night ____ King said ____ Nuqusangbu, "This time I will drink ____ soup."
- l. "You can eat ____ meat."
- m. This time Nuqusangbu boiled another large piece ____ pork for only ____ few
minutes.
- n. ____ servants then ate ____ meat while ____ King drank ____ flavorless soup.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- Who killed the King's biggest pig?
- What did he tell the King?
- What did the King tell him to do with the pig?
- What did he shout at the market?
- Who bought the meat?
- How did Nuqusangbu cook the meat the first time?
- What did the servants eat the first night?
- What did the King eat the first night?
- What did the King want to eat the next night?
- What did the servants eat the second night?

6. Correct the words in bold. བ་སྒྲོད་སྒྲུག་གི་ཕན་དག་བཅོས་བྱས།

- A servant to the King **name** Nuqusangbu **kill** the King's biggest pig.
- Nuqusangbu **obey** and **go** to the market.
- He **take** the pork and **return** to the King.
- "**Forgave** me, great King, no one **buy** the pork," **say** Nuqusangbu.
- Nuqusangbu **cut** a large piece of pork into tiny pieces and **boiling** them a long time.
- All that **am** left of the meat **were** the skin.
- Nuqusangbu and the other servants **drinking** the soup and **sended** the skin to the King.
- The servants then **eating** the meat while the King **dranks** the flavorless soup.

7. Mark these sentences T (true) or F (false). ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་T དང་ནོར་ལུག་ལ་
ལF)ཏྲགས་བྱོབ།

- The King's biggest pig died. T F
- The King was given a flavorful soup. T F
- The servants ate a large piece of pork. T F
- Nuqusangbu sold the pork. T F
- The King ate a lot of good meat. T F

Half a Baby?

ཡེ་ཤེས་མཚོ་མོ།

1. Vocabulary བ་སྟོན།

tortoise ཐུས་སྤྲུལ།

gave birth to བྱིས་པ་སོགས་བཙུང་བ།

switch བརྟེན་བ།

sadly ཡིད་སྡོད་བཞིན་པར།

pointed to བསྟན་པ།

cut it in two ཚལ་བར་གཏུབས་པ། གཉིས་སུ་གཅོད་པ།

nodded in agreement འཐད་ནས་མགོ་ཐོ་ནང་དུ་གྲུག་པ།

increasingly believed མཐར་གྱིས་ཡིད་ཆེས་པ། རིམ་གྱིས་ཡིད་ཆེས་པ།

fishing ཉ་འཛིན་པ།

to tend her son ཁོ་མོའི་བུ་སྟོར་བ།

lying ཉལ་བ།

looking for འཚོལ་བ། རེ་སྤྲུག་བྱེད་པ།

interrupted གནོད་བྱས་པ། བར་ཆད་བྱས་པ།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

Tortoise and Bird were **fishing** when both **gave birth to** boys.

Several days later Bird had something to do and asked Tortoise **to tend her son**. Tortoise agreed.

As the days passed, she **increasingly believed** that her son was uglier than Bird's son. She decided to **switch** the two sons.

When Bird returned she saw Tortoise's son **lying** in her bed and her son lying in Tortoise's bed. She asked Tortoise, "Why did you put your son in my bed and put my son in your bed?"

Tortoise said, "I didn't. That's really your son. How can you ask me this sort of question?"

Bird **sadly** went **looking for** the king of the forest--Tiger. When she found him, she told him what had happened.

Tiger said, "I will help you. Now, let's go," and the two set off.

When they reached Tortoise and Bird's home, Tiger asked Tortoise, "Which baby is yours?" Tortoise **pointed to** Baby Bird in her bed.

Bird said, "No, that's my baby," and then Tortoise and Bird began quarrelling.

Tiger **interrupted**, "I don't know who to believe. Give the baby to me. I will **cut it in two** and give each of you a half."

Tortoise **nodded in agreement**. Bird sadly said, "No, don't cut the baby. If you don't know who the mother is, please give this baby to Tortoise."

Tiger smiled, took Baby Bird from Tortoise's bed, and gave it to Bird.

He said to Tortoise, "No mother would ever agree to cut her baby in half."

བྱིས་པ་ཚལ་བ་ཞིག།

རུས་སྤུལ་དང་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་སྤུ་བཙའ་སྐབས་ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ཉ་འཛིན་བཞིན་ཡོད།

ཉིན་འགའི་རྗེས་ནས་བྱ་ལ་བྱ་བ་རེ་བྱུང་ནས་རུས་སྤུལ་ལ་ཁོ་མོའི་སྤྱོད་རྒྱུའི་རེ་བ་ཞུས། རུས་སྤུལ་འཐད་བ་བྱུང་།

ཉིན་མ་འགོར་བ་དང་བརྒྱན་ནས། རུས་སྤུལ་ཀྱིས་ཁོ་མོའི་སྤུའི་སྤུ་ལས་བཙོག་པར་མཐར་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས། ཁོ་མོས་སྤུ་གཉིས་བརྗེ་རྒྱུ་
ཐག་གིས་བཙད།

བྱ་བྱིར་ལོག་དུས་ཁོ་མོས་རུས་སྤུལ་གྱི་སྤུ་ཁོ་མོའི་མལ་ཁྲིའི་སྤེང་དུ་ཉལ་ཡོད་ལ་ཁོ་མོའི་སྤུ་རུས་སྤུལ་གྱི་མལ་ཁྲིའི་སྤེང་དུ་ཉལ་ཡོད་པ་ཤེས།
ཁོ་མོས་རུས་སྤུལ་ལ་"ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་སྤུ་དེའི་མལ་ཁྲིའི་སྤེང་དུ་བསྐྱལ་ནས་དེའི་སྤུ་ཁྱོད་ཀྱི་མལ་ཁྲིའི་སྤེང་དུ་བསྐྱལ་བའི་དོན་ཅི་ཡིན"ཞེས་དྲིས།

རུས་སྤུལ་གྱིས་"ངས་དེ་མ་བྱས། དེ་ནི་ངོ་མས་ཁྱོད་ཀྱི་སྤུ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱིས་དྲི་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་གང་ནས་འདྲི་ཐོད་དམ"ཞེས་ལན་བཏབས།

བྱ་ཡིད་སྦྱོར་བའི་དང་ནས་ནགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྲུག་འཛོལ་བར་བྱིན། ཁོ་མོས་སྤྲུག་རྟེན་རྗེས་དོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་བཤད།

སྤྲུག་གིས་"ད་ང་ཚོ་འགྲོ་དང་ངས་ཁྱོད་ལ་རོགས་བྱེད།"ཞེས་བཤད་ནས་ཁོ་གཉིས་སོང་།

ཁོ་གཉིས་རུས་སྤུལ་དང་བྱ་ཡི་བྱིས་དུ་ཐོན་པ་ན། སྤྲུག་གིས་རུས་སྤུལ་ལ་"བྱིས་པ་གང་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིན"ཞེས་དྲིས་པར། རུས་སྤུལ་གྱིས་ཁོ་
མོའི་མལ་ཁྲིའི་སྤེང་གི་བྱ་སྤྲུག་བརྒྱན།

བྱ་ཡིས་"མ་རེད། དེ་ནི་དེའི་བྱིས་པ་ཡིན"ཞེས་ལབ་ནས་རུས་སྤུལ་དང་བྱ་གཉིས་ཀས་རྩྱའི་བ་བྱེད་འགོ་བརྩམས།

སྤྲུག་གིས་ཁ་རྩེབས་ནས་"ངས་སྤུ་ལ་ཡིད་རྟོན་དགོས་པ་མི་ཤེས། བྱིས་པ་དེ་ང་ལ་བྱིན། ངས་བྱིས་པ་ཚལ་བ་བྱས་ནས་ཁྱོད་གཉིས་ལ་ཚལ་

བ་རེ་སྟེང་ཞེས་བཤད།

རུས་སྤུལ་འཐད་ནས་མགོ་བོ་གཡུགས། བྱ་ཡིས་ཡིད་སྡོ་བའི་ངང་ནས་མིན། བྱིས་བ་མ་གཏུབས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སུ་ནི་ཨ་མ་ཡིན་པ་
མི་ཤེས་ན། བྱིས་བ་དེ་རུས་སྤུལ་ལ་སྟེང་རོགས་ཅིས་བཤད།

སྟག་བགད་ནས་བྱ་སྟག་རུས་སྤུལ་གྱི་མལ་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་སྤངས་ཏེ་བྱ་ལ་བྱིན།

ཁོས་རུས་སྤུལ་ལ་ཨ་མ་ཞིག་ཁོ་མོའི་བྱིས་བ་ཚལ་བ་བྱེད་པར་འཐད་པ་གཏན་ནས་ཡོད་མི་སྲིད་ཅིས་བཤད།

3. Put these words in the blanks below ཐ་སྟད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོངས།: a, the, and, of, to, in, for.

- a. Tortoise _____ Bird were fishing when both gave birth _____ boys.
- b. Several days later Bird had something _____ do _____ asked Tortoise to tend her son.
- c. As _____ days passed, she believed that her son was uglier than Bird's son.
- d. Bird saw Tortoise's son lying _____ her bed _____ her son lying _____ Tortoise's bed.
- e. Bird went looking _____ king _____ forest--Tiger.
- f. Tiger said, "Let's go," _____ two set off.
- g. Tortoise pointed _____ Baby Bird _____ her bed.
- h. Bird said, "No, that's my baby," _____ then Tortoise _____ Bird began quarrelling.
- i. Tiger interrupted, "I don't know who _____ believe."
- j. "Give _____ baby _____ me."
- k. "I will cut it _____ two _____ give each _____ you _____ half."
- l. Tortoise nodded _____ agreement.
- m. Tiger smiled, took Baby Bird from Tortoise's bed, _____ gave it _____ Bird.
- n. He said _____ Tortoise, "No mother would ever agree _____ cut her baby _____ half."

4. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིག་སྟེ།

- ___ She increasingly believed that her son was uglier than Bird's son.
- ___ Bird sadly went looking for the king of the forest--Tiger.
- ___ Bird said, "No, that's my baby," and then Tortoise and Bird began quarrelling.
- ___ He said to Tortoise, "No mother would ever agree to cut her baby in half."
- ___ Several days later Bird had something to do and asked Tortoise to tend her son.
- ___ She decided to switch the two sons.
- ___ Tiger interrupted, "I will cut the baby in two."
- ___ Tiger said, "I will help you. Now, let's go," and the two set off.
- ___ Tiger smiled, took Baby Bird from Tortoise's bed, and gave it to Bird.
- ___ Tortoise and Bird were fishing when both gave birth to boys.
- ___ Tortoise nodded in agreement."
- ___ When Bird returned she saw Tortoise's son lying in her bed.
- ___ She found him and told him what had happened.
- ___ Tiger asked Tortoise, "Which baby is yours?"

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- What were Tortoise and Bird doing when they gave birth?
- Who believed her son was ugly?
- Who switched the babies?
- Who did Bird go looking for?
- What did the King of the forest say he would do to the baby?
- Why did the King of the forest give the baby back to Bird?

6. Find words. The words may be spelled up ↑, down ↓, forward →, backward ←, and diagonally ↗ ↘. གཤམ་གྱི་བ་སྟངས་དག་འཚོལ་དགོས། བ་སྟངས་དེ་དག་སྒྱིར་སྒྲོག་བྱེད་སྐབས་ཡར་དང་མར། སྒོན་དང་ རྗེས། ཡང་ན་གསལ་གསལ་ཡོད་ཀྱང་སྟོན།

N	E	A	C	O	T	D	E	T	N	I	O	P	T	N	D
S	U	R	F	B	R	O	K	E	N	G	A	I	N	O	E
E	A	S	T	I	L	L	U	S	I	N	T	I	E	D	V
V	I	A	U	R	S	U	H	C	T	I	W	S	M	D	E
A	L	D	M	T	O	H	E	R	O	K	B	S	E	E	I
G	Y	L	S	H	A	P	I	N	F	O	R	O	E	D	L
X	I	Y	C	U	T	I	T	N	I	O	W	T	R	I	E
I	N	C	R	E	A	S	I	N	G	L	Y	S	G	N	B
Y	G	D	E	T	P	U	R	R	E	T	N	I	A	O	E

The Boy Who Cried "Wolf!"

དབང་ལྷན་ཆེ་རིང་།

1. Vocabulary བསྟན།

flock ལྔ།

to keep his sheep safe ཁོའི་ལྔ་བདེ་འཇགས་ཡོང་བ་བྱེད་པ།

to graze འཕོ་བ། ལྷ་ཐ་བ།

plowing ཞིང་སྒོ་བ།

deceived མགོ་སྒྲོང་བ།

knocking them to the ground ས་ལ་སྒྱེལ་བ།

covered ཁེབས་པ། བཀའ་བ།

horrible sight ཡ་ང་བའི་མཐོང་ལམ།

2. Text སྒྲོབ་ཚན།

A village boy tended a **flock** of sheep. He loved them very much and would do anything **to keep his sheep safe**. One warm spring day the boy took his sheep **to graze** in the mountains. He could not see any other boys or other sheep anywhere. He was alone and he did not like it. He put some lambs by his side and played with them but soon he became bored. There was no one to talk to and he was beginning to feel sad.

Suddenly he had an idea. He stood up, looked around, and saw some farmers busy **plowing** fields at the foot of the mountain. He shouted, "Farmers! A wild wolf is coming

towards my sheep. It will eat all my sheep! Please come quickly and save my sheep!"

The farmers were surprised. They stopped working and ran up the hill with sticks to beat the wolf.

When they arrived, all the sheep were safe. They realized the boy had **deceived** them. The farmers were angry and wanted to scold the boy, but he was hiding and they could not find him so they returned to their fields.

At sunset the boy felt something was wrong. He heard a very strange sound. "I've heard this sound before," he told himself. At first, he thought it was a yak and then he realized it was a wolf.

He was too frightened to stand. He saw a wolf run in and out of his flock of sheep, **knocking them to the ground**. The wolf killed the sheep with sharp bites to their necks.

The boy was very sad to see the wolf killing all his sheep. He stood and shouted at the farmers for help, but they did not believe him.

Blood from his dead sheep **covered** the ground. It was such a **horrible sight** that the boy never lied again.

"སྤང་གི་"ཞེས་སྒྲོན་ཅོར་བརྒྱུག་པའི་བྱ་ཚུང་།

ཕྱི་བའི་བྱ་ཚུང་ཞིག་གིས་ལྷག་ཁྱུ་ཞིག་འཛོམས། ཁོ་ལྷག་ལ་ཉ་ཅང་བརྩེ་བས་ཁོའི་ལྷག་བདེ་འཇགས་ཡོང་བར་ཁོས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་བསྐྱབ་སྤྱོད།
དཔྱིད་ཀའི་ཉིན་མ་དོན་པོ་ཞིག་ལ། བྱ་ཚུང་གིས་ཁོའི་ལྷག་ཁྱུ་རྩེ་ལ་འཛོམས་བར་དེད། ཁོས་བྱ་ཚུང་གཞན་བ་དང་ལྷག་གཞན་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་
མཐོང་། ཁོ་སྤང་ཞིང་ཡིད་མ་དོ། ཁོས་ལྷག་འགའ་རང་གི་ལོགས་སྤྱོད་འགྲུག་ནས་རེ་ཞིག་ཕྱིས་རྩེས་ཡང་སྤང་སྤང་སྤྱོད། ཁ་བརྒྱ་བྱེད་ས་མི་གཅིག་
ཀྱང་མི་འདུག་པས་ཁོའི་ཡིད་སྤྱོད་འགོ་བརྩམས།

སྤྱོད་བྱ་དུ་ཁོ་ལ་དྲན་སྒྲོ་ཞིག་འཛར། ཁོ་ཡར་ལ་ལངས་ནས་ལོགས་སྤྱོད་འགྲུག་བ་ན་རེ་འདབས་ན་ཞིང་བ་འགའ་ཡིས་ཞིང་སྤྱོད་བར་བྲེལ་
བཞིན་བ་མཐོང་། "ཞིང་བ་ཚོ། སྤང་གི་ཚོད་པོ་ཞིག་དའི་ལྷག་ཁྱུ་འཛོམས་ལ་ཐོན་ཡོང་། སྤང་གིས་དའི་ལྷག་ཚང་མ་འཚའ་རྒྱ་རེད། རེ་མ་མ་ཡོང་
ནས་དའི་ལྷག་སྤྱོད་བར་བྱ་"ཞེས་ཁོས་འབོད་སྒྲོན་བརྒྱབ།

ཞིང་བ་ཚོ་ཡ་མཚར། ཁོ་ཚོས་ལས་མཚམས་བཞག་ནས་བེ་ཅོན་བརྒྱུད་ཞིང་ལ་མགོ་རྩུང་གི་རྩུང་བར་བརྒྱུགས།

ཁོ་ཚོ་ཐོན་བ་ན། ལྷག་ཚང་མ་བདེ་འཇགས་ཡོན་བ་དང་། ཁོ་ཚོས་བྱ་ཚུང་གིས་ཁོ་ཚོ་མགོ་སྒྲོར་བ་ཤེས། ཞིང་བ་ཚོ་འཛོག་བ་ཟོས་ཤིང་བྱིས་
བ་ལ་གཤེག་གཤེག་གཏོང་འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་བྱིས་བ་ཡིབས་བས་ཁོ་ཚོས་མ་རྟོག་བར་བྱིར་ཞིང་ཁར་སོང་།

ཉི་མ་ཚུབ་ཁར། བྱ་ཚུང་གིས་དོན་མི་ལོགས་བ་ཤིག་ཚོར། ཁོས་སྤྱོད་ལ་མཚན་ཞིག་ཐོས། ཁོས་"ངས་སྤྱོད་འདི་སྤོན་ཆད་གོ་ཕྱིད་"ཞེས་རང་ལ་བ་
བརྒྱབ། ཐོག་མར་ཁོས་དེ་ནི་གཡག་ཅིག་ཡིན་འདོད་བ་དང་དེ་ནས་སྤང་གི་ཞིག་ཡིན་བ་ཚོར།

ཁོ་སྤྱག་ནས་ཡར་ལངས་ལངས་མ་བྱབ། ཁོས་སྤང་གི་ཞིག་ཁོའི་ལྷག་ཁྱུ་འཛོམས་བ་ན་བྱི་རྒྱུག་ནང་རྒྱུག་བྱེད་བཞིན་ལྷག་ཚང་མ་ཐང་ལ་སྤྱེལ་
བཞིན་བ་མཐོང་། སྤང་གིས་ལྷག་གི་སྤྱོད་ལ་སོ་རྩོད་པོ་བཏབ་ནས་ལྷག་བསད།

བྱ་ཚུང་གིས་སྤང་གིས་ཁོའི་ལྷག་བསད་བ་མཐོང་ནས་ཉ་ཅང་སྤྱོད། ཁོ་ཡར་འགྲུངས་ནས་ཞིང་བ་ཚོ་རོགས་རམ་བྱེད་བར་བོས་ཀྱང་ཁོ་ཚོ་ཁོ་
ལ་ཡིད་མ་ཆེས།

ཁོའི་ལྷག་ཤི་བོའི་ཕྱིར་ནས་འཛར་བའི་ཁྲག་གིས་ཐང་བརྩིས། ཡ་ང་བའི་ལྷས་ངན་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བས་བྱ་ཚུང་དེས་འོར་བྱིས་རྒྱན་
བཞད་མ་ཕྱིད་།

3. Put these words in the blanks below ཐ་སྐད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟངས་མ་སྒྲིངས།: a, and, an, at, by, in, of, the, to, with, up.

- a. _____ village boy tended _____ flock _____ sheep.
- b. One warm spring day _____ boy took his sheep _____ graze _____ the mountains.
- c. He was alone _____ he did not like it.
- d. He put some lambs _____ his side _____ played _____ them but soon he became bored.
- e. There was no one _____ talk _____ he was beginning _____ feel sad.
- f. Suddenly he had _____ idea.
- g. He stood _____, looked around, _____ saw farmers busy plowing fields _____ foot _____ mountain.
- h. He shouted, " _____ wild wolf is coming!"
- i. "Please come quickly _____ save my sheep!"
- j. _____ farmers were surprised.
- k. They stopped working _____ ran _____ hill _____ sticks _____ beat _____ wolf.
- l. When they arrived, all _____ sheep were safe.
- m. They realized _____ boy had deceived them.
- n. _____ farmers were angry _____ wanted _____ scold _____ boy, but he was hiding _____ they could not find him so they returned _____ their fields.
- o. _____ sunset _____ boy felt something was wrong.
- p. He heard _____ very strange sound.

4. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འདྲི་དགོས།

- a. Did the boy like being alone?
- b. What was the boy's idea?
- c. What did the farmers do when they heard the boy shouting?
- d. When they found out he had tricked them, what did they do?
- e. At sunset what did the boy hear?
- f. What was the strange sound?
- g. Did anyone help the boy?
- h. What did the boy decide never to do again?

5. Mark these sentences T (true) or F (false). ཚོག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་Tདང་ནོར་ལུལ་
ལF)དྲགས་རྒྱུ་།

- a. The village boy tended a flock of yaks. **T F**
- b. He liked to be alone. **T F**
- c. The first time he called to the farmers, they came quickly. **T F**
- d. The farmers were happy to be deceived by the boy. **T F**
- e. When they went looking for him, they found him. **T F**
- f. The boy never lied again. **T F**

6. Circle the correct word. ཡང་དག་པའི་ཐ་སྐད་ལ་གོར་ཐིག་རྒྱུ་།

- a. He loved **they/them** very much.
- b. He put some lambs by **her/his** side and played with **them/they** but soon **she/he** became bored.
- c. They realized the boy had deceived **they/them**.
- d. He was hiding and they could not find **her/him** so they returned to their fields.
- e. He saw a wolf run in and out of **his/her** flock of sheep, knocking **they/them** to the ground.
- f. The wolf killed the sheep with sharp bites to **their/there** necks.

7. What lesson does this story teach? གཏམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཕྲོབ་ཐུབ་།

- a. Lying is a good thing to do.
- b. Lying will get you into trouble.
- c. Being alone is very nice.
- d. Telling the truth is a bad thing.

Monkey, Rabbit, Fox, and Horse

འབྲུག་མོ་སྒྱུད།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་།

fox མཁུ་

refused དང་ལེན་མ་བྱས་པ། རོ་བརློག་པ།

tail རྩ་མ།

dragging འབྲུད་པ།

landed on his butt ཡོང་ཤའི་ཕྱི་ལ་བབས་པ།

bit through སོ་བཙའས་ནས་རྩྱལ་བ།

messy རྩལ་བ་རྩལ་བེ། གཞེངས་པ།

whenever ག་དུས་ཡིན་ཅུང་།

delighted དགའ་བ། རྩོམ་པ།

galloped off བང་ལངས་ནས་བརྒྱགས་པ།

the sight of གང་ཞིག་གི་མཐོང་ལུལ་རྣམ་པ།

bottom ཞབས། རྩལ་པ།

cleft lip ཁ་ཤོ།

superb བརྩིད་ཉམས་དོད་པོ། ཉམས་ཆགས་པ། ལྷ་ན་མེད་པ།

2. Text རྩོམ་ཚན།

Monkey, **Rabbit**, and Fox lived together and always did things together.

Whenever Fox found something to eat, he **refused** to share it with friends.

One day Monkey and Rabbit were in a forest looking for something to eat. They

3. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་
ཚིག་གྲུང་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཞོས།

PART I

- a. Fox agreed that this was a superb idea ____
- b. Monkey and Rabbit laughed at ____
- c. Monkey and Rabbit returned home ____
- d. Monkey climbed up the tree ____
- e. Monkey laughed so hard ____
- f. Monkey, Rabbit, and Fox lived together ____
- g. One day Monkey and Rabbit were ____
- h. Rabbit saw Monkey fall from the tree and laughed so hard ____
- i. The horse jumped up and galloped off, ____
- j. They noticed a horse ____
- k. Whenever Fox found something to eat, ____

PART II

1. and always did things together.
2. and Rabbit tied their tails together.
3. and told Fox about the horse.
4. dragging Fox behind him.
5. he refused to share it with friends.
6. in a forest looking for something to eat.
7. sleeping under a tree.
8. that he bit through his lip.
9. that he fell from the tree and landed on his butt.
10. the horse was sleeping under and Rabbit stood behind it.
11. the sight of the horse dragging Fox.

4. Put these words in the blanks below བ་སྟན་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟངས་ཆ་སྟོངས།: a, and, for, from, in, the, to, under, with.

- a. Monkey, Rabbit, _____ Fox lived together _____ always did things together.
- b. Whenever Fox found something _____ eat, he refused _____ share it _____ friends.
- c. Monkey _____ Rabbit were _____ forest looking _____ something _____ eat.
- d. They noticed _____ horse sleeping _____ tree.
- e. Clever Rabbit said, "Fox never shares food _____ us."
- f. "He'll ask us _____ show him where it is."
- g. Monkey _____ Rabbit returned home _____ told Fox about the horse.
- h. Fox was delighted _____ hear this _____ asked Monkey _____ Rabbit _____ take him _____ sleeping horse.
- i. When they reached _____ place where _____ horse was sleeping, Rabbit said, "Tie your tail _____ horse's tail together."
- j. "He will run but _____ your tails tied together he can't get away _____ you."

5. Mark these sentences T (true) or F (false). ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་T དང་ནོར་ལུལ་ལ་F) ཏྲགས་ཆོད།

- a. Fox shared his food with his friends. **T F**
- b. Fox thought Rabbit had a good idea. **T F**
- c. Monkey landed on his butt. **T F**
- d. Rabbit was pulled by the horse in the dirt. **T F**
- e. Fox tied his tail and the horse's tail together. **T F**

The Son, Daughter-In-Law, and Mother

མགོན་ཐར་སྦྱིད།

1. Vocabulary ཐ་སྦྱིད།

a tent pitched in a beautiful canyon བྱ་མོང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ན་ཕུབ་བའི་སྤྱ་གྲུར།

surrounded མཐའ་བསྐོར་བ།

herded livestock ཕུགས་ཐོག་འཛོལ།

looked after གཉོར་སྦྱོར་བྱས་པ།

cruel གཏུམ་པོ།

Let's send her away ཁོ་ཡུལ་གཞན་དུ་སྤྱུགས་དང་།

chest བྲང་། སྒྲམ་ཁུང་།

understandingly བསམ་ཤེས་ཀྱིས། ཤེས་ཀྱི་བསྐྱེད་ནས།

well enough to work བཟང་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་པ།

2. Text སྒྲུབ་ཆན།

A tent pitched in a beautiful canyon between two low mountains was **surrounded** by green trees and red, yellow, blue, white, and purple flowers. Four people lived in this tent--Zhaxi, his wife Lhamo, his son Cairang, and his mother Zhuma. Zhaxi's mother was ninety while his son was only seven.

Zhaxi **herded livestock** on the mountains, Lhamo did housework and milked yaks, and Zhuma **looked after** Cairang.

While Zhuma was **well enough to work**, Zhaxi and his wife were very kind to her. When she became very old and could no longer work, Zhaxi and his wife became **cruel** to her. Zhaxi's wife did not like to do anything for her mother-in-law, tried to make her angry, and she hoped that she would die soon.

One day Lhamo said to Zhaxi, "Mother is very old and can't do anything for us. **Let's send her away.**"

Zhaxi said, "You're right. I agree."

They took a rope and tied Zhuma's hands and feet together, put a piece of cloth in her mouth, put her in a **chest**, and carried the chest to a mountaintop. Cairang followed them. When they reached the mountaintop they took Zhuma out of the chest and then they started back home. Zhuma smiled **understandingly** and said, "Now your life will be better than before."

As they were walking home Cairang said, "I'm going back to get the chest."

His parents asked, "Why do you want that old chest?"

Cairang answered, "When you become very old I will also use that chest to do what you just did."

This frightened his parents so much that they went back to the mountaintop, brought Zhuma back to their home, and they were very kind to her afterwards.

བྱ་དང་མནའ་མ། ལ་མ།

རིདམའམོ་གཉིས་པར་གྱི་ཡུང་བ་མཛོས་སྤྲུག་ལྷན་པ་ཞིག་ཏུ་སྦྱབ་པའི་སྤྱི་ཁྱུར་ཞིག་སྤང་བོ་སྤྱོད་བོ་དང་མེ་ཉོག་དམར་བོ། སེར་བོ། སྤྱོད་བོ།
དཀར་བོ། སྤྲུག་པོས་བསྐྱར་ཡོད། མི་བཞི་པོ་ལྟེ་བརྒྱ་ཤིས། ཁོའི་རྩུང་མ་ལྟ་མོ། ལུང་མོ་རིང་དང་ཁོའི་ཨ་མ་སྤྱོད་མ་བཅས་སྤྱི་ཁྱུར་འདིའི་ནང་ཏུ་འཕོ་
སྤྱོད་བྱས། བརྒྱ་ཤིས་ཀྱི་སྤྱི་ཁོ་བདུན་ཡིན་དུས་ན་ཁོའི་ཨ་མ་ཡོད་ཀྱི་བཅུ་བཅུ་ལ་ཟུག་ཡོད།

[illegible]

སྒྲོལ་མ་ལུས་སྤྱད་བདེན་པ་ལས་ཀ་ལས་སྤྱབ་པའི་དུས་ན། བཀྲ་ཤིས་དང་ཁོའི་ཆུང་མ་གཉིས་ཁོ་མོར་ཏུ་ཅད་བྱམས། ཁོ་མོ་ན་རྒྱས་ནས་
ལས་ལ་བརྩོན་མི་སྤྱབ་པའི་སྐབས་སྟ། བཀྲ་ཤིས་དང་ཁོའི་ཆུང་མ་གཉིས་ཁོ་མོར་ཏུ་ཅད་སྤང་། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཆུང་མས་ཁོ་མོའི་གྲོས་མོར་བསྟེན་
མ་འདོད་ལ། ཁོ་མོ་ཁོང་ཁྱོ་ལངས་སུ་བརྩལ་ནས་མི་འགྲངས་པར་ཆེ་ལས་འདུལ་རྒྱའི་རེ་བ་བཙངས།

ཉིན་ཞིག་ལྷ་མོས་བརྒྱུ་ཤིས་ལ་"ཨ་མ་པོ་དེ་ཅང་རྒྱས་ཤིང་རྩོད་བྱ་བ་ཅི་ཡང་རྒྱ་བ་མི་ཐུབ། རྩོས་མོ་དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་"ཞེས་བཤད།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་"ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་བདེན། ང་འཐད་པ་ཡིན"ཞེས་ལབ།

ཁོ་ཚོས་ཐག་པ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་སྒྲོལ་མའི་ལག་པ་དང་རྒྱུད་པ་བརྒྱམས་ཤིང་རས་དུམ་ཞིག་ཁོ་མའི་ཁ་ནང་ལ་བརྒྱུད་སྟེ་སྒྲོལ་ལ་ཞིག་གི་
ནང་དུ་བརྒྱུག་ཏུ་རི་མགོ་ཞིག་ལ་ཁྱུང་། ཚེ་རི་གིས་ཁོ་ཚོའི་བརྒྱུད་དང་། ཁོ་ཚོ་རི་མགོ་དང་ཐོན་པ་ན་སྒྲོལ་མ་སྒྲོལ་ལ་ལས་ཕྱིར་བཏོན་རྗེས་ཕྱིར་

ཡུལ་ལ་ལོག་འགོ་བརྩམས། སྒྲོལ་མས་བསམ་གཤིས་འཇུག་དཔུང་ནས་ད་ཁྱོད་ཚོའི་འཚོ་བ་སྤར་ལས་བཟང་ཆུ་རེད་ཅེས་བཤད།
 ཁོ་ཚོ་ཡུལ་ལ་ལོག་ཁར། ཚེ་རིང་གིས་"ང་ཕྱིར་ལ་སོང་ནས་སྒྲོལ་བ་བྱ་དེ་ལེན་ཆུ་ཡིན"ཞེས་ལབ།
 ཁོའི་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་"ཁྱོད་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲོལ་བ་སྤྱིང་བ་དེ་ལེན་འདོད་པ་ཡིན"ཞེས་དྲིས།
 ཚེ་རིང་གིས་"ཁྱོད་ཚོ་ན་ཚོད་ནས་ན་ངས་ཀྱང་སྒྲོལ་བ་བྱ་དེ་བཀོལ་ནས་ཁྱོད་ཚོས་ཅི་ཞིག་བྱས་པ་དེ་ཉག་ཉག་ལས་ཆུ་ཡིན"ཞེས་ལན་བཏབས།
 འདིས་ཁོའི་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཀློག་ཏུ་བཅུག་པས་ཁོ་ཚོ་ཕྱིར་རི་མགོར་སོང་ནས་སྒྲོལ་མ་ཕྱིར་ཁོ་ཚོའི་བྱིས་དུ་ཁྱེད་འོང་བ་མ་ཟད། རྗེས་སོང་ཁོ་
 ཚོ་སྒྲོལ་མར་ཉ་ཅང་བྱམས།

3. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་
 ཚིག་ཐུང་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཅོས།

PART I

a. As they were walking home Cairang _____	f. Zhuma smiled understandingly and _____
b. Cairang answered, "When you _____ become _____"	g. They took a rope and tied _____
c. Cairang followed _____	h. They went back to the mountaintop _____
d. When they reached the mountain _____	i. This frightened _____
e. His parents asked, "Why do you _____"	

PART II

1. and brought Lhamo back to their home.	5. them.
2. his parents very much.	6. top they took Zhuma out of the chest.
3. said, "I'm going back to get the chest."	7. old I will do what you just did."
4. said, "Your life will be better."	8. want that old chest?"
	9. Zhuma's hands and feet together.

4. Put these words in the blanks below ཐ་སྟད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲུབ་ས།: a, and, for, in, to.

- a. _____ tent pitched _____ beautiful canyon between two mountains was surrounded by trees _____ red, yellow, blue, white, _____ purple flowers.
- b. Four people lived _____ this tent--Zhaxi, his wife Lhamo, his son Cairang, _____ his mother Zhuma.
- c. Zhaxi herded livestock _____ the mountains, Lhamo did housework _____ milked yaks, _____ Zhuma looked after Cairang.
- d. While Zhuma was well enough _____ work, Zhaxi _____ his wife were very kind _____ her.
- e. When she became old _____ could no longer work, Zhaxi _____ his wife became cruel _____ her.
- f. Zhaxi's wife did not like _____ do anything _____ her mother- _____ -law, tried _____ make her angry, _____ she hoped that she would die soon.
- g. Lhamo said _____ Zhaxi, "Mother is very old _____ can't do anything _____ us."

5. Match the characters in the story in Part I with the phrases in Part II. ཚན་པ་དང་བོའི་སྒྲུང་གཏམ་ནང་གི་མི་སྣ་དང་ཚན་པ་གཉིས་པའི་ཚིག་གྲུང་ཡང་དག་པར་སྒྲེལ་དགོས།

PART I

- a. Zhaxi _____
- b. Lhamo _____
- c. Cairang _____
- e. Zhuma _____

PART II

- (1) was cruel to Zhuma.
- (2) was a child.
- (3) was Zhuma's daughter-in-law.
- (4) was Cairang's grandmother.
- (5) was very old.
- (6) she was left on a mountaintop.
- (7) wanted to go back and get the chest.
- (8) were very frightened by what the boy said.
- (9) had a happy life in the end.
- (10) did not die on the mountain.
- (11) was Lhamo's husband.
- (12) was Zhaxi's wife.

6. Write answers to these questions. གཏམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. How many people are in this story?
- b. How many mothers are in this story?
- c. How many grandmothers are in this story?
- d. How many sons are in this story?
- e. How many fathers are in this story?
- f. Why did they take Zhuma to the mountain?
- g. Why did they bring her back to their home?

7. What lesson does this story teach? གཏམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཛོལ་ཐུབ།

- a. Children should be kind to their old parents.
- b. Old people are not useful.
- c. Young children are not clever.
- d. Don't be unkind to your children.

A Wolf Wags His Tail

སྐལ་བཟང་གཡང་སྒྲོན།

1. Vocabulary ཐ་སྙད།

caught in a trap རྩི་ལ་ཐེབས་པ།

feigned sincerity རྩམ་དག་ཡིན་ཁུལ་བྱས་པ།

my own safety ང་རང་གི་བདེ་འཇགས།

impatient བཟོད་བསྐྱེད་མེད་པ། ངང་རྒྱུད་ཐུང་བ།

leered མིག་མདའ་འཕངས་པ།

fangs མཆེ་བ།

hunter's trap རྩོན་པའི་རྩི།

loyal སློ་དཀར་བ།

wag my tail འཕྲི་རྩ་མ་གཡུག་པ།

hesitated མོམ་ཉི་བྱས་པ། ཐེ་ཆོམ་བློས་པ།

soberly looked at མེམས་བསྒྲིམས་ནས་བརྟུས་པ།

tried your best ཅི་རྩུས་ཀྱིས་བརྟུབས་པ།

2. Text སློབ་ཆན།

An old sheep slowly walked over to a wolf that was **caught in a trap**. Wolf said, "Good friend! Please help me."

Sheep said, "Who are you? Why are you caught in this **hunter's trap**?"

Wolf **feigned sincerity** and said, "You don't know who I am? I am a **loyal** dog. I was

caught as I was rescuing a chicken caught in this trap. I never think of **my own safety**. I jumped into the trap and now I cannot get out. Please help a kind old dog."

Sheep looked at Wolf for a long time. He did not believe him. He said, "Are you really a dog? Why do you look like a wolf?"

Wolf said, "I am a wolf dog, so I look like a wolf. Please believe me. I'm really a dog. I'm kind and gentle. Moreover, I can **wag my tail**. Look, I am wagging my tail."

Sheep took a step back and said, "Yes, you can wag your tail but not all animals that can wag their tails are dogs. Are you really a dog?"

"Yes, I swear it. Please help me. I will work for you. I like sheep very much and I like old sheep the best," said **impatient** Wolf.

Sheep **hesitated** and said, "No, I need to think it over."

Wolf lost his patience, **leered** horribly at the old sheep, and yelled, "Old friend, quickly! Are you going to help me or not?"

The old sheep **soberly looked at** Wolf and slowly said, "Never! You are a wolf. I saw your **fangs**. Last winter you **tried your best** to catch and eat me. I almost died. I will never forget that. You can wag your tail but you cannot deceive me. Goodbye!"

The old sheep then left Wolf in the trap and went on his way.

སྤྱད་ཀྱི་ཞིག་གིས་ཁོའི་རྩ་མ་གཞུགས་པ།

ལུག་ཁ་མཐོ་ཞིག་དཔལ་མོས་རྟེན་ལ་ཐེབས་པའི་སྤྱད་ཀྱི་ཞིག་ལ་གཏུགས།

སྤྱད་ཀྱིས་"གྲོགས་པོ་དགའ་བོ། ང་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་རོགས་"ཅེས་བཤད།

ལུག་གིས་"ཁྱོད་ནི་སྤྱུ་ཡིན། ཁྱོད་ཅིའི་ཕྱིར་རྩོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐེབས་པ་ཡིན"ཞེས་ལབ།

སྤྱད་ཀྱིས་བསམ་པ་རྣམ་དག་གི་རྩ་བ་བྱས་ནས་"ཁྱོད་ཀྱིས་ང་སྤྱུ་ཡིན་པ་མི་ཤེས་སམ། ང་ནི་བརྩི་བཀུར་ཆེ་བའི་བྱི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ངས་རྟེན་ལ་ཐེབས་པའི་བྱ་བོ་ཞིག་སྒྲོབ་སྒྲུབས་རྟེན་ཡིས་བཟུང་། ངས་རང་གི་བདེ་འཇགས་གཏན་ནས་མི་བསམ། ང་རྟེན་ལ་ནད་དུ་མཆོངས་པ་ཡིན་ལ་ད་ལྟ་ང་རང་རྟེན་ལས་ཐར་མི་ཐུབ། ཁྱི་ཞན་སྟོང་རྩེ་ཅན་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་རོགས་"ཅེས་བཤད།

ལུག་གིས་སྤྱད་ཀྱི་ལ་རེ་ཞིག་བཏུས། ཁོས་ཁོ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས། ལུག་གིས་"ཁྱོད་ངོ་མས་བྱི་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཁྱོད་བཏུས་ན་སྤྱད་ཀྱི་ཞིག་དང་མཆུངས་པ་ཅི་ཡིན"ཞེས་དྲིས།

སྤྱད་ཀྱིས་"ང་ནི་སྤྱད་བྱི་ཞིག་ཡིན་ང་བཏུས་ཆོད་ལ་སྤྱད་ཀྱི་ཞིག་དང་འདྲ། ང་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱོས་དང་། ང་ནི་སྟོང་རྩེ་ཆེ་ལ་ངང་རྒྱུད་འཇམ། དེའི་མི་ཆོད། ངས་ངའི་རྩ་མ་ཡང་གཞུགས་ཤིས། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྟོས་དང་ངས་ངའི་རྩ་མ་གཞུགས་བཞིན་ཡོད"ཅེས་བཤད།

ལུག་གིས་གོམ་གང་ཕྱིར་རྒྱར་ནས་རེད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་མ་གཞུགས་ཤིས། འོན་ཀྱང་རྩ་མ་གཞུགས་ཤིས་པའི་རི་དྲགས་ཆོང་མ་བྱི་མིན། ཁྱོད་ངོ་མས་བྱི་ཞིག་ཡིན་ནམ"ཞེས་དྲིས།

སྤྱད་ཀྱིས་ངང་ཐུང་གིས་"ཡིན། ངས་མནའ་སྟེལ། ང་ལ་རོགས་བྱོས་དང་། ངས་ཁྱོད་ལ་ལས་ཀ་བསྒྲུབ། ང་ལུག་ལ་ཉ་ཅང་དགའ་ཞིང་ང་ལུག་ཁ་མཐོ་ལ་ཆེས་དགའ་བོ་འདུག"ཅེས་བཤད།

ལུག་གིས་སོམ་ཉིའི་ངང་"མིན། ངས་བསམ་སྒྲོ་མང་བོ་གཏོང་དགོས"ཅེས་བཤད།

སྤྱད་ཀྱིས་བཟོད་བསྐྱོན་ཤོར་ཞིང་མིག་ཁོང་ཁྱོ་ཆེན་པོས་ལྷག་ཁ་མཐོ་ལ་བསྐྱད་ནས་"གྲོགས་པོ་རྙིང་བ། མཁྱེན་པོ་གྱིས་
དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ནམ་མིན་"ཞེས་ངར་སྒྲད་འབྲེན།

ལྷག་ཁ་མཐོ་ཡིས་སེམས་ཅེ་གཅིག་རྒྱ་སྤྱད་ཀྱིས་གསལ་བོར་བལྟས་ནས་"གཏན་ནས་མིན། ཁྱོད་ནི་སྤྱད་ཀྱི་ཞིག་རེད། ངས་
ཁྱོད་ཀྱིས་མཆེ་བ་མཐོང་བྱུང་། ན་ནིང་དཔྱིད་ཀར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་ང་བཟུང་ནས་བཟའ་ཅིས་བྱས། ང་ཅུང་མིན་ན་ཤི་སོང་།
ངས་དེ་ནམ་ཡང་བརྟེན་མི་སྤྲོད། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་མ་གཞུག་ཐུབ་ཀྱང་ང་ལ་མགོ་སྒྲོར་གཏོང་མི་ཐུབ། བདེ་མོ་བྱོས་"ཞེས་
བཤད།

དེ་ནས་ལྷག་ཁ་མཐོ་ཡིས་སྤྱད་ཀྱི་བསྐྱར་ནས་ཐུ་མཐུད་དུ་སོང་ངོ་།

3. Put the sentences in the correct order. གཤམ་གྱི་ཚིག་གྲུབ་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་བར་སྒྲིགས།

- a. "I like sheep very much and I like old sheep the best," said Wolf. ____
- b. An old sheep slowly walked over to a wolf. ____
- c. He did not believe him. ____
- d. He said, "Are you really a dog? Why do you look like a wolf?" ____
- e. Sheep hesitated and said, "No, I need to think it over." ____
- f. Sheep looked at Wolf for a long time. ____
- g. Sheep said, "Who are you? Why are you caught in this hunter's trap?" ____
- h. Sheep took a step back and said, "Yes, you can wag your tail." ____
- i. The old sheep slowly said, "Never! You are a wolf. Goodbye!" ____
- j. The old sheep then left Wolf in the trap and went on his way. ____
- k. Wolf feigned sincerity and said, "You don't know who I am? I am a loyal dog." ____
- l. Wolf lost his patience and yelled, "Old friend, are you going to help me?" ____
- m. Wolf said, "Good friend! Please help me." ____
- n. Wolf said, "I am a wolf dog, so I look like a wolf. I can wag my tail." ____

4. Put these words in the blanks below བ་སྒྲོད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟེང་ཆ་སྒྲོང་ས།: a, an, and, at, in, into, of, out, the, to for.

- a. ____ old sheep slowly walked over ____ wolf that was caught ____ trap.
- b. Sheep said, "Who are you? Why are you caught ____ this hunter's trap?"
- c. Wolf feigned sincerity ____ said, "I am ____ loyal dog."
- d. "I was caught as I was rescuing ____ chicken caught ____ this trap."
- e. "I never think ____ my own safety."
- f. "I jumped ____ trap ____ now I cannot get ____."
- g. "Please help ____ kind old dog."
- h. Sheep looked ____ Wolf ____ long time.
- i. He said, "Are you really ____ dog?"
- j. "Why do you look like ____ wolf?"
- k. Wolf said, "I am ____ wolf dog, so I look like ____ wolf."
- l. "I'm really ____ dog."
- m. Sheep took ____ step back.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Who was caught in the trap?
- b. What did Wolf say he was?
- c. Why was he caught in the trap?
- d. What did Wolf wag?
- e. What did Wolf say he liked very much?
- f. Did Sheep help the wolf? Why or why not?

The Special Pot

1. Vocabulary བ་སྒྲུབ།

grain of rice འབྲས་རྩྭ་གི་

treasure དགོན་མོ་

pieces of silver དུམ་ལེབ་མོ།

scooped...out ...འཕྲུ་བ།

offered འབུལ་བ། བཞུངས་བ།

removed ཐུས་བ། སྒྲུབ་བ།

2. Text སྒྲོ་བ་ཚན།

A poor woman lived with her clever son. One day when a rich man came to their home, the mother said to her son, "Please cook enough for our guest to eat." The son put a single **grain of rice** in the pot and prepared to go to the kitchen to cook it.

The rich man was very surprised and said, "You only put one grain of rice in the pot. That is not enough for me to eat."

The son said, "Don't worry. Just wait." The rich man said nothing and the clever son went into the kitchen to cook. When the rice was cooked, the son came out of the kitchen with the pot, **scooped** rice **out** of the pot, filled a bowl with the rice, and respectfully placed it in front of the rich man.

The rich man asked in surprise, "How did you get an entire bowl of rice from a single

grain?"

The woman answered, "It is a **treasure** pot. If you cook one grain of rice in it you will get a bowlful."

The rich man wanted to buy the pot. At first, the woman refused but, when the rich man **offered** her two hundred **pieces of silver**, she agreed.

After the rich man paid for the pot and took it home, he found that it was very dirty inside. After he washed it, he put a single grain of rice inside, covered it, and cooked it for a long time. When he **removed** the lid, there was only a single grain of rice inside.

The rich man was very angry, rushed back to the woman's home, and told her what had happened. The woman's son asked, "Did you clean it?"

The rich man answered, "Yes, because it was dirty."

The woman's son answered, "This pot can't be cleaned. Once you clean it, it becomes like any other pot."

The rich man said nothing and sadly returned home.

ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐྱ་ར་།

སྐྱེས་མ་མེད་པོ་ཞིག་གིས་ཁོ་མོའི་བྲུག་ཡེར་པོ་དང་མཉམ་དུ་འཛོལ་པོ་ལྟར་། ཉན་ཞིག་སྐྱེས་པ་ལྷན་པོ་ཞིག་ཁོ་ཚོའི་བྱིས་དུ་ཐོན་པ་ན། ཨ་མས་ཁོ་མོའི་བྲུག་པོ་ཚོའི་མགོན་པོར་ཟ་མ་འདར་པོ་ཞིག་གཡོ་སྐྱོལ་བྱས་"ཅེས་བཤད། བྲུག་ཡེར་པོ་ཞིག་འབྲས་རྩོག་གཅིག་སྐྱ་ར་དེའི་ནང་དུ་བཞག་ནས་གཡོས་ཁང་དུ་གཡོ་སྐྱོལ་བྱེད་དུ་འགོ་བར་གྲ་སྒྲིག་བྱས།

སྐྱེས་པ་ལྷན་པོ་དེ་རབ་རྩ་ཡ་མཚར་ནས་"ཁྱད་ཀྱིས་སྐྱ་ར་དེའི་ནང་དུ་འབྲས་རྩོག་གཅིག་བཞག་ འབྲས་རྩོག་གཅིག་གིས་ང་ལ་མི་འདར་"ཞེས་ལབ།

བྲུག་ཡེར་པོ་ཞིག་ཁོ་མོས་ཁྱད་ཀྱིས་སྐྱ་ར་བས་ཚོག་"ཅེས་ལབ། སྐྱེས་པ་ལྷན་པོ་དེས་ཅི་ཡང་མ་བཤད་པ་དང་བྲུག་ཡེར་པོ་དེ་གཡོས་ཁང་དུ་གཡོ་སྐྱོལ་བྱེད་པར་སོང་། འབྲས་ཚོས་པ་ན་བྲུག་ཡེར་སྐྱ་ར་བཟུང་དེ་གཡོས་ཁང་ནས་ཐོན་པ་དང་སྐྱ་ར་དེའི་ནང་ནས་དཀར་ཡོལ་ནང་དུ་འབྲས་བཅུས་རྗེས། བཅི་བཀྲར་ཆེ་བའི་རང་ནས་སྐྱེས་པ་ལྷན་པོ་དེའི་མདུན་ལ་བཞག།

སྐྱེས་པ་ལྷན་པོ་དེས་ཡ་མཚར་བའི་རང་ནས་"ཁྱད་ཀྱིས་འབྲས་རྩོག་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་དཀར་ཡོལ་གང་རྗེ་ལྷར་ཡོན་པ་ཡིན་"ཞེས་དྲིས།

སྐྱེས་མ་དེས་"འདྲི་ནི་སྐྱ་ར་ཅ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་སྐྱ་ར་འདྲི་ནང་དུ་འབྲས་རྩོག་གཅིག་བཅོས་ན་ཁྱད་ཀྱིས་འབྲས་དཀར་ཡོལ་གང་ཡོན་ཐུབ་"ཅེས་ལན་བཏབ།

སྐྱེས་པ་ལྷན་པོར་སྐྱ་ར་ཉི་འདྲི་སྐྱེས། དང་ཐོག་སྐྱེས་མ་དེས་ཁས་མ་སྤངས། འོན་ཀྱང་སྐྱེས་པ་ལྷན་པོ་དེས་དཔུལ་སྐྱོར་ཉིས་བརྒྱ་བྱིན་པ་ན་མོ་རང་འཐད་པ་བྱུང་།

སྐྱེས་པ་ལྷན་པོ་དེས་སྐྱ་ར་ལ་སྐྱོར་མོ་སྤྲད་པ་དང་སྐྱ་ར་བུལ་ལ་བྱེར་བ་ན། ཁོས་སྐྱ་ར་དེའི་ནང་དོས་ཏུ་ཅང་བཅོག་པོ་ཡིན་པ་ཤེས། ཁོས་སྐྱ་ར་དེ་བཀྲས་རྗེས་འབྲས་རྩོག་གཅིག་ནང་དུ་བཞག་ནས་ཁ་བཀའ་ཉེ་དུས་ལྷན་རིང་པོ་ཞིག་ལ་བཅོས། ཁོས་ཁ་ལེབ་གཡེལ་བ་ན་སྐྱ་ར་དེའི་ནང་དུ་འབྲས་རྩོག་གཅིག་ཉག་ཉག་ལས་མེད།

སྐྱེས་པ་ལྷན་པོ་དེ་ཁོང་ཁོ་ཆེན་པོ་ལངས་ཤིང་སྐྱེས་མ་དེའི་བྱིས་དུ་ལྷན་པར་སོང་ནས་ཁོ་མོར་སྐྱ་ར་ཅི་བྱུང་བ་བཤད།

སྐྱེས་མ་དེའི་བྲུག་པོ་ཁྱད་ཀྱིས་སྐྱ་ར་བཀྲས་སམ་"ཞེས་དྲིས།

4. Put these words in the blanks below བ་སྟོང་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྟོང་ས།: enough, grain of rice, in surprise, nothing, offered, only, paid for, refused, respectfully, scooped...out, treasure.

- a. The rich man _____ the pot and took it home.
- b. The woman _____ but, when the rich man _____ her two hundred pieces of silver, she agreed.
- c. The mother said to her son, "Please cook _____ for our guest to eat."
- d. The rich man asked _____, "How did you get an entire bowl of rice from a single grain?"
- e. The rich man said _____ and sadly returned home.
- f. The rich man said, "You _____ put a grain of rice in the pot."
- g. The son put a single _____ in the pot.
- h. The woman answered, "It is a _____ pot."
- i. The son came with the pot, _____ rice _____ of the pot, filled a bowl with the rice, and _____ placed it in front of the rich man.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་ཁྱི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Who lived with the old woman?
- b. Who came to their house?
- c. What did the son put in the pot?
- d. What did the rich man eat?
- e. What kind of pot was it?
- f. What happened if you put one grain of rice in the pot?
- g. How much money did the rich man give the old woman for the pot?
- h. What did he do with the pot once he took it home?
- i. How much rice did the pot make?
- j. Why didn't the pot work?

The Frog Prince

འཇམ་དབྱངས་སྒྲོལ་མ།

1. Vocabulary བསྟན།

childless བྱིས་པ་མེད་པ།

felt a pain བ་ལྷན་ལངས་པ།

jumped out བྱི་ལ་མཚོངས་པ།

some time later རེ་ཞིག་གི་རྗེས་ནས།

son-in-law མག་པ།

amazed ཡ་མཚར་བ།

unable མི་རུས་/ལྷོགས་པ།

screamed in fear སྒྲག་ནས་འཛོར་སྒྲད་བཏོན་པ།

oldest ཆེས་ཀླན་པ། ཆེས་རྒྱུང་པ།

middle དབྱིལ། བར་མ།

youngest ཡོ་ཆེས་གཞོན་པ། བ་རྩུང་།

kept his promises ཁ་བཤད་དོན་ལ་གནས་པ། ཁ་དན་སྦྱང་བ།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

A poor **childless** couple wanted a child very much. One day the woman **felt a pain** in one knee. That night a very ugly frog **jumped out** of her knee. The old couple was very afraid of him and wanted to kill him. However, the frog promised that he would bring them wealth and marry the local king's daughter.

Some time later the frog went to the King's palace and shouted, "Dear King, I am your **son-in-law**. Please call your daughter out."

The King was **amazed**. Everyone in the King's palace came out and looked around. Finally, the King noticed the frog. The frog repeated, "I am your son-in-law. Call your daughter out." All the people laughed at the ugly frog.

The King said, "I will not let my beautiful daughter marry you--you ugly frog."

The frog angrily replied, "You shall laugh louder and louder and be **unable** to stop until you let your daughter come out and marry me." It was true. The King laughed louder and louder. He could not stop. The people of the palace **screamed in fear**. At last, he had to call out his three daughters.

All the girls were very pretty. The King told his **oldest** daughter to marry the frog but she refused because the frog was so ugly.

The King told the **middle** daughter to marry the frog but she also refused.

The King asked his **youngest** daughter to marry the frog and she agreed. She knew that if she did not her father would die. To show his appreciation the King gave his youngest daughter much treasure.

A large and beautiful wedding was held for the beautiful princess and the ugly frog. The day of the wedding, the frog removed his frog skin and became a very handsome man.

Thus, the frog **kept his promises** and the poor couple enjoyed a wonderful life.

ཀླུ་སྐུ་སྐུ་ལ།

བྱིས་པ་མེད་པའི་བཟང་ལྷ་མོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བྱིས་པ་ཞིག་སེམས་གཏིང་ནས་ཡོད་ན་འདོད། ཉེན་ཞིག་སྤྲོས་མ་དེའི་རྒྱུ་བའི་ལྷ་དང་ནས་ན་ཟུག་ལངས། དགོང་མོ་དེར། སྐུ་ལ་བ་བཅོག་པོ་ཞིག་ཁོ་མོའི་ལྷ་དང་ནས་བྱིར་ལ་མཆོངས། བཟང་ལྷ་ཟུག་པ་དེ་གཉིས་སྐུ་ལ་བ་ལ་ཉ་ཅང་སྤྲུག་ནས་ཁོ་གསོད་འདོད་སྤྲོས། འོན་ཀྱང་སྐུ་ལ་བས་ཁོ་གཉིས་ལ་རྒྱ་ཁོར་མང་པོ་འབྱུང་ཡོད་ཀྱིས་གནས་ཀྱིས་པོའི་སྐུ་མོ་ལ་གཉེན་སྤྲོད་ཀྱི་རྒྱ་ཁས་སྤངས།

རེ་ཞིག་གི་རྗེས་ནས་སྐུ་ལ་བ་རྒྱུ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་བྱིན་ནས་"སྤྲོད་ཉེ་བའི་རྒྱུ་པོ་ལགས། ང་ཁྱོད་ཆང་གི་མག་པ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐུ་མོ་སྤྲོར་འབྱོར་ལོད་རྒྱས་"ཅེས་ལམ།

རྒྱུ་པོ་ལ་མཆོར་བ་དང་རྒྱུ་པོའི་ཕོ་བྲང་ནང་གི་མི་ཆང་མ་བྱི་དུ་ཡོད་ནས་ཡར་མར་ལ་བཏུས། མཐུག་མཐར་རྒྱུ་པོས་སྐུ་ལ་བ་ཞིག་མཐོང་། སྐུ་ལ་བས་"ང་ཁྱོད་ཆང་གི་མག་པ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐུ་མོ་སྤྲོར་ལོད་རྒྱས་"ཅེས་ཡང་བསྐྱར་བཤད། མི་ཆང་མས་སྐུ་ལ་བ་བཅོག་པོ་དེར་ཁོང་དགོད་བྱས།

རྒྱུ་པོས་"སྐུ་ལ་བ་བཅོག་པོ་ཁྱོད། ངས་ངའི་སྐུ་མོ་ཡག་མ་ཁྱོད་དང་གཉེན་སྤྲོད་དུ་མི་འཇུག་"ཅེས་བཤད།

སྐུ་ལ་བས་"ཁྱོད་ཀྱི་སྐུ་མོ་སྤྲོར་ཡོད་ནས་ང་ལ་གཉེན་སྤྲོད་རེག་བར་དུ་ཁྱོད་རེ་དགོད་ལ་འགོ་ཞིང་དགོད་མཆོམས་ཀྱང་འཛིན་མི་ཐུབ་"ཅེས་ཁོང་ཁྱོད་དང་ནས་ལན་བཏབས། སྐུ་ལ་བཤད་པ་ནི་བདེན་པ་རེད། རྒྱུ་པོ་དེ་རེ་དགོད་ལ་སོང་བ་དང་ཕོ་བྲང་ནང་གི་མི་ཆང་མ་སྤྲུག་

ནས་འཛོམས་སྐད་བཏོན། མཐའ་མར། ཁོས་ཁོའི་བུ་མོ་གསུམ་པོ་ཕྱི་ལ་འབོད་དགོས་བྱུང་།

བུ་མོ་ཚང་མ་ཉ་ཅང་མཛེས། རྒྱལ་པོས་བུ་མོ་ཆེ་བ་ལ་སྤུལ་བ་དང་གཉེན་སྲིག་བྱེད་རྒྱུ་བཤད་ཀྱང་སྤུལ་བ་ནི་ཉ་ཅང་བཙོག་པས་ཁོ་མོས་ཁས་
མ་སྐྱབས།

རྒྱལ་པོས་བུ་མོ་བར་མ་ལ་སྤུལ་བ་དང་གཉེན་སྲིག་བྱེད་རྒྱུ་བཤད་ཀྱང་ཁོ་མོས་ཀྱང་དང་དུ་མ་སྐྱབས།

རྒྱལ་པོས་བུ་མོ་ཐ་ཆུང་སྤུལ་བ་དང་གཉེན་སྲིག་བྱེད་རྒྱུ་བཤད་པ་ན་ཁོ་མོས་ཁས་སྐྱབས། ཁོ་མོས་གལ་ཏེ་མོ་གཉེན་སྲིག་མ་བྱས་ན་པ་ཆུན་
འཛི་འགོ་བ་ཤེས། ཁོའི་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་བསམ་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་རྒྱལ་པོས་བུ་མོ་ཆུང་ཤོས་ལ་རྒྱ་ནོར་མང་པོ་བྱིན།

གནའ་རྒྱས་ཀྱི་གཉེན་སྟོན་མཛེས་སྤྲུག་ལྷན་བ་ཞིག་སྤྲུག་མོ་མཛེས་མ་དང་སྤུལ་བ་བཙོག་པོ་ལ་བཤམས། གཉེན་སྟོན་ཀྱི་ཉིན་མོར་སྤུལ་
བས་ཁོའི་སྤུལ་བའི་ཤུན་པགས་ཐུད་ནས་སྤྲུག་པ་པོ་རྒྱུ་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

དེ་བས་སྤུལ་བས་ཁོའི་ཁ་དན་སྤང་བ་དང་བཟའ་རྒྱ་མེད་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་འཛོམས་བ་དཔེ་མེད་ཅིག་རེལ།

3. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་

ཚིག་ཐུང་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཟོས།

PART I

- A poor childless couple ____
- All the people ____
- At last, he had ____
- Everyone in the King's palace ____
- However, the frog promised that he would bring them wealth ____
- That night a very ugly frog ____
- The day of the wedding, the frog removed ____
- The King asked his youngest daughter ____
- The King laughed ____
- The King told the middle daughter ____
- The people of the palace ____

PART II

- and marry the local king's daughter.
- came out and looked around.
- his frog skin and became a very handsome man.
- jumped out of her knee.
- laughed at the ugly frog.
- louder and louder.
- screamed in fear.
- to call out his three daughters.
- to marry the frog and she agreed.
- to marry the frog but she also refused.
- wanted a child very much.

4. Mark these sentences T (true) or F (false). ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་T དང་ནིང་ལུགས་ལ་F) ཏྲགས་ཚུ་བ།

- a. The couple had a child. **T F**
- b. The frog jumped out of the woman's arm. **T F**
- c. The frog was really a very handsome man. **T F**
- d. The King couldn't stop laughing until he agreed to let his daughter marry the frog. **T F**
- e. The King laughed at the frog. **T F**
- f. The oldest daughter agreed to marry the frog. **T F**
- g. The youngest daughter agreed to marry the frog. **T F**

5. Put these words in the blanks below ཐ་སྐད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོང་ས།: amazed, childless, felt a pain, jumped out, kept his promises, middle, oldest, promised, screamed with fear, some time later, to call out, unable, youngest, noticed, son-in-law.

- a. _____ the frog went to the King's palace and shouted, "I am your _____."
- b. A poor _____ couple wanted a child very much.
- c. The King _____ the frog.
- d. The frog _____ that he would bring them wealth and marry the local King's daughter.
- e. The woman _____ in one knee.
- f. A very ugly frog _____ of her knee.
- g. The frog replied, "You shall laugh and be _____ until you let your daughter marry me."
- h. The King asked his _____ daughter to marry the frog and she agreed.
- i. The King told his _____ daughter to marry the frog.
- j. The King told the _____ daughter to marry the frog but she also refused.
- k. The King was _____.
- l. The people of the palace _____.
- m. The frog _____ and the poor couple enjoyed a wonderful life.

Three Girls

ལྷ་རི་མཚོ་མོ།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག།

princesses ལྷ་ལོ་ལོ་སྒྲིག་མོ།

wicked (bad, evil) བདུད་མོ། རྒྱུ་སྒྲིག་

sank བྱེད་བ། འཕྲིམས་བ།

river surface ལྷ་རི་མོ།

adopt ལེན་བ།

tricked མགོ་སྒྲིག་བ།

imprison བཙོན་དུ་འཇུག་བ།

servant འཁོར་གཞིག་

float གཞིང་བ།

drowned ལྷ་ལོ་ལོ་སྒྲིག་བ།

plan had worked བཅས་ལྷ་ལོ་ལོ་སྒྲིག་གོ་ཚད་བ།

reported (talked about, said) ལུ་བ།

ordered བཀའ་བསྒྲིག་བ།

2. Text སྒྲིབ་ཚན།

Two beautiful **princesses** and their **servant** went to a river to play. The oldest daughter brought her gold bowl, the youngest daughter brought her silver bowl, and the servant brought her wood bowl.

The **wicked** servant wanted the two princesses to die. She thought that, after they died, the King would make her a princess.

"Let's put our bowls in the river and see whose bowl will **float**," she suggested.

The two daughters agreed. As soon as they were in the water, the gold and silver bowls **sank** while the wood bowl floated. The King's daughters had lost their beautiful bowls. They were sad and afraid. The servant said, "Oh, no! You have lost your beautiful bowls. Your father will be very angry."

As soon as the oldest daughter heard this, she jumped into the river to find her bowl. Her younger sister, wanting to help, jumped in after her.

Neither could swim. They both **drowned**.

The servant picked up her wood bowl from the **river surface**. She was very happy because her **plan had worked**. Now she hoped that the King would forget his two daughters and **adopt** her as his own daughter.

She returned to the King and sadly **reported**, "Dear King, I am so sorry. Your beautiful daughters just drowned in the river."

The King ordered his guards to go to the river and look for his daughters. They found the silver bowl and the gold bowl at the bottom of the river but they did not find the two girls.

When the King learned this, he was very angry with the servant. He realized that she must have **tricked** his daughters. "You did not take care of my daughters," said the King and **ordered** his guards to **imprison** the servant.

བུ་མོ་གསུམ།

སྤྲུལ་མོ་མཛེས་མ་གཉིས་དང་ཁོ་ཚོའི་གཡོག་མོ་ལྷ་ཁ་ཞིག་རྒྱ་རྩ་བར་སོང་། བུ་མོ་ཆེ་བས་ཁོ་མོའི་གསེར་གྱི་ཐོར་ཁྱེད་ལྷ་ཁ་ཆུང་བས་ཁོ་མོའི་
དངུལ་གྱི་ཐོར་ཁྱེད་། གཡོག་མོས་ཁོ་མོའི་ཤིང་ཐོར་ཁྱེད་།

གཡོག་མོ་སྤྲིག་ཅན་དེས་སྤྲུལ་མོ་གཉིས་འཆི་ན་འདོད་། ཁོ་མོས་སྤྲུལ་མོ་གཉིས་ཤི་རྗེས་ཀྱིས་པོས་ཁོ་མོ་སྤྲུལ་མོ་ལ་ལེན་འགྲོ་བས་མས།

གཡོག་མོས་"ང་ཚོའི་ཐོར་ཁྱེད་ནང་ལ་བཞག་ནས་སུའི་ཐོར་ཁྱེད་ཀྱང་གཡེང་མིན་ལ་བཟུང་"ཞེས་བཀོད་བ་བཏོན་བས།

བུ་མོ་གཉིས་ཀྱང་འཐད་བ་བྱུང་། ཐོར་ཁྱེད་ནང་ལ་བཞག་མ་ཐག་གསེར་ཐོར་དང་དངུལ་ཐོར་གཉིས་ཀྱང་ལ་འཐེམས་བ་དང་ཤིང་ཐོར་ཀྱང་
ཁར་གཡེངས་བས་ཁོ་ཚོ་སྤྱོད་ཞིང་སྤྲིག་གཡོག་མོས་"ཨོ། མ་བཟང་། ཁྱོད་ཚོས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཐོར་བ་བོར་བཞིན་བས། ཁྱོད་ཚོའི་ཨ་ཕ་སྤྲུགས་ཏ་
ཅང་ཁོ་ཀྱང་རེད་"ཅེས་བཤད་།

བུ་མོ་ཆེ་བས་གཏམ་འདི་གོ་མ་ཐག་ཀྱང་དུ་ཁོ་མོའི་ཐོར་འཆོལ་བར་མཆོངས་ཤིང་། ཁོ་མོའི་བུ་མོས་ཨ་ཕ་ཚེ་སྤྱོད་འདོད་ནས་གཞུག་ལ་
མཆོངས།

ཡིན་ནའང་ཁོ་མོ་གཉིས་ཀྱང་ལ་ཀྱུ་ལ་མི་ཤེས་བས་གཉིས་ཀ་ཀྱང་འཐེམས།

གཡོག་མོས་ཁོ་མོའི་ཤིང་ཐོར་ཀྱང་ཁ་ནས་བྲངས་ཤིང་། ཁོ་མོའི་འཆར་གཞི་འགྲུབ་བས་དགའ་སྤྱོད་བ་རྒྱུས། དེ་ནས་ཁོ་མོས་ཀྱུ་ལ་པོས་

ཁོའི་བུ་མོ་གཉིས་བརྗེད་ནས་ཁོ་མོ་ཁོའི་བུ་མོར་ལེན་རྒྱུ་རེ་བ་བཅངས།

ཁོ་མོ་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་སྒྲོ་བའི་ཚལ་གྱིས་"སྤྱིང་ཉེ་བའི་རྒྱལ་པོ་ལགས། དགོངས་པ་མ་ཚོམ། བྱོད་ཀྱི་བུ་མོ་མངོས་མ་གཉིས་ཀ་ཚུ་
ལ་འཐིམས་སོང་"ཅིས་བཤད།

རྒྱལ་པོས་ཁོའི་སྒྲུབ་ལ་ཚུ་ཁར་སོང་ནས་ཁོའི་བུ་མོ་འཚོལ་རྒྱུའི་བཀའ་བབས། འོན་ཀྱང་ཁོ་ཚོས་གསེར་པོར་དང་དཔལ་པོར་རྟོད་ཀྱང་བུ་
མོ་གཉིས་ཀ་མ་རྟོད།

རྒྱལ་པོས་དོན་དེ་གིས་བ་ན་གཡོག་མའི་ཐོག་ལ་ཐུགས་ཉ་ཅང་བྲོས་ཤིང་། གཡོག་མས་ཁོའི་བུ་མོ་གཉིས་ཀ་མགོ་སྒྲོར་བཏང་བ་མཁྱེན་ནས།
"བྱོད་ཀྱིས་བའི་བུ་མོ་ལ་བདག་སྒྲོང་མ་བྱས་"ཅིས་བཤད་ནས་སྒྲུབ་ལ་གཡོག་མོ་བཙོན་དུ་འཇུག་རྒྱུའི་བཀའ་ལབ།

3. Put these words in the blanks below བ་སྒྲུང་འདི་དག་གིས་གསལ་བྱིསྟངས་ཆ་སྒྲོངས།: the, that, this, and, to, of, in, an, for, with, a.

- a. Two beautiful princesses ____ their servant went ____ river ____ play.
- b. ____ oldest daughter brought her gold bowl, ____ youngest daughter brought her silver bowl, ____ servant brought her wood bowl.
- c. ____ wicked servant wanted ____ two princesses ____ die.
- d. She thought ____, after they died, ____ King would make her ____ princess.
- e. "Let's put our bowls ____ river ____ see whose bowl will float," she suggested.
- f. ____ two daughters agreed.
- g. As soon as they were ____ water, ____ gold ____ silver bowls sank while ____ wood bowl floated. ____ King's daughters had lost their bowls. They were sad ____ afraid.
- h. As soon as ____ oldest daughter heard ____, she jumped into ____ river ____ find her bowl.
- i. Her younger sister, wanting ____ help, jumped ____ after her.
- j. ____ servant picked up her wood bowl from ____ river surface.
- k. She hoped ____ King would forget his two daughters ____ adopt her as his own daughter.
- l. She returned ____ King ____ sadly reported, "Dear King, I am so sorry.
- m. Your beautiful daughters just drowned ____ river."
- n. ____ King ordered his guards ____ go ____ river ____ look ____ his daughters.
- o. They found ____ silver bowl ____ gold bowl at ____ bottom ____ river but they did not find ____ two girls.
- p. When ____ King learned ____, he was very angry ____ servant.
- q. He realized ____ she must have tricked his daughters. "You did not take care ____ my daughters," said ____ King ____ ordered his guards ____ imprison ____ servant.

4. Write the names of the speakers in the blanks. སྟོང་ཆའི་ནང་དུ་བརྗོད་པ་པོའི་མིང་བྲིས།

- a. _____ "Dear King, I am sorry. Your beautiful daughters just drowned in the river."
- b. _____ "Oh, no! You have lost your beautiful bowls. Your father will be very angry."
- c. _____ "You did not take care of my daughters."
- d. _____ "Let's put our bowls in the river and see whose bowl will float."

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

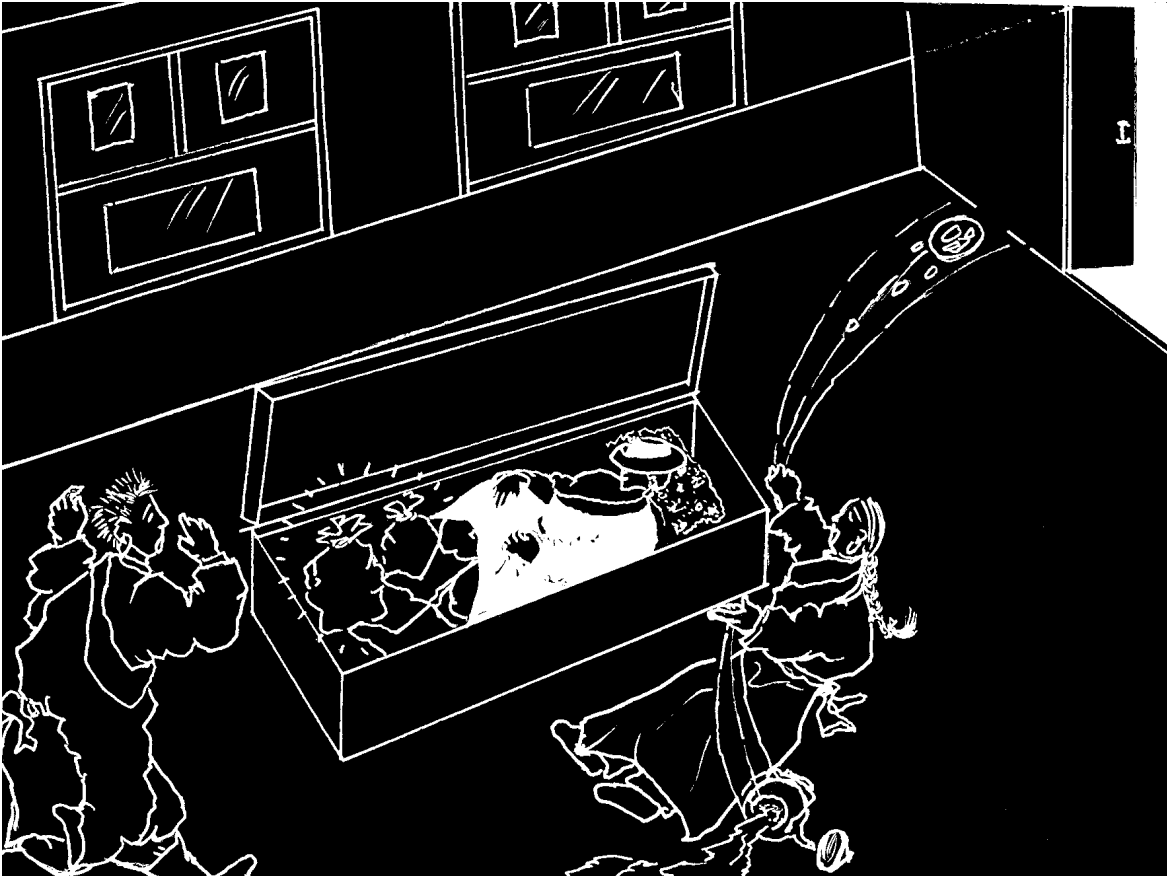
- a. What did each of the girls take when they went to play?
- b. Where did they go to play?
- c. Why did the servant want the two princesses to die?
- d. How did the servant feel when the two princesses died?
- e. What did the servant tell the king about the princesses' death?

6. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་བར་སྒྲིག་ས།

- a. ____ "You did not take care of my daughters," said the King.
- b. ____ "Your father will be very angry."
- c. ____ The gold and silver bowls sank in the water while the wood bowl floated.
- d. ____ Neither could swim.
- e. ____ She thought that, after they died, the King would make her a princess.
- f. ____ The King's daughters had lost their beautiful bowls.
- g. ____ The two daughters agreed.
- h. ____ They found the silver bowl and the gold bowl at the bottom of the river.
- i. ____ When the King learned this, he was angry with the servant.

A Bad Friend

མཁའ་སྤྱོད་སྤྱོལ་མ།

1. Vocabulary བ་སྒྲུབ།

to rob འཕྲོག་བཅོམ་བྱེད་པ། རག་རྒྱག་པ།

lowered རི་དམའ་བྱ་གཏོང་པ། ལྷུང་པ།

rode away ཏྲ་སྟོགས་ལ་བསྐྱོན་ནས་བལྟུང་པ།

revenge ཞེ་འཁོན་སྒྲོག་པ། དག་ག་ལེན་པ།

to urinate གཅིན་གཅི་པ།

melts ཆབ་རོམ་སྟོགས་ལུ་བ།

prison ཕྱག་སྒྲུལ། བཅོན་ཁང་།

tug the rope ཐག་བ་མཐུད་པ།

stole བརྒྱུས་པ།

punished ཆད་བ་བཅད་པ།

comfortable སྤྱིད་བོ་བདེ་མོ།

liquid གཤེར་ཁ།

delicious ཞིམ་པོ།

2. Text སྒྲིབ་ཚན།

One summer night Pencu and Renchin decided **to rob** the King's palace. First, they made a hole in the palace roof. Renchin said, "I will wait for you here. You enter the palace, put something in this box, **tug the rope**, I will pull the box up, and then I'll pull you up."

Pencu believed Renchin. After Renchin **lowered** him into the palace, he **stole** some treasures, put them in the box, and tugged the rope. Renchin pulled up the box and **rode away**. Pencu remained in the palace and could not get out. When Renchin was leaving he shouted, "There's a thief in the palace!" The King's servants caught Pencu and **punished** him.

Pencu did not forget and wanted **revenge**.

One day he found Renchin and said, "The King has wonderful jewelry in the palace. Let's steal it."

Greedy Renchin said, "Okay, but I have one condition--I will wait on the roof while you go into the house." Pencu agreed.

After they reached the palace Renchin lowered Pencu into the palace. Pencu waited a few minutes, got into the box, and tugged the rope.

Renchin was delighted that the box was so heavy. He thought it must have a huge amount of jewelry inside.

Pencu was happy and **comfortable** inside the box. But it was a long way to Renchin's home and he had to **urinate** in the box.

Renchin noticed **liquid** running out of the box and thought, "This jewelry is really wonderful. When it meets the night air it **melts**!" He put his finger in the liquid, licked it, and said, "**Delicious**."

When he at last reached his home he said to his wife, "I'm sure Pencu is in **prison** waiting for death. Now I am the richest man in the world." Then he opened the box and received a very big surprise.

གྲོགས་པོ་དན་པ་ཞིག་།

དབྱར་ཁའི་མཚན་མོ་ཞིག་ལ། སྤུན་ཚོགས་དང་འཇོན་ཀུན་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ལ་ཐག་རྒྱག་རྒྱུའི་སེམས་ཐག་བཅད། ཐོག་མར་ཁོ་ཚོས་ཕོ་བྲང་གི་རྒྱ་མེབ་ལ་ཁུང་བུ་ཞིག་བརྟེན། "ངས་འདི་ནས་ཁྱེད་ལ་སྒྲིག་ནས་འདུག་ཁྱེད་ཕོ་བྲང་དུ་འཇུག་ནས་དངོས་པོ་ཞིག་སྒྲུབ་འདིའི་ནང་དུ་ཞོག་ལ་ཐག་སྒྲེར་མཐུད་དང་། ངས་སྒྲུབ་ཡར་ལ་འཐེན་རྗེས་ཁྱེད་ཡར་ལ་འཐེན་ཞེས་འཇོན་ཀུན་གྱིས་དེ་ལྟར་ལབ།

སྤུན་ཚོགས་ཀྱིས་འཇོན་ཀུན་ལ་སྒྲོམ། འཇོན་ཀུན་གྱིས་སྤུན་ཚོགས་ཕོ་བྲང་ནང་དུ་བསྐྱར་རྗེས། སྤུན་ཚོགས་ཀྱིས་འཇོན་ཀུན་ལ་ཐག་འགྲུབ་ནས་སྒྲུབ་གི་ནང་དུ་བཞག་ཅིང་ཐག་པས་མཐུད། སྤུན་ཚོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཡར་ལ་འཐེན་རྗེས་ཏྲ་བརྒྱུན་ནས་བུད་སོང་། སྤུན་ཚོགས་ཕོ་བྲང་གི་ནང་ནས་ལུས་སོང་བ་ཏེ་ཕྱིར་འབུད་མ་ཐུབ། འཇོན་ཀུན་ལ་སྤྱོད་པ་དུང་། "ཕོ་བྲང་གི་ནང་དུ་རྒྱུན་མ་ཞིག་ཡོད་ཅིས་སྒྲིག་བཞུགས། རྒྱལ་པོའི་འཁོར་གཡོག་གིས་སྤུན་ཚོགས་བཟུང་ནས་ཁྱིམ་ལ་སྐྱར།

སྤུན་ཚོགས་ཀྱིས་ཡིད་ལ་བརྟགས་ནས་དགྲ་ག་སྒྲངས་ན་འདོད།

ཉིན་ཞིག་ཁོས་འཇོན་ཀུན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཁོའི་ཕོ་བྲང་གི་ནང་དུ་འཇོན་ཀུན་ལ་ཐག་ཁུང་ཞིག་ཡོད། ང་ཚོ་བརྒྱ་རྒྱུ་ཞེས་བཤད།

བརྒྱབ་སེམས་ཆེ་བའི་འཇོན་ཀུན་གྱིས་ཚག་གི། འོན་ཀྱང་ང་ལ་ཆ་རྒྱུན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་ཁྱེད་ཁང་བའི་ནང་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ་ང་ཁང་ཐོག་ནས་

འདུག་ཅེས་བཤད་པར་སྤྱོད་ཆོག་མེད་པ་བྱུང་།

ཁོ་གཉིས་པོ་བྱང་དུ་འབྱོར་བ་ན་རིན་ཆེན་གྱིས་སྤྱོད་ཆོག་མེད་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་བལྟར། སྤྱོད་ཆོག་གྱིས་སྤྱོད་ཆོག་མེད་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་བལྟར།
དེའི་ནང་དུ་བྱང་ནས་ཐག་པ་འཐེན་དུ་བལྟར།

སྤྱོད་ཆོག་ཉེ་ཆུང་ལྟེ་བས་རིན་ཆེན་གྱིས་སྤྱོད་ཆོག་མེད་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་བལྟར།

སྤྱོད་ཆོག་མེད་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་བལྟར། འོན་ཀྱང་རིན་ཆེན་གྱི་བྱིས་ལ་ལམ་ཐག་རིང་བས་ཁོས་སྤྱོད་ཆོག་མེད་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་བལྟར།
བྱུང་།

རིན་ཆེན་གྱིས་གཤེར་ཁུ་སྤྱོད་ཆོག་མེད་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་བལྟར། འོན་ཀྱང་རིན་ཆེན་གྱི་བྱིས་ལ་ལམ་ཐག་རིང་བས་ཁོས་སྤྱོད་ཆོག་མེད་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་བལྟར།
འཐེན་ན་རིན་ཆེན་གྱི་བྱིས་ལ་ལམ་ཐག་རིང་བས་ཁོས་སྤྱོད་ཆོག་མེད་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་བལྟར།

མཐའ་མར་ཁོ་བྱིས་ལ་ལམ་ཐག་རིང་བས་ཁོས་སྤྱོད་ཆོག་མེད་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་བལྟར། འོན་ཀྱང་རིན་ཆེན་གྱི་བྱིས་ལ་ལམ་ཐག་རིང་བས་ཁོས་སྤྱོད་ཆོག་མེད་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་བལྟར།
ང་འཐེན་ཆེན་འདིའི་སྤྱོད་ཆོག་མེད་པོ་བྱང་གི་ནང་དུ་བལྟར།

3. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཆོན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་

ཆོན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་

PART I

- After they reached the palace ____
- It was a long way to Renchin's home ____
- First, they made ____
- He put his finger in the liquid, ____
- He thought it must have a ____
- One summer night Pencu and Renchin ____
- Pencu did not forget ____
- Pencu remained in the palace ____
- Pencu waited a few minutes, ____
- Pencu was happy and ____
- Renchin pulled up ____
- Renchin was delighted ____
- The King's servants ____
- Then he opened the box ____

PART II

- a hole in the palace roof.
- and could not get out.
- and he had to urinate in the box.
- and received a very big surprise.
- and wanted revenge.

6. caught Pencu and punished him.
7. comfortable inside the box.
8. decided to rob the King's palace.
9. got into the box, and tugged the rope.
10. huge amount of jewelry inside.
11. licked it, and said, "Delicious."
12. Renchin lowered Pencu into the palace
13. that the box was so heavy.
14. the box and rode away.

4. Put these words in the blanks below བ་སྒྲོན་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟེང་ཆ་སྒྲོང་ས།: a, and, the, in, into, for, to, up, out.

- a. Pencu _____ Renchin decided _____ rob _____ King's palace.
- b. They made _____ hole _____ palace roof.
- c. Renchin said, "I will wait _____ you here."
- d. "You enter _____ palace, put something _____ this box, tug _____ rope, I will pull _____ box _____, _____ then I'll pull you _____."
- e. After Renchin lowered him _____ palace, he stole some treasures, put them _____ box, _____ tugged _____ rope.
- f. Renchin pulled _____ box _____ rode away.
- g. Pencu remained _____ palace _____ could not get _____.
- h. Renchin shouted, "There's _____ thief _____ palace!"
- i. _____ King's servants caught Pencu _____ punished him.
- j. Pencu did not forget _____ wanted revenge.
- k. He found Renchin _____ said, "The King has jewelry _____ palace."
- l. Greedy Renchin said, "Okay, but I have one condition--I will wait _____ roof while you go _____ house."

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འདྲི་དགོས།

- a. What did Pencu and Renchin decide to do?
- b. Who was lowered into the palace?
- c. After the box was pulled up, what did Renchin do?
- d. What did the King's servants do to Pencu?
- e. What did Pencu want?
- f. What did Pencu say the King had in his palace?
- g. Why was Renchin delighted that the box was so heavy?
- h. What did he think the liquid was?
- i. What did he see when he opened the box?

The Timid Thief

ཉི་མ་གཡང་མཚོ།

1. Vocabulary ཐ་སྟད།

remote ས་འཁོབ། ཐག་རིང་།

scripture མ་ཁི། བསྟན་བཅོས།

thieves རྒྱུ་མ།

straining your ears to listen རྩ་བ་བསྒྲིམས་ནས་ཉན་བ།

chanting འདོན་བ།

intently རྩལ་དུ། ཤ་བསྒྲིམས་ནས་།

frightened རྒྱག་བ།

devil གཏོན་འདྲེ།

the gods have taken pity དཀོན་མཆོག་གིས་སྡིང་ཇེ་བརུང་བ།

a man pretending to be a monk བཙུན་བར་བརྟུས་པའི་སྤྱེས་པ་ཞིག་

value རིན་ཐང་། དངོས་པོ་ཚུ་ཆེན།

protect རྒྱང་བ།

hopping མཚོངས་ལྗིང་བྱེད་བ།

creeping on the ground ཐང་ནས་འཇུབ་བ།

tiptoed འཇུབ་བ།

crawling རུར་བ།

raced away བྱོས་བྱོལ་བྱས་བ།

steal རྒྱུ་བ།

stole བརྒྱས་བ།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

A poor old woman lived alone in a small tent in a very **remote** place. She had no money and she had no children. The only thing of any **value** that she owned was a sheep.

The old woman was afraid that she would lose the sheep. She thought, "I would be very glad to know a **scripture** that would **protect** me from **thieves**."

One day a **man pretending to be a monk** went to the old lady's home. The old lady was very glad because she almost never had any visitors. She thought, "**The gods have taken pity** on me and sent this monk to teach me a scripture that will protect my sheep from thieves." Then she asked the monk to teach her a prayer that would **protect** her sheep from **thieves**.

The "monk" thought, "If I say I don't know such a prayer, she will know I'm not a monk and then she won't give me lunch."

Just at that moment, the "monk" looked out of the tent. He saw a rabbit **hopping** through the weeds. He said, "You must say, 'You are coming by secret steps. You are **straining your ears** to listen. You are **creeping on the ground**. You are running away.'" As the old woman happily repeated these words the "monk" left after finishing his lunch.

One afternoon the old woman sat in her tent **chanting** her newly learned prayer. A thief was hiding in the weeds outside. He was planning to **steal** the woman's sheep. As he **tiptoed** towards the tent, the old lady murmured, "You are coming by secret steps." The thief stopped and listened **intently**.

The old lady said, "You are straining your ears to hear." The thief was now very afraid. He thought that the old lady had seen him and he began **crawling** away.

Then he heard, "You are crawling." These words so **frightened** him that he **raced away**.

At the same time he heard the woman say, "You are running away." The thief ran as fast as he could. He thought the old lady must be a god or a **devil**. From that moment on he never **stole** again.

སྒྲིང་རྩུང་རྒྱན་མ་ཞིག

ཀྲན་མོ་ཞིག་གིས་ས་ཐག་རིང་པའི་ལུང་གྲུ་ཞིག་ནས་རྒྱ་ཁྱུང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་ལུང་འཕྲོ་བ་རྩེལ། ཁོ་མོར་སྒྲོར་མོ་མེད་པ་བྱིས་པ་
ཡང་མེད། ཁོ་མོར་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་རྩ་ཆེན་གཅིག་ལུ་ནི་ལྷག་ཅིག་ཡིན།

ཆད་མོས་ཁོ་མོའི་ལུག་དེ་བོར་འགོ་བར་སེམས་ཁུར་ཆེན་པོ་བྱས། ཁོ་མོས་"ངས་རྒྱུན་མ་རྒྱུང་བྱུང་བའི་གསང་སྐད་སྐད་ཤིག་ཤིག་ན་ང་ཉ་ཅང་
དགའ་"བསམས།

ཉིན་ཞིག་ལ། བཙུན་པ་ཞིག་ཏུ་བརྟུག་པའི་སྤྱི་མཉམ་པ་ཞིག་ཀྱང་མོ་དེའི་བྱིམ་ཏུ་སོང་། ཀྱང་མོར་མལ་ཆེར་འབྲུལ་པ་ཞིག་ཡོང་མ་ཕྱིར་བས་མོ་
རབ་ཏུ་དགལ། ཀྱན་མོས་"དཀོན་མཆོག་གིས་ང་ལ་སྙིང་རྩེ་བཟུང་ནས་བཙུན་པ་འདི་ངའི་ཡུག་རྒྱུན་མ་ལས་སྤྱང་བའི་གསང་སྤྲུག་གིག་ང་ལ་
འཆད་ཏུ་མངགས་པར"འདོད། དེ་ནས་ཁོ་མོས་བཙུན་པ་དེར་ཁོ་མོར་ཡུག་རྒྱུན་མ་ལས་སྤྱང་བའི་གསང་སྤྲུག་གིག་འཆད་རྒྱ་ཁྱུ་པ་བྱས། བཙུན་
པ་དེས་"གལ་ཏེ་ངས་འདོན་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་མི་ཤིས་ཅིས་པཤད་ན། ཁོ་མོས་ང་བཙུན་པ་ཞིག་མིན་པ་ཤིས་ནས་ང་ལ་གྲུང་རྩ་ཡང་འདོན་རྒྱུ་མ་
རེད"སྟེ།

ཏལ་ཏལ་རྒྱབས་དེར། བུའོ་པ་དེས་ལྷ་ཡུར་གྱི་ཕྱི་ལ་བུ་སྐྱུ་པ་ན་འི་པོར་ཞིས་ལྷ་ཡུར་གྱི་པར་ན་མཆོངས་བཞིན་པ་མཐོང་། ཁོས་ཁྱོད་

གྱིས་ངེས་པར་དུ་ཁྱོད་གྱིས་གསང་བའི་གོམ་པ་སྟོ་བཞིན། རྒྱ་བའི་དབང་བོ་བསྐྱེམས་ནས་ཉན་འདུག། ཁྱོད་རང་ཐང་ན་རྩར་ནས་འགོ་བཞིན་ཡོད།
 ཁྱོད་ད་འབྲོ་བཞིན་ཡོད་ཅིས་འདོན་དགོས།"ཅིས་བཤད། ཀློང་མོ་དེས་ཡིད་དྲོ་བའི་རང་ནས་བཙུན་པས་གྲུང་ཆོགས་ཀྱི་རྩེས་ནས་བཞག་པའི་
 ཆོག་འདི་དག་ངག་ལ་ཡང་ཡང་བསྐྱར།

ཕྱི་དྲོ་ཞིག་ལ། ཀློང་མོ་སྐྱ་གྲུར་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱད་ནས་ཁོ་མོའི་གསར་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཁ་བཏོན་བཏོན། ཀློང་མོ་ཞིག་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྩེ་ལྷུ་ཁྱོད་
 དུ་ཡིབ་སྟེ་ཀློང་མོ་དེའི་ལྷག་རྒྱ་ཅིས་ཕྱིད་གྱིན་ཡོད། ཁོ་སྐྱ་གྲུར་གྱི་ཕྱགས་སུ་འཇབ་པ་ན། ཀློང་མོ་དེས་"ཁྱོད་གྱིས་གསང་བའི་གོམ་པ་སྟོ་
 བཞིན་"ཅིས་བསྐྱབས་པ་ན། ཀློང་མོས་འགོ་མཚམས་བཞག་ཅིང་ག་བསྐྱེམས་ནས་ཉན།

ཀློང་མོས་"རྒྱ་བའི་དབང་བོ་བསྐྱེམས་ནས་ཉན་འདུག"ཅིས་བཏོན་པ་ན། ཀློང་མོ་དེ་ཉ་ཅང་སྐྱག་ནས་ཀློང་མོས་ཁོ་མཐོང་ཡོད་འདོད་ནས་
 ཕྱིར་རྩར་རྒྱག་འགོ་བཙུམས།

དེ་ནས་ཁོས་"ཁྱོད་རང་ཐང་ན་རྩར་ནས་འགོ་བཞིན་ཡོད་"ཅིས་བཤད། ཆོག་འདིས་ཁོ་སྐྱག་ཏུ་བཙུག་པས་བརྒྱགས་ནས་བྲོས།
 དུས་མཚུངས་སུ། ཁོས་བྲུང་མེད་དེས་"ཁྱོད་རང་ད་འབྲོ་བཞིན་ཡོད་"ཅིས་འདོན་པ་ཐོས་པས་ཅི་མཁྱོགས་ཀྱིས་བྲོས་བྱོལ་བྲས། ཁོས་ཀློང་མོ་དེ་ནི་
 ལྷ་མེས་གདོན་འདྲེ་ཞིག་ཡིན་པ་ཁོ་ཐག་རེད་འདོད་ནས། དེའི་གཞུག་ནས་ཀློང་མོ་དེས་རྒྱ་ཕྱིད་མ་ཐུབ།

3. Put these marks of punctuation in the spaces below གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆའི་ནང་དུ་རྟགས་འདི་དག་སྟོངས། . ,
 " ? ‘

- a. A poor old woman lived in a very remote place ____
- b. She had no children ____
- c. The only thing of any value that she owned was a sheep ____
- d. The old woman was afraid that she would lose the sheep ____
- e. She thought ____ I would be glad to know a scripture that would protect me from
 thieves ____
- f. A man pretending to be a monk went to the old lady's home ____
- g. The old lady was very glad because she almost never had any visitors ____
- h. She thought ____ This scripture will protect my sheep from thieves ____
- i. She asked the monk to teach her a prayer that would protect her sheep from thieves ____
- j. The ____ monk ____ thought ____ If I say I don't know such a prayer ____ she will know I'm
 not a monk ____
- k. Just at that moment ____ the ____ monk ____ looked out of the tent ____

4. Put these words in the blanks below བ་སྒྲོན་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོང་ས།: she, old, woman, he, monk, thief, man, you, old lady, sheep, I.

- a. A poor _____ lived alone in a small tent in a very remote place.
- b. _____ had no money and _____ had no children.
- c. The only thing of any value that _____ owned was a _____.
- d. The _____ was afraid that _____ would lose the _____.
- e. _____ thought, "_____ would be very glad to know a scripture that would protect me from thieves."
- f. One day a _____ pretending to be a _____ went to the _____'s home.
- g. The _____ was very glad because _____ almost never had any visitors.
- h. _____ thought, "The gods have taken pity on me and sent this _____ to teach me a scripture that will protect my _____ from thieves."
- i. Then _____ asked the _____ to teach her a prayer that would protect her _____ from thieves.
- j. The "_____ " thought, "If _____ say _____ don't know such a prayer, _____ will know I'm not a _____ and then _____ won't give me any lunch."
- k. Just at that moment the "_____ " looked out of the tent. _____ saw a rabbit hopping through the weeds. _____ said, "_____ must say, '_____ are coming by secret steps.'"
- l. "_____ are straining your ears to listen. _____ are creeping on the ground. _____ are running away."
- m. As the _____ repeated these words the "_____ " left after finishing his lunch.
- n. One afternoon the _____ sat in her tent chanting her newly learned prayer.
- o. A _____ was hiding in the weeds outside. _____ was planning to steal the woman's _____.
- p. As _____ tiptoed towards the tent, the _____ murmured, "_____ are coming by secret steps."
- q. The _____ stopped and listened intently.
- r. The _____ said, "_____ are straining your ears to hear."
- s. The _____ was now afraid. _____ thought that the _____ saw him and began crawling away.
- t. Then _____ heard, "_____ are crawling."
- u. These words so frightened him that _____ raced away.
- v. At the same time _____ heard the woman say, "_____ are running away."
- w. The _____ ran as fast as _____ could.
- x. _____ thought the _____ must be a god or a devil.
- y. From that moment on _____ never stole again.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དཀ་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Who lived alone?
- b. What was the only thing of value that she had?
- c. What was the old woman afraid of?
- d. Where did the old woman live?
- e. What did the old woman want?
- f. Who visited the old woman?
- g. What did the man pretend to be?
- h. Why did the man pretend to be a monk?
- i. Why was the old woman glad to see the man?
- j. What "scripture" did the man teach the old woman?
- k. What did the man see in the weeds?
- l. Who hid outside the woman's tent?
- m. What did the man outside the tent want to do?
- n. Why was the thief very afraid?
- o. Why did the thief never again steal?

6. *What lesson does this story teach?* གཤམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཕོབ་ཐུབ།

- a. Something that happens can be very surprising.
- b. Thieves should not steal.
- c. Men should not pretend to be monks.
- d. Women should not live alone in tents.

The Death of Hunting Eagle

ཉི་མ་གཡང་མཚོ།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག།

eaves མདའ་གཡམ་བ།

to trade ཉི་ཚོང་བྱེད་པ། བརྩེ་བ།

stretch out བསྐྱིད་པ། བརྒྱུངས་པ།

claws རྩེར་མོ།

recite རྒྱོ་བ། འདོན་པ།

tight རྟག་མོ། དམ་པོ།

loosened ལྡོད་པ།

rolled འགྲིལ་བ། རྒྱུལ་བ།

explode བཀྱང་བ།

grotto ས་དོང་།

ordered བཀའ་བབས་པ།

grabbed བརྩུང་བ།

entreated ལུ་བ་བྱས་པ།

curse དམོད་པ།

hardly speak བརྗོད་དཀའ་བ།

escaped ཐོས་པ།

crashed into གཤོད་གཏུགས་པ།

splendid བརྗོད་ཆགས་པ། ལྷན་ཆགས་པ།

2. Text སྒྲོབ་ཚན།

Sparrow and Swallow lived in a Tibetan palace. Sparrow lived in the **eaves** and Swallow lived in a **grotto**. One day Sparrow asked Swallow to **trade** nests. Swallow refused.

The next morning when Swallow flew out to get food, Sparrow hid in Swallow's nest. When Swallow returned and found Sparrow, he told Sparrow to leave but Sparrow refused.

Swallow went to the King of the birds, Hunting Eagle, and told him what had happened. Hunting Eagle **ordered** Sparrow to leave Swallow's nest.

Sparrow did not obey. Hunting Eagle thought for a moment and said, "Please **stretch out** your head." Sparrow did as Hunting Eagle said. Hunting Eagle **grabbed** Sparrow with his **claws** and flew away.

Near a river, Hunting Eagle prepared to eat Sparrow. Sparrow quietly **entreated**, "Please do not kill me here. This place is where the King's horses drink. If anyone sees you eating an innocent sparrow, they will **recite** scriptures very loudly and **curse** you."

Hunting Eagle thought that this was true and flew toward a wild place. When they got there, Sparrow said, "Please wait a moment before you kill me. I have something very important to tell you. But your claw is so **tight** that I can **hardly speak**."

Hunting Eagle **loosened** his claw. Sparrow **escaped** and flew into an old wild yak horn. Hunting Eagle chased after him but he was too big to go inside the horn.

"Please don't kill me as my father was killed," said Sparrow.

Hunting Eagle asked, "How did your father die?"

Sparrow said, "My father was chased by a hunting eagle. He flew into a wild yak horn. The eagle **rolled** in water, rolled in sand, flew very high in the sky, and then **crashed into** the horn. My father died when the eagle hit the horn and made it **explode**."

Hunting Eagle thought this was a **splendid** idea. He followed Sparrow's instructions exactly.

When he struck the yak horn Sparrow was hiding in, the horn did not explode. Instead, Hunting Eagle died.

རྩོམ་པ་སྒྲུག་གི་འཆི་བ།

བྱེད་དང་ཁ་ལ་ཡུག་གིས་བོད་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཆོ་བ་བསྐྱེ། བྱེད་མདའ་གཡལ་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་ཁ་ལ་ཡུག་ས་དོང་ཞིག་གི་ནང་
ནས་བསྐྱེ། ཉེན་ཞིག་བྱེད་ཡིས་ཁ་ལ་ཡུག་ལ་བྱ་ཚད་བརྗེ་རྒྱུ་ལྟེ་བ་བཞུགས་ཀྱང་ཁ་ལ་ཡུག་གིས་ཁས་མ་སྤངས།

བྱེད་ཉེན་ནངས་མོར། ཁ་ལ་ཡུག་བྱེད་ལ་ཟ་མ་འཆོལ་བར་བྱེད་རྗེས་བྱེད་ཁ་ལ་ཡུག་གི་ཚད་དུ་བསྐྱེདས། ཁ་ལ་ཡུག་བྱེད་ཡོང་ནས་བྱེད་མཐོང་
སྟེ་བྱེད་ལ་འགྲོ་དགོས་པར་བཤད་ཀྱང་བྱེད་ཡིས་ཁས་མ་སྤངས།

ཁ་ལ་ཡུག་འདབ་ཆགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྩོམ་པ་སྒྲུག་ཡོད་སར་སོང་ནས་དོན་ཅི་ཞིག་བྱང་བ་བཤད། རྩོམ་པ་སྒྲུག་གིས་བྱེད་ལ་ཁ་ལ་ཡུག་གི་ཚད་
ནས་འགྲོ་རྒྱུ་ལྟེ་བ་གཏུགས།

བྱེད་ཡིས་བཀའ་མ་བརྟེས། རྩོམ་པ་སྒྲུག་གིས་རེ་ཞིག་ལ་འདད་བརྒྱུབ་ནས་"ཁྱོད་ཀྱིས་མགོ་བོ་བསྐྱེདས་དང་"ཞེས་བཤད། བྱེད་ཡིས་རྩོམ་
པ་སྒྲུག་གིས་བཤད་པ་ཅི་བཞིན་དུ་བསྐྱེདས་པ་ན་རྩོམ་པ་སྒྲུག་གིས་ཕྱིར་མོས་བྱེད་བཟུང་ནས་འཕུར་སོང་།

རྒྱ་བོ་ཞིག་དང་ཉེ་ས་ནས། རྩོམ་པ་སྒྲུག་གིས་བྱེད་བཟུང་རྒྱུ་ལྟེ་བ་སྒྲིག་བྱས། བྱེད་ཡིས་"ང་འདི་ནས་མ་གསོད། འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་ཉེ་ཏུ་ལྷུས་རྒྱ་
བཟུང་ས་ཡིན། གལ་ཏེ་མི་ཞིག་གིས་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེད་ཉེས་མེད་ཅིག་དམར་གསོད་གཏོང་བ་རིག་ན། ཁོ་ཚོས་ཚས་བཏོན་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་

དམོན་པ་པོར་རྒྱ་རེད་"ཅེས་འཇམ་པོའི་ངང་ཁྱེད་བྱས།

ཇོན་པ་སྐྱག་གིས་དེ་བདེན་པ་རེད་འདོད་ནས་ས་ཁོད་ཅིག་གི་ཕྱོགས་སུ་འཕྱུར། ཁོ་གཉིས་དེ་གར་ཐོན་པ་ན། བྱུ་ཡིས་"ཁྱོད་ཀྱིས་ང་མ་
བསད་གོང་རེ་ཞིག་སྐྱགས་དང་། ང་ལ་དོན་གལ་ཆེན་རེ་ཁྱོད་ལ་ཁྱུ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་སྤེར་མོ་དམ་དྲགས་ནས་ངས་སྐད་ཆ་བཤད་མི་
ཐུབ་"ཅེས་བཤད།

ཇོན་པ་སྐྱག་གིས་སྤེར་མོ་ལྟོད་པས་བྱུ་བྱོས་ནས་འབྱོར་ཞིག་གི་རྩ་ཡི་ནང་དུ་འཕྱུར། སྐྱག་གིས་ར་མདའ་བྱས་ཀྱང་ཁོ་ཆེ་དྲགས་ནས་རྩ་ཡི་
ནང་དུ་འཕྱུར་མ་ཐུབ།

བྱུ་ཡིས་"ངའི་ཨ་པ་བསད་པ་བཞིན་དུ་ང་མ་གསོད་ལགས་"ཅེས་བཤད།

ཇོན་པ་སྐྱག་གིས་"ཁྱོད་ཀྱི་ཨ་པ་རྩེ་ལྟར་འདས་པ་ཡིན་"ཞེས་དྲིས།

བྱུ་ཡིས་"ཇོན་པ་སྐྱག་ཅིག་གིས་ངའི་ཨ་པ་ལ་རྩེས་འདེད་བཏང་ཞིང་ངའི་ཨ་པ་འབྱོར་ཞིག་གི་རྩ་ནང་དུ་འཕྱུར། སྐྱག་དེ་ཆུ་ནང་ནས་
འབྱེད་ཅིང་བྱུ་མ་ནང་ནས་འབྱེད། མཐོན་པོ་དབྱིངས་སུ་འཕྱུར་ནས་རྩ་ཙོ་དང་གདོང་གཏུགས། སྐྱག་གིས་རྩ་ཙོ་དང་གདོང་གཏུགས་བརྒྱབ་ནས་
རྩ་ཙོ་བཀག་པ་ན་ངའི་ཨ་པ་ཡང་འདས་སོང་"ཞེས་བཤད།

ཇོན་པ་སྐྱག་གིས་འདི་ནི་སློ་བཞོད་མཚར་པོ་ཞིག་རེད་འདོད་ནས་བྱུ་ཡི་བཞོད་འདོམས་རིམ་བཞིན་དུ་བརྒྱབས། སྐྱག་གིས་བྱུ་
ཡི་བས་པའི་འབྱོར་རྩ་ལ་གདོང་གཏུགས་པ་ན། འབྱོར་རྩ་མ་བཀག་པར་སྐྱག་ཁོ་རང་འཆི་སོང་།

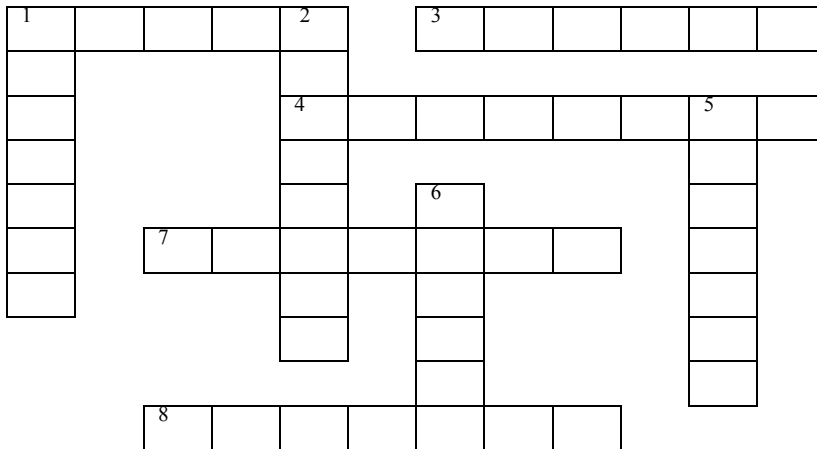
3. Put these sentences in the correct order. ཆོག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- a. ____ "Please don't kill me as my father was killed," said Sparrow.
- b. ____ He followed Sparrow's instructions exactly.
- c. ____ Hunting Eagle chased after him but he was too big to go inside the horn.
- d. ____ Hunting Eagle grabbed Sparrow with his claws and flew away.
- e. ____ Hunting Eagle ordered Sparrow to leave Swallow's nest.
- f. ____ Hunting Eagle thought for a moment and said, "Please stretch out your head."
- g. ____ Hunting Eagle thought this was a splendid idea.
- h. ____ Near a river, Hunting Eagle prepared to eat Sparrow.
- i. ____ One day Sparrow asked Swallow to trade nests.
- j. ____ Sparrow did not obey.
- k. ____ Sparrow escaped and flew into an old wild yak horn.
- l. ____ Sparrow quietly entreated, "Please do not kill me here."
- m. ____ Swallow refused.
- n. ____ The eagle rolled in water, rolled in sand, flew high in the sky, and crashed into the horn.
- o. ____ When Swallow was out getting food, Sparrow hid in Swallow's nest.

4. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- Where did Sparrow live?
- Where did Swallow live?
- What did Sparrow want to do?
- Did Swallow agree?
- What happened when Swallow left his nest?
- Who did Swallow ask for help?
- What did Hunting Eagle order Sparrow to do?
- What did Sparrow say would happen if Hunting Eagle ate him where the King's horses drank?
- Why did Hunting Eagle loosen his claw?
- Where did Sparrow escape to?
- How did Sparrow say his father died?
- What happened to Hunting Eagle?

5. Crossword ལྷ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་གའ་ཅེད།

Across

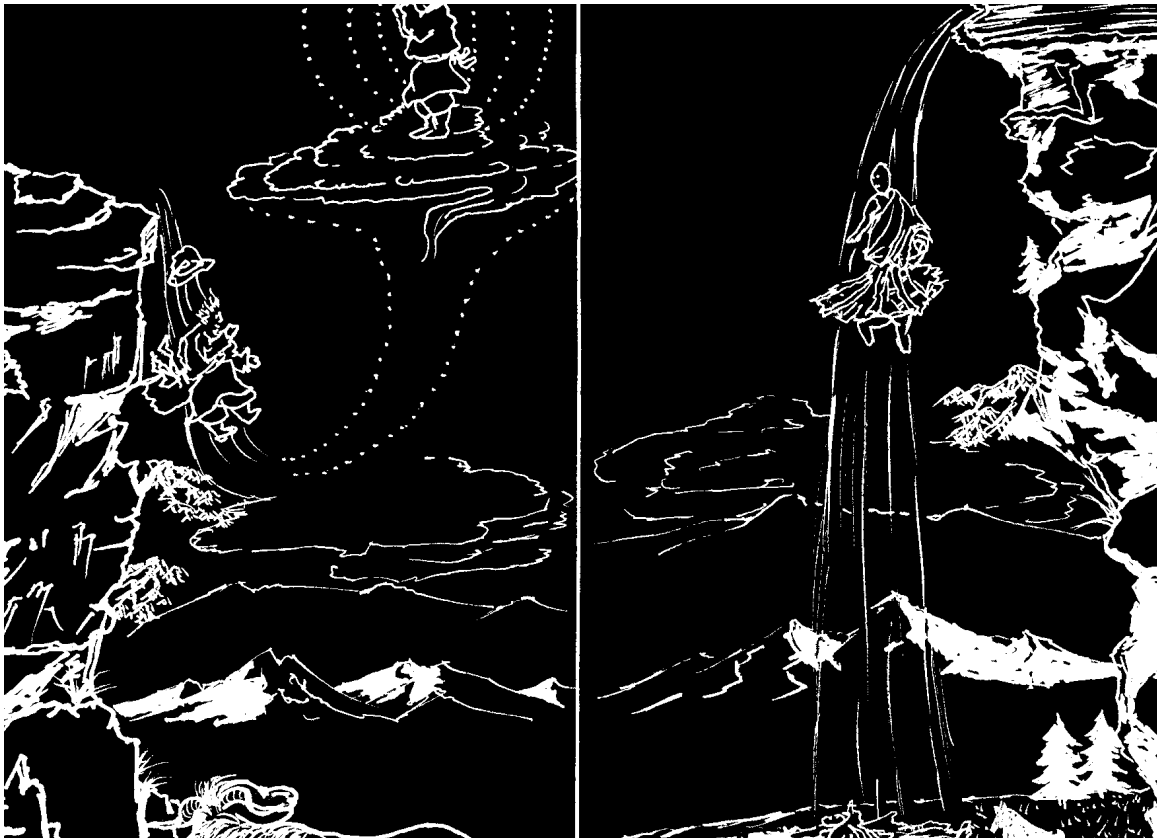
- Sparrow lived in the _____.
- "...I can _____ speak."
- Hunting Eagle _____ his claw.
- Hunting Eagle _____ Sparrow to leave Swallow's nest.
- "My father died when the eagle hit the horn and made it _____."

Down

- Sparrow _____ and flew into an old wild yak horn.
- Hunting Eagle thought this was a _____ idea.
- Sparrow quietly _____ ed, "Please do not kill me here...."
- Swallow lived in a _____

The Monk and the Butcher

དབྱང་དཔལ་འཛོམས།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་

butcher བཟན་པ།

hired གྲུ་པ།

gathered བརྒྱུ་པ། བསྐྱེད་པ།

hidden ལུས།

chased དེད་པ། བདས་པ།

rather than ལས།

for a long time རུས་ཡུན་རིང་བོ་ཞིག་ལ།

poking through བརྟོལ་པ།

sharpened གི་མོགས་བརྒྱུ་པ།

feelings like a human མི་དང་འདྲ་བའི་ཚོར་པ།

ledge གཞོང་གཟར།

deity ལྷ།

2. Text སྒྲིབ་ཚན།

Zhaxi and Caireng were brothers. Zhaxi was a monk and lived in a monastery. Caireng was a **butcher** and lived in Kouman.

Caireng had been a butcher **for a long time**. When winter came people who wanted to have yak or sheep meat **hired** him to kill their animals. People paid him ten to fifteen *yuan* to kill an animal. Caireng used the money to buy food and other things for himself and

Zhaxi.

One day Caireng passed by a tent where an old woman and a young man lived. They asked Caireng to kill a sheep. Caireng looked at the sheep. It was so thin its bones were **poking through** the skin. Caireng said, "I don't want to kill this sheep because it is as thin as a fox."

The woman angrily said, "It's your job. Do as I tell you!"

Caireng did not want to quarrel. He **gathered** grass and put it in front of the sheep. He also brought some water for the sheep. But the sheep would not eat or drink.

Caireng took out his knife and **sharpened** it on a stone. He suddenly thought of something and went into the tent, leaving his knife near the stone. When he came back, the knife was gone. The sheep had **hidden** it. Caireng looked for it and finally found it.

He realized then that the sheep had **feelings like a human**. He hated himself for killing animals for money. He knew that this was a wrong thing to do. He turned the sheep loose and **chased** it up a nearby mountain. Feeling so unhappy about all the animals he had killed in his life, he decided to kill himself and threw himself off a **ledge**. **Rather than** falling to the bottom however, he found himself flying in the sky. He had become a **deity**.

When Zhaxi heard this he angrily thought, "Caireng killed animals for money but he became a god. If I throw myself off a mountaintop I will become a better god than he."

He later did jump off a mountain, fell to the ground, and died.

བཙུན་པ་དང་བཤན་པ།

བཟ་ཤིས་དང་ཚེ་རིང་ནི་སྤུན་ཟླ་ཡིན། བཟ་ཤིས་ནི་བཙུན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་དགོན་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྟན་ཡོད། ཚེ་རིང་ནི་བཤན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་
སྒོ་དམར་དུ་བསྟན་ཡོད།

ཚེ་རིང་དུས་ལྷན་རིང་པོ་ཞིག་ལ་བཤན་པ་བྱས། དགུན་ཁ་ཐོན་པ་ན། ལྷག་ཤ་དང་སྐམས་ཤ་མཐོ་བའི་མི་རྒྱུས་ཀྱིས་ཁོ་གྲུས་ནས་ལྷགས་
ཟོག་བཤའ་རུ་འཇུག། ལྷགས་ཟོག་གཅིག་བཤས་ན་མི་རྒྱུས་ཀྱིས་ཁོ་ལ་སྒོར་མོ་བཙུན་པ་བཙོ་ལྟ་བུ་བྱིན། ཚེ་རིང་གིས་སྒོར་མོ་དེ་བཀོལ་ནས་ཁོ་
རང་དང་བཟ་ཤིས་ལ་མཁོ་བའི་ཟ་མ་དང་དངོས་པོ་གཞན་པ་ཉོས།

ཉོན་ཞིག་ལ། ཚེ་རིང་ནང་མོ་ཞིག་དང་གསར་བྱ་ཞིག་བསྟན་ཡོད་པའི་སྤྱ་གྲུར་ཞིག་བརྒྱན། ཁོ་ཚོས་ཚེ་རིང་ལ་ལྷག་ཅིག་བཤའ་རྒྱ་བཤད།
ཚེ་རིང་གིས་ལྷག་དེར་བལྟས། ལྷག་དེ་རིང་པོ་ཡིན་དཀའ་ནས་རུས་པས་ལྷག་བགས་བརྟེན་ལ་ལད་ཡོད། ཚེ་རིང་གིས་"ལྷག་འདི་རིང་པོ་མ་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཡིན་པས་ངས་བཤའ་ན་མི་འདོད"ཅེས་བཤད།

སྤྱིས་མ་དེས་"ལྷག་བཤའ་བ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ལས་འགན་ཡིན་པས། ངས་བཤད་པ་སྤྱི་བ་དགོས་"ཅེས་བཤད།

ཚེ་རིང་གིས་ཁ་ཚུད་བྱེད་མ་འདོད། ཁོས་རྩ་བརྟུས་ནས་ལྷག་གི་མདུན་ལ་བཞག། ཁོས་ལྷག་ལ་རྒྱ་ཡང་བྱེད་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལྷག་གིས་མི་
བཟའ་མི་བརྟུང་བར་བསྟན།

ཚེ་རིང་གིས་གྱི་བརྟོན་ནས་དོ་ཐོག་ལ་བཅད། ཁོས་གྲོ་བྱར་དུ་དོན་ཞིག་བྲན་ནས་གྱི་དོ་དའི་ལོགས་ནས་བཞག་ཏེ་སྤྱ་གྲུར་ནང་དུ་སོང་། ཁོ་
བྱིར་ལོག་པ་ན་གྱི་མེད་སོང་། ལྷག་གིས་གྱི་སྤྱིས་སོང་། ཚེ་རིང་གིས་གྱི་བཙའ་ནས་མཐའ་མར་རྟོན།

ཁོས་ལྷག་ལ་མི་དང་འདྲ་བའི་ཚོར་བ་ཡོད་པ་ཤིས། སྒོར་མོའི་ཆེད་དུ་སེམས་ཅན་མང་པོ་བཤས་པར་རང་ལ་སྟངས། ཁོས་སེམས་ཅན་བཤའ་
བ་ནི་སྤིག་ལས་ཡིན་པ་ཤིས། ཁོས་ལྷག་ལྟོད་ཅིང་ཉེ་སའི་རི་ཞིག་ལ་དེད། ཚེ་གང་བོར་དམར་གསོད་བརྟུང་བའི་ལྷགས་ཟོག་ཚང་མ་བསམས་
ནས། ཁོས་རང་སྤྱོད་ལེན་རྒྱའི་བསམ་པ་སྤྱིས་ནས་བྲག་ཁ་ནས་ལྡིང་། འོན་ཀྱང་བྲག་རྩ་ལ་མ་ལྟོང་བར་ཁོ་ནས་མཁའི་དབྱིངས་ལ་འཕྱར། ཁོ་

སངས་རྒྱལ་མོང་།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་དོན་འདི་ཐོས་པ་ན་ཁོང་ཚོའི་ངང་ནས་"ཆོ་རིང་གིས་སྒོར་མོའི་ཆེད་དུ་སེམས་ཅན་དམར་གསོད་བྱས་ན་འད་ཁོ་སངས་རྒྱལ་མོང་། གལ་ཏེ་ང་ཡང་རི་མགོ་ནས་མཆོངས་ན་ཁོ་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་མོང་།"བསམས།
གཞུག་ནས་ཁོ་རི་ལས་མཆོངས་པ་ན་ཐང་ལ་ལྷུང་སྟེ་འཆི་སོང་།

3. Put the sentences in the correct order. གཤམ་གྱི་ཚིག་གྲུབ་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- a. ___ Caireng did not want to quarrel. ___
- b. ___ Caireng said, "I don't want to kill this sheep because it is as thin as a fox."
- c. ___ Caireng took out his knife and sharpened it on a stone.
- d. ___ He decided to kill himself and threw himself off a ledge.
- e. ___ He later did jump off a mountain, fell to the ground, and died.
- f. ___ He realized then that the sheep had feelings like a human.
- g. ___ He went into the tent, leaving his knife near the stone.
- h. ___ He turned the sheep loose and chased it up a nearby mountain.
- i. ___ It was so thin its bones were poking through the skin.
- j. ___ One day Caireng passed by a tent where an old woman and a young man lived.
- k. ___ Rather than falling to the bottom however, he found himself flying in the sky.
- l. ___ The woman angrily said, "It's your job. Do as I tell you!"
- m. ___ People who wanted to have yak or sheep meat hired him to kill their animals.
- n. ___ Zhaxi angrily thought, "Caireng killed animals for money but he became a god."
- o. ___ Zhaxi and Caireng were brothers.

4. Put these words in the blanks below ཐ་སྟན་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲིངས།: a, an, and, at, by, for, in, into, on, or, out, the, to.

- a. Zhaxi _____ Caireng were brothers.
- b. Zhaxi was _____ monk _____ lived _____ monastery.
- c. Caireng was _____ butcher _____ lived _____ Kouman.
- d. Caireng had been _____ butcher _____ long time.
- e. People who wanted _____ have yak _____ sheep meat hired him _____ kill their animals.
- f. People paid him ten _____ fifteen *yuan* _____ kill _____ animal.
- g. Caireng used _____ money _____ buy food _____ other things _____ himself _____ Zhaxi.
- h. Caireng passed _____ tent where _____ old woman _____ young man lived.
- i. They asked Caireng _____ kill _____ sheep.
- j. Caireng looked _____ sheep.
- k. Its bones were poking through _____ skin.
- l. Caireng said, "I don't want _____ kill this sheep because it is as thin as _____ fox."
- m. _____ woman said, "It's your job."
- n. Caireng did not want _____ quarrel.
- o. He gathered grass _____ put it _____ front _____ sheep.
- p. He also brought some water _____ sheep.
- q. But _____ sheep would not eat _____ drink.
- r. Caireng took _____ his knife _____ sharpened it _____ stone.
- s. He thought _____ something _____ went _____ tent, leaving his knife near _____ stone.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Were Zhaxi and Caireng sisters?
- b. What did Zhaxi do?
- c. What did Caireng do?
- d. What did people hire Caireng to do?
- e. How much money was he paid?
- f. Why did Caireng not want to kill the sheep?
- g. What did the sheep do with Caireng's knife?
- h. What did Caireng realize the sheep had?
- i. What did he do with the sheep?
- j. What happened when Caireng jumped off the ledge?
- k. What happened when Zhaxi jumped off the mountaintop?

Two Frogs

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་།

well ཁྲོམ་པ།

hurt someone's feelings སེམས་ལ་གནོད་པ།

noticed མཐོང་བ། མཉམ་འཛིག་བྱས་པ།

replied ལན་བཏབས་པ།

arrogant ཁེངས་དྲེགས་ཅན།

vast རྒྱ་ཆེན་པོ།

stomach སྤོད་པ།

uncomfortable མི་བདེ་བ།

admiring ཡི་རང་བྱེད་པའི།

proudly ར་རྒྱལ་གྱི་རང་ནས།

arguing ཚྱོད་པ་བྱེད་པ།

reached the lake མཆོད་ལ་འབྱོར།

instead ཆབ་རྒྱུ་ལས།

burst བཀྱང་བ།

2. Text སྒྲིག་ཆན།

Two frogs were friends. Older Frog lived in a **well** and Younger Frog lived in a big lake.

One day when they happened to meet, Older Frog said, "Younger Brother, let's go to my home today!" and Younger Frog agreed. When they reached the well where Older Frog lived, Younger Frog felt **uncomfortable** because the well did not have much water, the

water was dirty, and he could not see the sky. Coming in and out of the well was not easy either. But he did not leave quickly because he did not want to **hurt** Older Frog's **feelings**.

Younger Frog was uncomfortable and jumped up and down. Older Frog **noticed** this and thought Younger Frog was **admiring** his home. "How is my home?" he asked.

Younger Frog smiled and said, "What can I say?"

Older Frog **proudly** said, "The water in my home is the best in the world."

Younger Frog **replied**, "I don't think so." Older Frog was not happy with this answer, the two frogs began **arguing**, and finally Younger Frog said he wanted to leave.

Older Frog said, "Please take some water from here."

"No. My home has enough water," said Younger Frog.

"I want to see your home," said Older Frog and the two set off for the lake where Younger Frog lived.

Older Frog was feeling proud and **arrogant**. He thought, "When I reach his home, I will drink all his water. Then he will ask me for my water to drink."

When they **reached the lake**, Younger Frog said, "Dear Older Frog, we are very near my home." Older Frog did not look out across the **vast** lake. **Instead**, he only noticed some water in front of him. He stuck his head into the water and began drinking. Although his **stomach** was soon full, he had not reduced the size of Younger Frog's home. He thought for a moment but then decided to drink some more. His stomach became bigger and bigger. Suddenly, there was a "ping" sound as his stomach **burst** and he died.

སྤྲུལ་བ་གཉིས།

སྤྲུལ་བ་གཉིས་གྲོགས་པོ་ཡིན། སྤྲུལ་ཀན་ཁྲོམ་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྟན་དེ་སྤྲུལ་གཞོན་དེ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྟན།

ཉིན་ཞིག་ལ། ཁོ་ཚོ་ཉེས་དབང་གིས་འཕྲད། སྤྲུལ་ཀན་གྱིས་"སྤྲུལ་ལྷ་རྩེ་རྩེ་ལགས། དེ་རིང་ངེད་ཚང་དུ་འགྲོ་"ཅེས་ལབ་པར་སྤྲུལ་གཞོན་ཡང་འཐད་པ་བྱུང་། ཁོ་ཚོ་སྤྲུལ་ཀན་འཚོ་བའི་ཁྲོམ་པར་ཐོན་པ་ན། ཁྲོམ་པའི་ནང་དུ་རྩེ་རྩེ་ལ་མི་གཙང་བས་སྤྲུལ་གཞོན་གྱི་ཚར་བ་སྤྱིད་པོ་མ་བྱུང་ཞིང་ནམ་མཁའ་ཡང་མཐོང་མ་ཐུབ། ཁྲོམ་པའི་ནང་ལ་འགྲོ་འོང་བྱེད་རྒྱ་ཡང་ལས་སྤྲུལ་མི་ཞིག་མ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོས་སྤྲུལ་ཀན་ལ་སྤྲུག་ལ་བསྐྱུལ་མ་འདོད་པས་སྤྲུལ་བར་ཁ་མ་གྱིས།

སྤྲུལ་གཞོན་བ་མ་བདེ་བས་ཡར་མར་ལ་ཕྱིང་། སྤྲུལ་ཀན་གྱིས་མཐོང་ནས་སྤྲུལ་གཞོན་གྱིས་ཁོའི་ཁང་བ་སྒོ་ལ་བབས་ཡོད་པར་འདོད་ནས་"ངའི་ཁང་བ་མི་འདྲ་རེད་"ཅེས་དྲིས།

སྤྲུལ་གཞོན་གྱིས་དགོད་ཞོར་དུ་"ངས་ཅི་ཞིག་བཤད་དགོས་སམ"ཞེས་ལན་བཏབས།

སྤྲུལ་ཀན་གྱིས་ཁེངས་པ་བཅངས་ནས་"ངེད་ཁྱིམ་གྱི་རྩེ་ལ་འཛམ་གླིང་གི་ཆེས་བཟང་པོ་ཡིན་"ཞེས་བཤད།

སྤྲུལ་གཞོན་གྱིས་"ངས་དེ་ལྟར་མི་བསམ་"ཞེས་ལན་བཏབས། ན་མཐོ་སྤྲུལ་བ་ལན་འདི་ལ་མ་དགའ། སྤྲུལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་རྩོད་བྱེད་འགོ་བརྩམས། མཐའ་མར་སྤྲུལ་གཞོན་གྱིས་ཁོ་འགྲོ་འདོད་ཅེས་ལབ།

སྤྲུལ་ཀན་གྱིས་"འདི་ནས་རྩེ་ལ་ཕྱིང་དང་"ཅེས་བཤད།

སྤྲུལ་གཞོན་གྱིས་"མིན། ངེད་ཁྱིམ་ན་རྩེ་འདྲང་པོ་ཡོད་"ཅེས་བཤད།

སྤྲུལ་ཀན་གྱིས་"ངས་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱིམ་མཐོང་ན་འདོད་"ཅེས་བཤད་ནས་སྤྲུལ་བ་གཉིས་ཀྱི་གཞོན་སྤྲུལ་བ་བསྟན་ཡོད་སར་སོང་།

སྤྲུལ་ཀན་ང་རྒྱལ་དང་ཁེངས་བས་གཟིར། ཁོས་"ང་ཁོའི་ཁྱིམ་དུ་ཐོན་པ་ན་ཁོའི་རྩེ་ཆང་མ་འཁྱུང་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཁོས་ང་ལ་ངའི་རྩེ་

5. Put these words in the blanks below བ་སྟོད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྟོང་ས།: a, and, the, for, in, to, as.

- a. Older Frog was feeling proud ____ arrogant.
- b. Then he will ask me ____ my water ____ drink.
- c. When they reached ____ lake
- d. Younger Frog said, "Dear Older Frog, we are very near my home."
- e. Older Frog did not look out across ____ vast lake.
- f. He noticed some water ____ front of him.
- g. He stuck his head into ____ water ____ began drinking.
- h. He had not reduced ____ size of Younger Frog's home.
- i. He thought ____ ____ moment but then decided ____ drink some more.
- j. His stomach became bigger ____ bigger.
- k. There was ____ "ping" sound ____ his stomach burst ____ he died.

6. What lesson does this story teach? གཏམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཕྲོབ་ཐུབ།

- a. Older people know more than younger people.
- b. Younger people know more than older people.
- c. Older people don't always know more than younger people.
- d. Frogs are stupid.

The Rock Lion Opens Its Mouth

སྒྲོ་བརྟན།

1. Vocabulary བ་སྒྲོ་བརྟན།

the foot of ཡུ་རྩ། ཡུ་རྩ་འདབས།

head of the family བེམ་བདག

master བདག་པོ།

sunrise ཉི་མ་འཆར་བ།

has risen ཤར་བ། འཕམ་བ། འཕྱར་བ།

fetches བཏུས་བ། བཟུང་བ། བླངས་བ།

clamped shut བཟླམས་བ།

forest རྒྱལ་མཚམ།

frightened རྒྱག་བ།

honest ནང་མོ། གཞུང་བྱང་།

stomach སྒོད་བ། གཞུས་བ།

jealous ཐུག་དྲག་ཆེ་བ།

greedy བརྒྱབ་སེམས་ཆེ་བའི།

2. Text སྒྲོ་བ་ཚན།

A poor family and a rich family lived at **the foot of** a mountain. There was a large **forest** at the top of the mountain. Every day the **head of the poor family** went to the forest to get wood to sell for food and clothing.

In the forest, there was a rock lion. Usually the poor man would put some *tsamba* and butter in the lion's mouth and say, "Please eat this, Brother Lion."

The days went by. One day as the poor man was feeding the rock lion, the lion said, "Thank you, friend. You are a good man."

The poor man was **frightened** and said, "Brother Lion, you don't have a **master** to feed you, so I gave you some food. I don't have any good food because I am poor."

"You are an **honest** man. Tomorrow morning before **sunrise**, come here and I will give you something," said the lion.

The man took his firewood and returned home. The next morning he went to the lion. "Listen," said the lion, "there is much gold in my **stomach**. You may take some. But when the sun **has risen**, you must take your hand out of my stomach because my mouth will close."

"Yes, I understand," said the man. He put his hand in the lion's stomach and soon he had filled a small bag with gold. "This is enough for me," he said and went home.

The poor man was now rich. His rich neighbor was **jealous** and asked, "How did you become so rich?" The honest man told him about the rock lion.

The rich man put on old clothes, went to the forest and, everyday, did as the poor man had done. He fed the lion *tsamba* and butter and **fetches** firewood. One day the lion repeated what he had told the poor man.

The rich man was very happy and came the next day with a big bag. He took much gold from the lion's stomach. The sun rose but the **greedy** man still did not have enough. Finally, the lion's mouth **clamped shut** on his arm and never opened again.

དེ་མེད་གཤེད་ཁ་གདངས་པ།

ཁྱིམ་ཚང་མེད་པོ་ཞིག་དང་ཡོད་པོ་ཞིག་རེ་འདབས་གིག་ནས་འཚོ་སྤང་བྱས། ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་ནི་ལྷུག་པོ་ཡིན་ལ་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་ནི་དབུལ་ཕོངས་ཡིན། རེ་མགོན་ནགས་ཚལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། ཉིན་གངས་ལ་ཁྱིམ་ཚང་མེད་པོ་དེའི་ཁྱིམ་བདག་ནགས་ཚལ་དུ་བྱ་མ་འཕྱེད་པར་སོང་ནས་ཁ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན།

ནགས་ཚལ་གྱི་ཁྱོད་དུ་དེ་མེད་གཤེད་ཡོད། སྤྱི་པ་མེད་པོ་དེས་རྒྱན་པར་དེ་མེད་གཤེད་ཁ་ནང་དུ་རྩམ་པ་དང་མར་རེ་འཛོག་ཞོར་སྤྱོད་ལགས། ཟ་མ་ཟོ་ཟེར།

ཉིན་མང་པོ་ཡོད། ཉིན་ཞིག་སྤྱི་པ་མེད་པོ་དེས་དེ་མེད་གཤེད་ཟ་མ་ཉེར་སྒྲུབས། མེད་གཤེད་གྲོགས་པོ། བཀའ་བྲིན་ཆེ། ཁྱོད་ནི་མི་དགའ་ཞིག་རེད་ཅེས་བཤད།

སྤྱི་པ་མེད་པོ་ཡ་མཚར་ནས་"མེད་གཤེད་གྲོགས་པོ་ལགས། ཁྱོད་ལ་ཟ་མ་ཉེར་བའི་བདག་པོ་ཞིག་མེད། ང་མེད་པོ་ཡིན་པས་ཟ་མ་དགའ་ཞིག་མེད། འོན་ཀྱང་ང་ལ་ཟ་མ་འགའ་རེ་ཡོད་ཅེས་ལབ།

མེད་གཤེད་"ཁྱོད་ནི་མི་དྲང་མོ་ཞིག་རེད། སང་ཉིན་ནངས་མོར་ཉི་མ་མ་འཆར་གོང་འདིར་གོག་དང་ངས་ཁྱོད་ལ་ཅིག་སྟེར་"ཞེས་ལབ།

སྤྱི་པ་དེས་བྱ་མ་བྱེད་ནས་ལུལ་ལ་ཡོག་སང་ཉིན་ནངས་མོར་ཁོ་སང་གཤེད་སར་སོང་། མེད་གཤེད་"ཉིན་དང་། ངའི་ཁོག་པའི་ནང་དུ་གསེར་མང་པོ་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱིས་གསེར་མང་པོ་ལེན་ཆོག་ འོན་ཀྱང་ཉི་མ་འཆར་དུས་ན་ངའི་ཁ་བཙུམ་འགོ་བས་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་ཕྱི་ལ་ལེན་དགོས་"ཅེས་བཤད།

སྤྱི་པ་དེས་"ལེགས་སོ། ངས་ཉ་གོ་ཐལ་"ཞེས་ལབ། ཁོས་ལག་པ་སང་གཤེད་ཁོག་པ་ནང་དུ་བསྐྱངས་ནས་མི་འགྱངས་པར་ཁྱེད་མ་རྒྱུང་རྒྱུང་།

ཞིག་གསེར་གྱིས་བཀང་བར་བྱས། ཁོས་"འདིས་ང་ལ་འདད་རྒྱ་རེད"ཅེས་ལབ་ནས་ལུལ་ལ་བུད་སོང་།

སྤྱི་ལོ་མེད་པོ་ལྷན་པོར་ཉན། ཁོའི་ཁྱིམ་མཚེས་ལྷན་པོར་ཕྱག་དོག་སྤྱི་ནས་"ཁྱོད་འདི་འདྲའི་ལྷན་པོར་ངེ་ལྷན་གྱུར་བ་ཡིན"ཞེས་དྲིས།
སྤྱི་ལོ་བྲང་མོས་དོ་སེང་གའི་སྒྲོར་ཁོ་ལ་བཤད།

སྤྱི་ལོ་ལྷན་པོས་གོན་པ་རྟིང་བ་གྱུན། བྱས་ཚལ་ལ་སོང་ནས་ཉིན་གྲངས་ལ་སྤྱི་ལོ་མེད་པོས་ཅི་བྱས་པ་ཚང་མ་བརྒྱབ་ས། ཁོས་སེང་གའི་
རྩམ་བ་དང་མར་གྱིས་གསོས་ཤིང་བྱ་མའང་བརྟུས། ཉིན་ཞིག་སེང་གའི་སྤྱི་ལོ་མེད་པོར་བཤད་པ་དེ་ཡང་བརྒྱར་བ་བྱས།

སྤྱི་ལོ་ལྷན་པོ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་མེད་པོར་ཉན་ནངས་མོར་བྱས་མ་ཚེན་པོ་ཞིག་བྱེར་ནས་ཐོན། ཁོས་སེང་གའི་ཁོག་པ་ནས་གསེར་མང་པོ་
བྲངས། ཉི་མ་འཆར་ཡང་སྤྱི་ལོ་བརྟན་སེམས་ཅན་ལ་ད་རུང་འདད་མེད། མཐའ་མར་སེང་གའི་ཁོའི་ལག་པ་ཁ་ནང་ལ་བརྟུག་ནས་བཙུམས་
ཤིང་དེ་ནས་ཁ་འོར་གྱིས་མ་གདངས།

3. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་
ཚིག་ཐུང་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཅོས།

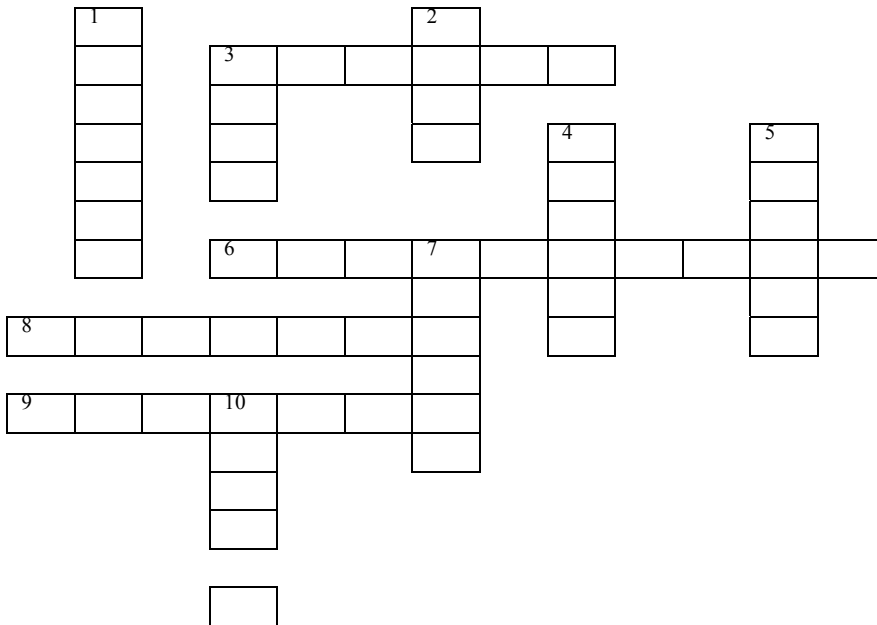
PART I

a. A poor family and a rich family ____	h. As he was feeding the rock lion, ____
b. The poor man went to the forest ____	i. One day the lion repeated ____
c. The lion's mouth shut on his arm ____	j. The honest man told him ____
d. He fed the lion <i>tsamba</i> ____	k. He wore old clothes, went to the forest ____
e. He put his hand in the lion's stomach ____	l. The rich man was very happy ____
f. He took much gold ____	m. The sun rose but the greedy man ____
g. His rich neighbor was jealous ____	

PART II

1. about the rock lion.	had done.
2. and asked, "How did you become rich?"	8. from the lion's stomach.
3. and butter and fetched firewood.	9. lived at the foot of a mountain.
4. and came the next day with a big bag.	10. still did not have enough.
5. and never opened again.	11. the lion said, "Thank you. You are good."
6. and soon he had filled a small bag with gold.	12. to get wood to sell for food and clothing.
7. and, everyday, did as the poor man	13. what he had told the poor man.

4. Crossword ལྷ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཡི་གེའི་གཟུང་ཅེད།

Across

3. There was a large _____ at the top of the mountain.
6. The poor man was _____ and said, "Brother Lion,..."
8. "...Tomorrow morning before _____, come here and I will give you something," said the lion.
9. He fed the lion *tsamba* and butter and _____ firewood.

Down

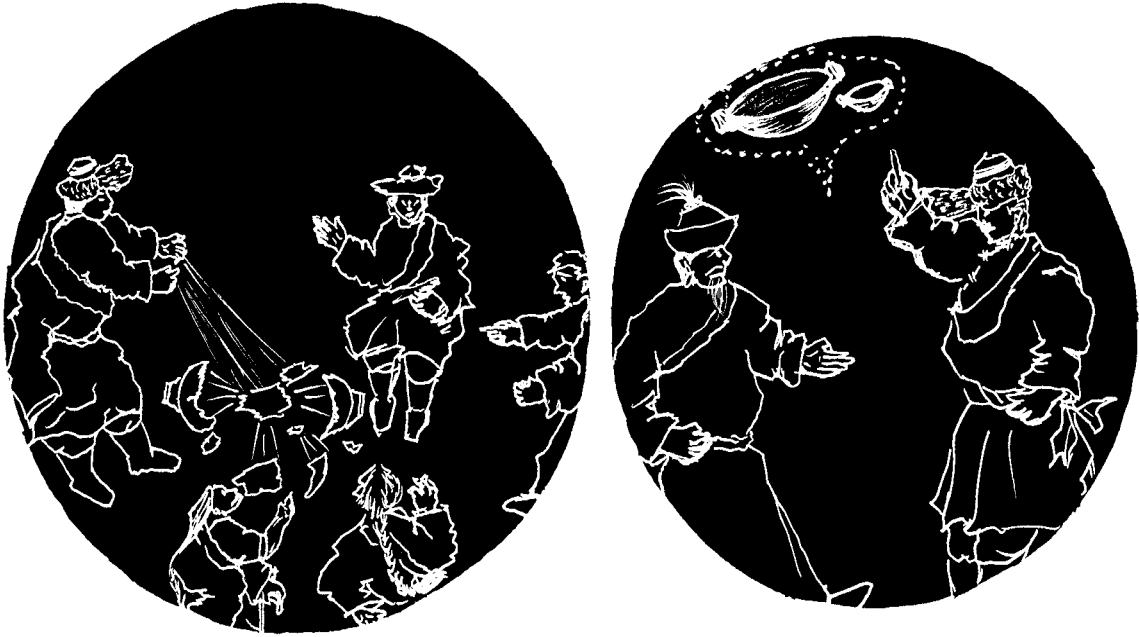
1. His rich neighbor was _____
2. Every day the _____ of the poor family went to the forest to get....
3. A poor family and a rich family lived at the _____ a mountain.
4. "Brother Lion, you don't have a _____ to feed you, so I gave you some food..."
5. "You are an _____ man. Tomorrow morning before..."
7. The sun rose but the _____ man still did not have enough.
10. Finally, the lion's mouth _____ed shut on his arm and never opened again.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

a. Did the rich family and the poor family live at the top of the mountain?	f. _____ do before sunrise?
b. What was at the top of the mountain?	g. Where was the gold?
c. What did the head of the poor family do every day?	h. How much gold did the man take?
d. What did he give the rock lion to eat?	i. Was the rich man happy the poor man had money?
e. What did the rock lion tell the man to	j. Why didn't the man stop taking the gold?
	k. What happened to the rich man?

The Birth-Giving Pot

བསྐྱེད་འཛིན་གྱི་མཚོ།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག།

landlord ཞིང་བདག

unwilling མི་འདོད་པ།

borrow གཞོལ་བ།

on the condition ཆ་རྒྱུན་བརྩིས་ནས།

anticipating རེ་སྐྱུག་བྱེད་པ། འདོད་པ།

unexpected good fortune ཡིད་ལ་མ་འཆར་བའི་རྒྱུ་ཚོར།

insisted རྒྱུན་མཁུངས་བྱས་པ།

miserable ཉམ་ཐག་པ། ཉམ་ང་པ།

demanded བྲིས་པ།

pots སྤྲ་ང་།

lend གཞོལ་བ། བསྐྱི་བ།

spoke very kindly བྱམས་བརྩེ་ཆེ་བའི་ངང་བཤད་པ།

exactly ཏག་ཏག སྤྲ་ང་།

delighted དགའ་བ། དགུས་པ།

unfortunate ལྷ་བས་མ་འགྲིག་པའི། ལས་དབང་མ་བཟང་བའི།

afford ཐུབ་པ། ཚུགས་པ།

astonished འདྲོགས་སུ་བརྩྱག་པ། ཏ་ལས་སུ་བརྩྱག་པ།

nothing he could do ཁོས་ཅི་ཡང་བྱ་མི་ཐུབ་པ།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

A **landlord** had many **pots**. The poor people had no pots for cooking food, but he was **unwilling to lend any to them**.

One day Dinba went to the landlord to **borrow** a pot. He **spoke very kindly** to the landlord, who finally lent him a pot **on the condition** that he return it in two days.

Exactly two days later the landlord came to Dinba's home to take the pot. **Anticipating** the landlord's visit, Dinba had put a small pot in the landlord's pot. When the landlord saw the small pot inside his larger pot he was very surprised. He asked, "Where did this small pot come from?"

Dinba said, "Your pot had a baby. Because this pot is yours, I am returning both pots to you." The landlord was **delighted** with such **unexpected good fortune** and happily returned to his home.

Some time later Dinba went again to the landlord's home to borrow a pot. The landlord thought, "If I lend him one pot he will return two," and happily lent Dinba a big pot. After a few days, Dinba put a small pot inside the large pot and returned the pot to the landlord.

The landlord told his wife about this. She said, "It's very **unfortunate** that we did not lend him a gold pot. If we lend him a gold pot many times we will have many small gold pots and become much richer. Next time he wants a pot, lend him a gold one."

The next time Dinba asked to borrow a pot, the landlord **insisted** that he take a gold one. As soon as he got home with the gold pot, Dinba broke the pot into many pieces. He gave the pieces to people who could not **afford** to buy a pot.

After some days, the landlord came to Dinba's home. He was excited because he thought he would be taking home two gold pots. When he saw Dinba, Dinba looked worried and **miserable**. He asked Dinba what had happened. Dinba said, "You had bad luck. Your pot died."

The **astonished** landlord **demand**ed, "How is it possible that a pot could die?" Dinba said, "Why can't you believe this? Everything that gives birth also dies. People, yaks, horses, sheep are all the same." The landlord was very angry but he knew there was **nothing he could do**.

མངལ་ཆགས་པའི་སྤྲ་ང་།

ཞིང་བདག་ཞིག་ལ་སྤྲ་ང་མང་བོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་དབུལ་བོ་རྒྱུ་མས་རྒྱུ་མས་ལ་གཡོ་སྒྲོལ་བྱེད་པའི་སྤྲ་ང་མེད། ཡིན་ནའང་ཁོས་མི་རྒྱུ་མས་ལ་སྤྲ་ང་གཡོར་མ་འདོད།

ཉིན་ཞིག་ཨ་ཁུ་བསྟན་པ་ཞིང་བདག་ཚང་དུ་སྤྲ་ང་ཞིག་གཡོར་བར་སོང་། ཁོས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཁྱབ་བྱས་མཐར། ཞིང་བདག་གིས་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རིང་སྤྲ་ང་བྱིར་སྤྱོར་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུན་བཏོན་རྗེས་མཐར་ཁོ་ལ་སྤྲ་ང་གཡུར།

ཉིན་གཉིས་ཉག་ཉག་འགོར་རྗེས། ཞིང་བདག་ཨ་ཁུ་བསྟན་པ་ཚང་དུ་སྤྲ་ང་ལེན་བར་ཡོང་། ཞིང་བདག་ཡོང་བར་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པ་ལས། ཨ་ཁུ་བསྟན་པས་སྤྲ་ང་རྒྱུ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཞིང་བདག་གི་སྤྲ་ང་ནང་དུ་བཞག། ཞིང་བདག་གིས་སྤྲ་ང་རྒྱུ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཁོའི་སྤྲ་ང་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་ཡ་མཚར་སྤྲིས་པས་ཨ་ཁུ་བསྟན་པར་"སྤྲ་ང་རྒྱུ་ཆུང་ཆུང་འདི་གང་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་"ཞེས་དྲིས།

ཨ་ཁུ་བསྟན་པས་"ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲ་ངར་མངལ་ཆགས་ཏེ་སྤྲ་ང་རྒྱུ་ཆུང་ཆུང་འདི་བཅས་པས་སྤྲ་ང་གཉིས་ཀ་ཁྱོད་ལ་འབུལ་བ་ཡིན་"ཞེས་བཤད། ཡིད་ལ་མ་འཆར་བའི་རྒྱ་ཁྱོར་འདི་འདྲ་བཟང་བོ་ཞིག་ལ་ཞིང་བདག་ཡིད་ཚུལ་གིས་ཡིད་དྲོ་བའི་ངང་ཁོའི་བྱིས་ལ་ལོག།

གཞུག་ནས་ཨ་ཁུ་བཟུན་བ་ཞིང་བདག་ཚད་དུ་ཡང་བཟུར་སྤྲོད་གཡོར་བར་སོང་། ཞིང་བདག་གིས་"གཡ་ཏེ་ངས་ཁོ་ལ་སྤྲོད་གཅིག་གཡར་ན་ཁོས་སྤྲོད་གཅིག་གིས་འཇལ་ཡོང་"བསམས་ནས་ཨ་ཁུ་བཟུན་བར་སྤྲོད་ཆེན་པོ་ཞིག་གཡར་། ཉན་ལག་འཁོར་རྗེས། ཨ་ཁུ་བཟུན་བས་སྤྲོད་ཆུང་ཆུང་ཞིག་སྤྲོད་ཆེ་བའི་ནང་དུ་བཞག་ནས་ཕྱིར་ཞིང་བདག་ལ་སྤྲད།

ཞིང་བདག་གིས་དོན་འདིའི་སྒྲོར་ཁོའི་ཆུང་མར་བཤད། ཆུང་མས་"ང་ཚོས་ཁོ་ལ་གསེར་གྱི་སྤྲོད་ཆེན་མ་གཡར་བ་མ་འགྲིག་གཡ་སྤྲོད་ཆོས་ཁོར་གསེར་གྱི་སྤྲོད་ཆེན་མ་ཐོང་སྤྲོད་ཆུང་ཆུང་མང་པོ་ཡོད་པའི་ལ་རྩ་ཐུག་ཏུ་འདྲེན་རྒྱུ་རྒྱ་རེད། ཐོང་སྤྲོད་ཆེན་མར་ཁོས་སྤྲོད་གཡོར་ན་ཁོར་གསེར་གྱི་སྤྲོད་ཆེན་གཡོར་དང་"ཞེས་བཤད།

ཐོང་སྤྲོད་ཆེན་མར། ཨ་ཁུ་བཟུན་བ་སྤྲོད་གཡོར་དུ་ཡོང་བས་ཞིང་བདག་གིས་ཁོ་ལ་གསེར་གྱི་སྤྲོད་ཆུང་ཆུང་མ་ཐོན་ཐུས། ཁོ་ལྟལ་ལ་ཐོན་མ་ཐག་གསེར་སྤྲོད་དུ་མར་བཅགས་ཏེ་དུམ་བུ་ཚོ་སྤྲོད་ཆེན་མའི་མེ་ཆུང་མས་ལ་བྱིན།

ཉན་ལག་འཁོར་རྗེས། ཞིང་བདག་གིས་ཕྱིར་ལ་གསེར་གྱི་སྤྲོད་ཆེན་མ་འཁྱེད་རྒྱུ་ཡོད་འདོད་ནས་དགའ་ཞོར་དུ་ཨ་ཁུ་བཟུན་བ་ཚད་ལ་ཡོང་། ཁོས་ཨ་ཁུ་བཟུན་བ་མཐོང་བ་ན། ཨ་ཁུ་བཟུན་བས་སེམས་སྤྲོད་པའི་མདངས་ཤིག་བཟུན་བས། ཁོས་ཨ་ཁུ་བཟུན་བར་དོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་བའི་བའི་ན། ཨ་ཁུ་བཟུན་བས་"ཁྱོད་ཀྱི་ལས་དབང་མ་བཟང་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲོད་ཆེན་མ་འཁྱེད་ཆོས་ལ། ལ་མཚར་བའི་ཞིང་བདག་གིས་"སྤྲོད་ཆེན་མ་འཁྱེད་ཆེན་མ་ཐོན་པའི་ཞིང་བདག་གིས་"ཞེས་དྲིས་བར། ཨ་ཁུ་བཟུན་བས་"ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་འདི་ལ་ཡོད་ཆོས་མི་ཐུབ་བའི་ཡིན། དྲིས་བ་བཙའ་ཐུབ་པའི་དངོས་པོ་ཚད་མ་འཁྱེད་ཆོ། མི། འབྲི། ཏྲ་དང་ལྷག་ཚད་མ་འདྲ་མཚུངས་རེད་ཅེས་ལན་བཏབས་བས། ཞིང་བདག་ལ་ཁོང་ཁོ་ལངས་དུང་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་བྱུར།

3. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- Who had many pots?
- Who had no pots?
- Why did the landlord first lend a pot to Dinba?
- When did the landlord first go to Dinba's home?
- What had Dinba anticipated?
- Why was the landlord very surprised?
- What did the landlord's wife think was unfortunate?
- Why did the landlord lend Dinba a gold pot?
- Why did Dinba break the gold pot into pieces?
- When the landlord visited Dinba, why was he excited?
- Why was the landlord astonished?
- Who was more **clever**--the landlord or Dinba? Why?

4. Put these words in the blanks below ཐ་སྙད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོང་ས།: landlord, Dinba, people, wife, he, them, his, him, you, she, your.

- A _____ had many pots.
- The poor _____ had no pots, but _____ was unwilling to lend any to _____.
- One day _____ went to the _____ to borrow a pot.
- _____ spoke very kindly to the _____, who finally lent _____ a pot on the condition that _____ return it in two days.
- Two days later the _____ came to _____'s home to take the pot.

- f. Anticipating the _____ 's visit, _____ had put a small pot in the _____ 's pot.
- g. When the _____ saw the small pot inside _____ larger pot _____ was very surprised.
- h. _____ asked, "Where did this small pot come from?"
- i. _____ said, " _____ pot had a baby."
- j. "Because this pot is yours, I am returning both pots to _____."
- k. The _____ was delighted and happily returned to _____ home.
- l. Later _____ went again to the _____ 's home to borrow a pot.
- m. The _____ thought, "If I lend _____ one pot _____ will return two," and happily lent _____ a big pot.
- n. After a few days _____ put a small pot inside the large pot and returned the pot to the _____.
- o. The _____ told _____ about this. _____ said, "It's very unfortunate that we did not lend _____ a gold pot."
- p. "If we lend _____ a gold pot many times we will become much richer."
- q. Next time _____ wants a pot, lend _____ a gold one."
- r. The next time _____ asked to borrow a pot, the _____ insisted that _____ take a gold one.
- s. As soon as _____ got home with the gold pot _____ broke the pot into many pieces. _____ gave the pieces to _____ who could not afford to buy a pot.
- t. After some days, the _____ came to _____ 's home. _____ was excited because _____ thought _____ would be taking home two gold pots.
- u. When _____ saw _____, _____ looked worried and miserable.
- v. _____ asked _____ what had happened.
- w. _____ said, " _____ had bad luck. _____ pot died."
- x. The astonished _____ demanded, "How is it possible that a pot could die?"
- y. _____ said, "Why can't _____ believe this?"
- z. "Everything that gives birth also dies."
- aa. " _____, yaks, horses, sheep are all the same."
- bb. The _____ was very angry but _____ knew there was nothing _____ could do.

5. Mark these sentences T (true) or F (false). ཆོག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་Tདང་ནོར་འཁྲུལ་ལ་F)ཏྲགས་རྒྱུ་།

- a. The landlord was very clever. **T F**
- b. Dinba was very clever. **T F**
- c. The poor people could afford pots. **T F**
- d. The poor people got pieces of pots. **T F**
- e. Dinba had two small pots. **T F**
- f. The landlord's wife was very kind. **T F**
- g. The landlord's wife was greedy. **T F**
- h. This is a true story. **T F**
- i. Everything that gives birth does not die. **T F**

6. What lesson does this story teach? གཏམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཕྲོབ་ཐུབ།

- a. Poor men are very clever.
- b. Sometimes poor men are more clever than rich men.
- c. Rich men are very clever.
- d. Rich men are not clever.

Baby Rabbit and Cruel Bear

ཆོད་བར་དོ་རྩེ།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་

cave བུག་ཕུག་

foolish གློན་པ། གློན་པོ།

frightened གླུག་བསྐྱངས་པ།

gullible གློན་པོ་ཆེན་པོ།

so deep he could not get out གཏིང་བས་ཁོ་ཕྱི་ལ་ཡོང་མ་ཐུབ།

could not fight and win འཐབ་ནས་རྒྱལ་མི་ཐུབ་པ།

just like I killed your mother ངས་ཁྱེད་ཀྱི་ཨ་མ་བསད་པ་ཇི་བཞིན་དུ།

cruel གཏུག་པོ།

edible roots བཟའ་རུང་བའི་རྩ་བ། གྲོ་མ།

dig it up རྒྱུ་ནས་འདོན་པ།

eagerly ཞོགས་ལངས་ནས།

landed on top རྩེ་ལ་བབས་པ། ཐོག་ལ་ལྷུང་བ།

defeated བཅ་པར་བཏང་བ།

2. Text སྒྲིག་ཚན།

Mother Rabbit lived with her son, Baby Rabbit, in an old **cave**. This was near the home of **Cruel** Bear and her son, **Foolish** Bear.

Cruel Bear often beat Mother Rabbit and made her dig up **edible roots**.

Mother Rabbit and Cruel Bear went to dig up edible roots in the early morning one warm spring day. Cruel Bear dug up half a bag of edible roots and then she slept on a big rock. Mother Rabbit continued digging.

At noon, Cruel Bear woke up. She was hungry. She saw Mother Rabbit now had two bags of edible roots. She said, "Today you have two bags of edible roots. I will take them." Mother Rabbit was **frightened**. She took one bag of her edible roots and ran away. The bag was heavy so she ran slowly. Cruel Bear caught her near the opening of the old cave and killed her.

Poor Baby Rabbit cried in fear. Cruel Bear said to Baby Rabbit, "You must bring me a bag of edible roots. If you do not I will kill you **just like I killed your mother**," and then she went to her cave.

Baby Rabbit was sad. He knew he **could not fight** Cruel Bear **and win** but suddenly he had an idea. He hopped to the bears' cave and invited Foolish Bear to visit him. Before Foolish Bear left, Cruel Bear warned him to be careful.

Baby Rabbit and Foolish Bear entered Baby Rabbit's home. Baby Rabbit said, "Mother hid a bag of edible roots under the floor. I'm tired and can't **dig it up**. Why don't you dig it up and take it to your home?"

Gullible Foolish Bear believed this and **eagerly** began digging. Meanwhile, Baby Rabbit ran away.

Foolish Bear was very strong and he soon was at the bottom of a hole that was **so deep he could not get out**. He felt tired and cried. Cruel Bear heard him and hurried into the old cave. It was dark inside so she could not see. She fell into the deep hole. She **landed on top** of her son and, because she was fat and heavy, this killed him.

The hole was so large that Cruel Bear could not climb out.

Three days later Baby Rabbit returned and saw Cruel Bear and her son in the deep hole. They both were dead. Baby Rabbit was now safe and lived a happy life.

ཐུ་གུ་རི་བོང་དང་དོམ་གཏུམ་པོ།

ཨ་མ་རི་བོང་དང་མོའི་ཐུ་གུ་གཉིས་མཉམ་དུ་བྲག་ཕུག་རྒྱུད་པ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཚོ་སྡོད་བྱས། བྲག་ཕུག་དེ་དོམ་གཏུམ་མོ་དང་མོའི་ཐུ་གཏུམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིམ་དང་ཐག་ཉེ།

དོམ་གཏུམ་པོས་ཨ་མ་རི་བོང་ལ་རྒྱུན་པར་གཙང་ཞིང་ཁོ་མོར་གྲོ་མ་བཏོད་ཅུང་ཅུག།

དབྱིད་ཀའི་ནམ་རྒྱ་དྲོན་པོ་ཞིག་གི་ནངས་སྒྲ་མོར། ཨ་མ་རི་བོང་དང་དོམ་གཏུམ་མོ་གཉིས་གྲོ་མ་བཏོད་ཅུ་མོང་། དོམ་གཏུམ་མོས་གྲོ་མ་ཁུག་མ་བྱེད་ཅུ་མོས་བཏོས་ནས་བྲག་དོ་ཚེན་པོ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ནས་ཉལ། ཨ་མ་རི་བོང་གིས་ཐུ་མཐུད་དུ་བཏོས།

ཉིན་གུང་དོམ་གཏུམ་མོས་ད་བྱུང་། ཁོ་མོ་འཚོག་པ་ཟོས། ཁོ་མོས་ཨ་མ་རི་བོང་ལ་གྲོ་མ་ཁུག་མ་གཉིས་ཡོད་པ་མཐོང་། ཁོ་མོས་"དེ་རིང་ཁྱོད་ལ་གྲོ་མ་ཁུག་མ་གཉིས་ཡོད། ངས་ཁུག་མ་གཉི་ཀ་འབྱེར་འགྲོ"ཞེས་བཤད། ཨ་མ་རི་བོང་རྒྱག་ནས་ཁུག་མ་གཉིས་ཁྱེད་ནས་བྲོས། ཁུག་མ་ལྷེ་བས་མོ་དལ་མས་རྒྱག་དགོས་བྱུང་། དོམ་གཏུམ་མོས་བྲག་ཁུང་རྒྱུད་བའི་སྒོ་ཁ་དང་ཉེ་ས་ནས་མོ་བཟུང་སྟེ་བསད།

ཉམ་ང་བའི་ཐུ་གུ་རི་བོང་རྒྱག་ནས་དུས། དོམ་གཏུམ་མོས་ཐུ་གུ་རི་བོང་ལ་"ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ངེས་པར་དུ་གྲོ་མ་ཁུག་མ་གཉིས་འབྱེར་འོང་དགོས། མིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཨ་མ་བསད་པ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་དམར་གསོད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན"ཞེས་བཤད་ནས་ཁོ་མོའི་བྲག་ཁུང་དུ་སོང་།

ཐུ་གུ་རི་བོང་ཡིད་སྒྲོ། ཁོས་དོམ་གཏུམ་པོ་དང་འཛོང་རེས་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཤེས། སྒྲོ་བར་དུ་ཁོས་སྒྲོ་བ་གོད་ཅིག་བྲན། ཁོ་མཚོངས་ལྷིང་གིས་དོམ་ཀྱི་བྲག་ཁུང་ལ་ཐོན་པ་དང་དོམ་གཏུམ་པོ་ཁོ་ལ་བཏུ་ཅུ་ཡོང་བར་གདན་དུ་ངས། དོམ་གཏུམ་པོ་མ་བྲལ་གོང་དོམ་གཏུམ་མོས་ཁོ་ལ་སེམས་རྒྱུང་།

བྱེད་དགོས་པར་གདམས།

སྤྱ་གུ་རི་བོང་དང་དོམ་སྤྱན་པོ་གཉིས་སྤྱ་གུ་རི་བོང་གི་ཁྱིམ་དུ་འཛུལ། སྤྱ་གུ་རི་བོང་གིས་"ཨ་མས་གོ་མ་ཁུག་མ་གཅིག་ཁང་གཅུལ་གྱི་འོག་
ཏུ་སྤྲུལ། ང་ཐང་ཆད་པས་སྤྲོག་མི་ཐུབ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱོགས་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཁྱར་མི་ཆོག་གམ"ལབ།

ཆོམ་སེམས་ཚ་བའི་དོམ་སྤྱན་པོས་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་བ་དང་ཞོགས་ལངས་ནས་རྟོ་འགོ་བརྩམས། སྐབས་དེར། སྤྱ་གུ་རི་བོང་བྱོས་སོང་།
དོམ་གཏུམ་པོ་གཤེད་ཏུ་ཅང་ཆེ་བས་མི་འགྲངས་པར་ཁོ་དོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མཐེལ་ནས་ལུས་གིང་དོང་ཏུ་ཅང་གཏིང་བས་བྱི་ལ་འཁྱུད་མ་ཐུབ།
ཁོ་ཐང་ཆད་ཅིང་དུས། དོམ་གཏུམ་མོས་གོ་ནས་བྲག་ཁུང་རྙིང་བར་ཐོན། བར་སྤྱག་ནག་པས་ཁོ་མོས་མཐོང་མ་ཐུབ། ཁོ་མོ་དོང་ནང་དུ་ལྷུང་། ཁོ་
མོ་ཁོ་མོའི་ཁུའི་རྩེད་ལ་ལྷུང་། ཁོ་མོ་ཆོན་པོ་ཡིན་ལ་ཏུ་ཅང་ལྷི་བས་དོམ་སྤྱན་པོ་བསད།

དོང་ཏུ་ཅང་ཆེ་བས་དོམ་གཏུམ་མོ་བྱི་ལ་འཁྱུད་མ་ཐུབ།
ཉིན་གསུམ་གྱི་ཇེས་ནས་སྤྱ་གུ་རི་བོང་ཕྱིར་ལོག་ནས་དོམ་གཏུམ་པོ་དང་ཁོ་མོའི་བྱ་གཉིས་དོང་ཐབ་མོ་དའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་མཐོང་། ཁོ་གཉི་
ཀ་འཆི་སོང་། དེ་ནས་སྤྱ་གུ་རི་བོང་ལ་བདེ་འཇགས་ཐོབ་པ་དང་འཆོ་བ་སྤྱིད་པོ་རོལ།

3. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཆོན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་
ཆོག་ཐུང་ཆ་བསྐྱོགས་ནས་ཆོག་གྲུབ་ཡང་དག་བཞོས།

PART I

- a. "If you do not, I will kill you just like I ____
- b. Cruel Bear caught her near ____
- c. Cruel Bear dug up half a bag of edible roots ____
- d. Cruel Bear often beat Mother Rabbit ____
- e. Mother Rabbit and Cruel Bear went to dig up ____
- f. Mother Rabbit lived with her son, ____
- g. She saw Mother Rabbit now ____
- h. She took one bag of her ____
- i. This was near the home of Cruel ____

PART II

- (1) and made her dig up edible roots.
- (2) and then she slept on a big rock.
- (3) Baby Rabbit, in an old cave.
- (4) Bear and her son, Foolish Bear.
- (5) edible roots and ran away.
- (6) edible roots in the early morning one warm spring day.
- (7) had two bags of edible roots.
- (8) killed your mother," and then she went to her cave.
- (9) the opening of the old cave and killed her.

number after the sentence <> indicates how many mistakes the sentence has. གཤམ་གྱི་ཚིག་

ཡུལ་སོ་སོ་ནི་ཡོད་པ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་འགྲི་དགོས། ཚིག་ཡུལ་རྟེན་གྱི་ཡང་གིས་<>ཚིག་གཅིག་པ་ནི་འཕྲུག་དུ་ཡོད་པ་ལྟོ།

- Foolish Bear was very weak. <2>
- Mother Rabbit killed Cruel Bear. <3>
- Mother Rabbit and Baby Rabbit lived in different caves. <1>
- Cruel Bear killed Baby Rabbit. <3>
- Cruel Bear dug edible roots for Mother Rabbit. <1>

5. These are the characters in the story. Match each character in Part I with a correct word or phrase in Part II below. གནམ་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་མི་སྣ་མང་པོ་ཡོད། ཚན་པ་དང་པོའི་མི་སྣ་སྟོ་སྟོ་དང་ཚན་པ་

གཉིས་པའི་ཐ་སྟོད་དམ་ཚིག་བྱང་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཤོད་པ་ལྟོང་།

PART I

- Mother Rabbit
- Baby Rabbit
- Cruel Bear
- Foolish Bear

PART II

- (1) was gullible ____
- (2) died ____
- (3) lived a happy life ____
- (4) had a clever idea ____
- (5) could not get out of the deep hole ____
- (6) went away for three days ____
- (7) was hungry ____
- (8) invited Foolish Bear to his cave ____
- (9) was very sad ____
- (10) was very fat and heavy ____
- (11) killed her son ____

6. What lesson does this story teach? གནམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཕྲོབ་ཐུབ།

- Rabbits may be easily **defeated** by bears.
- Bears may be easily defeated by clever rabbits.
- Bears are very fat and heavy.
- Bears and rabbits both like to live in caves.

The Clever Ewe

ཆེ་དབང་སྒྱུད།

1. Vocabulary བ་སྒྱུད།

ewe མ་མོ།

must དེས་པར་དུ།

clear water ལུང་ལུང་མོ།

antelope horn གཙོད་ར།

sickle རྩོལ་བ།

blacksmith ལྷགས་མགར།

wild yak meat འབྲོང་ག

eagle's wing ལྷག་གི་གཤོག་པ།

2. Text སྒྲིབ་ཚན།

Long ago, a very clever **ewe** named Regemamao met a wolf. Wolf said that he wanted to eat her. "If you want to eat me, you **must** wash your hands and your mouth in clear water," Regemamao said.

Wolf went to where there was usually **clear water** but now it was winter and the clear water had become ice. "If you want to wash your hands and mouth here, you must dig me with an **antelope horn**," said Clear Water.

Wolf found an antelope. Antelope said, "If you want my horn, you must let the fastest dog catch me."

Wolf found the fastest dog in the world. Dog said, "If you want me to catch Antelope, you must get me some milk."

Wolf went to a yak and begged for some milk. Yak said, "If you want my milk, you must give me some good grass."

Wolf found some good grass. Good Grass said, "If you want to cut me, you must use a sickle."

Wolf found a **blacksmith**. Blacksmith said, "If you want me to make a sickle for you, you must give me some **wild yak meat**."

Wolf found a wild yak and begged him for his meat. "If you want my meat, you must get me an **eagle's wing**," said Wild Yak.

Wolf noticed an eagle in the sky and shouted that he wanted one of his wings. Eagle replied, "If you give me a horse's tail, I'll give you one of my wings."

Wolf found a horse and asked for his tail. Horse gave him his tail.

Wolf used the tail to get Eagle's wing.

He took the wing to Wild Yak and Wild Yak gave him some meat.

He took the meat to Blacksmith who made a sickle.

Wolf used the sickle to cut some good grass and gave it to Yak.

Yak gave him some milk, which he gave to Dog.

Dog caught Antelope and Wolf took Antelope's horn and used it to dig a hole in the ice.

However, when Wolf had finished washing his hands and mouth, Regemamao was gone.

སྒོ་གྲོས་ལྷན་པའི་མ་མོ།

གནའ་སྒྲོ་མོ་ཞིག་ལ། མིང་ལ་རེ་དགུ་ཟེར་བའི་མ་མོ་སྒོ་གྲོས་རྒྱུ་ལ་ཞིག་སྤྲུང་གི་ཞིག་དང་ཕྱད། སྤྲུང་གིས་ཁོ་མོ་བཟའ་འདོད་པར་བཤད། རེ་
དགུ་མ་མོས་"གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་བཟའ་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལག་པ་དང་ཁ་ཚུ་གཙང་མའི་ནང་དུ་བཟུང་གོས་"ཅེས་བཤད།

སྤྲུང་གི་ཚུ་གཙང་མ་ཡོད་སར་སོང་ཡང་སྐབས་དེར་དགུན་ཁ་ཡིན་ཀྱིན་ཚུ་ལ་དར་ཁ་ཆགས། ཚུ་གཙང་མས་"གལ་སྤྲུང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ནས་
ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་དང་ཁ་བཟུང་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་གཙོད་པ་ཞིག་གིས་སྒྲོག་དགོས་"ལའ།

སྤྲུང་གིས་གཙོད་ཅིག་རྟེན། གཙོད་ཀྱིས་"ཁྱོད་ལ་ངའི་པ་དགོས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱི་ཆེས་མགྲོགས་མོས་ང་འཛིན་དུ་འཇུག་དགོས་"ལའ།

སྤྲུང་གིས་འཛིན་སྤྱོད་གི་ཁྱི་ཆེས་མགྲོགས་པ་རྟེན། ཁྱིས་"གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་གཙོད་འཛིན་དུ་འཇུག་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ངེས་པར་
དུ་འོ་མ་བཙལ་དགོས་"ཟེར།

སྤྲུང་གི་འབྲི་ཞིག་གི་ལོགས་སུ་སོང་ནས་འོ་མ་སྟེར་རྒྱ་བྱས། འབྲི་ཡིས་"ཁྱོད་ལ་ངའི་འོ་མ་དགོས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་རྩ་བཟང་བོ་སྟེར་
དགོས་"ཟེར།

སྤྲུང་གིས་རྩ་བཟང་བོ་འགའ་ཞིག་རྟེན། "གལ་སྤྲུང་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་འབྲེག་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་ཐོར་བ་ཞིག་བཀོལ་དགོས་"ཅེས་རྩ་
བཟང་བོས་དེ་སྐད་ལའ།

སྤྲུང་གིས་མགར་བ་ཞིག་རྟེན། "ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ཐོར་བ་ལས་དགོས་ཟེར་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་འབྲོང་གི་རེ་སྟེར་དགོས་"ཅེས་མགར་བས་དེ་
སྐད་དུ་བྱས།

སྤྲུང་གིས་འབྲོང་ཞིག་རྟེན་ནས་ཁོའི་གྲེང་རྒྱའི་ལུ་བ་བྱས། འབྲོང་གིས་"གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་ངའི་གྲེང་དགོས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ངེས་པར་དུ་

སྐྱུ་གུ་གི་གཤོག་པ་ཞིག་ལྟེན་དགོས་"ཟེར།

སྐྱུ་གུ་གིས་ནམ་མཁའ་ལྷན་ཅིག་མཐོང་ནས་ཁོ་ལ་སྐྱུ་གུ་གི་གཤོག་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཀི་བཏབས། སྐྱུ་གུ་གིས་"གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ང་ལ་རྟ་
ཞིག་གི་རྩ་མ་བྱིན་ན། ངས་ཁྱེད་ལ་ངའི་གཤོག་པ་ཡ་གཅིག་ལྟེན་"ཟེར།

སྐྱུ་གུ་གིས་རྟ་ཞིག་ལྟེན་ནས་ཁོའི་རྩ་མ་བྱིན། རྟ་ཡིས་ཁོ་ལ་རྩ་མ་བྱིན།

སྐྱུ་གུ་གིས་རྩ་མ་བཞོལ་ནས་སྐྱུ་གུ་གི་གཤོག་པ་ལངས།

ཁོས་གཤོག་པ་འབྲོང་ལ་ཁྱེད་ཞིང་འབྲོང་གིས་ཁོ་ལ་གཤལ་བྱིན།

ཁོས་གཤལ་བ་ལ་ཁྱེད་ཞིང་མགར་བས་ཟོར་བ་བརྟུངས།

སྐྱུ་གུ་གིས་ཟོར་བ་བཞོལ་ནས་རྩ་བཟང་པོ་འགའ་བྲེགས་ནས་འབྲི་ལ་བྱིན།

འབྲི་ཡིས་ཁོ་ལ་འོ་མ་རེ་བྱིན་པ་དང་ཁོས་འོ་མ་ཁྱི་ལ་བྱིན།

ཁྱི་ཡིས་གཙོད་བརྟུང་ཞིང་སྐྱུ་གུ་གིས་གཙོད་རྩ་བརྟུང་ནས་དར་ཐོག་ནས་ཁུང་བྱ་བརྟོན།

འོན་ཀྱང་སྐྱུ་གུ་གིས་ཁ་ལག་བརྟུ་ཚར་བ་ན། རེ་དགུ་མ་མོ་སྤྲོ་མོ་ནས་བྱད་སོང་།

3. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- What did the wolf first have to do?
- In order to get clear water, what did he have to use?
- To get the antelope's horn, what did he have to do?
- To get the fastest dog, what did he have to do?
- To get yak milk, what did he have to do?
- To get good grass, what did he have to do?
- To get the wild yak meat, what did he have to do?
- To get the eagle's tail, what did he have to do?
- Once he did all of those things, where was Regemamao?

4. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- ___ "If you want my meat, you must get me an eagle's wing," said Wild Yak.
- ___ "You must dig me with an antelope horn," said Clear Water.
- ___ Antelope said, "If you want my horn, you must let the fastest dog catch me."
- ___ Blacksmith said, "If you want a sickle, you must give me wild yak meat."
- ___ Wolf took Antelope's horn and used it to dig a hole in the ice.
- ___ Dog said, "If you want me to catch Antelope, you must get me some milk."
- ___ Eagle replied, "If you give me a horse's tail, I'll give you one of my wings."
- ___ Good Grass said, "If you want to cut me, you must use a sickle."
- ___ He took the meat to Blacksmith who made a sickle.
- ___ He took the wing to Wild Yak and Wild Yak gave him some meat.
- ___ When Wolf had finished washing his hands and mouth, Regemamao was gone.
- ___ Wolf found a horse and asked for his tail. Horse gave him his tail.
- ___ Wolf used the sickle to cut some good grass and gave it to Yak.

- n. ____ Wolf used the tail to get Eagle's wing.
- o. ____ Yak gave him some milk, which he gave to Dog.
- p. ____ Yak said, "If you want my milk, you must give me some good grass."

5. Put these words in the blanks below བ་སྒྲོད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོང་ས།: a, an, and, the, in, to, but, with, for.

- a. ____ very clever ewe named Regemamao met ____ wolf.
- b. Wolf said that he wanted ____ eat her.
- c. "If you want ____ eat me, you wash your hands ____ your mouth ____ water."
- d. Wolf went ____ where there was usually clear water ____ now it was winter ____ clear water had become ice.
- e. "If you want ____ wash your hands ____ mouth here, you must dig me ____ antelope horn," said Clear Water.
- f. Wolf found ____ antelope.
- g. Antelope said, "If you want my horn, you must let ____ fastest dog catch me."
- h. Wolf found ____ fastest dog ____ world.
- i. Dog said, "If you want me ____ catch Antelope, you must get me some milk."
- j. Wolf went ____ yak ____ begged ____ some milk.
- k. Yak said, "If you want my milk, you must give me some good grass."
- l. Good Grass said, "If you want ____ cut me, you must use ____ sickle."
- m. Wolf found ____ blacksmith.
- n. Blacksmith said, "If you want me ____ make ____ sickle ____ you, give me yak meat."
- o. Wolf found ____ wild yak ____ begged him ____ his meat.
- p. "If you want my meat, you must get me ____ eagle's wing," said Wild Yak.
- q. Wolf noticed ____ eagle ____ sky ____ shouted that he wanted one ____ his wings.
- r. Eagle replied, "If you give me ____ horse's tail, I'll give you one ____ my wings."

The Magic Chicken

དབང་ཕྱུག་ཀྱུ་ལ།

1. Vocabulary བ་སྟོན།

magic འཕྲུལ་གྱི་ རྒྱ་མ།

wallet རྩོད་ཁུག

squawking རྩོལ་གཏམ་གཏོང་བ། ཁྱེད་པ་བྱེད་བ།

coach ཤིང་ཏ།

extinguishing ཅུ་མེད་དུ་གཏོང་བ།

as large as a འདྲ་མཚུངས་སུ་ཆེ་བ།

flapping his wings གཤོག་པ་རྩེབ་བ།

picked up བཀྟས་པ།

gentleman རྒྱ་པོ།

alongside འོགས་ནས། འགམ་ནས།

pesky སྟོང་ལ་གཟན་པའི། སེམས་ཁམས་དགྲུགས་པའི།

window ledge རྒྱུ་ཁུང་གི་བེམ།

stretched out བརྒྱུངས་པ། བརྒྱུངས་པ།

lovely སྟོང་རྩེ་བའི།

2. Text སྒྲོབ་ཚན།

A poor man had a clever and **magic** chicken.

One day this chicken **picked up a wallet** in the street.

A **gentleman** saw this and ordered his driver to take it away from Chicken.

Chicken angrily said, "Please give me my **wallet**." He kept **squawking** this as he ran **alongside** the gentleman's **coach**.

The gentleman said to his driver, "Throw that **pesky** chicken into that old well by the side of the road."

The driver stopped the coach, caught Chicken, and threw Chicken into the well.

Chicken drank all the water in the well, jumped out of the well, ran after the coach, and squawked, "Please return my wallet!"

The gentleman stopped the coach, got out, grabbed Chicken, and got back in the coach.

When he got home, he put Chicken inside his stove and put a large rock on top so that Chicken could not get out. Chicken spat out all the water he had drunk, **extinguishing** the fire, flew out of the stove, landed on a **window ledge**, and squawked, "Give me my wallet!"

The gentleman told a servant, "Put that chicken with the yaks. Let them kill this horrible creature." After Chicken was with the yaks, he ate them all and became **as large as a hill**. Chicken **stretched out** his wings, blocking the sunlight from the man's house. The gentleman angrily took Chicken and put him in his moneybox. He thought that if Chicken ate all his coins he would die. Chicken ate all the gold coins but he did not die. Instead, he jumped out of the gold box and yelled, "Give me my wallet!"

The gentleman realized he could not defeat Chicken and gave him the wallet.

Chicken happily left.

When Chicken reached the poor man's house, he shouted, "Master! Please put a rug on the floor immediately." The poor man did so. Chicken began **flapping his wings**, filling the poor man's yard with livestock and gold coins.

The poor man gave many gold coins and livestock to poor people. He also built a **lovely** house for himself and lived in peace and comfort for a long time.

རྒྱ་ལྷུ་ལ་ཕྱན་པའི་བྱ་ཐོ།

སྤྱི་པ་མེད་པོ་ཞིག་ལ་སྒོ་རིག་བཀ་ལ་རྒྱ་ལྷུ་ལ་ཕྱན་པའི་བྱ་ཐོ་ཞིག་ཡོད།

ཉིན་ཞིག་བྱ་ཐོ་འདིས་སྤང་ལམ་ནས་སྒོར་ཁྱུ་ཅིག་རྟོད།

སྤྱི་པ་སྒྱུ་རོ་ཞིག་གིས་འདི་མཐོང་ནས་ཁོའི་ཁ་ལོ་བར་བྱ་ཐོའི་ལག་ནས་སྒོར་ཁྱུ་ལེན་རྒྱུའི་བཀའ་ཕབ།

བྱ་ཐོས་ཐུགས་སྒོ་བའི་ངང་ནས་"ངའི་སྒོར་ཁྱུ་ར་ལ་བྱིན"ཞེས་སྤྱི་པ་སྒྱུ་རོ་དེའི་ཤིང་རྟོའི་ལོགས་ནས་བརྒྱུགས་ཞོར་དུ་སྐད་སེང་བརྒྱགས།

སྤྱི་པ་སྒྱུ་རོ་དེས་ཁོའི་ཁ་ལོ་བ་ལ་"སྟོང་ལ་གཟན་པའི་བྱ་རན་དེ་ལམ་འབྲམ་གྱི་ཁྱོམ་པ་རྟོང་བ་དེའི་ནང་དུ་གཡུགས་"ཅེས་བཀའ་ཕབ།

ཁ་ལོ་བས་ཤིང་རྟོ་སྟོད་དུ་བརྒྱུག་ནས་བྱ་ཐོ་བཟུང་ཏེ་ཁྱོམ་པ་དེའི་ནང་དུ་གཡུགས།

བྱ་ཐོས་ཁྱོམ་པ་ནང་གི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་འཐུང་ནས་ཁྱོམ་པའི་བྱི་ལ་མཆོངས་ཏེ་ཤིང་རྟོའི་རྗེས་སུ་བརྒྱུགས། "ངའི་སྒོར་ཁྱུ་ར་ལ་བྱིན"ཞེས་སྐད་སེང་བརྒྱགས།

ཁོ་ཁྱིམ་ལ་ཐོན་པ་ན། ཁོས་བྱ་མོ་དེ་ཐབ་ཀ་འི་ནང་དུ་བརྒྱུག་སྟེ་དོ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེང་ལ་བཞག་ནས་བྱ་མོ་ཕྱིར་འཁུང་མི་ཐུབ་པར་བྱས། བྱ་
མོས་ཁོས་འཁུང་བ་འི་ཚུ་ཆང་མ་བརྒྱུག་ས་ནས་མེ་བསང། ཐབ་ཀ་ལས་ཕྱི་ལ་འཁུང། རྒྱེལ་ཁུང་གི་ཐེམ་ལ་ཁུང་ནས་"ངའི་སློང་ཁྱུག་ང་ལ་
བྱུན་"ཞེས་སྒྲོད་མེད་བརྒྱུག་ས།

ལྷེས་པ་སྐྱོ་དོད་ས་ཁོའི་གཡོག་པ་ལ་"བྱ་ཐོ་དེ་གཡག་དང་མཉམ་དུ་བཞག་ནས་གཡག་ལ་གསོད་དུ་ཚུགས་"ཅེས་གནང་མས། བྱ་ཐོ་གཡག་
དང་མཉམ་དུ་བཞག་རྗེས། བྱ་ཐོས་གཡག་ཚང་མ་ཐོས། ལུས་གཏོས་ཆེན་པོ་དེ་དུ་འབྱར་ལྟ་བུར་སྒྱུར། བྱ་ཐོས་ཁོའི་གཤོག་པ་བརྒྱངས། ཉི་ལོད་
ལྷེས་པ་དེའི་ཁང་བའི་ཐོག་ཏུ་འཆར་དུ་མ་བརྟུག་ ལྷེས་པ་སྐྱོ་དོད་ས་ཐུགས་ཁོས་པའི་ངང་ནས་བྱ་ཐོ་ཁོའི་དཔལ་ཉར་སའི་སྒྲམ་ནང་དུ་བཞག གལ་
ཏེ་བྱ་ཐོས་དོད་ཅེ་ཚང་མ་ཐོས་ན་གཤི་འགྲོ་བས་མས། བྱ་ཐོས་གསེར་གྱི་དོད་ཅེ་ཚང་མ་ཐོས་ཀྱང་མ་གྱི། དེ་ལས་ཕྱོག་ཟེ། བྱ་ཐོ་གསེར་གྱི་སྒྲམ་ལས་
ཐྱིར་མཆོངས་ཏེ་"ངའི་སྒྲོར་ཁྱུག་ང་ལ་བྱིན་"ཞེས་ལུང་བརྒྱབ།

ཕྱིས་པ་སྒྲུང་དེས་ཁོས་བྱ་བོ་ཐམ་པར་འཇུག་མི་བྱུང་བ་ཤེས་ནས་སྒྲོར་ཁྱུག་བྱ་བོ་ལ་བྱིན།

བྱ་ཕྱོད་ལ་འཁུའི་ངང་བྱུང་སྟེང་།

བྱ་ཐོ་ཕྱིས་པ་མེད་པོ་མོང་དུ་ཐོན་པ་ན། "པདག་པོ་ཡག་ས། ས་གདན་ཞིག་པམ་སེང་ཐང་པ་ཐོངས་དང་"ཞེས་སྒྲ་དབྱུག་པ་ན་ཕྱིས་པ་
མེད་པོ་དེས་དེ་ལྟར་དུ་བརྒྱུབ་ས། བྱ་ཐོས་གསོག་པ་རྩེ་པ་ལོ་དུ་མས་ཤིང་ལྷག་ས་ཐོག་དང་གསེར་གྱི་དོང་ཅེས་ཕྱིས་པ་མེད་པོ་དེའི་རུབ་པ་གང་།

སྒྲུབ་པ་མེད་པོ་དེས་གསེར་གྱི་དོར་ཅོད་དང་ལྷགས་ཟེག་མང་པོ་སོགས་མི་རྒྱ་མེད་རྣམས་ལ་བྱིན། ཁོས་རང་ལ་འད་ཁང་བ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་
ལས་ནས་སྒྲིད་པོ་བདེ་མོའི་རང་ལྷན་རིང་བོ་ཞིག་ལ་འཇོ་བ་རེལ།

3. Put these sentences in the correct order. རྩིས་ཀྱི་འདུག་པོ་ལྟར་བཞག་པ་མཁན་གྱིས།

- a. ____ A gentleman saw this and ordered his driver to take it away from Chicken.
- b. ____ Chicken ate all the yaks and became as large as a hill.
- c. ____ Chicken angrily said, "Please give me my wallet."
- d. ____ Chicken ate all the gold coins but he did not die.
- e. ____ Chicken began flapping his wings, filling the poor man's yard with livestock and gold coins.
- f. ____ Chicken spat out all the water he had drunk.
- g. ____ One day this chicken picked up a wallet in the street.
- h. ____ The gentleman angrily took Chicken and put it in his moneybox.
- i. ____ The gentleman realized he could not defeat Chicken and gave him the wallet.
- j. ____ The gentleman said to his driver, "Throw that pesky chicken into that old well."
- k. ____ The poor man gave many gold coins and livestock to poor people.
- l. ____ Chicken reached the poor man's house and shouted.
- m. ____ When he got home he put Chicken inside his stove.

4. Put these words in the blanks below ཐ་སྟད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲིང་བ། in, the, a, on, to, of, and, into, by, from.

- a. _____ poor man had _____ clever _____ magic chicken.
- b. This chicken picked up _____ wallet _____ street.
- c. _____ gentleman saw this _____ ordered his driver _____ take it away _____ Chicken.
- d. Chicken squawked this as he ran alongside _____ gentleman's coach.
- e. _____ gentleman said _____ his driver, "Throw that chicken _____ that old well _____ side _____ road."
- f. _____ driver stopped _____ coach, caught Chicken, _____ threw Chicken _____ well.
- g. Chicken drank all _____ water _____ well, jumped _____ well, ran _____ coach, _____ squawked.
- h. _____ gentleman stopped _____ coach, got _____, grabbed Chicken, _____ got back _____ coach.
- i. He put Chicken _____ his stove _____ put _____ large rock _____ top.
- j. Chicken spat _____ all _____ water it had drunk, extinguishing _____ fire, flew _____ stove, _____ landed _____ window ledge, _____ squawked.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. What did a poor man have?
- b. What did Chicken pick up?
- c. Who took it away?
- d. Where did the gentleman tell the driver to throw Chicken?
- e. What did Chicken do in the well?
- f. Where did the gentleman take Chicken?
- g. Why did the gentleman have the servant put Chicken with the yaks?
- h. What happened to the yaks?
- i. When he stretched out his wings, what did he block?
- j. Why did the gentleman put Chicken in the moneybox?
- k. What did the gentleman realize?
- l. When Chicken began flapping his wings, what happened?
- m. What did the poor man do with the gold coins and the livestock?

The Temple God Eats *Tsamba*

བསོད་ནམས་སྒྱེད།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག།

ran out of ཚར་བ། མེད་པ།

trick him into ཁོ་ལ་མགོ་སྒྲོར་བཏང་ནས།

burning མེ་འབར་བ། སྒྲོང་བ།

expensive གོང་དཀའ་མོ།

filled with “གིས་བཀའ་བར་བྱས་པ།

sought refuge གནས་ཚང་བཅའ་བ།

puzzled མགོ་ཐོམ་པ།

inquired གྲིས་པ། འདྲི་གཅོད་བྱས་པ།

excellent བླ་དུ་འཕགས་པ། མཐ་དུ་བྱུང་བ།

loaded བཀལ་བ།

discovered རྟོན་པ།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

Many years ago, a poor man named Dongzhi had a rich neighbor. This neighbor had a lot of *tsamba*. He was also very greedy and never shared his *tsamba* with anyone.

One day Dongzhi **ran out of** *tsamba* and thought, "If I go to my neighbor's house to ask for some *tsamba*, he will refuse. I need to **trick him into** giving me some."

That evening Dongzhi took firewood to his garden and set it on fire. His rich neighbor noticed this and was **puzzled**. He went to Dongzhi's house and **inquired**, "Why are you **burning** wood this evening, Dongzhi?"

Dongzhi said, "Yesterday I heard people saying *tsamba* in Lhasa is very **expensive**. So I will make some *tsamba* and go to Lhasa to sell it."

The rich neighbor thought this was an **excellent** idea and said to Dongzhi, "My dear neighbor, can I go to Lhasa and sell *tsamba* with you?"

Dongzhi replied, "Of course."

The next morning the rich man **loaded** a yak with two bags of *tsamba*. Dongzhi put two bags **filled with** grass and leaves on a donkey.

That evening on the road to Tibet the sky became dark. The two men **sought refuge** in a temple. The rich man was very tired and quickly fell asleep.

Dongzhi pretended to sleep. At midnight he got up and fed the grass and leaves in his bags to the donkey and the yak. Then he took the rich neighbor's *tsamba* and poured it into his bags. Next, he put his neighbor's empty bags in the temple deity's hands and put some *tsamba* in the deity's mouth.

The next morning the rich man **discovered** he had no *tsamba*. He saw his empty bags in the deity's hands. He was frightened.

Dongzhi said, "Maybe the temple god was hungry and ate your *tsamba*. Just look at his mouth."

The rich man sadly said, "Now I can't go to Lhasa. I will return home. Please go to Lhasa by yourself."

"I think I will also return home, I don't want to go to Lhasa by myself," Dongzhi said.

དགོན་པའི་ལྷ་ཡིས་རྩམ་པ་ཟ་བ།

ལོ་དུ་མའི་ཕྱིན། རོན་གྲུབ་ཟེར་བའི་སྐྱེས་པ་མེད་པོ་ཞིག་ལ་བྱིམ་མཚེས་ལྷག་པོ་ཞིག་ཡོད། བྱིམ་མཚེས་དེ་ལ་རྩམ་པ་མང་པོ་ཡོད། ཁོ་ནི་བརྒྱབ་
སེམས་ཆེ་བས་མི་གཞན་དང་རྩམ་པ་མཉམ་ཟ་མི་བྱེད།

ཉིན་ཞིག་ རོན་གྲུབ་ཀྱི་རྩམ་པ་ཆར་སོང་བས་ཁོས་"གལ་ཏེ་བྱིམ་མཚེས་ཆང་ལ་རྩམ་པ་སློང་བར་སོང་ན་ཁོས་སྟེར་རྒྱུ་མ་རེད། ཁོས་ང་ལ་
རྩམ་པ་སྟེར་བར་ངས་མགོ་སྐོར་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་རེད"བསམས།

དགོང་མོ་དེར། རོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁོའི་རྩམ་པ་ནང་དུ་བྱིམ་མཚེས་ལ་སློང་བརྒྱབ། ཁོའི་བྱིམ་མཚེས་ལྷག་པོ་ཡིས་དེ་མཐོང་ནས་མཆར་
སེམས་སྐྱེས། ཁོ་དོན་གྲུབ་ཆང་དུ་སོང་ནས་"དོན་གྲུབ། བྱིམ་མཚེས་དོན་གོང་བྱིམ་མཚེས་སློང་ནས་ཅི་བྱེད་"ཅེས་དྲིས།

"ཁ་རྩམ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་ས་ནས་རྩམ་པ་གོང་མཐོ་ཟེར་བ་ངས་གོ་ དེའི་ཉིན་ཀྱིས་རྩམ་པ་འཕག་ནས་ལྷ་སར་ཆོང་བྱེད་དུ་འགོ་བསམ་པ་
ཡིན"ཞེས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་དེ་སྐད་བཤད།

བྱིམ་མཚེས་ལྷག་པོ་དེས་འདི་ནི་སློ་བཀོད་བྱེད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་རེད་འདོད་ནས་"ངའི་སྟོན་ཉི་བའི་བྱིམ་མཚེས་ལགས། ང་ཁྱོད་དང་

མཉམ་དང་ལྷ་སར་སོང་ནས་རྩམ་པ་འཛོང་ན་ཆོག་གམ"ཞེས་དོན་གྲུབ་ལ་དྲིས།

དོན་གྲུབ་ཀྱིས་"ལོས་ཆོག་ཅེས་ལན་བཏབས།

ཁྱེ་ཉིད་ནངས་མོར། ཁྱེས་པ་ལྷག་པོ་དེས་ཁལ་མ་ཞིག་ལ་རྩམ་པ་སྒྲིག་གཉིས་བཀལ། དོན་གྲུབ་ཀྱིས་རྩ་དང་ལོ་མས་བཀའ་བར་བྱས་པའི་སྒྲིག་
དོ་བོང་བྱ་ཞིག་གི་སྤྱང་དུ་བཀལ།

ལྷ་ས་རུ་འགྲོ་བའི་ཉིད་ཞིག་གི་མཚན་མོར་དེར་གནམ་རུབ། ཁྱེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དགོན་པ་ཞིག་གི་ནང་ནས་ཞག་གནས་གིག་བཙལ།
ཁྱེས་པ་ལྷག་པོ་དེ་གཏོང་ནས་ཆད་ཅིང་ལམ་སངས་གཉིད་དུ་ཡུར།

དོན་གྲུབ་ཀྱིས་གཉིད་ཁད་བྱས། བམ་གྲུང་ཁོ་མལ་ལས་ལྷིང་སྤེལ་བའི་སྒྲིག་ནང་གི་རྩ་དང་ལོ་མ་བོང་བྱ་དང་ཁལ་མ་ལ་བྱིན། དེ་ནས་ཁྱིམ་
མཚས་ལྷག་པོའི་རྩམ་པ་བྲེར་ནས་ཁོའི་སྒྲིག་ནང་དུ་བྲུགས། དེའི་རྗེས། ཁོས་ཁྱིམ་མཚས་ཀྱི་སྒྲིག་ནང་བ་དེ་དགོན་པའི་ལྷ་སྤྱིའི་ལག་ཏུ་བཞག་པ་དང་
ཁ་ནང་དུ་རྩམ་པ་རེ་བཞག།

ཁྱེ་ཉིད་ནངས་མོར། ཁྱེས་པ་ལྷག་པོ་དེས་ཁོའི་རྩམ་པ་མེད་པ་ཤེས། ཁོས་ཁོའི་སྒྲིག་ནང་བ་ལྷ་སྤྱིའི་ལག་ན་ཡོད་པ་མཐོང་། ཁོ་ལ་འཇིགས་
དངངས་སྒྲིས།

དོན་གྲུབ་ཀྱིས་"ཁྱིགས་ཁྱིགས་མེད་ན་དགོན་པའི་ལྷ་སྤྱི་གས་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་རྩམ་པ་ཆོས་སོང་བ་རེད། ཁོའི་ཁ་ནང་ལ་ལྷོས་དང་"ཞེས་ལབ།
ཁྱེས་པ་ལྷག་པོ་དེས་སྒྲིག་པའི་ངང་ནས་"ད་ང་ལྷ་སར་འགྲོ་བྱུང་རྒྱུ་མ་རེད། ང་ཕྱིར་ལུལ་ལ་བྱད་འགྲོ། ཁྱོད་རང་ཉིད་ལྷ་ས་ལ་སོང་"ཞེས་
བཤད།

"ངས་བལྟས་ན་ང་ཡང་ལུལ་ལ་ལོག་རྒྱུ་ཡིན། ང་རང་གཅིག་ལྷ་སར་འགྲོ་མི་འདོད་"ཅེས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་དེ་རྒྱུད་བཤད།

3. Put the sentences in the correct order. གཤམ་གྱི་ཆོག་གྲུབ་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- a. ___ Dongzhi pretended to sleep.
- b. ___ Dongzhi said, "Maybe the temple god was hungry and ate your *tsamba*."
- c. ___ Dongzhi said, "I heard people saying *tsamba* in Lhasa is very expensive."
- d. ___ He saw his empty bags in the deity's hands.
- e. ___ He was also very greedy and never shared his *tsamba* with anyone.
- f. ___ He went to Dongzhi's house and inquired, "Why are you burning wood?"
- g. ___ Many years ago, a poor man named Dongzhi had a rich neighbor.
- h. ___ He put some *tsamba* in the deity's mouth.
- i. ___ One day Dongzhi thought, "I need to trick him into giving me some *tsamba*."
- j. ___ The next morning the rich man loaded a yak with two bags of *tsamba*.
- k. ___ The rich man sadly said, "Now I can't go to Lhasa. Please go by yourself."
- l. ___ The rich neighbor thought this was an excellent idea.

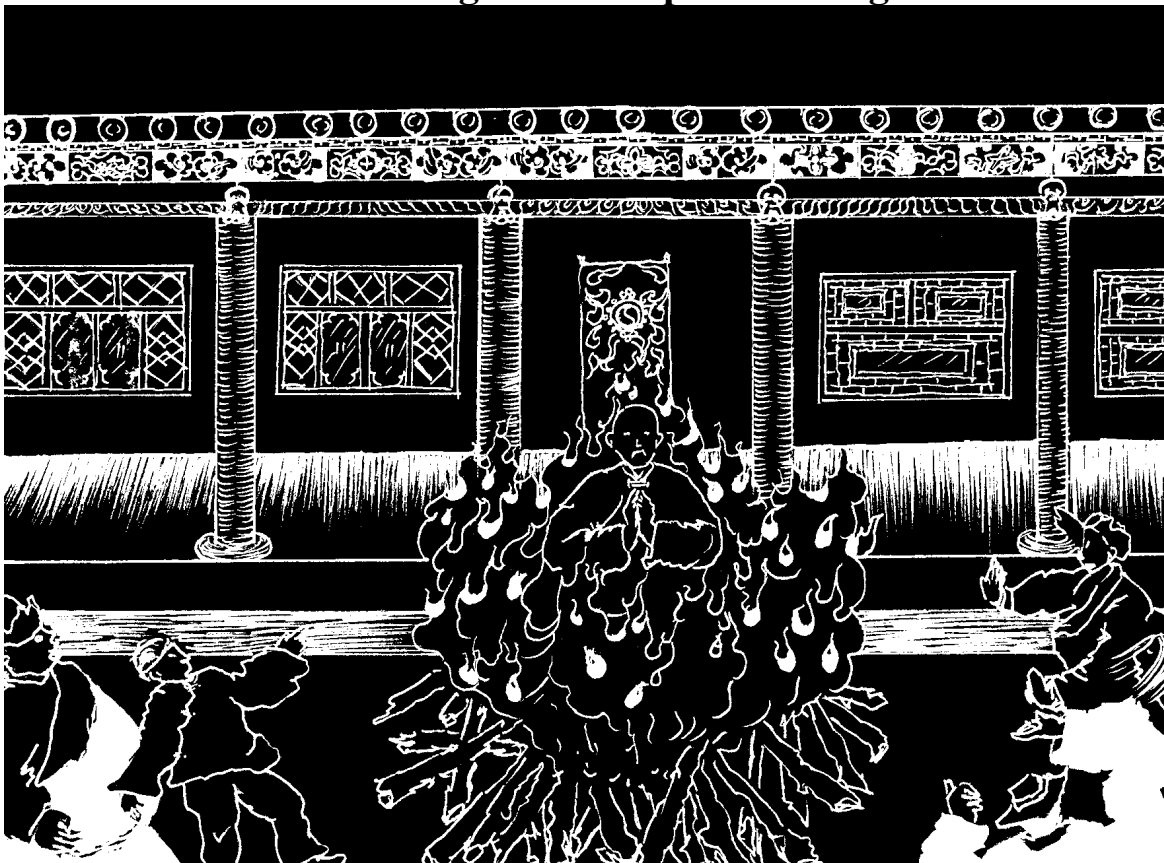
4. Put these words in the blanks below བ་སྟོད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྟོང་སྟེ། of, with, out, to, for, on, in, into.

- a. The neighbor had a lot _____ *tsamba*.
- b. He never shared his *tsamba* _____ anyone.
- c. Dongzhi ran _____ _____ *tsamba* and thought, "If I go _____ my neighbor's house _____ ask _____ *tsamba*, he will refuse."
- d. "I need _____ trick him _____ giving me some."
- e. Dongzhi took firewood _____ his garden and set it _____ fire.
- f. He went _____ Dongzhi's house.
- g. Dongzhi said, "Yesterday I heard people saying *tsamba* _____ Lhasa is very expensive."
- h. "I will make some *tsamba* and go _____ Lhasa _____ sell it."
- i. The rich neighbor said _____ Dongzhi, "My dear neighbor, can I go _____ Lhasa and sell *tsamba* _____ you?"
- j. Dongzhi replied, "_____ course."
- k. The rich man loaded a yak _____ two bags of *tsamba*.
- l. Dongzhi put two bags filled _____ grass and leaves _____ a donkey.
- m. That evening _____ the road _____ Tibet the sky became dark.
- n. The two men sought refuge _____ a temple.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Did the rich neighbor share his *tsamba*?
- b. What did Dongzhi need to do to get his neighbor to give him *tsamba*?
- c. Why was Dongzhi burning wood?
- d. What did the rich man load his yak with?
- e. What did Dongzhi load his yak with?
- f. Where did the two men seek refuge?
- g. At midnight what did Dongzhi do?
- h. What did the rich man discover?
- i. Did Dongzhi and his rich neighbor go to Tibet? Why or why not?

Artist Genga and Carpenter Genga

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་།

famous སྐད་གྲགས་ཅན།

envious ཐུག་དྲི་ཆེ་བའི།

carpenter ཤིང་བཞོ།

palace ཐོ་བྲང་།

beat gongs and drums ར་དང་ལམར་ར་རྒྱུང་བ།

dug a tunnel ཐུག་ལམ་ཞིག་བཞོས་པ།

wood was stacked ཤིང་སྒྲུངས་པ།

The same way that I did. ངས་ལས་པ་ཅི་བཞིན་དུ།

set afire མེར་བསྐྱོན།

artist ལུ་ཅུ་ལ་བ།

town leader ལྷེ་དཔོན།

deity ལྷ།

needs to be fixed ཉམས་གསོ་བྱེད་དགོས་པ།

platform རྟེན་པ་བྱ།

to last a month ཟླ་བ་གཅིག་ལ་འདང་བ།

screams འཛིར་སྒྲད། འཛིར་སྒྲད་བཏོན་པ།

replied ལན་བཏབས་པ།

2. Text སྒྲོབ་ཚན།

Long ago a town had a **famous artist** named Genga. He was very clever but he had a very big problem: he was **envious**. He was the **town leader** and he did not want anyone as clever as he to live in the town.

Several years later a **carpenter** moved to the town. His name was also Genga. He was very clever. He did everything well and became famous as a carpenter. This made Artist Genga so unhappy that he decided to kill Carpenter Genga.

One day Artist Genga visited Carpenter Genga and said, "My dear Genga, last night I dreamed of a **deity** that told me seven days from now you will be sent to their **palace** because it **needs to be fixed**."

Carpenter Genga asked, "How do I get there?"

"You will sit on a **platform** and then we will put wood around you and **beat gongs and drums**," Artist Genga said.

Carpenter Genga agreed but he knew that this was Artist Genga's plan to kill him. During the next seven days, Carpenter Genga **dug a tunnel** from under his house to under the platform. He put enough food in the tunnel **to last a month**.

On the seventh day, Artist Genga went to the place where the platform was. He saw Carpenter Genga sitting on the platform. After **wood was stacked** around Carpenter Genga, Artist Genga ordered the people to light a fire. When the fire was burning, he ordered the people to beat gongs and drums. He did not want anyone to hear Carpenter Genga's **screams** as he died in the fire. However, Carpenter Genga had already escaped and was in his tunnel.

A month later Carpenter Genga came out of his tunnel and walked to Artist Genga's home. He said, "I have finished my work. The deity told me to send you there to paint the palace."

Artist Genga was very surprised to see Carpenter Genga alive and asked, "How do I get there?"

"**The same way that I did**," replied Carpenter Genga.

"When?" asked Artist Genga.

"Tomorrow," replied Carpenter Genga.

Artist Genga believed this. The next day he sat on the same platform, wood was **set afire** around him, and he died.

སྐུ་རྩལ་པ་ཀུན་དགའ་དང་གིང་བཞེས་ཀུན་དགའ།

གནའ་སྐུ་མོ་ཞིག་ལ། གྲོང་བརྒྱུད་ཞིག་ན་མིང་ལ་ཀུན་དགའ་ཟེར་བའི་སྐུ་རྩལ་པ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡོད། ཁོ་ནི་སྒོ་རིག་ཏུ་ཅང་བཟུང་ཆད་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཡོད། ཁོ་ལ་ཐུག་དོག་ལངས་སྒྲུན། ཁོ་ནི་གྲོང་བརྒྱུད་དེའི་འགོ་བ་ཡིན་ལ་གྲོང་བརྒྱུད་དེའི་ནང་དུ་སྒོ་རིག་ཅན་ཁོ་ལྟ་བུ་ཞིག་གཏན་ནས་
ཡོད་དུ་འཇུག་མ་འདོད།

ལོ་འགའི་རྗེས་ནས་གིང་བཞེས་ཀྱང་གྲོང་བརྒྱུད་དེའི་ནང་དུ་གཞི་སྒྲིལ། ཁོའི་མིང་ལ་འདྲ་ཀུན་དགའ་ཟེར། ཁོ་ནི་སྒོ་རིག་བཟུང་། ཁོས་
འཕྲིན་ལས་བསྐྱུངས་པ་ལེགས་གིང་གིང་བཞེས་ཀྱང་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། འདིས་སྐུ་རྩལ་པ་ཀུན་དགའ་མི་དགའ་བར་བཏང་བས་ཁོས་གིང་བཞེས་
ཀུན་དགའ་གསོད་སྐྱེའི་ཆོད་སེམས་བཅངས།

ཉེན་ཞིག་སྐྱུ་རྩལ་པ་ཀུན་དགའ་ཤིང་བཟོ་ཀུན་དགའ་ལ་ལྟ་བུ་ཡོད་ནས་"ངའི་སྤྱིང་ཉེ་བའི་ཀུན་དགའ་ལགས། མདང་དགོང་ངས་ལྟ་ཞིག་
 མི་ལམ་དུ་མིས། ལྟ་དེས་ད་ནས་ཉེན་བདུན་གྱི་རིང་ཁྱོད་ཁོ་ཚོའི་ཕོ་བྲང་ཉམས་གསོ་བྱེད་པར་གཏོང་དགོས་ཟེར་"ཞེས་ལབ།
 ཤིང་བཟོ་ཀུན་དགའ་ཡིས་"ང་དེ་གར་རི་ལྟར་འགྲོ་"ཞེས་དྲིས།
 "ཁྱོད་སྤྲུགས་བྱ་ཞིག་གི་སྤྱིང་དུ་སྤྱོད། ང་ཚོས་བྱ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་མཐའ་ལ་བསྐྱོར་ནས་རྒྱ་དང་ལམར་རྒྱ་བརྟུང་"ཞེས་སྐྱུ་རྩལ་པ་ཀུན་དགའ་ཡིས་
 དེ་སྐད་བཤད།
 ཤིང་བཟོ་ཀུན་དགའ་འཐད་པ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་ཁོས་འདི་ནི་སྐྱུ་རྩལ་པ་ཀུན་དགའ་ཡིས་ཁོ་གསོད་ཅིས་ཀྱི་ཐབས་བཀོད་ཅིག་ཡིན་པ་ཚོར།
 དེའི་གཞུག་གི་ཉེན་མ་བདུན་གྱི་རིང་། ཤིང་བཟོ་ཀུན་དགའ་ཡིས་ཁོའི་ཁང་བའི་འོག་ནས་སྤྲུགས་བྱའི་འོག་བར་དུ་ཕྱག་ལམ་ཞིག་བརྒྱུ་། ཁོས་
 ཕྱག་ལམ་གྱི་ནང་དུ་སྐྱུ་བ་གཅིག་ལ་འདང་བའི་བྱོ་བཞག།
 ཉེན་མ་བདུན་པའི་ཉེན། སྐྱུ་རྩལ་པ་ཀུན་དགའ་སྤྲུགས་བྱ་ཡོད་སར་སོང་། ཁོས་ཤིང་བཟོ་ཀུན་དགའ་སྤྲུགས་བྱའི་སྤྱིང་དུ་བསྐྱུང་ཡོད་པ་
 མཐོང་། བྱ་མ་ཤིང་བཟོ་ཀུན་དགའ་མཐའ་ལ་སྤངས་རྗེས། སྐྱུ་རྩལ་པ་ཀུན་དགའ་ཡིས་མི་རྣམས་ལ་མི་སྤྱོད་རྒྱུའི་བཀའ་བབས། མི་འབར་བ་ན།
 ཁོས་མི་རྣམས་ལ་རྒྱ་དང་ལམར་རྒྱ་བརྟུང་རྒྱུའི་བཀའ་བབས། ཁོས་ཤིང་བཟོ་ཀུན་དགའ་མི་ཁོ་ཤོར་ནས་འཛོར་སྐད་འདོན་པ་མི་རྣམས་ལ་གོ་དུ་
 འཇུག་མ་འདོད། འོན་ཀྱང་ཤིང་བཟོ་ཀུན་དགའ་བྲོས་ནས་ཕྱག་ལམ་ནང་སྤྱོད་མོ་ནས་བསྐྱུངས་ཡོད།
 སྐྱུ་བ་གཅིག་གི་རྗེས་ནས། ཤིང་བཟོ་ཀུན་དགའ་ཕྱག་ལམ་ནས་ཕྱིར་བྱེད་པ་དང་སྐྱུ་རྩལ་པ་ཀུན་དགའ་ཚང་དུ་ཡོང་། ཁོས་"ངས་ངའི་ལས་
 ཀ་ལས་ཚར་སོང་། ལྟ་དེས་ང་ལ་ཁྱོད་ཕོ་བྲང་ལ་ཚོན་གཏོང་བར་མངགས་དགོས་ཟེར་"ཞེས་ལབ།
 སྐྱུ་རྩལ་པ་ཀུན་དགའ་ཤིང་བཟོ་ཀུན་དགའ་ཤི་མེད་པ་མཐོང་བར་ཡ་མཚར་ཞིང་"ང་དེ་གར་རི་ལྟར་འགྲོ་དགོས་"ཞེས་དྲིས།
 "འགྲོ་ཐབས་ནི་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་"ཞེས་ཤིང་བཟོ་ཀུན་དགའ་ཡིས་ལན་བཏབས།
 སྐྱུ་རྩལ་པ་ཀུན་དགའ་ཡིས་"ནམ་ཚེ་དྲིས་དྲིས་པར།
 ཤིང་བཟོ་ཀུན་དགའ་ཡིས་"སང་ཉེན་"ཞེས་ལན་བཏབས།
 སྐྱུ་རྩལ་པ་ཀུན་དགའ་དེར་སྒྲོམ། ཕྱི་ཉེན་ཁོ་སྤྲུགས་བྱ་དེའི་སྤྱིང་དུ་བསྐྱུང་བ་དང་ཁོའི་མཐའ་སྐྱོར་གྱི་བྱ་མ་མེ་ལ་བསྐྱོན་ནས་ཁོ་འཆི་སོང་།

3. Put these words in the blanks below བ་སྐད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྤྱིང་ཆ་སྐྱོངས།: a, the, and, but, to, as, on, in.

- Long ago ___ town had ___ famous artist named Genga.
- He was very clever ___ he had ___ very big problem: he was envious.
- He was ___ town leader ___ he didn't want anyone ___ clever ___ he ___ live ___ town.
- Several years later ___ carpenter moved ___ town.
- He did everything well ___ became famous ___ carpenter.
- He decided ___ kill Carpenter Genga.

- g. Artist Genga visited Carpenter Genga ___ said, "My dear Genga, last night I dreamed of ___ deity that said you will be sent ___ their palace because it needs ___ be fixed."
- h. "You will sit ___ platform ___ then we will put wood around you ___ beat gongs ___ drums," Artist Genga said.
- i. Carpenter Genga agreed ___ he knew that this was Artist Genga's plan ___ kill him.
- j. During ___ next seven days Carpenter Genga dug ___ tunnel from under his house ___ under ___ platform. He put enough food ___ tunnel ___ last ___ month.

4. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིག་ཅིག་གོ།

- a. ___ "The same way that I did," replied Carpenter Genga.
- b. ___ "Tomorrow," replied Carpenter Genga.
- c. ___ "When?" asked Artist Genga.
- d. ___ Carpenter Genga came out of his tunnel and walked to Artist Genga's home.
- e. ___ Artist Genga ordered the people to light a fire.
- f. ___ Artist Genga believed this.
- g. ___ Artist Genga asked in surprise, "How do I get there?"
- h. ___ He didn't want anyone to hear Carpenter Genga's screams as he died in the fire.
- i. ___ He said, "I have finished my work."
- j. ___ He saw Carpenter Genga sitting on the platform.
- k. ___ However, Carpenter Genga had already escaped and was in his tunnel.
- l. ___ On the seventh day Artist Genga went to the place where the platform was.
- m. ___ "The deity told me to send you there to paint the palace."
- n. ___ He sat on the same platform, wood was set afire around him, and he died.
- o. ___ When the fire was burning, he ordered the people to beat gongs and drums.

5. This summary of the story has nine mistakes. See if you can find them. After you find them, write all the sentences correctly. གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་མདོ་དོན་འདིའི་ནང་དུ་ནོར་འཚུག་དགུ་ཡོད། ཟློན་གྱིས་ནོར་འཚུག་འཚོལ་དང་ཉེད་ན་ཚོག་གྲུབ་ཡང་དག་པར་བྲིས།

(a) Three men named Genga lived in the countryside. (b) Carpenter Genga was very jealous and did not like Artist Genga. (c) Artist Genga wanted to kill Carpenter Genga. (d) Artist Genga told some people to shoot Carpenter Genga. (e) Carpenter Genga did not die. (f) He stayed in a big tree for one week. (g) Then he went to Artist Genga's school. (h) Finally, Artist Genga and Carpenter Genga became very good friends.

6. Each of these sentences has mistakes. Write the sentences correctly and then read the text again. ཚོག་གྲུབ་འདི་ཚང་མའི་ནང་ན་ནོར་འཚུག་ཡོད། ཚོག་གྲུབ་ཡང་དག་པར་བྲིས་རྗེས་སློབ་ཚན་ཡང་བསྐྱར་གྲོག།

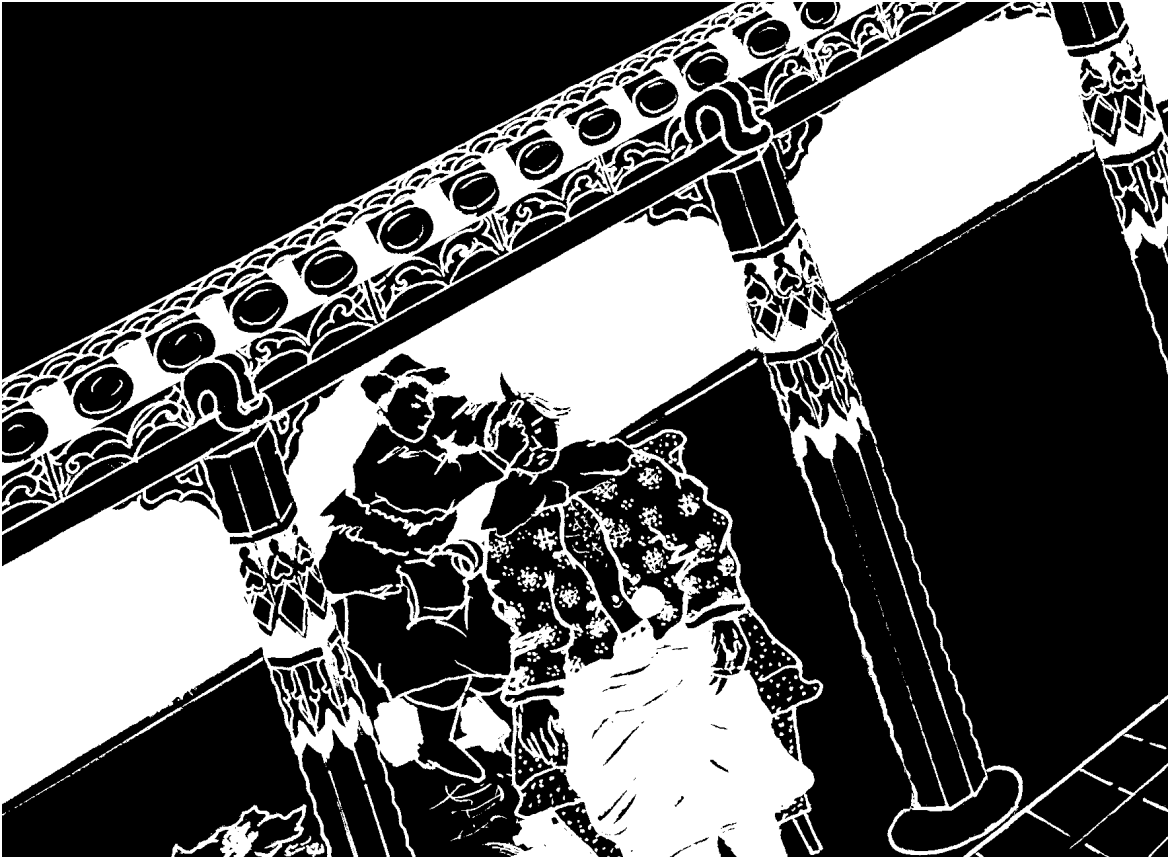
- Carpenter Genga agreeing but he knowed that this was Artist Genga's plan to kills him.
- During the next seven day Carpenter Genga digging a tunnel from under his houses to under the platform's.
- He putting enough food on the tunnel to lasting month.
- Under an seventh day Artist Genga going to the place where the platform am.
- He seeing Carpenter Genga satting in the platform.
- After wood am stacking around Carpenter Genga, Artist Genga ordering the peoples to light them fire.
- When them fire burning, he ordering a people to beat gongs and drumming.

7. What lesson does this story teach? གཏམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཕོབ་བྱུང།

- It is not possible for carpenters and artists to be friends.
- Artists and carpenters can be good friends.
- If you do bad things you may be punished.
- If you do good things you will always be very happy.

The Horned King

མགོན་ཐར་སྒྱུད།

1. Vocabulary ཐ་སྒྱུད།

sprouted out སྐྱེས་པ། འབྱས་པ།

unfortunate ལྷ་བས་མ་ལེགས་པ། འོས་མ་འགྲིག་པ།

roasted བརྩོས་པ། བརྩོས་མ།

mother's milk ཡ་མའི་འོ་མ།

nevertheless འོན་ཀྱང་།

cured བཙོས་ནས་དྲག་པ། རྟན་དྲག་པ།

remote place ཡུལ་ཐག་རིང་། ཡུལ་འཕོབ།

mixed བསྐྱེས་པ།

cheese ལུར་བ།

surely ཁོ་ཐག་ཡིན་པའི་ངང་།

say...aloud སྒྲ་མགོ་མཐོན་པོས་བཤད་པ།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

King Langdarma did not want anyone to know his terrible secret--horns **sprouted out** of his head. When he needed a haircut, he took a person to a **remote place**. After this person cut his hair, he killed him.

One day a boy went to visit the King. The King said, "Tomorrow, please come and cut my hair."

The boy happily replied, "Of course." The boy went home and told his mother what the King had asked him to do.

His mother sadly said, "This is **unfortunate**." She knew that the King would kill her son.

The next morning she **mixed** butter, **roasted** barley flour, **cheese**, sugar, and a little milk tea together. She gave it to her son and said, "When you go to the King to cut his hair, eat this *tsamba*. The King will **surely** ask you what you are eating. Then give him a little. After he eats it, tell him it contains mother's milk and he won't kill you."

The boy went to the King and did as his mother told him. The King said, "It's very delicious. Do you have more of this delicious food?"

The boy replied, "Yes, I do," and gave the King more *tsamba*.

After the King finished eating he asked, "What is this *tsamba* made of?"

The boy said, "Great King, this *tsamba* is made of mother's milk, butter, roasted barley flour, sugar, and cheese."

The King replied, "After a person cuts my hair, I usually kill him because I don't want anyone to know my secret. **Nevertheless**, you and I have drunk the same mother's milk. Now we are like the same mother's sons so I will not kill you. Please go home and don't tell anyone my secret."

When the boy returned home, his mother was delighted that her son was still alive. However, some days later he became very ill. No medicine helped him.

The mother asked a monk to look at the boy. When the monk visited he said, "You have a secret. You must go to a remote place and **say** your secret **aloud**. Then you will be well."

The boy went to a remote place and said, "King Langdarma has horns on his head! King Langdarma has horns on his head!"

The boy said this and then he was **cured**. The animals, flowers, grass, and wind heard this and told everybody. "

ཀླུ་པོ་རུ་ཅོ་ཅན།

ཀླུ་པོ་གྲུང་དར་མས་ཁོའི་གསང་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཁོའི་མགོ་ན་རྩ་ཞིག་སྐྱེས་ཡོད་པ་གཞན་སུ་ཞིག་གིས་གྲུང་གེས་མ་འདོད། ཁོའི་སྐྱེ་བཞུར་དགོས་པའི་ཆོན། ཁོས་མི་གཞན་ཞིག་ཐག་རིང་ཞིག་ཏུ་བྲིད། མི་དེས་ཁོའི་སྐྱེ་བཞུར་རྗེས། ཁོས་མི་དེ་བསད།

ཉིན་ཞིག་སུ་ཆུང་ཞིག་ཀླུ་པོར་མཇུག་བར་སོང་། ཀླུ་པོས་"སང་ཉིན་ཤོག་དང་ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་སྐྱེ་བཞུར་དགོས་"ཟེར།

སུ་ཆུང་དགའ་བའི་ངང་ནས་"ལོས་ཆོག་"ཅེས་ལན་བཏབས། སུ་ཆུང་ཡུལ་ལ་སོང་ནས་ཨ་མ་ལ་ཀླུ་པོས་ཁོ་ལ་ཅི་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་བཤད།

ཨ་མས་ཡིད་སྟོབས་འདྲི་བའི་ངང་ནས་"འདི་ནི་ལས་དབང་མ་འགྲིག་"ཅེས་བཤད། ཁོ་མོས་ཀླུ་པོས་མོའི་སུ་གསོད་འགྲོ་བ་གེས།

བྱི་ཉིན་ནངས་མོར། ཁོ་མོས་མར་དང་ནས་བྱི་བརྗོད་མ། ཡུར་བ། ཀ་ར་དང་འོ་ར་ཉུང་ཙམ་ཞིག་མཉམ་དུ་བརྗོད་མ། ཁོ་མོས་རྩམ་བ་སུ་ལ་

བྱིན་ནས་"ཁྱོད་རྒྱལ་པོ་དང་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བཞིན་དུ་འགོ་བཙུག་ན། ཅུམ་པ་འདི་ཟོ། རྒྱལ་པོས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་ཟ་བཞིན་པ་འདི་ཁོ་ཐག་ཡིན། དེ་
 བྱིན་ཁོ་ལ་ཉུང་ཙམ་བྱིན། ཁོས་ཟོས་ཐེས་ཁོ་ལ་ཅུམ་པ་འདི་ནང་དུ་ཨ་མའི་འོ་མ་ཡོད་པར་བཤད་ན་ཁོས་ཁྱོད་གསོད་མི་དཔེ"ཞེས་གདམས།
 བྱ་རྒྱུད་རྒྱལ་པོ་ཆོད་དུ་སོང་ནས་ཨ་མས་གདམས་པ་ལྟར་དུ་བསྐྱབས། རྒྱལ་པོས་"ཅུམ་པ་ཞིམ་པོ་འདུག་ ཁྱོད་ལ་ཟ་མ་ཞིམ་པོ་འདི་མང་པོ་
 ཡོད་དམ"ཞེས་དྲིས།
 བྱ་རྒྱུད་གིས་"ཡོད་"ཅེས་ལན་བཏབས་ནས་རྒྱལ་པོར་མང་དུ་བྱིན།
 རྒྱལ་པོས་ཅུམ་པ་ཟོས་ཐེས་"ཅུམ་པ་ནི་ཅི་ཞིག་གིས་ལས་པ་ཡིན"ཞེས་དྲིས།
 བྱ་རྒྱུད་དེས་"རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལགས། ཅུམ་པ་འདི་ནི་ཨ་མའི་འོ་མ། མར། བྱས་བྱེ་བཅོས་མ། ཀ་ར་དང་རྩུར་བས་ལས་པ་ཡིན"ཞེས་
 བཤད།
 རྒྱལ་པོས་"ངས་རང་གི་གསང་བ་གཞན་སུ་ལའང་གཤམ་སུ་འཇུག་མི་འདོད་པས་སྐྱེ་བཞིན་ཆོར་ཐེས་མི་ཆོང་མ་བསད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེད་
 གཉིས་ཀྱིས་ཨ་མ་གཅིག་གི་འོ་མ་བཏུངས། ད་ལྟ་དེད་གཉིས་ནི་ཨ་མ་གཅིག་གི་བུ་ཐུག་དང་མཚུངས་བས་ངས་ཁྱོད་མི་གསོད། རྒྱལ་པོ་སོང་ནས་
 རའི་གསང་བ་མི་གཞན་པ་སུ་ལའང་བཤད་མི་ཉན"ཞེས་བཤད།
 བྱ་རྒྱུད་ཡུལ་དུ་ལོག་པ་ན། ཨ་མ་མོའི་བྱ་རྒྱུད་གསོན་པར་གནས་ཡོད་པས་དགའ་བས་ཐྱོས། འོན་ཀྱང་ཉེན་འགའི་ཐེས་ནས་བྱ་རྒྱུད་ལ་ན་ཆ་
 རྒྱུད་མོ་ཐོག་ སྐྱེན་གད་གིས་ཀྱང་རྩོམ་ཐོགས།
 ཨ་མས་བཙུན་པ་ཞིག་ལ་བྱ་རྒྱུད་ལ་ནད་བརྟག་བྱེད་རྒྱུའི་ཁྱེད་བྱས། བཙུན་པ་ཡོང་ནས་"ཁྱོད་ལ་གསང་བ་ཞིག་ཡོད། ཁྱོད་ཡུལ་ཐག་རིང་
 ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་གསང་བ་དེ་སྐད་མཐོན་པོས་བཤད་དགོས། དེ་བྱས་ན་ཁྱོད་དྲག་འགོ་ཅེས་བཤད།
 བྱ་རྒྱུད་དེ་ཡུལ་ཐག་རིང་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་"རྒྱལ་པོ་སྤང་དར་མའི་མགོ་ན་རྩ་ཞིག་ཡོད་"ཅེས་བསྐྱགས།
 བྱ་རྒྱུད་གིས་དེ་སྐད་བཤད་པ་ན་ཁོའི་ན་ཆ་ཡང་དྲག་སོང་། རི་དྲགས། མོག་ཆགས། མེ་ཏོག་ ལྷ་ཅི་ཏོག་ བཅས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 གཏམ་དེ་ཐོས་ནས་གཅིག་གཅིག་གི་རྩ་བར་བསྐྱུན།

3. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་
 ཚིག་ཐུང་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཅོས།

PART I

- a. King Langdarma did not want anyone to know his terrible secret ____
- b. She knew that ____
- c. The animals, flowers, grass, and wind ____
- d. The boy said, "Great King, this *tsamba* is made of mother's milk, ____
- e. The boy went to the King ____
- f. The King said, "It's very delicious. ____
- g. The King said, "Tomorrow, please come ____
- h. The mother asked ____
- i. The next morning she mixed butter, roasted barley flour, ____
- j. When the boy returned home, ____

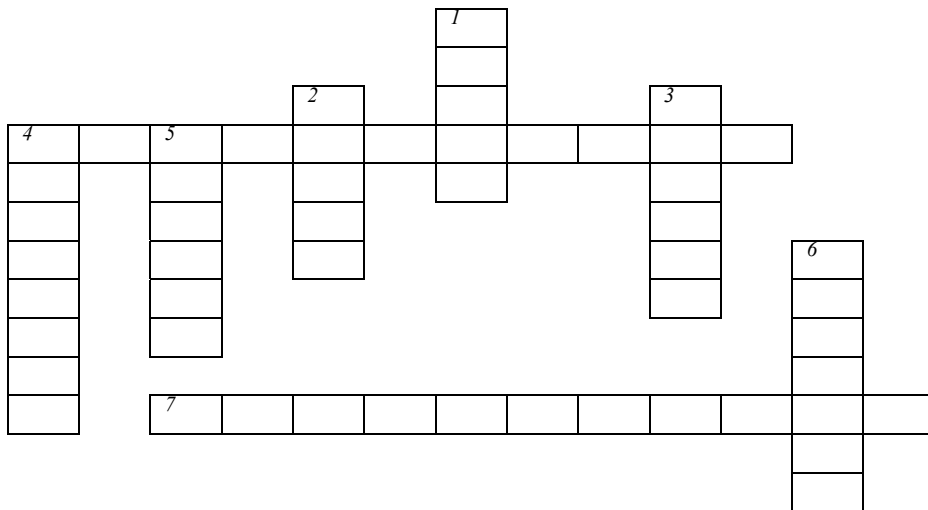
PART II

1. --horns sprouted out of his head.
2. a monk to look at the boy.
3. and cut my hair."
4. and did as his mother told him.
5. butter, roasted barley flour, sugar, and cheese."
6. cheese, sugar, and a little milk tea together.
7. Do you have more of this delicious food?"
8. heard this and told everybody.
9. his mother was delighted that her son was still alive.
10. the King would kill her son.

4. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. What was the king's secret?
- b. What did the king ask the boy to do?
- c. Why did his mother say it was unfortunate?
- d. What did she give him to take to the king?
- e. Why didn't the king kill the son?
- f. What did the monk tell the boy to do?
- g. What did the boy shout?
- h. Who carried the secret?

5. Crossword ལྷ་མྱི་དྲི་ཡི་གཞི་གས་ཅེ་ད།

Across

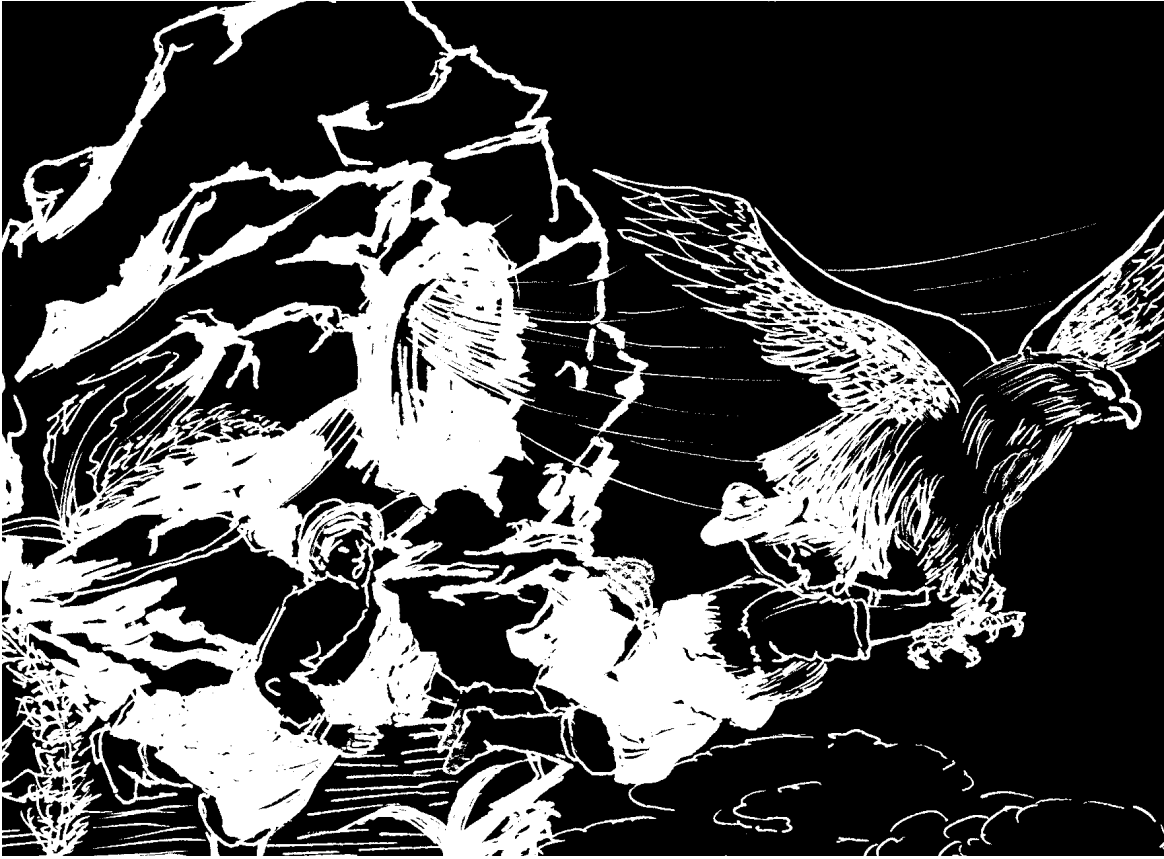
4. Horns _____ of his head.
7. His mother sadly said, "This is _____."

Down

1. She _____ butter, roasted barley flour, cheese, sugar, and a little milk tea together.
2. The boy said this and then he was _____.
3. "... the King will _____ ask you what you are eating..."
5. "Go to a _____ place and (4) _____ your secret (4) _____. Then you will be well."
6. "This *tsamba* is made of mother's milk, butter, _____ barley flour, sugar, and cheese."

Two Lazy Men

ཆེ་དཔལ་ཀྱུལ།

I. Vocabulary བ་སྟོད།

basking in the sun ཉི་མར་ལྷེ་བ།

consequently མཐའ་མར། དེའི་རྒྱུ་གྱིས།

tramps འབྲུམ་བ།

discussed (talked about) གྲོ་མོལ་བྱས་བ།

Paradise བདེ་བ་ཅན།

depended on ཁ་ན་ཡོད་བ། བརྟེན་བ།

scolded དམོད་བ་གཏོང་བ། སྐྱག་དམོད་བྱས་བ།

travels ཡུལ་སྐོར། ཡུལ་སྐོར་བྱེད་བ།

ladder སྐལ།

eagle སྐྱག།

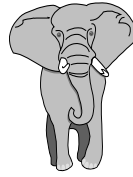
thumb མཐོ་བོང་།

nest སྒོ།

approval འཐད་བ།

grabbed བཟུང་བ།

lumps ཤ་མཛེས།

flesh མི་ཤ།

elephant སྐང་ཆེན།

2. Text སྒྲིབ་ཚན།

Zhaxi and Caireng were so lazy that they never worked. Instead, they sat at the bottom of a wall everyday, **basking in the sun**. They **depended on** their parents for everything **consequently**, their parents **scolded** them. They became tired of this, left their homes, and became **tramps**.

During their **travels**, they would go without food for a few days and then become very hungry. One day they sat by a fire and **discussed** what they would do next. Caireng said, "We should go where work is not needed and there is enough food to eat and there are beautiful clothes to wear. But I don't know where such a place is."

Zhaxi said, "Who knows? I don't think there is such a happy place in the world, but I heard **Paradise** is a very happy place."

Caireng smiled and said, "Let's go there. Why must we stay where people laugh at us and we must work for a living?"

"That's a good idea, but how can we go to Paradise? How can we find such a tall **ladder**?" asked Zhaxi.

"Even without a ladder we can get there," replied Caireng confidently.

"What are you thinking? Please tell me!" exclaimed Zhaxi.

"Look," said Caireng and pointed at a huge **eagle** flying above the mountains and valleys. "I saw this kind of bird when I was very small. If we hold on to this big eagle, it will take us to Paradise." Zhaxi looked at Caireng, thrust up his **thumb** in **approval**, and said, "What a great idea. We can do it!"

The next morning the two men climbed happily to the mountaintop and looked for the big eagle's **nest**. After they found it they hid nearby and patiently waited for the eagle's return. At dusk, when the big eagle returned, Zhaxi grabbed the eagle's feet and shouted to Caireng, "**Grab** my feet!"

The startled eagle flapped up into the blue sky. Caireng's hands soon grew tired holding onto Zhaxi's feet. "Is Paradise near?" asked Caireng.

Zhaxi looked up and replied, "It's not far. I can see a hole leading to Paradise." This made Caireng very happy.

"What size is that hole and will we fit through it?" asked Caireng.

"This big!" Zhaxi gestured, forgetting that he was holding on to the eagle. Then they both fell to the ground and became two **lumps** of broken **flesh**.

ལེ་ལོ་ཆེ་བའི་གནས་ལྷན་གཉིས།

བཀྲ་ཤིས་དང་ཆོ་རིང་གཉིས་ནི་ལེ་ལོ་ཆེ་བས་ལས་ཀ་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པར། ཉན་གྲངས་ལ་གྲང་རྩ་ཉི་མར་ལྷོ། ཁོ་ཆོའི་ཆང་མ་ཡ་མ་ལ་བརྟེན་དགོས་བྱུང་། མཐའ་མར་ཡ་མས་ཁོ་ཆོར་སྤྲིག་དམོན་བྱས། ཁོ་ཆོ་སྤྲིག་དམོན་ལ་སྤྲོན་ནས་ཁྱིམ་དང་བྲལ་ནས་རི་ལ་ཤོར།

ཁོ་གཉིས་འགྲུལ་སྐྱོད་བྱེད་པའི་ལམ་ཁར། ཁོ་ཆོ་ལམ་རྒྱགས་མེད་པར་ཉན་འགའ་ལ་སོང་བ་ན་གྲོད་པ་ལྷོགས། ཉན་ཞིག་ཁོ་གཉིས་མེ་ཐུང་ཞིག་གི་ལོགས་ནས་བསྐྱོད་ནས་གཞུག་ནས་ཅི་བྱེད་རྒྱ་སྐྱོང་། ཆོ་རིང་གིས་"ང་ཆོ་ལས་ཀ་ལས་མི་དགོས་ས། ཟ་རྒྱ་འདད་པོ་ཡོད་ས་དང་གོས་ཡག་པོ་གོན་རྒྱ་ཡོད་ས་ཞིག་ཏུ་འགོ་འོས། འོན་ཀྱང་ས་ཆ་འདི་འདྲ་ཞིག་ངས་གང་ན་ཡོད་པ་མི་ཤེས་"ཅེས་བཤད།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་"སྤྲོས་ཤེས། ངས་བལྟས་ན་འཛམ་གླིང་ན་ས་ཆ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རྒྱ་མ་རེད། འོན་ཀྱང་གོ་ཐོས་ལྟར་ན་བདེ་བ་ཅན་ནི་ས་ཆ་ཉ་ཅང་སྤྱིད་པོ་ཞིག་ཡིན་"ཞེས་ལབ།

ཆོ་རིང་དགོད་ཞོར་དུ་"བདེ་བ་ཅན་ལ་འགོ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ང་ཆོ་འབྲུ་ས་དང་འཆོ་བའི་ཆེད་དུ་ང་ཆོས་ངལ་རྩོལ་བྱེད་དགོས་པའི་ས་ནས་ངས་བར་དུ་སྐྱོད་དགོས་དོན་ཅི་"ཞེས་བཤད།

"དེ་ཐབས་བཀོད་བཟང་པོ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ང་ཆོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་རི་ལྟར་འགོ་འཇམ། ང་ཆོས་སྐྱས་དེ་འདྲ་མཐོན་པོ་ཞིག་རི་ལྟར་འཆོལ་རྒྱ་ཡིན་"ཞེས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་དེ་སྐད་དྲིས།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་ཁེངས་བཞིན་"སྐྱས་མེད་རུང་ང་ཆོ་དེ་གར་ཐོན་རྒྱ་རེད་"ཅེས་ལན་བཏབས།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་"ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བསམ་བཞིན་ཡོད། ང་ལ་ཤོད་དང་"ཞེས་སྐད་མགོ་མཐོན་པོས་དྲིས།

ཆོ་རིང་གིས་བྲག་རོང་གི་དབྱིངས་ན་གནམ་འཕང་གཅོད་པའི་གྲུག་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྱོན་ནས་"ལྷོས་དང་། ང་རྒྱུད་དུས་ན་ངས་བྱ་འདི་འདྲ་རིག་ཐྱོང་། གལ་ཏེ་ང་ཆོས་བྱ་འདི་ལ་འཇུས་ནས་འཕུར་ན་བྱ་ཡིས་ང་ཆོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་འཁྱེར་ངས་ཡིན་"ཞེས་བཤད་པར། བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཆོ་རིང་ལ་བལྟས་ནས་འཐད་པའི་མཐེ་བོང་བསྐྱོན་ནས་"ཐབས་བཀོད་རི་འདྲིའི་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ། ང་ཆོས་དེ་བྱ་"ཞེས་བཤད།

སང་ཉིན་ནངས་མོར། སྤྲོས་པ་གཉིས་ཀ་དགའ་སྤྱིའི་ངང་ནས་རི་མགོར་འཛོགས་ཤིང་གྲུག་ཆེན་པོ་དེའི་ཆང་བཅའ། ཁོ་ཆོས་གྲུག་ཆང་རྟེན་རྗེས་ཉེ་ས་ནས་ཡིབ་པ་དང་ངང་རྒྱུད་རིང་མོས་གྲུག་ཕྱིར་ཡོང་བར་བསྐྱུགས། སྐྱོད་དུས་སྤྱུ་གྲུག་ཆེན་པོ་ཕྱིར་ལོག་པ་ན། བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གྲུག་དེའི་རྒྱང་པ་བཟུང་ནས་ཆོ་རིང་ལ་"ངའི་རྒྱང་པ་བཟུང་"ཞེས་འབོད་སྐད་བརྒྱབ།

གྲུག་འབྲོགས་ནས་མཐོན་མཐིང་གི་དབྱིངས་གཏད། ཆོ་རིང་གི་ལག་བས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྒྱང་པ་བཟུང་ནས་མི་འགྱུངས་པར་ཤུགས་ཟད་པས། ཁོས་"བདེ་བ་ཅན་ལ་ཐག་ཉེ་འཇམ་"ཞེས་དྲིས།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཡར་ལ་བལྟས་ནས་"བདེ་བ་ཅན་ཐག་མི་རིང་། བདེ་བ་ཅན་དུ་འཐོན་པའི་ཁྱུང་བྱ་དེ་ངས་རིག་ཐུབ་"ཅེས་

ལན་བཏབས་པས། ཚེ་རིང་ལ་དགའ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བཏབས།

ཚེ་རིང་གིས་"ཁྱེད་ཀྱི་ཆེ་ཆུང་ག་ཚོད་རེད། ང་ཚོ་དེའི་ནང་ལ་ཤོང་སམ?"ཞེས་དྲིས།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་"ཁོས་གྲག་ལ་འཇུས་ཡོད་པ་བརྟེན་ནས་"འདི་འདྲ་ཆེ་"ཞེས་ལག་བརྟན་བྱས་ན། ཁོ་གཉིས་ཀྱི་ཐང་ལ་ལྷུང་
ནས་གཉིག་རུས་ཉིག་ཏུ་སྒྱུར།

3. Write questions for these answers. དྲི་བ་འདི་དག་ལ་ལན་ཐོབས།

- Zhaxi and Caireng were lazy. (Who...?)
- They left home because their parents scolded them. (What...?)
- Because they went without food for a few days. (Why...?)
- Zhaxi and Caireng wanted to go to a place where no one had to work. (Where...?)
- They thought an eagle would take them there. (What...?)
- Zhaxi grabbed the eagle's feet. (What...?)
- They became two lumps of broken flesh. (Who...?)
- They did not go to Paradise. (Did...?)
- Because Zhaxi let go of the eagle's legs. (Why...?)

4. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- "That's a good idea, but how can we go to Paradise? ____
- But I don't know where such a place is." ____
- During their travels they would go without food for a few days. ____
- How can we find such a tall ladder?" asked Zhaxi. ____
- Instead they sat at the bottom of a wall everyday. ____
- One day they sat by a fire and discussed what they would do next. ____
- Zhaxi and Caireng were so lazy that they never worked. ____
- Zhaxi said, "I heard Paradise is a very happy place." ____
- They became tired of this, left their homes, and became tramps. ____
- Their parents scolded them. ____
- Caireng said, "We should go where work is not needed." ____
- Caireng smiled and said, "Let's go there." ____
- "Why must we stay where we must work for a living?" ____

5. Each sentence below has one mistake. Write the word that is not correct and a correct word to replace it. གཤམ་གྱི་ཚེག་གྲུབ་དག་འབྲུག་ཡོད། རྣམ་ཡོད་པའི་ཐ་སྐད་འབྲི་དགོས་ལ་དེའི་ཚབ་ཏུ་ཐ་སྐད་ཡང་དག་ཀྱང་འབྲི་དགོས།

Sentence	Wrong Word	Right Word
"Look," said Caireng and pointed at a huge elephant flying above the mountains.		
"I saw this kind of horse when I was very small."		
"If we hold on to this small eagle, it will take us to Paradise."		
Zhaxi looked at Caireng, thrust up his foot in approval, and said, "What a great idea."		
The next morning the two men climbed sadly to the mountaintop and looked for the big eagle's nest.		
After they found it they hid nearby and impatiently waited for the eagle's return.		
At dusk, when the big eagle returned, Zhaxi grabbed the eagle's feet and shouted to Caireng, "Grab my head!"		
The happy eagle flapped up into the blue sky.		
Caireng's hands soon grew tired holding onto Zhaxi's arms.		
"Is home near?" asked Caireng.		
Zhaxi looked down and replied, "It's not far."		
"I can see a road leading to Paradise."		
This making Caireng very happy.		

6. Mark these sentences T (true) or F (false). ཚེག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་T དང་ནོར་འབྲུལ་ལ་F) རྟགས་ཚུ་བ།

- The eagle took the two men to Paradise. T F
- The two men were hard working. T F
- The eagle flew in the air with the two men. T F
- Caireng and Zhaxi's parents were cruel. T F
- Zhaxi and Caireng wanted to go to Paradise. T F
- Zhaxi and Caireng died at the end of the story. T F
- The eagle wanted to help the two men. T F

7. What lesson does this story teach? གཏམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཛོལ་བྱུང་།

- Don't be lazy.
- Lazy people will have an easy life.
- Men are stronger than eagles.
- Lazy people like to climb mountains.

The Dead Pigeon

ཐུག་ཡག

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་

pigeon ཐུག་རོན།

efficacious གོ་ཚད་པ།

kowtowed ཐུག་འཚལ་བ།

in no mood བསམ་པ་མེད་པ།

shocked གཏིང་ནས་ཡ་མཚར་བ། ཏྲ་ལས་པ།

merrily རྩོལ་འེངས་པ།

revenge ཞེ་འཁོན།

to attack ཁྱོལ་བ། གཙུབ་པ།

chant scriptures མ་ཆི་འདོན་པ།

borrowed གཡར་པ།

recite འདོན་པ།

sheep's skin ཐུག་པགས།

blushed ཁ་སྒྲེངས་པ།

monastery དགོན་པ།

fierce བཙན་པོ། གཏུམ་པོ།

squatted ཙོག་ཙོག་ཏུ་བསྐྱད་པ།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

A son asked a monk to come **chant scriptures** because his mother was very ill. The monk said, "My chanting is very **efficacious** and your mother will be well soon." The son believed the monk, **borrowed** some money, butter, and *tsamba* from his relatives, and gave them to the monk. When the monk finished his chanting the mother was dead.

The son sadly said, "Why is my mother dead?"

The monk noticed some **pigeons** flying in the sky and said, "Your mother has already changed to one of those pigeons flying in the sky." The son felt happy and **kowtowed** to the sky.

When Uncle Dinba heard what the monk had done and said, he angrily went to the temple, found the monk, and said, "My mother is dead. Please come to my home and **recite** scriptures."

The monk agreed. As they were walking to Uncle Dinba's house, the monk asked him to tell him a joke. Uncle Dinba angrily replied, "My mother is dead and I am **in no mood** to tell jokes!"

When they reached Uncle Dinba's home, the monk asked, "Where is your mother?"

Uncle Dinba sadly pointed to something covered with a **sheep's skin** and said, "There!" When the monk removed the sheep's skin, he saw a dead pigeon. He was **shocked**.

Uncle Dinba calmly said, "Oh, my mother changed into a pigeon and flew into the sky!" The monk **blushed**.

Uncle Dinba laughed **merrily** and said, "You told me to tell you a joke. Isn't this a good joke?" The monk left Uncle Dinba's house quickly.

The monk was very angry when he returned to his **monastery** and wanted **revenge**. Uncle Dinba had borrowed a pot from the monastery and he and the other monks decided that they would beat Uncle Dinba when he returned it.

A few days later Uncle Dinba started to the monastery with the pot. He knew the monks wanted to punish him so he had made some small holes in the bottom of the pot with a nail. When he reached the monastery gate, the monks ordered four **fierce** dogs to **attack** him.

Uncle Dinba **squatted** on the ground so the pot covered his entire body. He could see through the holes he had made. The dogs tried to bite through the pot, could not, and finally gave up.

When Uncle Dinba reached the monastery, he sadly said, "What a pity! Look, the four dogs have put so many holes in it."

The monks realized what Uncle Dinba had done but could say nothing.

ཐུག་རྒྱུ་གི་བོ།

ཨ་མའི་ན་ཚ་སྐྱུག་པས་བུ་ཡིས་བཅུན་པ་ཞིག་རིམ་གྱི་སྐྱབ་པར་བོས། བཅུན་པས་"ངའི་འདོན་པས་གོ་ཚད། བྱོད་ཀྱི་ཨ་མ་མི་
འགོར་བར་དྲག་འགྱོ་ཞེས་བཤད། བུས་སྒྲོམ་ནས་ཁོའི་ཉེ་དུ་ཚའི་ལག་ནས་སྒྲོར་མོད་ང་མར། ཟུམ་པ་བསྐྱིས་ནས་བཅུན་པ་དེར་
བྱིན། བཅུན་པས་འདོན་པ་བརྟོན་ཚར་བ་ན་ཨ་མ་ཡང་གི་སོང་།

བུས་ཡིད་སྒྲོ་བའི་ངང་ནས་"ངའི་ཨ་མ་ཅིའི་ཕྱིར་འདས་པ་ཡིན་"ཞེས་དྲིས།

བཙུན་པས་དབྱིངས་ན་ཕྱག་རོན་འགའ་འཕྱར་བཞིན་པ་མཐོང་ནས་"ཁྱོད་གྱི་ཨ་མས་ནམ་མཁའ་ན་འཕྱར་བའི་ཕྱག་རོན་
ཞིག་གི་སྒྲིབ་ལངས་ཡོད་"ཅེས་ལབ་པར། བྱ་དགའ་ནས་ནམ་མཁའ་ཕྱག་འཇམ།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་བཙུན་པ་དེའི་ཅི་བཤད་ཅི་ལས་གོ་ནས་ཕྱགས་ཁྲོས་པའི་ངང་དགོན་པར་སོང་། གྲུ་བ་དེ་རྟེན་ནས་"ངའི་ཨ་
མ་འཆི་སོང་། དེང་ཆང་དུ་ཆོས་འདོན་པར་ཐེབས་རོགས་"ཅེས་ཞུས།

བཙུན་པ་འཐད། ཁོ་ཆོ་ཨ་ཁུ་བརྟན་པ་ཆང་དུ་སྒྲེབས་སྐབས། བཙུན་པས་ཁོ་ལ་དགོད་གཏམ་གྱིས་ཆུའི་རེ་བ་བཏོན། ཨ་ཁུ་
བརྟན་པས་ཁོང་ཁྲོའི་ངང་"ངའི་ཨ་མ་འདས་སོང་། ང་ལ་དགོད་གཏམ་གྱིས་པའི་བསམ་བཤིང་འདུག་"ཅེས་ལན་བཏབས།

ཁོ་ཆོ་ཨ་ཁུ་བརྟན་པ་ཆང་དུ་སྒྲེབས་པ་ན། བཙུན་པས་"ཁྱོད་གྱི་ཨ་མ་གང་དུ་ཡོད་"ཅེས་དྲིས།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་ཡིད་སྒྲིབ་པའི་ངང་ལྷག་པགས་བཀའ་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་བརྟན་ནས་"གན་ན་"ཞེས་བཤད། བཙུན་པས་
ལྷག་པགས་བྲལ་ནས་པ་ན་ཕྱག་རོན་གྱི་པོ་ཞིག་མཐོང་ནས་ཉ་ལས།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་སྐད་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་"འོ། ངའི་ཨ་མས་ཕྱག་རོན་གྱི་སྒྲིབ་ལངས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་སོང་"ལབ་
པ་ན། བཙུན་པ་ཁ་སྒྲིངས།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པ་ཡིད་སྒྲིབ་པའི་ངང་འཇུག་དཔུལ་ནས་"ཁྱོད་ལ་དགོད་གཏམ་ཞིག་གྱིས་ཅེས་ཁྱོད་གྱིས་བཤད་ཟིན། འདི་ནི་
དགོད་གཏམ་བཟང་པོ་ཞིག་མིན་ནམ་"ཞེས་བཤད། བཙུན་པ་དེ་སྟབས་སྟབས་པོར་ཨ་ཁུ་བརྟན་པ་ཆང་དང་བྲལ།

བཙུན་པ་དེ་དགོན་པར་བྱིར་ལོག་པ་ན་ཁོང་ཁྲོ་གཏིང་ནས་ལངས་གིང་ཞེ་འཁོན་གྱི་བསམ་བཤེང་བཅངས། ཨ་ཁུ་བརྟན་
པས་དགོན་པ་ནས་སྒྲ་བ་ཞིག་གཡར་ཡོད། ཁོ་དང་བཙུན་པ་གཞན་པ་དག་གིས་ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་སྒྲ་བ་བྱིར་འབྱེར་ཡོང་ན་གཅར་
རྒྱུ་བྱེད་ཆུ་ཐག་གིས་བཅད།

ཉིན་མ་འགའ་འགོར་རྗེས། ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་དགོན་པ་ལ་སྒྲ་བ་ཉེར་བར་བྱིན། གྲུ་བ་ཆོས་ཁོར་ཆང་པ་གཙོད་འདོད་པ་
ཁོས་ཆོར་ནས་སྒྲ་བའི་ཞབས་ལ་འཛོལ་མ་ཞིག་གིས་ཁུང་བུ་ཆུང་ཆུང་མང་པོ་འཕྲིན། ཁོ་དགོན་པའི་སྒྲོ་ཆེན་ལ་ཐོན་པ་ན། གྲུ་
བ་ཆོས་ཁྱི་གཟན་པོ་བཞི་ཁོ་ལ་རྒྱུ་ལ་བར་བཏང་།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པ་ཐང་ལ་ཙོག་ཕྱར་བཟུང་ནས་སྒྲ་བ་ཡིས་ཁོའི་ལུས་པོ་ཡོངས་སུ་བཀའ་བས། ཁོས་ཁོས་འཕྲིན་པའི་ཁུང་བུ་
ལས་མཐོང་བྱལ། ཁྱི་ཆོས་སྒྲ་བའི་སྟེང་ནས་སོ་འདེབས་ཅིས་བྱས་ཀྱང་མ་ཆོད་པས་མཐའ་མར་རྒྱུ་ལ་མཆོམས་བཞག།

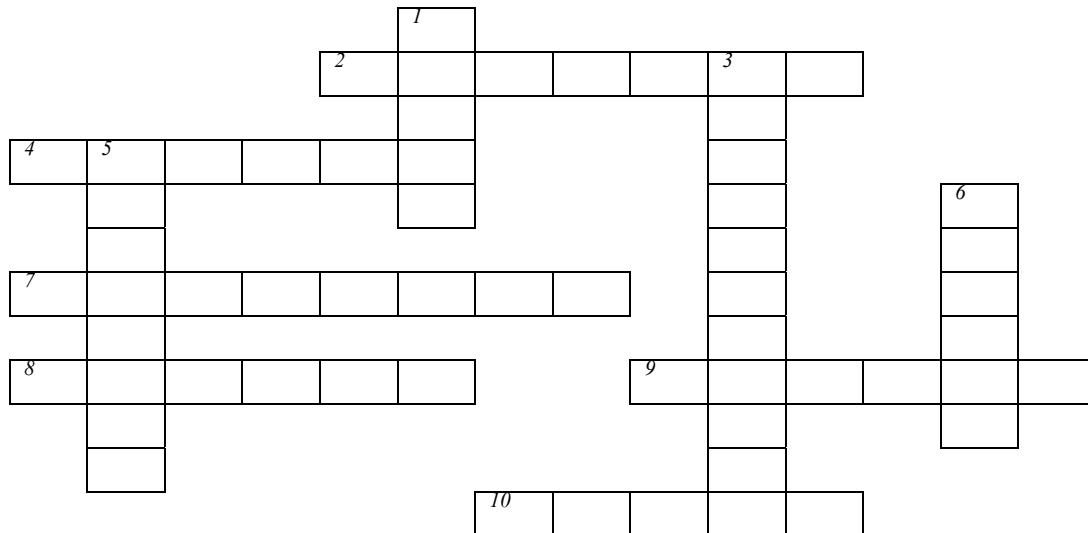
ཨ་ཁུ་བརྟན་པ་དགོན་པར་ཐོན་པ་ན། ཁོས་ཡིད་སྒྲིབ་པའི་ངང་ནས་"རྗེ་འདྲིའི་ཡིད་སྒྲིབ་ལ། ལྟོས་དང་ཁྱི་བཞི་བོས་སྒྲ་བའི་
སྟེང་དུ་ཁུང་བུ་འདི་འདྲ་མང་པོ་གཏད་བྱུང་"ཞེས་བཤད།

ཨ་ཁུ་བརྟན་པས་ཅི་ལས་ཅི་བྱས་བཙུན་པ་ཆོས་གེས་ཀྱང་ཅི་ཡང་བཤད་མ་བྱལ།

3. Put the sentences in the correct order. གཤམ་གྱི་ཚིག་གྲུབ་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིག་ཅིག་།

- a. ____ A son asked a monk to come chant scriptures because his mother was very ill.
- b. ____ He made holes in the pot bottom.
- c. ____ The dogs tried to bite through the pot, could not, and finally gave up.
- d. ____ The monk said, "Your mother has changed to a pigeon flying in the sky."
- e. ____ The monk said, "My chanting is efficacious and your mother will be well soon."
- f. ____ The monk was very angry when he returned to his monastery and wanted revenge.
- g. ____ The son borrowed money, butter, and *tsamba* from his relatives.
- h. ____ Uncle Dinba calmly said, "Oh, my mother changed into a pigeon!"
- i. ____ Uncle Dinba had borrowed a pot from the monastery.
- j. ____ Uncle Dinba laughed merrily and said, "You told me to tell you a joke."
- k. ____ Uncle Dinba squatted on the ground so the pot covered his entire body.
- l. ____ When the monk finished his chanting the mother was dead.
- m. ____ When the monk removed the sheep's skin, he saw a dead pigeon.
- n. ____ Uncle Dinba angrily went to the temple and found the monk.
- o. ____ Uncle Dinba said, "The dogs have put so many holes in it."

4. Crossword ལྷ་སྒྲིད་ཀྱི་ཡི་གེའི་གཞུང་།

Across

2. When the monk removed the sheep's skin, ... He was ____.
4. When the monk removed the sheep's skin, he saw a dead ____.
7. The son felt happy and ____ to the sky.
8. The son _____ **ed** money, butter, and *tsamba* from his relatives.

9. When he reached the monastery, the monks ordered four _____ dogs to attack him.
10. Uncle Dinba said, "My mother became a pigeon and flew into the sky!" The monk _____.

Down

1. A son asked a monk to come _____ scriptures.
3. The monk said, "My chanting is very _____."
5. Uncle Dinba replied, "My mother is dead and I am _____ to tell jokes!"
6. ...the monks ordered four fierce dogs to _____ him.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Why did the son ask the monk to chant scriptures?
- b. What did the son give the monk?
- c. When the monk was finished chanting, was the son's mother alive?
- d. What did the monk say the mother had turned into?
- e. What did Uncle Dinba do when he heard what the monk did?
- f. As they were walking to Uncle Dinba's home, what did the monk ask him?
- g. Where was Uncle Dinba's "mother"?
- h. When the monk removed the sheep skin, what did he find?
- i. What did the monk and the other monks decide to do?
- j. What did Uncle Dinba do with the pot?
- k. What did he say happened to the pot?

Boxing a Monster

པ་སྒྲིང་།

1. Vocabulary བ་སྒྲིང་།

animal bones སྒྲིང་ཆགས་ཀྱི་རུས་པ།

businessman ཆོང་བ།

clearly གསལ་བོར།

whom ཟུ།

moaning in pain ཅ་ཟུག་གིས་སྒྲིང་བ།

monster གདོན་འདྲེ། འདྲེ།

silly སྒྲིན་པ།

flesh མི་མ།

descended མར་བབས་པ།

2. Text སྒྲིང་ཆགས་།

A fat doctor died, leaving behind three sons. The youngest and cleverest son said to his two older brothers, "Our father was killed. I'm going to find our enemy and kill him." He left and climbed the highest nearby mountain. In a cave on the mountain, he found **animal bones** and meat. He sat down and waited to see who would return to the cave.

"I'm your brother," Youngest Brother answered.

Some days later they noticed a **businessman** driving three hundred yaks in the valley below. The first yak was very fat. Monster wanted to kill it but said he did not know how. Youngest Brother said, "You are **silly**. I'll kill it," and left. A short time later Youngest Brother returned carrying the yak meat.

Youngest Brother said, "This meat is very fat. I've never seen meat like this before."

Youngest Brother now understood **whom** he needed to kill but he said nothing.

The next morning as Monster passed near the brothers' home the two older brothers caught him, beat him, and then let him go. Monster ran back to the mountain cave, **moaning in pain.**

Monster said, "Two boys beat me."

Monster ran outside and came back with a metal box. Youngest Brother said, "Please open this box and I will get inside. If I can't get out I know it is strong enough to hold those two boys." Monster opened the box. Youngest Brother got inside and found that the box was very strong. He could not get out. He then asked Monster to open the box and got out.

After Monster got in the box Youngest Brother locked it and never opened it again.

སྒྲུབ་པ་ཚོན་པོ་ཞིག་ལུགས་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ནས་འདས་མོང་། སུ་ཆེས་རྒྱུད་པ་ལྟོ་རིག་ཆེས་བཀྲ་བ་དེས་ཁོའི་ལུ་པོ་གཉིས་ལ་"ང་ཚོའི་ཨ་པ་གཞན་གྱིས་བཀྲོངས། ང་ཚོར་ནས་དག་པོ་བཅའ་ཉེ་གཞོད་རྒྱ་ལྷན་ཞེས་བཤད། ཁོ་མོར་ནས་ཉེ་སའི་རི་ཆེས་མཐོན་པོ་དེའི་སྤྲེང་རྩ་འགོས། རི་སྤྲེང་གི་བྲག་ལྷག་ཅིག་གི་ནང་ནས། ཁོས་རི་དྲགས་ཀྱི་རྩས་པ་དང་བརྟེན། ཁོ་ཐང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུ་ཞིག་བྲག་ལྷག་ལས་སྤྱིར་འོང་བར་བརྒྱགས།

"ང་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲན་ལྷ་ཡིན"ཞེས་སྤྲན་ཆེས་རྒྱུད་བས་ལན་བཏབས།

ཉིན་འགའ་འགོར་རྗེས། རི་འདབས་ཀྱི་ཡུང་ཁུག་ན་མོང་བཞིམ་གིས་ནོར་ལྷུང་བརྒྱ་འདྲེད་བཞིན་པ་ཁོ་ཚོས་མ་ཐོང་། གཡག་དང་པོ་དེ་ཉི་
ཅང་ཚོ། གྲོག་ཆགས་ཆེན་པོ་དེས་ཁོས་གཡག་ཚོར་པོ་དེ་ག་མོང་འདྲེད་ཀྱང་འོན་ཀྱང་རི་ཡུང་ག་མོང་དགོས་པ་མི་ཤེས་བར་བཤད། ལྷན་ལྷན་ལྷང་།

ཤོས་ཀྱིས་"ཁྱོད་སློན་པ་ལའང་། ངས་གསོད་"བཤད་ནས་བྱད་སོང་། ཅང་མ་འགོར་བར། སྤྱན་རླུང་ཤོས་དེས་གཡལ་གཡལ་གྱི་འཁྱུར་ནས་ཕྱིར་ཐོན།
 སློག་ཆགས་ཆེན་པོས་"ངས་ང་ཉི་སྟོབས་ཆེ་བར་འདོད། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ང་ལས་ཀྱང་སྟོབས་ཆེ་"ཞེས་ལབ།
 སྤྱན་རླུང་ཤོས་ཀྱིས་"གཞི་ཉ་ཅང་ཆོན་པོ་རེད། ངས་གཞི་འདི་འདྲ་ཞིག་སྟོན་ཆད་རིག་མ་ཕྱིང་"ཞེས་ལབ།
 སློག་ཆགས་ཆེན་པོ་དེས་"ངས་ཕྱིང་། ངས་བྱ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱན་པ་ཆོན་པོ་ཞིག་བསད་ཕྱིང་། ཁྱོད་ཀྱི་གཡལ་གཡལ་འདིའི་གཡལ་ཀྱང་ཆོ་"ཞེས་
 ལན་བཏབས།

དེ་ནས་སྤྱན་རླུང་ཤོས་ཀྱིས་ཁོས་སྤྱད་གསོད་དགོས་པ་ཤེས་ཀྱང་ཅི་ཡང་མ་ལབ་བར་བསྟན།
 ཕྱི་ཉིན། སྤྱན་རླུང་ཤོས་ཀྱི་ལས་བབས་ཏེ་ཁྱོད་ཕྱོད་ཀྱི་ཁྱེད་ལ་ཕྱག་ཅིང་"ངས་ང་ཆོད་དག་པོ་རྟེན་བྱུང་། སློག་ཆགས་ཆེན་པོ་ཞིག་རི་
 མཐོན་པོ་ཞིག་གི་བྲག་ཕྱག་ཅིག་གི་ནང་དུ་བསྟན་ཡོད། ཉིན་གྲངས་ལ་ཁོ་འདི་ག་དང་ཉེ་མར་ཡོད། སང་ཉིན་ཁོ་འདི་གར་ཐོན་ན། གཙང་དུང་
 བྱས་དེ་ཕྱིར་ཐོངས་"ཅིས་བཤད།

སང་ཉིན་ནངས་མོར་སློག་ཆགས་ཆེན་པོ་དེ་སྤྱན་རླུང་ཆོད་ཁང་བ་བརྒྱད་དུ་སྤྱོད་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་བཟུང་ཞིང་གཙང་དུང་བྱས། དེ་ནས་ཕྱིར་
 འགོ་དུ་བཅུག། སློག་ཆགས་ཆེན་པོ་རི་རྟེན་གི་བྲག་ཕྱག་ལ་སྤྱོད་བཞུགས་དུ་ཕྱིར་བཅུགས།

"དོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་"སྤྱན་རླུང་ཤོས་ཀྱིས་དེ་སྐད་དྲིས།
 སློག་ཆགས་ཆེན་པོས་"བྱ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་ང་ལ་བརྟུངས་སོང་"ཞེས་བཤད།
 སྤྱན་རླུང་ཤོས་ཀྱིས་"ང་འགོ་ནས་བྱ་ཕྱག་དེ་གཉིས་ལ་རྟེན་རེས་བྱེད། འོན་ཀྱང་ང་ལ་ལྷགས་སྐྱམ་བཟང་པོ་ཞིག་དགོས་"ཅིས་བཤད།
 སློག་ཆགས་ཆེན་པོ་ཕྱི་ལ་བཅུགས་ཤིང་ལྷགས་སྐྱམ་ཞིག་འཁྱེར་ནས་ཕྱིར་ཐོན། སྤྱན་རླུང་ཤོས་ཀྱིས་"སྐྱམ་འདིའི་ཁ་ཕྱེ་དང་ང་ནང་ལ་
 འཇུ་ལ། གཡལ་ཏེ་ང་ཕྱི་ལ་འོང་མ་ཐུབ་ན་ལྷགས་སྐྱམ་སྐྱམ་མོ་ཡིན་པས་བྱ་ཕྱག་དེ་གཉིས་འཛིན་ཐུབ་རྒྱ་རེད་"ཅིས་ལབ། སློག་ཆགས་ཆེན་པོས་སྐྱམ་
 ཕྱིས། སྤྱན་རླུང་ཤོས་དེ་ནང་ལ་འཇུ་ལ་བ་དང་སྐྱམ་ནི་སྐྱམ་མོ་ཡིན་པ་ཤིས། ཁོ་ཕྱི་ལ་འཁྱེར་མ་ཐུབ། དེ་ནས་ཁོས་སློག་ཆགས་ཆེན་པོ་ལ་ཁ་ཕྱེ་དུ་
 བཅུག་ནས་ཕྱིར་བྱད།

"དེ་ཁྱོད་ནང་ལ་བྱད་དང་། ཁྱོད་ང་ལས་སྟོབས་ཆེ། སྐྱམ་དེ་རི་འདྲིའི་སྐྱམ་མོ་ཡིན་པར་བཟུང་"ཞེས་སྤྱན་རླུང་ཤོས་ཀྱིས་དེ་སྐད་བཤད།
 སློག་ཆགས་ཆེན་པོ་ནང་དུ་བྱད་རྗེས། སྤྱན་རླུང་ཤོས་ཀྱིས་སྐྱམ་ལ་བྲ་བརྒྱབ་ནས་སྐྱམ་ཁ་གཏན་ནས་མ་ཕྱིས།

3. Put these words in the blanks below ཐ་སྟད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲིངས།: a, the, behind, to, in, on, with, below, nearby.

- a. _____ fat doctor died, leaving _____ three sons.
- b. _____ youngest _____ cleverest son said _____ his two older brothers, "I'm going _____ find our enemy _____ kill him."
- c. He left _____ climbed _____ highest _____ mountain. _____ cave _____ mountain, he found animal bones _____ meat.
- d. He sat down _____ waited _____ see who would return _____ cave.
- e. Later _____ monster came _____ asked, "Who are you?"

- f. Monster thought, "I never knew I had ____ brother," ____ let Youngest Brother stay ____ him.
- g. They noticed ____ businessman driving three hundred yaks ____ valley ____.
- h. ____ first yak was very fat.
- i. Monster wanted ____ kill it.
- j. Youngest Brother said, "I'll kill it," ____ left.
- k. ____ short time later Youngest Brother returned carrying ____ yak meat.

4. Put the sentences in the correct order. གཤམ་གྱི་ཚེས་གྲུབ་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- a. ____ "Now you please get in the box," said Youngest Brother.
- b. ____ A fat doctor died, leaving behind three sons.
- c. ____ After Monster got in the box Youngest Brother locked it and never opened it again.
- d. ____ He then asked Monster to open the box and got out.
- e. ____ Monster said, "Two boys beat me."
- f. ____ Monster said, "I have. I killed a fat doctor with three sons."
- g. ____ Some days later they noticed a businessman driving three hundred yaks in the valley below.
- h. ____ Some time later a monster came and asked, "Who are you?"
- i. ____ The next morning the two older brothers caught the monster.
- j. ____ The youngest said to his two older brothers, "I'm going to find our enemy and kill him."
- k. ____ Youngest Brother asked, "What happened?"
- l. ____ Youngest Brother now understood whom he needed to kill but he said nothing.
- m. ____ Youngest Brother said, "I will fight those two boys but I need a good metal box."
- n. ____ Youngest Brother said, "Please open this box and I will get inside."
- o. ____ Youngest Brother said, "This meat is very fat. I've never seen meat like this before."

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. What did youngest son say he would do?
- b. What did he find in the cave?
- c. Did the youngest son tell the monster that he was his brother?
- d. Who killed the yak?
- e. Whose flesh was fatter than the yak's?
- f. What did the two older brothers do to the monster?
- g. What did Youngest Brother need?
- h. What did Youngest Brother lock the monster in?

The Foolish Judge

འགྲུར་མེད་ཀྱི་མཚོ།

1. Vocabulary བ་སྟོན།

judge ཞལ་ལྷུ་བ།

dumplings ལྷུ་ཚོད།

sleeping flower གཉིད་འགྲུག་མེ་ཏོག།

courtyard ར་བ།

touched རེག་བ། ཐུག་བ།

pounded on རྩེད་ལ་བརྒྱབ་བ།

puzzled མགོ་ཐོམ་བ། ཅི་བྱེད་མེད་བ།

strange dream རྗེ་ལམ་ཡ་མཚན།

ordinary རྒྱུ་བཏང་བ། ལམ་བ།

prepared supper དགོང་ཚེགས་ག་སྒྲིག་བྱས་བ།

shaved off བཞར་བ།

wondered ཤེས་འདོད་བ། ཡ་མཚར་བ།

beard ཡག་ཚོམ། རྩུ་བོ།

you'd better (you had better) རབ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས།

led a life འཚོ་བ་བསྐྱལ་བ།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

A **judge**'s wife wanted her husband to travel all over the local area to see and learn about **ordinary** people's lives. One evening the judge came home from his work and asked his wife to make **dumplings** for supper. She said, "It will take a long time to make dumplings. You are tired now because you worked without rest all day. Please rest on the bed. When I have **prepared supper**, I will wake you up."

The judge agreed and was soon asleep. His wife then put a **sleeping flower** near his pillow, ordered some servants to carry her husband outside into the yard, and then **shaved** off his beard.

When he woke up, he saw the sky and realized that he was in the **courtyard**. He **wondered** how he had gotten there. He **touched** his face and realized his **beard** was gone. He was frightened. He wondered, "Who am I? Am I the judge? I'll knock on the door. If I'm the judge, they will let me in."

He stood up, went to the door, and knocked. "Who are you?" a servant asked.

"I'm the judge," the judge replied.

"You are a judge from what family?" asked the servant. "Our judge is sleeping." Then the servant closed the door.

The judge angrily **pounded on** the door. Another servant opened the door and said, "**You'd better** get away from our house or our judge will hear you." The servant looked carefully at the judge's face and said, "Everybody knows that our judge has a beard."

The **puzzled** judge walked around the courtyard and thought, "Since I'm not the judge, why do I need to stay here?" He decided to leave and go somewhere else.

After walking for many days, he reached a big city and led a life of poverty and hunger.

The days went by.

After a year, his beard had grown out again. He decided to go home. After many days of walking, he entered his courtyard. His feet were in such pain that he lay down on the courtyard and fell asleep. Later a servant came into the courtyard. She saw the judge sleeping and told the judge's wife. The judge's wife put a sleeping flower near the judge, ordered some servants to make dumplings, and ordered other servants to put the judge on his bed.

After awhile the judge woke up, looked around, and said, "I was in the yard. How did I get here?"

His wife said, "You are confused. You just got home and asked me to prepare some dumplings. Supper is ready. Now, let's eat."

"How strange! I feel like I have been away for a year. How did I get home?" asked the judge.

"You have had a long dream," said his wife.

The judge ate the dumplings and thought about his strange dream.

ཞལ་ལྷེ་བ་སྒྲུབ།

ཞལ་ལྷེ་བ་ཞེས་པའི་ཆུང་མས་ཁོ་མོའི་ཁྱོད་ཀྱི་ས་གནས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཐམས་ཅད་འགྲིམས་ནས་ས་གནས་མི་དམངས་ཀྱི་འཆོ་བ་ལ་མཐོང་ཐོས་བྱེད་ཀྱི་
རེ་བ་བྱས། དགོང་མོ་ཞེས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་ལས་ཀ་ལས་ཕྱིར་ལོག་པ་དང་ཆུང་མར་དགོང་ཚེས་ལ་ཆུ་ཚོད་ལས་ཀྱི་གདམས། ཁོ་མོས་"ཆུ་ཚོད་

ལས་རྒྱ་དུས་ལྟན་རིང་བོ་དགོས། རྒྱུད་ཀྱིས་ཉིན་གང་བོར་ངལ་མ་གསོས་བས་ད་ལྟོད་ཐང་ཆད་ཡོད། མལ་ཁྲིའི་སྤྲོད་ནས་ངལ་གསོས་དང་།
ངས་རྒྱ་ཚོད་ལས་ཚར་བ་ན་ལྟོད་གཉིད་ལས་སྒྲོང་ཞེས་བཤད།

ཞལ་ལྟེ་བ་འཐད་ནས་མ་འགྲུངས་པར་གཉིད་དུ་ཡུར། ཁོའི་རྒྱུང་མས་དེ་ནས་གཉིད་འགྲུག་མེ་ཏྲག་ཅིག་ཁོའི་སྤྲུམ་མགོའི་རྩིབ་ལ་བཞག
གཡོག་པོ་འགའ་ལ་ཁོ་མོའི་ཁྱོ་ག་ཕྱི་དུ་འཁྱེར་ནས་རྩྭ་རྒྱུ་རྩེ་བཞག་ནས་ཁོའི་སྤྲུ་ར་བཞར་རྒྱུའི་བཀའ་པ་བས།

ཞལ་ལྟེ་བ་གཉིད་ལས་སང། ཁོས་ནམ་མཁའ་མཐོང་བས་ཁོ་རྩྭ་རྒྱུ་རྩེ་བཞག་པོ་ཚོར། ཁོས་ཁོ་དེ་གར་རི་ལྟར་ཐོན་ཡོང་བས་མས། ཁོས་
ཁོའི་ངོ་ལ་རེག་ཆེ་ཁོའི་སྤྲུ་ར་མེད་བ་ཤེས། ཁོ་ལ་དངངས་སྒྲག་སྒྲེས། ཁོས་"ང་ནི་སྤྲུ་ཡིན། ང་ནི་ཞལ་ལྟེ་བ་ཡིན་ནམ། ངས་སྒྲོ་བརྟུང་རྒྱུ་ཡིན།
གལ་ཏེ་ང་ཞལ་ལྟེ་བ་ཡིན་ན་ཁོ་ཚོས་ང་ནང་དུ་ཡོང་དུ་འཇུག་རྒྱུ་རེད"བས་མས།

ཁོ་ཡར་ལ་འགྲོངས་ཤིང་སྒྲོ་ཁར་སོང་ནས་སྒྲོ་བརྟུངས། གཡོག་པོ་ཞིག་གིས་"ལྟོད་སྤྲུ་ཡིན"ཞེས་དྲིས།

ཞལ་ལྟེ་བས་"ང་ནི་ཞལ་ལྟེ་བ་ཡིན"ཞེས་ལན་བཏབས།

གཡོག་པོས་"ལྟོད་ནི་ཁྱིམ་ཚང་གང་གི་ཞལ་ལྟེ་བ་ཡིན"ཞེས་དྲིས་ནས་སྒྲོ་བརྟུངས།

ཞལ་ལྟེ་བས་སྒྲོ་ཤིང་ཀྱིས་བརྟུངས། གཡོག་པོ་གཞན་པ་ཞིག་གིས་སྒྲོ་བྱས་ནས་"རབ་ཡིན་ན་ལྟོད་རིང་ཚང་ནས་སོང་ན་འགྲིག་ དེ་མིན་རིང་
ཚང་གི་ཞལ་ལྟེ་བས་གོ་འགོ་ཞེས་བཤད། གཡོག་པོ་དེས་ཞལ་ལྟེ་བའི་གདོང་ལ་ཞིབ་མོར་བལྟས་ནས་"མི་ཚང་མས་ངེད་ཚང་གི་ཞལ་ལྟེ་བར་སྤྲུ་
ར་ཡོད་བ་ཤེས"ཅིས་བཤད།

གང་ཡིན་འདི་ཡིན་མེད་པའི་ཞལ་ལྟེ་བ་རྩྭ་རྒྱུ་ཀྱི་ནང་ནས་ཡར་མར་ལ་སོང་ནས་"ང་ནི་ཞལ་ལྟེ་བ་མིན་པས། ང་འདི་ནས་བསྟོད་ནས་ཅི་
བྱ"བས་མས་ནས་ས་གཞན་དུ་འགོ་རྒྱ་ཐག་བཅད།

ཉིན་འགའ་ལ་བསྐྱོད་རྗེས། ཁོ་གོང་ཁྱེད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་ཁ་རྒྱབ་མི་ཁེབས་པའི་འཆོ་བ་བསྐྱུལ།

ནམ་རྒྱ་མཐར་ཀྱིས་བཞུད།

ལོ་གཅིག་གི་རྗེས་ནས། ཁོའི་སྤྲུ་ར་ཡང་བསྐྱར་སྒྲེས། ཁོས་ཡུལ་ལ་འགོ་རྒྱུའི་ཐག་བཅད། ཉིན་དུ་མར་འགྲུལ་སྐྱོད་བྱས་རྗེས། ཁོ་ཁོའི་ར་
སྒྲོར་གྱི་ནང་དུ་འཇུག། ཁོའི་རྒྱུང་བ་ན་ནས་རྩྭ་རྒྱུ་ཀྱི་ནང་ནས་ཐང་ལ་བསྟུང་ནས་གཉིད་དུ་ཡུར། རྗེས་ནས་གཡོག་པོ་ཞིག་རྩྭ་རྒྱུ་རྩེ་བཞག་པོ་ཚོར།
ཁོ་མོས་ཞལ་ལྟེ་བ་གཉིད་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་ཁོའི་རྒྱུང་མ་ལ་བཤད། ཞལ་ལྟེ་བའི་རྒྱུང་མས་གཉིད་འགྲུག་མེ་ཏྲག་ཅིག་ཞལ་ལྟེ་བའི་ལོགས་སུ་
བཞག། གཡོག་པོ་འགའ་ལ་རྒྱ་ཚོད་ལས་རྒྱུའི་བཀའ་པ་བས། གཡོག་པོ་གཞན་པ་འགའ་ལ་ཞལ་ལྟེ་བ་ཁོའི་མལ་ཁྲིའི་སྤྲོད་དུ་འཁྱེར་རྒྱུའི་བཀའ་
བས།

རེ་ཞིག་འགོར་བ་ན། ཞལ་ལྟེ་བ་གཉིད་ལས་སང། མཐའ་ལ་བལྟས་ནས་"ང་སྤྲོད་ན་རྩྭ་རྒྱུ་རྩེ་བཞག་པོ་ཚོར། ང་འདི་གར་རི་ལྟར་ཐོན་པ་
ཡིན"ཞེས་དྲིས།

ཁོའི་རྒྱུང་མས་"ལྟོད་ཀྱི་མགོ་ཉིག་ཡོད། ལྟོད་ཡུལ་ལ་ཐོན་མ་ཐག་ཡིན་པ་དང་ལྟོད་ཀྱིས་ང་ལ་རྒྱ་ཚོད་ག་སྤྱིག་བྱེད་དུ་བཅུག་ཡོད། དགོང་
ཆོག་ས་ག་སྤྱིག་བྱས་ཚར། ད་འགོ་ནས་བཞེས་དང་"ཟེར།

"རི་འདྲིའི་ཡ་མཚན་ལ། ངའི་སྤྲུང་བ་ལ་ང་ཁྱིམ་དང་ལོ་གཅིག་ལ་བྲལ་བ་འདྲ། ང་ཡུལ་ལ་རི་ལྟར་ཐོན་ནས་"ཞེས་ཞལ་ལྟེ་བས་དྲིས།

ཁོའི་རྒྱུང་མས་"ལྟོད་ཀྱིས་ཕྱི་ལམ་རིང་མོ་ཞིག་ཕྱིས་སོང་"ཞེས་བཤད།

ཞལ་ལྟེ་བས་རྒྱ་ཚོད་ཟ་ཞོར་དུ་ཁོའི་གཉིད་ལམ་ལ་མཚན་དེ་བས་མས།

3. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་
པའི་ཚིག་ཐུང་ཆ་བསྟུགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཞེས།

PART I

- a. "I feel as though I have ____
- b. "You have had ____
- c. After awhile the judge woke up, looked around, ____
- d. After many days of walking, ____
- e. After walking for many days, he reached a big city ____
- f. He stood up, went to the door, ____
- g. His feet were in such pain that he ____
- h. His wife then put a sleeping flower near his pillow, ____
- i. One evening the judge came home from his work and ____
- j. The judge angrily ____
- k. The judge's wife put a sleeping flower near the judge, ____
- l. The puzzled judge walked around the courtyard ____
- m. The servant looked carefully at the judge's face ____
- n. When he woke up, he saw the sky and ____

PART II

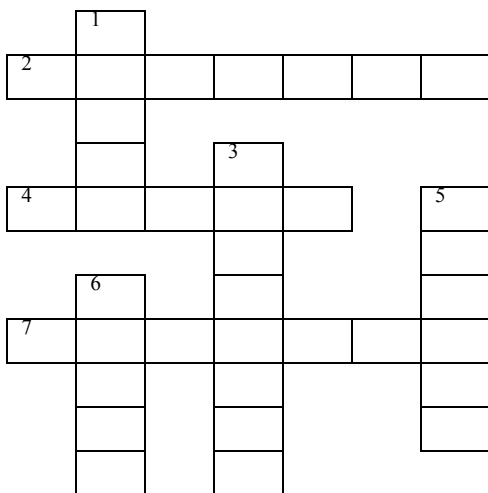
1. a long dream," said his wife.
2. and knocked.
3. and led a life of poverty and hunger.
4. and said, "Everybody knows that our judge has a beard."
5. and said, "I was in the yard. How did I get here?"
6. and thought, "Since I'm not the judge, why do I need to stay here?"
7. asked his wife to make dumplings for supper.
8. been away for a year. How did I get home?" asked the judge.
9. he entered his courtyard.
10. lay down on the courtyard and fell asleep.
11. ordered some servants to carry her husband outside into the yard, and then shaved off his beard.
12. ordered some servants to make dumplings.
13. pounded on the door.
14. realized that he was in the courtyard.

4. Circle the correct words. ཐ་སྟངས་ཡང་དག་ལ་གོར་ཐིག་རྒྱུ་།

- a. A judge's wife wanted **her/his** husband to travel **every/all** over the local area.
- b. The judge came home from **her/his** work and asked **her/his** wife to make dumplings.
- c. **Her/His** wife put a flower near his pillow, ordered servants to carry **her/his** husband

- outside into the yard, and shaved off **her/his** beard.
- d. He wondered how **he/him** had gotten there.
- e. He touched **her/his** face and realized **her/his** beard was gone.
- f. After many days of walking, **she/he** entered his courtyard.
- g. "You have had a long dream," said **her/his** wife.

5. Crossword ཐུ་སྲིད་ཀྱི་ཡི་གེའི་གཤམ་རྩེད།

Across

2. The _____ judge walked around the courtyard.
4. The servant said, "Everybody knows that our judge has a _____."
7. The judge angrily _____ the door.

Down

1. The _____ came home from his work and asked his wife to make dumplings for supper.
3. She wanted her husband to learn about _____ people's lives.
5. He _____ed, "Who am I?"
6. He _____ed his face and realized his beard was gone.

6. Write answers to these questions. གཤམ་ཐུ་སྲིད་པ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- What did the judge's wife want him to do?
- What did she put near his pillow?
- What did she order the servants to do?
- When the judge woke up, what was gone?
- What did the servant say his judge was doing?
- In the big city, what type of life did the judge lead?
- What did his wife say happened to him?

The Tricky Horse

འབྲུག་ཐུག་

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་

herd of horses ཏ་ཇི།

ran everywhere གང་སར་རྒྱུག་པ།

lied རྒྱུན་བཤད་པ།

thirsty སྒོམ་པ།

mud འདམ་བག།

jerked and jerked གསུག་འཐེན་བྱེད་པ།

neighed འཆོར་བ། (ཏ་སྒོག་ས།)

ignored ལྟང་མེད་བྱེད་པ།

horizon གནམ་ས་འདྲེས་མཆམ་ས།

wonderful ཏ་ཅང་བཟང་བ།

arrogant ཁིངས་དྲགས་ཅན། ང་རྒྱལ་ཅན།

weeds ལྗ་ངན།

pool རྩེང་བ།

sank བྱིང་བ། འཐིམ་ས་པ།

stuck more deeply གཏིང་ལ་སྒྱག་ཏུ་འཐུས་པ།

lying ཏལ་བ། འོག་པ།

disappeared ཡལ་བ། མི་སྒྲང་བར་གྱུར་བ།

delighted རངས་པ། ཡིད་དགའ་བ།

meat རྒྱུ་	blood བྲལ་
nevertheless འོན་ཀྱང་།	gently འཇམ་པའི་ངང་།
scriptures ཚེས། མ་ནི།	hooves མྱིག་པ།
gullible ཡིད་ཆེས་སྒྲོ་བའི།	kicked འཕྲ་ཡིས་བརྒྱབ་པ།
seriously injured རྒྱས་ཚབས་ཆེན་བཞོས་པ།	groaned རྒྱེད་སྒྲད་ཕྱུང་བ།
raced away as fast as a bird flies མགྲོགས་པ་བྱ་བཞིན་དུ་རྒྱག་པ།	
shook like a leaf in the wind རྒྱུད་གིས་བརྒྱུད་པའི་སྒྲོང་ལོ་བཞིན་དུ་འདར་བ།	

2. Text རྒྱུ་ཚན།

Long ago, a **herd of horses** lived on a **wonderful** grassland. They **ran everywhere** they liked.

White Horse was very clever and very beautiful. But he was **arrogant** because he was the strongest and fastest of all the horses. Sometimes he **lied** to the other horses. After some time the other horses did not believe anything he said.

One hot day the horses were walking across the grassland. White Horse saw many **weeds** growing around a pool of clean water. He was very **thirsty**. He left the herd and ran toward the **pool** as fast as he could. He did not see the **mud** under the weeds. Suddenly his feet **sank** into the mud. He knew he must get out. He **jerked and jerked** his legs but this made him get **stuck more deeply** in the mud.

He **neighed** to his friends. He really needed their help, but they thought he was **lying** and **ignored** him. They went on walking away and **disappeared** over the **horizon**.

White Horse waited for someone to help him. Some time later a hungry wolf came to the pool to drink. Wolf saw White Horse caught in the mud. This made him very happy.

White Horse was very afraid but he thought, "If I don't think of something soon, Wolf will eat me." Wolf was **delighted** to see White Horse stuck in the mud. When Wolf got near White Horse he said, "Today I am very lucky. I can eat much **meat** and drink much **blood**."

When White Horse heard this, he **shook like a leaf in the wind**. **Nevertheless**, he smiled and **gently** asked, "Uncle Wolf, may I help you in some way?"

Wolf said, "I want to eat you."

White Horse said, "That's fine! But now my feet are stuck in the mud. I am very dirty. If you really do want to eat me, first you must get me out of the mud and wash my body. Then I will taste much better."

Wolf thought, "What he said is true. He will taste better when he is clean." Wolf worked hard to get the horse out of the mud and then he washed his body.

After doing this Wolf asked, "Now is it okay if I eat you?"

White Horse sadly answered, "Of course it is. But because my life is about to end, I want to know the meaning of the **scriptures** written on my **hooves**. I can't see them. Can you please take a look and read them to me?"

The gullible wolf thought, "He will die soon so I will do this for him." Then Wolf lifted up White Horse's right foot. Just at that moment, White Horse kicked Wolf in the head and raced away as fast a bird flies.

The poor wolf's head was seriously injured. As he lay on the grass, he groaned because he knew he would soon die.

ཁ་ལོ་བྱེད་དཀའ་བའི་རྩ་མོ།

དུས་ལྔ་མོ་ཞིག་ལ། རྩ་མོ་ཞིག་རྩ་ས་ཏ་ཅང་ལེགས་པོ་ཞིག་ཏུ་འཛོལ་དེ་བྱས། ཁོ་ཚོ་རང་འདོད་དུ་གང་སར་རྒྱག་ཐུབ།

རྩ་དཀར་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་གཡེར་པོ་ཡིན་ལ་ཏ་ཅང་མཛེས། འོན་ཀྱང་ཁོ་ནི་རྩ་མོ་འདི་ནང་ནས་ཆེས་སྤྲོ་བས་ཅན་དང་ཆེས་མགྲོགས་མོ་ཡིན་པས་ཁོངས་དྲེགས་ཆེ། མཚམས་མཚམས་སུ་ཁོས་རྩ་གཞན་པར་རྩུན་ཡང་བཤད། དུས་ལྔ་ན་འགོར་བ་ན་རྩ་གཞན་པས་ཁོས་བཤད་པ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས།

ཆད་པ་ཆེ་བའི་ཉིན་མོ་ཞིག་ལ་རྩ་ཚོ་རྩ་ཐང་བརྒྱད་ནས་སོང་། རྩ་དཀར་པོས་རྩ་མོ་འདི་དང་ས་མོ་ཞིག་གི་མཐའ་ན་རྩ་མང་པོ་སྐྱེས་ཡོད་པ་མཐོང་། ཁོ་ཏ་ཅང་སྒྲོམ། ཁོ་རྩ་ཏུ་དང་བྲལ་ནས་ཅི་མགྲོགས་ཀྱིས་རྩ་མོ་འདི་ཕྱོགས་སུ་བང་ལངས་ནས་བརྒྱགས། ཁོས་རྩ་ལྔ་མོ་ཞིག་འདམ་མ་མཐོང་། སྒོ་བྱར་དུ་ཁོ་འདམ་ནང་དུ་འཐིམས། ཁོས་རེམ་མ་བྱིར་འབྱུང་དགོས་པ་ཤིས། ཁོས་ཁོའི་རྒྱ་བ་གསེག་འཐེན་བྱས་ཀྱང་ཁོ་འདམ་གྱི་ནང་དུ་རྩ་གཏིང་དུ་རྒྱག་པ་ལས་ཐབས་མེད།

ཁོས་ཁོའི་གྲོགས་པོ་རྣམས་ལ་འཆོར། ཁོ་ལ་དངོས་གནས་ཁོ་ཚོའི་རོགས་རམ་མཁོ། འོན་ཀྱང་ཁོ་ཚོས་ཁོས་རྩུན་ལབ་པར་འདོད་ནས་སྤང་མེད་དུ་བཞག། ཁོ་ཚོ་སྐྱ་མཐུད་དུ་སོང་ནས་གནམ་སའི་བར་དུ་གཤེགས།

རྩ་དཀར་པོ་གང་ཡིན་ཞིག་གིས་ཁོ་ལ་རོགས་བྱེད་པར་བསྐྱགས། རེ་ཞིག་འགོར་བ་ན། ལྷོགས་ཀྱིས་གཟིར་བའི་སྤྱང་གི་ཞིག་རྩ་མོ་འདི་ཁར་རྩ་བུང་བར་ཡོང་། སྤྱང་གིས་རྩ་དཀར་པོ་འདམ་དུ་རྒྱག་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་དགའ་སྤྲོ་སྐྱེས།

རྩ་དཀར་པོ་ལ་འཛིགས་སྤང་སྐྱེས་ཀྱང་གལ་ཏེ་ངས་བྱེད་ཐབས་ཤིག་མགྲོགས་མོར་མ་བསམ་ན། སྤྱང་གིས་ང་བཟའ་རྒྱ་རེད་བསམས། སྤྱང་གི་རྩ་དཀར་པོ་ལ་བཅར་ནས་"དེ་རིང་ངའི་ལས་དབང་བཟང་། ངས་ཤ་ཁྲག་མང་པོ་བཞེས་ཐུབ་"ཟེར།

རྩ་དཀར་པོས་གཏམ་དེ་ཐོས་པ་ན། ཁོའི་ལུས་པོ་རྒྱུད་གིས་འཁྱེར་བའི་ལོ་མ་བཞེན་དུ་བསྐྱོད། འོན་ཀྱང་ཁོས་འཛུམ་དམུལ་ནས་ངག་འཇམ་པོས་"ཨ་ཁུ་སྤྱང་གི་ལགས། ངས་ཁྱོད་ལ་རོགས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཐུབ།"ཅིས་དྲིས།

སྤྱང་གིས་"ངས་ཁྱོད་བཟའ་ན་འདོད་"ཅིས་ལན་བཏབས།

རྩ་དཀར་པོས་"དེ་ཆོག་གི། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ངའི་སྐྱག་ཏུ་འདམ་ནང་དུ་འཐིམ་ཡོད། ང་ཏ་ཅང་བཙོག་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་བཟའ་འདོད་ན། ཐོག་མར་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་འདམ་གྱི་ནང་ནས་བྱིར་ལེན་དགོས་ཤིང་དེ་ནས་ངའི་ལུས་པོ་བཟུང་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ངའི་བྲོ་བ་ལྷག་ཏུ་ཞིམ་"ཞེས་བཤད།

སྤྱང་གིས་"ཁོས་བཤད་པ་བདེན། ཁོ་གཙང་མ་ཡིན་ན་བྲོ་བ་ལྷག་ཏུ་ཞིམ་"འདོད། སྤྱང་གིས་འབད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་རྩ་མོ་འདམ་ལས་འཐེན་པ་དང་དེ་ནས་ལུས་པོ་གཙང་མ་བྱས།

སྤྱང་གིས་དེ་ལས་རྗེས་དྲ་བས་ཁྱོད་བཟའ་ན་ཚོག་གམ་ཞེས་དྲིས།

རྟ་དཀར་པོས་ཡིད་སྒྱུ་བའི་ངང་ནས་བཟའ་ན་ལོས་ཚོག་འོན་ཀྱང་བའི་ཆེ་བད་ལ་རན་པས། བའི་མིག་པའི་སྤྱང་གིས་
ཡོད་པའི་མ་ཁི་དེའི་ནང་དོན་ངས་ཤེས་ན་འདོད། ངས་མ་ཁི་དེ་མཐོང་མི་སྤྱབ། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་གྲོག་འདོན་བྱེད་མི་སྤྱབ་
བམ"ཞེས་བཤད།

སྤྱང་གི་ཆ་ཚ་བའི་སྤྱང་གིས་ཁོ་མི་འགྲངས་པར་གྱི་འགྲོ་བས་ངས་ཁོ་ལ་བཏོན་པས་ཚོག་འདོད། དེ་ནས་སྤྱང་གིས་རྟ་དཀར་
པོའི་མིག་པ་གཡས་པ་ཡར་ལ་བཏེགས། ཉག་ཉག་སྒྲུབས་དེར་རྟ་དཀར་པོས་སྤྱང་གི་ཐོད་པར་འཕྲ་ཡིས་བརྒྱབ་ནས་བྱ་བཞིན་
དུ་བརྒྱགས་ནས་སོང།

སྤྱང་རྗེ་བའི་སྤྱང་གི་ཐོད་པ་ལ་ཕྲས་ཆེན་པོ་ཕོག། ཁོ་རྩ་སའི་སྤྱང་དུ་འགྲེལ་ཅིང་མི་འགྲངས་པར་འཆི་འགྲོ་བ་ཤེས་ནས་སྤྱི་
ངག་བཏོན།

3. Put these words in the blanks below བ་སྤྱང་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྤྱང་ཆ་སྒྲོངས། White Horse, Wolf, the, I.

(a) _____ was very afraid but he thought, "If (b) _____ don't think of something soon,
(c) _____ will eat me." (d) _____ was delighted to see (e) _____ stuck in (f) _____ mud.
When (g) _____ got near (h) _____ he said, "Today (i) _____ am very lucky." (j) " _____ can
eat much meat." When (k) _____ heard this, he shook like a leaf in (l) _____ wind. He
gently asked, "Uncle (m) _____, may (n) _____ help you in some way?" (o) _____ said, (p)"
_____ want to eat you." White Horse said, "Now my feet are stuck in (q) _____ mud."
(r)" _____ am very dirty." "You must get me out of (s) _____ mud and wash my body."
"Then (t) _____ will taste much better." (u) _____ thought, "What he said is true." (v) _____
worked hard to get (w) _____ horse out of (x) _____ mud. After doing this (y) _____ asked,
"Now is it okay if (z) _____ eat you?" (aa) _____ sadly answered, "Of course." (bb)" _____
want to know (cc) _____ meaning of (dd) _____ scriptures written on my hooves." (ee)
" _____ can't see them."

4. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་
པའི་ཚིག་ཐུང་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཞོས།

PART I

a. After some time the other ____	h. Long ago a herd of ____
b. He was arrogant because he was ____	i. One hot day the horses were ____
c. He did not see ____	j. Sometimes he ____
d. He jerked his legs but this ____	k. Suddenly his feet ____
e. He knew he ____	l. They ran ____
f. He left the herd and ran ____	m. White Horse saw many weeds ____
g. He was ____	n. White Horse was very ____

PART II

1. toward the pool as fast as he could.	7. growing around a pool of clean water.
2. the mud under the weeds.	8. everywhere they liked.
3. sank into the mud.	9. lied to the other horses.
4. made him get stuck more deeply in the mud.	10. must get out.
5. horses lived on a wonderful grassland.	11. was the strongest and fastest of all the horses.
6. horses did not believe anything he said.	12. walking across the grassland.
	13. very thirsty.
	14. clever and very beautiful.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- Why did the other horses not believe White Horse?
- Why did White Horse want to get out of the mud?
- Do you think Wolf was clever or stupid? Why?
- Were scriptures really written on White Horse's hooves? Why do you think so?
- How did White Horse get out of the mud?
- How did Wolf die?

6. This story teaches two important lessons. What are they? གཏམ་རྒྱུད་འདིས་བསྐྱབ་བྱ་གལ་ཆེན་གཉིས་བྱིན་ཡོད་པ་གང་ཡིན།

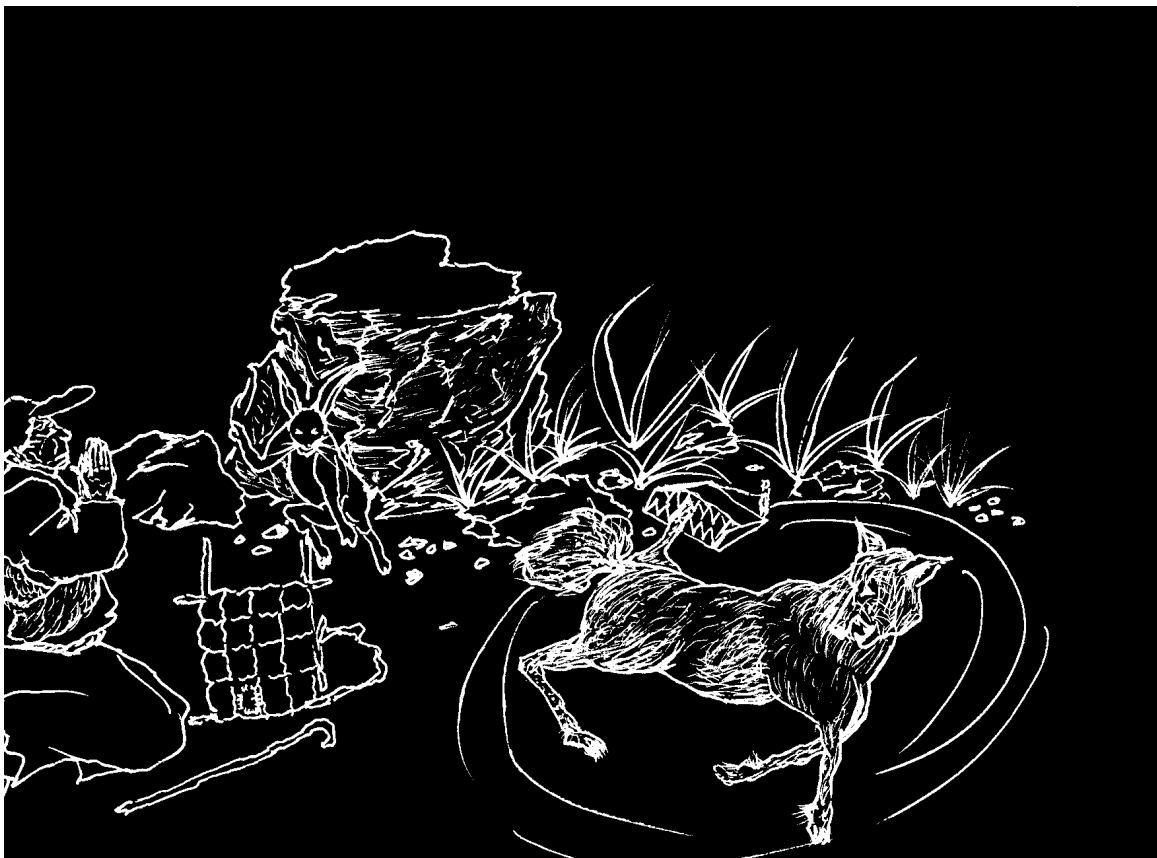
7. Match each Tibetan meaning with its correct English equivalent. གོ་དོན་མཚུངས་པའི་བོད་དབྱིན་གྱི་ནམ་གངས་ཤུ་སྟུར་དགོས།

a. ཉ་རྩི།	l. གཏིང་ལ་ལྷག་ཏུ་འཐས་པ།	v. འོན་ཀྱང་།
b. ཉ་ཅང་བཟང་བ།	m. འཆོར་བ། (རྟ་སོགས།)	w. འཇམ་པོའི་ངང་།
c. གང་སར་རྒྱག་པ།	n. ཉལ་བ། འོག་པ།	x. ཆོས། མ་ཏི།
d. ཁེངས་དྲིགས་ཅན།	o. ལྷང་མེད་བྱེད་པ།	y. མིག་པ།
e. རྩུབ་བཤད་པ།	p. ཡལ་བ། མི་སྣང་བར་གྱུར་བ།	z. ཡིད་ཆེས་སྒྲ་བའི།
f. ལྷ་ངན།	q. གནམ་ས་འདྲེས་མཚམས།	aa. འཕྲ་ཡིས་བརྒྱབ་པ།
g. ལྷོམ་པ།	r. རངས་པ། ཡིད་དགའ་བ།	bb. མགྲོགས་པ་བྱ་བཞིན་དུ་རྒྱག་པ།
h. རྩིང་བྱ།	s. ཤ།	cc. ལྷས་ཚབས་ཆེན་བཟོས་པ།
i. འདམ་བག	t. བྲག	dd. སྤྱིང་སྤྱོད་བྱུང་བ།
j. བྱིང་བ། འཐིམས་པ།	u. རྩུང་གིས་བསྐྱོད་པའི་སྤྱང་ལོ་བཞིན་དུ་འདར་བ།	
k. གསུག་འཐེན་བྱེད་པ།		

1. arrogant	12. jerked and jerked	22. ran everywhere
2. blood	13. kicked	23. sank
3. delighted	14. lied	24. scriptures
4. disappeared	15. lying	25. seriously injured
5. gently	16. meat	26. shook like a leaf in the wind
6. groaned	17. mud	27. stuck more deeply
7. gullible	18. neighed	28. thirsty
8. herd of horses	19. nevertheless	29. weeds
9. hooves	20. pool	30. wonderful
10. horizon	21. raced away as fast as a bird flies	
11. ignored		

Rabbit Saves Pilgrim's Life

དབང་ཕུག་ཀྱིས།

1. Vocabulary བ་སྟོད།

during his travels ཡུལ་སྐོར་བྱེད་སྐབས།

trap རྩི།

released ཁྲོལ་བ།

honor རོ་ཚ། རྒྱ་འབྲས།

bit སྔ་འདེབས་པ།

fangs མཚེ་བ།

discarded བསྐྱར་བ། རོར་བ།

delightedly exclaimed དགའ་བའི་ངང་སྐད་མགོ་མཐོན་པོས་བཤད་བ།

separate ways ལམ་ཁ་ཁ།

pilgrim མཇལ་བ།

taking pity on it གང་ཞིག་ལ་སྦྱང་རྩེ་འཛིན་པ།

flesh and blood འ་ཁྲག།

shaking with fear རླག་ནས་འདར་བ།

saddle སྒ།

trembling འདར་བ།

never take pity on གཏན་ནས་སྦྱང་རྩེ་མི་འཛིན་པ།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

Long ago **during his travels**, a **pilgrim** found a wolf caught in a **trap**. **Taking pity on it**, he **released** it from the trap. Then Wolf said, "I am very hungry and thirsty. I have been in this trap for three long days. You must give me your **flesh and blood** to eat." Then Wolf jumped towards Pilgrim.

Pilgrim was very frightened and said, "My people have **honor**. I saved you but now you want to eat me. You are a creature with a very different idea about honor."

"I have never heard of honor. Everyone wants to eat when they are hungry," said hungry Wolf. He came closer to Pilgrim, who was **shaking with fear**.

"Before you eat me, let's ask some other animals if people have honor. If they say people do have honor, you can't eat me. If they say people don't have honor, then you can eat me," said Pilgrim in a quivery voice. Wolf agreed.

Then they went together across the grassland in search of animals. They first met an old horse. Pilgrim asked the old horse, "Do people have honor?"

"People have no honor. When I was young, people put a **bit** in my mouth and a **saddle** on my back. They rode me everywhere. But now they don't care about me. They have thrown me away. I'm old and injured and they don't care about me," said the old horse.

When Wolf heard this he opened his mouth very wide and showed his **fangs** to Pilgrim. "We still must ask two other animals. If they say people have no honor, you can eat me," said Pilgrim in a **trembling** voice. Wolf agreed and they continued on.

They met an old female yak and Pilgrim asked her the same question. She answered, "People have no honor. When I was young they milked me and drank the milk. They didn't give my child any to drink. But now that I'm old they don't care about me. They have **discarded** me."

Wolf **delightedly exclaimed**, "See! Everyone says people have no honor. So now I will eat you," and moved close to Pilgrim.

Pilgrim said, "Let's ask one more animal this question." They continued on and met a rabbit and asked it the same question.

Rabbit thought for a long time and then said, "I'm not sure. I'll have to see the place where the trap is."

When the three reached the trap Rabbit said to Wolf, "Now please show me how you were caught in the trap."

Wolf put his foot back into the trap. Rabbit went near the trap and said quietly and happily to Pilgrim, "From now on **never take pity on** a cruel wolf."

Pilgrim and Rabbit then went their **separate ways** leaving Wolf in the trap where he soon died.

རི་བོང་གིས་མཇུག་པའི་སྒྲུབ་ཚན་པ།

སྒྲུབ་ཚན། མཇུག་པའི་ཞེན་གིས་ལམ་ཁ་ནས་རྩི་ལ་ཐེབས་པའི་སྤང་གི་ཞེན་མཐོང་། ཁོ་ལ་སྤྱིང་ཇེ་སྤྱིང་ནས་སྤང་གི་རྩི་ལས་བྲོལ། དེ་ནས་
སྤང་གིས་"ང་བཀའ་ཤིང་སྤྱིང་། ང་རྩི་ལ་ཐེབས་ནས་ཉིན་མ་རིང་བོ་གསུམ་འགོར། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ག་དང་ཁྱེད་ཀྱི་འཇུག་རེ་ལོངས་སྤྱོད་
བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས་"ཅེས་བཀའ་ནས་མཇུག་པའི་སྤྱིང་གིས་ལ་མཆོངས།

མཇལ་བ་སྒྲག་ཅིང་། ང་ཚོ་མི་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཡོད། ངས་ཁྱོད་བསྐྱབས་པ་དང་ད་ཁྱོད་ལ་ང་འཆའ་འདོད་སྟེ། ཁྱོད་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
བསམ་པ་མི་གཅིག་པའི་སྒྲིག་ཆགས་ཤིག་རེད་ཅེས་ལབ།

"ངས་རྒྱ་འབྲས་ཞེས་པ་གཏན་ནས་གོ་མ་མྱོང་། སྤྱོད་གས་ཚེ་སྤུ་ལ་བཟའ་འདོད་སྟེ།"ཅེས་སྤང་གིས་བཤད་ཞོར་དུ་དངངས་སྒྲག་
གིས་འདར་བ་ཞིན་པའི་མཇལ་བར་གཏུགས།

"ཁྱོད་ཀྱིས་ང་མ་ཟོས་གོང་། རི་དགས་གཞན་ལ་མི་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཡོད་མེད་འདྲི། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོས་མི་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཡོད་པར་ལབ་ན།
ཁྱོད་ཀྱིས་ང་བཟའ་མི་ཚོག་གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོས་མི་ལ་རྒྱ་འབྲས་མེད་ལབ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ཟ་བས་ཚོག་"ཅེས་མཇལ་བས་དག་འདར་བ་ཞིན་དུ་
ལབ། སྤང་གི་ཡང་འཐད་པ་བྱུང་།

དེ་ནས་ཁོ་ཚོ་རྩ་ཐང་བརྒྱད་ནས་རི་དགས་འཚོ་ལ་བར་སོང་། ཐོག་མར་ཁོ་ཚོ་རྩ་ཐོག་ཞིག་ལ་ཐུག་མཇལ་བས་རྩ་ཐོག་ལ་"མི་ལ་རྒྱ་
འབྲས་ཡོད་དམ"ཞེས་དྲིས།

"མི་ལ་རྒྱ་འབྲས་མེད། ང་ན་ཚོད་གཞན་དུས་ན། མི་རྒྱམས་ཀྱིས་ངའི་ཁ་ནང་ལ་ཟས་ངན་ངོན་དང་རྒྱབ་ལ་སྒྲ་གཏད། ཁོ་ཚོ་ང་ལ་གང་
སར་ཞོན། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ཁོ་ཚོས་ང་བདག་མི་བྱེད། ཁོ་ཚོས་ང་མཐའ་ལ་སྤྱགས། ད་ང་རྒྱས་ཤིང་མྱས་པོག་ཀྱང་ཁོ་ཚོས་ང་ལྟ་སྤྱོད་མི་
བྱེད་"ཅེས་རྩ་ཐོག་ཀྱིས་དེ་སྐད་བཤད།

སྤང་གིས་འདི་ཐོས་པ་ན་ཁ་ཆེན་པོར་གདངས་ཤིང་མཇལ་བའི་ཐོག་ལ་མཆེ་བ་གཅིགས། མཇལ་བས་"ང་ཚོས་ད་ལྱང་རི་དགས་གཞན་
པ་གཉིས་ལ་འདྲི་དགོས། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོས་མི་ལ་རྒྱ་འབྲས་མེད་ལབ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་བཟའ་ཚོག་"ཅེས་དག་འདར་བ་ཞིན་དུ་ལབ་པར། སྤང་
གི་འཐད་ཅིང་ཁོ་ཚོ་མཐུད་དུ་སོང་།

ཁོ་ཚོ་འབྲི་རྒྱུ་ཞིག་ལ་ཐུག་པས་མཇལ་བས་དྲི་བ་དེ་དྲིས། འབྲི་ཡིས་"མི་ལ་རྒྱ་འབྲས་མེད། ང་རྒྱུད་དུས་ན་ཁོ་ཚོས་ངའི་འོ་མ་བཞེས་
ནས་བཏུངས། ཁོ་ཚོས་ངའི་བེལ་ལ་འོ་མ་བཏུང་རྒྱུ་མ་བྱིན། ད་ལྟ་ང་རྒྱས་ཡོད་པས་ང་ལྟ་སྤྱོད་མི་བྱེད། ཁོ་ཚོས་ང་རི་ལ་བརྒྱབ་བྱུང་"ཞེས་
ལབ།

སྤང་གིས་སེམས་གཏིང་ནས་མགྲ་ནས་"ཤེས་ཐལ། ཚང་མས་མི་ལ་རྒྱ་འབྲས་མེད་ལབ། དེའི་རྒྱུན་ཀྱིས་ངས་ཁྱོད་འཆའ་རྒྱུ་ཡིན་"ཞེས་
སྐད་མཐོན་པོས་བཤད་ནས་མཇལ་བའི་ཕྱོགས་ལ་གཏུགས།

མཇལ་བས་"དྲི་བ་འདི་རི་དགས་གཞན་ཞིག་ལ་འདྲི་"ཞེས་བཤད་ནས་ཁོ་ཚོ་མཐུད་ནས་བཞུད་མཐར་རི་བོང་ཞིག་ལ་ཐུག་ཅིང་དྲི་བ་
དེ་ཡང་བསྐྱར་དྲིས།

རི་བོང་གིས་རི་ཞིག་ལ་འདར་བརྒྱབ་ནས་"ངས་ཐག་མི་ཚོད། ངས་རྟི་ཡོད་སར་བལྟ་དགོས"ལབ།

ཁོ་ཚོ་གསུམ་པོ་རྟི་ཡོད་སར་ཐོན་པ་ན་རི་བོང་གིས་སྤང་གི་ལ་"ད་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་རྟི་ལ་ཐེབས་རྒྱུ་ལྟོན་དང་"ཞེས་བཤད།

སྤང་གིས་ཁོའི་རྒྱུད་བརྟི་ཡི་ནང་དུ་བཞག་རི་བོང་རྟི་ཡི་ཉེ་སར་སོང་ནས་དག་འཁེད་ཤུབ་ཤུབ་དུ་མཇལ་བ་ལ་"ད་ནས་བཟུང་སྤང་གི་རྟི་
ང་རྗེ་མེད་པ་ཞིག་ལ་བྱམས་སེམས་འཛིན་མི་རུང་"བར་གདམས།

སྤང་གི་རྟི་ནང་ནས་བཞག་རྟི་མཇལ་བ་དང་རི་བོང་གཉིས་དེ་ནས་རང་རང་སར་སོང་བ་དང་། མ་འགྲུངས་པར་སྤང་གི་རྟི་ནང་ནས་ཤི་
སོང་།

3. Put these words in the blanks below བ་སྣེ་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲིང་ས།: wolf, pilgrim, rabbit, horse, yak, people.

Long ago, during his travels, a _____ found a _____ caught in a trap. Taking pity on it, he released it from the trap. Then _____ said, "I am very hungry and thirsty. I have been in this trap for three long days. You must give me your flesh and blood to eat." Then _____ jumped towards _____.

_____ was very frightened and said, "My _____ have honor. I saved you but now you want to eat me. You are a creature with a very different idea about honor."

"I have never heard of honor. Everyone wants to eat when they are hungry," said hungry _____. He came closer to _____, who was shaking with fear.

"Before you eat me, let's ask some other animals if _____ have honor. If they say _____ do have honor, you can't eat me. If they say _____ don't have honor, then you can eat me," said _____ in a quivery voice. _____ agreed.

Then they went together across the grassland in search of animals. They first met an old _____. _____ asked the old _____, "Do _____ have honor?"

"_____ have no honor. When I was young, _____ put a bit in my mouth and a saddle on my back. They rode me everywhere. But now they don't care about me. They have thrown me away. I'm old and injured and they don't care about me," said the old _____.

When _____ heard this he opened his mouth very wide and showed his fangs to _____. "We still must ask two other animals. If they say _____ have no honor, you can eat me," said _____ in a trembling voice. _____ agreed and they continued on.

They met an old female _____ and _____ asked her the same question. She answered, "_____ have no honor. When I was young they milked me and drank the milk. They didn't give my child any to drink. But now that I'm old they don't care about me. They have discarded me."

_____ delightedly exclaimed, "See! Everyone says _____ have no honor. So now I will eat you," and moved close to _____.

_____ said, "Let's ask one more animal this question." They continued on and met a _____ and asked it the same question.

_____ thought for a long time and then said, "I'm not sure. I'll have to see the place where the trap is."

When the three reached the trap _____ said to _____, "Now please show me how you were caught in the trap."

_____ put his foot back into the trap. _____ went near the trap and said quietly and happily to _____, "From now on never take pity on a cruel _____."

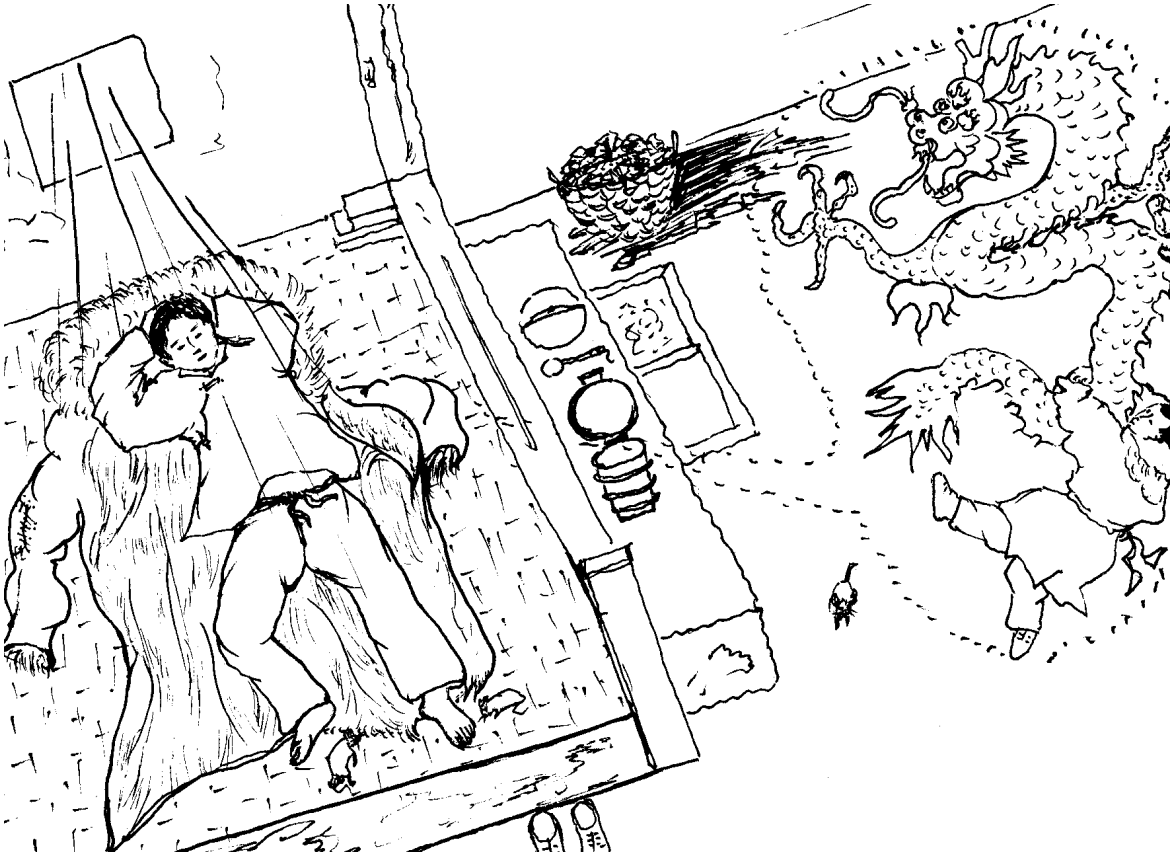
_____ and _____ then went their separate ways leaving _____ in the trap where he soon died.

4. Mark these sentences T (true) or F (false). རྩིས་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་T དང་ནོར་འཁྲུག་ལ་F) རྟགས་ཐོག་།

a. Rabbit was caught in the trap.	e. Rabbit helped Pilgrim.
b. Wolf was cleverer than Rabbit.	f. The old horse did not like people.
c. Wolf ate Pilgrim.	h. Pilgrim and Wolf met three animals.
d. The old yak liked people very much.	

A Strange Dream

གུ་རུ་ཆོས་སྒྲིད།

1. Vocabulary བ་སྒྲིད།

walked along གཙང་པོ་སོགས་དེད་ནས་བཞུད་པ།

stream ལུ་པོ།

worm འབྲུག།

emitting འགྲེད་པ། འཕྲོ་པ།

imitated ལད་མོ་བྱས་པ།

dragon འབྲུག།

homesick ཡུལ་གདུང་། ཡུལ་དྲན་པ།

to test ཉམས་ཆོད་ལན་པ།

in excitement ཡིད་ཕྱིས་བཞིན་དུ།

tumbled into བར་དུ་འགྲེལ་པ།

suffocating དབུགས་འཛངས་པ།

licking ལྷག་པ།

gradually རིམ་གྱིས། མཐར་གྱིས།

doing fieldwork ཞིང་ལས་བྱེད་བཞིན་པ།

invisible མིག་གིས་མི་མཐོང་པ།

strong wind ལྷང་ནག ལྷང་ཆེན་པོ། ལྷང་འཕྱུག།

2. Text སློབ་ཚན།

One winter day a poor orphan boy **walked along** a **stream**. He was very surprised to come to a place covered with beautiful yellow flowers and green grass. He sat down **in excitement** to enjoy the beauty. Suddenly he **tumbled into** a very deep hole. He did not know what was happening. He was very frightened.

When he finally stopped falling, he could not see where he was because it was so dark and he was **suffocating**. Then he saw a light shining in the darkness. He excitedly ran towards it. A small **worm** was **licking** the thing that was **emitting** light. He was very surprised. He realized that he would die if he did not do something soon. Therefore, he **imitated** the worm and licked the light.

"How strange!" thought the boy, for he suddenly felt much better. Many days passed but the boy never felt hungry or that he was suffocating. He often licked the light and slept.

He did not know how many days passed. He felt the earth **gradually** becoming warmer.

One day he saw the small worm becoming bigger and bigger. The small worm soon became a **dragon**. Spring was coming and the dragon started to fly out of the hole outside. The boy held onto the dragon's body. He wanted to leave the dark hole.

When they got outside, he saw many farmers **doing fieldwork**. The earth had become green. He realized he had lived in the hole for one season. He felt **homesick**, let go of the dragon, and fell to the earth. He was not hurt, but now he was lost. Nothing was familiar to him.

After some time he saw a man in a cart coming towards him. When the man came near, the boy asked for help but the man said nothing. The boy thought the man could not see him because he was **invisible**. **To test** this, he jumped at the horse's head. The horse neighed loudly. "What's wrong with you?" the cart driver said.

"He really can't see me," the boy thought happily. "Now I can go anywhere." The boy followed the cart for a long time. Finally, the cart driver stopped at the home of one of his relative's. After the cart driver finished his supper, he continued his journey but the invisible boy did not follow.

The cart driver's relatives were very rich. "They can't see me, so I can live and eat here and not work," he thought. For many months, he ate and drank at this house.

One day two people in the home were quarreling. One person said, "You ate all the meat, bread, and butter that were here."

The second person replied, "No! It was you."

They finally invited a monk to their home to find out where the meat, bread, and butter had gone. The monk could see the boy in the room. He took out his prayer beads and said, "Who are you? Why did you come here and make them quarrel? Leave quickly!"

A **strong wind** suddenly swept the boy away. When he opened his eyes, he was back in his own poor home.

ཕྱི་ལམ་ཡ་མཚན་ཞིག

དགུན་ཁའི་ཉིན་མོ་ཞིག་ལ། དྲ་ཐུག་མེད་པོ་ཞིག་གཙང་པོ་ཞིག་དེད་ནས་སོང་། མེ་ཏྲག་སེར་པོ་དང་རྩ་སྟོན་པོས་ཁེབས་པའི་པོ་བྲང་
ཞིག་ལ་ཐོན་པ་ན་ཁོ་ལ་ཡ་མཚན་སྟེས། ཁོ་ཡིད་ཚུགས་པའི་ངང་ཐང་ལ་བསྐྱད་ནས་མཛེས་ལྗོངས་ཀྱི་དབལ་ལ་རོལ། གློ་བུར་དུ་ཁོ་ཁྱང་བྱ་

ཉ་ཅང་གཉིད་བཞིག་གི་ནང་དུ་འབྱེད་ནས་ལྷུང་། ཁོས་དོན་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པ་མ་ཤེས། ཁོ་ལ་དངངས་སྒྲག་སྒྲིམ།

ཁོ་ལྷུང་མཚམས་བཞག་པ་ན། བྲག་ཕྱག་ནང་སྒྲིག་ནག་པས་ཁོས་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་ལ་དབྱགས་ཀྱང་འགག་ལང་བྱས། དེ་ནས་ཁོས་
སྒྲིག་ནག་པོའི་ནང་དུ་འོད་ཅིག་འཛར་བཞིན་པ་མཐོང་། ཁོ་ཡིད་ཚྭས་ནས་དེའི་ཕྱོགས་ལ་བརྒྱགས། འབྲུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་གིས་འོད་འབྱེད་
པའི་དངོས་པོ་དེ་ལྷག་བཞིན་ཡོད། ཁོ་ལ་ཡ་མཚན་ཆེན་པོ་སྒྲིམ། གལ་ཏེ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་ན་ཁོ་མི་འབྱུངས་པར་འཆི་འགྲོ་བ་ཁོས་ཆོར།
དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁོས་འབྲུ་དེར་ལང་མོ་བྱས་ནས་འོད་དེ་བཞུགས།

འབྲུ་དེ་གི་ཆོར་བ་སྒོ་བྱར་དུ་རེ་དགའ་ལ་སོང་བས་ཁོ་ལ་མཚར་སེམས་ཆེན་པོ་སྒྲིམ། ཉན་མ་མང་པོ་འགོར་ཡང་འབྲུ་རྒྱུ་ལ་སྒྲིགས་
པའི་ཆོར་བ་མ་བྱུང་ལ་དབྱགས་ཀྱང་མ་འཛངས། ཁོས་རྒྱན་པར་འོད་དེ་བཞུགས་ནས་གཉིད་ལ་ཡུར།

ཁོས་ཉན་མ་དུ་འགོར་བ་མ་ཤེས། ཁོ་ལ་ས་རེ་དྲར་འགྲོ་བཞིན་པའི་ཆོར་བ་སྒྲིམ།

ཉན་ཞིག་ཁོས་འབྲུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དེ་རེ་ཆོར་འགྲོ་བཞིན་པ་མཐོང་། འབྲུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དེ་འབྲུག་ཅིག་ཏུ་ཡུར། དཔྱིད་ཀ་སྒྲིབས་པ་དང་
འབྲུག་ཀྱང་ཁུང་བ་ལས་ཕྱིར་འབྲུད་པའི་ལམ་ལ་བུད། འབྲུ་དེས་འབྲུག་གི་ཕུང་པོ་བཟུང་ཏེ་སྒྲིག་ནག་པོའི་ཁུང་བུ་དང་བྲལ་ན་འདོད།

ཁོ་ཆོ་ཕྱི་ལ་ཐོན་པ་ན། ཁོས་ཞིང་པ་མང་པོ་སོ་ནམ་གྱི་འདུ་འགོད་ལ་བྲལ་བཞིན་པ་མཐོང་། ས་ཚང་མ་སྒྲོ་ལུང་དུ་ཡུར། ཁོས་ཁོ་
ཁུང་བུ་དེའི་ནང་ནས་དུས་ཚིགས་གཅིག་བཟུང་བ་ཤེས། ཁོ་ལ་ཡུལ་གཤུངས་སྒྲིམ། འབྲུག་ལས་དང་འབྲལ་བར་བརྒྱག་ནས་ཁོ་ཐང་ལ་
ལྷུང་། ཁོར་མས་མ་ཐོག་ཀྱང་མགོ་ཐོམ། ཁོར་ཆ་རྒྱས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཀྱང་མེད།

དུས་རེ་ཞིག་འགོར་བ་ན། ཁོས་གིང་རྩ་ཞིག་ལ་བཟུང་བའི་སྒྲིམ་པ་ཞིག་ཁོའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོང་བཞིན་པ་མཐོང་། སྒྲིམ་པ་དེ་ཉེ་སར་
ཐོན་པ་ན། འབྲུ་དེ་གིས་རོགས་རམ་ཞུས་མོད། འོན་ཀྱང་སྒྲིམ་པ་དེས་ཅི་ཡང་མ་བཤད། འབྲུ་དེ་གིས་ཁོ་ནི་རིག་རྒྱ་མེད་པར་འདོད་ནས་
སྒྲིམ་པ་དེས་མཐོང་མ་ཐུབ་པར་འདོད། དོན་འདི་ཉམས་ཆོད་ལེན་པར། ཁོ་རྩ་དེའི་མགོ་ལ་མཚོངས། རྩ་དེ་གཤངས་མཐོན་པས་འཛོར་
བ་ན་གིང་རྩ་འབྲུལ་མཁན་དེས་"ཁྱོད་ལ་དོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན"ཞེས་བཤད།

འབྲུ་དེས་ཡིད་སྒྲུབ་པའི་ངང་སྒྲིམ་པ་དེས་དངོས་གནས་ཁོ་མཐོང་གི་མེད་འདོད། འབྲུ་དེ་དུས་ལུན་རིང་པོ་ཞིག་ལ་གིང་རྩ་དེའི་
རྗེས་དེད། མཐའ་མར། གིང་རྩའི་ཁ་ལོ་བ་དེ་ཁོའི་གཉེ་ཞིག་གི་ཁྱིམ་ནས་བཟུང། གིང་རྩ་ཁ་ལོ་བས་ཁོའི་དགོང་ཚིགས་བཏུངས་ཆར་
རྗེས་ཕུ་མཐུད་དུ་འབྲུལ་སྒྲོད་བྱས། འོན་ཀྱང་མཐོང་རྒྱ་མེད་པའི་འབྲུ་དེ་གིས་རྗེས་མ་བསྒྲིགས།

གིང་རྩ་ཁ་ལོ་བའི་གཉེ་ཆང་ནི་ཉ་ཅང་ཕྱག་པོ་རེད། འབྲུ་དེ་གིས་"ཁོ་ཆོས་ང་མཐོང་མི་ཐུབ་པས། ང་འདུག་ཆོག་ཅིང་ལས་ཀ་མེད་
པར་ཟ་མ་བཟའ་ཆོག"འདོད། ལྷ་མང་པོར་ཁོས་ཁྱིམ་འདི་ནས་བཟའ་བཏུང་ལ་རོལ།

ཉན་ཞིག་ ཁྱིམ་དེའི་ཁྱིམ་མི་གཉིས་ཁ་ཚུད་བྱས། ཁ་ཅིག་གིས་"ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་གའི་ག་དང་གོ་རེ། མར་ཆང་མ་ཐོས་སོང་"ཟེར།

མི་གཞན་པ་དེས་"ང་མིན། ཟ་མཁན་ནི་ཁྱོད་ཡིན"ཞེས་ལན་བཏབས།

མཐའ་མར་ཁོ་ཆོས་བཙུན་པ་ཞིག་ཁོ་ཆོ་ཆང་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ག་དང་གོ་རེ། མར་གང་ལ་སོང་བ་འཛོལ་བུ་བཙུག་ བཙུན་པ་
དེས་འབྲུ་རྒྱུ་དེ་མཐོང་བུ། བཙུན་པ་དེས་ཐེང་བ་ཕྱིར་ལ་བཏོན་ནས་"ཁྱོད་སྒྲིམ་ཡིན། ཁྱོད་འདིར་ཡོང་ནས་ཁོ་ཆོ་ཅིའི་ཕྱིར་ཁ་ཚུད་རྒྱག་ཏུ་
བཙུག་པ་ཡིན། ཁྱོད་ལྷུང་མོར་ཁྱིམ་འདི་དང་འབྲལ་དགོས་"ཅིས་བཤད།

རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་འབྲུ་དེ་གཉིད་ལས་བསྐྱངས། ཁོས་ཁོའི་མིག་ཕྱིས་པ་ན། ཁོ་ཕྱིར་ཁོའི་ཁང་ཆག་དེའི་ནང་དུ་ཐོན་ཡོད།

3. Put the sentences in the correct order. གཤམ་གྱི་ཚེས་སྤྱི་ལོ་ལྷན་དག་པར་སྒྲིགས།

- a. ___ "How strange!" thought the boy, for he suddenly felt much better.
- b. ___ A small worm was licking the thing that was emitting light.
- c. ___ After some time he saw a man in a cart coming towards him.
- d. ___ Finally, the cart driver stopped at the home of one of his relative's.
- e. ___ He did not know how many days passed.
- f. ___ He felt homesick, let go of the dragon, and fell to the earth.
- g. ___ He realized he had lived in the hole for one season.
- h. ___ He realized that he would die if he did not do something soon.
- i. ___ He was very surprised to see beautiful yellow flowers and green grass.
- j. ___ One day two people in the home were quarreling.
- k. ___ One winter day a poor orphan boy walked along a stream.
- l. ___ The boy thought the man could not see him because he was invisible.
- m. ___ The monk could see the boy in the room.
- n. ___ The small worm soon became a dragon.
- o. ___ Therefore, he imitated the worm and licked the light.
- p. ___ They finally invited a monk to their home to find out where the food
had gone.
- q. ___ When he opened his eyes, he was back in his own poor home.

4. Mark these sentences T (true) or F (false). མིག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་T དང་ནོར་འབྲུལ་ལ་F) ཏྲགས་རྒྱུ་བ།

- a. The rich orphan walked by the stream. **T F**
- b. He tumbled into a very deep hole. **T F**
- c. A small worm was licking a light. **T F**
- d. The worm became a donkey. **T F**
- e. He lived in the hole for two seasons. **T F**
- f. The boy became invisible. **T F**
- g. The cart driver's relatives were poor. **T F**
- h. The monk could see the boy. **T F**

5. Put these words in the blanks below ཐ་སྐད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྒྲོང་ཆ་སྒྲོང་ས།: a, and, to, up, in, outside, onto, for, of, with, at, out.

- a. One day he saw _____ small worm becoming bigger _____ bigger.
- b. _____ small worm soon became _____ dragon.
- c. Spring was coming _____ dragon started _____ make his way _____ hole.
- d. _____ boy held _____ dragon's body.
- e. When they got _____, he saw many farmers.
- f. _____ earth was green.
- g. He had lived _____ hole _____ one season.
- h. He let go _____ dragon, _____ fell _____ earth.
- i. He saw _____ man _____ cart coming towards him.
- j. When _____ man came near, _____ boy asked _____ help but _____ man said nothing. _____ boy thought _____ man could not see him because he was invisible.
- k. _____ test this, he jumped _____ the horse's head. _____ horse neighed loudly.
- l. "What's wrong _____ you?" _____ cart driver said.

A Beautiful Shining Star

དབང་ཕུག་ཆེ་རིང་།

1. Vocabulary བ་སྒྲིབ།

wither རྒྱུ་ལ།

support རྒྱུ་སྒྲིབ་ཕྱིར་ལ། རྒྱུ་སྒྲིབ།

roaring ར་འོ་སྒྲོག་ལ།

magician རྒྱུ་མ་མཁན།

hanging བསྐྱར་བ། དབྱུངས་ལ།

the origin of ཡི་འབྱུང་ཁུངས།

overjoyed རབ་ཏུ་དགའ་བ། དགའ་འདྲགས་ལ།

envious རྒྱག་དོག་ཆེ་བའི།

in order to ཆེད་དུ། བསམ་ནས།

wicker basket རྒྱང་ཕུག་གི་སྒྲིབ།

overhead མགོ་ནས། རྒྱན་ལྗན་གྱི་འགོ་སྒྲིབ།

snowy ཁངས་གྱིས་གཡོགས་པའི།

clashed བརྒྱུ་བསམ་ལ།

irrigated རྒྱ་བཏང་བ།

brilliance འོད་མདངས།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

Caireng lived with his parents until one terrible year when all of his family's crops **withered** and died. When no food remained in his home, Caireng left to try to find a job **in order to** support his parents.

After he had walked for a while he met an old man carrying a heavy **wicker basket** on his back. Caireng ran up and said, "You don't have enough strength to carry this heavy wicker basket. Let me help you."

The old man gave him the basket and said, "How kind you are." As they were walking along, the sky suddenly grew dark. A **roaring** dragon suddenly flew **overhead**. Caireng was a brave boy but he was terribly afraid of dragons. He cried out in fear, dropped to the ground, and covered his head with his hands.

"Boy, the dragon is an ordinary animal. Why are you so afraid of it?" asked the old man.

"You don't fear dragons until you really see them," replied Caireng.

"Well, we can go together to see the dragons. Then you can see that I don't fear them," said the old man.

The truth was that the old man was actually a **magician**.

The old man said some magic words, and suddenly he and Caireng were flying above the clouds just like birds. Caireng saw beautiful **snowy** mountains in front and blue oceans behind him. When he looked up, there were many stars **hanging** in the sky. He stretched out his hand, picked a beautiful star, looked at it, and then put it in his pocket.

He saw two dragons leading a horse loaded with a huge bucket of water. When the dragons' tails **clashed** together, they made a loud sound. Caireng realized that this was **the origin of** thunder. Three god boys took water out of the bucket and **irrigated** the clouds.

When the god boys saw Caireng, they called, "Oh, boy! Come help us put water on the ground."

Caireng was very happy to help. He took a big ladle and poured water on the fields. He poured extra water on his father's fields. The three god boys thanked him for his help. They also helped him return to his home. They tied Caireng to the dragon's tail with a rope and then lowered him slowly to the ground.

Caireng was happy to be home again. He was also happy because it was raining. His parents were **overjoyed** to see him home safe and sound.

Caireng went into the living room, took the beautiful star out of his pocket, and put it on a table. It lit up the room with its **brilliance**.

After many days, everybody in the village knew that Caireng had picked a beautiful shining star from the sky. At last, the news reached the King. He was so **envious** of Caireng's star that he gave him a lot of money for it. Caireng then became the richest man in that place. He built a lovely house for his parents and himself. He also gave a lot of money to poor people.

མཛེས་སྤྱད་ལྟ་བུ་ལ་འོད་མཆེད་པའི་སྐར་མ་ཞིག་

ཆེ་ཅིང་ཁོ་ཆང་གི་ལོ་ཉླ་ཆང་མ་རྟིད་ཅིང་བསྐམས་པའི་ལོ་ངན་དེ་བར་རེག་ཏུ་ཁོའི་ཕ་མ་དང་མཉམ་དུ་བསྐད། ཁོ་ཆང་ན་ཟ་མ་ཉི་ལ་ཙམ་
ཡང་ལུས་མེད་དུས་ན། ཁོའི་ཕ་མ་གཉིས་གསོ་སྦྱང་བྱེད་བར་ཆེ་ཅིང་བྱ་བ་ཞིག་བཙལ་བར་སོང་།

ཁོ་རེ་ཞིག་སོང་བ་ལ་ལྟང་ལྟག་གི་སྒྲེ་བོ་ལྟེ་མ་ཁུར་བའི་རྒྱད་བོ་ཞིག་ལ་ཐུག་ ཆེ་ཅིང་བརྒྱལ་ས་ནས་"ཁྱོད་ལ་སྒྲེ་བོ་ལྟེ་མ་འདི་ཁུར་

བའི་ལུས་ཤུགས་མེད་པས་ངས་ཁྱོད་ལ་རོགས་བྱ་"ཞེས་ལའ།

ཀྱད་པོ་དེས་སྒྲེ་པོ་དེ་ཁོ་ལ་བྱིན་ནས་"ཁྱོད་ནི་དེ་འདྲིའི་སྒྲིང་རྩེ་ཆེ་བ་ལ་"ཞེས་ལའ། ཁོ་ཚོ་མདུན་དུ་བསྐྱོད་སྐབས། གནམ་གྲོ་བྱར་དུ་ཅུང་། རར་སྐད་སྒྲོག་པའི་འབྲུག་ཅིག་དབྱིངས་ལ་འཕུར་ནས་ཐོན། ཆེ་རིང་ནི་གསར་བུ་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཁོ་འབྲུག་ལ་གཉིང་ནས་སྒྲིག་ ཁོ་སྒྲིག་ནས་དུས་ཤིང་ཐང་ལ་ཅོག་བྱར་བསྐྱད་ནས་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་མགོ་བཀའ།

ཀྱད་པོ་དེས་"ལུ་རྒྱུད་། འབྲུག་ནི་སྒྲོག་ཆགས་སྒྲིར་བཏང་བ་ཞིག་ཡིན། ཁྱོད་དེ་འདྲ་སྒྲིག་དོན་ཅི་"ཞེས་དྲིས།

ཆེ་རིང་གིས་"འབྲུག་ལ་དངོས་སུ་མ་ཐུག་ན་ཁྱོད་འབྲུག་ལ་མི་སྒྲིག་"ཅེས་ལན་བཏབས།

ཀྱད་པོས་"འོ་ན། ར་ཚོ་མཉམ་དུ་འགྲོ་དང་འབྲུག་ལ་བཟུ། དེ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་འབྲུག་ལ་མི་སྒྲིག་པ་ཤེས་ཐུབ་"ཅེས་བཤད།

དོན་དངོས་ནས་ཀྱད་པོ་དེ་ནི་པ་མཐན་ཞིག་ཡིན།

ཀྱད་པོས་གསང་ངག་འགའ་བཏོན་བ་དང་གྲོ་བྱར་དུ་ཀྱད་པོ་དང་ཆེ་རིང་གཉིས་བྱ་བཞིན་དུ་སྒྲིན་གྱི་བང་རིམ་ལ་འཕུར། ཆེ་རིང་གིས་མདུན་ནས་མཚར་སྤྲུག་བཀྲ་བའི་གངས་རི་དང་རྒྱབ་ནས་མཐོན་མཐོང་གི་རྒྱ་མཚོ་མཐོང་། ཁོས་དགོང་ལ་བཟུས་པ་ན། བམ་མཐའ་ན་སྐར་མ་མང་པོ་སྐར་ཡོད། ཁོས་ལག་པ་བསྐྱངས་ནས་སྐར་མ་ཡག་པོ་ཞིག་བཏོགས་ཤིང་བཟུས་ནས་ཁོའི་ཨམ་སྤྲུག་གི་ནང་དུ་བཞག།

ཁོས་རྒྱ་ཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཀའ་བའི་རྟ་ཞིག་འབྲུག་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱིད་བཞིན་པ་མཐོང་། འབྲུག་གཉིས་ཀྱི་རྩ་མ་སྤྲུགས་གཅིག་ཏུ་བརྟེན་ནས་སྒྲི་ཆེན་པོ་གྲགས། ཆེ་རིང་གིས་དེ་ནི་འབྲུག་སྒྲིའི་འབྲུང་ཁུངས་ཡིན་པ་ཤེས། ལྷའི་བུ་རྒྱུད་གསུམ་ཀྱིས་རྒྱ་ཚོ་ལས་རྒྱ་སྒྲུངས་ཏེ་སྒྲིན་ལ་རྒྱ་བཏང་།

ལྷའི་བུ་རྒྱུད་གིས་ཆེ་རིང་མཐོང་བ་ན། "ཨ་རོགས། ལུ་རྒྱུད་། ར་ཚོར་ས་ཐོག་ལ་རྒྱ་ལྷག་རོགས་བྱས་དང་"ཅེས་བོས།

ཆེ་རིང་རོགས་རམ་བྱེད་པར་དགའ་སྟོོ་བཏྲས། ཁོས་རྒྱ་སྒྲིགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐོགས་ནས་ཞིང་ཁར་རྒྱ་སྤྲུགས། ཁོས་ཁོའི་ཨ་མའི་ཞིང་ཁར་རྒྱ་ལྷག་ཏུ་སྤྲུགས། ལྷའི་བུ་རྒྱུད་གསུམ་པོས་ཁོས་རོགས་རམ་བྱས་པར་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ཞུས་ལ། ཁོ་ཕྱིར་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རོགས་རམ་བྱས། ཁོ་ཚོས་ཆེ་རིང་འབྲུག་གི་རྩ་མར་ཐག་པ་ཞིག་གིས་བཏགས་ནས་མཐར་གྱིས་ས་ཐོག་ལ་བསྐྱར།

ཆེ་རིང་ཕྱིར་ཡུལ་ལ་ཐོན་པར་དགའ་ཞིང་སྟོོ། ཆར་བ་ཡང་འབབ་བཞིན་ཡོད་པས་ཆེ་རིང་ལ་དགའ་སྟོོ་སྤྲུས། ཁོའི་ཕ་མ་ཡང་ཆེ་རིང་ཕྱིར་ཐོན་པ་མཐོང་ནས་སྟོོ་བ་ཚད་མེད་རྒྱས།

ཆེ་རིང་མལ་ཁང་དུ་སོང་ནས་སྐར་མ་མཛེས་སྤྲུག་ལྷན་པ་དེ་ཁོའི་ཨམ་སྤྲུག་ལས་བཏོན་ཞིང་ཅོག་ཅི་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་བཞག། ཁང་བའི་ནང་དུ་སྐར་མའི་འོད་མདངས་ཀྱིས་ཁེངས།

ཉིན་མ་མང་པོ་འགོར་རྗེས། སྤེ་མི་ཚང་མས་ཆེ་རིང་གིས་ནམ་མཐའ་ནས་སྐར་མ་མཛེས་ལ་འོད་མདངས་ལྷན་པ་ཞིག་བཏོགས་ཡོད་པ་ཤེས། མཐའ་མར། གཏམ་དེ་རྒྱལ་པོའི་རྩ་ལ་ཐོན། རྒྱལ་པོར་སྤྲུག་དོག་སྤྲུས་ནས་ཆེ་རིང་ལ་སྒོར་མོ་མང་པོ་བྱིན་ནས་སྐར་མ་སྤྲུས། ཆེ་རིང་དེ་ནས་ཡུལ་གྱུ་དེའི་ཆེས་ཐུག་པོར་གྱུར། ཁོས་ཁོའི་ཕ་མ་དང་ཁོ་རང་ལ་ཁང་བ་གྲོ་འབབ་ཅིག་ལས་བ་དང་མི་མེད་པོ་རྩམས་ལའང་སྒོར་མོ་མང་པོ་བྱིན།

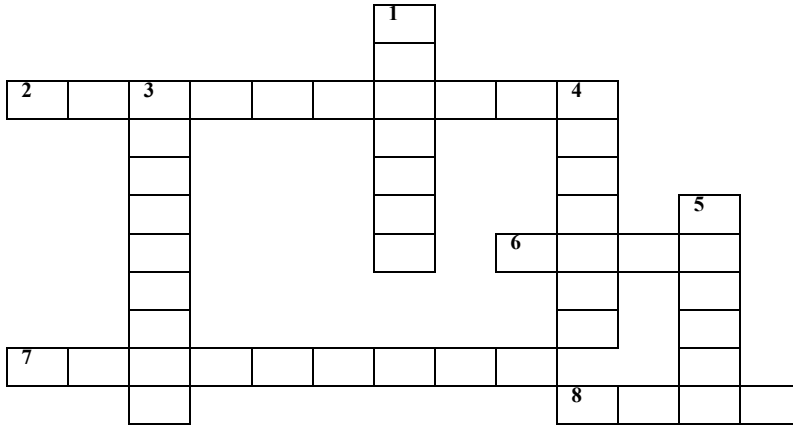
3. Put the sentences in the correct order. གཤམ་གྱི་ཚིག་གྲུབ་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་བར་སྒྲིག་ས།

- a. ____ After he had walked for a while he met an old man carrying a heavy wicker basket.
- b. ____ The King was envious of Caireng's star.
- c. ____ Caireng lived with his parents until one terrible year.
- d. ____ Caireng then became the richest man in that place.
- e. ____ Caireng was a brave boy but he was terribly afraid of dragons.
- f. ____ Caireng took the beautiful star out of his pocket and put it on a table.
- g. ____ He poured extra water on his father's fields.
- h. ____ He picked a beautiful star, looked at it, and then put it in his pocket.
- i. ____ His parents were overjoyed to see him home safe and sound.
- j. ____ The old man said some magic words.
- k. ____ The truth was that the old man was actually a magician.
- l. ____ They lowered him slowly to the ground.
- m. ____ Three god boys took water out of the bucket and irrigated the clouds.
- n. ____ When the god boys saw Caireng, they called, "Oh, boy!"

4. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Why did Caireng leave his home?
- b. What was Caireng afraid of?
- c. What was the old man actually?
- d. What did Caireng pick from the sky?
- e. What was the origin of thunder?
- f. What did Caireng help the god boys do?
- g. What did he take out of his pocket and show his parents?
- h. What did the King give Caireng for his star?

5. Crossword ལྷ་སྒྲིལ་ཡི་གེའི་གཟུངས།

Across →

2. It lit up the room with its _____.
6. A _____ **ing** dragon flew overhead.
7. His parents were _____ to see him come home safely.
8. He looked up and saw many _____ **ing** stars.

Down ↓

1. The dragons' tails _____ together and made a loud sound.
3. Three god boys _____ the clouds.
4. He was so _____ of Caireng's star that he gave him a lot of money for it.
5. Caireng understood that this was the _____ of thunder.

Why the World is Unfair

འབྲུང་མེད་ཐུན་ཚོགས།

1. Vocabulary བསྟན།

dejectedly ཡིད་ཆད་ནས། ཡིད་ཐུག་ནས།

lower body རོ་སྒྲད། ལུས་སྒྲད།

seemed (looked like, appeared) ལྟ་བུ་བ།

exhausted བར་ཆད་པ།

upper body རོ་སྒྲོད། ལུས་སྒྲོད།

vanish ལྷུང་མེད་དུ་སོང་བ། ཡལ་བ།

disappeared མེད་པར་གྱུར་བ།

inscribed བཀོད་པ། འབྲུང་དུ་བཀོས་པ།

2. Text སྒྲོབ་ཚན།

One day three boys were playing together. One was a king's son, one was a rich family's son, and one was a poor family's son. When they were about to start another game the King's son said, "Who can't shoot that crow sitting in that tree over there must pay a thousand coins."

The rich family's son said, "I have money. I can shoot the crow. I'll go to my home now and get my bow and arrows."

The King's son said the same and went home to get his bow and arrows.

The poor boy sat **dejectedly** by the tree. He did not have a thousand coins. He did not even have a bow and arrows.

The crow suddenly tumbled out of the tree, turned into a Lama, and took the poor son to his home. The Lama said, "There is a place where a ghost whose **upper body** is gold and whose **lower body** is silver lives. There are also other ghosts at this place. When we get there, some ghosts will ask you to take them but you shouldn't. The ghost that tells you not to take him is the one you should take. However, you must not speak to it after you begin carrying it. If you do, it will **vanish**."

Then the Lama took the poor boy to the ghosts' place. The poor boy felt very afraid because there were many ghosts and they all **seemed** to want him to take them. Then the poor boy saw a ghost in a tree. It said, "Please don't take me."

The poor boy climbed the tree and said, "Come down. If you don't, I will cut down this tree."

The ghost said, "Please don't cut down this tree. I'll come down." Then the ghost climbed down and got into the poor boy's bag.

As he was walking back to the Lama's home the ghost said, "Look at the sky."

The poor boy said, "What!" and the ghost **disappeared**.

The poor boy felt sad and said, "Next time I won't say a word to that ghost." Then he went back to the ghosts' place, got the ghost out of the tree, put him in his bag, and started to the Lama's home again.

This time he reached the Lama's home with the ghost. Just as he was putting the bag on the ground he said, "I'm **exhausted**." The ghost began to disappear. The Lama quickly snatched out one of the ghost's hair and told the poor boy to take the ghost's hair to the roof of his home.

The poor boy did so and, a moment later the Lama joined him. The Lama said they would read a scripture **inscribed** on the ghost's hair.

The Lama looked at the scripture first and read, "Let the world be fair and have no highs and lows, no poor and rich, no beautiful and ugly."

Then the poor boy looked at the scripture and read, "Let the world be unfair, have highs and lows, have poor and rich, have ugly and beautiful."

After that day the world had highs and lows, poor and rich, beautiful and ugly, and became very unfair.

འཛམ་གླིང་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་བཞག་འཆར་བ།

ཉིན་ཞིག་སུ་ཚུང་གསུམ་གྱིས་མཉམ་དུ་ཅུང་འཛོལ་རོལ་བཞིན་ཡོད། སུ་ཚུང་གཅིག་ནི་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་། གཅིག་ནི་ཁྱིམ་ཆང་ལྷན་པོ་ཞིག་གི་སྤ། གཅིག་ནི་ཁྱིམ་ཆང་མེད་པོ་ཞིག་གི་སྤ་ཡིན། ཁོ་ཆོས་ཅུང་མོ་གཞན་ཞིག་ཅུ་གྲབས་ཡོད་བ་ན། རྒྱལ་པོའི་སྤ་ཡིས་"ཕ་གིའི་སྤ་བོའི་སྤེངས་ལ་བབས་པའི་ཕོ་རོག་དེར་སྤྱོད་མ་ཐོག་ན་སྤྱོད་ཅིག་དེས་བར་དུ་སྤེང་དགོས་"ཅིས་ལབ།

ཁྱིམ་ཆང་ལྷན་པོའི་སྤ་ཡིས་"ང་ལ་སྒྲོར་མོ་ཡོད། ངས་ཕོ་རོག་དེར་ཐོག་ཐུབ། ང་ད་ལྷལ་ལ་མདའ་གཞུ་ལེན་བར་འགྲོ་"ཞེས་བཤད།

རྒྱལ་པོའི་སྤ་ཡིས་ཀྱང་དེ་སྒྲོང་ལབ་ནས་ཁྱིམ་དུ་མདའ་གཞུ་ལེན་བར་སོང་།

སུ་ཚུང་མེད་པོ་དེ་ཡོད་ཆད་བཞིན་དུ་སྤེང་བོ་དེའི་ལོགས་ནས་ཐང་ལ་བསྐྱོད། ཁོར་དོང་ཅི་སྤེང་གཅིག་མེད། ཁོར་ཐ་ན་མདའ་གཞི་གཉིས་ཀྱང་མེད།

མོ་རོག་དེ་སྒོ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པོའི་སྤྱོད་ནས་འབྱེད་ནས་སྤྱུ་ལྷུ་ཞིག་གི་ལུས་བརྟན་ཞིང་བྱ་མེད་པོ་དེ་ཁོའི་བྱིས་དུ་བྱིད། སྒྲ་མ་དེས་རོ་
སྤྱོད་གསེར་དང་རོ་སྤྱོད་དཔུལ་ཡིན་པའི་འདྲེ་ཞིག་འཛོལ་པའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡོད། ས་ཆ་དེ་ན་གདོན་འདྲེ་གཞན་པ་འདྲ་ཡོད། ང་ཚོ་དེ་གར་ཐོན་
པ་ན། འདྲེ་ལ་གསལ་གྱིས་ཁྱོད་ལ་ཁོ་ཚོ་འཕྲིད་རྒྱུའི་རེ་བ་བྱེད་སྤྱོད་འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འཕྲིད་མི་ཉན། ཁྱོད་ལ་འཕྲིད་མི་ཟེར་བའི་འདྲེ་དེ་
ཁྱོད་ཀྱིས་འཕྲིད་དགོས། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འདྲེ་དེ་ཁུར་བ་ན་ཁོ་དང་ཁ་བརྒྱུད་མི་ཉན། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁ་བརྒྱུས་ན། འདྲེ་དེ་
མེད་འགྲོ་"ཞེས་བཤད།

དེ་ནས་སྒྲ་མས་བྱ་མེད་པོ་དེ་འདྲེ་ཡོད་སར་བྱིད། འདྲེ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་འདྲེ་མང་པོས་ཁོ་ཚོ་བྱིད་རོགས་ཀྱི་ཁྱུ་བ་བྱེད་པར་སྤྱང་
བས་བྱ་རྒྱུ་ལ་ཞེད་སྤང་ཆེན་པོ་སྤྲེས། དེ་ནས་བྱ་རྒྱུ་ལ་གསལ་སྤྱོད་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འདྲེ་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་། འདྲེ་དེས་"ང་མ་བྱིད་"ཅེས་
ལབ།

བྱ་རྒྱུ་མེད་པོ་དེ་སྤྱོད་པོ་དེར་འགོས་ནས་"མར་ལ་བོ་བས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་མི་འབབ་ན། ངས་སྤྱོད་པོ་འདི་གཅོད་རྒྱུ་ཡིན་"ཞེས་ལབ།
འདྲེ་ཡིས་"སྤྱོད་པོ་འདི་མ་གཅོད། ང་མར་ལ་འབབ་"ཅེས་ལབ་ནས་མར་ལ་བབས་ཤིང་བྱ་རྒྱུ་མེད་པོ་དེའི་ཁྱུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱུད།
ཁོ་ཕྱིར་སྤྱུ་ལྷུ་ཞིག་དུ་ལོག་སྐབས་འདྲེ་ཡིས་"ནམ་མཁའ་ལྟོས་དང་"ཞེས་བཤད།

བྱ་རྒྱུ་མེད་པོ་ཡིས་"ཅི་ཟེར་"ཞེས་ལབ་པ་ན་འདྲེ་དེ་མེད་པར་གྱུར།

བྱ་རྒྱུ་གི་ཡིད་སྦྱོར་ཞིང་"ཐེངས་རྗེས་མར། ངས་འདྲེ་ལ་ཚིག་འབྲུག་གཅིག་ཀྱང་མི་བཤད་"ཅེས་ལབ་ནས་ཕྱིར་འདྲེ་ཡོད་སར་ལོག་པ་
དང་འདྲེ་སྤྱོད་པོ་ལས་སྒྲ་བས། ཁོའི་ཁྱུ་མའི་ནང་དུ་བཞག་ནས་ཕྱིར་སྤྱུ་ལྷུ་ཞིག་དུ་ལོག་འགོ་བརྩམས།

ཐེངས་འདིར་ཁོས་འདྲེ་བྱིད་ནས་སྤྱུ་ལྷུ་ཞིག་དུ་འབྱོར། ཁྱུ་མ་ཐང་ལ་འཛོག་པའི་སྒྲ་དང་ཉག་ཉག་ལ་ཁོས་"ང་གཉིད་ནས་ཆད་
སོང་"ཞེས་བཤད་པ་ན། འདྲེ་དེ་ཡལ་འགོ་བརྩམས། སྒྲ་མས་འདྲེ་ཡི་སྤྱོད་མ་གཅིག་བརྒྱུད་ནས་བལ་ཞིང་བྱ་རྒྱུ་མེད་པོར་འདྲེ་སྤྱོད་དེ་
ཁོའི་ཁང་གྲུང་དུ་བྱེད་རྒྱུ་གདམས།

བྱ་རྒྱུ་མེད་པོས་དེ་ལྟར་བརྒྱབས་པ་དང་རྒྱུད་ཅུང་ཙམ་འགོར་རྗེས་སྤྱུ་ལྷུ་འདྲེ་ཁོ་ཡོད་སར་ཐོན། སྤྱུ་ལྷུ་ཁོ་ཚོས་འདྲེ་སྤྱོད་དུ་
བརྟོས་པའི་བརྟན་བཅོས་འདོན་བྱེད་པར་བཤད།

སྤྱུ་ལྷུ་ཐོག་མར་བརྟན་བཅོས་ལ་གཟིགས་ནས་"འཛམ་གླིང་འདི་དྲང་གཟུ་ལྷན་པར་ཤོག། མཐོ་དམན་གྱི་བྱེད་པར་མེད་པ།
དཔུལ་བྱུག་གི་བྱེད་པར་མེད་པ། ཡག་བཅོག་གི་བར་བྱེད་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་སྤོན་"ཞེས་བཏོན།

དེ་ནས་བྱ་རྒྱུ་མེད་པོས་བརྟན་བཅོས་དེ་ལ་བལྟས་ནས་"འཛམ་གླིང་འདི་དྲང་བདེན་མིན་པ། མཐོ་དམན་ཡོད་པ། དཔུལ་བྱུག་གི་
བར་བྱེད་ཡོད་པ། ཡག་བཅོག་གི་བར་བྱེད་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་སྤོན་"ཞེས་བཏོན།

ཉིན་དེ་ནས་བརྒྱུད། འཛམ་གླིང་འདི་མཐོ་དམན་ཡོད་པ། དཔུལ་བྱུག་ཡོད་པ། ཡག་བཅོག་གི་བར་བྱེད་ཡོད་པ། བཏང་སྒྲོམས་
མིན་པ་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར།

3. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་བ་དང་བོ་དང་གཉིས་
བའི་ཚིག་ཐུང་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཞེས།

PART I

a. After that day the world had highs and lows, ____	g. The poor boy sadly said, "Next time I won't ____
b. One day three boys ____	h. The poor boy sat ____
c. The crow suddenly tumbled from out of the tree, ____	i. Then he went back to the ghosts' place, got the ghost out of the tree, ____
d. The King's son said the same and ____	j. Then the ghost climbed down and ____
e. The Lama quickly snatched out one of the ghost's hair and ____	k. Then the poor boy ____
f. The poor boy climbed the tree and said, "Come down. ____	l. This time he reached ____

PART II

1. dejectedly by the tree.	7. say a word to that ghost."
2. got into the poor boy's bag.	8. the Lama's home with the ghost.
3. If you don't, I will cut down this tree."	9. told the poor boy to take the ghost's hair to the roof of his home.
4. poor and rich, beautiful and ugly, and became very unfair.	10. turned into a Lama, and took the poor son to his home.
5. put him in his bag, and started to the Lama's home again.	11. went home to get his bow and arrows.
6. saw a ghost in a tree.	12. were playing together.

4. Put these words in the blanks below བ་སྟན་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོང་ས།: a, the, to, in, over, by, out, of, into, at, and.

- a. One was ____ king's son, one was ____ rich family's son, ____ one was ____ poor family's son.
- b. When they were about ____ start another game ____ King's son said, "Who can't shoot that crow sitting ____ that tree ____ there must pay ____ thousand coins."
- c. ____ rich family's son said, "I can shoot ____ crow."
- d. "I'll go ____ my home now ____ get my bow ____ arrows."
- e. ____ King's son said ____ same ____ went home ____ get his bow ____ arrows.
- f. ____ poor boy sat dejectedly ____ tree.

- g. He did not have _____ thousand coins.
- h. He did not even have _____ bow and arrows.
- i. _____ crow suddenly tumbled _____ tree, turned _____ Lama, and took _____ poor son _____ his home.
- j. _____ lama said, "There is _____ place where _____ ghost whose upper body is gold _____ whose lower body is silver lives.
- k. "There are other ghosts _____ this place."
- l. "Some ghosts will ask you _____ take them but you shouldn't.
- m. " _____ ghost that tells you not _____ take him is _____ one you should take."
- n. "You must not speak _____ it after you begin carrying it."
- o. _____ Lama took _____ poor boy _____ ghosts' place.
- p. _____ poor boy felt afraid because there were many ghosts _____ they all seemed _____ want him _____ take them.
- q. Then _____ poor boy saw _____ ghost _____ tree.
- r. _____ poor boy climbed _____ tree _____ said, "Come down."

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་ཁྱི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. What did the King's son want to shoot?
- b. How much would they have to pay if they didn't shoot it?
- c. Who didn't have a thousand coins?
- d. What did the crow turn into?
- e. What was the ghost's upper body?
- f. What was the ghost's lower body?
- g. Where did the boy find the ghost?
- h. What did the Lama quickly snatch?
- i. What happened after the boy read the scriptures?

6. Mark these sentences T (true) or F (false). ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར T དང་ནོར་འཁྲུལ་ལ F) རྟགས་ཚུ་བ།

- a. The rich man's son didn't have any money. T F
- b. The ghost was in a cave. T F
- c. As the ghost began to disappear, the boy snatched his hair. T F
- d. The Lama said to the poor boy he must not speak to the ghost. T F
- e. There was a scripture inscribed on the ghost's hair. T F
- f. The boy read the scriptures the same way the Lama did. T F

A Man, a Rabbit, and a Wolf

སྒོ་བརྟན།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་།

valleys ལུང་བ།

collect firewood བསྐྱེད་ལྷན་བ།

investigate འདྲི་གཅོད་བྱེད་བ།

hung out of བྱི་ལ་བསྐྱར་བ།

Grandpa (grandfather) སྒོ་བོ།

trick གཞོ་ཐབས།

gun band བོད་ཁུར།

meanwhile ཞོར་དུ། དུས་མཆུངས་སུ།

lunged གཅོས་པ། ཞོལ་བ།

alone in the world འཇོ་མ་གླིང་ནས་གཅིག་ལུར།

earn money to live འཇོ་བའི་ཆེད་དུ་སྒོར་མོ་འཇོལ་བ།

enormous (very big, huge) གཏོས་ཆེན་པོ། ཆེན་པོ།

jumped back བྱིར་མཆོངས་བ།

meat on your bones ཁྱོད་ཀྱི་རུས་སྟེང་གི་ཤ།

swear an oath མནའ་སྒྲེལ་བ།

yell ཆོག་ལོག་ཀླག་བ།

agreed meeting place ཁ་ཆད་བྱས་པའི་ངོ་ཐུག་ས།

shouted འབོད་སྐད་བརྒྱབ་བ།

Hey! ཀྱ་ཡེ།

ax ལྷ་རེ།

gently འཇམ་ཐོའི་ངང་།

saved བསྐྱབས་པ།

defeat བཅ་པར་བཏང་བ།

"What's the matter with you?" ཟློན་ལ་དོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་།

went along a path to a hilltop དེ་དུ་འབྲུང་ཞིག་ཏུ་འཐེན་པའི་ལམ་ཐུན་ཞིག་དང་ནས་སོང་བ།

2. Text ཟློན་པ་ཚན།

Zhuma and her son Lobsang lived in a house at the bottom of three big deep **valleys**.

One day Mother Zhuma suddenly became ill and died, leaving Lobsang **alone in the world**. Each day he went into the forest to **collect firewood**. He sold the wood to earn money to live.

A year later while he was collecting firewood he heard a strange sound. When he went to **investigate**, he saw an **enormous** wolf. It had long sharp fangs. A bright red tongue **hung out of** its mouth.

When Wolf saw Lobsang he ran to him and said, "Ha, ha! Today I have a sweet thing to eat and warm blood to drink. I haven't smelled meat for seven days. I will eat you."

Lobsang was frightened and **jumped back**. He said, "Please don't eat me today. I haven't eaten for three days. If you ate me now you wouldn't feel full. Please eat me tomorrow **Grandpa** Wolf."

Wolf said, "What you said is true. You will taste better with more **meat on your bones**. But I don't believe that you will come back tomorrow. You might be trying to **trick** me. You must **swear an oath** that you will come back tomorrow."

"If I am not here tomorrow, come to my home and eat me," said Lobsang. Wolf then let Lobsang leave.

Lobsang was very worried. On the way back to his home he met a rabbit. Rabbit asked, "Brother, why are you so sad? You aren't carrying any wood. **What's the matter with you?**" Lobsang told Rabbit his problem.

"Don't be afraid I can help you. I have a plan," said Rabbit. Lobsang found this hard to believe. He thought the rabbit was too small and too weak to help save him from the enormous wolf.

"Let's go to your home," said Rabbit. They went together to Lobsang's home.

When they reached Lobsang's home, Rabbit said, "Please make a wooden gun." Lobsang quickly made a wooden gun and used a piece of rope for a **gun band**.

The next day they got up early, ate quickly, and went into the forest. On the way to the forest Rabbit said, "When I **yell**, you must say the King's hunter is coming."

Rabbit took the wooden gun and **went along a path** to a hilltop. **Meanwhile**, Lobsang went to meet Wolf. When he reached their **agreed meeting place** Wolf was waiting. Wolf said, "Now, I am going to eat you," and **lunged** at Lobsang. But suddenly Wolf heard, "Be careful! The King's hunter is coming. He's got a gun."

"Is the King's hunter really coming?" asked Wolf.

Rabbit **shouted** to Lobsang, "**Hey!** What's that beside you?"

"Please tell him I am a piece of wood," said Wolf.

Lobsang shouted, "It's a piece of wood."
 "Please hit it with your **ax**," said Rabbit.
 "Please hit me **gently**," said Wolf. Lobsang hit Wolf very gently.
 "Why does it make no sound?" said Rabbit.
 "Please hit me hard," said Wolf. This time Lobsang hit Wolf so hard on the head that he died. Rabbit's plan had worked and Lobsang was **saved**!
 Lobsang and Rabbit then became sworn brothers and had a wonderful and pleasant life together.
 Since that time most people do not eat rabbit meat.

སྒྲིལ་པ། རི་བོང་དང་སྤྱང་གི།

སྒྲིལ་མ་དང་ཁོ་མོའི་བྲག་ཉི་གས་གཏིང་ཟབ་པའི་རི་ལུང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་མཐིལ་ན་ཆགས་པའི་ཁང་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཛོལ་
 བསྐྱལ།

ཉིན་ཞིག་ཨ་མ་སྒྲིལ་མ་སྒྲོ་བུར་དུ་ན་ནས་ཆེ་ལས་འདས་ཤིང་ཆེ་རིང་འཛིག་རྟེན་འདི་ནས་རང་གཅིག་ཕྱར་ལུས། ཉིན་
 གྲངས་ལ་ཁོ་ནགས་ཚལ་ལ་བྱ་མ་འབྱུང་བར་སོང་། འཛོལ་བའི་ཆེད་དུ་ཁོས་བྱ་མ་བཙོངས་ནས་སྒྲོར་མོ་བཙའ།

ལོ་གཅིག་གི་རྗེས་ནས། ཁོས་འབྱུང་ཤིང་འབྱུང་བས་སྒྲོ་ལ་མཚན་ཞིག་བློས། ཁོ་ལྟ་བུར་སོང་བ་ན་སྤྱང་གི་ཆེན་པོ་ཞིག་
 མཐོང་། སྤྱང་གི་དེར་མཆེ་བ་རིང་བོ་ཡོད། ལྟེ་དམར་པོ་ཞིག་ཁོའི་ཁ་ནང་ནས་བྱི་ལ་བསྐྱར་ཡོད།

སྤྱང་གིས་སྒྲོ་བཟང་མཐོང་བ་ན་ཁོའི་ཕྱོགས་ལ་བརྒྱགས་ནས་"ཉ་ཉ། དེ་རིང་ང་ལ་ཟ་རྒྱུ་མངར་མོ་ཁྱུ་འོ་མོ་བུ་རྒྱུ་ཡོད།
 ངས་ཉིན་འགའ་ལ་ཤ་ཞིག་གི་དྲི་མ་ཡང་སྒྲོ་མ་མ་ཐུབ། ངས་ཁྱོད་བཟང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ལབ།

སྒྲོ་བཟང་སྒྲག་ནས་བྱིར་བྱར་བརྒྱབ། ཁོས་"དེ་རིང་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་མ་འཆའ། ངས་ཉིན་མ་གསུམ་ལ་ཟ་མ་མ་ཞོས། གལ་ཏེ་
 ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ད་ཞོས་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕོ་བ་འགྲང་རྒྱུ་མ་རེད། ཨ་ཁུ་སྤྱང་གི་ཁྱོད་ཀྱིས་སང་ཉིན་ང་བཟང་རོགས་ཅེས་བཤད།

སྤྱང་གིས་"ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་བདེན་པ་རེད། ཁྱོད་ཀྱི་རུས་སྤྱང་ན་ཤིང་ཤིང་པོ་ཡོད་ན་ཁྱོད་རྗེ་ཞེས་ཡིན་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་
 ཁྱོད་བྱིར་འོང་བར་ང་ཡིད་མི་ཆེས། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་མགོ་སྒྲོར་གཏིང་གིན་ཡོད་ན་ཁྱིགས་ཁྱིགས་མེད། སང་ཉིན་ཡོང་སྤྱིད་པར་
 ཁྱོད་ཀྱིས་མནའ་སྒྲེལ་དགོས་"ལབ།

སྒྲོ་བཟང་གིས་"གལ་ཏེ་སང་ཉིན་ང་འདི་གར་མ་ཡོང་ན་ངའི་ཁྱི་ན་ཡོང་ནས་ང་བཟང་བས་ཆོག་ཅེས་བཤད་པ་ན། སྤྱང་
 གིས་སྒྲོ་བཟང་འགོ་རུ་བརྒྱག།

སྒྲོ་བཟང་གིས་སེམས་ཁུར་ཆེན་པོ་བྱས། ཁྱི་དུ་ལོག་པའི་ལམ་ཁར། ཁོ་རི་བོང་ཞིག་ལ་ཐུག་ རི་བོང་གིས་སྤྱན་ནུབ་
 འདི་འདྲ་སྤྱག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱ་མ་ཁུར་མེད་པས་ཁྱོད་ལ་དོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་ཞེས་ལབ་པ་ན། སྒྲོ་བཟང་གིས་
 ཁོའི་སྤྱག་དེ་བཤད།

རི་བོང་གིས་"སེམས་ཁུར་མ་བྱེད། ངས་ཁྱོད་ལ་རོགས་བྱེད་ཐུབ། ང་ལ་བཀོད་པ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ལབ། སྒྲོ་བཟང་གིས་ཡིད་
 ཆེས་དགའ་བར་སྒྲུམ། ཁོས་རི་བོང་ནི་རྒྱུད་ཞིང་ཉམ་ཐག་པས་ཁོ་སྤྱང་གི་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ལག་ནས་སྒྲོ་བ་ཐུབ་མ་འདོད།

རི་བོང་གིས་"ཁྱོད་ཚང་ལ་འགོ་དང་"ཞེས་ལབ་ནས་ཁོ་ཚོ་མཉམ་དུ་སློབ་བཟང་གི་ཁྱིམ་ལ་སོང་།
 ཁོ་ཚོ་སློབ་བཟང་གི་ཁྱིམ་ལ་ཐོན་པ་ན། རི་བོང་གིས་"ཤིང་བོ་འུ་ཞིག་ལས་"ཅེས་བཤད་པར། སློབ་བཟང་གིས་མགྲོགས་མཉམ་
 བར་ཤིང་བོ་འུ་ཞིག་ལས་ཐི་གུ་ཞིག་གིས་བོ་འུ་ལོང་བཅོས།
 བྱི་ཉན་ཁོ་ཚོ་ནངས་སྒྲ་མོར་ལངས་ཤིང་ཟ་མ་མགྲོགས་པོར་ཟས་ནས་ནགས་ཚལ་དུ་སོང་། ནགས་ཚལ་དུ་འགོ་བའི་ལམ་
 ཁར། རི་བོང་གིས་"ངས་ཤིང་གྱིས་བོས་པ་ན། ཁྱོད་གྱིས་"ཁྱུ་ལ་བོའི་རྩོན་པ་ཡོང་གིན་འདུག་"ཅེས་སྐད་སྒྲོག་དགོས་"ཅེས་ལབ།
 རི་བོང་གིས་ཤིང་བོ་འུ་ཐོགས་ཤིང་རྐང་ལམ་ཞིག་བརྒྱན་ནས་དེ་འུ་ལུར་ཞིག་གི་སྤྱིང་དུ་འཛེགས། དེའི་ཞོར་དུ། སློབ་བཟང་
 རྒྱང་གིར་ཐུག་པར་སོང་། ཁོ་ཁོ་ཚོས་གོས་ཆད་བྱས་པའི་དོ་ཐུག་སར་ཐོན་པ་ན། རྒྱང་གིས་བསྐྱགས་ཡོད། རྒྱང་གིས་"ད་ངས་
 ཁྱོད་བཟང་ཁྱུ་ཡིན་"ཞེས་ལབ་ནས་སློབ་བཟང་ལ་གཙུག་ལྗོངས་བཅུ་མས། འོན་ཀྱང་རྒྱང་གིས་"སེམས་ཚུང་གིས། ཁྱུ་ལ་བོའི་རྩོན་པ་
 སྤྲེལ་བྱུང་། ཁོར་མེ་མདའ་ཞིག་ཡོད་"ཅེས་བ་ཐོས།
 རྒྱང་གིས་"ཁྱུ་ལ་བོའི་རྩོན་པ་དོ་མས་ཡོང་གིན་ཡོད་དམ་"ཞེས་དྲིས།
 རི་བོང་གིས་སློབ་བཟང་ལ་"ཀྱ་ཡེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལོགས་ཀྱི་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་"ཞེས་སྐད་ཆེན་བོས་བཤད།
 རྒྱང་གིས་"ཁོ་ལ་ང་ཉི་ཤིང་དུ་མ་ཞིག་ཡིན་པར་ཤོད་"ཅེས་བཤད།
 སློབ་བཟང་གིས་"ཤིང་དུ་མ་ཞིག་ཡིན་"ཞེས་ལབ།
 རི་བོང་གིས་"དེར་ཁྱོད་གྱིས་སྒྲ་རེས་བསྐྱར་དང་"ཞེས་ལབ།
 རྒྱང་གིས་"ང་ལ་ཡང་མོས་བསྐྱར་དང་"ཞེས་ལབ་པ་ན་སློབ་བཟང་གིས་ཀྱང་རྒྱང་གིར་ཉ་ཅང་ཡང་མོས་བསྐྱར།
 རི་བོང་གིས་"སྒྲ་རེས་བསྐྱར་ན་རྒྱ་མེད་པ་ཅི་ཡིན་"ཞེས་ལབ།
 རྒྱང་གིས་"ང་ལ་ཤིང་གྱིས་བསྐྱར་རོགས་"བཤད་པ་ན་སློབ་བཟང་གིས་མགོ་ལ་ཤིང་གྱིས་བསྐྱར་པས་རྒྱང་གི་བཀྲོངས། རི་
 བོང་གི་འཐབ་བཀོད་ལ་ཁྱུ་ལ་ཁ་ཐོབ་ཅིང་སློབ་བཟང་ཡང་བསྐྱབས།
 སློབ་བཟང་དང་རི་བོང་གཉིས་ཤིག་པོར་གྱུར་བ་དང་མཉམ་དུ་སྤྱིད་པོ་བདེ་མོའི་འཛོལ་བ་བསྐྱལ།
 དུས་དེ་ནས་བཟུང་མི་མང་ཤོས་ཀྱིས་རི་བོང་གི་ཤ་མི་བཏོ།

3. Put these words in the blanks below ཐ་སྐད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྐོངས།: and, an, the, at, of, in, a.

- Zhuma _____ lived _____ house _____ bottom _____ three valleys.
- Mother Zhuma became ill _____ died, leaving Lobsang alone _____ world.
- He went into _____ forest to collect firewood.
- He sold _____ wood to earn money.
- _____ year later he heard _____ strange sound.
- When he went to investigate he saw _____ enormous wolf.
- _____ bright red tongue hung out _____ its mouth.
- Wolf saw Lobsang, ran to him, _____ said, "Today I have _____ sweet thing to eat _____

warm blood to drink."

- i. Lobsang was frightened ____ jumped back.
- j. "You must swear ____ oath that you will come back tomorrow."
- k. "If I am not here tomorrow, come to my home ____ eat me," said Lobsang.

4. Put these sentences in the correct order. ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིག་སྟེ།

- a. ____ "Hey! What's that beside you?"
- b. ____ "Is the King's hunter really coming" asked Wolf.
- c. ____ "Please hit it with your ax," said Rabbit.
- d. ____ "Please hit me gently," said Wolf.
- e. ____ "Please hit me hard," said Wolf.
- f. ____ "Please tell him I am a piece of wood," said Wolf.
- g. ____ "Why does it make no sound?" said Rabbit.
- h. ____ Lobsang and Rabbit became sworn brothers and had a wonderful life.
- i. ____ Lobsang hit the wolf very gently.
- j. ____ Lobsang shouted, "It's a piece of wood."
- k. ____ Rabbit shouted to Lobsang,
- l. ____ Rabbit's plan had worked and Lobsang was saved!
- m. ____ Since that time most people do not eat rabbit meat.
- n. ____ This time Lobsang hit Wolf hard and he died.

5. Mark these sentences T (true) or F (false). ཚིག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་Tདང་ནོར་འབྲུལ་
ལ་F)རྒྱུ་མཐུད་ཆོག་

a. The mother and Wolf both died. T F	e. Wolf is kind and Rabbit is unkind in this story. T F
b. Rabbit did not help Lobsang. T F	f. Rabbit's plan helped Wolf. T F
c. Lobsang swore an oath. T F	g. Wolf died when Rabbit shot him with the gun. T F
d. Wolf agreed to not eat Lobsang when they first met. T F	

6. Write answers to these questions. ག་ཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

a. What was Rabbit's plan?	d. Why was Lobsang very worried?
b. How did Wolf die?	e. Where did Lobsang meet Wolf?
c. Why did Lobsang's mother die?	

7. What lesson does this story teach? ག་ཏམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཛོལ་བྱུང་།

a. Mothers do die.	d. Clever weak animals may be able to defeat bigger animals.
b. Lobsang loved his mother very much.	
c. Lobsang was a man.	

Heart-Eyes

ཆེ་ཤིང་དབྱངས་སྒྲོན།

1. Vocabulary བ་སྟད།

livelihood འཚོ་བ།

dutiful ལས་ལ་བརྩོན་པ།

schooling སློབ་གྲུའི་སློབ་གསོ།

boarding school བཅའ་སྡོད་སློབ་གྲྲ།

received high marks ལྷན་འབྲས་མཐོན་པོ་སྤངས་པ།

persevered ལྷན་མཁུངས་བྱས་པ། སློ་མི་ལམ་པའི།

controlled ཆོད་འཛིན་བྱས་པ། བཀག་ཀྱི་ཐེབས་པའི།

patient ངང་རྒྱུད་རིང་མོ།

dried bread གོ་རེ་སྒྲམ་པོ།

gather enough strength ཤེད་འདང་པོ་སྒྲིམ་པ།

polluted བཙོག་པོར་བཏང་པ།

readied ག་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པ།

2. Text གླེབ་ཚུལ།

A father, a mother, and a son lived in a village. They sold wood for their **livelihood**. One day the father said to the mother, "We only have a son. I love him very much. He is like my heart. If I didn't have a heart, I couldn't live."

The mother replied, "I feel the same. He is like my eyes. If I didn't have my eyes, I couldn't see." From then on they called their son "Heart-Eyes."

When the boy got older the father said, "I think our son is **dutiful**. We must send him to school. He is eight and old enough to go to school. If he eventually got a job and a salary we could live in comfort and ease."

"But we have no money to pay for his **schooling**," said the mother.

"We can get the money if we work for other people," answered the father.

The parents then did work for other people and were able to send their son to a **boarding school** far from their home. They were only able to see him twice a year. He studied very hard and **received high marks**. Day after day, year after year, he **persevered** and studied hard. When he finished his schooling, he got a job in town and brought his parents to live with him.

By this time his parents were very weak because they were old and had worked too hard during their lives.

Later he married pretty young Zhaxi Zhuma. They eventually had a son and named him Zhaxi.

Some years later after Heart-Eyes' mother died, Zhaxi Zhuma treated the grandfather badly. She **controlled** the family. Heart-Eyes never said anything about the way she treated his father.

The old man was sad but he was very **patient**.

One day Zhaxi Zhuma put the old man in the dark and cold basement of the house and only gave him **dried bread** to eat. The old man had no teeth so he could not eat the bread. Zhaxi knew his grandfather could not eat the bread and secretly gave him other food. When his mother discovered this, she beat Zhaxi.

The old man was so hungry and cold that he became very ill. He thought that if he could **gather enough strength** he would leave the house and beg for food outside on the street, but he could not move. He had no medicine and Zhaxi Zhuma would not give him any.

One day Zhaxi Zhuma said to Heart-Eyes, "Your father will die soon. He can't stay here anymore. Our home will become dirty and **polluted** if he dies here. Tomorrow take him and throw him in a cave at the top of a mountain. I have **readied** a basket for you to carry him in."

Although Heart-Eyes felt very sad, he said nothing. The next morning he put his father in the basket and then put the basket on his back. He took food and water with him. He put his father in the cave and put the food beside him. He felt very sorry for his father.

When he reached home with the empty basket, he wanted to throw it in the garbage. His son stopped him and said, "Don't throw it away. I will keep it until you get old and then I will throw you into a cave because you have been so loving and kind to me."

What the boy said amazed Heart-Eyes. He thought about how much his parents had loved him. He raced back to the cave to get his father but it was too late. His father was dead from hunger, cold, and illness.

སྒྲིང་མིག

ཕ་མ་བུ་གསུམ་གྲོང་ཆོ་ཞིག་ནས་མཉམ་དུ་འཆོ་སྡོད་བྱས། ཁོ་ཆོས་བྱུང་པ་བཅོངས་ནས་འཆོ་བ་རྩལ། ཉིན་ཞིག་ཨ་ཕས་ཨ་མ་
ལ་"ང་ཆོར་བུ་གཅིག་ཕྱེ་ལས་མེད། ང་ཁོ་ལ་ཉ་ཅང་བཅུ། ཁོ་ནི་ངའི་སྒྲིང་དང་འདྲ། གལ་ཏེ་ངའི་སྒྲིང་མེད་ན་ང་འཆོ་བྱུང་རྒྱུ་མ་
རེད"ཅེས་བཤད།

ཨ་མས་"ངའི་ཆོར་བ་ཡང་དེ་འདྲ་རེད། ཁོ་ནི་ངའི་མིག་དང་མཚུངས། གལ་ཏེ་མིག་མེད་ཆོངས་མཐོང་མི་བྱུང་"ཅེས་ལན་
བཏབས།

དེ་ནས་བརྒྱུད་ཁོ་ཆོས་བྱུང་"སྒྲིང་མིག་"ཅེས་བོས།

བུ་ཆུང་ནར་སོན་པ་ན། ཨ་ཕས་"ངས་བལྟས་ན་བུ་ནི་ཁ་ཉན་མཁན་ཞིག་རེད། ང་ཆོས་ཁོ་སྒྲོབ་གྱུར་སྐྱེལ་དགོས། ཁོ་ལོ་
བརྒྱད་ཡིན་ལ་སྒྲོབ་གྱུར་འགོ་རན་རེད། གལ་ཏེ་ཁོས་མཐར་བྱ་བ་ཞིག་རྟོད་ནས་ལྷ་ཕོགས་བྲུངས་ན་ང་ཆོས་ཀྱང་འཆོ་བ་སྐྱེད་པ་
བདེ་མོ་རོལ་བྱུང་"ཅེས་བཤད།

ཨ་མས་"འོན་ཀྱང་ཁོ་སྒྲོབ་གྱུར་འགོ་བར་ང་ཆོར་སྒྲོར་མོ་འདྲང་བོ་མེད་"ཅེས་ལན་བཏབས།

ཨ་ཕས་"གལ་ཏེ་ང་ཆོས་མི་གཞན་ལ་སྒྲུབ་ན་སྒྲོར་མོ་བཅའ་བྱུང་"ཅེས་ལན་བཏབས།

དེ་ནས་ཕ་མས་མི་གཞན་ལ་སྒྲུབ་ནས་ཁོ་ཆོའི་བྱ་བྱིས་ནས་ཐག་རིང་སའི་བཅའ་སྡོད་སྒྲོབ་གྱུ་ཞིག་ལ་བརྒྱལ་བྱུང་སོང་།
ཁོ་ཆོས་བྱུང་ལ་ལོ་གཅིག་རེར་ཐངས་གཉིས་མ་གཏོགས་རིག་མི་བྱུང་། ཁོས་སྒྲོབ་སྒྲོང་འབད་བཅོན་བགྱིས་ནས་སྐར་འབྲས་མཐོན་
པོ་བྲུངས། ཉིན་ཐོག་ལ་ཉིན་དང་ལོ་ཐོག་ལ་ལོ་བརྒྱས་ནས་ཁོས་སྒྲུབ་བཅོན་སྡོད་མེད་བྱས། ཁོས་སྒྲོབ་གྱུའི་སྒྲོབ་གསོ་ཉམས་
ལེན་བྱས་ཆར་བ་ན། ཁོར་གྲོང་བརྒྱལ་ནས་བྱ་བ་ཞིག་ཐོབ་པ་དང་ཁོས་ཕ་མ་གཉིས་ཁྲིད་ནས་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་འཆོ་བ་རྩལ།

སྐབས་དེར། ཁོའི་ཕ་མ་ལོ་ན་ཁྲི་ཤིང་ཆོ་གང་བོར་དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་བྱས་པས་ལུས་བྲུངས་ཞན་པར་གྱུར།

རྒྱུ་སོར། ཁོ་བུ་མོ་ཡག་མ་བཟུ་ཤིས་སྒྲོལ་མ་དང་གཉེན་སྲིག་བྱས། མཐའ་མར་ཁོ་ཆོས་བྱུང་ཞིག་བཅས་པ་དང་མིང་ལ་
བཟུ་ཤིས་བཏགས།

ལོ་འགའི་རྒྱུ་སོར། སྒྲིང་མིག་གི་ཨ་མ་འདས་རྒྱུ་སོར། བཟུ་ཤིས་སྒྲོལ་མས་རྒྱུ་སོར་གཉེན་སྒྲོང་བྱས། ཁོ་མོས་བྱིས་
ཆང་ལ་ཁ་ལོ་བརྒྱུར། ཁོ་མོས་ཁོའི་ཨ་ཕར་ལྟ་སྒྲོད་རི་འདྲ་འཛིན་པར་སྒྲིང་མིག་གིས་ཅི་ཡང་མ་བཤད།

ཁྱད་པོ་ཉ་ཅང་སྒྲོ་ན་འདྲ་ཁོས་ངང་རྒྱུད་རིང་མོ་བརྒྱུད།

ཉིན་ཞིག་བཟུ་ཤིས་སྒྲོལ་མས་ཁྱད་པོ་རྒྱུ་ག་ནག་པའི་ས་དོང་འབྲུགས་མོ་ནང་དུ་བཞག་ནས་ཟ་རྒྱུ་གོ་རེ་སྐྱམ་པོ་ཁོ་ན་བྱིན།
ཁྱད་པོར་སོ་མེད་པས་གོ་རེ་སྐྱམ་པོ་ཟ་མ་བྱུང་། བཟུ་ཤིས་བྱིས་སྒྲོ་བོས་གོ་རེ་སྐྱམ་པོ་བཟའ་མི་བྱུང་གིས་ནས་ལྟོག་ཏུ་ཁོར་ཟ་རྒྱུ་
གཞན་པ་བྱིན། ཨ་མས་དེ་གིས་བ་ན་ཁོ་ལ་བརྒྱུངས།

ཁྱད་པོ་ལྟོགས་ཤིང་གང་ནས་ཉ་ཅང་ན། ཁོས་གལ་ཏེ་ཤིང་བསྐྱེམས་བྱུང་རྒྱུ་ན་ཁང་བ་འདི་དང་བྲལ་ནས་སྒྲུང་ནས་ཟ་མ་

སྤང་ཐུབ་རྒྱ་རེད་འདོད། འོན་ཀྱང་ཁོ་འགྲུལ་མ་ཐུབ། ཁོ་ལ་སྤྲོད་མེད་ལ་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོལ་མས་ཁོ་ལ་ཅི་ཡང་མི་སྟེར།

ཉིན་ཞིག་བཀྲ་ཤིས་སྒྲོལ་མས་སྤྲོད་མིག་ལ་"ཁྱོད་ཀྱི་ཨ་པ་མི་འགྲངས་པར་འཆི་རྒྱ་རེད། ཁོ་འདི་ནས་ད་སྔ་དེ་མི་ཆོག་གལ་
ཏེ་ཁོ་འདི་ནས་འཆི་ན། དེད་ཆང་བཙོག་པོར་བཟོ་རྒྱ་དང་དྲི་མ་འགོ་རྒྱ་རེད། སང་ཉིན་ཁོ་ཁྱིད་ལ་རི་སྟོད་གི་བྲག་ཐུག་ཅིག་གི་ནང་
དུ་ཡོང་ས། ཁོ་ཁྱེད་བྱེད་དུ་ངས་ཁྱོད་ལ་སྟེ་བོ་ཞིག་ག་སྟོག་བྱས་ཡོད་"ཅིས་ལབ།

སྤྲོད་མིག་གི་སེམས་ཏ་ཅང་སྟོ་ནའང་འོན་ཀྱང་ཅི་ཡང་མ་བཤད། བྱི་ཉིན་ནངས་མོར་ཁོས་ཁོའི་ཨ་པ་སྟེ་བོ་དེའི་བཞག་ཅིང་
སྟེ་བོ་རྒྱུལ་ལ་ཁྱུར། ཁོས་ཟ་རྒྱ་དང་བུར་རྒྱ་བྱེད། ཁོས་ཨ་པ་བྲག་ཐུག་དེའི་ནང་དུ་བཞག་ཅིང་ལོགས་སུ་ཟ་མ་ཡང་བཞག་ ཁོ་
ཨ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིད་ལོངས་ཆེན་པོ་སྟེས།

ཁོས་སྟེ་བོ་སྟོང་བ་བྱེད་ནས་ལུལ་ལ་འབྱོར་བ་ན། ཁོས་སྟེ་བོ་གད་སྟོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཕེན་ཅིས་བྱས། ཁོའི་བུས་བཀག་
ནས་སྟེ་བོ་མ་འཕེན། ཁྱོད་ང་ལ་བཙུ་ཞིང་དུངས་པས་ངས་སྟེ་བོ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རེག་བར་དུ་བཟུང་ནས་མཐའ་མར་ཁྱོད་བྲག་ཐུག་
ཅིག་གི་ནང་དུ་འཕེན་རྒྱ་ཡིན་"ཞེས་ལབ།

བུ་ཆུང་གིས་ཅི་བཤད་པ་དེས་སྤྲོད་མིག་སྟག་ཏུ་བཅུག། ཁོས་རང་གི་པ་མས་ཁོ་ལ་རི་འདྲ་གཅེས་པ་བསམས་ནས་བྱིར་བྲག་
ཐུག་ལ་བརྒྱགས་ནས་ཨ་པ་ལེན་བསམ་མོད་འོན་ཀྱང་འབྱི་དྲགས་སོང་། ཁོ་ཨ་པ་གང་སྟོགས་ཀྱིས་མནར་ཞིང་ན་ཆ་ལས་འདས་
ཟིན།

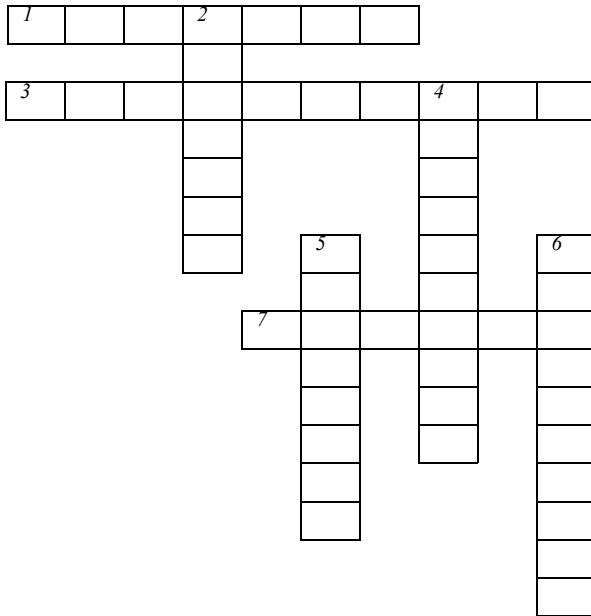
3. Put the sentences in the correct order. གཤམ་གྱི་ཆོག་གྲུབ་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྟོགས།

- a. ____ A father, a mother, and a son lived in a village.
- b. ____ His parents were old and had worked too hard during their lives.
- c. ____ Day after day he persevered and studied hard.
- d. ____ He raced back to the cave to get his father but it was too late.
- e. ____ He wanted to beg for food outside on the street.
- f. ____ He took food and water with him.
- g. ____ His son said, "I will throw you into a cave because you have been loving to me."
- h. ____ Zhaxi Zhuma put the old man in a cold basement.
- i. ____ After Heart-Eyes' mother died, Zhaxi Zhuma treated the grandfather badly.
- j. ____ He put his father in the basket.
- k. ____ The old man was sad but he was very patient.
- l. ____ The old man was hungry and cold.
- m. ____ The parents then did work for other people.
- n. ____ The father said, "I think our son is dutiful. We must send him to school."

4. Write answers to these questions. གྲི་བ་འདི་དག་ལ་ལན་ཐོབ་ས།

- a. Why did the mother and father call their son "Heart-Eyes"?
- b. When did they send Heart-Eyes to school?
- c. How often did they see Heart-Eyes?
- d. Did Heart-Eyes study hard?
- e. Who did Heart-Eyes marry?
- f. How did his wife treat his father?
- g. Where did Zhaxi Zhuma put the grandfather one day?
- h. What did the grandson secretly give to his grandfather?
- i. When Zhaxi Zhuma discovered what her son had done, what did she do to him?
- j. What did Zhaxi Zhuma tell Heart-Eyes to do with his father?
- k. Why did his son stop him from throwing away the basket?
- l. When he raced back to the cave, was his father still alive?

5. Crossword རྒྱ་སྤྱི་ཡི་གཞི་གས་ཅེད།

Across

1. Zhaxi Zhuma said, "I have _____ a basket for you to carry him in."
3. She _____ the family.
7. He thought that if he could _____ enough strength he would leave the house.

Down

2. The father said, "I think our son is _____."
4. They sold wood for their _____.
5. The parents were able to send their son to a _____ school far from their home.
6. Day after day, year after year, he _____ and studied hard.

A Lazy Man Becomes Hardworking

ཆེ་རིང་ལྷ་མོ།

1. Vocabulary བ་སྒྲུབ།

led a lazy life ལེ་ལོའི་འཆོ་བ་བསྐྱལ་བ།

decided ཐག་བཅད་བ།

loaf of bread གོ་རེ་ལེབ་མོ་གཅིག

good sign ལྷ་ས་བཟང་།

reins ཐུར་མདའ།

stuck འཐམས་བ། བསྐྱོན་བ།

laughingly དགའ་བའི་ངང་།

night had fallen མུན་རུབ་བ།

precious turquoise bead གཡུ་ཕྱེང་རྩ་ཆེན།

pretended ཡིན་ཁུལ་བྱེད་བ། རྫུ་བ་བྱེད་བ།

murmuring ལྷབ་ལྷིབ་བཤད་བ།

dismounted ཐུར་ལ་བབས་བ། སྤོང་ནས་བབས་བ།

slept from morning until night རངས་ནས་དགོང་དུ་ཉལ་བ།

change his habits གོམས་སྒོལ་སྒྱུར་བ།

heap of ash ཐལ་སྒྲུངས།

fox ལ།

chased རྩེས་ལ་བརྒྱགས་བ། བདས་བ།

weeping རུབ།

lamenting a death ཤི་སྐྱལ་གི་ཆོ་རེ་འདོན་བཞིན་བ།

collecting fuel འབྲུད་ཤིང་འབྲུབ།

frantic སེམས་འཆིག་བ།

entered the palace སོ་བྲང་ནང་དུ་འཇུག་བ།

delighted མགུ་བ། དགའ་བ།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

A couple lived in a tent near a beautiful city. The man **led a lazy life** and often **slept from morning until night**. The woman **decided** to try to **change his habits**. She hoped he would become hardworking and stop being lazy.

One morning she went outside and put a big round **loaf of bread** beside a **heap of ash**. Then she went back inside the tent and said to her husband, "Today is a wonderful day. Many birds have come to our ash heap. They are flying around something."

The man decided that he must get up and see what had happened. When he went out to the ash heap he found a large piece of bread. He thought this was a **good sign** and said, "I am going hunting tomorrow."

The next day his wife gave him some food she had prepared and then he rode off into a forest on his horse with a gun and a dog. He soon noticed a **fox** running into a big hole. He stopped his horse, **dismounted**, tied his gun on the horse's back, and tied the **reins** to a rope around the dog's neck.

The hole the fox had run into had two openings. He covered one opening with his hat and went to the other opening and built a fire inside. The fire **chased** the fox out of the other hole. When the fox came running out of the hole, the man's hat **stuck** on its head.

The fox frightened the dog and horse. They ran away, leaving the man with nothing. The man was very sad as he began walking in search of his horse and dog.

Finally, he came to a camp. He asked the people at the camp if they had seen his horse and dog and the fox. He was so sad when he talked about what he had lost that he began **weeping**. The people at the camp said, "Today is a wonderful day and we are all very well. We don't like you to weep," and then they beat him. The man said nothing and, as he walked away, he began laughing.

Some time later he met a crowd of people. He **laughingly** asked them the same question he had asked the people at the camp. One man from the crowd said, "We are **lamenting a death**. Why are you so happy?" and then the people beat him.

The man continued walking and came to the King's palace. Near the palace was an empty room. **Night had fallen** so he slept there until the next morning. When he woke up, he looked outside and saw a girl **collecting fuel**. She was the King's daughter. As he watched her, he noticed the string around her neck break. A **precious turquoise bead** rolled into a small hole. A short time later the girl noticed that her turquoise was missing. She became so **frantic** and worried that she became ill.

The man **pretended** to be a monk and **entered the palace**. The King was very glad to see a monk because he thought he might be able to help his ill daughter.

"Welcome! If you can find my daughter's valuable turquoise, I'll give you anything you want," said the King. The "monk" led the King outside, and pointed to different spots on the grassland while murmuring "No, no, no..." Finally he said, "Yes!" and pointed to where he knew the turquoise was.

The King dug into a small hole the "monk" pointed to and found the turquoise. A moment later when his daughter heard this, she was well again.

The King was **delighted**, thanked the "monk," and gave him many gifts. Then the man left riding a horse the King had given him.

Later when he returned home, he became hardworking.

སྐྱེས་པ་ལེ་ལོ་ཅན་ཞིག་ལས་ལ་བརྩོན་མཁན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ།

ཁྱོད་ཀྱིས་གཉིས་གྲོང་ཁྱེད་ཡིད་འོང་ཞིག་དང་ཐག་ཉེ་སའི་སྤྱ་གྲུར་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྐྱེད། སྐྱེས་པ་དེས་སྤྱིད་ལྷག་གི་འཛོལ་བསྐྱེད་ཞིང་ནངས་ནས་དགོང་བར་དུ་ཉལ་ནས་བསྐྱེད། སྐྱེས་པ་དེས་ཁོའི་གོ་མས་སྒོལ་སྤྱར་རྒྱུའི་ཆོད་སེམས་བཅངས། ཁོ་མོས་ཁོ་ལས་ལ་བརྩོན་མཁན་ཞིག་ལ་འགྱུར་རྒྱུ་དང་ལེ་ལོ་ཅན་ཞིག་མི་བྱེད་པའི་རེ་བ་བཅངས།

ནངས་མོ་ཞིག་ལ་ཁོ་མོ་སྒོལ་སྤྱར་ནས་གོ་རེ་ལེབ་མོ་ཞིག་ཐལ་སྤྱངས་ཤིག་གི་ཉིང་དུ་བཞག། དེ་ནས་ཁོ་མོ་ཕྱིར་སྤྱ་གྲུར་ནང་དུ་སྤོང་ནས་ཁོ་མོའི་ཁྱོ་ག་ལ་"དེ་རིང་ནི་ཉེན་མ་ཉ་ཅང་བཟང་པོ་ཞིག་རེད། བྱ་མང་པོ་ང་ཆོའི་ཐལ་སྤྱངས་ཀྱི་མཐའ་ལ་ཡོང་ཡོད། ཁོ་ཆོད་དོས་པོ་ཞིག་གི་མཐའ་ལ་བསྐྱོར་ནས་འཕུར་བཞིན་ཡོད་"ཅེས་ལབ།

སྐྱེས་པ་དེས་ཁོ་མལ་ལས་ལངས་ནས་དོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་བར་ངས་པར་དུ་བལྟ་དགོས་སྟེ། ཁོ་ཐལ་སྤྱངས་ཡོད་སར་སོང་བ་ན་གོ་རེ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཉིད། ཁོས་འདི་ནི་ལྷ་ས་བཟང་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་ནས་"སང་ཉིན་ང་རི་དྲགས་རྩོན་པར་འགོ་རྒྱུ་ཡིན་"ཞེས་ལབ།

ཕྱི་ཉིན་ཁོའི་ཆུང་མས་ཁོ་ལ་ཁོ་མོས་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ཟིན་པའི་ཟ་རྒྱུ་འགའ་བྱིན། ཁོས་མེ་མདའ་ཞིག་འཕུར། ཁྱི་ཞིག་ཁྱིད། ཉ་ལ་ཞོན་ནས་ནགས་ཆལ་ཞིག་ཏུ་བྱིན། ཁོས་མ་འགྲུངས་པར་མ་ཞིག་ཁུང་བུ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཇུག་པ་མཐོང་། ཁོས་ཉ་འདུག་ཏུ་བཅུག། ཉའི་བང་ནས་བབས། མེ་མདའ་ཉའི་རྒྱབ་ལ་བཏགས། བྱར་མདའ་ཁྱིའི་སྒྲེ་ཡི་ཐིག་ཀྱི་ཞིག་ལ་བཏགས།

མ་འཇུག་པའི་ཁུང་བུར་སྒོ་གཉིས་ཡོད། ཁོས་ཁོའི་ལྷ་མོས་སྒོ་གཉིས་བཀའ་ཅིང་ཁོ་སྒོ་གཞན་པ་ཞིག་ཏུ་སྤོང་ནས་ཁུང་བུའི་ནང་དུ་མེ་བུས། མེ་ཡིས་མ་དེ་ཁུང་བུ་ལས་ཕྱིར་དེད། མ་ཁུང་བུ་ལས་ཕྱིར་བྱོས་ཡོང་བ་ན། ལྷ་མོ་མེ་མོའི་མགོ་ལ་བསྐྱོན་སོང་། མ་ཡིས་ཁྱི་དང་ཉ་འདྲགས་སུ་བཅུག། ཁོ་ཆོས་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་མ་བཞག་པར་བྱོས་སོང་། སྐྱེས་པ་དེ་ཉ་དང་ཁྱི་འཛོལ་བར་འགོ་སྐྱབས་སེམས་གཏིང་ནས་སྒྲོ།

མཐའ་མར། ཁོ་སྐར་ཞིག་ལ་ཐོན། ཁོས་སྐར་དེའི་མི་རྣམས་ལ་ཁོའི་ཉ། ཁྱི་དང་མ་མོ་མཐོང་མིན་དྲིས། ཁོས་བོར་སོང་བ་དག་གྲོང་བ་ན་ཡོད་སྟོ་ནས་དུ་འགོ་བཅུམས། སྐར་དེའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་"དེ་རིང་ནི་ཉེན་མ་ཉ་ཅང་བཟང་པོ་ཞིག་རེད། ང་ཆོ་ཡང་བདེ་མོ་ཡིན། ཁྱོད་དུ་བར་ང་ཆོ་མི་དགའ་"ཞེས་ལབ་ནས་ཁོ་ལ་གཙར་རུང་བྱས། སྐྱེས་པ་དེས་འགོ་ཁར་ཅི་ཡང་མ་བཤད་པར་དུ་དགོད་བྱས།

དུས་རེ་ཞིག་འགོར་བ་ན། ཁོ་མི་ཆོགས་ཤིག་ལ་ཐུག། ཁོ་དགོད་བཞིན་དུ་མི་རྣམས་ལ་ཁོས་སྐར་གྱི་མི་རྣམས་ལ་དྲིས་པའི་དྲི་བ་གཅིག་མཆུངས་དྲིས། མང་ཆོགས་ཀྱི་ནང་གི་སྐྱེས་པ་ཞིག་གིས་"ང་ཆོས་འདི་ན་གི་སྤྱ་གྲུང་བྱེད་དུས། ཁྱོད་ལ་འདི་འདྲ་དགའ་སྟོ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་"ཞེས་བཤད་ནས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་གཙར་རུང་བྱས།

སྐྱེས་པ་དེ་མུ་མཐུད་དུ་སོང་བ་ན་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ལ་ཐོན། ཕོ་བྲང་དང་ཉེ་ས་ན་ཁང་སྟོང་ཞིག་ཡོད། ས་རུབ་བ་ན་ཁོ་སང་ཉིན་ནངས་མོ་བར་དུ་གཉིད་ལ་ཡུར། ཁོ་སང་ནས་ཕྱི་རོལ་ལ་བལྟས་པ་ན་སུ་མོ་ཞིག་གིས་ཁྱུ་མ་འཕུ་བཞིན་པ་མཐོང་། ཁོ་མོ་གི་

ཀྱུལ་པོའི་སྤྱོད་པོ་རེད། ཁོས་ཁོ་མོར་ལྟ་བུས། མོའི་སྒྲིལ་གྱི་སྒྲིལ་པ་ཆད་སོང་བ་མཐོང་། གཡུ་ཡི་ཕྱོད་པ་རྩ་ཆེན་ཞིག་ཁུང་བུ་ཆུང་
ཆུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་གྱིལ། རེ་ཞིག་འགོར་རྗེས། སྤྱོད་པོས་ཁོ་མོའི་གཡུ་པོར་སོང་བ་ཤེས། ཁོ་མོའི་སེམས་འཚོག་འགོ་བརྩམས་
པ་དང་སེམས་ཁུང་བུས་ནས་ན་བྱུང་།

སྒྲིལ་པ་དེ་བཙུན་པ་ཞིག་ཏུ་བརྟུན་ནས་ཕོ་བྲང་གི་ནང་དུ་འཛུལ། ཀྱུལ་པོས་བཙུན་པ་དེ་མཐོང་བ་ན། བཙུན་པས་ཁོའི་ན་
ཚས་གཟེར་བའི་སྤྱོད་པོ་སྒྲིལ་བྱུང་འདོད་ནས། ཀྱུལ་པོའི་སྤྱོད་པོ་ཉ་ཅང་དགུས།

ཀྱུལ་པོས་"ཁྱོད་ལ་དགའ་བསུ་ཞུ། གཡུ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་སྤྱོད་པོ་གཡུ་རྩ་ཆེན་དེ་རྟོད་བྱུང་ན། ངས་ཁྱོད་ལ་ཅི་དགོས་
རྟེན་ལ་བ་བར། བཙུན་པ་དེས་ཀྱུལ་པོ་སྒྲིལ་ཁར་བྲིད་ནས་རྩ་སའི་རྟེན་གྱི་གནས་མི་འདྲ་བ་རྟོན་ཞོར་དུ་མིན། མིན། མིན་ཞེས་
མ་ག་མོག་གེར་བཤད། མཐའ་མར་ཁོས་"རེད་"ཅེས་ཁོས་ཤེས་ཟིན་པའི་གཡུ་ཡོད་ས་དེ་བརྟན།

ཀྱུལ་པོས་བཙུན་པས་བརྟན་པའི་ཁུང་བུ་ནང་བཞོས་ནས་གཡུ་རྟོད། རེ་ཞིག་གི་རྗེས་ནས། ཁོའི་སྤྱོད་པོས་འདི་ཐོས་པ་ན་ལུས་པོ་
ཡང་བདེ་སོང་།

ཀྱུལ་པོ་གིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་བཙུན་པར་བཀའ་བྲིན་ཞུས་ནས་ལགས་སྒྲིལ་མང་པོ་བྱིན། སྒྲིལ་པ་དེ་ཀྱུལ་པོས་བྱིན་པའི་རྟ་ལ་ཞོན་
ནས་བྱུང་སོང་།

རྗེས་ནས་ཁོ་ཕྱིར་ལུལ་ལ་ཐོན་བ་ན། ཁོ་ལས་ལ་བཙུན་མཁན་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

3. Put these paragraphs in the correct order. ཚན་པ་འདི་དག་གི་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- _____ (1) "Welcome! If you can find my daughter's valuable turquoise I'll give you anything you want," said the King. The "monk" led the King outside, and pointed to different spots on the grassland while murmuring "No, no, no..."
- _____ (2) A couple lived in a tent near a beautiful city. The man led a lazy life and often slept from morning until night. The woman decided to try to change his habits.
- _____ (3) Finally, he came to a camp. He asked the people at the camp if they had seen his horse and dog and the fox. He was so sad when he talked about what he had lost that he began weeping.
- _____ (4) Later when he returned home, he became hardworking.
- _____ (5) One morning she went outside and put a big round loaf of bread beside a heap of ash. Then she went back inside the tent and said to her husband, "Today is a wonderful day. Many birds have come to our ash heap. They are flying around something."

4. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་བ་དང་བོ་དང་གཉིས་
བའི་ཚིག་ཐུང་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཞེས།

PART I

a. change his habits ____	m. laughingly ____
b. chased ____	n. led a lazy life ____
c. collecting fuel ____	o. loaf of bread ____
d. decided ____	p. murmuring ____
e. delighted ____	q. night had fallen ____
f. dismounted ____	r. precious turquoise bead ____
g. entered the palace ____	s. pretended ____
h. fox ____	t. reins ____
i. frantic ____	u. slept from morning until night ____
j. good sign ____	v. stuck ____
k. heap of ash ____	w. weeping ____
l. lamenting a death ____	

PART II

(1) a small hill of things that were burned	(13) something that means things will be well
(2) acted like	(14) strings that go on a horse's head
(3) animal that looks like a dog	(15) talking quietly
(4) can't move something	(16) to get wood and other things to burn
(5) cooked flour and water	(17) to make sounds when you are happy
(6) did not get out of bed all day	(18) valuable small green ball
(7) did not like to work hard	(19) very happy
(8) do things differently	(20) very worried
(9) got off a horse	(21) water came out of someone's eyes
(10) it became dark	(22) weeping because someone died
(11) made up his mind	(23) went into a big building
(12) ran after	

5. Choose the correct word in bold. ཡང་དག་བའི་བ་སྟོན་སྟག་ག་ཅན་འདེམ་དགོས།

- One morning she **go/gone/went** outside.
- She **put/putting/putted** a big round loaf of bread beside a heap of ash.
- Then she **went/go/gone** back inside the tent.
- Today **was/is/am/are** a wonderful day.
- Many birds have **come/came/coming** to our ash heap.
- They are **fly/flying/flies/flew** around something.
- The man **deciding/decided/decidingly** that he must get up.
- When he **go/goes/went** out to the ash heap he found a large piece of bread.
- He **thinking/thought** this was a good sign.
- I **are/am/is** going hunting tomorrow.

6. Mark these sentences T (true) or F (false). ཚོག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་T དང་ནོར་ལུ་ལ་
ལF)དྲགས་རྒྱུ་།

- a. The man found his horse, gun, and dog. T F
- b. Some people beat the man because he was laughing. T F
- c. Some people beat the man because he was weeping. T F
- d. Birds were flying around a piece of meat. T F
- e. The husband wanted his wife to become hard-working. T F
- f. The man married the King's daughter. T F
- g. The King's daughter lost her valuable watch. T F
- h. The man stopped being lazy. T F

7. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Who lost a valuable bead?
- b. What lesson does this story teach?
- c. Why did the man stop being lazy?
- d. Why was the wife not happy with her husband?
- e. How did the man become rich?
- f. Why was the man looking for his horse and dog?
- g. Where did the man put his gun?
- h. What did the wife prepare for her husband?

The Frog Robber

མགོན་ཐར་སྒྱེད།

1. Vocabulary ཐ་སྒྱེད།

swollen སྒྱུར་བ།

handsome སྒྱུར་བ། ཐོ་ཡག

livestock ཐུགས་ཐོག

watchdogs ཐུང་ཁྱི།

yak shed ཐུགས་ཁང་།

defecated ཐག་ཐུག་ཐུང་བ།

needles ཐུང་།

sheep's stomach ཐུག་གི་ཐོང་པ།

entrance ཐོག་མཐུད།

a frog leapt out ཐུག་བ་ཐོག་ཐུ་ལ་མཆོངས།

a rich landlord ཐོང་བདག་ཐུག་ཐོ་ཐོག

wife ཐུང་མ།

tiptoed ཐུང་བ་ཐོག་ཐོང་བ།

small turquoise lion ཐུག་ཐོ་ཐོང་གི་ཐུང་ཐུང་།

excrement ཐུག་ཐ།

atop ཐོང་ལ་ན།

fresh dung ཐོ་བ་ཐོག་ཐ།

drove the livestock away ཐུགས་ཐོག་དེད་ཐོག་ཐོང་བ།

treasure དགོན་ཅོད་	Wake up! མིང་དང་།
robbers རག་པ།	delivered a baby བྱིས་པ་བཅས་པ།
lit a fire མེ་སློན་པ།	trying to smother the fire མེ་གསོད་ཅིས་བྱེད་བཞིན་པ།
punish him ཁོ་ལ་ཆད་པ་གཙོད་པ།	started to slip འབྱེལ་འགོ་བརྩམས་པ།
had neither children nor livestock.	བྱིས་པ་མེད་ལ་སྐྱུགས་ཆོག་ཀྱང་མེད་པ།
painful knee added to her discomfort	མི་བདེ་བའི་ཐོག་ལ་ཁོ་མའི་སྤྱད་ན།
put a hammer up the other's sleeve	གཞན་པ་དེའི་ཐུ་རུང་ནང་དུ་ཐོ་བ་བཞག་པ།
in a very high and loud voice	སྒྲད་མགོ་མཐོན་པོ་ཞིག་གིས།

2. Text སློབ་ཚན།

Many years ago, an old woman **had neither children nor livestock**. She lived by a river. One of her **knees** was very **painful** and this **added to her discomfort**.

One day her knee was very **swollen**. She warmed herself by a fire to ease the pain. Suddenly her swollen knee opened up and **a frog leapt out**. The old woman was very surprised and angry. She said, "I have no money and no children. I need money and food, not a frog!"

Just as she was about to throw the frog into the fire it said, "Dear Mother, I am your son. Keep me and one day I will help you." The old woman thought for a moment and decided to let the frog live.

Many days later the frog became a **handsome** and strong boy. The old woman felt very happy.

Years passed and the boy grew older and stronger. His name was Dawa. One day his mother said, "Dawa, we have no food and money. We are very poor. You must find some food."

Dawa knew this was true and decided to rob **a rich landlord** who had the most **livestock** and money in the village. That night Dawa waited near the landlord's home until the landlord, his **wife**, the guards, and the **watchdogs** were asleep. Then he **tiptoed** to the **yak shed** and let all the yaks out. Then he killed the watchdogs and put two big black pots in their place.

He went inside the tent where the landlord and his wife were sleeping. Above the landlord's bed there was a **small turquoise lion**. Dawa stole it, **defecated**, put the **excrement** in the treasure's place, and put some **needles atop** the excrement.

He put a **sheep's stomach** under the landlord's wife's bed.

Two guards were also sleeping in the tent. He put some grass in one guard's hair and **put a hammer up the other's sleeve**.

He went to the door, put some **fresh dung** at the **entrance**, and put a large stone on top of the tent door.

Finally, he **drove the livestock away** while shouting **in a very high and loud voice**. The landlord quickly woke up and immediately felt for his **treasure**. The needles coated in

excrement pricked his fingers. Angry and fearful he shouted to his wife, "**Wake up**, wake up, robbers have come!"

His wife replied, "**I delivered a baby** last night and I can't get up."

The landlord shouted to the two guards. The guard with grass in his hair quickly **lit a fire**. The grass in his hair caught fire. The other guard, in **trying to smother the fire**, struck the man's head with the hammer in his sleeve, killing him.

The guard was now afraid that the landlord would **punish him** and ran to the door. When he stepped on the dung he **started to slip** and grabbed a rope tied from the tent doorframe top to a stake in the ground. This made the stone Dawa had put on top of the tent door fall on his head.

Now the second guard was also dead.

The landlord ran out and called to his watchdogs. There was no answer. The landlord picked up some stones and threw one at a "dog." There was the sound of breaking metal. He threw another stone at the other "dog" and heard the same sound. When he went near, he saw his "dogs" were broken pots.

Dawa ran home and showed his mother his treasures. She was happy and, later they lived a happy life together.

སྤུལ་བ་རྒྱུ་མ།

ལོ་མང་པོ་ཞིག་གི་སྒོན་དུ། བླ་མོ་ཞིག་ལ་བྱིས་པ་མེད་ལ་ལྷུགས་ཟོག་ཀྱང་མེད། ཁོ་མོ་ལྷ་ཁ་ཞིག་ཏུ་བསྟན། ཁོ་མོའི་ཕུས་མོ་
ཞིག་ཏུ་ཅང་ན་བ་དེ་མོའི་སྤྲུག་བསྐྱུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

ཉིན་ཞིག་ཁོ་མོའི་ཕུས་མོ་ཏུ་ཅང་སྤངས། ཁོ་མོ་མེ་ལ་བཅར་ནས་དྲོས་སུ་བཅུག་ཏེ་ན་ཟུག་བསྐྱུངས། སྒོ་ཕུར་དུ་ཕུས་མོ་སྤང་
ཡོད་བ་དེ་ཁ་གས་ནས་སྤུལ་བ་ཞིག་ནང་ནས་ཕྱི་ལ་མཆོངས། བླ་མོ་དེ་གཏིང་ནས་ཡ་མཚར་ཞིང་ཁོང་ཁོ་ཡང་སྤངས། ཁོ་མོས་"ང་ལ་
སྒྲོར་མོ་མེད་ལ་བྱིས་པ་ཡང་མེད། ང་ལ་སྒྲོར་མོ་དགོས་པ་ལས་སྤུལ་བ་མི་དགོས་"ཅེས་སྤྲོས།

ཁོ་མོས་སྤུལ་བ་མེ་ཐོག་ལ་འཕེན་ཅིས་བྱེད་པའི་སྤང་ལ་སྤུལ་བས་"སྤྱིང་ཉེ་བའི་ཨ་མ་ལགས། ང་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ཕུ་ཡིན། ང་
བསྐྱུང་དང་ཉིན་ཞིག་ངས་ཁྱོད་ལ་རོགས་བྱེད་"ཅེས་ལབ་པར། བླ་མོས་འདྲང་ཞིག་བརྒྱབ་རྗེས་སྤུལ་བ་གསོན་དུ་འཇུག་ཏུ་བྱས།

ཉིན་འགའི་རྗེས་སྤུལ་བ་དེ་ལུས་རྟེན་དར་བའི་པོ་ཡག་ཞིག་ཏུ་གྱུར། བླ་མོར་དགའ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བཟས།

ལོ་ལྔའི་འགོས་དང་བསྐྱུན་ནས་སུ་ཆུང་རིམ་གྱིས་ནར་སོན་བ་དང་རྗེ་སྟོབས་ལ་སོང་། ཁོའི་མིང་ལ་ལྷ་བ་ཟེར། ཉིན་ཞིག་
ཁོའི་ཨ་མས་"ལྷ་བ། ང་ཆོར་ཟ་མ་དང་སྒྲོར་མོ་མེད། ང་ཆོ་ཏུ་ཅང་མེད་པོ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱིས་ངས་བར་དུ་ཟ་རྒྱ་རེ་འཆོལ་
དགོས་"ཅེས་བཤད།

ལྷ་བས་འདི་ནི་བདེན་པ་རེད་འདོད་ཅིང་སྤེ་བའི་ནང་ལྷུགས་ཟོག་ཆས་མང་བའི་ཞིང་བདག་ཅིག་ལ་རྟག་རྒྱུ་རྒྱ་ཐག་གཅོད་
བྱས། དགོང་མོ་དེར་ཞིང་བདག་ ཁོའི་ཁྱན་མོ། སྤང་མི་དང་སྤང་ཁྱི་གཉིད་ལ་ཡུར་རེག་བར་དུ་ལྷ་བ་ཞིང་བདག་ཆང་དང་ཉེ་ས་
ནས་སྤྲུག་ནས་བསྟན། དེ་ནས་ཁོ་ལྷུགས་ཁང་དུ་འཇབ་ནས་ནག་ཟོག་ཆང་མ་སྒྲོར་འགོ་བུ་བཅུག དེ་ནས་ཁོས་སྤང་ཁྱི་བསད་ནས་
ཁོ་ཆོ་གནས་སར་དེམ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་གཉིས་བཞག།

ཁོ་ཞིང་བདག་དང་ཁོའི་ཆུང་མ་ཉལ་ཡོད་སའི་སྤྲུག་ཀྱང་གྱི་ནང་དུ་འཇུག། ཞིང་བདག་གི་མལ་ཁྱིའི་གཉའ་ཁྱི་གཉའ་ཁྱི་མེད་གོ་

ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡིན། ཁོས་གཡུ་ཡི་སེང་གི་ཆུང་ཆུང་བརྐྱས། རྩུག་བཏང་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་སར་བཞག་ཅིང་ཁབ་འགའ་བཤང་
རྩུག་གི་ཐོག་ལ་བཅུགས།

ཁོས་ལུག་གི་གོད་བུ་ཞིང་བདག་གི་ཆུང་མའི་མལ་ཁྲིའི་འོག་ལ་བཞག།

སྤང་མི་གཉིས་ཀྱང་སྤྱ་གུར་གྱི་ནང་དུ་ཉལ་ཡོད། ཁོས་རྩ་འགའ་ཞིག་སྤང་མི་ཞིག་གི་སྤྱ་ནང་ལ་བཞག་པ་དང་ཐོ་བ་ཞིག་སྤང་
མི་གཞན་པ་དེའི་ཕུ་རུང་ནང་དུ་བཞག།

ཁོ་སྤོའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་ནས་ཕྱི་བ་རྫོན་པ་རེ་སྤོ་ལམ་ལ་བཞག་པ་མ་ཟད་སྤྱ་སྤོའི་གྲང་ལ་དོ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག།

མཐའ་མར་ཁོས་སྤང་སེང་མཐོན་པོ་སྤོག་བཞིན་དུ་ཕྱགས་ཁྱུ་དེད། ཞིང་བདག་སྤྱར་མོར་སང་པ་དང་སྤང་ཅིག་ཙམ་ལ་ཁོའི་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་འདང་བརྐྱབ། རྩུག་གིས་གཡོགས་པའི་ཁབ་ཀྱིས་ཁོའི་རྩ་ལ་འཛིན། ཁོང་ཁྲོ་དང་འཛིགས་སྤྱག་གི་དབང་གིས་ཁོས་
ཁོའི་ཆུང་མར་"སོད་དང་སོད་དང་། རག་པ་ཐོན་བྱུང་།" ཞེས་ལབ།

ཁོའི་ཆུང་མས་"མདང་དགོང་ངས་བྱིས་པ་ཞིག་བཙས་པས་ང་ལ་ངས་མི་ཐུབ་"ཅེས་ལན་བཏབས།

ཞིང་བདག་གིས་སྤང་མི་གཉིས་ལ་ཀི་བཏབ་པས་ན། སྤྱ་གསེང་ན་རྩ་ཡོད་པའི་སྤང་མིས་མཁྱོགས་མོས་མི་སྤོན། མགོ་སྤྱང་
གི་རྩ་མེ་ལ་ཤོར། སྤང་མི་གཞན་པ་དེས་མེ་གསོད་ཅིས་བྱེད་སྐབས་སྤྱིས་པ་དེའི་མགོ་ལ་ཁོའི་ཕུ་རུང་ནང་གི་ཐོ་བས་གཞུས་ནས་
བཀོངས།

སྤང་མི་དེ་ཞིང་བདག་གིས་ཁོ་ལ་ཆད་བ་གཏོང་འགོ་བར་སྤྱག་ནས་སྤོ་ཁར་བརྐྱགས། ཁོ་ཕྱི་བ་དེའི་སྤྱང་དུ་སྤོས་པ་ན་འགྲེལ་
ལད་བྱས་པས་ཐི་གུ་ཞིག་བརྐྱང། ཐི་གུ་དེ་སྤྱ་སྤོ་གྲང་ནས་ས་ཐོག་གི་ཁྲིའི་ཞིག་གི་སྤྱང་དུ་འཐེན་ཡོད། དེས་ལྷ་བས་སྤྱ་སྤོའི་ལ་
བཞག་པའི་དོ་དེ་ཁོའི་མགོ་ལ་ལྷུང་དུ་བཅུག།

དེ་ནས་སྤང་མི་གཉིས་པ་ཡང་གོངས།

ཞིང་བདག་སྤོར་བརྐྱགས་ནས་ཁོའི་སྤང་ཁྲི་བོས། འོན་ཀྱང་ཨ་ལན་ཅི་ཡང་མ་བྱུང། ཞིང་བདག་གིས་དོ་འགའ་བཏུས་ནས་
དོ་གཅིག་ཁྲིའི་ཕྱོགས་ལ་འཕངས་པ་ན། ལྷགས་ལ་བརྐྱབ་པའི་སྤྱ་ཞིག་བྱུང། ཁོས་དོ་གཞན་ཞིག་ཁྲི་གཞན་པ་དེ་ལ་དབྱགས་
དུས་ཡང་སྤྱ་གཅིག་མཆུངས་སུ་གྲགས། ཁོ་ཉི་སར་སོང་བ་ན། ཁོའི་སྤང་ཁྲི་དམ་ཆག་པོར་གྱུར་ཡོད།

ལྷ་བ་ཡུལ་ལ་བརྐྱགས་ནས་ཨ་མ་ལ་ཁོའི་རྒྱ་ནོར་བ་ལྟན། ཁོ་མི་ཉ་ཅང་དགའ་ཞིང་རྗེས་ནས་ཁོ་ཆོས་མཉམ་དུ་འཆོ་བ་སྤྱིད་
པོ་རེད།

3. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- How did the two guards die?
- Why did needles prick the landlord's fingers?
- Why did the landlord's wife think she had delivered a baby?
- What treasure did Dawa steal?

- e. Why did the old woman want to put the frog in the fire?
- f. Who was Dawa?
- g. Why did one guard hit the other guard with a hammer?
- h. Was Dawa always a frog?
- i. Why were the pots broken?
- j. Who killed the watchdogs?
- k. Why did one guard's hair start to burn?
- l. Why did Dawa and his mother live a happy life in the end?

4. Match the characters in Part I with the phrases in Part II. ཚན་བ་དང་པོའི་མི་སྣ་དང་ཚན་བ་

གཉིས་པའི་ཚིག་ཐུང་གཉིས་སྒྲུབ་དགོས།

PART I

- f. a frog ____
- g. a guard ____
- h. Dawa ____
- i. old woman ____
- j. the landlord ____
- k. the landlord's wife ____
- l. two watchdogs ____
- m. yaks ____

PART II

(1) a stone fell on his head	(8) killed the watchdogs
(2) became a young man	(9) lived happily together
(3) broke two pots	(10) she was very angry
(4) fingers were pricked by needles	(11) stole a treasure
(5) had a painful knee	(12) thought she had delivered a baby
(6) had straw in his hair	(13) was handsome
(7) killed a guard	

5. Choose the correct word in **bold**. ཡང་དག་པའི་བློ་སྣང་སྣུག་གི་ཅན་འདམ་དགོས།

- a. He **going**/went to the door.
- b. He **put**/putted/puter some fresh dung at the entrance.
- c. He put a large stone **on/at/in top of** the tent door.
- d. He **driving**/drove/driver the livestock away.
- e. He was **shouted/shouting/shouts** in a very high and loud voice.
- f. The landlord quickly **waken/woke/wakes** up.
- g. He immediately felt **in/for/of/to** his treasure.

A Chest of Stones

དབུང་དཔལ་འཛོམས།

1. Vocabulary བ་སྒྲུབ།

collecting yak dung for fuel འབྲུད་ཤིང་ལ་ནོར་གྱི་ཕྱི་བ་འབྲུབ།

fetch water ལྷུ་ལེན་བ།

twenty years passed ལོ་ཉི་ཤུ་འདས་བ།

relatives ཉེ་དྲུ།

simple food ཟས་སྒྲུབས་བདེ། ཟ་མ་ངན་དོན།

whispered ཤུབ་སྤྱད་ཏུ་ལབ་བ།

grasped his walking stick ཁོའི་ལག་རྟེན་བཟུང་བ།

loaned གཞན་ལ་བསྐྱིས་བ།

was treated unkindly མི་བྱམས་བར་སྒྲོར་བ།

contained རྩྭ་ཡོད་བ། རྩང་དུ་ཡོད་བ།

saddened ཡིད་སྒྲོ་བུ་བཅུག་བ།

mounted a horse རྟ་ཞོན་བ།

permanently གཏན་དུ།

established his own tent ཁོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་གུར་བཟུང་བའམ་སྤུབ་བ།

I broke a promise to our mother ཨ་མར་ཁས་ལངས་བ་དོན་དུ་མ་གནས་བ།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

Pencu lived a happy life with his wife, Lhamo, and his sons Dorji, Renchin, and Gama in a big tent near a river. Lhamo worked at home milking and **collecting yak dung for fuel**. Every morning Pencu took the livestock to the mountain. Dorji, Renchin, and Gama did housework and helped their mother **fetch water**.

Twenty years passed. Pencu and Lhamo got older. One by one, the sons left their parents' home and each **established his own tent**.

Now, Pencu and Lhamo's lives were very simple. They lived in an old tent and they only had two sheep because they had given their other livestock to their sons. They ate **simple food**.

One day Lhamo died. Pencu was now alone. Some time later his cousin, Tsomu, visited his tent and was very sad to see the poor old man. Pencu had not eaten for days. He was old, weak, and thin. Tsomu gave Pencu some hot milk and *tsamba*. "Pencu, you don't need to live like this!" Tsomu said.

Then she left the tent and found two of Pencu's **relatives**. They talked about Pencu for half an hour and then hurried away. That afternoon Tsomu and the two men returned. Tsomu sat beside Pencu and said gently, "You need someone to care for you. Please come outside the tent and see who are there."

Pencu **grasped his walking stick** and left the tent. When he came outside he saw his three sons waiting for him. They were not pleased. They said, "One month he will live with Dorji, then with Renchin, and the following month with Gama." Pencu did as he was told. He **was treated unkindly** by each of them during his stay at their homes.

Three months later Tsomu came to visit. She learned what had happened and was **saddened** by what she heard. She **whispered** something to Pencu and then returned to her home.

The next day Pencu got up early and told Renchin that he would go to Lhasa. "Many years ago, I **loaned** one thousand *yuan* to a man in Lhasa. Now I have little time to live so I must get the money," he said. He **mounted a horse** and rode away. Some days later Pencu returned. Pencu's sons smiled when they saw him return and helped him get off his horse.

Renchin noticed that Pencu was holding a chest and thought that it must contain the money. "Father, did you get the money?" Renchin asked softly. Pencu said nothing. He sat on the grassland. His three sons sat around him.

"I was wrong, Father," Renchin said sadly. "I'm sorry. **I broke a promise to our mother**. She wanted me to take care of you. I did not keep my promise. I was unkind to you."

Pencu did not feel angry. He felt sorry for his son. Renchin said, "Now please come and stay **permanently** in my tent. I will be kind to you." Renchin helped Pencu stand and they walked together to Renchin's tent. Pencu entered the warm tent with his sons. That night Pencu was happy. He ate mutton, drank milk tea, and talked with his sons all night. His three sons were very kind to him because they were thinking of the locked chest. They very much wanted the money they thought it **contained**.

When Pencu died, his sons were not sad. They took the heavy chest, looked at each other, and smiled. Renchin opened the chest. It was full of stones. They took the stones out of the chest. There was no money inside.

They looked at their dead father and shouted angrily at him.

Tsomu heard them from her tent. She knew what had happened and laughed.

དོ་ཡི་སྐམ་ཆུང་ཞིག

ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོའི་ཆུང་མ་ལྟ་འཆོད་པའི་བུ་དོ་རྩེ། རེན་ཆེན། སྐར་མ་བཅས་དང་མཉམ་དུ་ཆུ་འགམ་གྱི་སྒྲ་གྲུར་ཞིག་གི་ནང་
དུ་འཆོབ་སྒྲིབ་པོ་ཞིག་རེལ། ལྟ་འཆོས་ཁྱིམ་ནས་འོ་མ་བཞོ་བ་དང་འབུད་གིང་དང་ཕྱི་བ་བཏུས། བདས་གངས་ལ་ཕུན་ཚོགས་
ཀྱིས་ཕུགས་ཟོག་རེ་འགོར་དེ། དོ་རྩེ་དང་རེན་ཆེན། སྐར་མ་ཡིས་ཁྱིམ་ལས་ལས་གིང་ཨ་མར་ཆུ་ལེན་རོགས་བྱས།

ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་འགོར་སོང་། ཕུན་ཚོགས་དང་ལྟ་འཆོའི་ཡང་རྩེ་ཁྱས་སུ་སོང་། ལུ་ཆོ་ཡང་གཅིག་རྩིས་གཉིས་མཐུད་དུ་རང་
རང་གི་ཁྱིམ་ཐབ་བཟུང་།

ད་ལྟ་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྟ་འཆོ་གཉིས་ཀྱི་འཆོབ་ཏུ་ཅང་སྒྲ་རྒྱུང་ཡིན། ཁོ་ཆོ་སྒྲ་གྲུར་ཉིང་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བཟུང་ཅིང་
ཕུགས་ཟོག་ཆང་མ་ཡང་ལུ་ཆོར་བྱེན་བས། ཁོ་གཉིས་ལ་ལུག་གཉིས་མ་གཏོགས་མེད། ཁོ་ཆོས་ཟ་མ་ཡང་ངན་ངོན་ཟོས།

ཉན་ཞིག་ལྟ་འཆོ་ཆོ་ལས་འདས། ཕུན་ཚོགས་གཅིག་ཤར་ལུས། དུས་རེ་ཞིག་འགོར་བ་ན། ཁོའི་ཆ་མོ་མཆོ་མོ་ཁོ་མོའི་
སྒྲ་གྲུར་ནང་དུ་ཡོང་བ་ན་སྒྲིང་རྩེ་བའི་ཀླད་པོ་མཐོང་ནས་སེམས་སྒྱུ། ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་ཉན་འགའ་ལ་ཟ་མའང་མ་ཟོས། ཁོ་ནི་
ཁྱས་གིང་ཉམ་ཐག་པ། ལུས་པོ་རིད་པའི་ཉམས་ཤར། མཆོ་མོས་ཕུན་ཚོགས་ལ་འོ་མ་ཆན་དེ་དང་ཅུམ་བ་བྱེན། མཆོ་མོས་"ཕུན་
ཚོགས་ལགས། ཁྱོད་འདི་ལྟ་འཆོ་དགོས་པའི་དགོས་མཁོ་མེད་"ཅེས་ལབ།

དེ་ནས་ཁོ་མོ་སོང་ནས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཤ་ཉེ་གཉིས་རྩེད་ནས་ཁོ་ཆོས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སོགས་དུས་ཆོད་བྱེད་
ཅམ་གྲོང་རྩིས་རྟུབ་རྟུབ་པོར་བུད་སོང་། དེའི་བྱི་དྲོར་མཆོ་མོ་དང་སྒྲིམ་བ་གཉིས་བྱིར་ཐོན་བྱུང་། མཆོ་མོ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ལགས་
སུ་བཟུང་ནས་ཁོ་ལ་ངག་འཇམ་པོས་"ཁྱོད་ལ་གཉོར་མཁན་ཞིག་མཁོ། སྒྲ་གྲུར་གྱི་བྱིར་བུད་དང་སུ་ཡོང་ཡོད་པ་སྟོན།"ཅེས་ལབ།

ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་ལག་རྩེན་བཟུང་ཉེ་སྒྲ་གྲུར་ནས་བྱིར་བུད། ཁོ་སྒྲོར་ཐོན་བ་ན་ཁོས་ཁོའི་བུ་གསུམ་པོས་ཁོར་སྒྲིག་ཡོད་
པ་མཐོང་། ཁོ་ཆོར་མ་དགའ་བའི་ཉམས་འགྱུར་བྱུང་ནས་"ཁོ་སྒྲ་བ་གཅིག་ལ་དོ་རྩེ་དང་། དེ་ནས་རེན་ཆེན། དེའི་སྒྲ་གཞུག་མར་
སྐར་མ་དང་མཉམ་དུ་འདུག་རྒྱུར་"བཤད། ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོ་ཆོས་བཤད་པ་ཅི་བཞིན་དུ་བསྒྲུབས། ཁོ་ཆོ་གསུམ་པོས་ཕུན་
ཚོགས་རང་རང་གི་ཁྱིམ་ན་ཡོད་དུས་གཉོར་སྒྲོང་ངན་བ་བྱས།

སྒྲ་བ་གསུམ་གྱི་རྩིས་ནས། མཆོ་མོ་ལྟ་བར་ཡོང་། ཁོ་མོས་དོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་ཤེས་པ་དང་ཁོ་མོས་ཅི་ཐོས་པ་དེས་ཁོ་
མོ་ཡོད་སྒྲོ་བར་བཅུག། ཁོ་མོས་ཕུན་ཚོགས་ལ་དོན་འགའ་རེ་བྲུབ་ལའང་བྱས་ནས་བྱིར་མོའི་ཡུལ་དུ་བུད་སོང་།

བྱི་ཉན་ཕུན་ཚོགས་ནངས་སྒྲ་མོ་ནས་མལ་ལས་ལངས་ནས་རེན་ཆེན་ལ་ཁོ་རང་ལྟ་སར་འགོ་རྒྱ་ཡིན་པ་བཤད། ཕུན་
ཚོགས་ཀྱིས་"ལོ་དུ་མའི་སྔོན་ངས་ལྟ་ས་ནས་མི་ཞིག་ལ་སྒྲོར་མོ་སྒྲོང་གཅིག་བསྒྲིས། ད་ང་ལ་ཆོ་ཡང་དེ་འདྲ་མེད་པས་ངས་སྒྲོར་མོ་
དེ་བྱིར་ལེན་དགོས་"ཅེས་ལབ། ཁོ་རྟ་ཞིག་ལ་བསྒྲོན་ནས་བཞུད་སོང་། ཉན་འགའི་རྩིས་ནས་ཕུན་ཚོགས་བྱིར་སྒྲུབས། ཁོའི་བུ་
ཆོས་ཁོ་མཐོང་བ་ན་འཇུམ་བཟུན་ཞིང་ཁོ་རྟ་བང་ནས་ལེན་རོགས་བྱས།

ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་སྐམ་ཞིག་བཟུང་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་རེན་ཆེན་གྱིས་དེའི་ནང་དུ་སྒྲོར་མོ་བཅུག་ཡོད་པར་བསམས།

རིན་ཆེན་གྱིས་"ཨ་ཨ་ལགས། བྱོད་གྱིས་སྒོར་མོ་ཡོན་ནམ་"ཞེས་ངག་འཇམ་པོས་དྲིས། ལུན་ཚོགས་གྱིས་ཅི་ཡང་མ་བཤད། ཁོ་
 ཕྱ་ས་སྤེང་ལ་བསྐྱོད་པ་དང་ཁོའི་བྱ་གསུམ་པོ་ཁོའི་མཐའ་བསྒྲོར་ནས་ཐང་ལ་བསྐྱོད།

རིན་ཆེན་གྱིས་"ཨ་ཨ་ལགས། ང་འཕྱག་སོང་། ཐུགས་རྒྱལ་མ་བཞེངས། ངས་ཨ་མར་ཁས་ལེན་བྱས་པ་བཅགས། ཁོ་མོས་
 ང་ལ་བྱོད་གཉོར་སྒྲོང་བྱེད་རྒྱར་རེ་ཡོད། ངས་རང་གི་དམ་བཅའ་དང་ལེན་མ་བྱས། ངས་བྱོད་ལ་དེ་འདྲའི་བྱམས་སྒྲོང་མ་བྱས་
 "ཅེས་བཤད།

ལུན་ཚོགས་ཁོང་ཁོ་མ་ལངས་བར་བུ་ཡི་དོན་དུ་སྒྲིང་རྗེ་སྟེ། རིན་ཆེན་གྱིས་"ངའི་སྤྱ་ནང་དུ་ཡོང་ནས་གཏན་དུ་དང་ལྷན་
 དུ་སྡོད་"ཅེས་བཤད། རིན་ཆེན་གྱིས་ལུན་ཚོགས་ཡར་ལངས་རོགས་བྱས་པ་དང་ཁོ་ཚོ་མཉམ་དུ་ལུན་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱ་ནང་དུ་སོང་།
 ལུན་ཚོགས་ཁོའི་བུ་ཡི་མཉམ་དུ་སྤྱ་གྱར་དོན་པོའི་ནང་དུ་འཛུལ། དགོང་མོ་དེར་ལུན་ཚོགས་ལ་དགའ་བས་བརྟམ། ཁོས་ལུག་གི་
 རོས་གིང་འོ་ཇ་འཐུང་བ་མ་ཟད་མཚན་གང་པོར་བུ་དང་ཁ་བརྟེན་བྱས། ཁོའི་བྱ་གསུམ་པོས་ཁོས་ཟླ་བརྒྱུ་པའི་སྐྱམ་དེ་བསམས་
 བས་ཁོ་ལ་ཉ་ཅང་བྱམས། ཁོ་ཚོར་སྐྱམ་ནང་གི་སྒོར་མོ་བདག་འཛིན་བྱེད་པའི་འདུན་པ་ཆེན་པོ་སྟེ།

ལུན་ཚོགས་ཆེ་ལས་འདས་པ་ན། ཁོའི་བྱ་དག་མ་སྒྲོ་བར་སྐྱམ་མྱེད་མོ་ཁྱེར་ནས་ལན་ཚུན་ལ་བལྟས་ནས་བགད། རིན་ཆེན་
 གྱིས་སྐྱམ་གྱི་ཁ་བྱེས། དེའི་ནང་དུ་དོ་ཡིས་བཀང་། ཁོ་ཚོས་དོ་ཚང་མ་ཕྱིར་བཏོན། འོན་ཀྱང་སྐྱམ་ནང་དུ་སྒོར་མོ་མེད།

ཁོ་ཚོས་ཨ་ཨ་གཤིན་པོ་ལ་བལྟས་ནས་ཁོང་ཁོས་སྐད་ལོག་བརྒྱབ།

མཚོ་མོས་ཁོ་མོའི་སྤྱ་གྱར་ནང་ནས་ཁོ་ཚོས་ཀི་འདེབས་པ་ཐོས། ཁོ་མོས་དོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་ཚོར་ནས་གད་མོ་ཤོར།

3. Put these sentences in the correct order. ཚོགས་སྐྱབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- Pencu took the livestock to the mountain and Gama did housework. ____
- Lhamo worked at home milking and collecting yak dung for fuel. ____
- Now, Pencu and Lhamo's lives were very simple. ____
- The sons left their parents' home and each established his own tent. ____
- Pencu and Lhamo got older. ____
- Pencu lived a happy life with Lhamo, and his sons Dorji, Renchin, and Gama. ____
- They ate simple food. ____
- They lived in an old tent and they only had two sheep. ____
- Twenty years passed. ____

4. Each of the sentences below has at least one mistake. Underline the mistakes and then write correct sentences. གཤམ་གྱི་ཚོགས་སྐྱབ་དག་ལ་ཉུང་མཐར་ནོར་འཆུག་གཅིག་ཡོད། ནོར་འཆུག་གི་ཞབས་
 ལ་དྲགས་བརྒྱབ་ནས་ཚོགས་སྐྱབ་ཡང་དག་པ་བྲིས།

- Pencu put down his walking stick and left the tent.
- When he came inside he saw his three sons waiting for him.
- They were very pleased.

- d. They said, "One year he will live with Dorji, then with Renchin, and the next years with Gama."
- e. Pencu did not do as he was told.
- f. He was treated kindly by each of them during his stay at their schools.
- g. Thirteen months later Tsomu came to visit.
- h. She learned what had happened and was very glad by what she heard.
- i. She shouted something to Pencu and then returned to her hospital.
- j. The next week Pencu got up late and told Renchin that he would go to Chengdu.
- k. "Many days ago, I loaned one hundred *yuan* to a woman in Beijing."
- l. "Now I have much time to live so I must not get the money," he said.

5. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་བ་དང་ཕོ་དང་གཉིས་
བཞི་ཚོགས་ཐུང་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཞེས།

PART I

a. "I will be ____	g. Renchin helped Pencu stand ____
b. He ate mutton, drank milk ____	h. Renchin said, "Now please come ____
c. He felt sorry ____	i. That night Pencu ____
d. His three sons were very kind ____	j. They very much wanted ____
e. Pencu did ____	k. When Pencu died ____
f. Pencu entered the ____	

PART II

- (1) not feel angry.
- (2) the money they thought it contained.
- (3) his sons were not sad.
- (4) for his son.
- (5) and stay permanently in my tent."
- (6) kind to you."
- (7) and they walked together to Renchin's tent.
- (8) warm tent with his sons.
- (9) was happy.
- (10) tea, and talked with his sons all night.
- (11) to him because they were thinking of the locked chest.

6. What lesson does this story teach? གཏམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཕྲོབ་ཐུབ།

- a. Stones are heavy.
- b. Children may not really love their parents.
- d. Lhasa is far away.
- e. *Tsamba* is a very good food.

White Cow and Poor Girl

འབྲུག་མོ་སྒྱེད།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་།

forested རྩོན་ཤིང་རྒྱས་པའི། རྒྱས་ཚལ་གྱིས་ཁེབས་པའི། slaughter དམར་གསོད། དམར་གསོད་བྱེད་པ།

flesh མི་ཤ།

dressed up བཞོར་བྱས་པ།

handful ལག་པ་གང་།

weeping རུབ།

motioned ལག་བརྟེན་པ།

mounted བསྐྱོན་པ།

permission ཆོག་མཆན།

in a flash སྐད་ཅིག་ཙམ་དུ།

best ཆེས་དགའ་བོ། ཆེས་བཟང་བོ།

2. Text ལྷོ་བ་ཚན།

A mother did not love the youngest of her three beautiful daughters. The two oldest daughters had beautiful clothes while Youngest Daughter had only old dirty clothes.

The mother owned a white cow. When she told her two oldest daughters to take White Cow out to graze, she gave them a good meal to take with them. However, when she told Youngest Daughter to take White Cow out to graze, she gave her nothing.

One day Youngest Daughter was with White Cow in a **forested** area. Youngest Daughter was hungry and began eating some leaves. White Cow said, "Poor girl, come here. Shut your eyes and don't open them until I tell you to."

Youngest Daughter closed her eyes until White Cow said to open them. When she did open her eyes, she saw a lot of food on the ground. After that day White Cow always gave her food. Soon Youngest Daughter became even more beautiful.

One day Youngest Daughter's mother discovered White Cow was giving food to Youngest Daughter. She decided to slaughter White Cow.

The next morning when they were far from Youngest Daughter's home, White Cow said, "Youngest Daughter, your mother and sisters know that I am helping you. They will **slaughter** me today. Don't be sad. After I die, they'll offer you some of my cooked **flesh**. Don't eat it. Put some of my flesh and my bones in a bag and put it in the cave near the river. Let three days pass and then come to the cave. You will meet someone."

White Cow was slaughtered that afternoon after they returned home. Youngest Daughter exactly followed White Cow's instructions. Three days later she went to the cave and found White Cow very much alive. Youngest Daughter was so happy that she burst into tears.

"Don't cry," said White Cow. "I will help you again. Now you must go home. If you don't, your mother will know what has happened." Youngest Daughter agreed and went home.

The next day the prince of the local area invited all the girls of the country to a party. The two oldest daughters **dressed up** and got ready to go to the party with their mother. Youngest Daughter wanted to go too. Her mother threw a **handful** of barley into the ashes of their cooking fire and said, "After you put all the barley back in the bowl you may come to the party."

After the mother and her two oldest daughters left, Youngest Daughter began **weeping**. Then White Cow appeared with many birds and very beautiful clothes. "Put on these clothes," said White Cow. "Go to the party with me."

Youngest Daughter looked at the ash and said, "But I must separate the barley from the ash."

White Cow **motioned** to the birds. **In a flash**, the birds had picked up all the barley and put it in the bowl. Not a single grain remained in the ash.

Youngest Daughter felt very happy, put on the beautiful clothes, mounted White Cow, and soon they reached the party. When she arrived everyone looked at her. No one knew who this beautiful girl was--including her mother and her sisters. The prince saw her, fell in love with her at once, and danced with her the entire evening.

At the end of the party, he asked her to be his wife. She said that she must ask her mother for permission. Her mother was surprised to learn that the beautiful girl was her youngest daughter. She mumbled, "Uh... yes, of course... she can marry you. She is my **best** daughter."

The prince and the girl later married and lived a happy life with White Cow.

བམོ་དཀར་པོ་དང་བུ་མོ་ལས་སྤྲུག་མ།

ཨ་མ་ཞིག་གིས་ཁོ་མོའི་བུ་མོ་མཛེས་མ་གསུམ་ནང་གི་རྒྱུད་ཤོས་ལ་མ་གཅིས། བུ་མོ་ཆེ་བ་གཉིས་ལ་འཆོར་གོས་ཡོད་པ་དང་བུ་མོ་
རྒྱུད་ཤོས་ལ་གོན་པ་རྙིང་བ་ལས་མེད།

ཨ་མར་བམོ་དཀར་པོ་ཞིག་ཡོད། ཁོ་མོས་བུ་མོ་ཆེ་བ་གཉིས་ལ་བམོ་དཀར་པོ་འཆོར་བུ་འཇུག་སྐབས། ཁོ་ཆོར་བཟང་རྒྱ་
བཟང་བོ་བྱིར་དུ་བཅུག འོན་ཀྱང་བུ་མོ་རྒྱུད་ཤོས་ལ་བྱིན་ནས་བམོ་དཀར་པོ་འཆོར་བུ་འཇུག་སྐབས་ཅི་ཡང་མ་བྱིན།

ཉིན་ཞིག་བུ་མོ་རྒྱུད་པ་བམོ་དཀར་པོ་དང་མཉམ་དུ་ནགས་ཚལ་རྒྱས་པའི་ས་ཆ་ཞིག་ན་ཡོད། བུ་མོ་ཐ་རྒྱུད་ལྷོགས་ནས་ལོ་
མ་ཟ་འགོ་བརྩམས། བམོ་དཀར་པོས་"བུ་མོ་ལས་སྤྲུག་མ། རྒྱུད་ཤོག བྱི་མིག་རྩམས། ངས་བྱོད་ལ་མིག་བྱི་མ་ཟེར་བར་དུ་
མ་འབྱེད་"ཅེས་བཤད།

བུ་མོ་ཐ་རྒྱུད་གིས་བམོ་དཀར་པོས་མིག་བྱི་ཟེར་བ་ན་མིག་བགད། ཁོ་མོས་མིག་བྱིས་པ་ན་ཐང་ན་ཟ་རྒྱ་མང་བོ་ཡོད་པ་
མཐོང་། ཉིན་དེའི་རྗེས་ནས་བམོ་དཀར་པོས་ཁོ་མོར་རྒྱན་དུ་ཟ་མ་བསྟུལ། མི་འབྱུངས་པར་བུ་མོ་ཐ་རྒྱུད་སྤར་བས་ཀྱང་རྗེ་ཡག་
ལ་སོང་།

ཉིན་ཞིག་བུ་མོ་ཐ་རྒྱུད་གི་ཨ་མས་བམོ་དཀར་པོས་བུ་མོ་ཐ་རྒྱུད་ལ་ཟ་རྒྱ་སྤར་བཞིན་པ་མཐོང་ནས། ཁོ་མོས་བམོ་དཀར་པོ་
བཤའ་རྒྱ་བྱས།

བྱི་ཉིན་ནངས་མོར་བམོ་དཀར་པོ་དང་བུ་མོ་ཐ་རྒྱུད་གཉིས་བྱིས་དང་ཐག་རིང་སར་ཐོན་པ་ན། བམོ་དཀར་པོས་"བུ་མོ་ཐ་
རྒྱུད་ལ། བྱི་ཀྱི་ཨ་མ་དང་བྱི་ཀྱིས་གཅིན་མོ་གཉིས་ཀྱིས་ངས་བྱོད་ལ་རོགས་བྱེད་བཞིན་པ་ཤིས། དེ་རིང་ཁོ་ཆོས་ང་བཤའ་རྒྱ་
རེད། ཡིད་མ་སྒྲོ། ང་ཤི་རྗེས། ཁོ་ཆོས་བྱོད་ལ་ངའི་ཤ་ཆོས་མ་རེ་སྤར་བ་མ་བཟུང་། ངའི་ཤ་དང་རུས་པ་རེ་ཁྲག་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་
བཞག་ནས་རྒྱུ་པོ་དང་ཉི་བའི་བྲག་ལྷག་དེའི་ནང་དུ་ཞོག ཉིན་མ་གསུམ་འགོར་དུ་བཅུག་རྗེས་བྱིར་བྲག་ལྷག་ལ་ཤོག་དང་། བྱི་
མི་ཞིག་དང་ཐུག་འགྲོ་"ཞེས་ལབ།

ཁོ་ཆོ་ཡུལ་དུ་ལོག་རྗེས་ཀྱི་བྱི་དྲོར་བམོ་དཀར་པོ་བཤས། བུ་མོ་ཐ་རྒྱུད་གིས་བམོ་དཀར་པོའི་གདམས་པ་རྗེ་བཞིན་དུ་
བསྐྱབས། ཉིན་གསུམ་གྱི་རྗེས་ནས་ཁོ་མོ་བྱིར་བྲག་ལྷག་ལ་སོང་བ་ན་བམོ་དཀར་པོ་གསོན་པོ་ཡིན་པ་ཤིས། བུ་མོ་ཐ་རྒྱུད་དགའ་
ནས་མིག་རྒྱ་བཞུར།

བམོ་དཀར་པོས་"མ་ལུ། ངས་བྱོད་ལ་ཡང་བསྐྱར་རོགས་རམ་བྱེད། ད་བྱོད་ངས་པར་དུ་ཡུལ་ལ་འགོ་དགོས། གལ་ཏེ་བྱོད་
མ་སོང་ན། བྱོད་ཀྱི་ཨ་མས་དོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་ཤིས་འགྲོ་"ཞེས་བཤད། བུ་མོ་ཐ་རྒྱུད་འཐད་ནས་བྱིར་ཡུལ་ལ་ལོག

བྱི་ཉིན་ས་གནས་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བུ་མོ་ཆང་མ་སྟོན་ཐོག་ལ་བོས། བུ་མོ་ཆེ་ཤོས་གཉིས་ཀྱིས་བཤོར་བྱས་ཤིང་
ཨ་མ་དང་མཉམ་དུ་སྟོན་ཐོག་ལ་འགོ་བར་རྟ་གོན་བྱས་ཡོད། ཁོ་མོའི་ཨ་མས་ནས་སྤར་བ་གད་གིས་ཐལ་མགོར་བརྒྱབ་
ནས་"བྱོད་ཀྱིས་ནས་ཆང་མ་བྱིར་དཀར་ཡོལ་གྱི་ནང་བརྟུས་པ་ན་བྱོད་ད་གཞོད་སྟོན་ཐོག་ལ་ཡོང་ཆོག"ཅེས་ལབ།

ཨ་མ་དང་སྲ་མོ་ཆེ་བ་གཉིས་བཅུད་རྒྱུ། སྲ་མོ་ཐ་ཆུང་དུས། དེ་ནས་བ་མོ་དཀར་པོས་བཤོར་ལྷ་ལྷ་ན་སྲུག་བ་ཐོགས་ནས་
 བྱ་མང་པོ་དང་མཉམ་དུ་ཐོན། བ་མོ་དཀར་པོས་གོན་པ་འདི་དག་གོན་ནས་སྟོན་ཐོག་ལ་སོང་ཞེས་བཤད།
 སྲ་མོ་ཐ་ཆུང་གིས་ཐལ་ལ་བལྟས་ནས་འོན་ཀྱང་ངས་ནས་དང་ཐལ་གཉིས་ངེས་པར་དུ་བགར་དགོས་ཟེར།
 བ་མོ་དཀར་པོས་བྱ་རྩམས་ལ་བད་བརྟན། སྐད་ཅིག་ཅམ་ལ་བྱ་ཆོས་ནས་ཆང་མ་བརྟས་ནས་དཀར་ཡོལ་གྱི་ནང་དུ་བཞག
 བས་འབྲུག་ཅིག་ཀྱང་ཐལ་ནང་ནས་མ་ལུས།
 སྲ་མོ་ཐ་ཆུང་ལ་དགའ་བ་རབ་དུ་རྒྱས། འཆོར་ལྷ་མནལས། བ་མོ་དཀར་པོར་ཞོན་ནས་མི་འགྲངས་པར་སྟོན་ཐོག་ལ་ཐོན།
 ཁོ་མོ་ཐོན་པ་ན་མི་ཆང་མས་ཁོ་མོར་བལྟས། ཁོ་མོའི་ཨ་མ་དང་གཅིན་མོ་འདུས་པའི་མི་ཆང་མས་སྲ་མོ་མཛེས་མ་དེ་སྲུ་ཡིན་པ་མ་
 ཤེས། རྒྱལ་སྐས་ཀྱིས་ཁོ་མོ་མཐོང་ཞིང་མོར་ཡིད་དབང་འཆོར་ནས་མཆན་གང་བོར་ཁོ་མོ་དང་ཞབས་བྲོ་བརྒྱབ།
 སྟོན་མོའི་མཇུག་ཏུ་ཁོས་ཁོ་མོ་ཁོའི་ཆུང་མ་བཅའ་རྒྱུའི་ལུ་བ་བྱས། ཁོ་མོས་ཨ་མའི་ཆོག་མཆན་ལུ་དགོས་ཅེས་བཤད། ཁོ་
 མོའི་ཨ་མ་སྲ་མོ་མཛེས་མ་དེ་ནི་རང་གི་སྲ་མོ་ཐ་ཆུང་ཡིན་པ་ཤེས་ནས་ཡ་མཚར། ཁོ་མོས་འོ། ཆོག་འོས་ཆོག་ཁོ་མོ་ཁྱོད་དང་
 གཉེན་སྲིག་བྱེད་ཆོག་ ཁོ་མོ་ནི་ངའི་སྲ་མོ་མཆོག་ཡིན་ཞེས་ལྷ་བ་བེ་ལྷི་བ་བེ་བཤད།
 རྒྱལ་སྐས་དང་སྲ་མོ་གཉིས་གཉེན་སྲིག་བྱས་ནས་བ་མོ་དཀར་པོ་དང་མཉམ་དུ་འཆོབ་སྦྱིད་པོ་ཞིག་རོལ།

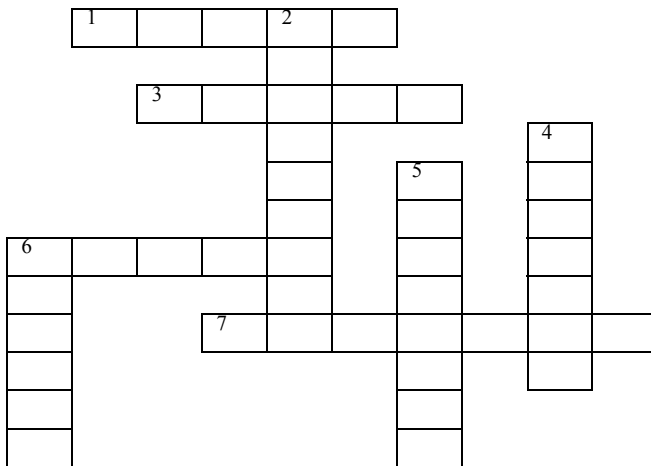
3. Put these sentences in the correct order. ཆོག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- a. ____ "Put on these clothes," said White Cow. "Go to the party with me."
- b. ____ A mother did not love the youngest of her three beautiful daughters.
- c. ____ After that day White Cow always gave her food.
- d. ____ In a flash, the birds had picked up all the barley and put it in the bowl.
- e. ____ One day Youngest Daughter's mother discovered White Cow was giving food to Youngest Daughter.
- f. ____ Soon Youngest Daughter became even more beautiful.
- g. ____ The prince of the local area invited all the girls of the country to a party.
- h. ____ The prince and the girl later married and lived a happy life with White Cow.
- i. ____ The prince saw her, fell in love with her at once, and danced with her the entire evening.
- j. ____ She told her two oldest daughters to take White Cow out to graze.
- k. ____ White Cow said, "Poor girl, come here. "
- l. ____ White Cow was slaughtered that afternoon after they returned home.
- m. ____ Youngest Daughter closed her eyes until White Cow said to open them.
- n. ____ Youngest Daughter exactly followed White Cow's instructions.
- o. ____ Youngest Daughter felt very happy, and put on the beautiful clothes.
- p. ____ Youngest Daughter began eating some leaves.

4. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- Who did the mother not love?
- When Youngest Daughter took the cow out to graze, what did her mother give her?
- Why did White Cow tell Youngest Daughter to close her eyes?
- Why did the mother slaughter White Cow?
- What did White Cow tell Youngest Daughter to do?
- What did the prince invite the local girls to?
- What did Youngest Daughter have to do to be able to go to the party?
- What appeared with White Cow?
- What did White Cow bring?
- Who did the prince fall in love with?

5. Crossword གྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་གའ་ཅེད།

Across

- "After I die, they'll offer you some of my cooked _____."
- In a _____, the birds had picked up all the barley.
- Youngest Daughter put on the beautiful clothes and _____ed White Cow.
- The two oldest daughters _____ up and got ready to go to the party.

Down

- She decided to _____ White Cow.
- She _____, "Uh... yes, of course... she can marry you."
- One day Youngest Daughter was with White Cow in a _____ area.
- White Cow _____ed to the birds.

The Sun's Reply

སྒྲིབ་དཀར་གྱི།

1. Vocabulary བསྟན།

widower ཡུགས་པོ།

not only...but... མི་ཚད་...ད་ཅུང་།

recovering དུགས་སོས་པ། དྲག་པ།

unconscious དན་པ་མེད་པ།

justice དང་བདེན།

sheep's wool བལ།

flick གཏིག་པ། གཏོར་པ།

only living relative གསོན་པའི་ཉེ་དུ་ཁོ་ན།

collected fuel ཁྱ་མ་བརྟས་པ།

fainted དན་པ་བརྒྱལ་པ།

sunstroke ཚད་པ།

westward རུབ་ཕྱོགས་སུ་གཏོད་པའི།

rescue སྐྱོབ་པ།

2. Text རྩོམ་ཚན།

An old **widower** lived in a cottage in a beautiful forest with Dawa, his grandson. Dawa was the old man's **only living relative**. Dawa was very young and innocent. The man was very old and could not do any work. Dawa **not only** looked after his grandfather **but** he also did the housework, **collected fuel** from the forest, and fetched water.

Dawa's grandfather became seriously ill and Dawa cared for him day and night. The old man slowly improved. Spring was coming and the old man was nearly well. He could now stand for a few minutes. Dawa was very glad that his grandfather was **recovering**.

The old man had been ill in bed for a long time. Now that he was better, he wanted to sit in the sun. Dawa took his grandfather outside and helped him sit in a chair. The old man said, "I'm thirsty. I want to drink some water."

"I'll bring you some water immediately," said Dawa and went into the cottage. The old man now felt tired and **fainted** because of the heat from the sun.

Dawa returned, saw that his grandfather was **unconscious**, and thought he had died of **sunstroke**. He shouted, "What kind of sun are you to take Grandfather's life? I will look for your mother and look for **justice**."

The brave boy took a sack of wheat for food and walked **westward** looking for the sun.

On the way he met a herdsman. The herdsman asked, "Boy, where are you going?"

"I'm going to look for the sun's mother," replied Dawa.

The herdsman said, "Oh! People say the sun's mother is very kind. When you meet her, please ask her what I should do when the **sheep's wool** has grown so long that the sheep can no longer walk."

"I will," said Dawa.

"People also say that the sun's home is far away. Will you ever get there?" asked the herdsman.

"I can," said Dawa. "I'll get there even if it takes me a hundred years."

Later Dawa met a sheep. The sheep said, "Brave boy, let me help you. Hold onto my horns and I'll take you to the sun's mother." Dawa was surprised to hear this. He sat on the sheep's back and held its horns. The sheep leapt into the sky and flew westward. After a long time they reached a beach and saw a beautiful castle.

"This is what you have been looking for. Now, please go in. I'll wait for you," said the sheep.

Dawa knocked at the door. An old woman opened the door and said in surprise, "Boy, how did you get here?"

"Are you the sun's mother?" asked Dawa.

"Yes, can I help you?" replied the old woman. She let him into the palace and Dawa told her what had happened. The old woman gave him much delicious food to eat and said, "Don't worry, good child. When my son gets back, he will find a way to **rescue** your grandfather. Do you have anything else to ask me?"

"Yes," replied Dawa and told her what the herdsman had said. Just then, the sun came in. The old woman told her son what the herdsman had said.

The sun said, "The herdsman should cut the sheep's wool twice a year. The sheep won't be too hot and the herdsman can spin the wool for clothing and also make carpets."

The old woman then told her son about Dawa's grandfather. The sun said, "He's not dead. He only fainted because of the heat. **Flick** some cold water on his face and he'll be okay."

Dawa thanked them and left the castle. On his way home, he told the herdsman what the sun had said. When he got home, he did as the sun said and his grandfather was well. Since that time the grandfather and the grandson have spent a happy life together.

ཉི་མའི་ཨ་ལན།

ལྷགས་པོ་ཞིག་ཁོའི་ཆ་བོ་ལྷ་བ་དང་མཉམ་དུ་ནགས་ཚལ་ཡིན་དུ་འོང་བ་ཞིག་གི་ཁྲོད་ཀྱི་ཁང་རྒྱུད་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཛོལ་སྟོན་བྱས།
ལྷ་བ་ནི་རྒྱུད་བོ་དེར་ཡོད་པའི་ཉི་དུ་གཅིག་སྤྱི་ཡིན། ལྷ་བ་ནི་ལང་ཚོ་དར་ལ་བབས་པའི་མི་རྒྱུད་ཞིག་ཡིན། ལྷས་བ་དེ་རྒྱས་ནས་
ལས་ཀ་ལས་མི་ཐུབ། ལྷ་བས་ཁོའི་སྤོ་བོ་གཉིས་སྟོང་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད་བྱིམ་ལས་སྟོང་བ། ནགས་ཚལ་ནས་བྱ་མ་འཐུབ།
རྒྱ་ལེན་པའི་བྱ་བའང་བསྐྱངས།

ལྷ་བའི་སྤོ་བོ་ཉ་ཅང་ན་བས་ལྷ་བས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ལྟ་སྟོང་བྱས། རྒྱུད་བོ་མཐར་གྱིས་རེ་བདེར་སོང་། དེའི་ཀ་སྟེན་ས་
ཡོང་བ་དང་རྒྱུད་བོ་ཡང་ཡལ་ཆེར་གཏོང་ནས་དྲག་ཁོ་ཡར་འགྲོངས་ནས་སྐར་མ་འགར་འདུག་ཐུབ། སྤོ་བོའི་ནད་དྲག་པས་ལྷ་བ་
ཉ་ཅང་དགལ།

རྒྱུད་བོ་མལ་སར་ལྷུང་ནས་དུས་ལྷན་རིང་བོ་ཞིག་འགོར། ནད་རེ་དགལ་ལ་སོང་བ་ན་ཁོ་ཉི་མར་ལྷེན་འདོད། ལྷ་བས་ཁོའི་
སྤོ་བོ་བྱ་རྒྱུ་ལ་ཁོ་ཉི་མར་ཉི་མ་ཞིག་ཉིད་འདུག་དུ་བཅུག། རྒྱུད་བོས་"ང་སྟོམ་གི། ངས་རྒྱ་འཐུང་ན་འདོད་"ཅིས་ཟེར།

ལྷ་བས་"ངས་ལམ་སང་ཁྲོད་ལ་རྒྱ་འཐུང་འོང་"ཞེས་བཤད་ནས་ཁང་མིག་གི་ནང་དུ་འཇུག། ཉི་མའི་ཚད་པའི་སྤྲུལ་གྱིས་
རྒྱུད་བོ་ཐར་ཆད་ཅིང་དབང་བོ་གོར།

ལྷ་བ་ཕྱིར་ཐོན་ནས་ཁོའི་སྤོ་བོ་ཚོར་བ་མེད་པ་ཤེས་ནས་ཚད་པ་ལས་འཆི་སོང་བར་འདོད། ལྷ་བས་"ངའི་སྤོ་བོའི་སྟོག་
སྒངས་ནས་ཁྲོད་ནི་ཅི་འདྲིའི་ཉི་མ་ཞིག་རེད་ཨང་། ངས་ཁྲོད་ཀྱི་ཨ་མ་བཅའ་ནས་དྲང་བདེན་འཛོལ་རྒྱ་ལེན་"ཞེས་བོས།

ཐུ་རྒྱུད་སྟོང་སྟེན་ཅན་དེས་གོ་ཁྱེད་གང་ཐོ་ལ་ཁྱེད་ནས་རྒྱུ་བྱོགས་སུ་ཉི་མ་འཛོལ་བར་བྱིན།

ལམ་ཁ་ནས་ཁོ་རྒྱུ་བོ་ཞིག་ལ་ཐུག། རྒྱུ་བོ་དེས་"ཐུ་རྒྱུད་ཁྲོད་གང་ལ་འགོ་"ཞེས་དྲིས།

ལྷ་བས་"ང་ཉི་མའི་ཨ་མ་འཛོལ་བར་འགོ་"ཞེས་ལན་བཏབས།

རྒྱུ་བོས་"འོ། མི་རྒྱལ་གྱིས་ཉི་མའི་ཨ་མ་ནི་བྱམས་སེམས་ཉ་ཅང་ཆེ་ཟེར། ཁྲོད་ཁོ་མོར་ཐུག་དུས་ན། ལྷག་བལ་རིང་
དྲགས་ནས་ལྷག་འགོ་མི་ཐུབ་དུས་ལ་ངས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ཁོ་མོར་འདྲི་རོགས་"ཅིས་བཤད།

ལྷ་བས་"ངས་འདྲི་དེས་ཡིན་"ཟེར།

རྒྱུ་བོས་"མི་རྒྱལ་གྱིས་ཉི་མའི་བྱིམ་ནི་ཐག་ཉ་ཅང་རིང་ཟེར། ཁྲོད་དེ་གར་ཐོན་རྒྱ་ལེན་ནམ་"ཞེས་དྲིས།

ལྷ་བས་"ང་ཐོན་ཐུབ། ལོ་བརྒྱ་འགོར་རུང་ང་དེ་གར་ཐོན་ཐབས་བྱེད་རྒྱ་ལེན་"ཞེས་བཤད།

དེའི་རྗེས་ནས་སྒྲ་བ་ལུག་ཅིག་ལ་ཐུག་ལུག་དེས་སྒྲོབས་པ་ཆེ་བའི་བྱ་རྒྱུད་ལགས། ངས་ཁྱོད་ལ་རོགས་བྱ། ངའི་རུ་ལ་
འཇུས་དང་ངས་ཁྱོད་ཉི་མའི་ཨ་མ་ཡོད་སར་འཁྲིད་འགྲོ་ཟེར་བ་ན་སྒྲ་བ་ལ་མཚར། ཁོ་ལུག་གི་རྒྱབ་ལ་ཞོན་ཞིང་རུ་ཅོར་འཇུས།
ལུག་དེ་གནམ་ལ་ལྷིང་ནས་རྩལ་ཕྱོགས་སུ་འཕྱར། ཏུས་ལུན་རིང་བོ་ཞིག་འགོར་རྗེས། ཁོ་ཆོ་མཆོ་འགྲམ་ཞིག་ལ་ཐོན་བ་ན་
མཁར་རྫོང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་མཐོང་།

ལུག་གིས་"འདི་ནི་ཁྱོད་གྱིས་འཆོལ་བ་ཞིན་པ་དེ་རེད། ད་སོང་དང་ངས་ཁྱོད་ལ་སྒྲུག་ནས་འདུག"ཅེས་བཤད།
སྒྲ་བས་སྒྲོ་བརྩུངས། ཀླད་མོ་ཞིག་གིས་སྒྲོ་བྱས་ཤིང་ཡ་མཚར་བའི་ངང་ནས་"བྱ་རྒྱུད་། ཁྱོད་འདི་གར་རི་ལྷར་ཐོན་པ་
ཡིན་"ཞེས་དྲིས།

སྒྲ་བས་"ཁྱོད་ནི་ཉི་མའི་ཨ་མ་ཡིན་ནམ་"ཞེས་དྲིས།
ཀླད་མོས་ཡིན། ངས་ཁྱོད་ལ་རོགས་བྱེད་བྱེད་བམ་"ཞེས་ལན་བཏབས། ཁོ་མོས་བྱ་རྒྱུད་ལོ་བྱང་ནང་དུ་ཡོང་དུ་བཅུག་པ་
དང་སྒྲ་བས་ཁོ་མོར་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་བཤད། ཀླད་མོས་ཁོ་ལ་ཟ་མ་ཞིམ་བོ་མང་བོ་བསྐྱུལ་ནས་སེམས་ཁུར་མ་བྱེད། དྲིས་པ་
བཟང་བོ། ངའི་བྱ་རྒྱུད་ཐོན་པ་ན། ཁོས་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་བོ་སྒྲོབ་པའི་ཐབས་ཤིག་རྟོན་བྱུང། དེ་མིན་དོན་གཞན་པ་ང་ལ་བཅོལ་རྒྱ་ཡོད་
དམ་"ཞེས་བཤད།

སྒྲ་བས་"ཡོད་"ཅེས་ལན་བཏབས་ནས་ཁོ་མོར་ལུག་རྗེས་བཤད་པ་ཆང་མ་ལབ། ཏག་ཏག་སྒྲ་བས་དེར་ཉི་མ་ནང་དུ་ཡོང་།
ཀླད་མོས་ཁོ་མོའི་བྱ་ལ་ལུག་རྗེས་བཤད་པ་ལབ།

ཉི་མས་"འབྲོག་པ་ཆོས་ལོ་གཅིག་ལ་ལུག་བལ་ཐེངས་གཉིས་ལ་འབྲེག་དགོས། དེ་ལྷར་བྱས་ན་ལུག་ཆད་པས་མི་གཏུང་ལ་
འབྲོག་པ་ཆོས་ལུག་བལ་གྱིས་གྱོན་ཆས་དང་ས་གདན་འཐག་ཐུབ་"ཅེས་ལབ།

ཀླད་མོས་དེ་ནས་ཁོ་མོའི་བྱ་ལ་སྒྲ་བའི་སྒྲོ་བོའི་སྒྲོར་གྱི་དོན་དག་བཤད། ཉི་མས་"ཁོ་ཤི་མེད། ཆད་པའི་ཁྱེན་གྱིས་ཁོ་བྱུན་པ་
གོར་བ་ཅུ་མ་ཡིན། ཁོའི་གདོང་ལ་རྒྱ་རེ་གཏོགས་ན་ཁོ་སང་འགྲོ་"ཞེས་ལབ།

སྒྲ་བས་ཁོ་ཆོར་བཀའ་དྲིན་ཞུས་རྗེས་མཁར་གྲོང་དང་བྲལ། ཁོ་ལུལ་དུ་ལོག་པའི་ལམ་ཁར། ཁོས་རྗེ་བོ་དེར་ཉི་མས་ཅི་
གསུངས་པ་བཤད། ཁོ་ལུལ་ལ་ཐོན་པ་ན། ཁོས་ཉི་མས་ལབ་པ་རི་བཞིན་དུ་བསྐྱུབས་པ་ན་སྒྲོ་བོ་བྲག་ དེ་ནས་བཟུང་། སྒྲོ་བོ་
དང་ཆ་བོ་གཉིས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་སྒྲིད་པའི་འཆོ་བ་རོལ།

3. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་
པའི་ཚིག་ཐུང་ཆ་བསྟུགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཞོས།

PART I

- a. "I'll bring you some water immediately," _____
- b. "People also say that the sun's home is far away. _____
- c. "Yes, can I help you?" _____
- d. "Yes," replied Dawa and _____
- e. An old widower lived in a cottage in _____
- f. Dawa thanked them _____
- g. Dawa's grandfather became seriously ill _____
- h. He shouted, "What kind of sun are you to take Grandfather's life? _____
- i. Since that time the grandfather and _____
- j. Spring was coming and _____
- k. The man was very old _____
- l. The sheep leapt into the sky _____
- m. The sheep said, "Brave boy, let me help you. _____

PART II

1. a beautiful forest with Dawa, his grandson.
2. and could not do any work.
3. the old man was nearly well.
4. said Dawa and went into the cottage.
5. I will look for your mother and look for justice."
6. Will you ever get there?" asked the herdsman.
7. Hold onto my horns and I'll take you to the sun's mother."
8. and flew westward.
9. replied the old woman.
10. told her what the herdsman had said.
11. and left the castle.
12. the grandson have spent a happy life together.
13. and Dawa cared for him day and night.

4. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Where did Dawa and his grandfather live?
- b. Could the grandfather do any work?
- c. When the grandfather became seriously ill, what did Dawa do?
- d. When did the grandfather become better?
- e. Where did he like to sit?
- f. When Dawa returned with the water, what did he think had happened to his grandfather?
- g. What was Dawa going to look for?
- h. Whom did Dawa meet as he traveled?
- i. What was the herdsman's question for the sun's mother?
- j. How did he get to the sun's mother?
- k. What did the sun say the herdsman should do?
- l. What did the sun say happened to his grandfather?

5. Put these words in the blanks below ཐ་སྐད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟེང་ཆ་སྒྲོངས།: a, an, the, in, with, and, after, from, of, into, for.

- a. _____ old widower lived _____ _____ cottage _____ _____ beautiful forest _____ Dawa.
- b. Dawa was _____ old man's only living relative.
- c. Dawa was very young _____ innocent.
- d. _____ man was very old _____ could not work.
- e. Dawa not only looked _____ his grandfather but he also did _____ housework, collected fuel _____ _____ forest, _____ fetched water.
- f. Dawa's grandfather became ill _____ Dawa cared _____ him day _____ night.
- g. _____ old man improved.
- h. Spring was coming _____ _____ old man was nearly well.
- i. He could now stand _____ _____ few minutes.
- j. The old man had been ill in bed _____ _____ long time.
- k. Now that he was better, he wanted _____ sit _____ _____ sun.
- l. Dawa took his grandfather outside _____ helped him sit _____ _____ chair.
- m. _____ old man said, "I'm thirsty. I want _____ drink some water."
- n. "I'll bring you some water immediately," said Dawa _____ went _____ _____ cottage.
- o. _____ old man now felt tired _____ fainted because _____ _____ heat _____ _____ sun.
- p. Dawa thought he had died _____ sunstroke.
- q. He shouted, "What kind _____ sun are you _____ take Grandfather's life?"
- r. "I will look _____ your mother and look _____ justice."

Gold Girl, Silver Girl, and Wood Girl

ཡི་ཤེས་མཚོ།

1. Vocabulary ཐ་སྙད།

riverside རྩེ་གཤམ།

sank བྱིང་བ། འཐུམ་པ།

floated གཡེངས་པ།

beggars རྒྱང་བོ།

wrap བྱིབས་པ། སྦྱིབས་པ། བརྩམ་པ།

drowned རྩུང་འཐུམ་པ།

hatchet ལྷ་རེ།

intended to བྱིད་འདོད་སྦྱེས་པ། བྱིད་ཅིས་བྱས་པ།

tear མིག་ཚུ།

in a bad mood ཁམས་མི་དྲངས་པ།

popped down རྩུང་བ། རྩུང་བ།

burned to death བསྐྱེགས་ནས་གླིང་བ།

2. Text རྩོམ་ཆེན།

Long ago, a king had two daughters and a servant. His oldest daughter was named Gold Girl, his youngest daughter was named Silver Girl, and the servant was named Wood Girl. Gold Girl had a gold bowl, Silver Girl had a silver bowl, and the servant had a wood bowl.

One day the three young women went to the **riverside** to play. Wood Girl had an evil heart. She said to Gold Girl and Silver Girl, "Let's put our bowls in the river and see whose bowl floats." The girls agreed.

First, Gold Girl put her bowl in the river, then Silver Girl put hers in and, finally, Wood Girl put hers in the river. Gold Girl's and Silver Girl's bowls **sank** to the river bottom. Only Wood Girl's bowl **floated**. Gold Girl felt very afraid. She knew her father would be very angry if she lost her bowl. She jumped into the river to find it.

When Silver Girl saw this, she was very sad. She was afraid to return home without the bowls and without her sister. She told Wood Girl to go back to the palace and bring food. From that moment on Silver Girl and Wood Girl became **beggars**.

After many days of travel they came to a country where the King was about to choose a new wife. He had called all the young unmarried women of the country to his palace. The next morning he would **wrap** a flower in a cloth and throw it among the women. He would marry the woman who caught the flower.

When the King threw the flower, Silver Girl and Wood Girl were both standing among the women. Silver Girl caught the flower but Wood Girl snatched it out of her hands.

The King married Wood Girl. The new queen made Silver Girl her herdsman. Every day Silver Girl took the livestock out to the grassland to graze. It was a hard life and she did not have enough food to eat.

One day as she was herding she came to the river where her sister had **drowned**. Feeling cold, hungry, and sad, she cried out her sister's name. To her surprise, Gold Girl rose out of the water and gave Silver Girl some food.

Gold Girl said, "After I jumped in the river, River King rescued and married me. If you can't eat all of the food, don't take it back with you. Hide it somewhere," and then Gold Girl sank back into the river.

Silver Girl returned home with the food she could not eat. She had forgotten to hide it. When Wood Girl saw the food she angrily demanded, "Who gave you this food?"

Silver Girl honestly told her how she had seen her sister in the river and that Gold Girl had given her the food.

Wood Girl said, "Tomorrow I will herd the livestock. You cut the King's hair."

The next day Wood Girl took a **hatchet** with her when she went to herd. She **intended to kill** Gold Girl.

When Silver Girl was cutting the King's hair, a **tear** fell on the King's neck. The King asked, "Why are you crying?"

Silver Girl said, "Wood Girl went to the river to kill my sister." Then she told him how she had caught the flower, how Wood Girl had snatched it away from her, and how she did not have enough food to eat.

The King was angry and sorry for all that had happened to Silver Girl. He and Silver Girl decided to kill Wood Girl. They dug a deep hole and made a fire in the bottom. They covered the hole with cloth and put food nearby.

When Wood Girl returned she was **in a bad mood** because she had not killed Gold Girl. When she **plopped down** on the cloth she fell into the hole and **burned to death**.

Later Silver Girl married the King and they lived a very happy life together.

གསེར་མོ་མཚོ། དདུལ་མོ་མཚོ་དང་ཤིང་མོ་མཚོ།

སྒྲིབ་ཆད། རྒྱལ་པོ་ཞིག་ལ་སྤྲུལ་མོ་གཉིས་དང་གཡོག་མོ་ཞིག་ཡོད། ཁོའི་བྲུ་མོ་ཆེ་ཤོས་ལ་གསེར་མོ་མཚོ་དང་བྲུ་མོ་ཆུང་ཤོས་ལ་
དདུལ་མོ་མཚོ། གཡོག་མོའི་མིང་ལ་ཤིང་མོ་མཚོ་ཟེར། གསེར་མོ་མཚོ་ལ་གསེར་གྱི་ཅ་ནེ་ཞིག་དང་དདུལ་མོ་མཚོར་དདུལ་གྱི་ཅ་
ནེ་ཞིག་ གཡོག་མོ་ལ་ཤིང་གི་ཅ་ནེ་ཞིག་ཡོད།

ཉིན་ཞིག་བྲུ་མེད་གསུམ་པོ་རྒྱ་ལྷུ་ལ་རྩེ་བར་སོང་། ཤིང་མོ་མཚོ་ཐུག་དོག་ཆེ། ཁོ་མོས་གསེར་མོ་མཚོ་དང་དདུལ་མོ་
མཚོ་ལ་"ང་ཚོས་དེ་ཚོའི་ཅ་ནེ་རྒྱ་སྤྲོད་དུ་བཞག་ནས་སྤྱི་ཅ་ནེ་རྒྱ་ཁར་གཡེང་མིན་ལ་བལྟ་"ཞེས་བཤད་བ་ན་བྲུ་མོ་ཚོ་འཐད་བ་
བྱུང་།

ཐོག་མར། གསེར་མོ་མཚོས་ཁོ་མོའི་ཅ་ནེ་རྒྱ་ནང་དུ་བཞག་ དེ་ནས་དདུལ་མོ་མཚོས་བཞག་ འཐད་མར་ཤིང་མོ་མཚོ་ཡིས་ཅ་
ནེ་རྒྱ་པོའི་ནང་དུ་བཞག། གསེར་མོ་མཚོ་དང་དདུལ་མོ་མཚོའི་ཅ་ནེ་རྒྱའི་ཞབས་ལ་འཐིམ་ས། ཤིང་མོ་མཚོ་ཡི་ཅ་ནེ་ཁོ་ན་རྒྱ་ཁར་
གཡེང་ས། གསེར་མོ་མཚོ་ཉ་ཅང་སྒྲག། གཤམ་ཏེ་ཁོ་མོས་ཅ་ནེ་བོར་སོང་ན། ཁོའི་ཨ་ཕ་གཏིང་ནས་ཐུག་ས་ཁོ་རྒྱ་ཡིན་བ་ཁོ་མོས་
ཤེས། ཁོ་མོ་ཅ་ནེ་འཚོལ་བར་རྒྱ་ནང་དུ་མཚོང་ས།

དདུལ་མོ་མཚོས་དོན་དེ་མཐོང་ནས་ཡིད་སྒྲོ། ཅ་ནེ་དང་སྤྲིང་མོ་མེད་བར་ཁོ་མོ་ཕྱིར་ཡུལ་ལ་འགོ་བར་སྒྲག། ཁོ་མོས་ཤིང་མོ་
མཚོ་ཕྱིར་ཕོ་བྲང་དུ་ཟ་མ་ལེན་བར་བཏང་། དེ་ནས་བཟུང་། དདུལ་མོ་མཚོ་དང་ཤིང་མོ་མཚོ་གཉིས་སྤྲོད་བོར་གྱུར།

འགྲུལ་སྒྲོད་ཉིན་མ་མང་པོ་བྱས་རྗེས། ཁོ་ཚོ་རྒྱལ་པོས་བཙུན་མོ་གསར་བ་ཞིག་ཁབ་ཏུ་བཞེས་རྩིས་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁམས་
ཤིག་ལ་ཐོན། ཁོས་རྒྱལ་ཁམས་དེའི་གཉེན་སྒྲིག་མེད་པའི་གསར་མོ་ཆང་མ་ཁོའི་ཕོ་བྲང་དུ་སྒྲོད་བསྟུ་བྱས། ཕྱི་ཉིན་ནངས་མོར་
ཁོས་མེ་ཏོག་ཅིག་གོས་གྱི་ནང་དུ་བཙུག་ནས་བྲུ་མེད་ཚོགས་གྱི་ནང་ལ་གཡུག་རྒྱ་རེད། སྤྲུལ་མོ་ཏོག་འཛིན་ཐུབ་ན་རྒྱལ་པོ་བྲུད་
མེད་དེར་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱ་རེད།

རྒྱལ་པོས་མེ་ཏོག་དེ་གཡུག་ས་བ་ན། དདུལ་མོ་མཚོ་དང་ཤིང་མོ་མཚོ་གཉིས་ཀ་བྲུད་མེད་ཚོའི་ཁྲོད་ན་ལངས་ཡོད། དདུལ་མོ་
མཚོས་མེ་ཏོག་བཟུང་། འོན་ཀྱང་ཤིང་མོ་མཚོས་ཁོ་མོའི་ལག་ནས་བསྐྱབས།

རྒྱལ་པོ་ཤིང་མོ་མཚོར་གཉེན་སྒྲིག་བྱས། བཙུན་མོ་གསར་བ་ཡིས་དདུལ་མོ་མཚོ་ཁོ་མོའི་ཐུགས་རྗེ་བྱེད་དུ་བཙུག་ ཉིན་
གངས་ལ་དདུལ་མོ་མཚོས་ཐུགས་ཐོག་རྩ་ཐང་ལ་འཚོ་བར་དེད། ཐུགས་འཚོ་བ་ནི་དཀའ་ཚོགས་ཆེ་བའི་འཚོ་བ་ཞིག་ཡིན་ཁར་ཁོ་
མོར་ཟ་རྒྱ་ཡང་འདད་པོ་མེད།

ཉིན་ཞིག་ཁོ་མོས་ཐུགས་འཚོ་སྐབས། ཁོ་མོ་མིའི་སྤང་མོ་འཐིམས་པའི་རྒྱ་བོའི་ཁར་ཐོན། གྲང་ལྟོགས་ཀྱིས་མནར་ཞིང་ཡིད་
སྒྲོན་ས། ཁོ་མོས་སྤང་མོའི་མིང་གིས་སྤྲེལ་བཞུགས། ཡ་མཚར་བ་ཞིག་ལ་གསེར་མོ་མཚོ་རྒྱ་ནང་ནས་འཇུག་ཡོང་ནས་མོར་བ་མ་
རེ་བྱེད།

གསེར་མོ་མཚོ་ཡིས་"ང་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་རྒྱུ་ཀྱུ་ཀྱིས་བསྐྱབས་ནས་ང་དང་གཉེན་སྲིད་བྱས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བ་མ་ཚང་
མ་བཟའ་མི་ཚར་ན་འབྱེད་ནས་མ་འགོ། བ་མ་ས་ཞིག་ཏུ་སྤྲོས་ན་ཚོགས་ལྷན་ནས་གསེར་མོ་མཚོ་ཕྱིར་རྒྱ་ནང་ལ་འཐིམས།

དཔལ་མོ་མཚོས་ཁོ་མོས་བཟའ་མ་ཚང་པའི་བ་མ་འབྱེད་ནས་ཡུལ་ལ་འོག། ཁོ་མོས་བ་མ་སྤྲེལ་བ་རྒྱ་བཞུགས་སོང་། ཤིང་མོ་མཚོ་ཡིས་
བ་མ་མཐོང་བ་ན་ཁོང་ཁྱོད་འདྲ་ནས་"སྤྲོད་ལ་བ་མ་བྱེད་པ་ཡིན"ཞེས་དྲིས།

དཔལ་མོ་མཚོས་ཁོ་མོས་སྤང་མོ་རྒྱ་ནང་ནས་ཇི་ལྟར་མཐོང་རྒྱུ་དང་གསེར་མོ་མཚོས་ཁོ་མོར་བ་མ་བྱེད་པ་ཐོལ་མེད་དུ་
བཤད།

ཤིང་མོ་མཚོ་ཡིས་"སང་ཉིན་ངས་ཐུགས་འཚོ་རྒྱ་ཡིན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་བོའི་སྤྲེལ་བཞུགས་དགོས་"ཅེས་བཤད།
ཕྱི་ཉིན་ཤིང་མོ་མཚོ་ཡིས་ཐུགས་འཚོ་བར་འགོ་སྐབས་སྟེ་རེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་བྱེད། ཁོ་མོས་གསེར་མོ་མཚོ་གསོད་ཅིས་བྱས།
གསེར་མོ་མཚོ་ཡིས་རྒྱལ་བོའི་དབུ་སྤྲེལ་བཞུགས། མིག་རྒྱལ་བོའི་སྤྲེལ་ལ་ལྟོང་། རྒྱལ་བོས་"ཁྱོད་མེ་འདྲེབས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཅི་ཡིན"ཞེས་དྲིས།

དཔལ་མོ་མཚོས་"ཤིང་མོ་མཚོ་རྒྱ་ཁར་དེའི་སྤང་མོ་གསོད་པར་བྱུང་སོང་"ཞེས་བཤད་རྗེས། ཁོ་མོས་མེ་ཏྲག་ཇི་ལྟར་བཟུང་
རྒྱུ། ཤིང་མོ་མཚོ་ཡིས་ལག་ནས་བསྐྱབས་རྒྱུ། དེ་ནས་ཁོ་མོ་བ་རྒྱུ་འདྲང་བོ་མེད་རྒྱུ་ཚང་མ་བཤད།

རྒྱལ་བོས་འཚོག་པ་ཆེན་པོ་བཟའ་ཤིང་དཔལ་མོ་མཚོར་བྱུང་བའི་དོན་དག་ཚང་མར་དགོངས་དག་ཞུས། ཁོ་དང་དཔལ་མོ་
མཚོ་གཉིས་ཀྱིས་ཤིང་མོ་མཚོ་གསོད་རྒྱུ་ཐག་གིས་བཅད། ཁོ་ཚོས་དོང་གཏིང་བཟའ་ཅིག་བསྐྱོས་ནས་ཉིང་ལ་མེ་སྒོང་། ཁོ་ཚོས་དོང་
ཁར་སྤྲོད་ཀྱིས་བཀའ་ནས་ཅིང་ལ་བ་རྒྱུ་བཞག།

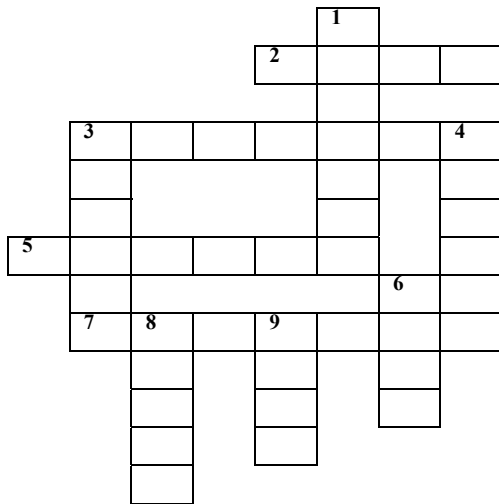
ཤིང་མོ་མཚོ་ཕྱིར་ཐོན་པ་ན། ཁོ་མོས་གསེར་མོ་མཚོ་བསད་མེད་པས་སེམས་ཁམས་དྲངས་མེད། ཁོ་མོ་རས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་ཤིང་
ཀྱིས་མར་བསྐྱད་པ་ན་ཁོ་མོ་དོང་ནང་དུ་ལྷུང་ནས་སྒོག་མེ་ལ་ཤོར།

རྗེས་ནས་དཔལ་མོ་མཚོ་རྒྱལ་བོ་དང་གཉེན་སྲིད་བྱས་ནས་མཉམ་དུ་འཚོ་བ་སྤྲོད་པོ་རེ།

3. Put the sentences in the correct order. གཤམ་གྱི་ཚིག་གྲུབ་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་བར་སྒྲིག་པ།

- a. ____ They came to a country and the King was about to choose a new wife.
- b. ____ Gold Girl's and Silver Girl's bowls sank to the river bottom.
- c. ____ He would marry the woman who caught the flower.
- d. ____ It was a hard life and she did not have enough food to eat.
- e. ____ Later Silver Girl married the King and they lived a very happy life together.
- f. ____ Long ago, a king had two daughters and a servant.
- g. ____ One day the three young women went to the riverside to play.
- h. ____ She knew her father would be very angry if she lost her bowl.
- i. ____ She was afraid to return home without the bowls and without her sister.
- j. ____ The King asked, "Why are you crying?"
- k. ____ The King married Wood Girl.
- l. ____ The King was angry and sorry for all that had happened to Silver Girl.
- m. ____ The next day Wood Girl took a hatchet with her when she went to herd.
- n. ____ To her surprise, Gold Girl rose out of the water and gave Silver Girl some food.
- o. ____ Wood Girl returned and she was in a bad mood because Gold Girl wasn't dead.
- p. ____ When Wood Girl saw the food she angrily demanded, "Who gave you this food?"

4. Crossword ལྷ་སྒྲིད་གྱི་ཡི་གེའི་གཞུང་ཅེད།

Across

2. She _____ **ped down** on the cloth.
3. Silver Girl and Wood Girl became _____.
5. She _____ to kill Gold Girl.
7. She came to the river where her sister had _____.

Down

1. Only Wood Girl's bowl _____.
3. She fell into the hole and _____ **ed to death**.
4. Gold Girl's and Silver Girl's bowls _____ to the river bottom.
6. When Silver Girl was cutting the King's hair, a _____ fell on the King's neck.
8. The three young women went to the _____ **side** to play.
9. He would _____ a flower in a cloth and throw it among the women.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འདྲི་དགོས།

- a. What were the girls' names?
- b. What kind of bowl did the servant have?
- c. Where did the girls play?
- d. What did the servant say they should do with their bowls?
- e. Who jumped in the river?
- f. Who was afraid to go home?
- g. What did they become?
- h. How did the King choose a new wife?
- i. Who caught the flower?
- j. Who snatched it out of her hand?
- k. Who became a herdsman?
- l. Who rose out of the water?
- m. Why was Silver Girl crying?
- n. What did the King and Silver Girl decide to do?

The Cruel King and the Peasant

འགྲུང་མེད་རྒྱ་མཚོ།

1. Vocabulary བསྟན།

made a living འཛོལ་རོལ་བ།

uncultivated fields ས་ཁྲོད།

sealed the door སྒྲིལ་ཐེལ་བརྒྱབ་པ།

single གཅིག་རྒྱུད། ལྷ་རྒྱུད།

crowded འཚང་ཁ་བརྒྱབ་པ།

hammer ཐོ་བ།

rebel བྱེད་ལོག་བྱེད་པ།

at sunrise ཉི་མ་འཚར་དུས་སུ།

by any means possible བྱེད་ཐབས་ཅི་ཡོད་ཀྱིས།

harvest སྟོན་ཐོག་ ལོ་ཉླག་བར་བ།

obligated to pay taxes བྱལ་འཇལ་བའི་ལས་འགན་ཞིག་པ།

flat and empty land ས་སྟོང་ཁོད་སྟོམས་པོ།

at dusk མྱོད་དུས་སུ།

their histories ཁོ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས།

shake ལྷུག་པ།

banged སྒྲ་དང་བཅས་གཞུས་པ། བརྒྱབས་པ།

gasoline ཆགས་གཡིས།

2. Text རྩོམ་ཚན།

A poor peasant **made a living** by farming his own fields and working for other people. Even though he worked very hard, he was still poor because he had to pay taxes to the local king. He had to give the King half of his wheat **harvest** and money for **uncultivated fields**.

One year, the weather was so bad that he had no harvest at all but he was still **obligated to pay taxes**. When he told the King that he had nothing to give, the King replied, "If you can't pay your taxes, you must leave this village."

A few days later the angry King **sealed the door** of the peasant's house. The poor peasant had nowhere to live so he left.

He had nothing. He was thirsty and hungry. As he walked through a **flat and empty land**, he noticed a **single** tall tree. He noticed a horse's head under the tree. There was a piece of meat on it. He climbed up into the tree, ate the pieces of flesh, and sat on a branch.

Thunder came from gray clouds **at dusk**. Men wearing black hats and riding on horses rode toward the tree. They **crowded** under it and whispered.

"They must be ghosts. Who, except ghosts, would come out in the dark?" thought the poor peasant. Suddenly the horse head dropped to the ground. The men were frightened and galloped off.

He climbed down the next morning and saw a gold cup full of wine under the tree. He drank the wine. At once *tsamba* and meat appeared. "How lucky I am!" he thought.

After eating, he continued walking and met a man with a stick. They told each other **their histories**. The peasant realized that the man with the stick was as poor as he was. "Shall we sleep in the day and walk during the night?" asked the peasant. "I'm afraid of thieves."

"Don't worry," said the other man. "We can use my stick. When I throw my stick at someone they will surely die. But now we should find something to eat."

Then the peasant gave the man food from the magic cup, they became friends, and traveled together.

Some days later they met a farmer holding a **hammer**. "What are you doing with the hammer?" they asked.

"If you hit the ground with this hammer, a building will rise up," said the man. "But the hammer does not give me food. That's what I'm looking for now." The peasant and the man with a stick realized he was as poor as they were, gave him some food from the magic cup, made friends with him, and then they traveled together.

Some days later they met an old peasant carrying a skin. They asked him, "What are you doing with that skin?"

The old peasant said, "If I **shake** this a very powerful wind will blow or it will rain. But the skin does not give me food. That's what I'm looking for now." The other three men realized he was as poor as they were, gave him some food from the magic cup, made friends with him, and then they traveled together. As they walked, they talked about how to **rebel** against the greedy and cruel King. When night came they were near the King's palace. The man with the hammer **banged** on the ground several times and soon a big beautiful palace appeared.

The next morning at **sunrise** the King and his servants saw the beautiful palace. The King was angry and ordered his soldiers to burn it down. His servants put **gasoline** all around the palace and lit it. As the gasoline was burning the peasant stood on the palace

roof and shook the skin. A strong wind immediately put the fire out.

The King shouted, "Destroy that palace **by any means possible!**"

The peasant shook the skin again and it began to rain hard. Most of the King's soldiers died from the storm and, at last, the peasants lived a happy life.

ཁྱུ་ལ་པོ་གཏུམ་པོ་དང་ཞིང་པ།

ཞིང་པ་མེད་པོ་ཞིག་གིས་རང་གི་ཞིང་འདེབས་པ་དང་མི་གཞན་ལ་སྤྲོ་བ་ཁྱུ་པ་ནས་འཛོལ་བ་བསྐྱུལ། ཁོས་ལས་ལ་འབད་བཅོན་
བགྱིས་ཀྱང་ས་གནས་ཀྱི་ཁྱུ་ལ་པོ་ཞིག་ལ་དབྱ་ཁལ་འཇལ་དགོས་བས། ཁོ་སྤར་ཐུས་བཞིན་དཔལ་བོ་ཡིན། ཁོས་ཁྱུ་ལ་པོར་ལོ་
ཏྲག་གི་ཡོང་སྒོ་ཚལ་བ་སྟེར་དགོས་ལ་ས་རྒོད་ལ་འང་སྒོར་མོ་སྟེར་དགོས།

ལོ་ཞིག་ལ། བུ་ལྷ་མི་བཟང་བས་ཁོས་ལོ་ཏྲག་ཅི་ཡང་མ་ཡོན། འོན་ཀྱང་ཁོ་ལ་ཁལ་འཇལ་བའི་ལས་འགན་ཞ། ཁོས་
ཁྱུ་ལ་པོར་ཁོ་ལ་སྟེར་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་བཤད་བ་ན། ཁྱུ་ལ་པོས་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁལ་འཇལ་མི་ཐུབ་ན། ཁྱོད་སྟེ་བ་འདི་དང་
ངས་པར་དུ་ཁ་འབྲལ་དགོས་ཅིས་ལན་བཏབས།

ཉིན་འགའི་རྗེས་ནས། ཁོང་ཁོ་ལངས་ཡོད་པའི་ཁྱུ་ལ་པོས་ཞིང་པ་དེ་ཚང་ལ་སྒོ་ཐེལ་བསྐྱུལ། ཞིང་པ་དེར་འདུག་གནས་མེད་
བས་ཐུད་སོང་།

ཁོ་ལ་ཅི་ཡང་མེད། ཁོ་སྒོ་མ་ཞིང་ལྷོགས། ཁོ་ཁོད་སྒོ་མས་པའི་ས་སྟོང་ཞིག་བརྒྱད་དུས་ན། ཁོས་སྤང་བོ་མཐོན་བོ་ཉག་
གཅིག་མཐོང་། ཁོས་སྤང་བོའི་འོག་ན་རྟ་མགོ་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་། དེའི་སྟེང་ན་གཤམ་རྩེད་ཅམ་ཡོད། ཁོ་སྤང་འགོར་འགོས་ནས་
ག་ཟོས་གིང་ཡལ་གའི་སྟེང་རྩེད་བསྟེན།

སྤང་དུས་སུ་སྤྱོན་ནག་པོ་ལས་འབྲུག་སྤྲོ་བ་གས། ལྷ་ནག་ཁྱོན་ཞིང་རྟ་ལ་ཞོན་པའི་སྤྱོས་པ་འགའ་སྤང་བོའི་ཕྱོགས་སུ་ཡོང་།
ཁོ་ཚོ་སྤང་བོའི་འོག་རྩེ་འཚངས་ནས་ཐུབ་ལབ་བྱས།

ཞིང་པ་དཔལ་བོ་དེས་"ཁོ་ཚོ་གདོན་འདྲེ་ཡིན་པ་ཁོ་ཐག་རེད། འདྲེ་མིན་ད་ཐུན་ནག་གི་ནང་འདི་གར་ཡོང་མཁན་སུ་
ཡོད་"བསམས། སྤྱོ་ཐུར་དུ་རྟ་མགོ་སར་ལྷུང་། སྤྱོས་པ་ཚོ་འདྲོགས་ནས་བང་ལངས་ནས་བྱོས།

ཕྱི་ཉིན་ནངས་མོར་ཁོ་ཐང་ལ་བབས་ནས་སྤང་བོའི་འོག་རྩེ་ཆང་གིས་བཀང་བའི་གསེར་གྱི་ཅ་ནི་ཞིག་མཐོང་། ཁོས་
རྒྱན་ཆང་བཏུངས། དེ་མ་ཐག་དུ་རྩམ་པ་དང་གཤམ་ཐོན་བྱུང་། ཁོས་"ང་ཇི་འདྲིའི་ལས་ཅན་ཞིག་རེད་ཨང"འདོད།

ཟ་མ་ཟོས་རྗེས། ཁོ་སྤྲོ་མཐུད་དུ་སོང་བ་ན་ལག་རྟེན་ཐོགས་པའི་སྤྱོས་པ་ཞིག་ལ་ཐུག། ཁོ་ཚོས་ཐན་རྩུབ་ལ་རང་རང་གི་
གཏམ་རྒྱུད་བཤད། ཞིང་པས་སྤྱོས་པ་དེ་ནི་དཔལ་བོ་ཁོ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས། ཞིང་པས་"ང་རྒྱན་མར་སྤྲུག་ ང་ཚོ་ཉིན་
དཀར་ཉལ་ནས་དགོང་མོར་འགྲལ་སྒྱུད་བྱས་ན་ཇི་འདྲ་རེད་"ཅིས་དྲིས།

སྐྱེས་པ་གཞན་པ་དེས་སེམས་ཁུར་མ་བྱེད། ང་ཚོས་ངའི་ལག་རྟེན་བཀོལ་ན་ཚོག་ ངས་ངའི་ལག་རྟེན་མིའི་རྟེན་ལ་གཞུགས་
ན་ཁོ་ཚོ་འཆི་འགྲོ་བ་ཁོ་ཐག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཟ་སྦྱ་རེ་འཚོལ་དགོས་ཅིས་ལའ།

དེ་ནས་ཞིང་པས་འཕྱལ་གྱི་དཀར་ཡོལ་ལས་སྐྱེས་པ་དེར་ཟ་མ་བྱིན། ཁོ་ཚོ་གོགས་པོར་གྱུར་ནས་མཉམ་དུ་ཡུལ་ཁམས་
འགྲིམས།

ཉིན་འགའི་རྗེས་ནས། ཁོ་ཚོ་ཐོ་བ་ཐོགས་པའི་ཞིང་པ་ཞིག་ལ་ཐུག། ཁོ་ཚོས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོ་བ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་བཞིན་
ཡོད་ཅིས་དྲིས།

སྐྱེས་པ་དེས་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོ་བ་འདི་ས་ལ་བརྟུང་ན། ཁང་བཅེགས་ཤིག་བཅེད་འགྲོ། འོན་ཀྱང་ཐོ་བས་ང་ལ་ཟ་མ་
སྤྱིན་མི་ཐུབ། ད་ལྟ་ངས་ཅི་འཚོལ་བ་ནི་ཟ་མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་བ་ན། ཞིང་པ་དང་སྐྱེས་པ་དེས་ཁོ་ནི་དབུལ་པོ་ཁོ་ཚོ་དང་འདྲ་
མཚུངས་ཡིན་པ་ཤེས་ནས། འཕྱལ་གྱི་ཅ་ནེ་ནས་ཟ་མ་བྱིན། ཁོ་དང་གོགས་པོ་བསྐྱེགས་ནས་མཉམ་དུ་ཡུལ་སྐྱོར་བྱས།

ཉིན་འགའི་རྗེས་ནས་ཁོ་ཚོ་སློག་པ་ཁྱེར་བའི་ཞིང་པ་ཆུན་པ་ཞིག་དང་ཐུག། ཁོ་ཚོས་ཁོ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སློག་པ་དེས་ཅི་
བྱེད་ཅིས་དྲིས།

ཞིང་པ་ཆུན་པ་དེས་གལ་ཏེ་ངས་འདི་སྤྲུགས་ན་རྒྱུད་ནག་འཚུབ་ལ་ཆར་བ་འབབ། འོན་ཀྱང་སློག་པས་ང་ལ་ཟ་མ་མི་སྤྱིན།
ངས་ད་འཚོལ་བ་ནི་ཟ་མ་ཡིན་ཞེས་ལན་བཏབས། སྐྱེས་པ་གཞན་གསུམ་པོ་ཡིས་ཁོ་ནི་དབུལ་པོ་ཁོ་ཚོ་དང་འདྲ་མཚུངས་ཡིན་པ་
ཤེས་ནས་འཕྱལ་གྱི་ཅ་ནེ་ནས་ཟ་མ་བྱིན། ཁོ་དང་གོགས་པོ་བསྐྱེགས་ནས་མཉམ་དུ་རེ་ལ་ཤོར། ཁོ་ཚོ་ཡུལ་ཁམས་འགྲིམས་དུས་
ན་ཁོ་ཚོས་བརྟུང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོ་དེར་རི་ལྟར་གྱེན་ལོག་བྱེད་བ་སྟེང་། མཚན་མོ་སྤྲོབས་པ་ན་ཁོ་ཚོ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་
བྱང་དུ་འབྱོར། ཐོ་བ་ཐོགས་པའི་སྐྱེས་པ་དེས་ས་ལ་ཐེངས་འགའ་བརྟུང་བ་ན་ལྷན་ཆགས་པའི་ཕོ་བྱང་ཞིག་ལྷུང་མོར་འཇུར།

ཁྱི་ཉིན་ནངས་མོར་ཉི་མ་འཆར་བ་ན། རྒྱལ་པོ་དང་ཁོའི་འཁོར་གཡོག་གིས་བྱིན་ཆགས་པའི་ཕོ་བྱང་དེ་མཐོང་། རྒྱལ་པོ་ཁོང་
ཁོ་ལངས་ནས་ཁོའི་དམག་ལ་ཕོ་བྱང་དེ་མེར་བསྐྱེགས་རྒྱུའི་བཀའ་བབས། ཁོའི་འཁོར་གཡོག་གིས་ཆགས་གཡིས་ཕོ་བྱང་གི་
མཐའ་ལ་སྤྲུགས་ནས་མེར་བསྐྱོན། ཆགས་གཡིས་འབར་བ་ན། ཞིང་པ་ཕོ་བྱང་གི་རྒྱ་ཕིབས་རྟེན་ནས་ལངས་ཏེ་སློག་པ་སྤྲུགས།
རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་མེ་ཞིབར་བཏང་།

རྒྱལ་པོས་ཐབས་བརྒྱ་རྒྱས་སྟོང་གིས་ཕོ་བྱང་དེ་ཐལ་དུ་གཏོང་དགོས་ཅིས་ངར་སྐྱད་བསྐྱགས།

ཞིང་པས་སློག་པ་ཡང་བརྒྱར་གཞུགས་པ་ན་ཆར་བ་དྲག་ཏུ་བབས། རྒྱལ་པོའི་དམག་མང་ཤོས་དྲག་ཆར་ལས་ཤི། མཐའ་
མར་ཞིང་པ་ཚོས་འཚོ་བ་སྤྱིད་པོ་རོལ།

3. Match phrases from Part I and Part II to make correct sentences. ཚན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་

པའི་ཚིག་ཐུང་ཆ་བསྒྲིགས་ནས་ཚིག་གྲུབ་ཡང་དག་བཞེས།

PART I

- a. ___ "If you hit the ground with this hammer,
- b. ___ "They must be ghosts. Who, except ghosts,
- c. ___ A few days later the angry King
- d. ___ A peasant made a living by farming
- e. ___ After eating, he continued walking
- f. ___ As he walked through a flat and empty land,
- g. ___ As they walked, they talked about how
- h. ___ He climbed down the next morning
- i. ___ Many soldiers died from the storm and,
- j. ___ The weather was so bad that he had no harvest at all
- k. ___ Later they met an old peasant
- l. ___ The King shouted, "Destroy that
- m. ___ At sunrise, the King and
- n. ___ The old peasant said, "If I shake this a very powerful wind will blow or it will rain.
- o. ___ Then the peasant gave the man food from the magic cup,

PART II

- 1. a building will rise up," said the man.
- 2. and met a man with a stick.
- 3. and saw a gold cup full of wine under the tree.
- 4. at last, the peasants lived a happy life.
- 5. but he was still obligated to pay taxes.
- 6. But the skin does not give me food. That's what I'm looking for now."
- 7. palace by any means possible!"
- 8. carrying a skin.
- 9. he noticed a single tall tree.
- 10. his own fields and working for other people.
- 11. his servants saw the beautiful palace.
- 12. sealed the door of the peasant's house.
- 13. they became friends, and traveled together.
- 14. to rebel against the greedy and cruel King.
- 15. would come out in the dark?" thought the poor peasant.

4. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་བྱ་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- How did the peasant make a living?
- What did he have to pay the King?
- When he couldn't pay his taxes, what did the King say?
- After the King sealed the door to his house, what did the peasant do?
- What did he see under the tree?
- What frightened the men?
- What happened after he drank the wine?
- Whom did the peasant meet?
- Whom did they meet?
- What could the hammer do?
- What could the old peasant carrying a skin do?
- What did they plan to do to the King?
- Why was the king angry?
- What did his servants do to the building?
- What put the fire out?
- What did the soldiers die from?

5. Find words. The words may be spelled up ↑, down ↓, forward →, backward ←, and diagonally ↗ ↘ ↙ ↚.

གཤམ་གྱི་ཐ་སྟངས་འཛོལ་དགོས། ཐ་སྟངས་དེ་དག་སྤྱིར་སྟོན་བྱེད་སྐབས་ཡར་དང་མར། རྩོན་དང་རྩེས། ཡང་ན་གསལ་གྱིས་
ཡོད་ཀྱང་སྟོན།

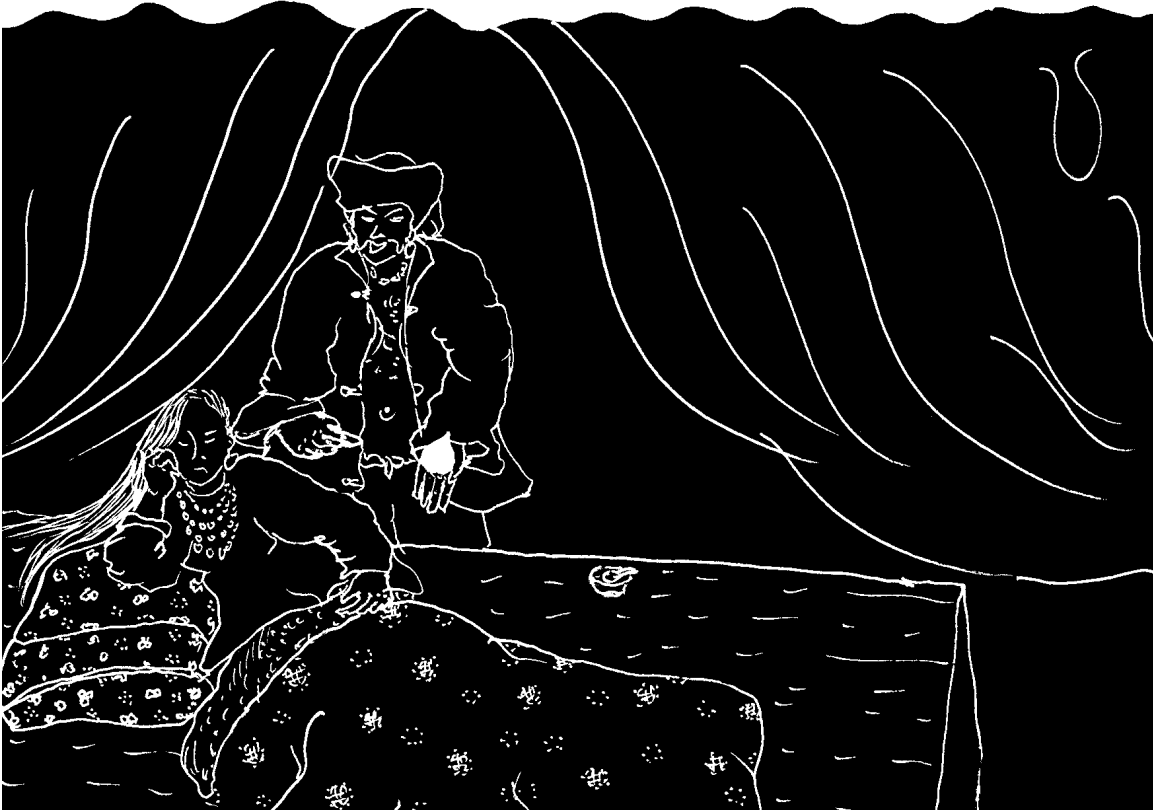
A	B	M	F	G	K	P	O	S	S	T	N	M
E	K	A	H	S	Y	N	A	L	O	F	Q	E
S	F	D	D	E	T	A	G	I	L	B	O	A
I	R	E	M	M	A	H	E	A	L	Y	T	N
R	X	A	Z	P	X	A	T	D	T	W	U	S
N	E	L	E	B	E	R	C	P	E	F	Q	C
U	S	I	Q	C	S	V	M	G	F	T	G	R
S	T	V	J	E	F	E	P	K	U	E	I	S
A	A	I	D	P	E	S	F	U	Q	V	R	G
T	U	N	C	U	L	T	I	V	A	T	E	D
H	M	G	Q	K	S	P	E	N	M	K	G	M
E	B	J	N	B	J	K	L	B	G	V	B	Q
I	C	R	O	W	D	E	D	R	H	L	R	H
R	V	J	N	P	O	S	S	I	B	L	E	V

6. Put these words in the blanks below བ་སྟོན་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྟོང་ས།: a, the, and, for, by, of, to, at, from, through, with, up, near, on, out, around.

- a. ____ peasant made ____ living ____ farming his fields ____ working ____ other people.
- b. He had ____ give ____ King half ____ his wheat harvest ____ money ____ uncultivated fields.
- c. ____ weather was so bad that he had no harvest ____ all but he still had ____ pay taxes.
- d. When he told ____ King that he had nothing ____ give, ____ King replied, "You must leave."
- e. As he walked ____ flat and empty land, he noticed ____ single tall tree.
- f. Thunder came ____ gray clouds ____ dusk.
- g. "If you hit ____ ground ____ this hammer, ____ building will rise ____," said the man.
- h. They met ____ farmer holding ____ hammer.
- i. "If I shake this ____ wind will blow or it will rain."
- j. "But ____ skin does not give food."
- k. "That's what I'm looking ____ now."
- l. They talked about how ____ rebel against ____ greedy and cruel King.
- m. They were ____ King's palace.
- n. ____ man ____ hammer banged ____ ground ____ soon ____ palace appeared.
- o. ____ next morning ____ sunrise, the King ____ his servants saw ____ beautiful palace.
- p. ____ King was angry ____ ordered his soldiers ____ burn it down.
- q. His servants put gasoline all ____ palace ____ lit it.
- r. As ____ gasoline was burning, ____ peasant stood ____ palace roof ____ shook ____ skin.
- s. ____ strong wind immediately put ____ fire ____.
- t. ____ King shouted, "Destroy that palace ____ any means possible!"
- u. ____ peasant shook ____ skin again ____ it began ____ rain hard.
- v. Most ____ King's soldiers died ____ storm ____.
- w. ____ last, ____ peasants lived ____ happy life.

A Cruel Queen

ཚས་མོ་བྱམས།

1. Vocabulary བ་སྟོད།

spring songs དཔྱིད་སྐད།

shining རོད་འཛེར་བ།

delighting དགའ་བ། མགུ་བ།

wondered ཤེས་འདོད་པ། ཡ་མཚར་བ།

devil གདོན་འདྲེ། སྒྲིན་པོ།

fascinated ཡིད་བགྲགས་པ།

worriedly རེམས་འབྲེང་གིས།

replied ལན་བཏབས་པ།

intended བྱེད་ཅིས་བྱས་པ།

million ས་ཡ།

had / (gave birth to) a baby boy སུ་ཆུང་ཞིག་བཙས་པ།

everyone མི་ཚང་མ།

despite རོན་ཀྱང་། ཡིན་རུང་།

goddess ལྷ་མོ།

pretended རྒྱ་བ་བྱེད་པ། ཡིན་ཁུལ་བྱེད་པ།

heart སྒྲིང་། རེམས།

decided ཐག་བཅད་པ།

drown him ཁོ་རང་ཆུ་ནང་དུ་བྱིངས་པར་གྱིས།

goose ངང་བ།	goslings ངང་ཕྱུག
ordered བཀའ་བབས་པ།	servants འཁོར་གཡོག
cruel གཏུམ་པོ། སྤྱིང་རྩེ་མེད་པ།	overheard སྟེས་དབང་གིས་ཐོས་པ། ལྷོག་ཉན་བརྒྱབ་པ།
half-brother ཕམ་མ་མི་གཅིག་པའི་གཅིན་གཟུང་།	planned འཆར་གཞི་འཐེན་པ།
run away བྱེད་པ། ཐྱོས་པ།	a horse's hoofprint ཏ་ཞིག་གི་མྱིག་རྩིས།
soaked ལྷུང་སྒངས་པ།	drip འཛག་པ།
monk བཙུན་པ། སྤྲ་བ།	drug ལྷན།
shocked ཏ་ལས་སྲུ་བརྒྱག་པ། ཏང་སངས་པ།	
had become wild like an animal རི་དྲགས་བཞིན་དུ་གློད་པོར་གྱུར་པ།	
hunted རིག་དྲགས་སོགས་རྩོན་པ།	recognize ཤེས་པ། རོས་ཟེན་པ།
in prison བཙོན་ཁང་ནང་དུ།	fleeing ཐྱོས་པ།
devised a plan འཆར་གཞི་བཙོས་པ།	freed བྲོལ་པ།

2. Text སྟོན་ཚན།

One beautiful night all the animals were singing their **spring songs**. The leaves and flowers grew fast and green. The bright spring moon shone on the mountains and lakes. It seemed like a **million** stars were **shining**. On this night the Queen **had a baby boy**, **delighting everyone**.

Some years later the Queen became very ill. As she was dying she said to the King, "Please don't look down into a forest if you go to a mountaintop. It will only bring you sadness." The Queen's voice became quieter and quieter and then she died. The King felt very sad and **wondered** why his wife had said this to him.

Despite his wife's warning, a few days later he went to a mountaintop, looked into the forest, and saw a beautiful woman. She was a **devil**, but the King thought she was a **goddess**.

The King was so **fascinated** by her that he married her. She became his queen and soon gave birth to a son.

Some years later the Queen **pretended** to be ill. The King loved his beautiful wife very much and **worriedly** asked, "What can I do to help you get well?" She slyly said nothing because she knew that the King loved her so much that he would do anything for her. Finally she said, "If I eat one thing I will be well again."

The King quickly asked, "What?"

"Your oldest son's heart," **replied** the Queen.

The King loved his wife so much that he **decided** to kill his son. The next day he took his son to a lake and **intended** to **drown him**. By the bank they saw a mother **goose** swimming with her **goslings**. The King said to his son, "Kill these geese!"

His son replied, "No, they are very happy. If Mother were still alive, we would be as happy as they are." When the King heard this, he could not kill his son. He killed a dog instead and gave his wife its heart.

She happily ate the heart and said, "Now, I am well."

The next day when she saw the boy playing in the garden, she became very angry and pretended to be ill again. She said to the King, "The heart you gave me was not really the boy's. I am ill again. Please give me the boy's heart at once or I will die."

The King then **ordered** one of his **servants** to kill the boy and cut out his heart. But the servant also could not kill the boy. He killed a cat instead and gave its heart to the **cruel** Queen. She ate it and said she was well.

A few days later when she saw the boy, she again pretended to be ill. This time she said, "I will kill the boy myself." Her own son **overheard** what she said and told his **half-brother** what she **planned** to do. Then the two brothers decided to **run away** together.

After many hours they were very hungry and thirsty and the younger brother became ill. The older brother went looking for water and found some in **a horse's hoofprint**. He **soaked** his shirt in the water and took it to the younger boy. The younger boy drank the water and was then strong enough to walk.

They continued walking for many hours and then the younger brother became ill again. The older brother put him under a tree. He knew that when it rained the water would **drip** into his brother's mouth from the leaves. He then went looking for help from a **monk** whom he thought lived nearby. But it took him many days to find the monk.

When he found the monk he told him his troubles. The monk gave him a **drug** and told him to return to his brother. When he did find his brother, again he was **shocked** to see that his brother **had become wild like an animal**. He **hunted** with other animals. They had not seen each other for such a long time that his younger brother did not **recognize** him. But, after the older brother gave his younger brother the drug, he remembered him.

They decided to go back to their home. When they got home, they found that their father was **in prison** and learned that the Queen planned to kill him. Their father said, "Run away or the Queen will kill you."

Instead of **fleeing**, they **devised a plan** to kill her. They gave her some of the monk's drug, which killed her. Then they **freed** their father from prison and lived a happy life together.

སྒྲིང་རྩེ་མེད་པའི་བཅུན་མོ།

མཛེས་སྤྱད་ལྟར་པའི་མཚན་མོ་ཞིག་ལ་སློག་ཆགས་ཚང་མས་རང་རང་གི་དབྱིད་སྤྱང་ལ་གྱེར། ལོ་མ་དང་མེ་ཉླ་སྤྱོད་པ་
མཁྱོགས་ཤིང་སྒྲོན་པོར་གྱུར། དབྱིད་ཀའི་དཀར་གསལ་ལྷ་བ་རི་ཁྲུང་ཀུན་ཏུ་འཕྱོས། སྐར་མ་ཁྲི་ཕྱག་དུ་མས་འོད་མདངས་འཛེར་
བ་འདྲ། མཚན་མོ་དེར། བཅུན་མོས་བུ་ཕྱག་ཅིག་བཅས་པས་མགོ་ནག་མི་ལ་སློབ་བརྒྱས།

ལོ་འགའི་རྩེ་ནས་བཅུན་མོར་ན་ཚ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་། ཁོ་མོ་ཤི་ཁར། ཁོ་མོས་རྒྱལ་པོར་"ཁྱོད་རང་རི་མགོར་འགོ་བསམ་
ན་ཐུང་དུ་ནགས་ཚལ་གྱི་ཁྲོད་དུ་མ་བཟ། དེས་ཁྱོད་ལ་སློབ་པས་གཞན་ཅི་ཡང་མི་སྟེར་"ཞེས་བཤད། བཅུན་མོའི་སྐད་མགོ་རྩེ་
དམའ་ནས་རྩེ་དམའ་སོང་སྟེ་ཆོ་ལས་འདས། རྒྱལ་པོར་སློབ་སྤྱད་བྱུང་བ་དང་ཁོའི་རྒྱུང་མས་ཁོར་བཤད་པའི་དོན་དེ་ཅི་ཡིན་མ་ཤེས།

རྒྱུང་མས་ཉིན་སྐུལ་བཏང་བ་མ་བསམ་བར། ཉིན་འགའི་རྩེ་སྤྱོད་རྒྱལ་པོ་རི་ཞིག་གི་རྩེར་སོང་། ནགས་ཚལ་གྱི་ཁྲོད་དུ་
བཟུས་བ་ན། བྱུང་མེད་ཡིད་འོང་མ་ཞིག་མཐོང་། ཁོ་མོ་ནི་འདྲེ་མོ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་པོས་ལྟ་མོ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད།

ཀྱུལ་པོའི་ཡིད་དབང་བཀུགས་པས་ཁོ་ཁོ་མོ་དང་གཉིས་སྒྲིག་བྱས། ཁོ་མོ་ཁོའི་བཙུན་མོར་གྱུར་བ་དང་མི་འགྲུངས་པར་སྤྱི་
ཞིག་བཅས།

ལོ་འགའི་རྗེས་སུ། བཙུན་མོས་ན་ཁུལ་བྱས། ཀྱུལ་པོ་ཁོའི་མཛེས་པའི་བཙུན་མོར་ཉ་ཅང་དགའ་བས་སེམས་ཁུར་དང་
ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ནད་དྲག་པར་ངས་རི་ལྟར་རོགས་རམ་བྱེད་ཐུབ་ཅིས་དེས། ཁོ་མོས་ཀྱུལ་པོ་ནི་ཁོ་མོར་དྲུངས་པས་དོན་གང་ཡིན་
ཡང་བསྐྱབ་བ་ཤིས་ནས་གཡོ་ཆོལ་གྱིས་ཅི་ཡང་མ་བཤད་པར་བཟད། མཐའ་མར་ཁོ་མོས་གལ་ཏེ་ངས་དངོས་པོ་ཞིག་ཆོས་ན་ང་
དྲག་འགྲོ་ཞེས་བཤད།

ཀྱུལ་པོས་མགྲོགས་པོར་ཅི་ཞིག་ཡིན་པ་དེས།

བཙུན་མོས་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆེ་བའི་སྡིང་ཞེས་ལན་བཏབས།

ཀྱུལ་པོ་ནི་བཙུན་མོར་ཞེ་འདང་ཆེན་པོའི་སྤྱི་ཆེ་བ་གསེད་རྒྱུའི་ཐག་བཅད། དེ་ཉིད་ཀྱུལ་པོས་རང་གི་སྤྱི་ཆེ་ལུ་ཞིག་ལ་
ཁྱོད་ནས་ཀྱུལ་སྤྱི་ཆེ་བ་ཅིས་བྱས། མཛེས་འགྲམ་ནས་ཁོ་ཚོས་ངང་མ་ཞིག་ངང་སྤྲུག་དང་མཉམ་དུ་རྒྱུ་ཀྱུལ་བཞིན་པ་མཐོང་། ཀྱུལ་
པོས་ཁོའི་སྤྱི་ཆེ་བ་ལ་ངང་བ་འདི་དག་སོད་ཅིས་བསྒྲོས།

ཁོའི་སྤྱི་ཆེ་བ་མིན། ཁོ་ཚོ་སྤྱི་ཆེ་བ་ལེད། གལ་ཏེ་ཨ་མས་ད་རུང་འཆོ་བཞེས་གནང་ཡོད་རྒྱུ་ན། ང་ཚོ་ཡང་ཁོ་ཚོ་དང་འདྲ་བར་
སྤྱི་ཆེ་བ་ཡིན་སྤྱི་ཆེ་བ་ལེད། ཀྱུལ་པོས་དེ་ཐོས་པ་ན། སྤྲུག་སོད་མ་རུས། ཁོས་ཁྱི་ཞིག་བསད་དེ་དེའི་སྡིང་ཁོའི་རྒྱུང་མར་བྱིན།
ཁོ་མོས་དགའ་སྤྱི་ཆེ་བ་དང་ནས་སྡིང་ཆོས་ཤིང་ད་དྲག་སོང་ཞེས་ལབ།

དེ་ཉིད་ཁོ་མོས་སྤྱི་ཆེ་བ་དེ་གླིང་ཀའི་ནང་དུ་ཆེ་བཞིན་པ་མཐོང་ནས་ཁོང་ཁྱོད་གཉིད་ནས་ལངས་ཤིང་སྤྲུག་ཡང་ན་ཁུལ་བྱས།
ཁོ་མོས་ཀྱུལ་པོར་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་བྱིན་པའི་སྡིང་དེ་སྤྱི་ཆེ་བ་ཡིན་པས། ང་ཡང་ན་བྱུང་། ང་ལ་ལམ་སངས་སྤྱི་ཆེ་བ་ཡིན་སྡིང་སྡིང་
རོགས། དེ་མིན་ང་གི་འགྲོ་ཅིས་བཤད།

དེ་ནས་ཀྱུལ་པོས་ཁོའི་འཁོར་གཡོག་ཅིག་ལ་སྤྱི་ཆེ་བ་སངས་ནས་སྡིང་འདོན་རྒྱུའི་བཀའ་བབས། འོན་ཀྱང་འཁོར་གཡོག་
གིས་ཀྱང་སྤྱི་ཆེ་བ་གསེད་མ་རུས། ཁོས་བྱི་ལ་ཞིག་ཆབ་ཏུ་བསད་ནས་དེའི་སྡིང་བཙུན་མོ་གཏུམ་མོ་ལ་བྱིན། ཁོ་མོས་དེ་ཆོས་པ་ན་
ཡང་ཁོ་མོ་དྲག་སོང་ཟེར།

ཉིན་འགའི་རྗེས་ནས་ཁོ་མོས་སྤྱི་ཆེ་བ་མཐོང་དུས་ན། ཁོ་མོས་ཡང་བསྐྱར་ན་ཁུལ་བྱས། ཐེངས་དེར་ཁོ་མོས་ད་ཐེངས་ང་རང་
གིས་ཁོ་གསེད་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ལབ་པ་ཁོ་མོའི་སྤྱི་ཆེ་བ་ཁོ་ནས་ཁོ་མོའི་ཅི་བྱེད་འདོད་པ་ཁོའི་སྤྱི་ཆེ་བ་ལེད་པའོ། དེ་ནས་སྤྱི་ཆེ་བ་གཉིས་
ཀྱིས་མཉམ་དུ་བྱོས་བྱོལ་བྱེད་རྒྱུའི་ཐག་བཅད།

དུས་ཚོད་མང་པོ་འགོར་རྗེས། ཁོ་གཉིས་བཀྲེས་ལྟོགས་ཀྱིས་མནར་ཞིང་བྱ་བོ་ལ་ན་ཆ་བྱང་། སྤྱི་ཆེ་བ་འཆོལ་བར་བྱིན་པ་ན་
ཉིད་མིག་རྗེས་ཤིག་གི་ནང་ནས་རྒྱ་ཆེད། ཁོས་ཁོའི་ཆེ་ལོན་རྒྱ་ནང་ལ་སྤངས་ནས་རྒྱ་བོར་འཁྱེར་ཡོང་། སྤྱི་ཆེ་བ་སྤྱི་ཆེ་བ་བྱང་བ་ན་
ལུས་བྱངས་རྒྱས་ནས་འགྲོ་ཐུབ་པ་བྱུང་།

ཁོ་ཚོ་དུས་ཚོད་མང་བོར་མཐུན་དུ་སོང་བ་ན་བུ་རྒྱུད་བ་ཡང་བསྐྱར་ན། ལུ་བོས་ཁོ་སྤང་བོ་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་བཞག། ཁོས་
 ཆར་བ་བབས་ཆོ་ཆར་ཆུ་སྤང་ལོའི་སྤང་ནས་ཁོའི་རྩ་བོའི་ཁ་ནང་དུ་འཛག་སྤྱད་བ་ཤེས། དེ་ནས་ཁོ་ཁོས་ཉེ་ས་ཞིག་ན་ཡོད་
 བསམས་པའི་བཙུན་བ་ཞིག་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་དུ་འཇུག་བར་བྱིན། འོན་ཀྱང་ཁོས་བཙུན་བ་རྙེད་དུ་སྤྱོད་མ་འགའ་འགོར།
 ཁོས་བཙུན་བ་དེ་རྙེད་བ་ན། ཁོས་བཙུན་བ་ལ་དཀའ་ལས་ཆང་མ་བཤད། བཙུན་བས་ཁོར་སྤྲོན་ཞིག་བྱིན་ནས་བྱིར་རྩ་བོའི་
 སར་ལོག་རྒྱ་གདམས། ཁོས་ཁོའི་སྤྲོན་རྙེད་བ་ན། ཁོའི་སྤྲོན་རྒྱ་གོད་བོ་རེ་དྲགས་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་བ་མཐོང་ནས་ཉལ་ས་
 བར་གྱུར། ཁོས་རེ་དྲགས་གཞན་དང་མཉམ་དུ་རྒྱུ་། ཁོ་ཚོ་དུས་ལུག་རིང་བོར་མ་ཐུག་པས་ཁོའི་རྩ་བོས་ཁོ་རོ་ཡང་མ་ཟེན། འོན་
 ཀྱང་ལུ་བོས་རྩ་བོར་སྤྲོན་དེ་བྱིན་བ་ན། ལུ་བོས་ཁོ་ཡོད་ལ་དྲན།
 ཁོ་ཚོ་བྱིར་ལུལ་ལ་ལོག་རྒྱ་ཐག་གིས་བཅད། ཁོ་ཚོ་ལུལ་ལ་ཐོན་བ་ན། ཁོ་ཚོས་ཁོ་ཚོའི་ཨ་པ་བཙོན་ཁང་ནང་དུ་ཡོད་བ་དང་
 རྒྱལ་མོས་ཁོ་གསོད་ཅིས་ཡོད་བ་ཤེས། ཁོ་ཚོའི་ཨ་པས་ཁྱོད་གཉིས་འབྲོ་དགོས། དེ་མིན་རྒྱལ་མོས་ཁྱོད་གཉིས་གསོད་རྒྱ་
 རེད་ཅིས་བསྐྱལ།
 ཁོ་གཉིས་མ་བྲོས་བར་ཁོ་མོ་གསོད་པའི་འཆར་གཞིན་འཐེན། ཁོ་ཚོས་ཁོ་མོར་བཙུན་བའི་སྤྲོན་འགའ་བྱིན་ནས་ཁོ་མོ་
 བཏོངས། དེ་ནས་ཁོ་ཚོས་ཨ་པ་བཙོན་ཁང་ནས་གྲོལ་བ་དང་མཉམ་དུ་འཚོ་བ་སྤྱིད་བོ་ཞིག་རོལ།

3. Match the people in the story (in Part I) with their actions or descriptions (in Part II).

ཆོན་བ་དང་པོའི་སྤྱུང་གཏམ་ནང་གི་མི་སྣ་དང་ཆོན་བ་གཉིས་པའི་ནང་གི་ཁོ་ཚོའི་སྤྱོད་བའམ་གསལ་བཤད་ཤན་དུ་སྦྱོར་
 དགོས།

PART I

a. the King _____	e. the King's second son _____
b. the first Queen _____	f. the monk _____
c. the second Queen _____	g. the King's servant _____
d. the King's first son _____	

PART II

- (1) he married twice
- (2) she was cruel
- (3) the people were delighted because she gave birth to a son
- (4) he brought water for his half-brother
- (5) they had the same father but different mothers
- (6) he gave a drug to a boy
- (7) he was in prison
- (8) she put her husband in prison
- (9) he became like a wild animal
- (10) she died from eating a drug

4. Put these words in the blanks below བ་སྟན་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོངས།: a, the, and, on, for.

One night all ____ animals were singing. ____ leaves ____ flowers grew fast ____ green. ____ bright moon shone down ____ mountains ____ lakes. It seemed like ____ million stars were shining. ____ this night ____ Queen had ____ baby boy. Later ____ Queen became very ill. She said to ____ King, "Don't look down into ____ forest if you go to ____ mountaintop. ____ Queen's voice became quieter ____ quieter ____ then she died. ____ King felt very sad ____ wondered why his wife had said this to him. ____ few days later he went to ____ mountaintop, looked into ____ forest, ____ saw ____ beautiful woman. She was ____ devil, but ____ King thought she was ____ goddess. ____ King was fascinated by her. She became his queen ____ soon gave birth to ____ son. Later ____ Queen pretended to be ill. ____ King loved his wife very much ____ worriedly asked, "What can I do to help you?" She knew that ____ King loved her so much that he would do anything ____ her.

5. Put these sentences in the correct order. རྒྱུ་བ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- a. After many hours, they were very hungry and the younger brother became ill. ____
- b. But after the older brother gave his younger brother the drug he remembered him. ____
- c. But it took him many days to find the monk. ____
- d. He hunted with other animals. ____
- e. He knew that when it rained the water would drip into his brother's mouth. ____
- f. He soaked his shirt in the water and took it to the younger boy. ____
- g. He then went looking for help from a monk whom he thought nearby. ____
- h. The monk gave him a drug and told him to return to his brother. ____
- i. The older brother put him under a tree. ____
- j. The older brother went looking for water and found some in a horse's hoofprint. ____
- k. The younger boy drank the water and was then strong enough to walk. ____
- l. They continued walking and then the younger brother became ill again. ____
- m. His younger brother did not recognize him. ____
- n. His brother had become wild like an animal. ____
- o. When he found the monk, he told him his troubles. ____

6. Match words from Part I with their definitions in Part II. ཚན་བ་དང་པོའི་ནང་གི་བ་སྟངས་དང་ཚན་བ་གཉིས་པའི་ནང་གི་གོ་དོན་གཉིས་སྟེན་དགོས།

PART I

a. cruel ____	i. hunted ____
b. delighting ____	j. million ____
c. despite ____	k. ordered ____
d. devised ____	l. pretended ____
e. drown ____	m. replied ____
f. everyone ____	n. shining ____
g. fleeing ____	o. soaked ____
h. heart ____	

PART II

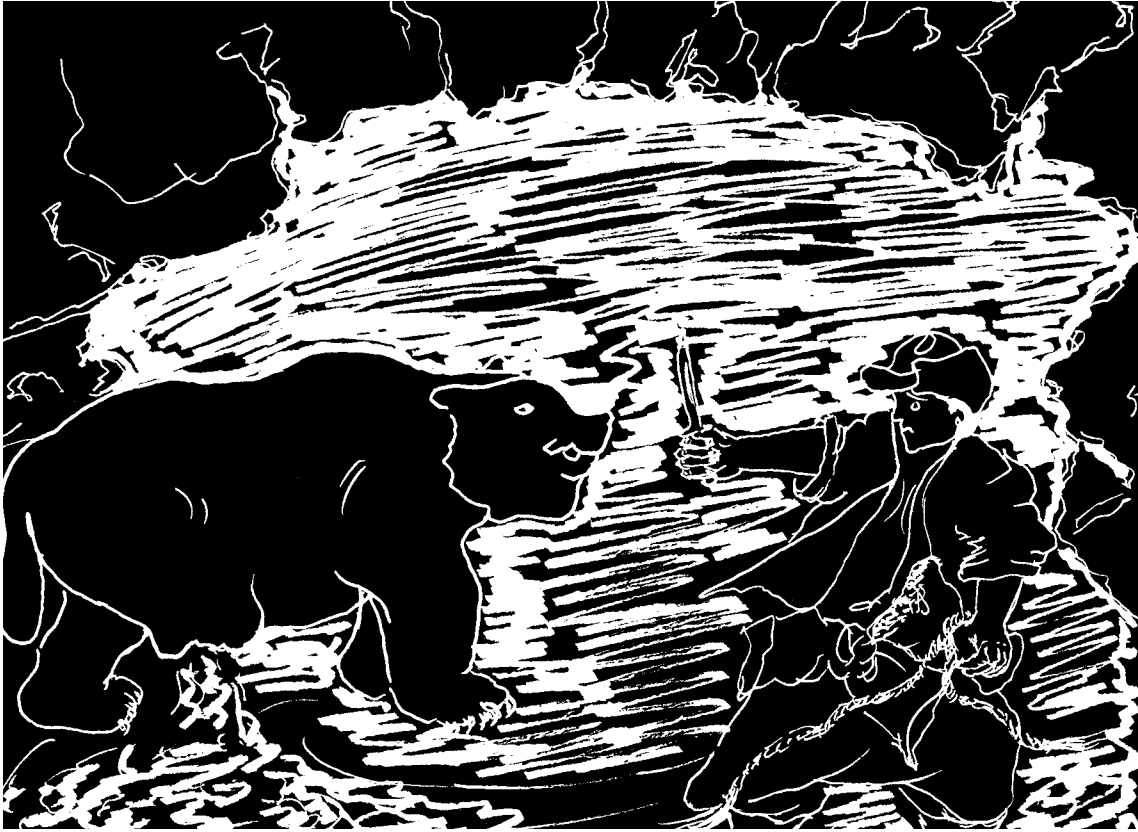
(1) all the people ____	(9) many more than a thousand ____
(2) answered ____	(10) not kind ____
(3) even though ____	(11) running away ____
(4) giving off light ____	(12) seemed ____
(5) it is inside your chest ____	(13) to have much water ____
(6) kill in water ____	(14) told someone to do something ____
(7) made ____	(15) tried to kill animals ____
(8) making very happy ____	

7. What lesson does this story teach? གཏམ་རྒྱུད་འདི་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཅི་ཞིག་འཕྲོབ་ཐུབ།

- Animals like to sing in spring.
- Women are evil and cruel.
- Kings are always good people.
- People who do evil things may get hurt.

The Story of Dokang

དབྱང་དཔལ་འཛོམས།

1. Vocabulary བ་སྟོན།

wild animals རི་དྲགས།

hired སྐྱེས་པ།

fetches water རྩ་སྒྲངས་པ།

foggy སྒྲུག་པ་འཐིབས་པ།

a bone with meat ག་ཡོད་པའི་རུས་པ་ཞིག

thunder boomed འབྲུག་སྒྲ་ལྗིང་བ།

skeleton ཀའ་རུས།

pounded འཕར་བ། ལྷོག་ལྷོག་ཏུ་ལྗིང་བ།

refused དང་ལེན་མ་བྱས་པ།

sleeves སུ་རུང་།

rare animals དཀོན་པའི་རི་དྲགས།

tended ལྷོར་བ།

graze (eat grass) རྩ་བ་བ།

lazily ལེ་ལའི་ངང་།

at great danger ཉེན་ཁ་ཆེན་པོར་བྱུག་ཡོད་པ།

dry and brittle སྐམ་ལ་ཆག་སྒྲ་བ།

roared with pain ར་ཟུག་གིས་ང་ལོ་བསྒྲགས་པ།

panting དཔུགས་ཏུ་ལ་བ།

resolved ཆོད་སེམས་བཅངས་པ།

a crude thick rope མཐུག་ལ་རྩུབ་པའི་ཐག་པ་ཞིག

paws ཐེར་མོ།

hacked (chopped, cut) བསྐྱུན། གཞུས།

profusely (much, a lot) མང་བོ། མོད་བོ།

slipped something into my jacket དངོས་པོ་རེ་ངའི་སྟོད་ལཱའི་ནང་དུ་བཅངས།

chirping ཅ་ར་ར་གྲགས་པ། ཅག་ཅག་ཏུ་གྲགས་པ།

a hole lined with stone རྩོ་ཡིས་བསྐྱོར་བའི་ཁུང་བ།

beseached Buddha དགོན་མཆོག་ལ་སྐུབས་འཇུག་ཞུ་བ།

2. Text སྟོན་ཆེན།

Dokang is a beautiful place. It is a wonderful place for herdsmen and their horses. Yaks and sheep there are strong and fat. Many **wild animals** also live there, including **rare** ones. Although it is a beautiful place, Zhaxi made it very bad. All the people who lived in Dokang hated him. This was because a bear killed Zhaxi's son. Afterwards Zhaxi hated every kind of wild animal, bought guns, and **hired** hunters to hunt and kill all the wild animals in Dokang.

I was one of his servants. I **tended** more than one hundred yaks. The only thing that was difficult about this job was worrying about the danger from wild animals on the mountains. One day I got up early as usual. My mother had just **fetches water** and come inside our tent. She was also one of Zhaxi's servants. My mother gave me a bag of *tsamba* with a little butter in the bottom and a bottle of milk tea. When no one was looking, she **slipped something into my jacket** and said, "Come back early! Don't come too late for supper!"

I replied, "Yes, Mother," and left, driving the yaks with my dog up into the mountains to **graze**. It was a summer morning. Birds were **chirping**, the grass was wet, and it was **foggy** on the mountains. The sun **lazily** shone through the fog and a rainbow curved in the sky.

Later I drove the yaks to a stream to drink and play. I turned and saw my dog giving me a look of hunger. I took my bag and tea from a large bag on the back of my dog. As we were about to eat, I remembered that Mother had given me something. I took it out from my jacket. It was a **bone with meat**. I realized that the servants often brought meat to Zhaxi and I understood that Mother had stolen this meat **at great danger** to herself. I felt sad about poor Mother. Terrible things happened when anyone was discovered stealing something from Zhaxi's home. I **beseached Buddha** to protect Mother.

Late that afternoon when I looked up, the weather had become cloudy and soon it began raining. I saw the yaks running up the mountain. I tried to stop them but I couldn't. My dog ran after them. **Thunder boomed** and I felt a little afraid.

I ran after the yaks but when I reached the mountaintop, the yaks already had run over the top. Rain fell harder and harder. I had no energy to run after the yaks. I looked for somewhere to hide from the rain and found **a hole lined with stone**. I went inside. It was very dark and I couldn't see anything. It was frightening, but it was better than staying outside in the rain.

I leaned against a stone and slept. When I woke, I saw the hole had been nearly

completely covered by a large stone. I tried to push it away. Suddenly I heard something moving about above the hole. It sounded like an animal. It was digging in the earth over my head. I couldn't get out. I was a prisoner in this hole.

"This animal will kill me and eat me," I thought. I was terrified. I began moving deeper into the hole. I felt something. It was **dry and brittle**. It was the head of a **skeleton**! Now I knew where Zhaxi's son's skeleton was. My heart **pounded**. I was **panting**.

I **refused** to wait to be killed. I **resolved** to fight! I took off my wet robe, tied the **sleeves** together, and made a **crude thick rope**. I pulled out my knife. The animal continued to dig with its **paws**. Dirt fell on me. It was getting nearer. Suddenly a hole opened between the animal and me.

It was a black bear!

When its foot came through the hole, I caught it with my rope and **hacked** at it with my knife. The bear bled **profusely**, **roared with pain**, and jumped back. I held half its foot in my hand.

The bear could still run. I heard it roar as it ran away. I waited for a long time until I heard no sound. I put my robe back on and put the bloody part of the foot in my bosom. I began digging with my knife.

Soon I had a hole big enough to climb through.

It was dark. I quickly went down the mountain.

I saw the yaks in the distance and drove them toward home. When I arrived, I told Mother everything. A small smile passed across her face. "Thank Buddha nothing happened to you," she said.

Mother told Zhaxi what had happened. He didn't believe me at first but, when I took out the bloody piece of the bear's foot, he was surprised and excited. He called out to six big strong men who worked for him. "Tomorrow morning we will go to the mountain with Caireng to look for the injured bear," he said to them.

That evening we all talked until morning. After breakfast we went to the mountain. Each man had a gun. We found the hole. Much blood was around it. We followed the blood trail left by the bear. We came to a large rock. We found the bear behind the rock. It was dead.

We sang as we carried the dead bear back to Zhaxi's camp. Everyone was happy to hear us return. They were glad we had killed such an evil animal.

Zhaxi called me two days later and said, "I will now leave Dokang. Bring my son's skeleton to my home. I love living here but I have been unkind to all of you who worked for me. I am sorry. Here is one hundred *yuan*. I give it to you for all the people here and hope that you can forgive me."

Two days later the people thanked Zhaxi for his money. We brought some food to him and he was very happy to see us before he left. He took our food and rode away on his horse.

From then on our life became happier. I had my own yaks and I took good care of them.

དོ་ཁང་ཡུལ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད།

དོ་ཁང་ནི་ལྷ་ན་རྩུག་པའི་ཡུལ་གྱི་ཞིག་ཡིན། འབྲེག་པ་དང་ཁོ་ཚོའི་རྟ་རྒྱམས་ལ་མཚོན་ན་ཡུལ་གྱི་དེ་ནི་མང་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།
གཡང་དགར་ཡུག་དང་ནག་ཟོག་ལ་གཤེད་རྒྱས། རི་དྲགས་རྩ་ཆེན་འདུས་པའི་སེམས་ཅན་མང་པོ་གནས་དེར་འཚོ་ཞིང་རྒྱ།

འོན་ཀྱང་མཛེས་སྒྲིག་ལྟ་བུ་ལུ་འདི་བཟླ་ཤིས་ཀྱིས་བསྒྲགས། རྟོ་ཁང་གི་ཡུལ་མི་ཚང་མ་ཁོ་ལ་སྤང་། རྒྱ་མཚན་ནི་བཟླ་
ཤིས་ཀྱི་བྱ་དོམ་ཞིག་གིས་བསང་། དེ་ནས་བཟུང་། བཟླ་ཤིས་ཀྱིས་རི་དྲགས་ཡོད་ཡོད་ཚང་མར་སྤང་སེམས་ཆེན་པོ་བཅངས་ནས།
མེ་མདའ་ཉིས། རྟོན་བ་སྒྲིག་ནས་རྟོ་ཁང་ཡུལ་གྱི་རི་དྲགས་ཚང་མ་རྩ་མེད་དུ་བཏང་།

ང་ནི་ཁོའི་འཁོར་གཡོག་ནང་གི་གཅིག་ཡིན། ངས་ནག་ཟོག་བརྒྱ་ལས་མི་ཚད་འཚོ་སྤྱོད་བྱས། ལས་ཀ་འདི་ལ་ལས་ཆོག་ས་
ཤིག་ཡོད་པ་ནི་རི་རྩེ་དང་ན་རྒྱ་བའི་རི་དྲགས་ཀྱི་ཉེན་ཁར་སེམས་ཁུར་བྱེད་དགོས་པ་དེ་རེད། ཉེན་ཞིག་ནམ་རྒྱུན་དང་འདྲ་བར་ང་
སྤྲོ་མོ་ནས་མལ་ལས་ལངས། ངའི་ཨ་མས་རྒྱ་ཁུར་ནས་ང་ཚོའི་སྤྱོད་ནང་དུ་འཇུག་མ་ཐག་རེད། ཁོ་མོ་ཡང་བཟླ་ཤིས་ཀྱི་འཁོར་
གཡོག་ཅིག་ཡིན། ངའི་ཨ་མས་ཞབས་ལ་མར་དོག་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་འཕངས་པའི་རྩམ་ཁྲག་ཅིག་དང་འོ་ཇ་ཤེལ་དམ་གང་ང་ལ་
བྱིན། མི་གཅིག་གིས་ཀྱང་བལྟས་མེད་པའི་སྐབས་སུ། ཁོ་མོས་ངའི་སྤྱོད་ལྷའི་ནང་དུ་དངོས་པོ་རེ་བཅངས་ཞོར་དུ་སྤྲོ་མོར་བྱིར་
ཤོག། དགོང་ཆོག་ས་ཀྱི་རྩིས་ལ་ལུས་སུ་མ་འཇུག་ཅིས་གདམས།

ངས་ལེགས་སོ། ཨ་མ་ཞེས་ལན་བཏབས་ནས་ངའི་བྱི་དང་མཉམ་དུ་ལུང་སྟོད་དུ་ཐུགས་ཟོག་འཚོ་བར་སོང་། དེ་ནི་དབྱར་
ཁའི་ནངས་མོ་ཞིག་རེད། འདབ་ཆགས་ཀྱིས་སྐད་སྒྲན་བསྒྲགས་ཤིང་རྩ་མགོ་རྫོན། རི་རྩེ་དང་ན་བུན་འཐིབས། རྒྱག་པའི་ཁྲོད་
ནས་ཉི་འོད་མག་མོག་དུ་འཕྲོ་ཞིང་མཁའ་རུ་འཇུག་པར།

རྩིས་ནས་ངས་ནོར་ཟོག་རྒྱ་ཁུར་རྒྱུད་པ་དང་རྩེད་འཛོར་ལོ་བར་དེད། ང་ཁ་བྱིར་འཁོར་བ་ན་ངའི་བྱི་ཡིས་ང་ལ་སྒྲིག་ས་
པའི་རྩམ་འཇུག་བསྟན། ངས་ངའི་བྱིའི་སྤྱོད་གི་ཁྲག་མ་ཆེན་པོ་ལས་ངའི་ཁྲག་མ་དང་ཇ་སྒྲངས། ང་ཚོས་ཟ་རྩིས་བྱེད་སྐབས། ཨ་
མས་ང་ལ་དངོས་པོ་ཞིག་བྱིན་པ་ཡིད་ལ་དྲན། ངས་དངོས་པོ་སྤྱོད་ལྷ་ལས་བྱིར་བཏོན་པ་ན་དེ་ནི་ཤི་ཤི་རེད། ངས་འཁོར་གཡོག་
གིས་བཟླ་ཤིས་ལ་རྒྱན་པར་ཤི་ཁྲིར་ཡོང་བ་ཤིས་པ་དང་། ཨ་མས་ཁོ་མོའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོར་མ་འཛོམ་པར་ཤི་འདི་བརྒྱས་པའང་
རྟོགས། ང་སྤྱོད་རྩེ་བའི་ཨ་མའི་དོན་དུ་ཡིད་སྤྱོད། སུ་ཞིག་གིས་བཟླ་ཤིས་ཀྱི་བྱི་ནས་དངོས་པོ་བརྒྱས་པ་ཤིས་ན་ཡང་ང་བའི་དོན་
དག་འབྱུང་ངེས་ཡིན། ཨ་མ་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་པར་ངས་དགོན་མཚོག་ལ་གསོལ་བ་བཏབས།

བྱི་དྲེའི་འཕྱི་དུས་སུ་ངས་དགྲུང་ལ་བལྟས་པ་ན། མཁའ་རུབ་པའི་གནམ་གཤིས་མདོན་ཞིང་མི་འགྲངས་པར་ཆར་བ་བབས།
ངས་ནོར་ཚང་མ་རི་མགོར་འབྲོ་བ་མཐོང་། ངས་འགོག་རྩིས་བྱས་ཀྱང་འགོག་མ་ཐུབ། ངའི་བྱི་ཐུགས་ཟོག་གི་རྩིས་ལ་བརྒྱགས།
འབྲུག་སྒྲ་ལྷིང་ལྷིང་དུ་གྲགས་ཤིང་ང་ལ་ཞེད་སྤང་ཅུང་ཟད་སྤྱིས།

ང་ཐུགས་ཟོག་གི་རྩིས་ལ་བརྒྱགས། འོན་ཀྱང་ང་རི་རྩེར་ཐོན་པ་ན། ནོར་ཚང་མ་རི་མགོ་ནས་ཡལ་སོང་། ཆར་བ་ཇེ་འཛོར་
སོང་། ང་ལ་ཐུགས་ཟོག་གི་རྩིས་སྒྲིག་ས་པའི་ལུས་རྒྱངས་མེད། ངས་ཆར་བར་གཡོལ་ས་ཞིག་བཙལ་བ་ན་རྟོ་བརྩིགས་པའི་ཁུང་
བུ་ཞིག་རྟེན། ང་ནང་ལ་སོང་། དེའི་ནང་ནི་སྒྲིག་ནག་པས་ངས་ཅི་ཡང་མཐོང་མི་ཐུབ། ཁུང་བུ་ནི་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་རེད།
འོན་ཀྱང་བྱི་ནས་ཆར་བའི་ནང་འདུག་པ་ལས་ཁུང་བུ་བཟང་།

ང་རྟོ་ཞིག་ལ་ཁེན་ནས་གཉིད་དུ་ཡུར། ང་རང་སད་པ་ན། ངས་ཁུང་བུ་དེ་རྟོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་ཡོངས་སུ་བཀག་ཡོད་པ་མཐོང་།

ངས་དོ་དེ་ལ་ལ་སྒྲུལ་ཅིས་བྱས། གྲོ་བུར་དུ་ངས་ཁུང་བུའི་སྤྱི་ན་དངོས་པོ་ཞིག་འགྲུལ་བཞིན་བ་ཐོས། དེ་ཉན་ན་རི་དྲགས་ཤིག་
ཡིན་པ་འདྲ། དེས་ངའི་མགོ་སྤྱི་ན་ས་ཤོ་བཞིན་འདུག ང་གྱི་ལ་འགོ་མ་རུས། ང་ནི་ཁུང་བུ་དེའི་ནང་གི་བཙོན་མ་ཞིག་རེད།

ངས་"རི་དྲགས་འདིས་ང་འཆའ་རྒྱ་རེད"འདོད། ང་ལ་དངངས་སྒྲག་སྒྲིས། ང་ཁུང་བུའི་ཞབས་ལ་རུར། ངས་དངོས་པོ་ཞིག་
ཆོར་ཞིང་དེ་ནི་སྒྲུལ་པོ་ཡིན་ལ་ཆག་ཀྱང་སྒྲ། དེ་ནི་ཀའ་རུས་ཀྱི་མགོ་བོ་ཞིག་རེད། ད་ངས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་བུའི་ཀའ་རུས་གང་ན་ཡོད་
པ་ཤེས། ངའི་སྤྱི་དྲག་ཏུ་ཕྱིར་ཞིང་དེ་དྲགས་སྤྱོད་ལ་འཆངས།

ངས་གསོད་པར་མི་སྒྲུག་པར་ལར་ཤོ་ལ་བྱེད་རྒྱུའི་ཆོད་སེམས་བཅངས། ངས་ལ་བ་བུད་ཅིང་བུ་རུང་མཉམ་དུ་བསྐྱམས་ནས་
ཐག་པ་འདྲ་བ་ཞིག་བཙོས། ངས་གྱི་བཏོན། རི་དྲགས་དེས་སྤེར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་མུ་མཐུད་དུ་ས་ཤོ་བཞིན་གདའ། ས་ངའི་ལུས་
སྤྱིང་དུ་ལྷུང། རི་དྲགས་དེ་རེ་ཉེ་རེད། གྲོ་བུར་དུ་ང་དང་རི་དྲགས་གཉིས་བར་ནས་ཁུང་བུ་ཞིག་བཤོས།

རི་དྲགས་དེ་ནི་དོམ་ཞིག་རེད།

དོམ་དེའི་རྐང་བ་ཁུང་བུའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་ན། ངས་རྐང་བ་ཐག་པས་བཟུང་ནས་གྱིས་བསྐྱུན། དོམ་གྱི་ལུས་སྤྱིང་ནས་
ཁྲག་མང་པོ་བུར། བ་ཟུག་གིས་ང་རོ་བསྒྲགས་ནས་ཕྱིར་མཆོངས། ངས་ལག་ཏུ་དོམ་གྱི་རྐང་བ་ཆེ་ལ་བ་བཟུང།

དོམ་དེ་ད་རུང་འགོ་ཐུབ། དོམ་འབྲོ་སྐབས་ང་རོ་སྒྲག་པ་ངས་ཐོས། ངས་སྐད་མི་གོ་བར་དུ་དུས་ལུན་རིང་པོ་ཞིག་བསྒྲུགས།
ངས་ལ་བ་རྒྱབ་ལ་གྱོན་ཞིང་ཁྲག་གིས་ཁེབས་པའི་རྐང་བའི་ཆ་དེ་ངའི་རུམ་ལ་བཅུག ངས་གྱི་ཡིས་ས་ཤོ་འགོ་བརྒྱམས།

ཅང་མ་འགོར་བར་ངས་ང་ནང་ནས་འགོ་ཐུབ་པའི་ཁུང་བུ་ཞིག་བརྐོས།

ས་རུབ་ཡོད་ལ། ང་ལྟར་མོར་རི་ལས་བབས།

ངས་རྐང་རིང་ནས་བྱུགས་ཆོག་མཐོང་བ་དང་ཡུལ་ལ་དེད། ང་ཡུལ་ལ་ཐོན་ནས་དོན་དག་ཆང་མ་ཨ་མར་བཤད། ཁོ་མོའི་
གདོང་ལ་འཇུ་ཞིག་རྒྱས་ནས་"དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ། ཁྱོད་ལ་སྒྱུན་ཅི་ཡང་མ་བྱུང"ཞེས་ལབ།

ཨ་མས་བཀྲ་ཤིས་ལ་དོན་ཅི་བྱུང་བ་བཤད། ཁོ་དང་ཐོག་ང་ལ་ཡིད་མ་ཆེས། ངས་ཁྲག་གིས་བཟླས་པའི་རྐང་བའི་ཆ་དེ་
བཏོན་པ་ན། ཁོ་ཡ་མཆར་ཞིང་ལྷོས། ཁོས་ཁོ་ལ་གཡོག་བྱེད་པའི་མི་སྟོབས་ཅན་དུག་བོས་ནས་"སང་ཉིན་ནངས་མོར་ང་ཆོ་ཆོ་རིང་
གི་མཉམ་དུ་རི་ལ་སོང་ནས་རྒྱས་ཐོག་པའི་དོམ་དེ་བཙལ"ཞེས་བཤད།

དགོང་མོ་དེར། ང་ཆོས་ནམ་ལངས་རེག་བར་དུ་ཁ་བརྟེན་བྱས། བངས་ར་བཏུངས་རྗེས། ང་ཆོ་རི་ལ་སོང་། མི་ཆང་མ་ལ་མེ་
མདའ་ཡོད། ང་ཆོས་ཁུང་བུ་དེ་རྟེད། ཁུང་བུའི་མཐའ་ན་ཁྲག་མང་པོ་ཡོད། ང་ཆོས་དོམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཁྲག་རྗེས་དེད་ནས་སོང་
། ང་ཆོ་བྲག་རྩོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ཐོན། ང་ཆོས་བྲག་རྩོ་དེའི་རྒྱབ་ནས་དོམ་རྟེད། དོམ་གི་འདུག

ང་ཆོས་དོམ་གི་རོ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སྒྲར་ལ་སྒྲུ་ལེན་ཞོར་དུ་ཁུར་ནས་ཡོང། ང་ཆོ་ཕྱིར་སྒྲོབས་པ་གོ་ནས་མི་ཆང་མ་དགའ། ང་
ཆོས་རི་དྲགས་ངན་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་བསད་པར་མི་ཆང་མ་དགའ།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ནས་ང་བོས་ནས་"ད་ང་རྟོ་ཁང་ཡུལ་དང་འབྲལ་རྒྱུ་ཡིན། ངའི་བུའི་ཀའ་རུས་ངེད་ཆང་ལ་

འཁྱེད་ཤོག ང་ས་འདི་གར་དུངས་རུང་ང་ལ་གཡོག་བྱེད་པའི་མི་ཚང་མར་ང་སྟོན་ཆད་ཉ་ཅང་སྤང་། དགོངས་པ་མ་ཆོམ། འདི་ན་
སྒྲོར་མོ་བརྒྱལ་ཡོད། ངས་སྒྲོར་མོ་འདི་འདི་གའི་མི་ཚང་མར་བྱིན་པ་ཡིན་ལ་ཁྱོད་ཆོས་ང་ལ་བཟོད་སྒྲོམ་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྟོན་
ལམ་ཞེས་བཤད།

ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས། མི་རྒྱུས་ཀྱིས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་སྒྲོར་མོ་སྟོན་པར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུས། ང་ཆོས་ཁོ་ལ་ཟ་མ་རེ་བསྐྱུལ་
ཞིང་ཁོ་རང་མ་བྲལ་གོང་ང་ཆོ་ཡང་བསྐྱར་མཐོང་ནས་ཉ་ཅང་དགའ། ཁོས་ང་ཆོའི་ཟ་མ་བྱིར་ཞིང་ཉ་ལ་བསྟོན་ནས་བཞུད་སོང་།
དེ་ནས་བཟུང་། ང་ཆོའི་འཆོ་བ་རྗེས་ཀྱི་ལ་སོང་། ང་ལ་རང་གི་ཐུགས་ཟོག་ཡོད་ལ་ངས་ཁོ་ཆོ་འཆོ་སྟོང་བཟང་བོ་བྱས།

3. Mark these sentences T (true) or F (false). ཆོག་གྲུབ་འདི་དག་ལ་(ཡང་དག་པར་T དང་ནོར་འབྲུལ་
ལF) ཏྲགས་རྒྱོབ།

- a. Dokang is a person's name. **T F**
- b. The bear killed Zhaxi's servant, Cairang. **T F**
- c. The bear died. **T F**
- d. Zhaxi liked animals very much. **T F**
- e. Cairang's mother stole some meat from Zhaxi's home. **T F**
- f. Zhaxi was unhappy to see us before he left. **T F**

4. Put these sentences in the correct order. ཆོག་གྲུབ་འདི་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- a. ____ I began moving deeper into the hole.
- b. ____ I couldn't get out.
- c. ____ I had no energy to run after the yaks.
- d. ____ I leaned against a stone and slept.
- e. ____ I saw the yaks running up the mountain.
- f. ____ I was a prisoner in this hole.
- g. ____ I was terrified.
- h. ____ I went inside.
- i. ____ It sounded like an animal.
- j. ____ It was dry and brittle.
- k. ____ It was the head of a skeleton!
- l. ____ It was dark and I couldn't see anything.

- m. ____ When I looked up, the weather had become cloudy.
- n. ____ My dog ran after them.
- o. ____ My heart pounded. I was panting.
- p. ____ Rain fell harder and harder.
- q. ____ I heard something moving above the hole.
- r. ____ Thunder boomed and I felt afraid.
- s. ____ The hole had been covered by a stone.

5. Choose the correct word in **bold**. ཡང་དག་པའི་ཐ་སྟོན་སྒྲིག་གུ་ཅན་འདེམ་དགོས།

- a. Dokang **is/are** a beautiful place.
- b. **There/It** is a wonderful place for herdsmen and their horses.
- c. **Yak/Yaks** and **sheep/sheeps** there are strong and fat.
- d. Many wild animals **also/too** live there.
- e. Zhaxi **made/making** it very bad.
- f. All the people who **lived/living** in Dokang hated him.
- g. This **was/were** because a bear killed Zhaxi's son.
- h. Zhaxi hated **every/even** kind of wild animal.

6. These sentences have mistakes in capital and small case letters. Underline the mistakes and correct them. ཚོག་གྲུབ་འདི་དག་གི་ཡི་གེ་ཆེ་ཆུང་འབྲི་ཅོར་ཡོད། ཅོར་འཆུག་ལ་རྟགས་བརྒྱབ་ནས་ཅོར་བཅོས་བྱེད།

- a. i replied, "yes, mother," and left, Driving the yaks with my dog up into the mountains to Graze.
- b. it was a summer morning.
- c. birds were chirping, The grass was wet, And it was foggy on the mountains.
- d. the sun lazily shone through the fog and a rainbow curved in the Sky.
- e. later i drove the yaks to A stream to drink and play.
- f. i turned and Saw my dog giving me a look of hunger.
- g. i took my Bag and Tea from a large bag on the back of my dog.

Two Boys

བསོད་ནམས་སྦྱིད།

1. Vocabulary བ་སྒྲིག་།

grew up together (were raised together) མཉམ་དུ་ཆེར་སྦྱིས།

it was clear (easy to understand) གསལ་བོ་ཡིན་པ།

command (order) བཀའ།

mumbled (spoke unclearly) ལྷ་བ་ལྷ་བ་བེ་བཤད་པ།

forbid (don't allow) མི་ཚོག་པ།

palace རོ་བླ་བ།

wailing རྒྱུང་བ།

tiredness རལ་དུབ།

ghost རྩེ།

floods ལུ་ལོག་ ལུབས་ལུ་རྒྱུག་པ།

dusk མེད་དུས།

frog རྩལ་བ།

emerge མཛོན་པ།

spit ཁ་ལུ་འདེབས་པ།

saliva མཆིལ་མ།

standing in a line གལ་བ་རྒྱིགས་ནས་ལངས་པ།

elders ཆེ་བ། ཁྲན་པ།

minister རྒྱུན་པོ།

celebrated རྟོན་འབྲེལ་ལུས་པ།

festival དུས་ཚོན།

2. Text སྒྲུབ་ཚན།

A great king living in Yelong Village had a son named Caireng. A woman and her son, Nima, lived next to the King's palace.

Caireng and Nima **grew up together**. Every day they played, ate, and slept together as though they were brothers.

When they were older **it was clear** that Nima was clever and Caireng was stupid. This was a fact that the King understood very well. This made him very sad. He thought, "Soon I will be old and clever Nima will take the kingdom away from my stupid son! I must send Nima away."

The next day he called Nima's mother to his palace and said, "Your son can no longer live here. I'll kill him if he is not gone within five days."

Nima's mother was very surprised to hear this. She wondered why the King would give such a **command**. However, she only **mumbled**, "Yes, as you wish," and sadly returned to her home.

She told Nima, "The King said you must leave or he will kill you."

Nima asked in **shock**, "Why does he want me to leave?"

"I don't know," replied his mother.

"Don't worry, Mother. I will go away," Nima said. "Many years may pass but I will return home some day."

When Caireng heard that his father had ordered Nima to leave, he went to his father and asked, "Why do you want Nima to leave? If he must leave, I will go with him."

The King shouted angrily, "You will not! I **forbid** it!"

Caireng was so angry by what his father said that he left the **palace** and decided to stay at Nima's home until Nima left.

The day before Nima was to leave the King called Nima to his palace and said, "Don't let my son go with you. If you do, I will kill you."

Late that night when everyone was sleeping, Nima quietly woke up and got ready to leave. Caireng heard him and said, "Take me with you. I can't be alone. You are my brother," and began **wailing**. Nima could not think of anything but to let him go with him.

The two quietly left.

They walked for many days in **tiredness** and hunger.

One day they noticed many villagers standing on a riverbank. Some were shouting. Some women were crying.

Nima asked a villager, "What's the matter?" The villager said, "Every year we must feed a **ghost** in this river a fifteen year old child. If we don't, the river swells and **floods** our village. We will die. We don't have a fifteen-year-old child. This is why we are so sad and afraid."

"Don't worry. Tonight we will stay here and kill the ghost," said Nima. "Now we are tired and very hungry. Could we please have some food?"

The villager said, "Of course, but you must be careful." Then the villagers gave him some food and drink, left the riverbank, and returned to their homes.

Nima and Caireng ate their dinner. Nima said to Caireng, "Now that **dusk** has fallen, you go up the river and I'll stay down the river. Catch and eat any ghost you see."

At midnight they heard a terrible noise and then each saw a **frog emerge** out of the water. One frog was silver and one frog was gold. Nima caught the gold frog and ate it. Caireng caught the silver frog and ate it.

The next morning Nima and Caireng went to the village and said to the villagers, "We killed the ghost. You no longer need to worry or be afraid."

The villagers thanked the boys and said, "Whatever you want we will give you."

Nima replied, "Thank you but we must go." The people then gave them some food for their travels.

The boys continued on their journey.

After some time Nima found that, when he spit, his **spit**, his **saliva** turned to gold. Caireng found that, when he spit, his saliva turned to silver. They were both very surprised.

Three days later they reached another village. The villagers were all on the street **standing in a line**. Each villager, in turn, went up to a huge pot and spit inside. Nima asked a villager, "Why are you doing this?"

The villager replied, "We don't have a king. Long ago our **elders** said, 'The one that spits gold will be king. The one who spits silver will be his minister.' So today we are spitting to see who will become the king and who will become the **minister**. So far, no one has spit gold or silver. We will continue spitting tomorrow."

The boys decided to come back to the village the next day.

The next morning Caireng stood at the beginning of the line. When he spit, it turned to gold. The people shouted, "We have found our king!"

Nima's turn finally came. When he spit, it turned to silver. The villagers shouted, "We have found our minister!" The villagers were very happy and excited. They **celebrated** with a big **festival**.

Caireng and Nima became the village's king and minister. Nima returned to his old home and brought his mother to live with him.

ཐུང་གཉིས།

ཡར་ཁྱུང་གྲེ་བར་འཛོལ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ལ་ཆེ་རིང་ཟེར་བའི་བྲུ་ཞིག་ཡོད། སྤྱི་མ་ཞིག་དང་ཁོ་མོའི་བྲུ་ཉི་མ་གཉིས་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་
བྲང་གི་བྲིམ་མཚན་བྱས་ནས་བསྟན།

ཉི་མ་དང་ཆེ་རིང་གཉིས་ནི་མཉམ་དུ་ཆེར་སྤྱོས། ཁོ་ཚོ་ནི་སྤྱན་རླབས་དང་འདྲ་བར་མཉམ་བཟུང་དང་། མཉམ་འབྲུང་། མཉམ་ཉལ་
བྱས།

ཁོ་ཚོ་ནར་སོན་པ་ན། ཉི་མ་ནི་གཡེར་པོ་ཞིག་དང་ཆེ་རིང་ནི་དབང་རྒྱལ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་བོ་རེད། འདི་ནི་རྒྱལ་པོས་
གསལ་བོར་མཐུན་པའི་དོན་ཞིག་རེད། དོན་འདིས་ཁོ་ཉི་མ་ལ་ཉི་མ་ལྟ་བུ་བསྟན། ཁོས་མི་འབྱུངས་པར་ངལ་ལོན་འགྲོ་བ་དང་སྒོ་
གྲོས་ཅན་གྱི་ཉི་མས་ངའི་བྲུ་བླན་པོའི་ལག་ནས་རྒྱལ་ཁམས་འཕྲོག་འགྲོ། ངས་ཉི་མ་ངས་པར་དུ་ས་གཞན་དུ་སྤྱོད་
དགོས་པས་མས།

ཕྱི་ཉིན་ཁོས་ཉི་མའི་ཨ་མ་ཕོ་བྲང་དུ་བོས་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་བྲུ་འདི་གར་བསྟན་མི་ཚོག་གལ་ཏེ་ཁོ་ཉི་མ་ལྡེའི་ནང་དུ་མི་འགྲོ་ན།
ངས་ཁོ་གསོད་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ལབ།

ཉི་མའི་ཨ་མས་འདི་གོ་ནས་ཉི་མ་ལ་མཚར། ཁོ་མོས་རྒྱལ་པོས་བཀའ་འདི་འདྲ་གནང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་ཤེས། འོན་
ཀྱང་ཁོ་མོས་ཡིན་ལགས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་འདོད་བསྐྱབ་ཅིས་དྲུག་བརྩོན་པོ་ཞིག་བཤད་ནས་ཡིད་སྤྱོད་པའི་ངང་ཡུལ་ལ་ལོག།

ཉི་མས་ཡ་མཚར་བའི་ངང་ནས་ཁོས་ང་འབྲལ་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས།

ཁོའི་ཨ་མས་"ངས་མི་ཤེས་"ཅེས་ལན་བཏབས།
 ཉི་མས་"ཨ་མ། སེམས་ཁུར་མ་བྱེད། ང་འགོ། ལོ་མང་པོ་འགོར་ན་ཁྱིམ་ཁྱིམ་མེད་རུང་འོན་ཀྱང་ནམ་ཞིག་ང་ཕྱིར་འོང་
 ངས་"ཅེས་ལབ།
 ཁོའི་ཨ་མས་ཉི་མ་ཁ་འབྲལ་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་གོ་བ་ན། ཆོ་རིང་ཁོའི་ཨ་མའི་སར་སོང་ནས་"ཁྱོད་ཀྱིས་ཉི་མ་
 འབྲལ་དུ་འཇུག་དོན་ཅི། གལ་ཏེ་ཁོ་ངས་པར་དུ་འགོ་དགོས་ན། ང་ཁོ་དང་བསྐྱེད་སྐྱོང་ནས་འགོ་རྒྱ་ཡིན་"ཞེས་དྲིས།
 རྒྱལ་པོས་"ཁྱོད་འགོ་མི་ཆོག་ ངས་འགོ་རུ་མི་འཇུག་"ཅེས་སྐད་ཅོར་བརྒྱབ།
 ཆོ་རིང་ཨ་མས་ཅི་བཤད་པ་དེར་འཇིག་པ་ཆེན་པོ་ཟོས་ནས་ཐོ་བྱང་དང་ཁ་བྲལ་ཞིང་ཉི་མ་མ་སོང་བར་དུ་ཁོ་ཆང་ནས་འདུག་
 རྒྱུ་ལྟེ་སེམས་ཐག་བཅད།
 ཉི་མ་ཁ་མ་བྲལ་གོང་གི་ཕྱ་ཉན་རྒྱལ་པོས་ཉི་མ་ཁོའི་ཐོ་བྱང་དུ་པོས་ནས་"ངའི་བྱ་ཁྱོད་དང་མཉམ་དུ་འགོ་རུ་མ་འཇུག་ གལ་
 ཏེ་འགོ་རུ་བཅུག་ན། ངས་ཁྱོད་གསོད་རྒྱ་ཡིན་"ཞེས་ལབ།
 བམ་སྐད་དུ་མི་ཆང་མ་ཉལ་ཡོད་དུས། ཉི་མ་ཁ་རོག་གེར་མལ་ལས་ལངས་ཤིང་འགོ་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་བྱས། ཆོ་རིང་གིས་ཁོ་གོ་
 བས་"ང་ཁྱོད་དང་མཉམ་དུ་ཁྱིད་རོགས། ང་གཅིག་ཐུར་འདུག་མི་རུས། ཁྱོད་ནི་ངའི་སྤྱན་རླབས་ཡིན་"ཞེས་ལབ་ནས་དུས། ཉི་མ་
 ཐབས་རྟུགས་ནས་མཉམ་དུ་འགོ་རུ་བཅུག།
 ཁོ་གཉིས་ཁ་རོག་གེར་བྱང་སོང་།
 ཐང་ཆད་ཅིང་བཀྲས་ལྟོགས་ཀྱིས་མནར་བཞིན་ཁོ་ཆོ་ཉན་མ་འགའ་ལ་སོང་།
 ཉན་ཞིག་ཁོ་ཆོས་སྤེ་མི་མང་པོ་རྒྱ་འབྲམ་ཞིག་ན་ལངས་ཡོད་པ་ཤེས། ལ་ལས་སྐད་ཅོར་རྒྱག་བཞིན་པ་དང་ཁ་ཤས་དུ་བཞིན་
 ཡོད།
 ཉི་མས་སྤེ་མི་ཞིག་ལ་"དོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་"དྲིས་བར། སྤེ་མི་ཞིག་གིས་"ལོ་གཤམ་ལ་ང་ཆོས་རྒྱ་འདིའི་ནང་གི་འདྲེ་ཞིག་ལ་བྱིས་
 པ་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཅན་ཞིག་མཆོད་སྦྱོན་བྱ་དགོས། གལ་ཏེ་ང་ཆོས་མ་མཆོད་ན། རྒྱ་པོ་བྱབས་ནས་ང་ཆོ་སྤེ་བ་བསྐྱབ་འགོ། ང་ཆོ་གི་
 འགོ། ང་ཆོར་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཅན་གྱི་བྱིས་པ་ཞིག་མེད་པས། ང་ཆོ་སྦྱོ་ཞིང་སྒྲིག་པའི་གནས་ལ་བྱུར་"ཞེས་ལབ།
 ཉི་མས་"སེམས་ཁུར་མ་བྱེད། དེ་དགོང་ང་ཆོ་འདི་ནས་བསྐྱེད་ནས་འདྲེ་དེ་ཆམ་ལ་འབེབས་རྒྱ་ཡིན། ད་ལྟ་ང་ཆོ་ཐང་ཆད་ཅིང་
 ལྟོགས་པས། ང་ཆོ་ལ་ཟ་མ་རེ་གནང་ན་ཨ་ཆོག་"ཅེས་བཤད།
 སྤེ་མི་དེས་"ལོས་ཆོག་ འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་"ཅེས་བཤད་ནས་ཁོར་ཟ་རྒྱ་དང་འཐུང་རྒྱ་བྱིན། དེ་ནས་
 རྒྱ་ཁ་དང་བྲལ་ནས་རང་ལུལ་དུ་ལོག།
 ཉི་མ་དང་ཆོ་རིང་གཉིས་ཀྱིས་ཁོ་ཆོའི་ཟས་སྤྱན་བཞེས། ཉི་མས་ཆོ་རིང་ལ་"ད་སྤྱན་རུབ་ཡོད། ཁྱོད་རྒྱ་པོའི་སྤྱོད་ལ་སོང་དང་
 ང་སྤྱད་རྒྱད་ནས་འདུག། ཁྱོད་ཀྱིས་འདྲེ་མཐོང་ན་བཟུང་ནས་བཟུང་དགོས་"ཅེས་གདམས།

ནམ་གྲང་། ཁོ་ཚོས་ཟིང་ཆ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་ཐོས་པ་དང་སྤལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འཇུག་བ་མཐོང་། སྤལ་བ་
གཅིག་ནི་དདུལ་མདོག་ཡིན་པ་དང་ཅིག་གོས་ནི་གསེར་མདོག་ཡིན། ཉི་མས་གསེར་མདོག་གི་སྤལ་བ་བརྒྱུད་ནས་ཟོས། ཆོ་རིང་
གིས་དདུལ་མདོག་གི་སྤལ་བ་བརྒྱུད་ནས་ཟོས།

ཕྱིའི་ནངས་མོར་ཉི་མ་དང་ཆོ་རིང་གཉིས་སྡེ་བའི་ནང་དུ་སོང་ནས་"ང་ཚོས་འདྲེ་བསད་སོང་། གཞུག་ནས་ཁྱོད་ཚོས་སེམས་
ཁུར་བྱེད་མི་དགོས་ལ་སྒྲག་ཀྱང་མི་དགོས་"ཅེས་ལབ།

སྡེ་མིས་བུ་རྒྱུད་གཉིས་ལ་བཀའ་བྲིན་ཞུས་ཞོར་"ཁྱོད་ཚོ་ལ་ཅི་དགོས་ཚེ་ང་ཚོས་དེ་སྟེར་"ཞེས་བཤད།

ཉི་མས་"བཀའ་བྲིན་ཆེ། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གཉིས་འགྲོ་དགོས་"ཅེས་ལན་བཏབས། མི་རྒྱམས་ཀྱིས་དེ་ནས་འགྲུལ་སྒྱོད་བྱེད་པར་
ཁོ་གཉིས་ལ་བྲོ་ཁ་རེ་བྱིན།

བུ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་མཐུད་དུ་ལམ་དུ་ཆས།

དུས་ཡུན་རེ་ཞིག་འགོར་བ་ན། ཉི་མས་ཁོའི་མཆིལ་མ་འཕངས་ན་མདོག་སེར་པོ་ཡིན་པ་ཤེས། ཆོ་རིང་གིས་ཁོའི་མཆི་མ་
འཕེན་དུས་ན་དདུལ་མདོག་ཡིན་པ་ཤེས། ཁོ་གཉིས་གཉིང་ནས་ཡ་མཚར།

ཉིན་མ་གསུམ་གྱི་རྗེས། ཁོ་ཚོ་སྡེ་བ་གཞན་བ་ཞིག་དུ་ཐོན། སྡེ་མི་ཚང་མ་རྒྱ་སྒང་ན་གྲལ་བ་སྤྲིགས་ནས་ཡོད། སྡེ་མིས་རེ་
རེས་རེས་མོས་ཀྱིས་ཁོ་ཐབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་འགོས་ནས་ནང་དུ་མཆིལ་མ་འདེབས་པ་མཐོང་། ཉི་མས་སྡེ་མི་ཞིག་ལ་"ཁྱོད་ཀྱིས་
འདི་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་"ཞེས་དྲིས།

སྡེ་མིས་"ང་ཚོར་རྒྱལ་པོར་མེད། སྟོན་ཆད་ང་ཚོའི་མེས་པོས་གསེར་རྒྱག་མཁན་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་དདུལ་རྒྱག་མཁན་ནི་ཁོའི་
སྟོན་པོ་ཡིན། ཞེས་བཤད་ཁྱོང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ད་ལྟ་ང་ཚོས་མཆིལ་མ་བཏབས་ནས་སུ་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་སུ་ནི་སྟོན་པོ་ཡིན་པར་ལྟ་
བ་ཡིན་"ཞེས་ལན་བཏབས།

བུ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱི་ཉིན་ཕྱིར་ཡོང་རྒྱ་བྱས།

ཕྱིའི་ནངས་མོར། ཉི་མ་གྲལ་མགོ་ནས་བསྒྲིགས། ཁོས་མཆིལ་མ་བཏབས་པ་ན་གསེར་དུ་གྱུར། མི་རྒྱམས་ཀྱིས་"ང་ཚོས་
རྒྱལ་པོ་རྟོན་བྱུང་"ཞེས་སྐད་ཅོར་བརྒྱབ།

མཐའ་མར་ཆོ་རིང་གི་རེས་མོས་ལ་ཐོན། ཁོས་མཆིལ་མ་བཏབས་ནས་དདུལ་ལ་གྱུར་བ་ན། སྡེ་མི་རྒྱམས་ཀྱིས་"ང་ཚོས་དེད་
ཅག་གི་སྟོན་པོ་རྟོན་བྱུང་"ཞེས་འཕོད་སྐད་བརྒྱབ། སྡེ་མི་རྒྱམས་ལ་སྒྲོ་བ་འཕེལ་ཞིང་ཡིད་དབང་ཕྱིས། ཁོ་ཚོས་སྟོན་མོ་གུ་ནོམ་པ་
བྱས་ནས་ཉེན་འབྲེལ་ཞུས།

ཉི་མ་དང་ཆོ་རིང་སྡེ་བ་དེའི་རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པོར་གྱུར། ཉི་མ་ཕྱིར་ཁོའི་པ་ཡུལ་ལ་ལོག་ནས་ཨ་མ་ཁོ་དང་མཉམ་དུ་འཚོ་
སྡོད་བྱེད་པར་ཁྱིད།

3. Put the words in brackets in the correct order. འབྲིང་རྒྱལ་མ་ལོ་མ་སྐྱེད་དག་གི་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- A great king living [Caireng son in Yelong had a named Village.]
- A woman and her son, [Nima, palace the lived to King's next.]
- Caireng and [grew Nima together up.]
- Every day they played, ate, [and together slept though as they brothers were.]
- When they were older, it [and was was clear that clever stupid Caireng was Nima.]
- This was a fact [that King the very understood well.]

4. Put these words in the blanks below བ་སྐྱེད་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྒྲོངས།: a, and, the, of, that, this, to, in.

- Nima asked _____ villager, "What's _____ matter?"
- _____ villager said, "We must feed _____ ghost _____ river _____ fifteen year old child."
- "If we don't, _____ river swells _____ floods."
- "We don't have _____ fifteen-year-old child."
- "_____ is why we are so sad _____ afraid."
- "We will stay here _____ kill _____ ghost," said Nima.
- "Now we are tired _____ very hungry."
- _____ villager said, "_____ course."
- The _____ villagers gave him food _____ drink, left _____ riverbank, _____ returned _____ their homes.
- Nima _____ Caireng ate their dinner.
- Nima said _____ Caireng, "Now _____ dusk has fallen, you go up _____ river _____ I'll stay down _____ river."
- "Catch _____ eat any ghost you see."

5. Find the end of each sentence (a-p) from the list of phrases (1-15) below. གཤམ་དུ་བསྒྲིགས་ བའི་ཚིག་ཐུང་(1-15)ལས་(a-p)བར་གྱི་ཚིག་ཐུང་གི་རྩ་མ་འཛོལ།

- "The one who spits
- "Long ago, our elders said,
- "So far, no one
- "So today we are spitting to see who will
- "We will continue
- After some time Nima found that,
- Caireng found that, when he spit,
- Each villager, in turn, went
- Nima asked a villager,
- Nima replied,
- The boys continued

- l. The people then gave
- m. The villager replied,
- n. The villagers were all
- o. They were both
- p. Three days later

1. ___ when he spit, his saliva turned to gold.
2. ___ very surprised.
3. ___ up to a huge pot and spit inside.
4. ___ they reached another village.
5. ___ them some food for their travels.
6. ___ silver will be his minister."
7. ___ on their journey.
8. ___ on the street standing in a line.
9. ___ his saliva turned to silver.
10. ___ has spit gold or silver."
11. ___ become the king and who will become the minister."
12. ___ 'The one that spits gold will be king.'"
13. ___ spitting tomorrow."
14. ___ "Why are you doing this?"
15. ___ "We don't have a king."
16. ___ "Thank you but we must go."

6. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་ཁྱི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. Who had a son named Caireng?
- b. Who was Nima's father?
- c. Who grew up together?
- d. Who was clever?
- e. Who was stupid?
- f. What did the King understand very well?
- g. Why did the King want to send Nima away?
- h. Who were standing on a riverbank?
- i. What ghosts did Nima and Caireng catch?
- j. Who spit gold?
- k. Who spit silver?
- l. Why did Nima return to his home?

A Nine-Headed Monster

ལྷ་འབྲུག་རྒྱལ།

1. Vocabulary བསྟན།

executioner བཤམ་བ། ལེན་མཁན།

making butter མར་བཅའ་བ།

mouthfuls རྩལ་གང་།

looked through བརྒྱན་ནས་བལྟས་བ།

so thin you could see his bones རིད་ནས་ཁོའི་རུས་པའང་མཐོང་ཐུབ་བ།

sucked འཛིབས་བ།

sharp enough to ཚོན་པོ་ཡིན་ནས།

strong enough to ལྷོབས་ཆེན་ནས།

praised གསོལ་བ་བཏབས་བ། བསྟོད་སྟོན་བྱས་བ།

belching smoke རྩལ་འབྲུར་བ།

almost dead from thirst སྒྲིམ་ནས་གི་ལད་བྱས་བ།

quivery འདར་བའི།

embraced འཐམས་བ། འཁྱུད་བ།

devour རྟེན་གྱིས་མིད་བ།

torch དཔལ་འབར།

surrounded by མཐའ་བསྐོར་བ།

2. Text རྩོམ་ཆེན།

The King had two wives. One was Yincu, who had two lovely children. The daughter was Qeji Lhamo and the son was Nando Jiaso.

The other wife, Tsolha, was childless. She hated Yincu's children very much. Everyday she thought of cruel ways to kill Yincu's children but her plans always failed.

One day she pretended to be so sick she could not get out of bed. This went on for many days. It seemed that she would soon die. The King was frightened and called for the best doctors in the country to come and cure his ill wife. They came and examined her but could do nothing to make her better.

After the doctors left Tsolha said, "Great King, I am sorry to tell you that I must eat your two children's hearts. If I don't, I will die soon. Oh, great King help me..." moaned Tsolha.

Although the King did not want to kill his children, he loved Tsolha very much and finally ordered his **executioner** to kill his children and take their hearts. The executioner was a kind man and hated to kill children. He said to the two children, "You must run away. Tsolha wants to eat your hearts. I am supposed to kill you but I cannot. Please run as far away as you can and never return." Then the executioner killed two dogs and took their hearts to Tsolha.

The children began running. It was a hot day with a bright shining sun. They became very thirsty.

Finally, Nando Jiaso was so thirsty that he was too weak to walk. His sister had to carry him. She carried him for two days and two nights. On the third day they reached a black tent **belching smoke**. Outside the tent an old woman was **making butter**. "Please give us some water, Grandmother," said Qeji Lhamo. "We are very thirsty."

"I can't," replied the old woman in a low angry voice. "I have no water on such a hot day." Suddenly Nando Jiaso fainted. He was **almost dead from thirst**. The girl begged the old woman to look after her brother, while she went to look for water. At last she found a river behind a small hill. She drank ten **mouthfuls** of water as quickly as she could. Then she took a mouthful and went back as fast as she could to her brother. When she reached the tent, she found her brother had vanished.

The old woman was happily counting a lot of money.

"Where is my brother?" Qeji Lhamo demanded.

"A rich man bought him," said the old woman in a **quivery** voice. "He said he would care for your brother." Qeji Lhamo felt very sad and sorry for her poor brother and wept for a long time.

Five years later in spring, Qeji Lhamo reached a big town called Dudo. She went to the big beautiful house of a rich man and begged for food. When she **looked through** the door, she saw a boy who looked like her brother. He stared and ran to her. Qeji Lhamo had found her brother. They **embraced** and wept together.

The rich man allowed the brother and sister to live together in his home. They had a good life together for ten years. During this time Nando became a brave, strong, and handsome young man.

When Nando was nineteen he told his sister that he had decided to kill Tsolha and that he must return to their parents' home. He then set off. It was evening when Nando reached the palace where the King and Queen lived. He could see nothing moving in the palace. Skeletons were lying everywhere. He was too frightened to look at them. He moved very

quietly as he looked for his parents. When he came to a bedroom, he saw the King lying sadly in his bed. His poor father was **so thin that you could see his bones**.

When Nando was about to speak to his father, he felt the air move. He knew someone was coming. He hid under a table in the bedroom just as a terrible monster with nine heads appeared. As she got near the King, each of her nine heads smiled an evil smile. She said something and the ground began trembling. She **sucked** his father's blood, smiled, and flew into the forest.

After the monster left, he called to his father and began weeping. When the King saw his son, he wept, "You must not stay here. Go away at once. The monster will **devour** your heart!"

"I will kill her," said Nando.

"No. You can't. Don't risk your life. Go away quickly," said the King.

Nando left his father and returned to the rich man's house. He told his sister and the rich man all that he had seen in the palace. His sister was too afraid to speak. Nando asked the rich man, "Do you have a sword **sharp enough** to cut off nine heads at one time?"

"Yes," replied the rich man.

"Do you have a torch **strong enough** to make a forest burn in three directions?" asked Nando.

"Yes," replied the rich man.

When night came Nando took the sword and the torch, returned to his father's bedroom, hid behind the door, and waited for the monster's arrival. Hours passed. When she appeared, Nando swung his sword, slashing off eight of her nine heads. The frightened monster ran into the forest as fast as she could. Nando followed. However, when he reached the forest the monster was nowhere to be found.

He took out his torch and started a fire in three directions. The monster was in the middle of the forest. She tried to escape. She ran to the east but all she saw was fire. She ran to the west but all she saw was fire. When she ran south, Nando was waiting with his sword. As she ran back toward the center of the forest, she found herself **surrounded by** fire. She could not escape and screamed horribly as the greedy flames consumed her.

Nando saved his father but it was too late for his mother. The monster had killed her many years ago. Qeji Lhamo, Nando Jia, and their father lived together again happily. They always remembered the monster with nine heads. They also **praised** Buddha for giving them a calm life.

སྒྲིལ་མོ་མགོ་དགུ།

རྒྱལ་པོར་བཅུན་མོ་གཉིས་ཡོད། གཅིག་ནི་ཡུམ་མཚོ་ཡིན་པ་དང་ཁོ་མོར་བྱིས་པ་སྟོང་ཇེ་གཉིས་ཡོད། ལུ་མོ་ནི་ཚས་ཀྱི་ལྷ་མོ་དང་
ལུ་ནི་རྒྱལ་ཏོག་རྒྱ་མཚོ་ཡིན།

བཅུན་མོ་གཞན་པ་མཚོ་ལྷ་ལ་བྱིས་པ་མེད། ཁོ་མོ་ཡུམ་མཚོའི་བྱིས་པ་ལ་ཉ་ཅང་སྤང་། ཉིན་གངས་ལ་ཁོ་མོས་གདུག་
རྒྱབ་ཆེ་བའི་བཀོད་པ་འཐེན་ནས་ཡུམ་མཚོའི་བྱིས་པ་གསོད་ཅིས་བྱས་ཀྱང་ཁོ་མོའི་འཆར་གཞི་མ་འགྲུབ།

ཉིན་ཞིག་ཁོ་མོས་ན་ནས་མལ་ཁྲི་ལས་ཀྱང་འབབ་མི་ཐུབ་པའི་རྩ་བ་བྱས། ན་ཁུལ་བྱས་ནས་ཉིན་མ་མང་པོ་འགོར་བ་
དང་ཁོ་མོ་ཤི་ལད་ཡོད་པ་འདྲ། རྒྱལ་པོ་སྐྱལ་ནས་རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་ཀྱི་ཨམ་ཆེ་ཆེས་བཟང་པོ་བོས་ནས་ཁོའི་རྩང་མ་ལ་སྐྱལ་

བཅོས་བྱེད་དུ་བཅུག ཡམ་ཆེ་ཆོ་ཡོང་ནས་ནད་བརྟག་བྱས་ཀྱང་ཁོ་མོ་ཇི་དགའ་གཏོང་བའི་ཐབས་ཀྱིས་རྟུགས།

ཡམ་ཆེ་ཆོང་མ་སོང་རྗེས་མཚོ་ལྷ་ཡིས་"རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལགས། བྱོད་ལ་ངས་བྱོད་ཀྱི་བྱིས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྙིང་བཟའ་
དགོས་བཤད་པར་དགོངས་པ་མ་ཆོམ། གལ་ཏེ་ངས་མ་ཟོས་ན། ང་ལྟར་མོར་འཆི་འགོ། འོ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལགས། ང་ལ་
རོགས་རམ་བྱེད་རོགས་"ཅིས་སྒྲིང་།

རྒྱལ་པོས་རང་གི་བྱིས་པ་གསོད་མ་འདོད་ཅུང་། འོན་ཀྱང་ཁོ་མཚོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐབས་ནས་མཐར་ཁོའི་བཤན་པ་ལ་བྱིས་
པ་བསད་ནས་སྙིང་བཏོན་ནས་ཡོང་རྒྱའི་བཀའ་བབས། བཤན་པ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བས་བྱིས་པ་གསོད་རྒྱ་གཏིང་ནས་མ་གཟོད།
ཁོས་བྱིས་པ་གཉིས་ལ་"བྱོད་ཆོ་འབྲོད་གོས། མཚོ་ལྷས་བྱོད་ཆོའི་སྙིང་བཟའ་ན་འདོད། ང་བྱོད་ཆོ་གསོད་པར་མངགས་ཀྱང་ངས་
མི་རུས། བྱོད་ཆོ་ཅི་རུས་ཀྱིས་ས་ཐག་ཆས་རིང་ས་ཞིག་ལ་འབྲོད་གོས་"ཅིས་ལབ། དེ་ནས་བཤན་པས་བྱི་གཉིས་བསད་ནས་སྙིང་
མཚོ་ལྷར་འབྱུང་།

བྱིས་པ་གཉིས་འབྲོ་འགོ་བཅུམས། ཉན་མ་དེ་ནི་ཆད་པ་ཆེ་ཞིང་ཉི་འོད་ཆ། ཁོ་གཉིས་ཉ་ཅང་སྒྲོམ།

མཐུག་མཐར། རྣམ་རྟོག་རྒྱ་མཚོ་སྒྲོམ་ཞིང་ལུས་བྱུངས་ཉམས་ནས་འགོ་མ་ཐུབ། ཁོའི་སྤིང་མོས་ཁོ་ཁྱར་དགོས་བྱུང་།
ཁོ་མོས་ཁོ་ཉན་མ་གཉིས་དང་ཞག་མ་གཉིས་ལ་ཁྱར། ཉན་མ་གསུམ་པའི་ཉན། ཁོ་ཆོ་དུ་བ་འཕྱུར་བའི་སྤྱ་ནག་ཅིག་ལ་ཐོན། སྤྱ་
དེའི་བྱི་རོལ་ན། རྣན་མོ་ཞིག་གིས་མར་རྒྱག་བཞིན་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་ལྷ་མོས་"ཨ་མ་རྣན་མོ། ང་ཆོར་ཐུ་ཞིག་གནང་རོགས། ང་ཆོ་ཉ་
ཅང་སྒྲོམ་"ཞེས་བཤད།

རྣན་མོས་"ངས་ཉེར་མི་ཐུབ། ཆད་པ་འདི་འདྲ་ཆེ་བའི་ཉན་མོར་ང་ལ་ཐུ་མེད་"ཅིས་ཁོང་ཁོ་ལངས་པའི་སྒྲན་གདངས་
དམའ་མོ་ཞིག་གི་ལན་བཏབས། སྤྱ་ཐུར་དུ་རྣམ་རྟོག་རྒྱ་མཚོ་བྱ་བས་བརྒྱལ། ཁོ་སྒྲོམ་ནས་གི་ལད་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ཐུ་
འཚོལ་བར་འགོ་སྒྲབས། རྣན་མོར་ཁོ་མོའི་མིང་པོར་ལྷ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱའི་རེ་བ་ཞུས། མཐར་ཁོ་མོས་དེ་ལྟར་ཐུང་ཐུང་ཞིག་གི་
རྒྱབ་ནས་ཐུ་བོ་ཞིག་རྟོད། ཁོ་མོས་ཅི་མགྲོགས་ཀྱིས་ཐུ་ཉལ་བཅུ་ཐམ་པ་བཏུངས། དེ་ནས་ཁོ་མོས་ཐུ་ཉལ་གང་བཟུང་ནས་གང་
མགྲོགས་ཀྱིས་ཐུར་མིང་པོ་ཡོད་སར་ལོག། ཁོ་མོ་སྤྱ་གྱུར་ཡོད་སར་ཐོན་པ་ན། ཁོ་མོའི་མིང་པོ་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར།

རྣན་མོས་དགའ་བའི་ངང་ནས་སྒྲོར་མོ་མང་པོ་བརྟེན་བཞིན་ཡོད།

ཆོས་ཀྱི་ལྷ་མོས་"ངའི་མིང་པོ་གང་ན་ཡོད་"ཅིས་དྲིས།

རྣན་མོ་དེས་"སྤྱེས་པ་ཐུག་པོ་ཞིག་གིས་བྲུས་སོང་། ཁོས་བྱོད་ཀྱི་མིང་པོ་བདག་སྤྱོད་བྱེད་སྤིང་ལབ་བྱུང་"ཞེས་བཤད།
ཆོས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ཡོད་སྤྱོད་ཞིང་ཁོ་མོའི་མིང་པོ་ལ་སྤྱིང་རྗེ་སྤྱེས་ནས་ཐུན་རིང་པོར་དུས།

ལོ་ལྔའི་རྗེས། ཆོས་ཀྱི་ལྷ་མོ་དུར་མདོ་ཞེས་པའི་གྲོང་བརྒལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ཐོན། ཁོ་མོ་སྤྱེས་པ་ཐུག་པོ་ཞིག་གི་ཁང་བ་
ལྷ་ན་རྟུག་པ་ཞིག་ལ་བས་སྤོང་བར་སོང་། ཁོ་མོས་སྤྱོད་ཐུབས་ནས་བལྟས་པ་ན། ཁོ་མོས་ཁོ་མོའི་མིང་པོ་དང་འདྲ་བའི་ཐུ་ཐུང་
ཞིག་མཐོང་། ཁོས་བལྟས་རྗེས་ཁོ་མོའི་ཐུགས་ལ་བརྒྱགས་ནས་ཡོང་། ཆོས་ཀྱི་ལྷ་མོས་མོའི་མིང་པོ་རྟོད། ཁོ་ཆོ་ཐན་ཚུན་ལ་

འཕྱུང་ཅིང་རུས།

སྤྱིས་པ་ཕྱུག་པོ་དེས་ལྷུ་དཔ་པ་གཉིས་ཁོ་ཆང་ནས་མཉམ་དུ་འདུག་ཏུ་བཅུག། ཁོ་ཆོས་མཉམ་དུ་ལོ་བཅུ་ལ་འཛོ་བ་སྤྱིད་
པོ་རོལ། འདིའི་རིང་ལ། རྒྱུ་རྟོག་རྒྱ་མཚོ་དཔའ་ཆེ་ཞིང་གུད་སྟོབས་ཡོད་པའི་ཕོ་ཡག་ཅིག་ཏུ་ནར་སོན།

རྒྱུ་རྟོག་རྒྱ་མཚོ་ལོ་བཅུ་དགུ་སོན་པ་ན། ཁོས་ཁོའི་སྤོང་མོར་ཁོས་མཚོ་ལྷ་གསོད་རྒྱ་དང་ཁོ་དེས་པར་དུ་པ་ཕྱུག་དུ་
འགོ་དགོས་པ་སྤྱོད། དེ་ནས་ཁོ་བྱད་སོང་། རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་མོ་འདུག་སའི་ཕོ་བྱང་དུ་ཐོན་སྐབས་དགོང་མོ་ཡིན། ཁོས་ཕོ་བྱང་
གི་ནང་དུ་ཅི་ཡང་འགྲུལ་བ་མ་མཐོང་། ཀའ་རུས་ཀྱིས་གང་སར་ཁེབས། ཁོ་སྤྱུག་ནས་ཀའ་རུས་ལ་ལྷ་ཡང་མ་སྤྱོད། ཁོས་ཁོའི་ཕ་
མ་བཙལ་སྐབས་མཁྱེན་པ་མོས་སོང་། ཁོ་གཟིམས་ཁང་དུ་འོང་བ་ན། ཁོས་རྒྱལ་པོ་ཡིད་སྤྱོད་པའི་རང་མལ་ཁྱིའི་སྤྱིང་དུ་ལོག་ཡོད་
པ་མཐོང་། ཁོའི་ཉམ་ང་བའི་ཨ་ཕ་སྐམ་རིད་དུ་ཐུར་ནས་ཁོའི་རུས་པའང་མཐོང་སྤྱོད།

རྒྱུ་རྟོག་རྒྱ་མཚོས་ཁོའི་ཨ་ཕར་ཁ་བརྟེན་ཅིས་བྱས་པ་ན། ཁོས་མཁའ་དབྱགས་རྒྱ་བ་ཆོར། ཁོས་མི་ཞིག་འོང་
བཞིན་པ་ཤེས། འཛིགས་སུ་རུང་བའི་སྤྱིན་མོ་མགོ་དགུ་འཇུར་བའི་སྐབས་ཉག་ཉག་ལ་ཁོ་གཟིམས་ཁང་ནང་གི་ཅིག་ཅེ་ཞིག་གི་
འོག་ཏུ་བཞུགས། ཁོ་མོ་རྒྱལ་པོའི་དུང་དུ་བཅར་བ་ན། ཁོ་མོའི་མགོ་དགུ་བོས་འདྲེ་འཇུམ་བསྟན། ཁོ་མོས་སྐད་ཆ་འགའ་བཤད་
རྗེས་ས་ཆ་ཡོམ་འགོ་བརྒྱམས། ཁོ་མོས་ཨ་ཕའི་ཁྱུ་འཛིགས་རྗེས་ནགས་ཆལ་དུ་འཕུར་སོང་།

སྤྱིན་མོ་སོང་རྗེས། ཁོས་ཁོའི་ཨ་ཕ་བོས་ཤིང་རུས། རྒྱལ་པོས་ཁོའི་བྱ་མཐོང་བ་ན། ཁོ་རུས་ནས་ཁྱོད་འདི་ནས་ཅི་ནས་
ཀྱང་འདུག་མི་རུང་། ལམ་སང་འགོ་དགོས། གདོན་འདྲེ་དེས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱིང་མིད་རྒྱ་རིད་ཅེས་ལབ།

རྒྱུ་རྟོག་རྒྱ་མཚོས་ངས་ཁོ་མོ་གསོད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་ལབ།

རྒྱལ་པོས་མིན། ཁྱོད་ཀྱིས་མི་རུས། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱིན་ཉེན་ཁར་མ་གཏོང། གང་མཁྱེན་ཀྱིས་འགོ་དགོས་ཅེས་བཤད།

རྒྱུ་རྟོག་རྒྱ་མཚོ་ཁོའི་ཨ་ཕ་དང་བྱེས་ཤིང་བྱེས་སྤྱིས་པ་ཕྱུག་པོ་ཆང་ལ་ལོག། ཁོས་སྤོང་མོ་དང་སྤྱིས་པ་ཕྱུག་པོ་དེར་ཁོའི་
ཕོ་བྱང་ནང་གི་མཐོང་མཐོང་ཆང་མ་བཤད། ཁོའི་སྤོང་མོ་སྤྱུག་ནས་ཁ་གྲགས་མ་སྤྱོད། རྒྱུ་རྟོག་རྒྱ་མཚོས་སྤྱིས་པ་ཕྱུག་པོ་
དེར་ཁྱོད་ལ་རལ་གྱི་རྩོན་པོ་གཙོད་ཐེངས་གཅིག་གིས་མགོ་དགུ་བོ་གཙོད་སྤྱོད་པ་ཞིག་ཨ་ཡོད་ཅེས་དྲིས།

སྤྱིས་པ་ཕྱུག་པོ་དེས་ཡོད་ཅེས་ལན་བཏབས།

རྒྱུ་རྟོག་རྒྱ་མཚོས་ཁྱོད་ལ་ནགས་ཆལ་ཞིག་བཀར་མ་ཐག་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་འབར་དུ་འཇུག་སྤྱོད་པའི་དཔལ་འབར་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཨ་ཡོད་ཅེས་དྲིས།

སྤྱིས་པ་ཕྱུག་པོ་དེས་ཡོད་ཅེས་ལན་བཏབས།

མཚན་མོ་སྤྱོད་པས་པ་ན། རྒྱུ་རྟོག་རྒྱ་མཚོས་རལ་གྱི་དང་དཔལ་འབར་བརྒྱུད་ནས་ཨ་ཕའི་གཟིམ་ཁང་དུ་ཡོང། སྤྱི་
རྒྱལ་ནས་བཞུགས་སྤྱི་སྤྱིན་མོ་མགོ་དགུ་འོང་བར་བསྐྱགས། དུས་ཚོད་མང་པོ་འགོར་སོང་། ཁོ་མོ་འཇུར་བ་ན། རྒྱུ་རྟོག་རྒྱ་མཚོས་
ཁོའི་རལ་གྱི་གཞུགས་ནས་མགོ་དགུ་ཡི་བརྒྱུད་དུ་མ་སེབ་ཅན། འཛིགས་སྤྱིས་པའི་སྤྱིན་མོ་ཅི་མཁྱེན་ཀྱིས་ནགས་ཆལ་དུ་

བློས། རྣམ་རྟོག་རྒྱ་མཚོས་རྗེས་དཔེ་ནས་སོང་། འོན་ཀྱང་ཁོ་ནགས་ཚལ་དུ་ཐོན་པ་ན་སྤྱི་མོ་རྟེན་ས་གང་ནའང་མེད།

ཁོས་ཁོའི་དཔལ་འབར་གླངས་ནས་ཕྱོགས་གསུམ་ལ་མེ་སྤར། སྤྱི་མོ་ནགས་ཚལ་གྱི་དབུས་ན་ཡོད། ཁོ་མོས་འབྲོ་
ཅིས་བྱས། ཁོ་མོ་ཤར་ལ་བྲོས། འོན་ཀྱང་ཁོ་མོས་མེ་མཐོང་། ཁོ་མོ་རྩལ་ལ་བྲོས། འོན་ཀྱང་ཁོ་མོས་མེ་མཐོང་། ཁོ་མོ་ལྟོ་ལ་འབྲོ་
སྐབས། རྣམ་རྟོག་རྒྱ་མཚོས་རལ་གྱི་བཟུང་ནས་བསྐྱུགས་ཡོད། ཁོ་མོ་ཕྱིར་ནགས་ཚལ་གྱི་དབུས་སུ་བྲོས་པ་ན། ཁོ་མོས་ཁོ་མོ་
དབུང་གིས་བསྐོར་ཡོད་པ་ཤེས། བརྒྱབ་སེམས་ཆེ་བའི་མེ་དབུང་གིས་ཁོ་མོ་མེད་པར་གཏོང་བ་ན། ཁོ་མོ་མུ་མཐུད་དུ་འབྲོ་མ་ཐུབ་
པར་འཛོལ་སྐད་སྒྲིག་ལའ་བ་བཏོན།

རྣམ་རྟོག་རྒྱ་མཚོས་ཁོའི་ཨ་ཕ་བསྐྱབས་ནའང་ཁོའི་ཨ་མ་སྐྱབ་པ་འབྲི་སོང་། སྤྱི་མོས་ཁོ་མོ་ལ་དུ་མའི་སྤྱོད་འཆི་ལམ་
དུ་བྲངས། ཆོས་ཀྱི་ལྟ་མོ་དང་རྣམ་རྟོག་རྒྱ་མཚོ། ཁོ་ཚོའི་ཨ་ཕས་ཡང་བསྐྱར་སྒྱིད་པོའི་ངང་འཆོ་བ་རོལ། ཁོ་ཚོའི་ཡིད་ལ་སྤྱི་མོ་
མགོ་དགུ་རྒྱན་པར་བྲན། དཀོན་མཆོག་གིས་ཁོ་ཚོར་འཆོ་བ་ཞི་འཇགས་ཤིག་བསྟུལ་བར་ཁོ་ཚོས་བསྟོད་སྟོན་སྤྱར།

3. Put the sentences in the correct order. ཆོག་གྲུབ་རྣམས་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- ___ "A rich man bought him," said the old woman.
- ___ Tsolha said, "I must eat your two children's hearts."
- ___ After the monster left, he called to his father and began weeping.
- ___ As she got near the King, each of her nine heads smiled an evil smile.
- ___ Finally, Nando Jiaso was so thirsty that he was too weak to walk.
- ___ Five years later in spring, Qeji Lhamo reached a big town called Dudo.
- ___ He could see nothing moving in the palace.
- ___ He moved quietly as he looked for his parents.
- ___ He told his sister and the rich man all that he had seen in the palace.
- ___ He took out his torch and started a fire in three directions.
- ___ His poor father was so thin that you could see his bones.
- ___ Nando asked the rich man, "Do you have a sword sharp enough to cut off nine heads?"
- ___ Nando saved his father but it was too late for his mother.
- ___ One day she pretended to be so sick she could not get out of bed.
- ___ Outside the tent, an old woman was making butter.
- ___ Qeji Lhamo had found her brother.
- ___ She could not escape and screamed horribly as the greedy flames consumed her.
- ___ The executioner was a kind man and hated to kill children.
- ___ The King had two wives.
- ___ When Nando was about to speak to his father, he felt the air move.
- ___ When Nando was nineteen, he told his sister that he had decided to kill Tsolha.
- ___ When she appeared, Nando swung his sword, slashing off eight of her nine heads.
- ___ When she reached the tent, she found her brother had vanished.

4. Put these words in the blanks below བ་སྟན་འདི་དག་གིས་གཤམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྟོང་ས།: a, and, the, in, to, for, on, of, from, after, at, behind, with.

- a. _____ children began running.
- b. It was _____ hot day _____ bright shining sun.
- c. Nando Jiaso was too weak _____ walk.
- d. His sister had _____ carry him.
- e. She carried him _____ two days _____ two nights.
- f. _____ third day they reached _____ black tent.
- g. Outside _____ tent, an old woman was making butter.
- h. "I can't," replied _____ old woman _____ low angry voice.
- i. "I have no water _____ such _____ hot day."
- j. He was almost dead _____ thirst.
- k. _____ girl begged _____ woman _____ look _____ her brother, while she went _____ look _____ water.
- l. _____ last, she found _____ river _____ small hill.
- m. She drank ten mouthfuls _____ water quickly.
- n. She took _____ mouthful _____ went back _____ her brother.
- o. She reached _____ tent.
- p. _____ woman was happily counting _____ lot _____ money.
- q. "_____ man bought him," said _____ old woman _____ quivery voice.
- r. "He said he would care _____ your brother."
- s. Qeji Lhamo felt sad _____ sorry _____ her poor brother _____ wept _____ long time.
- t. _____ spring, Qeji Lhamo reached _____ big town.

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- a. What did Tsolha say she must eat?
- b. What did the King order the executioner to do?
- c. What did the executioner tell the children?
- d. When did the children reach the tent belching black smoke?
- e. What did Qeji Lhamo ask the old woman?
- f. Where did Qeji Lhamo find water?
- g. When she returned to the tent, what was the old woman doing?
- h. What had the old woman done with the girl's brother?
- i. When did Qeji Lhamo see her brother again?
- j. Where was he?
- k. With whom was he living?
- l. When did he decide to kill Tsolha?
- m. What was lying everywhere in the palace?
- n. How did his father look?
- o. What did the ghost do to the father?
- p. What did Nando ask the rich man for?
- q. How many heads did Nando cut off?

Zhaxi's Adventures

ཆོདཔལ་རྒྱལ།

1. Vocabulary བ་སྟོད།

scriptures མ་ཎི། བསྟན་བཅོས།

porch བྱམས།

torturing རྩུག་བསྐྱུལ་བ། བརྟམ་བཞོན་བ།

pointed to བསྟན་བ།

upset ཡིད་དྲག་གས་པའི། སེམས་མི་བདེ་བའི།

ugly བཙོག་པོ།

dragon འབྲུག།

devil སྒྲིན་པོ། གཏོན་འབྲེ།

waving གཡུག་བ།

lure him out ཁོར་མགོ་སྒྲོར་ནས་སྒྲོར་འབྲིད་བ།

market ཁྲོམ། ཆོང་ར།

pitiful སྒྲིང་ཇེའི།

tormenting མནར་གཅོད་བྱེད་བ།

snake རྩུལ།

recalled བྱིར་དྲན་བྱས་བ།

magic འཕྲུལ་གྱི།

riverbank རྩེ་རོགས།

urinated གཅོན་བཏང་བ།

noticed མཐོང་བ། མཉམ་འཛིག་བྱས་བ།
grabbed བཟུང་བ།
tumbled འབྱུལ་བ། ལྷུང་བ།
eventually མཐའ་མར།
faithful སློ་དཀར་བ།
sunny ཉི་འོད་ཚ་བའི།
pleaded དག་འཁུན་བྱེད་བ། ལུ་བ་བྱེད་བ།
pearl ཐུ་ཉིག།
withered རྩིན་བ།
encountered རོ་ཐུག་བ།

informed བད་བརྒྱབ་བ།
repeatedly ཡང་ཡང་དུ།
luckily ལྷ་བས་ལེགས་པ་ལ།
disguised བརྟུས་བ།
faint དྲན་པ་བརྒྱལ་བའི།
handsome རོ་ཡག།
square སྤྱ་བཞི།
thunder འབྲུག་སྒྲ།
rely ཞེན་བ། བརྟེན་བ།

2. Text སློབ་ཚན།

Zhaxi was a strange young man who stayed in his room most of the time reading **scriptures**. His father wanted him to come out of his room and do something. He decided to try and **lure him out** of the room, tossed a gold coin on the **porch**, and said, "Come out Zhaxi!"

Zhaxi came out, noticed the gold coin, and called happily to his father, "Father, I found a gold coin on the porch."

"Lucky man, you found a gold coin. What will you find in the yard?" replied his father.

The next day his father threw a gold coin in the yard and called, "Zhaxi, come out to the yard!" Zhaxi found the gold coin in the yard and told his father.

The third day his father threw a gold coin outside the gate. You can guess what Zhaxi did on that day.

The father said to Zhaxi, "Now take these three gold coins and buy us some food." Zhaxi started to the **market**. On the way he saw several children **torturing** a cat. Zhaxi thought that the cat was in a very **pitiful** condition, bought the cat from the children with a gold coin, and carried it home.

"What did you buy?" asked his father. Zhaxi **pointed to** the cat. His father said nothing.

The next day on the way, he met some children **tormenting** a dog. Zhaxi bought the dog for a gold coin and took it home. His father was **upset** but remained silent.

On the third day Zhaxi met a hunter holding a white **snake**. Zhaxi said, "Please sell the snake to me. I'll give you a gold coin," and the hunter agreed.

Zhaxi asked the hunter where he had caught the snake. The hunter pointed at a big rock and said, "Under that rock."

Zhaxi thanked him, went to the rock, and put the small white snake on the ground. When Zhaxi turned to leave, the snake said, "If you need my help, come and find me here."

When Zhaxi got home, his father's face was **ugly** with anger. He knew Zhaxi had not bought food. His father loudly and angrily said, "Take your cat and dog and leave here immediately." Zhaxi took the two animals he had bought and sadly left his home.

Then he **recalled** what the snake had said and went to the rock. The snake said, "Don't be sad. I'll help you. I'm **Dragon King's** son. Go to Dragon Palace. My father will offer you much gold and silver but don't take it. That gold and silver will become dirt as soon as you leave the palace. Instead, ask for the gold bowl on the stove. My father will give it to you."

Zhaxi did exactly what the snake said and obtained the gold bowl. It was a **magic** bowl that gave him whatever he wished for. When Zhaxi and his two animals felt hungry, he closed his eyes and asked the gold bowl for some food. Very soon, delicious food appeared. With the bowl's help, they continued their journey for many days.

One day they reached a riverbank. This place was very beautiful. Zhaxi closed his eyes and asked for a house. When he opened his eyes, a wooden house was there. He and the cat and dog lived happily there.

The King who lived on the other side of the river heard about the gold bowl. He wanted it very much and sent for a **devil**. The King said to the devil, "I promise to give you a person a day if you get me that gold bowl."

The devil agreed, changed himself into a man, and went to the **riverbank**. Zhaxi saw the man **waving** to him from the other side of the river. Zhaxi thought, "That man must be poor like me."

He then said to the gold bowl, "Please let that man come to this side," and the man suddenly appeared in front of Zhaxi, who had no idea that this man really was a devil. Zhaxi asked the man to live with them and he did. Zhaxi thought he was a good man.

One day Zhaxi said, "I'm going to go home to see my father. Please look after my cat and dog while I'm away." When he left, he did not take the gold bowl. The devil stole it and gave it to the King.

The cat and dog knew what the man had done and decided to steal the gold bowl back. They snuck into the King's palace and saw that the devil and the King were talking.

The devil said, "Where is the gold bowl? We must take care or Zhaxi will steal it back."

The King said, "Don't fret. It's very safe. It is in King Mouse's hands."

The cat went to King Mouse's gate and pretended to be dead. Soon some mice **noticed** their enemy, the cat, lying dead at the gate. They happily jumped up and down and **urinated** on the cat's body. The cat never moved.

A mouse **informed** King Mouse and he came out and jumped on the cat. As soon as he did so the cat **grabbed** King Mouse with his teeth and said, "Give me the gold bowl or I'll eat you." The cat was soon given the gold bowl. After taking the gold bowl and eating several mice, the cat left.

On their way home, the dog and cat had to cross the river. The cat held the bowl in his mouth. The dog asked, "Do you have it?" The cat nodded his head.

The dog asked this **repeatedly**. Finally, the cat angrily and loudly said, "Yes!" As soon as he said this, the gold bowl **tumbled** into the river.

The cat noticed a big fish swimming in the river and caught it. **Luckily**, the gold bowl was in the fish's mouth so the two happily went home with the gold bowl and waited for Zhaxi's return.

When Zhaxi **eventually** returned, they gave him the gold bowl and told him what had

happened. A short time later the devil **disguised** as the same man waved his hands from across the river.

This time the devil was unlucky. From his **faithful** animals' account, Zhaxi knew the man was a devil, and asked the gold bowl to put the man in the river. The man suddenly disappeared but Zhaxi and the animals could hear **faint** cries of "Help, Help..."

One **sunny** morning some days later, Zhaxi went to the King's palace to ask the princess to be his wife. Zhaxi had heard that the princess was beautiful and kind.

After Zhaxi made his request, the King looked at Zhaxi carefully and shook his head. He thought, "This man is so poor and he wants to marry my daughter!" The King shouted, "Cut off his head!"

However, when the princess saw Zhaxi she fell in love with him immediately. She thought he was **handsome** and kind. "Dear Father, don't kill him. I want to be his wife," **pleaded** the princess.

"I will not let you marry this poor man," said the King. Then he thought a moment and said, "Well, Zhaxi, if you want to marry my daughter you must do several things. You must bring me a bag of gold, a **square** egg, a big **pearl**, and on the fifteenth of the twelfth month it must **thunder** three times."

Zhaxi agreed, left, and decided to ask a famous Lama for advice. As he was walking to the famous Lama's place, he passed by a temple. He went inside and saw a Buddha image. The image said, "I don't know why no one worships me."

Zhaxi replied, "I will ask the Lama," and continued his journey.

Soon he met a man wailing under a tree. "I don't know why the tree has suddenly **withered**. I **rely** on this tree for my life," said the man.

"I will ask the Lama," replied Zhaxi.

Zhaxi walked on and **encountered** a dragon. "I came here to drink some water. I don't know why I can't fly," said the dragon.

"I will ask the Lama," replied Zhaxi.

Zhaxi walked on and met an old man whose hair was as white as snow. "Boy, where are you going?" asked the old man.

"I'm going to visit a Lama," Zhaxi replied and said the Lama's name.

"That Lama is me," said the old man. Zhaxi was very happy, told his story, and asked the Lama for help for those he met on the road.

The Lama said, "You can get those things if you help those you met on the road. There is a big pearl in the dragon's mouth. If you remove it, the dragon can fly again. There is a bag of gold under the dry tree's roots. If you take the gold away, the tree will come back to life. Under the Buddha image there is a square egg. If you remove it, many people will worship the image."

Zhaxi thanked the old Lama and began his return journey.

When he met the dragon, he promised Zhaxi to make it thunder three times on the fifteenth of the twelfth month. Zhaxi took the other things to the King's palace. The King was very surprised.

Zhaxi's wedding started on the fifteenth of the twelfth month and, on that day the dragon made it thunder three times.

Not long afterwards, Zhaxi became the King and led a happy life.

བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད།

བཀྲ་ཤིས་ནི་གསར་བྱ་སྒྲོར་ལོག་ཅིག་ཡིན་ལ་ཁོས་དུས་ཚོད་མང་ཆེ་ཤོས་ཁྱིམ་དུ་བལྟ་ནས་ཆོས་བདོན། ཁོའི་ཨ་ཕས་ཁོ་ཕྱི་ལ་ཡོང་
ནས་དོན་རེ་བསྐྱབ་ན་འདོད་དེ་ཁོ་ཁང་བའི་ཕྱི་ལ་བསྐྱུ་བྱིད་བྱིད་ཅིས་བྱས། ཁོས་བྱམས་ལ་གསེར་གྱི་དོང་ཙེ་ཞིག་གཡུགས་
ནས་"བཀྲ་ཤིས། སྒོ་ལ་ཤོག"ཅས་ལབ།

བཀྲ་ཤིས་ཕྱི་ལ་ཡོང་ནས་གསེར་གྱི་དོང་ཙེ་མཐོང་ནས་དགའ་བའི་ངང་ཁོའི་ཨ་ཕ་ལ་"ཨ་ཕ། ངས་བྱམས་ནས་གསེར་གྱི་དོང་
ཙེ་ཞིག་ཆེད་བྱུང་"ཞེས་བོས།

ཁོའི་ཨ་ཕས་"བསོད་ནམས་ཅན་གྱི་མི། བྱིད་ཀྱིས་གསེར་གྱི་དོང་ཙེ་ཞིག་ཆེད་བྱུང་། བྱིད་ཀྱིས་ར་སྒྲོར་ནང་ནས་ཙེ་ཞིག་ཆེད་རྒྱ་
རེད་"ཅས་ལན་བཏབས།

ཕྱི་ཉིན། ཁོའི་ཨ་ཕས་ར་སྒྲོར་གྱི་ནང་དུ་གསེར་གྱི་དོང་ཙེ་ཞིག་འཕངས་ནས་"བཀྲ་ཤིས། སྒྲོར་བྱང་ནས་ར་སྒྲོར་ནང་ལ་
ཤོག"ཅས་བཤད། བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ར་སྒྲོར་ནང་ནས་གསེར་གྱི་དོང་ཙེ་ཞིག་ཆེད་ནས་ཁོའི་ཨ་ཕར་བཤད།

ཉིན་མ་གསུམ་པར། ཁོའི་ཨ་ཕས་གསེར་གྱི་དོང་ཙེ་ཞིག་སྒོའི་ཕྱི་ལ་འཕངས། བྱིད་ཀྱིས་དེའི་ཉིན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཙེ་ཞིག་བྱས་
པ་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ།

ཨ་ཕས་བཀྲ་ཤིས་ལ་"ད་གསེར་གྱི་དོང་ཙེ་འདི་གསུམ་པོ་ཁྱེད་ནས་ང་ཚོ་ལ་ཟ་མ་རེ་ཉོས་"ཟེར། བཀྲ་ཤིས་ཁྱོམ་རར་སོང་།
ལམ་ཁ་ནས། ཁོས་བྱིས་པ་འགས་བྱི་ལ་ཞིག་སྤྲུག་ལ་བསྐྱུལ་བཞེན་པ་མཐོང་། བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་བྱི་ལ་སྒྲིང་མ་རྗེས་ལ་ཐུར་ཡོད་
བསམས་ནས་གསེར་གྱི་དོང་ཙེ་ཞིག་གིས་བྱི་ལ་དེ་ཉོས་ཤིང་ཐུར་ལ་ཁུར་ནས་ཐོན།

ཁོའི་ཨ་ཕས་"བྱིད་ཀྱིས་ཙེ་ཞིག་ཉོས་"ཅས་བྲིས་པ་ན། བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་བྱི་ལ་བསྐྱུལ། ཁོའི་ཨ་ཕས་ཙེ་ཡང་མ་བཤད།
ཕྱི་ཉིན་ལམ་ཁར། ཁོས་བྱིས་པ་འགས་ཁྱི་ཞིག་སྤྲུག་ལ་བསྐྱུལ་བཞེན་པ་མཐོང་། བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་གསེར་གྱི་དོང་ཙེ་ཞིག་གིས་བྱི་
དེ་ཉོས་ནས་ཐུར་ལ་ཁུར་ཡོང་། ཁོའི་ཨ་ཕའི་ཡིད་ཆད་ཀྱང་ཁ་རྒྱུ་གིར་བསྟན།

ཉིན་མ་གསུམ་པའི་ཉིན། བཀྲ་ཤིས་སྐྱུལ་དཀར་པོ་ཞིག་བཟུང་བའི་རྩོད་པ་ཞིག་ལ་ཐུག། བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་"སྐྱུལ་དེ་ང་ལ་འཆོང་
དང་ངས་བྱིད་ལ་གསེར་གྱི་དོང་ཚེ་གཅིག་ཉྱེར་"ཞེས་ཁྱུ་བ་བྱས་པ་ན་རྩོད་པ་འཐད།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་རྩོད་པར་སྐྱུལ་དེ་གང་ནས་བཟུང་བ་བྲིས། རྩོད་པ་དེས་བྲག་རྩོད་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྱུན་ནས་"བྲག་རྩོད་འོག་
ནས་"ཅས་བཤད།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཁོ་ལ་བཀའ་བྲིན་ཞུས་པ་དང་བྲག་རྩོད་ཡོད་སར་སོང་ནས་སྐྱུལ་དཀར་པོ་རྒྱུང་རྒྱུང་དེ་ས་ཐོག་ལ་བཞག། བཀྲ་ཤིས་
ཁ་ཕྱིར་འཁོར་ནས་འགོ་སྐྱབས། སྐྱུལ་གྱིས་"གལ་ཏེ་བྱིད་ལ་ངའི་རོགས་རམ་མཁོ་ན། འདིར་ཤོག་ནས་ང་འཆོལ་"ཞེས་བཤད།

བཀྲ་ཤིས་ཐུལ་ལ་ཐོན་པ་ན། ཁོའི་ཨ་ཕའི་གདོང་ཁོང་ཁྱོས་ལྟ་ན་བཙོག། ཁོས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཟ་རྒྱུ་མ་ཉོས་པ་ཤེས། ཁོའི་ཨ་
ཕས་སྒྲིང་མགོ་མཐོན་པོ་དང་ཁོང་ཁྱོའི་ངང་ནས་"བྱིད་ཀྱི་བྱི་ལ་དང་ཁྱི་ཁྱིད་ནས་ལམ་སང་འདི་ག་དང་ཁ་འབྲལ་དགོས་"ཅས་ལན་
བཏབས། བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་རང་གིས་ཉོས་པའི་རི་དྲགས་གཉིས་ཀ་ཁྱིད་ནས་ཡིད་སྦྱོར་བའི་ངང་པ་ཐུལ་དང་བྲལ།

དེ་ནས་ཁོས་སྐུལ་གྱིས་བཤད་པ་ཡིད་ལ་ཤར་ནས་བྲག་རྩོལ་ཡོད་སར་སོང་། སྐུལ་གྱིས་ཡིད་མ་སྒྲི། ངས་ཁྱོད་ལ་རོགས་བྱེད།
ང་ནི་ཁྱའི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་ཡིན། ཁྱའི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དུ་འགྲོ། ངའི་ང་ལས་ཁྱོད་ལ་གསེར་དཔུལ་མང་པོ་སྟེར་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་
གྱིས་མ་འཁྱེར་ཅིག། ཁྱོད་ཕོ་བྲང་དང་བྲལ་མ་ཐག་གསེར་དཔུལ་ཚོང་མ་ས་ལ་འགྱུར་འགྲོ། ཐབ་ཀའི་སྟེང་གི་གསེར་གྱི་ཅ་ན་དེ་སྟོང་
དགོས། ངའི་ཨ་ཕས་དེ་ཁྱོད་ལ་སྟེར་སྟེ། ཅེས་བཤད།

བཀྲ་ཤིས་གྱིས་སྐུལ་གྱིས་བཤད་པ་རི་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པས་ཁོར་གསེར་གྱི་ཅ་ན་དེ་ཐོབ། དེ་ནི་ཁོར་ཅི་འདོད་སྟེན་པའི་
འཕྲུལ་གྱི་ཅ་ན་ཞིག་ཡིན། བཀྲ་ཤིས་དང་ཁོའི་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀ་ལྟོགས་དུས་ན། ཁོས་མིག་བཙུམས་ནས་གསེར་གྱི་ཅ་ན་ལ་
ཟས་སྟོང་ན། ཟ་མ་ཞིམ་པོ་རེ་མ་མ་འཆུང་ཡོང་། ཅ་ན་དེའི་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་ནས། ཁོ་ཚོ་མཉམ་སྦྲེད་དུ་ཉིན་མང་པོར་འགྲུལ་
བཞུད་བྱས།

ཉིན་ཞིག་ཁོ་ཚོ་ཆུ་འགམ་ཞིག་ལ་འབྱོར། ས་འདི་ཉ་ཅང་མཛེས་སྟུག་ལྡན། བཀྲ་ཤིས་གྱིས་མིག་བཙུམས་ནས་ཁང་བ་ཞིག་ལ་
སྟོན་བ་བྱས། ཁོས་མིག་བྱེས་བ་ན། ཤིང་ཁང་ཞིག་དེ་གར་བྱོན་ཡོད། ཁོ་དང་བྱི་ལ། ཁྱིས་གསུམ་པོས་དེ་གར་འཚོ་བ་སྦྱིད་པོ་རྒྱུ་
ཆུ་པོའི་ཕ་གི་ན་འདུག་པའི་རྒྱལ་པོས་གསེར་གྱི་ཅ་ན་དེའི་སྟོར་ཐོབ། ཁོས་ཅ་ན་སེམས་གཏིང་ནས་བདག་འཛིན་བྱེད་འདོད་

ནས་འདྲེ་ཞིག་གདན་དྲངས། རྒྱལ་པོས་གདོན་འདྲེར་གལ་ཉེ་ཁྱོད་གྱིས་ང་ལ་གསེར་གྱི་ཅ་ན་དེ་ལོན་ཐུབ་ན། ཉིན་གཅིག་རེ་མི་
གཅིག་རེ་ཁྱོད་ལ་མཚོད་རྒྱ་ངས་ཁས་ལེན་ཞེས་བཤད།

གདོན་འདྲེ་དེ་འཐད་ཅིང་སྟེས་བ་ཞིག་དུ་སྐུལ་ནས་ཆུ་ལྷགས་སུ་སོང་། བཀྲ་ཤིས་གྱིས་སྟེས་བ་ཞིག་གིས་ཆུ་ཡི་ཕ་རོལ་ནས་ཁོ་
ལ་ལག་བརྟེན་པ་མཐོང་ནས། "སྟེས་བ་དེ་ནི་དཔུལ་པོ་ང་དང་མཚུངས་"འདོད།

དེ་ནས་ཁོས་གསེར་གྱི་ཅ་ན་ལ་"སྟེས་བ་དེ་འདི་གར་ཡོང་དུ་ཆུགས་"ཅེས་བཤད་བ་ན། སྟེས་བ་སྟོ་ཐུར་དུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མདུན་དུ་
ཐོན། བཀྲ་ཤིས་གྱིས་སྟེས་བ་དེ་ནི་གདོན་འདྲེ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་འང་མ་དྲན། བཀྲ་ཤིས་གྱིས་སྟེས་བ་དེར་ཁོ་ཚོ་དང་མཉམ་སྦྲེད་
འདུག་རྒྱའི་རེ་བ་ཞུས་པ་ན་ཁོ་ཡང་བསྟན། བཀྲ་ཤིས་གྱིས་ཁོ་ནི་མི་བཟང་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད།

ཉིན་ཞིག་བཀྲ་ཤིས་གྱིས་"ང་ལུལ་དུ་ཨ་ཕ་ལ་བལྟ་དུ་འགྲོ་ཅིས་ཡོད། ང་སོང་ཤུལ་ནས་ངའི་བྱི་ལ་དང་ཁྱི་སྟོར་རྒྱ་མཁུན་ཞེས་
ལའ། ཁོ་ཁྱིས་སྐྱབས་ཁོས་གསེར་གྱི་ཅ་ན་དེ་མ་ཁྱེར། གདོན་འདྲེས་ཅ་ན་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་པོར་བྱིན།

བྱི་ལ་དང་ཁྱི་གཉིས་གྱིས་སྟེས་བ་དེས་ཅི་ལས་བ་ཤེས་ནས་གསེར་གྱི་ཅ་ན་དེ་བྱིར་བརྟེན་རྒྱ་ཐག་གིས་བཅད། ཁོ་ཚོ་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་
བྲང་དུ་འཆུལ་ནས་གདོན་འདྲེ་དང་རྒྱལ་པོའི་སྟེང་མོལ་བྱེད་བཞིན་པ་མཐོང་།

གདོན་འདྲེས་"ཅ་ན་གདན་པོ་ཡོད། ང་ཚོས་བདག་འཛིན་བཟང་པོ་བྱེད་དགོས། དེ་མིན་བཀྲ་ཤིས་གྱིས་དེ་བྱིར་བརྟེན་རྒྱ་ཐག་རེད་"ཅེས་
ལའ།

རྒྱལ་པོས་"སེམས་མ་འཁྲུགས། ཅ་ན་བདེ་འཇགས་ཡིན། ཅ་ན་ཅི་གྲུ་རྒྱལ་པོའི་ལག་ན་ཡོད་"ཅེས་ལའ།

བྱི་ལ་ཅི་གྲུ་རྒྱལ་པོའི་སྟོ་ཁར་སོང་ནས་ཤི་ཁུལ་བྱས། མི་འགྲངས་པར་ཅི་གྲུ་འགས་ཁོ་ཚོའི་དགའ་བོ་བྱི་ལ་ཤི་ནས་སྟོ་ཁར་འགྲུལ་
ཡོད་པ་མཐོང་། ཁོ་ཚོ་དགའ་སྟོའི་ངང་གནམ་ལྗིང་ས་ལྗིང་བྱས་ནས་བྱི་ལའི་ལུས་ཐོག་ལ་གཅིན་གཅིས། བྱི་ལ་གཏན་ནས་མ་འགྲུལ།

ཅི་གྲུ་ཞིག་གིས་ཅི་གྲུ་རྒྱལ་པོར་བརྟུང་བ་ན་ཁོ་སྒོ་ལ་ཡོང་ནས་བྱི་ལའི་ཐོག་ལ་ལྷིང་། ཁོ་བྱི་ལའི་ཐོག་ལ་ལྷིང་མ་ཐག་ཏུ་བྱི་
ལས་སོ་ཡིས་ཅི་གྲུ་རྒྱལ་པོ་བརྟུང་ནས་"ང་ལ་གསེར་གྱི་ཅ་ནེ་དེ་བྱིན། དེ་མིན་ངས་ཁྱོད་འཆའ་རྒྱ་ཡིན་"ཞེས་ལབ། གསེར་གྱི་ཅ་ནེ་མི་
འབྱུངས་པར་བྱི་ལ་ལ་བྱིན། ཅ་ནེ་ལག་ཏུ་སྒྲངས་པ་དང་ཅི་གྲུ་འགའ་ཞོས་རྗེས་བྱི་ལ་བྱུང་སོང་།

ཁོ་ཚོ་ཡུལ་དུ་ལོག་པའི་ལམ་ཁར། ཁྱི་དང་བྱི་ལ་གཉིས་རྒྱུ་པོ་ལ་བརྒྱལ་དགོས་བྱུང་། བྱི་ལས་གསེར་གྱི་ཅ་ནེ་ཁ་ནང་ལ་བརྟུང་།
ཁྱི་ཡིས་"ཁྱོད་ལ་གསེར་གྱི་ཅ་ནེ་ཡོད་དམ"ཞེས་དྲིས་པ་ན་བྱི་ལས་མགོ་སྒྲུབ།

ཁྱི་ཡིས་དྲི་བ་འདི་ཡང་ཡང་དུ་དྲིས། རྗེས་མཐར། བྱི་ལས་ཁོང་ཁྱོད་དང་སྐད་སེང་མཐོན་པོས་"ཡོད་"ཅེས་བཤད་མ་ཐག་ཏུ་
གསེར་གྱི་ཅ་ནེ་རྒྱ་ནང་དུ་འགྲིལ།

བྱི་ལས་ཀྱི་ཆེན་མོ་ཞིག་རྒྱ་ནང་ན་རྒྱལ་བ་མཐོང་ནས་བརྟུང་། ལས་འགྲིག་པ་ཞིག་ལ་གསེར་གྱི་ཅ་ནེ་དེ་ཀྱི་དེའི་ཁ་ནང་ན་ཡོད་
པས། ཁོ་གཉིས་དགའ་སྤྱོད་ངང་ཅ་ནེ་བྱིར་ནས་ཡུལ་ལ་ལོག་ཅིང་བཀྲ་ཤིས་ཡོང་བར་བསྐྱུགས་ནས་བཟུང་།

བཀྲ་ཤིས་མཐར་ཐུང་ཐེབས། ཁོ་ཚོས་ཁོ་ལ་གསེར་གྱི་ཅ་ནེ་བྱིན་ཞིང་དོན་ཅི་ཞིག་བྱུང་བ་བཤད། དུས་ཡུན་རིང་པོ་མ་འགོར་བ་
ན། གདོན་འདྲེ་ཡང་བསྐྱར་སྒྲེས་པ་དེར་བརྟུང་ནས་རྒྱའི་ཡ་གོ་ནས་ལག་བརྟུང་བྱུང་།

ཐེངས་འདིར་གདོན་འདྲེའི་ལས་དབང་མ་བཟང་། ཁོའི་སྒོ་དཀར་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས་བཤད་ཡོད་པས། བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་སྒྲེས་
པ་དེ་ནི་གདོན་འདྲེ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤིས་ཤིང་གསེར་གྱི་ཅ་ནེ་ལ་སྒྲེས་པ་དེ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་བྱས། སྒྲེས་པ་དེ་སྒོ་བྱུང་དུ་མེད་
སོང་བུང་འོན་ཀྱང་གདོན་འདྲེས་རྒྱ་ནང་ན་"ང་སྒྱོབ་རོགས། ང་སྒྱོབ་རོགས།..."ཅེས་ཤི་མ་གསོན་གྱི་དུ་སྐད་འདོན་པ་བཀྲ་ཤིས་
དང་ཁོའི་སེམས་ཅན་གྱིས་ཐོས།

ཉིན་འགའི་རྗེས་ཀྱི་ཉི་འོད་ཆ་བའི་ནངས་མོ་ཞིག་ལ། བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་པོར་ཕོ་བྲང་དུ་སྐས་མོ་ཁོའི་རྒྱང་མར་སྒྲོང་དུ་སོང་། བཀྲ་
ཤིས་ཀྱིས་སྐས་མོ་ནི་ལྷ་ན་ལྷག་ཅིང་བྱམས་སེམས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་གོ་ཡོད།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཁོའི་རེ་བ་ཞུས་པ་ན། རྒྱལ་པོས་གཟབ་ནན་གྱིས་གཟིགས་ནས་མགོ་པོ་གཡུགས། ཁོས་"སྒྲེས་པ་འདི་ནི་མེད་པོ་
ཡིན་ཐོག་དང་རུང་འདི་བྱམ་དང་གཉེན་སྒྲིག་ན་འདོད་"བསམས། རྒྱལ་པོས་"ཁོའི་མགོ་པོ་ཆོད་"ཅེས་གཟབ་པོར་བཤད།

འོན་ཀྱང་སྐས་མོས་བཀྲ་ཤིས་མཐོང་བ་ན་ཁོ་མོའི་བརྩེ་སེམས་ལམ་སང་ཁོ་ལ་འབྱུང། ཁོ་མོས་བཀྲ་ཤིས་ནི་ཡག་པོ་སྒོ་དང་
བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་ལྷན་པ་ཞིག་རེད་འདོད། སྐས་མོས་"སྒྲིང་ཉི་བའི་ཨ་པ་ལགས། ཁོ་མ་གསོད། ང་ཁོའི་རྒྱང་མ་བྱེད་ན་འདོད་"ཅེས་ཞུ་
བ་བྱས།

རྒྱལ་པོས་"ངས་ཁྱོད་གསར་བྱ་མེད་པོ་འདི་དང་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་དུ་མི་འཇུག"ཅེས་བཤད། དེ་ནས་ཁོས་རེ་ཞིག་ལ་བསམ་མཐོན་
བྱུང་ནས་"འོ་ན། བཀྲ་ཤིས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་འདི་བྱམ་དང་གཉེན་སྒྲིག་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ངས་པར་དུ་དོན་འགའ་རེ་བསྐྱུབ་དགོས།
ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་གསེར་སྒྲིག་པར། སྒོ་དང་བྱུ་བཞི་གཅིག་སྟེ་ཆེན་པོ་གཅིག་འབྱེད་ཡོང་དགོས་པའི་མི་ཆད། རྒྱ་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་
ཆོས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་འབྱུག་སྐྱེ་ཐེངས་གསུམ་ལ་གྲགས་སུ་འཇུག་དགོས"ཅེས་བཤད།

བཀྲ་ཤིས་འཐད་པ་བྱུང་ནས་བྱུང་སོང་བ་དང་སྐུལ་སྐུལ་དབང་གྲགས་ཅན་ཞིག་ལ་སྒོ་འདྲི་རྒྱ་བྱས། ཁོ་སྐུལ་སྐུལ་དབང་གྲགས་ཅན་

དེའི་བཞུགས་སར་འགོ་སྐབས། ཁོ་ལྟ་ཁང་ཞིག་བརྒྱན་ནས་སོང་། ཁོ་ལྟ་ཁང་དེའི་ནང་དུ་སོང་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ཞིག་མཐོང་།
སྐུ་དེས་"མི་གཅིག་གིས་ཀྱང་ང་ལྟེ་བོར་མི་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ངས་མི་ཤེས་"ཅེས་ལབ།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་"ངས་སྐུ་ལ་སྐུ་ལ་འདྲི་"ཞེས་ལན་བཏབས་ནས་མཐུན་དུ་འབྲལ་སྟོན་བྱས།

ཅང་མ་འགོར་བར་ཁོ་སྤོང་ལོག་ཞིག་ན་སྤོང་བཞིན་པའི་སྐྱེས་པ་ཞིག་དང་ཐུག་སྐྱེས་པ་དེས་"ངས་སྤོང་བོ་ཅིའི་ཕྱིར་གྲོ་བུར་དུ་
སྐམ་འགོ་བའི་རྒྱ་མཚན་མི་ཤེས། ངས་སྤོང་བོ་འདི་ལ་འཆོ་རྟེན་བྱེད་"ཅེས་ལབ།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་"ངས་སྐུ་ལ་སྐུ་ལ་འདྲི་"ཞེས་ལན་བཏབས།

བཀྲ་ཤིས་མཐུན་དུ་སོང་ནས་འབྲུག་ཅིག་ལ་ཐུག་འབྲུག་དེས་"ང་འདིར་རྒྱ་བཏུང་བར་ཡོང་བ་ཡིན། ངས་ང་འཕུར་མི་ཐུབ་
པའི་རྒྱ་མཚན་མི་ཤེས་"ཅེས་བཤད།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་"ངས་སྐུ་ལ་སྐུ་ལ་འདྲི་"ཞེས་ལན་བཏབས།

བཀྲ་ཤིས་སྤར་ཐུས་བཞིན་སོང་བ་ན་དེ་སྤྱོད་ཁང་སྟར་དཀར་པའི་ཀླད་པོ་ཞིག་ལ་ཐུག་ཀླད་པོས་"ལུ་རྒྱུད། ཁྱོད་གང་ལ་
འགོ་ཞེས་དྲིས།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་"ང་སྐུ་ལ་སྐུ་ལ་མཇལ་བར་འགོ་"ཞེས་ལན་བཏབས་ནས་སྐུ་ལ་སྐུའི་མཚན་བཤད།

ཀླད་པོས་"སྐུ་ལ་སྐུ་དེ་ནི་ང་ཡིན་"ཞེས་བཤད། བཀྲ་ཤིས་དགའ་བས་གཟེར་ཞིང་ཁོའི་དོན་དག་བཤད། དེ་མིན་སྐུ་ལ་སྐུ་ལ་ཁོ་
ལམ་ཁ་ནས་ཐུག་པའི་མི་རྣམས་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱའི་རེ་བ་ཡང་ཞུས།

སྐུ་ལ་སྐུས་"གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་ལམ་ཁ་ནས་ཐུག་པའི་མི་རྣམས་ལ་རོགས་བྱས་ན་ཁྱོད་ལ་དངོས་པོ་དེ་དག་འཐོབ་འགོ།
འབྲུག་གི་ཁ་ནང་ན་མུ་ཏིག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མུ་ཏིག་དེ་བཏོན་ན་འབྲུག་ཡང་བསྐྱར་འཕུར་ཐུབ། སྤོང་བོ་སྐྱམ་
པོའི་རྩ་བའི་ལོག་ན་གསེར་རྒྱེ་གང་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་གསེར་དེ་བཏོན་ན། སྤོང་བོར་ཡང་བསྐྱར་རྒྱེ་སྟོབས་རྒྱས་ངས་ཡིན། སྐུ་
ཡི་ལོག་ན་སྐོང་གྲུ་བཞེ་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ཕྱིར་བཏོན་ན། མི་མང་པོས་སྐུ་དེར་དད་པ་བྱེད་ངེས་"ཅེས་གདམས།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་སྐུ་ལ་སྐུ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་རྗེས་ཕྱིར་ལོག་པའི་ལམ་ལ་བུད།

ཁོ་འབྲུག་དང་འཕྲད་པ་ན། འབྲུག་གིས་ཁོ་ལ་རྒྱལ་རྒྱ་བའི་ཆོས་བཙུ་ཉིན་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། ཉིན་དེར་འབྲུག་གིས་འབྲུག་རྒྱ་བའི་ཆོས་གསུམ་ལྟེན་
ཤིས་ཀྱིས་དངོས་པོ་གཞན་པ་ཚང་མ་རྒྱལ་བའི་པོ་པོ་བྱེད་དུ་བྱིང་། རྒྱལ་བོ་ཡ་མཚར།

བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གཉེན་རྟོན་རྒྱལ་རྒྱ་བའི་ཆོས་བཙུ་ཉིན་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། ཉིན་དེར་འབྲུག་གིས་འབྲུག་རྒྱ་བའི་ཆོས་གསུམ་ལྟེན་

རྗེས་ནས་ཅང་མ་འགོར་བར་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་བོར་གྱུར་བ་དང་སྐྱིད་པའི་འཆོ་བ་རོལ།

3. Put the sentences in the correct order. གཤམ་གྱི་ཚེག་གྲུབ་དག་གོ་རིམ་ཡང་དག་པར་སྒྲིགས།

- a. ____ He saw several children torturing a cat.
- b. ____ It was a magic bowl that gave him whatever he wished for.
- c. ____ Mice happily jumped up and down and urinated on the cat's body.
- d. ____ The cat grabbed King Mouse with his teeth.
- e. ____ The devil stole it and gave it to the King.
- f. ____ The gold bowl tumbled into the river.
- g. ____ The gold bowl was in the fish's mouth.
- h. ____ The princess fell in love with Zhaxi.
- i. ____ The third day his father threw a gold coin outside the gate.
- j. ____ When he opened his eyes, a wooden house was there.
- k. ____ Zhaxi asked the gold bowl to put the man in the river.
- l. ____ Zhaxi became the King and led a happy life.
- m. ____ Zhaxi bought the dog for a gold coin and took it home.
- n. ____ Zhaxi noticed the gold coin, and called, "Father, I found a gold coin on the porch."
- o. ____ Zhaxi met a hunter holding a white snake.
- p. ____ Zhaxi took the two animals he had bought and sadly left his home.
- q. ____ Zhaxi was a strange young man.
- r. ____ Zhaxi's wedding started on the fifteenth of the twelfth month.

4. Match the speaker in Part I with what they said in Part II. Each speaker may be matched with only one sentence. ཚན་བ་དང་པོའི་བཤད་མཁན་དང་ཚན་བ་གཉིས་པའི་ནང་གི་ཁོ་ཚོས་ཅི་བཤད་བ་ཤན་ན་སྟུང་། བཤད་མཁན་གཅིག་ལ་ཚིག་གྲུབ་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་སྟོན་།

PART I

a. a deity image	g. the dog
b. a hunter	h. the King
c. a man	i. the princess
d. a white snake	j. Zhaxi
e. the cat	k. Zhaxi's father
f. the devil	

Part II

1. ___ "Come out Zhaxi!"	take care or Zhaxi will steal it back."
2. ___ "Father, I found a gold coin on the porch."	7. ___ "Give me the gold bowl or I'll eat you."
3. ___ "Under that rock."	8. ___ "Do you have it?"
4. ___ "If you need my help, come and find me here."	9. ___ "Dear Father, don't kill him."
5. ___ "I promise to give you a person a day if you get me that gold bowl."	10. ___ "I don't know why no one worships me."
6. ___ "Where is the gold bowl? We must	11. ___ "Boy, where are you going?"

5. Write answers to these questions. གཤམ་གྱི་དྲི་བ་དག་ལ་ལན་འབྲི་དགོས།

- Why did Zhaxi's father want him to come out of his room?
- How did Zhaxi's father lure him out of his room?
- What three animals did Zhaxi buy?
- Why did Zhaxi buy the three animals?
- Why was Zhaxi's father angry and why did he make him leave their home?
- Whose father was Dragon King?
- Where did Zhaxi get a magic bowl?
- How did King Mouse get the magic bowl?
- How did the cat get the magic bowl?
- Why did the princess want to marry Zhaxi?
- Why did Zhaxi want to visit a famous Lama?
- What was in the dragon's mouth?
- What was under the tree's roots?
- Where was the square egg?
- When did it thunder three times?

Vocabulary བ་སྒྲིག་།

a bone with meat ཤ་ཡོད་པའི་རུས་པ་ཞིག
 a crude thick rope མཐུག་ལ་རྩུབ་པའི་ཐག་པ་ཞིག
 a frog leapt out སྤྲུལ་བ་ཞིག་བྱི་ལ་མཆོངས།
 a hole lined with stone རྩོད་ཡིས་བསྒྲོར་བའི་ཁུང་
 བ།
 a horse's hoofprint རྟ་ཞིག་གི་མིག་རྩེས།
 a man pretending to be a monk བཙུན་པར་
 བརྟུས་པའི་སྤྲེས་པ་ཞིག
 a rich landlord ཞིང་བདག་ལྷན་པོ་ཞིག
 a tent pitched in a beautiful canyon བྲག་
 རོང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ན་སྤབ་པའི་སྤྲ་གྲུར།
 admiring ཡི་རང་བྱེད་པའི།
 adopt ལེན་བ།
 adorned བརྒྱན་བ།
 afford ཐུབ་བ། ལྷོགས་བ།
 agreed འཐད་བ།
 agreed meeting place ཁ་ཆད་བྱས་པའི་ངོ་ཐུག་ས།
 almost dead from thirst སྒོམ་ནས་གི་ལད་བྱས་བ།
 alone in the world འཛོམས་གླིང་ནས་གཅིག་ལྟར།
 alongside ལོགས་ནས། འགྲམ་ནས།
 amazed ཡ་མཚར་བ།
 angrily demanded ཁོང་ཁྱོད་འདྲི་བའི་དུས་བ།
 animal bones སྒོག་ཆགས་ཀྱི་རུས་པ།
 announced བསྒྲགས་བ།
 antelope horn གཙོན་ར།

anticipating རེ་སྒྲིག་བྱེད་བ། འདོད་བ།
 approval འཐད་བ།
 arguing ཚྱོད་པ་བྱེད་བ།
 armful རུས་གང་།
 arrogant ཁེངས་དྲགས་ཅན། ང་རྒྱལ་ཅན།
 artist རྒྱ་རྩལ་བ།
 as large as a འདྲ་མཚུངས་སུ་ཆེ་བ།
 as time passed དུས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྐྱུན་ནས།
 astonished འདྲོགས་སུ་བཅུག་བ། ཉ་ལས་སུ་བཅུག་
 བ།
 at a loss ཉ་ལས་བ། བསམ་རྒྱ་མེད་བ།
 at dusk མཐོན་དུས་སུ།
 at great danger ཉེན་ཁ་ཆེན་པོར་སྤྲུག་ཡོད་བ།
 at sunrise ཉི་མ་འཆར་དུས་སུ།
 atop རྟེན་ལ་ན།
 attack རྒོལ་བ། གཙེ་བ།
 ax ལྷ་རེ།
 banged རྒྱ་དང་བཅས་གཞུགས་བ། བརྒྱབས་བ།
 basking in the sun ཉི་མར་ལྡེ་བ།
 beard ཡག་ཚེམ། རྩུ་བོ།
 beast གཙན་གཞན།
 beat gongs and drums རྩ་དང་ལམར་རྩ་རྩུང་བ།
 beggar རྒྱང་བོ།
 begged རྒྱང་། སྒྲོད་མོ་བྱས་བ།
 belching smoke དུ་བ་འཕྱུར་བ།

beseeched Buddha དགོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་འཇུག་
 ལུ་བ།
 best ཆེས་དགའ་བོ། ཆེས་བཟང་བོ།
 bit སོ་འདྲེབས་པ།
 bit through སོ་བཏབས་ནས་རྫོལ་བ།
 blacksmith ལྷགས་མགར།
 blood བྲག།
 blushed ཁ་སྐྱེངས་པ།
 boarding school བཅའ་སྡོད་སློབ་གྲྭ།
 boil གཏུ་བ། སྐྱོལ་བ།
 borrow གཡོར་བ།
 borrowed གཡར་བ།
 bottom ཞབས། རྒྱབས།
 branch ཡལ་ག།
 brilliance འོད་མདངས།
 bundles རོས་པོ། འཕོག་སྒྲིལ།
 burned to death བསྐྱུགས་ནས་ཤི་བ།
 burning མེ་འབར་བ། སློང་བ།
 burst བཀྲང་བ།
 businessman རྩོང་བ།
 butcher བཤན་པ།
 by any means possible བྱེད་ཐབས་ཅི་ཡོད་ཀྱིས།
 camel རྩ་མོང་།
 carpenter ཤིང་བཞོ།
 caught in a trap རྩི་ལ་ཐེབས་པ།
 cave བྲག་ཕུག།
 celebrated རྟོན་འབྲེལ་ཞུས་པ།

change his habits གོམས་སྒོལ་སྒྱུར་བ།
 chant scriptures མ་ཎི་འདོན་པ།
 chanting འདོན་པ།
 charged a butter tax མར་ཁྲལ་ལེན་པ།
 chased (ran after) རྫོང་སྐྱབས་བརྒྱགས་པ། བདས་པ།
 cheese རྩར་བ།
 chest བྲང་། སྒྲམ་ཚུང་།
 childless བྱིས་པ་མེད་པ།
 chirping ཅ་ར་ར་གྲགས་པ། ཅག་ཅག་ཏུ་གྲགས་པ།
 clamped shut བསྐྱམས་པ།
 clashed བརྟེན་པ།
 claws རྩེར་མོ།
 cleaned གད་བདར་བྱས་པ། གཙང་སྒྲུབ་བྱས་པ།
 clear water རྩ་དྲངས་མོ།
 clearly གསལ་བོར།
 cleft lip ཁ་ཤོ།
 coach ཤིང་རྟ།
 cobwebs རྩོམ་ཐག རྩོམ་བྲ།
 collect firewood བྱ་མ་འབྱུང་བ། བྱད་ཤིང་འབྱུང་བ།
 collected fuel བྱ་མ་བཏུས་པ།
 collecting fuel འབྱུང་ཤིང་འབྱུང་བ།
 collecting yak dung for fuel འབྱུང་ཤིང་ལ་ནོར་
 བྱི་ཕྱི་བ་འབྱུང་བ།
 comes at you བྱོད་ཀྱིས་རྩར་ཐོན།
 comfortable རྩིད་པོ་བདེ་མོ།
 command (order) བཀའ།

commented བློང་བ། དབྱུང་གཏམ་བཏང་བ།
 consequently མཐའ་མར། དེའི་རྒྱུ་གྱིས།
 contained རྒྱུ་ཡོད་པ། བྱང་དུ་ཡོད་པ།
 continued on ལུ་མཐུད་དུ།
 control ཚོད་འཛིན་པ། བཀག་རྒྱ་སྒྲུབ་པ།
 cornfield མ་རྩེ་ལོ་རྟོག་གི་ཞིང་།
 could not fight and win འཐབ་ནས་རྒྱལ་མི་ཐུབ་
 པ།
 courtyard ར་བ།
 covered ཁེབས་པ། བཀབ་པ།
 crashed into གཏོང་གཏུགས་པ།
 crawled རུར་བ། འཕྱལ་བ།
 creeping on the ground ཐང་ནས་འཐབ་པ།
 crowded འཚང་ཁ་བརྒྱབ་པ།
 cruel གཏུམ་པོ། སྙིང་རྩེ་མེད་པ།
 cured བཅོས་ནས་བྱས་པ། བྱད་བྱས་པ།
 curse དམོད་པ།
 cut it in two ཚལ་བར་གཏུབས་པ། གཉིས་སུ་གཅོད་
 པ།
 daughter-in-law མནའ་མ།
 deceived མགོ་སྒྲོར་བ།
 decided ཐག་བཅད་པ།
 deep in the forest བཀག་ཚལ་གྱི་ཁྲོང་།
 defeat བཅ་པར་བཏང་བ།
 defecated བཤའ་སྦྱག་བཏང་བ།
 deity ལྷ།

dejectedly ཡིད་ཆད་ནས། ཡིད་ལྷག་ནས།
 delicious ཞིམ་པོ།
 delighted (very glad; very happy) དགུས་པ།
 དགའ་བ།
 delighted དགའ་བ། དགུས་པ། ཡིད་དགའ་བ།
 delightedly exclaimed དགའ་བའི་ངང་སྐད་མགོ་
 མཐོན་པོས་བཤད་པ།
 delighting དགའ་བ། མགྲ།
 delivered a baby བྱིས་བ་བཅས་པ།
 demanded བྲིས་པ།
 depended on ཁ་ན་ཡོད་པ། བརྟེན་པ།
 descended མར་བབས་པ།
 despite འོན་ཀྱང་། ཡིན་ཅུང་།
 devil གཏོན་འདྲེ། སྲིན་པོ།
 devised a plan འཆར་གཞི་བཟོས་པ།
 devour ཉེབ་ཀྱིས་མིད་པ།
 dig it up རྫོག་ནས་འདོན་པ།
 disappeared ཡལ་བ། མི་སྤང་བར་གྱུར་བ།
 discarded བསྐྱར་བ། རོར་བ།
 discovered རྟོན་པ།
 discussed (talked about) བློང་མོལ་བྱས་པ།
 disguised བརྒྱས་པ།
 dismounted ཐུར་ལ་བབས་པ། རྟེང་ནས་བབས་པ།
 doing fieldwork ཞིང་ལས་བྱེད་བཞིན་པ།
 Don't count your chickens before they
 hatch. མ་ཐོབ་བར་དུ་ཡོད་འདོད་མ་བཅངས།
 donkey བོང་ལུ།

dragging འབྲུང་བ།
 dragon འབྲུག།
 dreaming མི་ལམ་མི་བ། སྟོང་བསམ་བྱེད་བ།
 dressed up བཤོར་བྱས་བ།
 dried bread གོ་རེ་སྒྲམ་པོ།
 drip འཛྲགས་བ།
 dropped ལྷུང་བ། drove the livestock away
 ཡུགས་ཐོག་དེད་ནས་སོང་བ།
 drown him ཁོ་རང་རྒྱ་ནང་དུ་བྱིངས་པར་གྱིས།
 drowned རྒྱ་འཐིམས་བ།
 drug སྒྲན།
 dry and brittle སྒྲམ་ལ་ཆག་སྒྲ་བ།
 dry up སྒྲམ་བ།
 drying up སྒྲམ་བཞིན་བ།
 dug a hole ལུང་བུ་བཤོས་བ།
 dug a tunnel ཡུག་ལམ་ཞིག་བཤོས་བ།
 dumplings རུ་ཆོད།
 during his travels ཡུལ་སྐོར་བྱེད་སྐབས།
 dusk མོད་དུས།
 dusting away རུལ་སྒྲུག་བ།
 dutiful ལས་ལ་བརྩོན་བ།
 eagerly ཞོགས་ལངས་ནས།
 eagle སྒྲག།
 eagle's wing སྒྲག་གི་གཤོག་པ།
 earn money to live འཚོ་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲོར་མོ་འཚོལ་
 བ།
 ears of corn མ་ཚོས་ལོ་རྟག་གི་འབྲས་བྱ།

eaves མདའ་གཡབ།
 edible roots བཟའ་རུང་བའི་རྩ་བ། གྲོ་མ།
 efficacious གོ་ཆོད་བ།
 elders ཆེ་བ། ཐན་བ།
 elephant སྤང་ཆེན།
 embraced འཐམས་བ། འབྲུད་བ།
 emerge མཛོན་བ།
 emitting འགྱེད་བ། འཕྲོ་བ།
 encountered རོ་ཐུག་བ།
 enormous (very big, huge) གཏོས་ཆེན་པོ། ཆེན་
 པོ།
 entered the palace ཐོ་བྲང་ནང་དུ་འཛུལ་བ།
 entrance སྒོ་ལམ།
 entreated ཞུ་བ་བྱས་བ།
 envious ཡུག་དོག་ཆེ་བའི།
 escaped བྱོས་བ།
 established his own tent ཁོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་གྱར་
 བརྒྱང་བའམ་ཡུབ་བ།
 eventually མཐའ་མར།
 everyone མི་ཚང་མ།
 ewe མ་མོ།
 exactly ཏག་ཏག་སྒྲང་།
 excellent བྱད་དུ་འཕགས་བ། མད་དུ་བྱུང་བ།
 exchanged བརྩེ་བ།
 excitedly ཡིད་ཕྱོས་བཞིན།
 excrement རྩུག་བ།

executioner བཤུན་པ། ལེན་མཁུན།
 exhausted ཐང་ཆད་པ།
 expensive གོང་དཀའ་མོ།
 explaining འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ།
 explode བཀའ་པ།
 extinguishing ཕྱ་མེད་དུ་གཏོང་བ།
 faint དྲན་པ་བརྒྱལ་བའི།
 faithful རྒྱོད་ཀར་བ།
 family member བྱིས་མི།
 famous སྐད་གྲགས་ཅན།
 fangs མཆེ་བ།
 fantasizing ཡིད་ཚྱུས་པ།
 fascinated ཡིད་བཀླགས་པ།
 father-in-law ཁྱོས་པོ། རྒྱལ་པོ།
 fatten ཆོན་པོར་གཏོང་བ། ག་གེད་རྒྱས་སུ་འཇུག་པ།
 feelings like a human མི་དང་འདྲ་བའི་ཆོར་བ།
 feigned sincerity རྒྱམ་དག་ཡིན་ཁུལ་བྱས་པ།
 felt a pain ན་རྒྱལ་ལངས་པ།
 festival དུས་ཆེན།
 fetch ལེན་པ། འཐུ་བ།
 fetch water རྒྱ་ལེན་པ།
 fetched བརྒྱས་པ། བཟུང་བ། ལེན་པ།
 fetched water རྒྱ་སྒྲངས་པ།
 fierce བཅོན་པོ། གཏུམ་པོ།
 filled with རྒྱ་གིས་བཀའ་བར་བྱས་པ།
 firewood རྩ་མ། འཕུད་གིང་།

fishing རྒྱ་འཛིན་པ།
 flapping his wings གཤོག་པ་དེབ་པ།
 flat and empty land ས་རྩོད་ཁོད་སྟོ་མས་པོ།
 flattered རོ་བསྟོད་གྱིས་དབྱེས་པ།
 flavorless བྲོ་བ་མེད་པ།
 fleeing བྲོས་པ།
 flesh མི་ག
 flesh and blood ག་ཁྲག
 flick གཏིག་པ། གཏོར་བ།
 float གཡེང་བ།
 floated གཡེངས་པ།
 flock རྩ།
 floods རྒྱ་ལོག རྩལས་རྒྱ་རྒྱལ་པ།
 foggy རྩལ་པ་འཐིབས་པ།
 foolish རྩེན་པ། རྩུན་པོ།
 foot of the tree རྩོང་རྩ།
 for a long time དུས་ཡུན་རིང་བོ་ཞིག་ལ།
 forbid (don't allow) མི་ཆོག་པ།
 forest རྒྱལ་ས་ཆལ།
 forested རྩོན་གིང་རྒྱས་པའི། རྒྱལ་ས་ཆལ་གྱིས་ཁིབས་
 པའི།
 fox རྩ།
 frantic སེམས་འཆོག་པ།
 freed བྲོལ་བ།
 fresh dung རྩ་བ་རྩོན་པ།
 frightened རྩལ་བསྐྱངས་པ།

frog སྤལ་བ།
 galloped off བང་ལངས་ནས་བརྒྱགས་བ།
 gasoline ཆགས་གཡིས།
 gather enough strength ཤེད་འདང་པོ་སྦྲིམ་བ།
 gathered བརྩས་བ། བསྐྱངས་བ།
 gave birth to བྱིས་པ་སོགས་བཙའ་བ།
 gentleman སྦྲུང་།
 gently འཇམ་པོའི་ངང་།
 gently འཇམ་པོས། ཞི་དུལ་གྱིས།
 ghost འཕྲོ་།
 gnawed དམུར་བ།
 goblin འཕྲེ་ཕུག།
 goddess ལྷ་མོ།
 good sign ལྷས་བཟང་།
 goose ངང་བ།
 goslings ངང་ཕུག།
 grabbed བཟུང་བ།
 gradually རིམ་གྱིས། མཐར་གྱིས།
 grain འབྲུ།
 grain of rice འབྲས་དོག།
 grandpa (grandfather) སྦོ་བོ།
 grasped his walking stick ཁོའི་ལག་རྟེན་བཟུང་བ།
 graze (eat grass) ལྷོ་བ་བ།
 graze འཇོ་བ། ལྷོ་བ་བ།
 greedy བརྒྱལ་སེམས་ཆེ་བ།
 grew up together (were raised together)

groaned རྩེད་སྒྲད་ཕྱུང་བ།
 grotto ས་དོང་།
 gullible ཡིད་ཆེས་སྒྲ་བའི། རྩོམ་ཤེད་ཚ་བོ།
 gun band བོལ་ཁུར།
 hacked (chopped, cut) བསྐྱུན། གཞུས།
 had (gave birth to) a baby boy བྱ་རྒྱུང་ཞིག་བཙས་བ།
 had become wild like an animal རི་དུགས་བཞིན་དུ་གློད་པོར་གྱུར་བ།
 had neither children nor livestock.- བྱིས་པ་མེད་ལ་ཕུགས་ཆོག་གཏང་མེད་བ།
 had nothing except ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་བ།
 half-brother ཕུ་ལྷ་མ་མི་གཅིག་པའི་གཅིན་གཟུང་།
 hammer ཐོ་བ།
 handful ལག་པ་གང་།
 handsome སྒྲིག་བ། ཐོ་ཡག།
 hanging བསྐྱར་བ། དབྱུངས་བ།
 hardly speak བརྗོད་དཀའ་བ།
 harvest སྟོན་ཐོག་ ལོ་རྟོག་བཟང་བ།
 has risen ཤར་བ། འཕར་བ། འཕྱུར་བ།
 hatchet སྟ་རེ།
 head of the family བྱིས་བདག།
 heap of ash ཐལ་སྒྲུངས།
 heart སྦྲིང་། སེམས།
 held its breath དབུགས་བསྐྱུན་བ།

herd of horses རྩ་ཇི།
 herded livestock ཐུགས་ཐོག་འཛོམས།
 hesitated མོམ་ཉི་བྱས་པ། ཐེ་ཚོམ་ཐོས་པ།
 Hey! ཀ་ཡེ།
 hidden ཐྲས།
 hired ཐུས་པ།
 his left eye was blind མིག་གཡོན་མ་ཞིང་བ།
 his right leg was up on a rock bracing a
 gun ཁོའི་རྒྱུང་བ་གཡས་མ་བྲག་ངོ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་མེ་མདའི་
 ཐྲུགས་བྱས་ནས་བསྐྱད།
 home was bathed in sunshine ཁང་བར་ཉི་མ་
 རྟག
 homesick ཡུལ་གཏུང་།
 honest བྱང་མོ། གཞུང་བྱང་།
 honor རོ་ཚ། རྒྱ་འབྲས།
 hooves རྩིག་པ།
 hopping མཚོངས་ལྗིང་བྱེད་པ།
 hopping through བརྒྱུད་ནས་མཚོངས་པ།
 horizon གནམ་ས་འབྲེས་མཚམས།
 horrible sight ཡ་ང་བའི་མཐོང་ལམ། horse རྩ།
 hung out of བྱི་ལ་བསྐྱར་བ།
 hunted རི་དྲགས་སོགས་རྩོན་པ།
 hunter རྩོན་པ།
 hunter's trap རྩོན་པའི་རྩི།
 hurt someone's feelings སེམས་ལ་གནོད་པ།
 I broke a promise to our mother ཨ་མར་ཁས་
 ལངས་པ་དོན་དུ་མ་གནས་པ།
 ignored ལྷོང་མེད་བྱེད་པ།

imitated ལད་མོ་བྱས་པ།
 impatient བཟོད་བསྐྱོན་མེད་པ། བར་རྒྱུད་བྱུང་བ།
 impatiently བཟོད་བསྐྱོན་མེད་པའི་སྟོ་ནས།
 imprison བཙོན་དུ་འཇུག།
 in a bad mood ཁམས་མི་དྲངས་པ།
 in a flash རྣམ་ཅིག་ཙམ་དུ།
 in a very high and loud voice རྣམ་མགོ་མཐོན་
 བོ་ཞིག་གིས།
 in excitement ཡིད་ལྗོས་པ། ཡིད་ལྗོས་བཞིན་དུ།
 in no mood བསམ་པ་མེད་པ།
 in order to ཚེད་དུ། བསམ་ནས།
 in prison བཙོན་ཁང་ནང་དུ།
 in vain ལྟོང་ཟད་དུ།
 increasingly believed མཐར་གྱིས་ཡིད་ཆེས་པ།
 རིམ་གྱིས་ཡིད་ཆེས་པ།
 informed བརྟེན་བརྒྱབ་པ།
 inquired གྲིས་པ། འདྲི་གཅོད་བྱས་པ།
 inscribed བཀོད་པ། འབྲུར་དུ་བརྟེན་པ།
 insisted རྒྱུན་མཁྱོངས་བྱས་པ།
 instead ཚབ་དུ། ལས།
 intended to བྱེད་འདོད་སྤྱེས་པ། བྱེད་ཅིས་བྱས་པ།
 intently རྣལ་དུ། ཤ་བསྐྱེམས་ནས་།
 interrupted གནོད་བྱས་པ། བར་ཆད་བྱས་པ།
 investigate འདྲི་གཅོད་བྱེད་པ།
 invisible མིག་གིས་མི་མཐོང་བ།
 irrigated རྩ་བཏང་བ།

it was clear (easy to understand) གསལ་བོ་
 ཡིན་པ།
 jealous ཐག་དོག་ཆེ་བ།
 jerked and jerked གསུག་འཐེན་བྱེད་པ།
 journey འགྲུལ་སྟོན།
 judge ཞུལ་མེ་བ།
 jumped back བྱིར་མཆོངས་པ།
 jumped out བྱིལ་མཆོངས་པ།
 juniper tree (pine, cedar, conifer,
 evergreen) ལྷག་པ།
 just like I killed your mother ངས་ཁྱོད་གྱི་ཨ་
 མ་བསད་པ་ཇི་བཞིན་དུ།
 justice རྒྱུ་འདུན།
 kept his promises ཁ་བཤད་དོན་ལ་གནས་པ། ཁ་
 དན་སྐྱུང་བ།
 kicked འཕྲ་ཡིས་བརྒྱབ་པ།
 knew how to cook གཞི་སྟོལ་བྱེད་ཤེས་པ།
 knocking them to the ground ས་ལ་སྒྱེལ་བ།
 kowtowed ཐུག་འཆོལ་བ།
 ladder ལྷག་པ།
 laden ལུར་དུ་ལྷི་བ། གཡུར་དུ་བྱ་བ།
 lamenting a death ཤི་སྐྱུག་གི་ཆོ་ངེ་འདོན་བཞིན་པ།
 landed on his butt ཡོང་ཤིང་སྟེང་ལ་བབས་པ།
 landed on top སྟེང་ལ་བབས་པ། ཐོག་ལ་ལྷུང་བ།
 landlord ཞིང་བདག།
 laughingly དགའ་བའི་ངང་།
 lazily ལེ་ལོའི་ངང་།

leaned on ཞེན་པ།
 led a lazy life ལེ་ལོའི་འཆོ་བ་བསྐྱུལ་བ།
 led a life འཆོ་བ་བསྐྱུལ་བ།
 ledge གདོང་གཟར།
 leered མིག་མདའ་འཕངས་པ།
 left ལུས་པ།
 lend གཞོལ་བ། བསྐྱི་བ།
 Let's send her away. ཁོ་ལུལ་གཞན་དུ་སྒྲུགས་དང་།
 licking ལྷེག་པ།
 lied རླུན་བཤད་པ།
 liquid གཤེར་ཁ།
 lit a fire མེ་སྟོན་པ།
 livelihood འཆོ་བ།
 livestock ཐུགས་ཐོག།
 loaded བཀལ་བ།
 loaded the bundles དོས་པོ་བཀལ་བ།
 loaf of bread གོ་རེ་ལེབ་མོ་གཅིག།
 loaned གཞན་ལ་བསྐྱིས་པ།
 looked after གཉོར་སྟོང་བྱེད་པ།
 looked through བརྒྱུད་ནས་བལྟས་པ།
 looking for འཆོལ་བ། རེ་སྒྲུག་བྱེད་པ།
 loosened ལྷོད་པ།
 lost forever གཏན་དུ་བོར་བ།
 lost his grip འཛིན་ཁ་ཤོར་བ།
 lovely ལྷོང་རྩེ་བའི།
 lower body རོ་སྒྲོད། ལུས་སྒྲོད།

lowered རེ་དམའ་རུག་ཏོང་བ། ལྷ་ར་བ།
 loyal ལྷོ་དཀར་བ།
 luckily ལྟ་བུ་སྤེལ་པ་ལ།
 lumps ཤ་མ་རྩེར།
 lunged གཅེས་པ། རྒྱལ་བ།
 lure him out ཁོར་མགོ་སྒྲོར་ནས་སྒྲོར་འབྲིད་པ།
 lying ཉལ་བ།
 lying ཉལ་བ། ལོག་པ།
 made a living འཕོ་བ་རོལ་བ།
 magic འབྲུལ་གྱི། རྩུ་མ།
 magician རྩུ་མ་མཁན།
 making butter མར་བཅའ་བ།
 mane རྩོག་མ། སེང་གའི་རལ་བ།
 market བྲོམ། ཚོང་ར།
 master བདག་པོ།
 meanwhile ཞོར་དུ། དུས་མཚུངས་སུ།
 meat ཤ།
 meat on your bones བྲོད་གྱི་རུས་སྟེང་གི་ཤ།
 melts ཆབ་རོམ་སོགས་ཞུ་བ།
 merrily རྩོལ་འཛིང་བ།
 messy རྩལ་བ་རྩོལ་བེ། གཞེངས་པ།
 mice (mouse) ཅི་གྲ། བྱི་བ།
 mice བྱི་བ།
 middle དཀྱིལ། བར་མ།
 million ས་ཡ།
 minister ལྷོན་པོ།

mirror མེ་ལོང་།
 miserable ཉམ་ཐག་པ། ཉམ་ང་བ།
 mixed བསྐྱེས་པ།
 moaning in pain བ་ལྷག་གིས་སྒྲིང་བ།
 monastery དགོན་པ།
 monk བཙུན་པ། བྲ་བ།
 monkey སྒྲིལ།
 monster གདོན་འདྲེ། འདྲེ།
 moon rose ལྷ་བ་འཆར་བ།
 mother-in-law བྱུས་མོ། ལྷུག་མོ།
 motioned ལག་བརྟེན་བཞུག་པ།
 mounted བསྐྱོན་པ།
 mounted a horse ཏར་ཞོན་པ།
 mouthfuls ཉལ་གང་།
 mud འདམ་བག།
 mumbled (speak unclearly) ལྷ་བ་ལྷོབ་བེ་
 བཤད་པ།
 murmuring ལྷ་བ་ལྷོབ་བཤད་པ།
 must དེས་པར་དུ།
 My Lama! ངའི་གྲ་མ།
 my own safety ང་རང་གི་བདེ་འཇགས།
 naughty བྲ་ཚག།
 needles ཁབ།
 needs to be fixed ཉམས་གསོ་བྱེད་དགོས་པ།
 neighed འཚོར་བ། (རྟ་སོག།)
 nest སྒྲི།
 never take pity on གཏན་ནས་སྟིང་རྩེ་མི་འཛིན་པ།

nevertheless འོན་ཀྱང་།
 night had fallen མུན་རུབ་པ།
 No one can compare to me. ("No one is
 my equal." / "I am better than everyone
 else.") གཞན་པ་ང་དང་འགྲན་ཐབས་མེད་པ།
 nobleman ལྷ་ངོ་ ལྷ་བླ།
 nobody མི་གཅིག་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་མིན་པ།
 nodded in agreement འཐད་ནས་མགོ་བོ་ནང་དུ་
 བྱག་པ།
 not only...but... མི་ཚད་...ད་རུང་།
 nothing he could do ཁོས་ཅི་ཡང་བྱ་མི་ཐུབ་པ།
 noticed མཐོང་བ། མཉམ་འཛིག་བྱས་པ།
 obey བརྟེ་ལེན་བྱས་པ། ཁ་ལ་ཉན་པ།
 obligated to pay taxes རྒྱལ་འཇལ་བའི་ལས་
 འགན་ཞ་བ།
 offered འབུལ་བ། བརྒྱུ་བ།
 oily ལྗུ་མ་པོ།
 oldest ཆེས་རྒྱན་པ། ཆེས་རྙིང་པ།
 on the condition ཆ་རྒྱུན་བརྟེས་ནས།
 one said to the other གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བཤད་
 པ།
 only living relative གསོན་པའི་ཉེ་དུ་ཁོ་ན།
 ordered བཀའ་བསྐྱོས་པ།
 ordinary ལྷི་བཏང་བ། ཕལ་བ།
 overhead མགོ་ནས། རྒྱན་ལྡན་གྱི་འགོ་སྒོ། ལྷོས་
 དབང་གིས་ཐོས་པ། ལྷོག་ཉན་བརྒྱབ་པ།
 overjoyed རབ་རྒྱ་དགའ་བ། དགའ་བྲགས་པ།

owned much property འབྱོར་ཕྱག་ལྡན་པ། རྒྱ་
 རྗེས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ།
 owner བདག་པོ།
 paid attention to ཡིད་འཛིག་བྱས་པ།
 painful knee added to her discomfort མི་
 བདེ་བའི་ཐོག་ལ་ཁོ་མའི་སྒྲ་ངན།
 palace ཐོ་བྲང་།
 panting དབྱགས་ཉལ་བ།
 Paradise བདེ་བ་ཅན།
 passed away (died) འདས་པ། འཆི་བ།
 patient ངར་རྒྱུད་རིང་མོ།
 paws ལྗེ་མོ།
 peach རྩམ་བྲ།
 pearl ལྷ་ཉིག།
 peasant ཞིང་པ།
 permanently གཏན་དུ།
 permission ཆོག་མཆན།
 persevered རྒྱན་མཁྱེད་སྤྱོད་པ། ལྷོ་མི་ཕམ་པའི།
 pesky ལྷོང་ལ་གཟན་པའི། སེམས་ཁམས་དགྲ་གས་པའི།
 picked up བརྟེས་པ།
 piece by piece རྩོག་པོ་རེ་རེ་བཞིན།
 pieces of silver དདུལ་ལེབ་མོ།
 pigeon ཕུག་པོ།
 pilgrim མཇལ་བ།
 pitiful ལྷོང་རྗེའི།
 plan had worked ཐབས་རྒྱས་ཀྱིས་གོ་ཚད་པ།

planned འཆར་གཞི་འཐེན་པ།
 platform རྟེན་གསུ།
 pleaded དག་འཁུན་བྱེད་པ། རྒྱ་བ་བྱེད་པ།
 plopped down ལྷུང་བ། ལྷུང་བ།
 plowing ཞིང་སྒོ་བ།
 pointed to བརྟན་པ།
 poking through བརྟོལ་བ།
 polluted བཙོག་པོར་བཏང་བ།
 pool རྫིང་བ།
 porch བྱམས།
 pork ཡག་ག།
 pots སྤྲ་ང།
 pounded འཕར་བ། ལྷོག་ལྷོག་ཏུ་ལྷིང་བ།
 pounded on རྫིང་ལ་བརྒྱུངས་པ།
 praised གསོལ་བ་བཏབས་པ། བསྟོད་སྟོན་བྱས་པ།
 precious turquoise bead གཡུ་ཕྱིང་རྩ་ཆེན།
 prepared supper དགོང་ཆོགས་ག་སྒྲིག་བྱས་པ།
 pretended རྫུ་བ་བྱེད་པ། རྟུལ་བྱེད་པ།
 princesses རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ།
 prison བྱག་སྤུལ། བཙོན་ཁང་།
 profusely (much, a lot) མང་པོ། མོད་པོ།
 promised ཁས་སྐྱེས་པ།
 property རྒྱ་ལོར།
 protect རྒྱུང་བ།
 proudly ང་རྒྱལ་གྱི་ངང་ནས།
 punish him ཁོ་ལ་ཆད་པ་གཙོད་པ།

punished ཆད་པ་བཙོད་པ།
 put a hammer up the other's sleeve གཞན་
 བ་དེའི་ཐུ་རུང་ནང་དུ་ཐོ་བ་བཞག་པ།
 puzzled མགོ་ཐོམ་པ། ཅི་བྱེད་མེད་པ།
 quivery འདར་བའི།
 rabbit རི་བོང་།
 raced away as fast as a bird flies མགྲོགས་པ་
 བྱ་བཞིན་དུ་རྒྱག་པ།
 raced away བྱོས་བྱོལ་བྱས་པ།
 ran everywhere གང་སར་རྒྱག་པ།
 rare animals དགོན་པའི་རི་དྲགས།
 rather than ལས།
 reached ཕྱིབས་པ། འབྱོར་བ།
 reached the lake མཆོའུ་ལ་འབྱོར།
 readied ག་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པ།
 realize ཤེས་པ། ཆོར་བ།
 rebel བྱེན་ལོག་བྱེད་པ།
 recalled བྱིར་དྲན་བྱས་པ།
 received high marks ལྷན་འབྲས་མཐོན་པོ་སྤངས་
 པ།
 recite རྒྱོ་བ། འདོན་པ།
 recognize ཤེས་པ། ངོས་ཟེན་པ།
 recovering དབྱུགས་སོས་པ། དྲག་པ།
 reflection ལྷུང་བརྟན།
 refused དང་ལེན་མ་བྱས་པ། ངོ་བསྟོག་པ།
 regretted འཇོད་པ།

Reincarnate Lama རྒྱལ་སྐུ།
 reins ཐུར་མདའ།
 relatives ཉེ་དུ།
 released བློལ་བ།
 rely ཁེན་པ། བརྟེན་པ།
 remote ས་འཁོབ། ཐག་རིང་།
 remote place ཡུལ་ཐག་རིང་། ཡུལ་འཁོབ།
 removed ཐྱེས་པ། སྤར་བ།
 repeatedly ཡང་ཡང་དུ།
 replied ལན་བཏབས་པ།
 report ལྷན་ཁྱེད་ལུང་བ། ལུང་བ།
 reported (talked about, said) ལུང་བ།
 rescue སྐྱོབ་པ།
 resolved ཚོད་སེམས་བཅངས་པ།
 revenge ཞེ་ལའོན་སློག་པ། དབྲ་ག་ལེན་པ།
 right leg was twisted ཀླང་བ་གཡས་མ་འབྱེག་པ།
 river surface ལུང་ཐོམ།
 riverbank ལུང་རོགས།
 riverside ལུང་རོགས།
 roared with pain ན་ལྷག་གིས་ང་རོ་བསྐྱགས་པ།
 roaring ང་རོ་སློག་པ།
 roasted བརྩོས་པ། བརྩོས་མ།
 robbers རག་པ།
 rode away ཏ་སོགས་ལ་བསྐྱོན་ནས་བལྟད་པ།
 rolled འགྲིལ་བ། སྒྲིལ་བ།
 rooster བྱ་ཕོ།

run away བྱེད་པ། བྱོས་པ།
 sacrifice མཆོད་སྦྱིན།
 saddened ཡིད་སྦྱོ་བ་བཅུག་པ།
 saddle སྐ།
 sadly ཡིད་སྦྱོ་བའི་ངང་།
 saliva མཆིལ་མ།
 sank བྱེད་པ། འཕྱིམས་པ།
 saved བསྐྱབས་པ།
 say...aloud སྐད་མགོ་མཐོན་པོས་བཤད་པ།
 schooling སློབ་གྲུའི་སློབ་གསོ།
 scolded དམོད་པ། གཤེག་གཤེག་པོར་བ།
 scooped...out... འཕུ་བ།
 screamed in fear སྐག་ནས་འཛོར་སྐད་བཏོན་པ།
 screams འཛོར་སྐད། འཛོར་སྐད་བཏོན་པ།
 scripture མ་ཎི། བསྟན་བཅོས།
 secretly སྒྲིག་ཏུ།
 seemed (looked like, appeared) ལྟ་ཡང་བ།
 separate ways ལམ་ཁ་ཁ།
 seriously injured ལྷན་ཚབས་ཆེན་བཞོས་པ།
 servant འཁོར་གཡོག།
 set afire མེར་བསྐྱོན།
 severely punished ཆད་པ་ལྡིང་མོ་གཅོད་པ།
 shake ལྷག་པ།
 shaking with fear སྐག་ནས་འདར་བ།
 sharp enough to རྩོད་པོ་ཡིན་ནས།

sharpened གི་སོགས་བདར་བ།
 shaved off བཞར་བ།
 sheath གི་ཤུབས།
 sheep's skin ལུག་པགས།
 sheep's stomach ལུག་གི་གོད་པ།
 sheep's wool བལ།
 shining འོད་འཛེར་བ།
 shocked ཏ་ལས་སུ་བརྩལ་བ། ཏང་སངས་བ།
 shook like a leaf in the wind རྒྱུད་གིས་བརྒྱུད་
 པའི་སྤྲོད་ལོ་བཞིན་དུ་འདར་བ།
 shouted འཕོད་སྐད་བརྒྱབ་བ།
 shrank བསྐྱམས་བ།
 sickle ཟོར་བ།
 silly སྒྲིན་བ།
 simple food ཟམ་སྟབས་བདེ། ཟ་མ་ངན་ངོན།
 single གཅིག་རྒྱུད་། སྟ་རྒྱུད་།
 skeleton ཀའ་རུས།
 skin སྒྲི་མོ།
 slaughter དམར་གསོད། དམར་གསོད་བྱེད་བ།
 sleeping flower གཉིད་འགྲུག་མེ་ཉོག།
 sleeves སུ་རུང་།
 slept from morning until night རངས་ནས་
 དགོང་དུ་ཉལ་བ།
 slipped something into my jacket དངོས་པོ་
 རེ་ངའི་སྟོད་ལཱའི་ནང་དུ་བཙུངས་བ།
 small turquoise lion གཡུ་ཡི་སེང་ག།

snake སྒྱལ།
 snarled ང་འོ་བརྒྱགས་བ།
 sniffed བསྐྱམས་བ།
 snowy ཁངས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི།
 so deep he could not get out གཏིང་བས་ཁོ་སྤྱི་
 ལ་ཡོང་མ་ཐུབ།
 so thin you could see his bones རིད་ནས་ཁོའི་
 རུས་པའང་མཐོང་ཐུབ་བ།
 soaked རླུང་སྤངས་བ།
 soberly looked at སེམས་བསྐྱིམས་ནས་བལྟས་བ།
 some time later རེ་ཞིག་གི་རྗེས་ནས།
 someone with power མི་དབང་ཅན།
 son-in-law མག་བ།
 sought refuge གནས་ཚང་བཙུལ་བ།
 speechless བཤད་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་བ།
 spied (saw, noticed) མཐོང་བ།
 spit རྩུ་མ་འདེབས་བ།
 splendid བརྗེད་ཆགས་བ། ལྷན་ཆགས་བ།
 spoke very kindly བྱམས་བརྩེ་ཆེ་བའི་ངང་བཤད་
 བ།
 spring songs དཔྱིད་སྒྲུ།
 sprouted out སྐྱེས་བ། འབྱས་བ།
 square སྤྱ་བཞི།
 squatted ཅོག་ཅོག་རྩུབ་སྡད་བ།
 squawking རྒྱལ་གཏམ་གཏོང་བ། ཁིངས་ར་བྱེད་བ།
 standing in a line སྒལ་བསྐྱིགས་ནས་ལངས་བ།

started to slip འགྲེལ་འགོ་བརྒྱུ་མས་པ།
 steal ཀླུ་བ།
 stole བརྒྱུ་མ་བ།
 stomach བྲོད་པ། གསུམ་པ།
 storeroom མཛོད་ཁང་།
 storks རང་བ།
 straining your ears to listen རྩ་བ་བསྒྲིམས་ནས་
 ཉན་པ།
 strange dream མི་ལམ་ཡ་མཛན།
 stream རྒྱ་པོ།
 stretched out བརྒྱུད་པ། བརྒྱུད་པ།
 strong enough to རྟོབས་ཆེན་པ།
 strong wind རྒྱུད་ནག རྒྱུད་ཆེན་པོ། རྒྱུད་འཕྱུབ།
 stuck འཐམས་པ། བསྐྱོན་པ།
 stuck more deeply གཏིང་ལ་ལྷག་ཏུ་འཐམས་པ།
 stupid སྒྲིན་པ།
 sucked འཕྲིབས་པ།
 suffocating དབུགས་འཚངས་པ།
 sunny ཉི་འོད་ཚ་བའི།
 sunny and pleasant ཉི་འོད་ལྗན་ཞིང་དགའ་སྤང་
 འཕེར་བ།
 sunrise ཉི་མ་འཆར་བ།
 sunstroke ཚད་པ།
 superb བརྒྱུད་ཉམས་དོད་པོ། ཉམས་ཆགས་པ། སྒྲ་ན་
 མེད་པ།
 support རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ། རྒྱབ་སྐྱོར།

surely ཁོ་ཐག་ཡིན་པའི་རང་།
 surrounded མཐའ་བསྐྱོར་བ།
 swear an oath མན་འཇུག་པ།
 switch བརྟེ་བ།
 swollen རྒྱངས་པ།
 tail ར་མ།
 take a wife རུང་མ་ལེན་པ།
 taking pity on it གང་ཞིག་ལ་སྦྱིང་རྩེ་འཕྲིན་པ།
 tear མིག་ཚུ།
 tended སྦྱོར་བ།
 terribly painful ཉ་ཅང་ན་བ།
 the foot of ཡི་ཙ། ཡི་འདབས།
 the gods have taken pity དཀོན་མཆོག་གིས་སྦྱིང་
 རྩེ་བཟུང་བ།
 the origin of ཡི་འབྱུང་ཁུངས།
 The same way that I did. རས་ལས་པ་ཅི་བཞིན་
 བྱ།
 the sight of གང་ཞིག་གི་མཐོང་ཡུལ་རྣམ་པ།
 their histories ཁོ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས།
 thieves (thief) རྒྱུན་མ།
 thirsty སྦྱོམ་པ།
 this and that འདི་གན། དོན་དག་སྒྲ་ཆོགས།
 threw himself གཡུག་པ། འཕེན་པ།
 thumb མཐོ་བོང་།
 thunder འབྲུག་རྒྱ།
 thunder boomed འབྲུག་རྒྱ་ལྷིང་བ།
 tiger རྟག

tight དོག་མོ། དམ་བོ།
 tiny ཚུང་ཚུང་།
 tiptoed འཇབ་ནས་སོང་བ།
 tiredness ངལ་དུབ།
 to attack རྒྱལ་བ། གཙུག་བ།
 to graze འཚོ་བ། རྩ་ཟ་བ།
 to keep his sheep safe ཁོའི་ལུག་བདེ་འཇགས་ཡོང་བ་བྱེད་པ།
 to last a month ཟླ་བ་གཅིག་ལ་འདང་བ།
 to rob འཕྲོག་བཅོམ་བྱེད་པ། རྟག་རྒྱག་པ།
 to tend her son ཁོ་མོའི་བུ་སྟོར་བ།
 to test ཉམས་ཚད་ལེན་པ།
 to trade ཉ་ཚོང་བྱེད་པ། བརྩེ་བ།
 to urinate གཙུག་གཙུག་བ།
 too fat to climb up ཚོན་པོ་ཡིན་དྲགས་ནས་འགོ་མ་ཐུབ་པ།
 torch དཔལ་འབར།
 tormenting བཟར་གཙུག་བྱེད་པ།
 tortoise རུས་སྒྲལ།
 torturing རྩུག་བསྐྱལ་བ། བརྒྱས་བརྒྱོད་པ།
 touched རེག་པ། ཐུག་པ།
 town leader རྩེ་དཔོན།
 trader ཚོང་བ།
 tramps འབྲུམ་པ།
 trap རྩི།
 travel འགྲུལ་བཞུད།

travels རྩུལ་སྒྲོར། རྩུལ་སྒྲོར་བྱེད་པ།
 treasure དགོན་ནོར།
 treasures རིན་པོ་ཆེ།
 trembling འདར་བ།
 trick གཡོ་ཐབས།
 trick him into ཁོ་ལ་མགོ་སྒྲོར་བཏང་ནས།
 tricked མགོ་སྒྲོར་བ།
 tried your best ཅི་རུས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ།
 trust ཡིད་ཆེས་པ།
 trying to smother the fire མེ་གསོད་ཅིས་བྱེད་བཞིན་པ།
 tug the rope ཐག་པ་མཐུད་པ།
 tumbled འགྲེལ་བ། ལུང་བ།
 tumbled into རང་དུ་འགྲེལ་བ།
 turquoise གཡུ།
 turtle རུས་སྒྲལ།
 twenty years passed ལོ་ཉི་ཤུ་འདས་པ།
 ugly བཙོག་པོ།
 unable མི་རུས་ལྟོགས་པ།
 uncomfortable མི་བདེ་བ།
 unconscious རྩན་པ་མེད་པ།
 uncultivated fields ས་རྩོད།
 understandingly བསམ་ཤེས་ཀྱིས། ཤེས་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས།
 unexpected good fortune ཡིད་ལ་མ་འཆར་བའི་རྒྱ་ནོར།

unfortunate ལྔ་བས་མ་ལེགས་པ། འོས་མ་འགྲིག་པ།
 unknown མ་ཤེས་པ།
 unwilling མི་འདོད་པ།
 upper body རོ་རྩོད། ལུས་རྩོད།
 upset ཡིད་དྲག་གས་པའི། སེམས་མི་བདེ་བའི།
 urinated གཅིན་བཏང་བ།
 valleys ལུང་བ།
 valuable ལྗེ་ཆེན། དགོན་ཆོས།
 value རིན་ཐང་། དངོས་པོ་ལྗེ་ཆེན།
 vanish ལྷང་མེད་དུ་སོང་བ། ཡལ་བ།
 vast རྒྱ་ཆེན་པོ།
 very pleased ཏ་ཅང་དགུས་པ།
 wag my tail རའི་རྩ་མ་གཡུག་པ།
 wailing རྩེང་བ།
 waited outside བྱིན་ས་བསྐྱུགས་པ།
 Wake up! སོད་དང་།
 walked along གཙང་པོ་སོགས་དེད་ནས་བཞུད་པ།
 wallet སྒོར་ཁྱུག
 was treated unkindly མི་བྱམས་པར་སྒྲོར་བ།
 watchdogs སྐྱང་ཁྱི།
 watermelon ཞི་ཀླ།
 waterweed རྩ་ཐང་།
 waving གཡུག་པ།
 weeds ལྗང་།
 weeping རུབ།
 well enough to work བཟང་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་

བ།
 well རྩོམ་པ།
 went along a path to a hilltop དེ་ལུ་འབྲུར་ཞིག་
 ཏུ་འཐེན་པའི་ལམ་ཐུན་ཞིག་དེད་ནས་སོང་བ།
 westward རུབ་ཕྱོགས་སུ་གཏོད་པའི།
 What's the matter with you? བྱོད་ལ་དོན་ཅི་
 ཞིག་བྱུང་།
 whenever ག་དུས་ཡིན་རུང་།
 whispered ལུབ་ལུབ་ཏུ་ལབ་པ།
 whom སུ
 wicked (bad, evil) བདུད་མོ། སྤྲིན་སྤྲིན།
 wicker basket ལུང་ལྷུག་གི་སྤྲེ་བོ།
 widower ལུགས་པོ།
 wife ལུང་མ།
 wild animals རི་དྲགས།
 wild yak meat འབྲོང་ཤ།
 window ledge སྒྲེལ་ཁུང་གི་ཐེམ།
 wither རྩོད་པ།
 wonder ཤེས་འདོད་པ།
 wondered ཤེས་འདོད་པ། ཡ་མཚར་བ།
 wonderful ཏ་ཅང་བཟང་བ།
 wonderful lies རུན་མཚར་པོ།
 wood was stacked ཤིང་སྐྱུངས་པ།
 worm འབྲུ།
 worriedly སེམས་འཁྲེང་གིས།
 worth རིན་ཡོད་པ། རིན་ཐང་ལྡན་པ།
 wrap བྱིབས་པ། བྱིབས་པ། བཏུམ་པ།

yak shed ཡུལ་ས་ཁང་།

yell ཚོག་ལོག་རྒྱག་པ།

You tricked me! ཁྱོད་ཀྱིས་ང་ལ་མགོ་སྒོར་བཏང་ཟིན།

you'd better (you had better) རབ་ཡིན་ན་ཁྱོད་

ཀྱིས།